

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่าน
สำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร
ตุลาคม 2559

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่าน
สำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น

ปริญญานิพนธ์
ของ
มธุรส ประภาจันทร์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร

ตุลาคม 2559

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่าน
สำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร
ตุลาคม 2559

มธุรส ประภาจันทร์. (2559). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น. ปรินญานิพนธ์ ปร.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาปรินญานิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล, รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่, อาจารย์ ดร.โชติมา หนูพริก.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น 2) ศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น วิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่าง การประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องโดยผู้เชี่ยวชาญ และการทดลองนำร่องใช้หลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมกับครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 4) การประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรและปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

ผลการวิจัยพบว่า

หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย 1) หลักการของหลักสูตร 2) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร 3) เนื้อหาสาระของหลักสูตรประกอบด้วย 5 หน่วยการเรียนรู้ ใช้ระยะเวลาจำนวน 39 ชั่วโมง ได้แก่ หน่วยที่ 1 การอ่านเป็นเส้นทางดำเนินชีวิต หน่วยที่ 2 จินตนาการ ความรู้ ความคิด จากการอ่าน หน่วยที่ 3 สอนและวินิจัยการอ่านสู่ความยั่งยืน หน่วยที่ 4 อ่านได้ วินิจัยเป็นและหน่วยที่ 5 กระบวนการฝึกอบรม 4) กระบวนการฝึกอบรม 5) กิจกรรมการฝึกอบรม 6) สื่อการฝึกอบรม และ 7) การประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรม

การตรวจสอบประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมโดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมกับกลุ่มตัวอย่างมาตรวจสอบกับเกณฑ์ประสิทธิผลของหลักสูตร พบว่าหลักสูตรฝึกอบรมมีประสิทธิผลตามเกณฑ์ที่กำหนดดังนี้ 1) ครูที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรมีความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ครูที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรมีความสามารถในการวินิจัยการอ่านภาษาไทยหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ครูที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรมีพัฒนาการพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการด้านความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5) ครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการด้านความสามารถในการวินิจัยการอ่านภาษาไทย ก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 6) ครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทย ก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

THE DEVELOPMENT OF A TRAINING CURRICULUM TO ENHANCE READING
INSTRUCTION COMPETENCE AND READING DIAGNOSTICS
FOR LOWER PRIMARY TEACHERS

AN ABSTRACT
BY
MATHUROTH PRAPACHAN

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Doctoral of Philosophy in Curriculum Research and Development
at Srinakharinwirot University

October 2016

Mathuroth Prapachan. (2016). *The Development of a Training Curriculum to Enhance Reading Instruction Competence and Reading Diagnostics For Lower Primary Teachers*. Dissertation, Ph.D. (Curriculum Research and Development). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Asst. Prof. Dr.Marut Patphol, Assoc. Prof. Dr. Wichai Wongyai, Dr.Chotima Nooprick.

The purposes of this research were 1) to develop a Training Curriculum to Enhance Reading Instruction Competence and Reading Diagnostics for Lower Primary Teachers; 2) to evaluate the effectiveness of this training curriculum. The research was conducted using a research and development design, consisting of four stages, as follows:

Stage One: Studying fundamental data, by studying the concepts and relevant literature through analyzing and synthesizing the documents and other research as well as in-depth interviews with Thai Reading Instruction experts.

Stage Two: Develop a draft of a Training Curriculum by inspecting the quality and the effectiveness of the pilot study and Feedback Workshop with both stakeholders, teachers and learners.

Stage Three: Implement the Training Curriculum with six Thai Lower Primary teachers from two schools in terms of an outreach program (with three teachers per each school) were selected by cluster sampling.

Stage Four: Evaluation and Development of a Training Curriculum.

The findings of this research revealed the following:

A Training Curriculum to Enhance Reading Instruction Competence and Reading Diagnostics for Lower Primary Teachers was comprised of 1) Principles 2) Purposes 3) Contents including five units and a total of thirty nine hours 4) Training Process 5) Training Activity 6) Training Material and 7) Evaluation.

The Training Curriculum obtained a level of effectiveness based on the criteria:

1) After training, all of the teachers earned higher scores on the Reading Instruction Competency at a level of .05. 2) After training, all of the teachers earned higher scores on the Reading Diagnostics Competence at a level of .05. 3) After training, all of the teachers earned higher scores of the Reading Instruction and Reading Diagnostics Behavior at a level of .05. 4) All of the teachers earned gradually higher scores on the Reading Instruction Competence at the end of each training unit, respectively at a level of .05. 5) All of the teachers earned gradually higher scores of the Reading Diagnostics Competence on the training curriculum, in particular at the end of each training unit at a level of .05. 6) All of the teachers earned gradually higher scores of the Reading Instruction and Reading Diagnostics Behavior at the end of each training unit at a level of .05.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่าน

สำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น

ของ

มธุรส ประภาจันทร์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ที่ปรึกษาหลัก ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มีชัย เอี่ยมจินดา)

.....ที่ปรึกษาร่วม กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล)

.....ที่ปรึกษาร่วม กรรมการ

(อาจารย์ ดร.โชติมา หนูพริก)

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.โชติมา หนูพริก)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ศรีสมร พุ่มสะอาด)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้เป็นอย่างดีด้วยความเมตตากรุณาจากรองศาสตราจารย์ ดร.วิชัยวงษ์ใหญ่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒผล และอาจารย์ ดร.โชติมา หนูพริก คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดมา รวมทั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดนุสดา จามจรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มีชัย เตียมจินดา และอาจารย์ ดร.ศรีสมร พุ่มสะอาด ที่เมตตาเป็นกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในสาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และวิธีการแสวงหาความรู้แก่ผู้วิจัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.ไพโรจน์ พิทักษ์สาธิต อาจารย์ละเอียด สดคมขำ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ ปันนุณ อาจารย์ ดร.พรพิมล ประสงค์พร อาจารย์ ดร.บุญชู ชลัษเฐียร อาจารย์ ดร.ชวลิต โพธิ์นคร และ อาจารย์ ดร.ชนาธิป หุ้ยแป ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรมและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยและขอขอบพระคุณอาจารย์นิจุสดา อภินันทาภรณ์ ผู้อำนวยการสถาบันภาษาไทย อาจารย์ละเอียด สดคมขำ ครูเชี่ยวชาญการสอนอ่านภาษาไทย สมาคมครูภาษาไทยแห่งประเทศไทย อาจารย์มุกดา วิชา อาจารย์อำภา บุญศิริ และอาจารย์อภิญญา กลิ่นดี ครูเชี่ยวชาญภาษาไทย ที่ให้ข้อมูลผู้วิจัยในการสัมภาษณ์เชิงลึก

ขอขอบคุณผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ คณะครูและนักเรียนจากโรงเรียน วัดปากบึง โรงเรียนวัดศรีวารีน้อย และโรงเรียนวัดหัวคู้ สำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลอย่างดียิ่งจนทำให้งานวิจัยนี้ประสบผลสำเร็จได้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานจากสำนักทดสอบทางการศึกษาและสำนักวิชาการ และมาตรฐานทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่เป็นกำลังใจ และสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ทำนนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อวิชัย ประภาจันทร์ คุณแม่นารี ประภาจันทร์ คุณลุงยศ ลินเดช ที่สนับสนุนการศึกษาของผู้วิจัยจนถึงระดับสูงสุดทางการศึกษา อีกทั้งคอยเป็น กำลังกายกำลังใจอย่างดีเยี่ยมตลอดระยะเวลาที่ศึกษาและทำวิจัย ขอขอบคุณ นางสาวมณฑิรา ประภาจันทร์ และนางสาวธนาภาศ ประภาจันทร์ น้องสาวที่รักยิ่งที่ให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา คุณความ ดีและประโยชน์อันเกิดจากการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดา มารดาและครูบาอาจารย์ทุกท่านที่อบรมสั่งสอน และประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ผู้วิจัย

มธุรส ประภาจันทร์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามวิจัย	7
ความมุ่งหมายของการวิจัย	7
ความสำคัญของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	8
ตัวแปรที่ศึกษา	8
ระยะเวลาดำเนินการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
กรอบความคิดการวิจัย	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
แนวคิดเกี่ยวกับการสอนอ่านภาษาไทย	16
ความหมายของการอ่าน	16
ความสำคัญของการอ่านภาษาไทย	16
วิธีการสอนอ่านภาษาไทย	17
แนวทางการสอนอ่านภาษาไทย	19
การอ่านแจกลูก สะกดคำ	20
การอ่านสะกดคำที่เป็นตัวการ์ตูน	27
ข้อควรปฏิบัติในการสอนอ่านภาษาไทย	28
การสังเคราะห์ขั้นตอนการสอนอ่านภาษาไทยจากแบบเรียน	28
ความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทย	35
แนวคิดที่เกี่ยวกับการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย	39
ความหมายการวินิจฉัยการอ่าน	39
จุดมุ่งหมายการวินิจฉัยการอ่าน	39
เทคนิคการวินิจฉัยการอ่าน	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวินิจฉัยการอ่าน	42

สารบัญ (ต่อ)

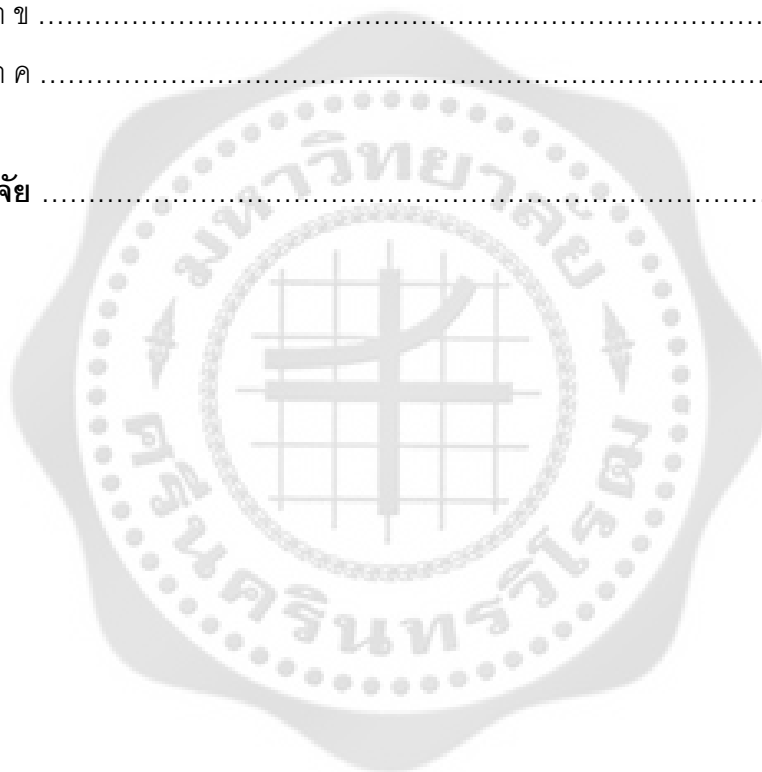
บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนของการอ่าน	47
การวิเคราะห์ทักษะและความบกพร่องในการอ่าน	48
ประโยชน์ของการวินิจฉัยการอ่าน	49
ความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย	50
ทฤษฎีกระบวนการอ่านและทฤษฎีการสอนอ่าน	53
ทฤษฎีกระบวนการอ่าน	53
ทฤษฎีการสอนอ่าน	54
ทฤษฎีโครงสร้างความรู้	58
ทฤษฎีกลุ่มการรู้คิด	60
ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์	60
ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของบรูเนอร์	61
ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของกาเย่	63
แนวคิดเกี่ยวกับการโค้ชเพื่อการรู้คิด	70
ความหมายของการโค้ชเพื่อการรู้คิด	70
กลไกของการโค้ชเพื่อการรู้คิด	70
การเสริมพลังอำนาจ	71
แนวคิดทางจิตวิทยาการเรียนรู้กับการอ่านภาษาไทย	80
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	80
หลักการสอนอ่านกับพื้นฐานของจิตวิทยาการเรียนรู้	80
พัฒนาการของผู้เรียนกับการสอนอ่าน	81
แนวคิดเกี่ยวกับการให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน	87
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามสภาพจริง	92
แนวคิดการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง	92
ประเภทของการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง	92
Assessment as Learning	92

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
Assessment for learning	93
Assessment of learning	93
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงาน	98
การฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงาน	98
วิธีการฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงาน	98
กระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม	99
รูปแบบการดำเนินการฝึกอบรม	102
3 วิธีดำเนินการวิจัย	120
ขั้นตอนที่ 1 (R1) การศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน	120
ขั้นตอนที่ 2 (D1) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ฉบับร่าง และประเมินความ เหมาะสมและสอดคล้องกับผู้เชี่ยวชาญ และทดลองนำร่องใช้หลักสูตร	123
ขั้นตอนที่ 3 (R2) การทดลองใช้หลักสูตรกับครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	143
ขั้นตอนที่ 4 (D2) การประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรและปรับปรุงแก้ไข	146
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	148
ตอนที่ 1 ผลการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม	148
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรม	236
ตอนที่ 3 หลักสูตรฝึกอบรมฉบับสมบูรณ์	240
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	251
สรุปผลการวิจัย	251
อภิปรายผลการวิจัย	253
ข้อเสนอแนะ	261

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	264
ภาคผนวก	278
ภาคผนวก ก	279
ภาคผนวก ข	283
ภาคผนวก ค	289
ประวัติย่อผู้วิจัย	325

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 วิเคราะห์ขั้นตอนในการสอนอ่านระดับประถมศึกษาจากแบบเรียนครูนักศึกษา	29
2 วิเคราะห์ขั้นตอนในการสอนอ่านระดับประถมศึกษาจากแบบเรียนมานะมานี	32
3 สังเคราะห์การนำแนวคิดการสอนอ่านภาษาไทยมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับ ประถมศึกษาตอนต้น	37
4 สังเคราะห์การนำแนวคิดการวินิจัยการอ่านภาษาไทยมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครู ระดับประถมศึกษาตอนต้น	52
5 สังเคราะห์การนำทฤษฎีกระบวนการอ่านและทฤษฎีการสอนอ่านมาใช้ในการพัฒนา หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่าน สำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น	56
6 สังเคราะห์การนำทฤษฎีโครงสร้างความรู้มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับ ประถมศึกษาตอนต้น	59
7 สังเคราะห์การนำทฤษฎีกลุ่มการรู้คิดมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้าง ความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับ ประถมศึกษาตอนต้น	65
8 สังเคราะห์การนำแนวคิดเกี่ยวกับการได้ชเพื่อการรู้คิดมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครู ระดับประถมศึกษาตอนต้น	78
9 สังเคราะห์การนำแนวคิดทางจิตวิทยาการเรียนรู้กับการอ่านภาษาไทยใช้ในการ พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการ อ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น	85
10 สังเคราะห์การนำแนวคิดการให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนมาใช้ในการ พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการ อ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น	89

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
11 สังเคราะห์การนำแนวคิดการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงมาใช้ในการพัฒนา หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่าน สำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น	96
12 สังเคราะห์หลักการของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่าน และวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น	104
13 สังเคราะห์วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอน อ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น	106
14 สังเคราะห์เนื้อหาสาระของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่าน และวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น	109
15 สังเคราะห์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถ ในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น	112
16 สังเคราะห์การวัดและประเมินผลของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถใน การสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น	116
17 เกณฑ์การประเมินความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทย	130
18 เกณฑ์การประเมินความสามารถในการวินิจัยการอ่านภาษาไทย	135
19 โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม	160
20 การวัดและประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรม	165
21 ผลการประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตร	167
22 ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร	169
23 ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านของครู โรงเรียนวัดศรีวารีน้อย	178
24 ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสังเกตคำพูดและพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการ อ่านของครูโรงเรียนวัดหัวคู้	180
25 แสดงผลการประเมินความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการ ฝึกอบรม 3 คน จากโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย จำนวน 6 ครั้ง จากผู้ประเมิน 3 ฝ่าย ได้แก่ ตนเอง เพื่อนครู และผู้วิจัย	210

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
26 แสดงผลการประเมินความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการ ฝึกอบรมจำนวน 3 คน จากโรงเรียนวัดหัวคู้ จำนวน 6 ครั้ง	212
27 แสดงผลการประเมินความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับ การฝึกอบรม จำนวน 3 คน จากโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย จำนวน 4 ครั้ง	214
28 แสดงผลการประเมินความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับ การฝึกอบรมจำนวน 3 คน จากโรงเรียนวัดหัวคู้ จำนวน 4 ครั้ง	216
29 แสดงผลการประเมินพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยของครูผู้ เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 3 คน จากโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย จำนวน 6 ครั้ง	218
30 แสดงผลการประเมินพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยของครูผู้ เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 3คน จากโรงเรียนวัดหัวคู้ จำนวน 6 ครั้ง	220
31 ผลการทดสอบความแตกต่างของความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยก่อน ฝึกอบรมระหว่างฝึกอบรม และหลังฝึกอบรม โดยใช้การทดสอบเครื่องหมาย (Sign test)	222
32 ผลการทดสอบความแตกต่างของความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยก่อน ฝึกอบรมระหว่างฝึกอบรม และหลังฝึกอบรม โดยใช้การทดสอบเครื่องหมาย (Sign test)	223
33 ผลการทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่าน ภาษาไทย ก่อนฝึกอบรม ระหว่างฝึกอบรม และหลังฝึกอบรม โดยใช้การทดสอบ เครื่องหมาย (Sign test)	224
34 ผลการติดตามผู้เรียนจากโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย	226
35 ผลการติดตามผู้เรียนโรงเรียนวัดหัวคู้	232
36 แสดงเกณฑ์ประสิทธิผลของหลักสูตร ผลการวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการประเมิน	237
37 โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม	243
38 การวัดและการประเมินผลหลักสูตร (วิธีการ เครื่องมือ เกณฑ์ประเมิน)	248

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบความคิดการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการ สอนอ่าน และวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น	15
2 สรุปจุดมุ่งหมายสำคัญของการประเมินเพื่อวินิจัยที่มีต่อผู้เรียนและผู้สอน	40
3 รูปแบบการดำเนินการฝึกอบรมโดยใช้ความต้องการของผู้เข้าอบรมเป็นสำคัญ	102
4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วยที่ 1 การอ่านเป็นเส้นทางดำเนินชีวิต โรงเรียน วัดศรีวารีน้อย	183
5 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วยที่ 1 การอ่านเป็นเส้นทางดำเนินชีวิต โรงเรียนวัดหัวคู้	184
6 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วยที่ 2 จินตนาการ ความรู้ ความคิด จากการอ่าน โรงเรียนวัดศรีวารีน้อย	185
7 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วยที่ 2 จินตนาการ ความรู้ ความคิด จากการอ่าน โรงเรียนวัดหัวคู้	186
8 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วยที่ 3 สอนและวินิจัยการอ่านสู่ความยั่งยืน โรงเรียน วัดศรีวารีน้อย	188
9 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วยที่ 3 สอนและวินิจัยการอ่านสู่ความยั่งยืน โรงเรียน วัดศรีวารีน้อย	189
10 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วยที่ 4 สอนได้ วินิจัยเป็น โรงเรียนวัดศรีวารีน้อย	190
11 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วยที่ 4 สอนได้ วินิจัยเป็น โรงเรียนวัดหัวคู้	191
12 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วยที่ 5 กระจกสะท้อนการอ่าน โรงเรียนวัดศรีวารีน้อย ...	192
13 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วยที่ 5 กระจกสะท้อนการอ่าน โรงเรียนวัดหัวคู้	192
14 บรรยายภาคในห้องเรียนระหว่างการทำกิจกรรมการเรียนรู้	194
15 บรรยายภาคการใช้กิจกรรมแม่ไก่ ลูกไก่ (Peer Coaching) ในการสอนอ่าน	195
16 บรรยายภาคการจัดกิจกรรมการสอนอ่านโดยแบ่งผู้เรียนตามระดับความสามารถเป็น กลุ่มเก่ง ปานกลาง อ่อน	196
17 บรรยายภาคการวินิจัยการอ่านผู้เรียนเป็นรายบุคคล	197
18 บรรยายภาคการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมกับการทำกิจกรรมการอ่านอย่างมีความสุข	203
19 คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยส่วนบุคคลของครูผู้ เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 3 คน จากโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย	211

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
20 คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยส่วนบุคคลของครูผู้ เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 3 คน จากโรงเรียนวัดหัวคู้	213
21 คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยส่วนบุคคล ของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 3 คน จากโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย	215
22 คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยส่วนบุคคล ของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 3 คน จากโรงเรียนวัดหัวคู้	217
23 คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยส่วน บุคคลของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากโรงเรียนวัดศรีวารีน้อยจำนวน 3 คน	219
24 คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยส่วน บุคคลของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากโรงเรียนวัดหัวคู้ จำนวน 3 คน	221

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการเรียนรู้และการพัฒนาชีวิตสู่ความสำเร็จ การอ่านออกและอ่านได้อย่างคล่องแคล่วรวมทั้งเข้าใจความหมายจะนำมาซึ่งความรู้ การคิดวิเคราะห์ วิจัย วิจารณ์ แยกแยะและประยุกต์ใช้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์พร้อมทั้งสามารถสื่อสารให้ผู้อื่นทราบและเข้าใจได้ซึ่งเป็นทักษะสำคัญของศตวรรษที่ 21 ดังนั้น การหาวิธีการที่จะทำให้ผู้เรียนทุกคนในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถอ่านเขียนภาษาไทยและเข้าใจในสิ่งที่อ่านเขียนได้ถูกต้องถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาในระดับขั้นพื้นฐาน ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประกาศนโยบายในปี 2558 เป็นปีปลอดนักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ (สถาบันภาษาไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2558)

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้รัฐบาลจะให้ความสำคัญกับการอ่านมาทุกยุคทุกสมัยโดยการกำหนดให้ปี พ.ศ. 2552-2561 เป็นทศวรรษแห่งการอ่านของประเทศ รวมถึงกำหนดให้การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ และกำหนดให้วันที่ 2 เมษายนของทุกปี ซึ่งเป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเป็นวันรักการอ่านแต่ผลการประเมินระดับชาติในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ความสามารถด้านภาษา (Literacy) 3 ปีซ้อนหลัง คือ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2555 ปีการศึกษา 2556 และปีการศึกษา 2557 พบว่า มีค่าเฉลี่ยระดับประเทศอยู่ที่ร้อยละ 49.94 50.42 และ 50.77 ตามลำดับ นอกจากนี้ ผลจากการสำรวจของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่าปริมาณของเด็กที่อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้มีจำนวนประมาณ 25,000-26,000 คนทั่วประเทศ ซึ่งเป็นอุปสรรคที่สำคัญในการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน(สำนักนโยบายและแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2558)

จากการศึกษางานวิจัยพบว่าปัญหาการอ่านไม่ออกเป็นปัญหาที่มีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย ในเชิงวิชาการได้มีการวิจัยสภาพการอ่าน การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ซึ่งพบว่าผู้เรียนระดับประถมศึกษาที่มีพฤติกรรมสนใจการอ่านอยู่ในระดับต่ำ และใช้เวลาในชีวิตประจำวันไปกับการดูละคร โทรทัศน์ การเล่นเกมคอมพิวเตอร์หรือการสื่อสารกันทางระบบออนไลน์มากขึ้น (กาญจนา เชื้อมศรีจันทร์. 2554) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยความคิดเห็นที่ว่าเด็กไทยมีนิสัยรักการอ่านน้อยลง เด็กขาดโอกาสที่จะได้อ่านหนังสือสารานุกรมหรือหนังสือที่มีสาระดีๆ มีรูปแบบน่าสนใจ น่าอ่าน ซึ่งมีราคาสูงและมีปริมาณน้อยมากในห้องสมุด การจัดกิจกรรมห้องสมุด กิจกรรมส่งเสริมการอ่านยังไม่เข้มข้น หรือจูงใจให้เด็กรักการอ่านเข้าใช้ห้องสมุดด้วยความสุขที่ได้อ่าน สนุกกับการได้อ่านหนังสือเล่มโปรด

สิ่งแวดล้อมรอบตัว ได้แก่ พ่อแม่หรือผู้ปกครองมิได้เป็นต้นแบบพฤติกรรมการอ่านเนื่องจากมีภารกิจ การงาน ไม่มีเวลาให้บุตรหลานหรือเป็นตัวอย่างในการอ่าน จัดหาหนังสือดีๆ หรือจูงใจให้รักการอ่าน ความสนใจของเด็กจึงถูกแทนที่ด้วยการเล่นเกม ดูหนัง โทรศัพท์ การสื่อสารทางระบบออนไลน์ การดู และการฟังเป็นเรื่องสนุก แต่การอ่านเป็นเรื่องปวดหัว เกิดความเครียด พื้นฐานสังคมไทยที่มาจาก สังคมเกษตรกรรมที่มีความอุดมสมบูรณ์ ผู้คนมักเรียนรู้จากการฟัง การดูและลงมือปฏิบัติตามผู้รู้หรือ การอบรมสั่งสอนในลักษณะการถ่ายทอดความรู้ในตัวบุคคล (tacit knowledge) มีการเรียนรู้โดย การอ่าน การเขียน ในระยะหลังในช่วงที่เกิดโรงพิมพ์ในประเทศไทย วัฒนธรรมการอ่านของคนไทย จึงไม่เข้มแข็ง ได้แต่ดู ฟังซึ่งเป็นการสื่อสารทางเดียว ไม่ได้แสดงความคิดเห็น ได้แย้งประเด็นจากเรื่อง ที่อ่าน สังคมจึงมีปรากฏการณ์เชื่อตามกระแส เชื่อตามที่ดูที่ฟัง จึงต้องมีกิจกรรมรณรงค์การอ่านทั้งใน และนอกระบบโรงเรียน (สถาบันภาษาไทย, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2557)

นอกจากปัจจัยสิ่งแวดล้อมดังกล่าวข้างต้น วิธีการสอนอ่านของครูยังเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ การอ่านเช่นกันครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในแต่ละวิธีเพื่อเลือกวิธีสอนอ่านให้เหมาะสมกับเนื้อหา และทักษะที่ต้องการพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้ครูจะต้องเข้าใจวิธีบูรณาการการสอนอ่านเพื่อทำให้การ อ่านเกิดความสมบูรณ์ โดยนำวิธีที่ดีต่างๆ มาผสมผสานบูรณาการเข้าด้วยกันการจัดกิจกรรมการสอน ตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบันในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยประสบปัญหาหลายประการ ทั้งนี้ เนื่องจากเด็กยังไม่คุ้นเคยกับการเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและเพิ่งผ่านการเตรียมความพร้อม ในระดับปฐมวัยซึ่งเป็นเพียงการฝึกเตรียมความพร้อมในเรื่องการพูด การฟัง ขาดการฝึกในเรื่อง การอ่านและการเขียน เมื่อเด็กมาถึงในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จึงทำให้เกิดปัญหาในด้านทักษะ ภาษาทำให้เกิดการอ่านไม่คล่อง เขียนไม่ถูก ฟังไม่เข้าใจ พูดไม่ถูกต้อง การสอนอ่านภาษาไทยจึงเป็น เรื่องที่ครูต้องให้ความสำคัญเพราะภาษาไทยเป็นระบบสัญลักษณ์ที่มีความซับซ้อน มีพยัญชนะถึง 44 รูป สระ 32 เสียง และวรรณยุกต์ 4 รูป 5 เสียง ซึ่งผู้เรียนจะต้องอาศัยอวัยวะต่างๆ ที่ใช้ในการรับรู้ภาษา และประสานกันอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งหู ตา ปาก ลิ้น และมือ ดังนั้น ครูจึงควรให้ความสำคัญ ใส่ใจ และมีวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ถูกต้อง(จินตนา ไบกาชุย. 2547; สนิท สัตโยภาส. 2538; จุฬาลักษณ์ นิลสาขา. 2554)

จากความสำเร็จในการสอนอ่านของครูที่มีอิทธิพลต่อการอ่านออกของผู้เรียนนั้น ผู้วิจัย ได้สัมภาษณ์เชิงลึกอาจารย์ละอียด สดคมขำ ข้าราชการบำนาญ ตำแหน่งครูเชี่ยวชาญ และเป็นครู ต้นแบบภาษาไทยของสมาคมครูภาษาไทยแห่งประเทศไทยที่เกี่ยวกับการสอนอ่านสรุปบทสัมภาษณ์ ได้ดังนี้

“การสอนอ่านหนังสือแต่ก่อนครูจะสอนให้เด็กรู้จักตัวพยัญชนะรูปสระประสมพยัญชนะกับสระทุก ตัวให้อ่านออกเสียงดังจนจำได้ทุกตัวแล้วจึงต่อด้วยการประสมวรรณยุกต์ออกเสียงให้ชัดเจนถูกต้องทุกตัว

แล้วจึงสอนให้ใส่ตัวสะกดโดยต้องออกเสียงให้ถูกต้องทั้งคำเป็นและคำตายในระหว่างที่สอนให้อ่านและ ประสมอักษรแต่ละขั้นก็จะมีคำและนิทานหรือเรื่องเล่าที่ใช้คำเหล่านั้นเป็นการทบทวนความรู้การประสม อักษรในแต่ละขั้นการอ่านทบทวนและการออกเสียงดังทำให้เด็กได้รับความรู้ผ่านทั้งทางสายตาและการฟัง เสียงในระหว่างการเรียนประสมอักษรนั้นนักเรียนต้องคัดลายมือและฝึกเขียนไทยไปด้วยซึ่งทำให้เด็ก จดจำการประสมอักษรได้แม่นยำเมื่อพบคำใดแม้จะเป็นคำใหม่ที่ไม่เคยพบมาก่อนก็จะอ่านได้ถูกต้อง ชัดเจนเด็กไทยที่เรียนตามระบบนี้เพียง 1-2 ปี ก็จะอ่านหนังสือไทยออกหากมีหนังสือนิทานหรือหนังสือ เสริมความรู้ให้อ่านเด็กก็จะอ่านได้ เกิดความเข้าใจเรื่องที่อ่านสนุกกับการอ่านและสามารถอ่านหนังสือ อื่นๆ ได้ตามความต้องการซึ่งเรียกวิธีการสอนอ่านดังกล่าวว่า “การแจกลูก สะกดคำ” สำหรับปัญหาการ อ่านไม่ออกของเด็กไทยในปัจจุบันส่วนหนึ่งเกิดจากการที่เด็กยังไม่สามารถจดจำตัวอักษรไม่สามารถจดจำ เสียงสระไม่สามารถผันวรรณยุกต์ได้ตามลำดับขั้นที่เรียนแล้วถูกส่งขึ้นไปเรียนชั้นที่สูงขึ้นไปเมื่อขึ้นต้นยัง จดจำไม่ได้หมดแต่ต้องมาเรียนรู้เรื่องใหม่จึงไม่สามารถเรียนรู้ได้หมดเมื่อความรู้เก่าก็ยังจำไม่ได้มาเรียน ความรู้ใหม่ก็จะต่อไม่ติดเมื่อวิธีการเรียนในปัจจุบันไม่เน้นให้นักเรียนฝึกฝนเขียนซ้ำๆอ่านซ้ำๆหรือจดจำสื่ ที่ได้เรียนรู้มาแล้วการเรียนอ่านเรียนเขียนภาษาซึ่งเป็นความรู้ด้านทักษะที่ต้องการการฝึกฝนซ้ำๆจึงไม่ได้ผล และเมื่อเด็กไทยอ่านภาษาไทยไม่ออกหรืออ่านออกแต่ไม่เข้าใจความหมายการเรียนวิชาอื่นๆซึ่งต้องใช้ ความเข้าใจจึงบกพร่องไปด้วย ดังนั้นถ้าไม่มีการแก้ไขข้อบกพร่องในการอ่านภาษาไทยอนาคตของ เด็กไทยคงจะมองไม่เห็นแสงสว่าง” (ละเอียด สดคมขำ. 2558: สัมภาษณ์)

นอกจากนี้ จากการศึกษางานวิจัยพบว่าวิธีการสอนอ่านในระดับประถมศึกษาตอนต้นที่ใช้ การสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ เป็นการเรียงเนื้อหาจากง่ายไปยาก ทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการ การเรียนรู้เป็นไปตามลำดับขั้นตอนซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของกาเย่ (Gagne') ที่กล่าวว่า การเรียน การสอนจะเริ่มจากทักษะที่ง่ายไปสู่ทักษะที่ซับซ้อนโดยทักษะที่สูงกว่าจะต้องอาศัยองค์ประกอบ ที่ผู้เรียนมีอยู่เป็นพื้นฐานจึงจะช่วยให้ผู้เรียนมีผลการเรียนดีขึ้น การฝึกอ่านแจกลูกมีลักษณะการฝึก ที่หลากหลาย เช่น การฝึกอ่านโดยหาคำใหม่และการฝึกอ่านคำใหม่ การประสมคำและอ่านภาพแทน ตัวอักษรทำให้เด็กสนุก ไม่เบื่อหน่าย ทำให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการอ่านและพัฒนาความสามารถ ในการอ่านได้ และการฝึกอ่านแบบแจกลูก มีลักษณะเนื้อหาแบ่งเป็นตอนๆ มีแบบฝึกย่อยๆ ให้ผู้เรียน ได้ฝึกอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้ฝึกฝนบ่อยและต่อเนื่อง ซึ่งเป็นไปตามกฎการเรียนรู้ ของธอร์นไดค์ (Thorndike) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้เกิดได้ดีก็ต่อเมื่อมีการฝึกฝน ทำซ้ำๆ และต่อเนื่องกันไป ในสถานการณ์ที่เราให้ผู้เรียนตอบสนอง และยิ่งไปกว่านั้น การฝึกอ่านแบบแจกลูก สะกดคำเป็นแบบ ฝึกที่สร้างขึ้นสอดคล้องกับธรรมชาติของภาษาไทยเนื่องจากเป็นวิชาทักษะที่ต้องเน้นการฝึกทำซ้ำๆ จนเกิดความชำนาญเช่นเดียวกับการฝึกอ่านแจกลูก ซึ่งต้องทำบ่อยๆ โดยฝึกจากตัวอย่าง (จุฬาลักษณ์ นิลสาขา. 2554) ซึ่งสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ข้างต้น ที่กล่าวว่า

“การสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ เป็นการสอนอ่านที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถอ่านได้อย่างคงทน และยั่งยืน ครูต้องใช้เวลาในการฝึก ย้ำ ซ้ำ ทวน เป็นไปอย่างมีลำดับขั้นตอน ผู้เรียนจะสามารถมีพัฒนาการอ่านที่คงทน ติดตัว สามารถอ่านคำในชีวิตประจำวันได้อย่างหลากหลาย มิใช่อ่านได้อยู่แต่ในเฉพาะ คำศัพท์ที่ปรากฏในบัญชีคำที่กำหนดเท่านั้น ส่วนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ (อ่านเป็นคำๆ) เป็นการอ่านที่ทำให้ผู้เรียนอ่านได้เร็ว แต่วงคำศัพท์ที่อ่านจะแคบ เมื่อเจอคำใหม่ๆ ผู้เรียนจะอ่านไม่ออก เพราะเป็นการสอนที่มุ่งเน้นจัดให้กับผู้เรียนชายขอบที่ต้องการให้อ่านออกอย่างรวดเร็ว มีจุดประสงค์เฉพาะกลุ่ม จึงกล่าวได้ว่า การสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ เป็นเสมือนให้เบ็ดตกปลา เป็นการให้เครื่องมือในการอ่าน เมื่อเจอคำใด ก็สามารถอ่านได้”

การสอนอ่าน แจกลูก สะกดคำ เป็นขั้นตอนพื้นฐานที่สำคัญที่สุดที่ครูจะต้องให้เวลากับการสอนอย่างเต็มที่ และสอนตามขั้นตอน อย่างเร่งรัด รีบร้อนจนเด็กตามไม่ทัน เพราะจะนำไปสู่การเกิดปัญหาอ่านไม่ออกในที่สุด (จักร จอมมณี, ม.ป.ป. อ้างอิงจาก สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2558) ดังนั้นการสอนภาษาไทยครูจึงต้องมุ่งมั่นสอนให้ผู้เรียนอ่านภาษาไทยออกและเข้าใจข้อความที่อ่านนั้นอย่างถ่องแท้ด้วยจึงจะนับว่าสอนภาษาไทยได้ผล (สมาคมครูภาษาไทยแห่งประเทศไทย, 2557)

นอกจากการเสริมสร้างเทคนิคในการสอนอ่านให้กับครูแล้ว การวินิจฉัยการอ่านยังเป็นเรื่องหนึ่งที่จะช่วยในการแก้ไขปัญหาการอ่านไม่ออกหรือการอ่านไม่ถูกต้อง เพราะการวินิจฉัยการอ่านเป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูล ค้นหา วิเคราะห์ ตัดสินสาเหตุที่ทำให้เด็กอ่านไม่ออกหรืออ่านไม่ถูกต้องโดยครูจะต้องพัฒนามโนทัศน์การอ่านที่ถูกต้องให้กับผู้เรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้นซึ่งเป็นการวางรากฐานที่สำคัญ โดยสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านของผู้เรียนไปในคราวเดียวกัน ซึ่งนอกจากครูต้องเข้าใจทักษะกระบวนการพัฒนาความสามารถในการอ่านของผู้เรียนและสอนอ่านตามลำดับขั้นตอนแล้ว ยังต้องวินิจฉัยการอ่านของผู้เรียนตลอดเวลาและต่อเนื่องควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อเป็นการตรวจสอบความรู้พื้นฐานและความเข้าใจของผู้เรียน ค้นหาสาเหตุว่าผู้เรียนมีจุดอ่อนในการอ่านเรื่องใด อย่างไรก็ตามการวินิจฉัยการอ่านเป็นเทคนิคที่สามารถนำมาใช้ในการตรวจสอบมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน (Misconception) โดยให้ความสำคัญกับการสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำซึ่งเป็นมโนทัศน์พื้นฐานที่สำคัญในการอ่าน

การวินิจฉัยการอ่านเป็นการประเมินเพื่อค้นหาข้อบกพร่องในการอ่าน สาเหตุของข้อบกพร่อง และตรวจสอบความพอเพียงของความรู้ความสามารถที่เป็นพื้นฐานจำเป็นในการอ่านของผู้เรียน ดังนั้นครูผู้สอนควรให้ความสำคัญและความสนใจในการวินิจฉัยการอ่านของผู้เรียนเพื่อที่จะจัดกิจกรรมการสอนอ่านได้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของผู้เรียนเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน หมั่นทำการติดตามตรวจสอบความรู้ความสามารถของผู้เรียน โดยครูผู้สอนต้องทำการประเมินเพื่อ

จะได้ทราบว่าผู้เรียนไม่ประสบผลสำเร็จในการอ่านเพราะสาเหตุใดจะได้ดำเนินการแก้ไขในส่วนที่บกพร่องให้สมบูรณ์ การวินิจฉัยการอ่านมีเป้าหมายหลัก คือ ค้นหาสาเหตุของปัญหาในการเรียนรู้เกี่ยวกับการอ่านของผู้เรียนเพื่อใช้ในการวางแผนแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจนผู้เรียนสามารถอ่านได้ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการประเมินเพื่อวินิจฉัยที่สำนักทดสอบทางการศึกษา (2556) ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินเพื่อวินิจฉัยเป็นการประเมินเพื่อค้นหาข้อบกพร่องในการเรียนรู้สาเหตุของข้อบกพร่องและตรวจสอบความเพียงพอของความรู้ความสามารถที่เป็นพื้นฐานจำเป็นของผู้เรียน ดังนั้นครูผู้สอนควรให้ความสำคัญและความสนใจในการประเมินเพื่อวินิจฉัยผู้เรียนเพื่อที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของผู้เรียนเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน หมั่นทำการติดตามตรวจสอบความรู้ความสามารถของผู้เรียนเมื่อจบเนื้อหาหน่วยย่อย โดยครูผู้สอนต้องทำการประเมินเมื่อจบหน่วยย่อยนั้น จะได้ทราบว่าหน่วยใดที่ผู้เรียนไม่ประสบผลสำเร็จเพราะสาเหตุใดจะได้ดำเนินการแก้ไขในส่วนที่บกพร่องให้สมบูรณ์โดยอาจใช้การจัดสอนซ่อมเสริมช่วยทำให้ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะเรียนในหน่วยต่อไปได้ดังนั้นหากครูผู้สอนมีการวินิจฉัยผู้เรียนในเนื้อหาย่อยได้ตั้งแต่วาระแรกก็จะทำให้แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆของผู้เรียนได้อย่างรวดเร็วและทำการเสริมสร้างความรู้เพื่อจะเป็นพื้นฐานในการเรียนหน่วยย่อยอื่นๆต่อไปในระดับที่สูงกว่าได้ (Nuhad Y. Dumit. 2012; สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2556)

ดังนั้น ความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านของครูจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดต่อการอ่านของผู้เรียน ซึ่งการพัฒนาครูให้มีความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสามารถดำเนินการได้หลายวิธี เช่น การสัมมนาเชิงปฏิบัติการโดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญการศึกษาต่อในหลักสูตรระยะสั้น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้มีประสบการณ์ ตลอดจนการศึกษาดูงาน ณ แหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่สามารถเป็นตัวแบบการปฏิบัติที่ดี (best practice) อย่างไรก็ตาม การฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถนำไปใช้กับการพัฒนาความรู้ ความสามารถของครูได้โดยเน้นที่การลงมือปฏิบัติจริงมากกว่าการฟังบรรยายและสามารถทำไปพร้อมกับการจัดการเรียนการสอนปกติที่โรงเรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ยิ่งถ้าการฝึกอบรมสามารถเชื่อมโยงกับการปฏิบัติงานตามปกติก็จะทำให้เอื้อต่อการประสบความสำเร็จและมีงานวิจัยหลายเรื่องที่ยืนยันและสนับสนุนว่าการฝึกอบรมเป็นการพัฒนาที่เป็นระบบมากที่สุด มีความสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของครู ไม่ว่าจะเป็นด้านการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลแบบบูรณาการ หรือทักษะทางวิชาชีพ การบูรณาการจริยธรรมในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยผ่านการพัฒนาจากหลักสูตรฝึกอบรมที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน (ธนากร ทองประยูร. 2551; วิชาญ พันธุ์ประเสริฐ. 2551; สันต์ ศูนย์กลาง. 2551; วิทวัฒน์ ชัตติยะมาน. 2550)

จากบริบทดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงเห็นควรเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและ
 วินิจัยการอ่านให้กับครูเพื่อนำไปใช้ในห้องเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นโดยพัฒนาหลักสูตร
 ฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษา
 ตอนต้นผ่านการใช้เทคนิคการฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงาน (on the job training) ในรูปแบบ outreach
 programe ใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนา (School-based development) เพราะหัวใจของการ
 พัฒนาหลักสูตรคือห้องเรียน และสิ่งที่เกิดขึ้นในปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน ซึ่งระบบการพัฒนาครู
 ประจําการจะต้องเน้นที่การพัฒนาในห้องเรียนหรือแนวคิดการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานแห่ง
 การเรียนรู้และพัฒนาตนเองมากกว่าพัฒนาโดยการส่งไปรับการอบรม (hotel-based development)
 โดยยึดหลักการว่าครูต้องเรียนรู้จากห้องเรียนของตน หรือหลักการว่า โรงเรียนทุกโรงเรียนเป็น
 "โรงเรียนฝึกหัดครู" ดังตัวอย่างระบบการพัฒนาครูของประเทศฟินแลนด์ ซึ่งเน้นที่การเรียนรู้ (learning)
 ของครู ไม่เน้นที่การอบรม (training) ครู (วิจารณ์ พานิช, 2558) โดยการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครั้งนี้
 ผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการสอนอ่านภาษาไทยซึ่งประกอบด้วยการสอนอ่านแบบแจกลูก
 สะกดคำ อย่างเป็นลำดับขั้นตอน เน้นการฝึก ย้ำ ซ้ำ ทวนแนวคิดการวินิจัยการอ่านภาษาไทยเกี่ยว
 การค้นหา วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนอ่านไม่ออกหรืออ่านไม่ถูกต้อง การแก้ไขความคลาดเคลื่อนใน
 การอ่านให้กับผู้เรียนก่อนที่จะสอนอ่านในระดับที่ซับซ้อนต่อไป และการนำผลการวินิจัยการอ่านไป
 ปรับปรุงพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล ทฤษฎีกระบวนการอ่านและทฤษฎีการสอนอ่านโดยใช้
 กระบวนการอ่านแบบล่างขึ้นบนและการสอนอ่านแบบปฏิกิริยาพื้นผิว ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ที่
 เกี่ยวกับการจัดลำดับความรู้เดิมในการอ่านและความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่อง ทฤษฎีกลุ่มการรู้คิดซึ่ง
 ประกอบด้วยทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียร์เซ่ บรูเนอร์ และกาเย่ แนวคิดเกี่ยวกับการได้ช
 เพื่อการรู้คิดได้แก่ การใช้พลังคำถามและการเสริมพลังการอ่าน แนวคิดทางจิตวิทยาการเรียนรู้กับการ
 อ่านภาษาไทยแนวคิดเกี่ยวกับการให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้แก่ การกระตุ้นและ
 สร้างแรงจูงใจในการอ่าน การตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนเพื่อพัฒนาการอ่าน การให้ข้อมูล
 ย้อนกลับที่มีคุณค่าและสร้างสรรค์ในการอ่าน ตลอดจนการให้ข้อมูลเพื่อการเรียนรู้ต่อยอดการอ่าน
 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามสภาพจริงประกอบด้วย การประเมินที่เกิดขึ้น
 ขณะสอนอ่าน และการประเมินเพื่อพัฒนาการอ่าน แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม
 ระหว่างปฏิบัติงาน (on the job training) ในรูปแบบ outreach program หรือ โปรแกรมขยายเขต
 บริการ เป็นการจัดการศึกษาตามหลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานไม่ต่างจากหลักสูตรที่จัดอยู่ใน
 สถานศึกษาโดยทั่วไป เพียงแต่ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรไปสู่โรงเรียนซึ่งเป็นบริบทโรงเรียนขยายโอกาส มี
 ศักยภาพจำกัด อยู่ในชุมชนที่ห่างไกลจากชุมชนเมือง โดยผนวกแนวคิดการใช้โรงเรียนเป็นฐานในการ

พัฒนา (School-based development) มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานของการออกแบบหลักสูตรเพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีประสิทธิผล

คำถามวิจัย

1. หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น มีลักษณะและองค์ประกอบอย่างไร
2. หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นมีประสิทธิผลอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย
 - 2.1 ความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทย
 - 2.2 ความสามารถในการวินิจัยการอ่านภาษาไทย
 - 2.3 พฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทย

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น ที่มีคุณภาพและมีความสำคัญดังนี้

1. ครูได้รับการพัฒนาการสอนอ่านภาษาไทยและวิธีการวินิจัยการอ่านภาษาไทยและสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการสอนอ่านภาษาไทยและวินิจัยการอ่านภาษาไทยให้กับผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น
2. หน่วยงานที่มีหน้าที่พัฒนาวิชาชีพครูและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ในการเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูในระดับประถมศึกษาตอนต้นตามความเหมาะสมของแต่ละบริบท

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ครูผู้สอนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3) จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ซึ่งเป็นเขตพื้นที่ที่มีบริบทของโรงเรียนขยายโอกาสเป็นส่วนใหญ่และอยู่ในชุมชนที่ห่างไกลจากชุมชนเมือง มีจำนวนผู้เรียนที่มีความบกพร่องในการอ่านอยู่ในกลุ่มแรกของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 71 โรงเรียน จำนวนครูทั้งสิ้น 33 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ครูผู้สอนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3) ระดับชั้นละ 1 คน จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม ได้จำนวน 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดศรีวารีน้อย และโรงเรียนวัดหัวคู้ ได้จำนวนครูทั้งสิ้น 6 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ คือ หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น

ตัวแปรตาม คือความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย 1) ความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทย 2) ความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย 3) พฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย

ระยะเวลาดำเนินการวิจัย

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 (เดือนสิงหาคม 2558 ถึงเดือนพฤษภาคม 2559) โดยแบ่งเป็น 4 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 การศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Research 1: R1) เดือนสิงหาคม 2558

ระยะที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ฉบับร่าง และประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องโดยผู้เชี่ยวชาญ และทดลองนำร่องใช้หลักสูตร (Development1: D1) ระหว่างเดือนสิงหาคม ถึงเดือนพฤศจิกายน 2558

ระยะที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรกับครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (Research 2: R2) ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2558 ถึง เดือนมีนาคม 2559

ระยะที่ 4 การประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรและปรับปรุงแก้ไข (Development 2: D2)
ระหว่างเดือนเมษายน ถึง เดือนพฤษภาคม 2559

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่าน**
หมายถึง มวลประสบการณ์ที่จัดขึ้นเพื่อฝึกอบรมครูระดับประถมศึกษาตอนต้นด้านการสอนอ่านและ
วินิจฉัยการอ่านภาษาไทย ซึ่งประกอบด้วย หลักการของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหา
สาระของหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตร และการวัดและประเมินผลของหลักสูตร

2. **การสอนอ่านภาษาไทย** หมายถึงการจัดกิจกรรมและประสบการณ์เพื่อพัฒนาการอ่าน
ของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลายและเป็นระบบ สอดคล้องกับระดับความสามารถ ความสนใจ และ
ความต้องการของผู้เรียน มีการวัดและประเมินผลการอ่านตามสภาพจริงอย่างต่อเนื่อง และนำผล
การประเมินมาพัฒนาการอ่านของผู้เรียน

3. **การวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย** หมายถึงกระบวนการรวบรวมข้อมูล ค้นหา วิเคราะห์
สาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนอ่านไม่ออก หรืออ่านได้ไม่ถูกต้องเพื่อที่จะหาวิธีการแก้ไขตลอดจนการนำผลการ
วินิจฉัยการอ่านไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา ซึ่งดำเนินการควบคู่ไปกับการสอนอ่านและการจัดกิจกรรม
การอ่าน

4. **ความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทย** หมายถึง การนำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ
สอนอ่านมาใช้ในการจัดกิจกรรมและประสบการณ์เพื่อพัฒนาการอ่านของผู้เรียนของครูระดับ
ประถมศึกษาตอนต้นที่เข้ารับการฝึกอบรม ประกอบด้วย ความสอดคล้องกับระดับความสามารถ
ความสนใจและความต้องการของผู้เรียน การสร้างแรงจูงใจภายใน การสอนอ่านแจกลูก สะกดคำ
การเรียงลำดับจากง่ายไปยากหรือการอ่านที่ไม่ซับซ้อนไปสู่การอ่านที่ซับซ้อน การโต้ตอบ การใช้พลัง
คำถาม การเสริมพลัง การใช้สื่อประกอบการสอนอ่าน การประเมินผลการอ่าน และการสะท้อนผล
การอ่าน ซึ่งวัดได้โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนชนิด Analytic Scoring rubrics

5. **ความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย** หมายถึง กระบวนการรวบรวมข้อมูล
ค้นหา วิเคราะห์ สาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนอ่านไม่ออกหรืออ่านไม่ถูกต้องเพื่อที่จะหาวิธีการแก้ไขตลอดจน
การนำผลการวินิจฉัยการอ่านไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน ซึ่งจะดำเนินการควบคู่ไปกับ
การสอนอ่านและการจัดกิจกรรมการอ่านมีการวัดและประเมินผลการวินิจฉัยการอ่านตามสภาพจริง
อย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินมาพัฒนาการอ่านของผู้เรียน ของครูระดับประถมศึกษาตอนต้น
ที่เข้ารับการฝึกอบรม ประกอบด้วย พฤติกรรมการรวบรวมข้อมูล ค้นหา วิเคราะห์ สาเหตุที่ผู้เรียนอ่าน
ไม่ออก หรืออ่านไม่ถูกต้องจากการอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ การเรียงลำดับจากง่ายไปยากหรือ

ไม่ซับซ้อนไปสู่การอ่านที่ซับซ้อน การหาวิธีการแก้ไขโดยของครูโดยหมั่นทำการติดตาม ตรวจสอบ ความรู้เมื่อจบการสอนอ่านในแต่ละขั้นตอน เพื่อจะได้ทราบว่าเรื่องใดที่ผู้เรียนไม่ประสบผลสำเร็จ หรือ มีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเพราะสาเหตุใด และการสะท้อนผลการวินิจฉัยไปสู่การพัฒนาการอ่านของผู้เรียนทันทีด้วยการสื่อสารทางบวกซึ่งวัดได้โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนชนิด Analytic scoring rubrics

6. พฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย หมายถึง กิริยาอาการที่แสดงออกของครู 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นเตรียมการสอน ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และขั้นสรุป รวมถึงสภาพบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียน บุคลิกภาพ ตลอดจน สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ซึ่งวัดจากแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยมีลักษณะเป็นแบบบันทึก และแบบตรวจสอบรายการ

7. ครูระดับประถมศึกษาตอนต้น หมายถึง ครูผู้สอนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

8. ประสิทธิผลของหลักสูตร หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นกับครูอันเนื่องมาจากการใช้หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นดำเนินการโดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลก่อน ระหว่าง และหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมกับกลุ่มตัวอย่างมาตรวจสอบกับเกณฑ์ประสิทธิผลของหลักสูตร ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ประสิทธิผลของหลักสูตรดังนี้ 1) ครูที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรมีความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม 2) ครูที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรมีความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม 3) ครูที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรมีพัฒนาการพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม 4) ครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการด้านความสามารถในการสอนอ่าน ก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้น 5) ครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการด้านความสามารถในการวินิจฉัยการอ่าน ก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้นและ 6) ครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย ก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้น

กรอบความคิดการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำมากำหนดกรอบความคิดการวิจัย ดังต่อไปนี้

แนวคิดเกี่ยวกับการสอนอ่านภาษาไทย เป็นการนำเทคนิคการสอนอ่านแบบแจกลูก สะกด คำมาใช้ซึ่งเป็นการสอนแบบเป็นลำดับขั้นตอน จากง่ายไปสู่ยาก/ซับซ้อนสอดคล้องกับระดับความสามารถ ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน มีการวัดและประเมินผลการอ่านตามสภาพจริงอย่างต่อเนื่อง เน้นการฝึก ย้ำซ้ำ ทวน จนผู้เรียนเกิดความเข้าใจ มีความมั่นใจและมั่นใจ รวมทั้งการแก้ไขความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในการอ่านให้กับผู้เรียนจนถูกต้องก่อนที่จะสอนอ่านในระดับที่ยาก/ซับซ้อนต่อไป (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2558; อ้างอิงจาก บุญเสริม แก้วพรหม. 2557, สมพงษ์ ศรีพยาศ, 2553, พิศเรณู รัตนวิจารณ์. 2550, ละเอียด สดคมขำ. 20 เมษายน 2558: สัมภาษณ์) ซึ่งผู้วิจัยได้นำสาระจากแนวคิดดังกล่าวมาสังเคราะห์และบูรณาการเข้าไปในองค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตรได้แก่ หลักการของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตร และการวัดและประเมินผลของหลักสูตร โดยเน้นไปที่องค์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตร และการวัดและประเมินผลของหลักสูตร

นอกจากนี้ ได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย ซึ่งเป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูล ค้นหา วิเคราะห์ สาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนอ่านไม่ออก หรืออ่านได้ไม่ถูกต้อง เพื่อที่จะหาวิธีการแก้ไข โดยการให้ข้อมูลสะท้อนกลับทันที ด้วยการสื่อสารเชิงบวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดกำลังใจและมีแรงบันดาลใจในการอ่านในระดับที่ยาก/ซับซ้อนต่อไป ตลอดจนการนำผลการวินิจฉัยการอ่านไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา ซึ่งดำเนินการควบคู่ไปกับการสอนอ่านและการจัดกิจกรรมการอ่าน (สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2556; กฤติยา วรศรี. 2550; ชนิตา มิตรานนท์. 2556) ทั้งนี้ ผู้วิจัยนำสาระจากแนวคิดดังกล่าวมาสังเคราะห์และบูรณาการเข้าไปในทุกองค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตร โดยเน้นที่องค์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตรที่ให้ครูฝึกค้นหา วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนอ่านไม่ออก หรืออ่านได้ไม่ถูกต้อง และการวัดและประเมินผลของหลักสูตรที่ให้ครูประเมินผู้เรียนโดยการให้ข้อมูลสะท้อนกลับทันทีด้วยการสื่อสารทางบวกซึ่งเป็นการประเมินเพื่อปรับปรุงและพัฒนา

นอกจากนั้น ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีกระบวนการอ่านและทฤษฎีการสอนอ่านมาใช้ประกอบในการพัฒนาหลักสูตร โดยนำทฤษฎีกระบวนการอ่านรูปแบบล่างขึ้นบนมาใช้เพื่อให้เหมาะกับนักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้น เนื่องจากผู้เรียนจะเริ่มต้นการอ่านจากระดับล่างสุดของลำดับทักษะที่สลับซับซ้อน คือ เริ่มการจดจำลักษณะของตัวอักษรก่อน จากนั้นจึงเรียนรู้ตัวอักษร เรียนรู้เรื่องคำและเรียนรู้เรื่องเสียงให้ตรงกับคำ ซึ่งจะทำให้การเรียนรู้ของเด็กง่ายขึ้นเพราะจัดระบบของการอ่านอย่างเป็นขั้นตอนและให้เรียนรู้ไปที่ละขั้น (Carmine, Silbert; & Kameenui. 1990; citing in Farris; et al. 2004) อีกทั้งได้นำทฤษฎีการสอนอ่านแบบปฏิริยาพื้นผิว ซึ่งเป็นการสอนออกเสียงให้ถูกต้องโดยเริ่มจากการผสมเสียงพยัญชนะต้นกับเสียงสระและเสียงวรรณยุกต์ หรือที่เรียกว่า การสอนแจกลูกคำ ซึ่งผู้เรียนจะสามารถอ่านได้อย่างยั่งยืน คงทน เจอคำใดก็สามารถอ่านได้ (จริญญา

กะหละหมัด. 2549; กฤติยา วรศรี. 2550; ชนิตา มิตรานันท์. 2556; .ละเอียด สดคมข้า. 20 เมษายน 2558: สัมภาษณ์) ซึ่งผู้วิจัยนำสาระจากแนวคิดดังกล่าวมาสังเคราะห์และบูรณาการเข้าไปในทุกองค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตรและเน้นในองค์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตร

ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดในการอธิบายถึงวิธีการจัดระเบียบของความรู้ในสมอง รวมถึงวิธีรับเอาความรู้ใหม่เข้าไปรวมกับพื้นความรู้เดิมและวิธีการดัดแปลงปรับปรุงแก้ไขพื้นความรู้เดิมให้เหมาะสม ซึ่งความเข้าใจในการอ่านที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยความสามารถของผู้อ่านในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่อ่านกับพื้นความรู้เดิมสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำสาระสำคัญจากทฤษฎีโครงสร้างความรู้มาใช้ในการสอนอ่าน คือ ผู้สอนอ่านจะต้องดำเนินการจัดเรียงเนื้อหาสาระโดยจัดลำดับความรู้เดิมและความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่อง (Byrne. 2009: 25-28; วรณี โสมประยูร. 2553; ถิรวัดน์ ต้นทนิส. 2550) ซึ่งผู้วิจัยนำสาระจากแนวคิดดังกล่าวมาสังเคราะห์และบูรณาการเข้าไปในทุกองค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตรโดยเน้นไปที่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตรที่ผู้สอนต้องตระหนักและคำนึงถึงอยู่ตลอดเวลาในระหว่างการสอนอ่าน นั่นคือ การจัดเรียงลำดับเนื้อหาสาระในการสอนอ่านอย่างเป็นขั้นตอน และเชื่อมโยงระหว่างความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ของผู้เรียนเพื่อเป็นการตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานในการอ่านที่ถูกต้องก่อนสอนอ่านในลำดับที่ซับซ้อนต่อไป

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีกลุ่มการรู้คิดประกอบด้วย

- ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ ซึ่งจะเน้นการเรียนรู้ที่อาศัยกิจกรรม เน้นการตั้งคำถามมากกว่าการให้คำตอบผู้สอนควรจะพูดให้น้อยลง และฟังให้มากขึ้น
- ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของบรูเนอร์ เน้นการสร้างแรงจูงใจภายในให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน การสอนควรคิดรวบยอดการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้โดยมีจิตใจจดจ่ออยู่กับสิ่งที่เรียนหรือกิจกรรมที่ปฏิบัติเป็นการเรียนรู้ที่ฝังลึก
- ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของกาเย เน้นการถ่ายโอนในแนวตั้งได้แก่ การเรียนความรู้บางอย่างมาก่อนที่มีความจำเป็นต่อการเรียนความรู้อื่นๆ ในสาขาวิชาเดียวกัน เช่น การอ่าน ก็จะมีการกำหนดให้ครูตรวจสอบขั้นตอนนี้ก่อนหลัง เพื่อหาสิ่งที่จำเป็นต้องเรียนรู้มาก่อนการเรียนรู้สิ่งเหล่านั้นแล้วเริ่มสอนอ่านใหม่

โดยผู้วิจัยได้นำสาระสำคัญจากทฤษฎีกลุ่มการรู้คิดมาสังเคราะห์และนำไปบูรณาการใช้ในทุกองค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตร โดยเน้นในองค์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตรที่ผู้สอนต้องสอนอ่านอย่างเป็นลำดับขั้นตอน โดยใช้กิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

และเหมาะสมกับพัฒนาการทางสติปัญญา เน้นการสร้างแรงจูงใจภายในและให้ผู้เรียนมีจิตใจจดจ่ออยู่กับกิจกรรมการอ่าน โดยมีการฝึกย้ำ ซ้ำ ทวน ตลอดเวลา

อีกทั้งได้นำแนวคิดการโค้ชเพื่อการรู้คิดที่ครูต้องเปลี่ยนบทบาทมาใช้ในการโค้ชเป็นกลไกในการพัฒนาผู้เรียนโดยใช้พลังคำถามซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องรวมทั้งใช้การเสริมพลังอำนาจให้กับผู้เรียนได้ค้นพบพลังหรือวิธีการของตนเองทำให้สามารถพึ่งพาตัวเองได้อย่างยั่งยืน (วิชัย วงษ์ใหญ่; และมารุต พัฒนาผล. 2557, โชติมา หนูพริก. 2558) ผู้วิจัยได้นำสาระสำคัญเกี่ยวกับการโค้ชเพื่อการรู้คิดซึ่งประกอบด้วยเทคนิคการใช้พลังคำถามและเทคนิคการเสริมพลังอำนาจ เพื่อให้ครูทำหน้าที่โค้ชกระตุ้นให้ผู้ได้รับการโค้ชหรือผู้เรียนได้นำศักยภาพการอ่านของตนเองออกมาใช้ได้อย่างเต็มที่โดยเน้นการลงมือปฏิบัติฝึกอ่านด้วยตนเอง มาบูรณาการในทุกองค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตร โดยเน้นในองค์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตร

แนวคิดทางจิตวิทยาการเรียนรู้กับการอ่านภาษาไทยผู้วิจัยได้นำสาระสำคัญจากแนวคิดทางจิตวิทยาการเรียนรู้กับการอ่าน ซึ่งได้แก่ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน หลักการสอนอ่านกับพื้นฐานของจิตวิทยาการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียนกับการสอนอ่านภาษาไทย โดยในการสอนอ่าน ครูจะต้องคำนึงถึงสาระสำคัญทั้ง 3 ประเด็นดังกล่าว (วรรณิ โสมประยูร. 2553 อ้างอิงจาก จันทมาศ ชื่นบุญ. 2549; อารี รังสินันท์. 2530) โดยผู้วิจัยได้นำสาระสำคัญจากแนวคิดข้างต้นมาบูรณาการใช้ในทุกองค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตร โดยเน้นในองค์ประกอบเนื้อหาสาระของหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตร

รวมทั้งผู้วิจัยได้นำสาระสำคัญจากแนวคิดการให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งได้แก่ การกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการอ่าน (feed-up) การตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนเพื่อพัฒนาการอ่าน (checking for understanding) การให้ข้อมูลย้อนกลับที่มีคุณค่าและสร้างสรรค์ในการอ่าน (feedback) และการให้ข้อมูลเพื่อการเรียนรู้ต่อยอดและกระตุ้นความก้าวหน้าในการอ่าน (feed-forward) มาใช้ในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านของผู้เรียน (Susan M. Brookhart. 2008, Nancy Frey; & Douglas Fisher. 2011; โชติมา หนูพริก. 2558) โดยนำสาระสำคัญจากแนวคิดข้างต้นมาใช้ในการทุกองค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตร โดยให้ความสำคัญกับองค์ประกอบการวัดและประเมินผลของหลักสูตรเพื่อให้ผู้สอนได้ให้ข้อมูลย้อนกลับไปยังผู้เรียนเพื่อเกิดการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนต่อไป

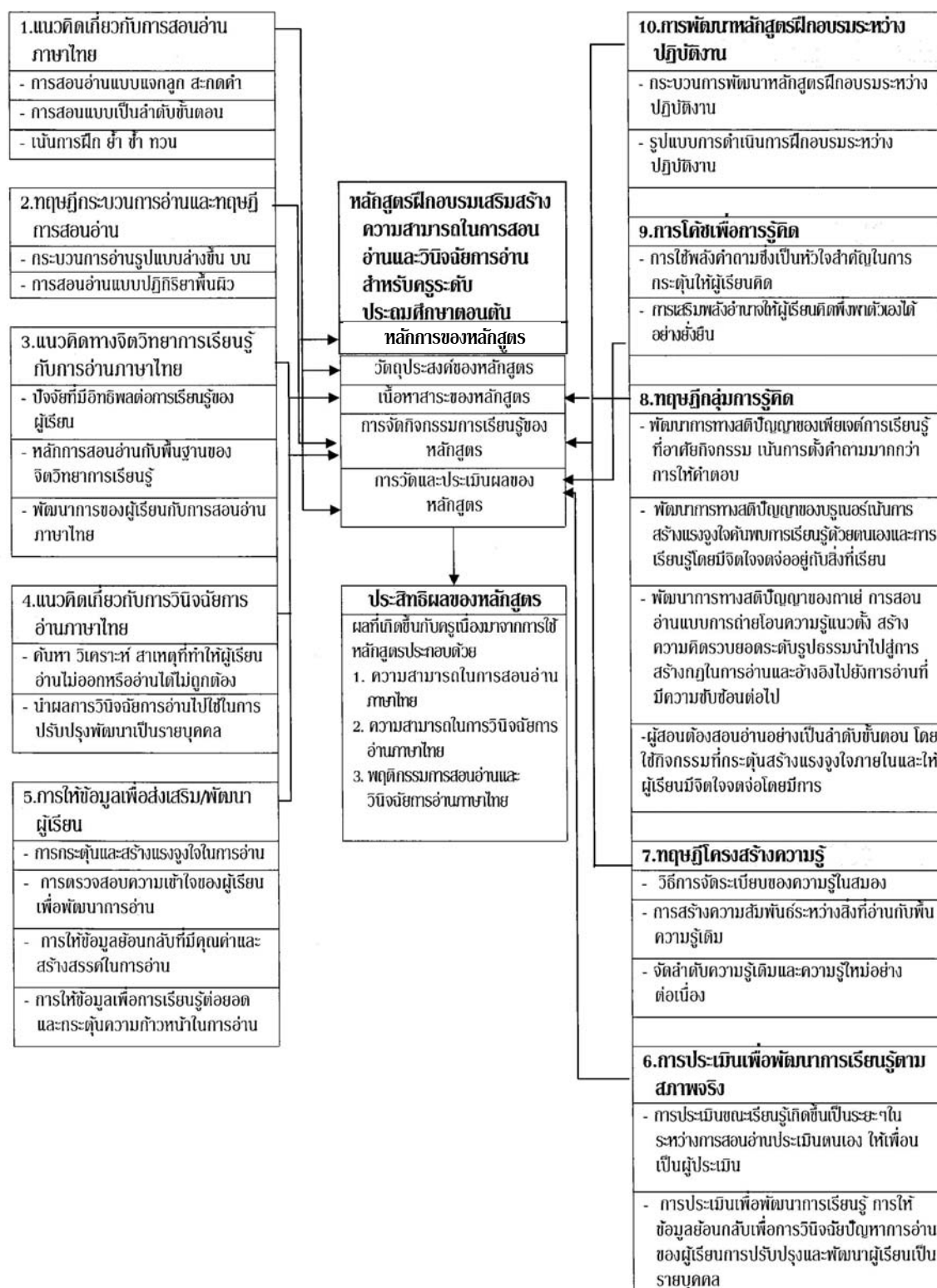
นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้นำสาระสำคัญเกี่ยวกับการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามสภาพจริงซึ่งประกอบด้วย Assessment as Learning เป็นการประเมินขณะเรียนรู้ การประเมินลักษณะนี้มีจุดเน้น คือ การให้ผู้เรียนได้ใช้การประเมินตนเองและการประเมินเพื่อนเป็นกระบวนการเรียนรู้ชนิดหนึ่งที่เกิดขึ้นเป็นระยะๆ ในระหว่างการทำกิจกรรมการเรียนรู้และ Assessment for learning ซึ่งเป็นการ

ประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ผู้สอนและผู้เรียนใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการประเมินเป็นข้อมูลย้อนกลับ เพื่อการวินิจฉัยปัญหาการอ่านของผู้เรียนการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลและวางแผนการสอนอ่านในขั้นตอนต่อไปให้บรรลุผลสำเร็จ (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2556) ในงานนี้ ผู้วิจัยได้นำสาระสำคัญมาสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตร โดยเน้นไปที่การวัดและประเมินผลของหลักสูตร

ทั้งนี้ ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงาน (on the job training) ในรูปแบบ outreach programe โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนา (School-based development) โดยวิเคราะห์ความหมายและวิธีการของหลักสูตรฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงาน กระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงาน และรูปแบบการดำเนินการฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงานมาสังเคราะห์เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตร และการวัดและประเมินผลของหลักสูตร

จากนั้นนำหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นไปผ่านการทดลองใช้นำร่องกับครูที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างเพื่อศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคในการใช้หลักสูตรฝึกอบรม นำมาปรับปรุงก่อนที่จะนำหลักสูตรฝึกอบรม ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาประสิทธิผลหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย 1) ความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทย 2) ความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยและ 3) พฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยดังปรากฏตามรูปแบบสมมุติฐานการวิจัย และกรอบความคิดการวิจัย

กรอบความคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบความคิดการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถใน

การสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัย การอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ทฤษฎีกระบวนการอ่านและทฤษฎีการสอนอ่าน ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ ทฤษฎีกลุ่มการ รู้คิด แนวคิดเกี่ยวกับการโค้ชเพื่อการรู้คิด แนวคิดเกี่ยวกับการสอนอ่านภาษาไทย แนวคิดทางจิตวิทยา การเรียนรู้กับการอ่านภาษาไทยแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามสภาพจริง แนวคิดการประเมินเพื่อวินิจฉัยการอ่านแนวคิดการให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน และ แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรโดยผ่านการใช้เทคนิคการฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงาน (on the job training) ในรูปแบบ outreach program ใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนา (School-based development) แล้วนำมาสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถ ในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น ซึ่งมี 5 องค์ประกอบหลัก คือ 1) หลักการของหลักสูตร 2) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร 3) เนื้อหาสาระของหลักสูตร 4) การจัด กิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตรและ 5) การวัดและประเมินผลของหลักสูตร โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการสอนอ่านภาษาไทย

1.1 ความหมายของการอ่าน

หมายถึง การทำงานของสมองในการแปลความหมายของตัวอักษรที่ผ่านสายตาออกมาเป็น ความรู้ ความคิด และเกิดความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านตรงกับเรื่องราวที่ผู้เขียนเขียน ผู้อ่านสามารถนำ ความรู้ ความคิด หรือสาระจากเรื่องราวที่อ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์อีกทั้งสามารถใช้ในการพัฒนา ทักษะในด้านอื่นๆ (ราชบัณฑิตยสถาน. 2555; สำนักวิชาการและมาตรฐานทางการศึกษา. 2546; Day; & Bamford. 1998; Leu. 1995)

1.2 ความสำคัญของการอ่านภาษาไทย

การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ที่สำคัญโดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน จำเป็นต้องอ่านหนังสือเพื่อการศึกษาค้นคว้าด้านต่างๆนอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือช่วยให้ประสบ ความสำเร็จในการประกอบอาชีพเพราะสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปพัฒนาตนและ พัฒนางาน ใช้เป็นเครื่องมือสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมของคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนรุ่นต่อไปเป็นวิธีการ ส่งเสริมให้คนมีความคิดและฉลาดรอบรู้เพราะประสบการณ์ที่ได้จากการอ่านเมื่อเก็บสะสมเพิ่มพูน

นานวันเข้าก็จะทำให้เกิดความคิดเกิดสติปัญญา นอกจากนี้ยังเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินเป็นวิธีหนึ่งในการแสวงหาความสุขให้แก่ตนเองที่ง่ายที่สุดและได้ประโยชน์คุ้มค่าที่สุดทำให้เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งด้านจิตใจและบุคลิกภาพเพราะเมื่ออ่านมากย่อมรู้มากสามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ผู้ที่มีประสิทธิภาพในการอ่านสูงจึงได้รับทั้งความรู้ ประสบการณ์ และความบันเทิง ดังที่เบคอน (Francis Bacon) กล่าวว่า“การอ่านทำให้คนเป็นคนที่สมบูรณ์” เนื่องจากการอ่านมีความสำคัญดังกล่าว ครูระดับประถมศึกษาจึงจำเป็นต้องมีความรู้และความเข้าใจในเรื่องการอ่านเป็นอย่างดีจึงจะสามารถจัดโปรแกรมการอ่านสำหรับผู้เรียนให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรได้ (ยุวดี วงศ์สุวรรณ. 2547; สำนักวิชาการและมาตรฐานทางการศึกษา. 2546; ประภา เบญจเทพศรี. 2545; วรณี โสมประยูร. 2553; ชนิดา มิตรานันท์ . 2556)

1.3 วิธีการสอนอ่านภาษาไทย

วิธีการสอนอ่านมีหลายวิธีแต่ละวิธีมีข้อดีข้อจำกัดแตกต่างกัน ครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในแต่ละวิธีเพื่อเลือกวิธีอ่านให้เหมาะสมกับเนื้อหาและทักษะที่ต้องการพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้ครูจะต้องเข้าใจวิธีบูรณาการวิธีสอนเพื่อทำให้วิธีสอนเกิดความสมบูรณ์ โดยนำวิธีที่ดีต่างๆ มาผสมผสานบูรณาการเข้าด้วยกัน สำหรับวิธีสอนอ่านแบบต่างๆ ที่ควรนำมาผสมผสานกันและเป็นที่ยอมรับใช้ในปัจจุบัน (วรณี โสมประยูร. 2553) มีดังนี้

วิธีสอนอ่านแบบแจกลูก เป็นการสอนให้ผู้เรียนรู้จักรูปและเสียงของอักษรทุกตัวเพื่อรู้จักการประสมคำ ซึ่งมีทั้งการแจกพยัญชนะและสระ รวมทั้งการผันวรรณยุกต์ที่แยกตามอักษรสูง อักษรกลางและอักษรต่ำ วิธีสอนแบบแจกลูกนี้เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้เด็กเรียนคำใหม่ได้ง่าย ออกเสียงได้ดี อีทั้งยังเป็นวิธีการฝึกการอ่านให้ผู้เรียนอ่านได้คล่อง และจับหลักได้ด้วยการผันสระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ โดยกำหนดอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นหลักเหมือนแม่ และผันไล่ตัวที่ต้องการไปทีละตัว การแจกลูกเป็นการฝึกให้ผู้เรียนเปล่งเสียงและสามารถทำให้อ่านคำใหม่ได้มากขึ้น การเปล่งเสียงสระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ เป็นการสะกดคำไปในตัวจึงสามารถทำให้เขียนคำได้ด้วย การสอนอ่านแบบแจกลูกจึงมุ่งให้เด็กออกเสียงได้เป็นส่วนใหญ่มากกว่าที่จะมุ่งอ่านเพื่อเอาความหมาย การสอนอ่านแบบแจกลูกจะได้ผลดีเมื่อผู้เรียนโตพอที่จะรู้ความหมายและมีเหตุผลได้ดี ซึ่งจะเป็นในช่วงตอนปลายของชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

วิธีสอนอ่านแบบสะกดคำ เป็นการสอนอ่านโดยนำเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์และตัวสะกดมาประสมเป็นคำอ่าน โดยให้ผู้เรียนสังเกตรูปคำพร้อมกับการสะกดคำและเขียนคำ การสะกดคำจึงเป็นเครื่องมือที่เหมาะสมแก่การอ่านคำใหม่ โลกทุกวันนี้เป็นโลกของการอ่านและโลกของการเขียน ซึ่งทั้งในเรื่องทักษะการอ่านและการเขียนนั้นก็ย่อมจะต้องมีการสะกดคำ (Spelling) รวมอยู่

ด้วย จึงทำให้การอ่านและการสะกดคำมีความสัมพันธ์กันในแง่ของการใช้ทักษะทางภาษามากพอสมควร นักวิจัยทางภาษาของประเทศสหรัฐอเมริกาบางท่านได้รายงานถึงความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการสะกดคำ และความสามารถในการอ่านว่า มีอยู่ค่อนข้างสูงมากในระดับประถมศึกษา คือ เด็กที่สะกดคำเก่งมักจะเป็นเด็กที่อ่านเก่ง และเด็กที่อ่านไม่เก่งมักจะเป็นเด็กที่สะกดคำไม่เก่งด้วยเสมอ การเรียนรู้ในการอ่านกับการเรียนรู้ในการสะกดคำจึงมีความสัมพันธ์กันมาก และจากการศึกษาของนักวิจัยยังพบว่า เด็กจะสะกดคำต่างๆ ที่เขาสามารถอ่านออกได้ถูกต้องและแม่นยำกว่าคำที่เขาอ่านไม่ออก (วรรณิ โสมประยูร. 2553; อ้างอิงจาก Boyd. 1970) ซึ่งการอ่านแบบสะกดคำในภาษาไทยเป็นส่วนหนึ่งของวิธีสอนอ่านแบบแจกลูกหรือประสมคำนั่นเอง ดังนั้น วิธีการสอนอ่านแบบสะกดคำจึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งซึ่งมีอิทธิพลต่อการอ่าน

วิธีสอนอ่านแบบมุ่งประสบการณ์ อ่านเป็นคำเป็นประโยค วิธีสอนแบบนี้จะช่วยให้ผู้เรียนสนใจอ่านหนังสือเรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำหรือประโยคและเรื่องราวที่อ่านได้ดี ทำให้อ่านได้เร็วเพราะสามารถกวาดสายตาไปได้ครั้งละ 2-3 คำ นอกจากนี้ยังช่วยให้น่าความเข้าใจจากการอ่านไปใช้ด้วยการสอนอ่านแบบเป็นคำเป็นประโยคให้เริ่มในชั้นประถมศึกษาปีที่1 แล้วใช้วิธีสอนอ่านแบบแจกลูกในช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมผสมกันไปจะได้ประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน และจะช่วยให้การอ่านในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่หากให้วิธีสอนอ่านแบบเป็นคำเป็นประโยคแต่เพียงอย่างเดียวก็อาจทำให้เด็กอ่านออกเสียงได้ไม่ดีเท่าที่ควร

วิธีการสอนอ่านแบบใช้แผนภูมิประสบการณ์ แผนภูมิประสบการณ์มีหลายชนิดซึ่งครูและผู้เรียนสามารถช่วยกันสร้างขึ้นมา แผนภูมิที่ดีจะเป็นอุปกรณ์หรือสื่อการสอนที่มีประโยชน์ในการสอนอ่าน เพราะจะทำให้เด็กสามารถอ่านเป็นคำหรือประโยคได้เร็วและมีความหมายมากขึ้น รวมทั้งสามารถนำความคิดที่ได้จากแผนภูมิไปใช้ให้เป็นประโยชน์ได้ดี นอกจากนี้ ครูสามารถนำแผนภูมิสอนอ่านไปใช้ควบคู่กับการสอนอ่านแบบอื่นๆ ได้อีกด้วย

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งพัฒนาการสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ เพราะเป็นการสอนให้ผู้เรียนรู้จักรูปและเสียงของพยัญชนะและสระทุกตัวอย่างเป็นลำดับขั้นตอนก่อนที่จะมีการประสมคำซึ่งมีทั้งการแจกพยัญชนะและสระ รวมทั้งการผันวรรณยุกต์ที่แยกตามอักษรสูง อักษรกลาง และอักษรต่ำ วิธีสอนแบบแจกลูก สะกดคำ เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้เด็กเรียนคำใหม่ได้ง่าย ออกเสียงได้ดี อีกทั้งยังเป็นวิธีการฝึกการอ่านให้ผู้เรียนอ่านได้คล่อง และจับหลักได้ด้วยการผันสระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ โดยกำหนดอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นหลักเสมือนแม่ และผันไล่ตัวที่ต้องการไปที่ละตัว การสอนอ่านแบบการแจกลูก สะกดคำ จึงเป็นการฝึกให้ผู้เรียนเปล่งเสียงและสามารถทำให้อ่านคำใหม่ได้มากขึ้น เป็นการให้มนต์ศน์พื้นฐานที่ถูกต้องในการอ่านกับผู้เรียนอีกด้วย

1.4 แนวทางการสอนอ่านภาษาไทย

การสอนอ่านควรเริ่มต้นในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นเพื่อให้เด็กสามารถและมีความชำนาญในการอ่านเป็นการวางรากฐานให้ก้าวหน้าต่อไปบทเรียนที่จะใช้สอนควรเป็นบทเรียนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมที่เด็กเห็นทุกวัน การอ่านกับงานอื่นของเด็กควรจะสัมพันธ์กันเช่นอ่านแผนภูมิอ่านป้ายประกาศอ่านประโยคอ่านคำที่ประกอบรูปภาพต่างๆให้อ่านทั้งเดี่ยวและเป็นกลุ่มเพื่อออกเสียงให้ชัดเจนถูกต้องให้รู้จักความหมายของคำเข้าใจเนื้อเรื่องควรสอนกลไกในการอ่านที่สำคัญเช่นการกวาดสายตาไปบนบรรทัดที่อ่านจากซ้ายไปขวาให้สม่ำเสมอวัดขั้นการอ่านหนังสือที่ถูกต้องให้สามารถเล่เรื่องที่อ่านนั้นได้ส่งเสริมการอ่านฝึกฝนทักษะในการออกเสียงและการอ่านในใจให้รู้จักการประสมและการผันวรรณยุกต์ การสอนอ่านในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นเป็นการสร้างนิสัยและความรู้สึกอันดีที่มีต่อหนังสือถ้าเด็กอ่านหนังสือแล้วได้รับความสนุกเพลิดเพลินเด็กจะเห็นว่าการอ่านเป็นของดีเด็กจะพอใจและสนใจต่อการอ่านมากเป็นการสร้างนิสัยที่ดีให้กับเด็กทำให้เด็กรักการอ่านและใช้การอ่านให้เกิดประโยชน์ในการเรียนต่อไป (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2558 อ้างอิงจาก บุญเสริม แก้วพรหม. 2557, สมพงษ์ ศรีพยาด. 2553, พิศเรณู รัตนวิจารณ์. 2550) โดยมีแนวทางดังนี้

1. วิธีที่ดีที่สุดในการสอนภาษาไทยให้อ่านออกเขียนได้ คือการสอนสะกดคำ แจกลูก ท่องจำ และไล่หนังสือและต้องอาศัยการเรียนการสอนแบบ “ฝึก ย้ำ ซ้ำ ทวน”

2. ลำดับขั้นในการสอนให้อ่านออกเขียนได้ ประกอบด้วย

2.1 สอนให้รู้จักพยัญชนะ

2.2 สอนให้รู้จักสระ

2.3 สอนให้สะกดคำแจกลูกคำในแม่ ก กา

2.4 สอนให้ผันวรรณยุกต์คำในแม่ ก กา

2.5 สอนให้อ่านเขียนคำที่มีตัวสะกดตรงตามมาตรา

2.6 สอนให้ผันวรรณยุกต์คำที่มีตัวสะกดตรงตามมาตรา

2.7 สอนให้อ่านเขียนคำที่สะกดไม่ตรงมาตรา

2.8 สอนให้อ่านเขียนคำควบกล้ำ

2.9 สอนให้อ่านเขียนคำที่มีอักษรนำ

2.10 สอนให้อ่านเขียนคำที่มีตัวการันต์ ฤ ฤๅ ฦ ฦๅ และคำที่มีลักษณะพิเศษ

3. ผลสำเร็จในการสอนจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อ

3.1 สอนตามลำดับขั้นตอน จากง่ายไปสู่ที่ยากขึ้นและสลับซับซ้อนมากขึ้น

3.2 สอนให้ฝึกอ่าน ฝึกเขียน อย่างช้าๆ อย่ารีบร้อน อย่ารวบรัด แต่ให้ฝึก ซ้ำ ย้ำ ทวน นักเรียนเข้าใจ แม่นยำ และมั่นใจ (อย่าเอาแต่เวลามาเป็นเกณฑ์ แต่ให้เอาความรู้ความเข้าใจ ความสามารถของเด็กเป็นเกณฑ์)

3.3 ระวังอย่าอยู่เสมอบริเวณที่เด็กคนหนึ่งคนใดยังไม่รู้ยังไม่เข้าใจในลำดับต้นๆ ก็จะกลายเป็นปัญหา “ดินพอกหางหมู” ที่นักเรียนไม่อยากจะรู้ไม่อยากเรียนอีก และส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ในขั้นต่อไปในที่สุด

อย่างไรก็ตาม แนวทางข้างต้นสามารถปรับเปลี่ยน คิดต่อ เติมแต่งกิจกรรมได้ตามที่ เหมาะสมเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน แต่ละพื้นที่ ตามหลัก ผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.5 การอ่านแจกลูก สะกดคำ (ละเอียด สดคมขำ: สมาคมครูภาษาไทยแห่งประเทศไทย)

การอ่านแจกลูก

1. การแจกลูกจะเริ่มต้นจากการสอนให้จำและออกเสียงพยัญชนะและสระให้ได้ก่อน
2. เริ่มแจกลูกในมาตรา แม่ ก กา (ไม่มีเสียงสะกด)
3. ใช้การสะกดคำไปที่ละคำ ไล่ตามลำดับของสระแล้วจึงอ่านโดยไม่สะกดคำ จึงเรียกว่า แจกลูกสะกดคำ
4. ให้อ่านสระเสียงยาวก่อนสระเสียงสั้น
5. นำคำที่มีความหมายมาสอน
6. วิธีการอ่านจะไม่สะกดคำ ให้อ่านเป็นคำ
7. เปลี่ยนพยัญชนะต้น และพยัญชนะเสียงท้าย

สระ \ พยัญชนะ	อา	อิ	อี	อุ	เอ	แอ	โอ	ออ	เออ
ก	กา	กิ	กี	กู	เก	แก	โก	กอ	เกอ
จ	จา	จิ	จี	จุ	เจ	แจ	โจ	จอ	เจอ
ด	ดา	ดิ	ดี	ดู	เด	แด	โด	ดอ	เดอ
ต	ตา	ติ	ตี	ตุ	เต	แต	โต	ตอ	เตอ
บ	บา	บิ	บี	บู	เบ	แบ	โบ	บอ	เบอ
ป	ปา	ปิ	ปี	ปู	เป	แป	โป	ปอ	เปอ
อ	อา	อิ	อี	อุ	เอ	แอ	โอ	ออ	เออ

แจกลูก จะอ่าน กา กี่ กือ ภู เก แก โก กอ เกอ
 หรือแจกลูก จะอ่าน บนลงล่างว่า กา จา ดา ตา บา ปา อา
 หรือ จะอ่าน ก้าน จ้าน ด้าน ต้าน บ้าน ป้าน อ้าน
 หรือ จะอ่าน ก้าน ก้าง ก้าม ก้าว ก้าย

การอ่านสะกดคำ

การสะกดคำ หมายถึง การอ่านโดยนำเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกด มาประสมเป็นคำอ่าน

การอ่านสะกดคำ นักเรียนจะต้องสังเกตรูปคำพร้อมๆ กับการสะกด และพร้อมๆ กับการเขียนคำ

การสอนอ่านสะกดคำ จะนำคำที่มีความหมายมาสอน เมื่อสะกดคำจนจำคำได้แล้วต่อไปไม่ต้องใช้วิธีการสะกดคำ หากมีแต่อ่านสะกดคำจะทำให้นักเรียนอ่านได้ช้า และจะอ่านจับใจความไม่ได้ ดังนั้น การสะกดคำจึงเป็นเครื่องมือที่เหมาะสมแก่การสอนอ่านคำใหม่

การสะกดคำมีหลายวิธี เช่น

- * ถ้าสะกดคำเพื่ออ่านจะสะกดตามเสียง
- * ถ้าสะกดคำเพื่อเขียนจะสะกดคำตามรูปคำ

สะกดคำเพื่ออ่านจะสะกดตามเสียง			สะกดคำเพื่อเขียนจะสะกดคำตามรูปคำ		
กา	อ่านว่า	กอ - อา - กา	กา	สะกดว่า	กอ - อา - กา
คาง	อ่านว่า	คอ - อา - คา	คาง	สะกดว่า	คอ - อา - งอ - คาง
		คา - งอ - คาง			
ค้าง	อ่านว่า	คอ - อา - คา	ค้าง	สะกดว่า	คอ - อา - งอ - คาง
		คา - งอ - คาง			
		คาง - โท - ค้าง			

การอ่านสะกดคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตรา

มีวิธีการดังนี้

- 1) เห็นรูปคำ และอ่านออกเสียง
- 2) จำรูปคำ และรู้ความหมายของคำ
- 3) รู้หลักการสะกดคำ เช่น

แม่ง ใช้ ง สะกด

แม่งน ใช้ น ร ล พ ญ ณ สะกด

แม่งบ ใช้ บ ภ พ ป ฟ สะกด

* คำที่สะกดตรงมาตรา จะอ่านสะกดคำ

* คำที่สะกดไม่ตรงมาตรา จะไม่อ่านสะกดคำ

ตัวอย่าง

กาน อ่านว่า กอ – อา – นอ – กาน

กาฬ ไม่อ่านว่า กอ – อา – พ (ลอจุฬา) – กาฬ

ให้ใช้การสังเกตรูปคำ จำคำอ่าน หมายความว่า และรู้หลักการสะกดคำหรือ คำว่า

เหตุ ไม่อ่านว่า หอ – เอ – ตู – เหตุ

เพียงให้รู้ว่า ตู ออกเสียง ด เป็นเสียงท้าย

การอ่านสะกดคำ อักษรควบ

อักษรควบจะมีพยัญชนะต้นสองตัว

พยัญชนะต้นตัวที่ 2 จะเป็นตัว ร ล ว

การอ่านอักษรควบแท้

อักษร มี กร ขร คร ตร ปร พร

ควบแท้ กล ชล คล ปล ผล พล

(ออกเสียง 2 ตัว) กว ขว คว

อ่านควบเป็น กรอ ขรอ ควอ ปรอ พรอ ผลอ คลอ

* พยัญชนะต้นทั้งสองตัวอ่านประสมสระเดียวกัน

การสะกดคำเพื่ออ่านจะสะกดตามเสียง	การสะกดคำเพื่อเขียนจะสะกดคำตามรูปคำ
กราบ อ่านว่า กรอ – อา – บอ – กราบ	กราบ อ่านว่า กอ – รอ – อา – บอ – กราบ
ปลอด อ่านว่า ปลอ – ออ – ดอ – ปลอด	ปลอด อ่านว่า ปอ – ลอ – ออ – ดอ – ปลอด
* การสะกดคำเพื่ออ่านนี้จะทำให้การออกเสียงควบกล้ำชัดเจน	* การสะกดคำเพื่อเขียนนี้นักเรียนมักจะออกเสียงเฉพาะพยัญชนะตัวแรกและทิ้งพยัญชนะตัวที่สองทำให้ออกเสียงควบไม่ชัด

การอ่านอักษรควบไม่แท้

- จะมีพยัญชนะต้นสองตัว
- พยัญชนะต้นตัวที่สอง เป็น ร ตัวเดียว

อักษรควบไม่แท้ ชร ศร สร จร

อ่านออกเสียงพยัญชนะต้นตัวแรกตัวเดียว ชร → ช ศร → ศ สร → ส จร → จ

ไชร้ อ่านว่า ไช้ อาศรม อ่านว่า อา – สม

สร้าง อ่านว่า ส้าง จริง อ่านว่า จิง

บางทีก็เปลี่ยนเสียงอ่าน เช่น

ท ควบ ร เป็น ทร เปลี่ยนเสียงอ่านเป็น ซ

ทราย อ่านว่า ซาย มัทธิ์ อ่านว่า มัด – ซี้

พุทรา อ่านว่า พุด – ซา ทรุฑโถม อ่านว่า ชุด – โซม

ระวัง คำที่มี ทร ควบแท็กันมา ไม่อ่านเปลี่ยนเสียงเป็น ซ ก็มี เช่น

จันทรา อ่านว่า จัน – ทรา ไม่ใช่ จัน – ซา

การอ่านสะกดคำอักษรนำ

พยัญชนะ ห นำ

ห นำ ง หงอ เหงา หงาย หงอน

ห นำ ญ หญิง หญ้า หญู

ห นำ น หน่อ หนวด หนาม หนำ หนี้ หนู หน้ำ

ห นำ ม หมก หมด ไหม หมาก หมุ

ห นำ ย หย่า หยุด หยื่อ หยาม หยิ่ง

ห นำ ร หรุหรา หรือ เหยียญ หรอก

ห นำ ล หลง ไหล หลอน เหลว เหลือบ โหล

ห นำ ว แหวน หวัง เหวี่ยง โหวกเหวก ไหว้

การสะกดคำเพื่ออ่านจะสะกดตามเสียง			การสะกดคำเพื่อเขียนจะสะกดคำตามรูปคำ		
หน่อ	อ่านว่า	หนอ – เอก – หน่อ	หน่อ	อ่านว่า	หอ – นอ – ออ – ไม้เอก – หน่อ
หนาม	อ่านว่า	หนอ – อ – หนา – หนา – มอ – หนาม	หนาม	อ่านว่า	หอ – นอ – อ – หนา – หนา – มอ – หนาม/ หอ – นอ – อ – มอ – หนาม
หนู	อ่านว่า	หนอ – อู – หนู	หนู	อ่านว่า	หอ – นอ – อู – หนู
หรา	อ่านว่า	หรอ – อ – หรา	หรา	อ่านว่า	หอ – รอ – อ – หรา
แหวน	อ่านว่า	หวอ – แอ – แหว – แหว – นอ – แหวน	แหวน	อ่านว่า	หอ – วอ – แอ – แหว – แหว – นอ – แหวน/ หอ – วอ – แอ – นอ – แหวน
หยาก	อ่านว่า	หยอ – อ – หยา – หยา – กอ – หยาก	หยาก	อ่านว่า	หอ – ยอ – อ – หยา – หยา – กอ – หยาก/ หอ – ยอ – อ – กอ – หยาก

การฝึกอ่านพยัญชนะ ห นำ โดยการเทียบเสียง เช่น

ลา – หลา	ฐ – ทรู	ไว – ไวก
มา – หมา	งอก – หงอก	เวก – หเวก
นา – หนา	มด – หมด	ไว้ – ไหว
ยาม – หยาม	ไม – หไม	ยั้ง – หยั้ง

พยัญชนะ อ นำ

อ นำ ย ออย่า อยู่ อย่าง อยาก

การสะกดคำเพื่ออ่านจะสะกดตามเสียง			การสะกดคำเพื่อเขียนจะสะกดคำตามรูปคำ		
อย่า	อ่านว่า	อยอ (หยอ) – อ – อยา (หยา) – เอก – อย่า	อย่า	อ่านว่า	ออ – ยอ – อ – ไม้เอก – อย่า
อยู่	อ่านว่า	อยอ (หยอ) – อู – อยู่ (หฺยู) – เอก – อยู่	อยู่	อ่านว่า	ออ – ยอ – อู – ไม้เอก – อยู่
อย่าง	อ่านว่า	อยอ (หยอ) – อ – อยา (หยา) – อยา (หยา) – งอ – อย่าง (หยาง) – อย่าง (หยาง) – เอก – อย่าง	อย่าง	อ่านว่า	ออ – ยอ – อ – งอ – ไม้เอก – อย่าง
อยาก	อ่านว่า	อยอ (หยอ) – อ – อยา (หยา) – อยา (หยา) – กอ – อยาก	อยาก	อ่านว่า	ออ – ยอ – อ – กอ – อยาก

การฝึกอ่านคำพยัญชนะ อ นำ โดยการเทียบเคียงกับ พยัญชนะ ห นำ

อย่า - หย่า อย่าง - หย่าง

อยู่ - หยู่ ยาก - หยาก

พยัญชนะอักษรสูง นำ อักษรต่ำเดี่ยว

อักษรสูงที่จะมานำ ข ฉ ถ ผ ฝ ศ ส ห

อักษรต่ำเดี่ยวที่จะมาตาม ญ ม ย ร ว ณ ล ว พ ฦ ฦ

ข นำ ณ น ม ย ร : ขณะ ขนม ขมีน ขยาย ขรม

ฦ นำ น ม ล ว : ฦณ ฦนวน ฦมวก ฦดู ฦเวียน

ถ นำ น ม ล ว : ไถถ ถนน ถมีถ ถกลาง ถวิล

ผ นำ น ม ย ล ว : ผะ ผนัง ผเยอ ผลิต ผวา

ฝ นำ ร : ฝรัง

ศ นำ ล ว : ไศล ไศลก ไศลต

ส นำ น ม ย ล ว : สง่า สนาม สมุด สยาย สลบ สว่าง

ห นำ น ญ น ม ย ร ล ว : หงาย หญา หนวดหมอน หยอด หฐหาว หล่น แหวน

การสะกดคำเพื่ออ่านจะสะกดตามเสียง			การสะกดคำเพื่อเขียนจะสะกดคำตามรูปคำ		
ขนอม	อ่านว่า	ชะ-หนอ (خن) - มอ -ชะ-หนอม	ขนอม	อ่านว่า	ขอ - นอ - ออ - มอ -ชะ-หนอม
ผวา	อ่านว่า	ผะ - หวอ (ผว) - อา -ผะ-หวา	ผวา	อ่านว่า	ผอ - วอ - อา - ผะ - หวา
ฦดู	อ่านว่า	ฉะ - หลอ (ฉล) - ฦ - ฉะ-หลู	ฦดู	อ่านว่า	ฦอ-ลอ- ฦ - ฉะ-หลู
เสมอ	อ่านว่า	สะ - หมอ (สม) - เออ - สะ - เห มอ	เสมอ	อ่านว่า	สอ - มอ - เออ - สะ-เหมอ
ไถล	อ่านว่า	เถะ - หลอ (ถล) - ไอ - เถะ - ไหล	ไถล	อ่านว่า	ถอ-ลอ- ไอ - เถะ - ไหล/ ไอ -ถอ-ลอ- เถะ - ไหล

พยัญชนะอักษรกลางนำอักษรต่ำเดี่ยว

อักษรกลางที่จะมานำ ก จ ต บ ป อ

อักษรต่ำเดี่ยวที่จะมาตาม น ม ร ล ว

ก นำ น : กนก

จ นำ ว ม ร : จวก จมูก จริต จรวด

ต นำ น ล ว : โตนด ตลอด ตวาด ตลิง

บ นำ ร : บร่น (ดี)
 ป นำ ร ล : ปริตร ปลัด พรอท ปรัก
 อ นำ น ร ล : อเนก อร่อย อลัก อเลื่อ

หลักการอ่านคำอักษรนำที่ได้จากการสังเกตเสียงอ่าน

สังเกตคำอักษรนำ สนาม หนอม ขรม ปริตร

อ่านพยางค์แรกประสมเสียงสระ อะ

สะ ะ ขะ ปะ

พยางค์ที่สองจะอ่านอย่างไร ไม่แน่ใจ

นาม – หนาม นอม – หนอม รม – หรม ลัด – หลัด

ลองตัดตัวตามในคำอักษรนำ และออกเสียงอ่าน เช่น

สนาม × สนาม	=	สาม
	=	ตัวตามต้องออกเสียงเดียวกับ
		สาม – หนาม อ่านว่า สะ – หนาม
ขรม × ขรม	=	ขม
	=	ขม – หรม อ่านว่า ขะ – หรม
ปริตร × ปริตร	=	ปิตร – ปิด
	=	ปิด – ปะ – หริด

การอ่านสะกดคำที่สระเปลี่ยนรูปและลดรูป

สระบางสระเมื่อมีตัวสะกด จะเปลี่ยนรูปคำ เช่น

สระ โอะ เมื่อมีตัวสะกด จะลดรูป

คำว่า มด อ่านว่า มอ – โอะ – ดอ – มด

ขวนขวาย อ่านว่า ขวอ – โอะ – นอ – ขวน ขวอ – ออ – ยอ – ขวอ – ขวนขวาย

สระ อะ เมื่อมีตัวสะกด จะเปลี่ยนรูปเป็นไม้หันอากาศ อัว

คำว่า วัน อ่านสะกดว่า วอ – อะ – นอ – วัน

สระ เอะ เมื่อมีตัวสะกด จะเปลี่ยนรูปเป็น เ – และไม้ไต่คู้ (เอื้อ)

คำว่า เป็ด อ่านสะกดว่า ปอ – เอะ – ดอ – เป็ด

สระเออ เมื่อมีตัวสะกด จะเปลี่ยนรูปเป็น เ – และ อิ (เอือ)

คำว่า เดิน อ่านสะกดว่า ดอ – เออ – นอ – เดิน

สระ และ เมื่อมีตัวสะกด จะเปลี่ยนรูปเป็น แ – และไม่ได้คู่ (แอ้อ)

คำว่า แข็ง อ่านสะกดว่า ขอ –แะ –งอ –แข็ง

สระอัว เมื่อมีตัวสะกด จะเปลี่ยนรูปเป็น ว

คำว่า กวด อ่านสะกดว่า กอ –อัว –คอ – กวด

1. 6 การอ่านสะกดคำที่เป็นตัวการันต์

คำที่มีตัวการันต์ ประกอบด้วย

1. เครื่องหมายทัณฑฆาต ที่ใช้มาเสียงพยัญชนะ ไม่ให้ออกเสียงอ่านแต่คงรูปให้เห็นไว้คง

เดิม

2. ตัวการันต์ เป็นตัวพยัญชนะที่ถูกเครื่องหมายทัณฑฆาตกำกับไว้ไม่ให้ออกเสียงอ่าน

ตัวอย่าง

ศุกร์	อ่านว่า	สุก
ก	เป็น	ตัวสะกด
ร	เป็น	ตัวการันต์ (๑ ตัว)
จันท์	อ่านว่า	จัน
น	เป็น	ตัวสะกด
ทณ	เป็น	ตัวการันต์ (๒ ตัว)
ลักษณณ์	อ่านว่า	ลัก
ก	เป็น	ตัวสะกด
ษณณ	เป็น	ตัวการันต์ (๓ ตัว)

อ่านเปรียบเทียบคำที่ใช้ตัวการันต์และไม่ใช้ตัวการันต์ในการกำกับเสียง

จันทร	อ่านว่า	จัน	จันทร	อ่านว่า	จัน – ทอน
สินธุ์	อ่านว่า	สิน	สินธุ	อ่านว่า	สิน – ทุ
อาสน์สงฆ์	อ่านว่า	อาด – สง	อาสนสงฆ์	อ่านว่า	อาด – สะ – นะ – สง
พระราชราษฎร	อ่านว่า	ประ – ชา – ราด	พระราชราษฎร	อ่านว่า	ประ – ชา – ราด – สะ – ดอน

1.7 ข้อควรปฏิบัติในการสอนอ่านภาษาไทย

การสอนอ่านภาษาไทยที่จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการอ่านออกได้อย่างยั่งยืน ผู้สอนควรยึดหลักในการปฏิบัติดังต่อไปนี้ (สุทธิ สุวรรณपाल. 2552, ลำลี รักสุทธิ. 2553)

1. ต้องสอนทุกครั้งที่นักเรียนเรียนคำใหม่ที่เป็นคำพื้นฐานในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 หรืออาจถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทั้งนี้ให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ว่าจำเป็นหรือไม่ มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับความสามารถในการอ่านของนักเรียน

2. ควรสอนจากง่ายไปหายาก คือ สอนจากคำที่เป็นตัวสะกดในมาตราแม่ ก กา คำที่มีตัวสะกดตรงตามมาตรา และต่อด้วยคำที่มีลักษณะซับซ้อน เช่น คำที่เป็นอักษรนำ คำที่มีตัวการันต์ เป็นต้น

3. ควรเน้นเรื่องการออกเสียงแจกลูกสะกดคำ ทั้งแบบที่เห็นคำจากบัตรคำหรือที่ครูเขียนบนกระดานหรือจากหนังสือเรียน และการฝึกแจกลูกแบบปากเปล่า (ไม่เห็นคำ) จนสามารถอ่านแจกลูกได้อย่างคล่องปาก

4. ควรตระหนักเสมอว่า การสอนสะกดคำและแจกลูกที่ถูกต้องต้องเป็นการออกเสียง มิใช่การแยกตัวพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ลงในตารางแจกลูก เพราะนั่นเป็นการจำแนกเพียงตัวอักษรที่เป็นส่วนประกอบของคำเท่านั้น

5. การอ่านสะกดคำ แจกลูก มีหลายวิธี ครูควรยึดแบบใดแบบหนึ่งและใช้แบบเดิมตลอด เพื่อมิให้ผู้เรียนเกิดความสับสน

6. การสอนสะกดคำ แจกลูกแต่ละครั้งไม่ควรใช้เวลานานเกินไป จะทำให้นักเรียนเกิดการเบื่อหน่าย และควรสอนควบคู่กับการอ่านเป็นคำ และเป็นประโยคด้วยเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย

7. การสอนอ่านคำ อ่านประโยค ไม่จำเป็นต้องใช้คำเฉพาะที่มีอยู่ในบทเรียน

8. การสอนสะกดคำ และแจกลูกจะใช้มากในช่วงระยะเวลาที่ผู้เรียนเรียนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 เมื่อถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนมีพัฒนาการในการอ่านมากขึ้น การอ่านแบบแจกลูกควรลดลงเหลือเพียงการอ่านสะกดคำเพื่อการเขียนหนังสือไม่ผิด

1.8 การสังเคราะห์ขั้นตอนการสอนอ่านภาษาไทยจากแบบเรียน

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์แบบเรียนที่ใช้ในการสอนอ่านภาษาไทยในระดับประถมศึกษาตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันพบว่าแบบเรียนที่เป็นที่นิยมได้แก่ แบบเรียนดุริยศึกษา ซึ่งเป็นแบบเรียนภาษาไทยที่แต่งโดยนักเจษฎาธิการฟ. ฮีแลร์ ชาวฝรั่งเศสในสมัยสมเด็จพระยา

ตำราภาษานภาพ ใช้เวลาในการแต่งถึง 11 ปี ประกอบด้วย 5 เล่ม ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 4 นอกจากนี้หนังสือชุดนี้ยังได้รับเกียรติให้แจกเป็นที่ระลึกในงานถวายพระเพลิงของรัชกาลที่ 5 ในปี พ.ศ. 2454 โดยมีสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพเป็นผู้ประทานคำแนะนำและทรงแก้ไขให้ด้วยพระองค์เอง อีกทั้งยังดำริให้เป็นแบบเรียนที่ใช้แทนตำรามูลบทบรรพกิจ และยังคงใช้เป็นแบบเรียนในเครือคาทอลิกมาจนถึงปัจจุบัน ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 วิเคราะห์ขั้นตอนในการสอนการอ่านระดับประถมศึกษาจากแบบเรียนดรุณศึกษา โดย F. Hilaire (ฉบับปรับปรุง 2556)

ขั้นตอนการพัฒนาทักษะการอ่านของต่างประเทศ	ขั้นตอนการพัฒนาทักษะการอ่านของไทย	ขั้นตอนที่ใช้สอนการอ่านตามแบบเรียน (ดรุณศึกษา) โดย F. Hilaire (2556)
ขั้นตอนการพัฒนาทักษะการอ่าน (Michael C. McKenna. 2012, Michael C. McKenna University of Virginia mcm7g@virginia. edu Joseph K. Torgesen. 2013)	ขั้นตอนการพัฒนาทักษะการอ่าน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2558 อ้างอิงจาก พิศเรณู รัตนวิจารณ์. 2550, สมพงษ์ ศรีพยาค. 2553, บุญเสริม แก้วพรหม. 2557) ประกอบด้วย	ขั้นตอนการสอนอ่านตามแบบเรียนดรุณศึกษา
1. ความสามารถในการรับรู้ (Perception) และจำคำได้ (Word recognition) ใช้คำได้ถูกต้อง เหมาะสม รู้จักเสียงสระ พยัญชนะ ออกเสียงได้ ถูกต้อง คำพ้องเสียง (Sight word) ความชัดเจนเกี่ยวกับระบบการออกเสียง (Phonological awareness)	1. สอนให้รู้จักพยัญชนะ 2. สอนให้รู้จักสระ 3. สอนให้สะกดคำ แจกลูกคำในแม่ ก กา เป็นการแตกแขนง 4. ออกไปในการฝึกประสมคำ 5. ให้เกิดความคล่องในการอ่าน โดยการแจกลูกคำนั้น จะ 6. มี 2 ลักษณะคือ ส่วน 7. ประสมที่คงที่และส่วนที่แปร 8. เปลี่ยนไป ขึ้นอยู่กับ 9. วัตถุประสงค์ในการฝึก เช่น 10. ถ้าต้องการฝึกคำที่ประสมด้วยสระ -า ก็ให้สระ -า เป็นส่วนคงที่แล้วให้แปรเปลี่ยนตัว	1. ความสามารถในการรับรู้และจำพยัญชนะและสระได้นั่นคือ การสอนให้เห็นรูปของพยัญชนะ (เริ่มจากอักษรกลาง อักษรสูงและอักษรต่ำ) สระ (เริ่มจากสระเสียงยาวและสระเสียงสั้น) ตามลำดับ 2. ความสามารถในการออกเสียงของพยัญชนะและสระได้ โดยสอนตามลำดับจากง่ายไปหายาก ตามลำดับตามข้อ 1 3. การรับรู้วรรณยุกต์และการผันเสียงวรรณยุกต์ 4. ความสามารถในการอ่านสะกดคำคือ การแยกแยะส่วนประกอบของคำออกมาว่า คำนั้นๆ ประกอบด้วยพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์และตัวสะกด อะไรบ้างการสะกดคำ เป็นการสะกดเพื่ออ่านคำ หรือสะกดเพื่อเขียนคำ 5. ความสามารถในการอ่านแจกลูกเป็นการแตกแขนงออกไปในการฝึกประสมคำ ให้เกิดความคล่องในการอ่าน 6. มีการเรียบเรียงเนื้อหาจากง่าย คือใช้คำศัพท์ที่ง่าย อ่านและสะกดได้โดยไม่ซับซ้อนไปยังยาก คือใช้คำศัพท์ที่ยาก มีความซับซ้อน มีรูปสระ

ตาราง 1 (ต่อ)

ขั้นตอนการพัฒนาทักษะ การอ่าน ของต่างประเทศ	ขั้นตอนการพัฒนาทักษะ การอ่านของไทย	ขั้นตอนที่ใช้สอนการอ่านตามแบบเรียน (ดรุณศึกษา) โดย F. Hilaire (2556)
	พยัญชนะที่จะมาประสมไป เรื่อยๆ เป็น กา ขา คำ งา จา ฉา ฯลฯ	เพิ่มขึ้น
	9. สอนให้ผันวรรณยุกต์คำในแม่ ก กา	7. มีลักษณะการเขียนคำเว้นวรรคแบบฝรั่ง คือ เขียน เป็นคำๆ แล้วเว้นวรรคแบบภาษาอังกฤษ เป็น การให้เริ่มอ่านโดยยังไม่ต้องสนใจความหมาย คือ อ่านเรียงเป็นคำๆ ไป
	10. สอนให้อ่านเขียนคำที่มี ตัวสะกดตรงตามมาตรา	8. ใช้ภาษาไทยโบราณ ภาษาเก่าแต่มีคุณประโยชน์ เป็นเรื่องราวประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม และคำสอนต่างๆ ทั้งในไทยและต่างประเทศ
	11. สอนให้ผันวรรณยุกต์คำที่มี ตัวสะกดตรงตามมาตรา	เนื่องจากผู้แต่งเป็นเจษฎาธิกรรพ. ฮีแลร์ ชาว ฝรั่งเศสที่หลงใหลภาษาไทย เป็นอย่างมาก ใน สมัยสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ ซึ่งได้รับ เชิญให้เข้าร่วมสมาคมวรรณคดี ใช้เวลาในการ แต่งถึง 11 ปี ประกอบด้วย 5 เล่ม ตั้งแต่ระดับ ปฐมวัย ถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 4 นอกจากนี้ หนังสือชุดนี้ยังได้รับเกียรติในการแจกเป็นที่ ระลึกในงานถวายพระเพลิงของรัชกาลที่ 5 ในปี พ.ศ. 2454 โดยมีสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรม พระยาดำรงราชานุภาพเป็นผู้ประทานคำแนะนำ และทรงแก้ไขให้ด้วยพระองค์เอง อีกทั้งยังดำรงให้ เป็นแบบเรียนที่ใช้แทนตำรามูลบทบรรพกิจ และ ยังคงใช้เป็นแบบเรียนในเครือคาทอลิกมาจนถึง ปัจจุบัน
	12. สอนให้อ่านเขียนคำที่สะกดไม่ ตรงมาตรา	
	13. สอนให้อ่านเขียนคำควบกล้ำ	
	14. สอนให้อ่านเขียนคำที่มี อักษรนำ	
	15. สอนให้อ่านเขียนคำที่มีตัว การันต์ ฤ ฤๅ ฦ ฎ และคำที่มี ลักษณะพิเศษ	

จากตารางการวิเคราะห์ขั้นตอนในการพัฒนาทักษะการอ่านในระดับประถมศึกษาของ
ต่างประเทศ ประเทศไทย และการวิเคราะห์แบบเรียนดรุณศึกษาพบว่าจะเริ่มสอนเนื้อหาจากง่ายไป
ยากคือ เริ่มจากการให้ผู้เรียนรับรู้และจำพยัญชนะและสระได้ก่อนเป็นเบื้องต้นนั่นคือ การสอนให้เห็น
รูปของพยัญชนะโดยเริ่มจากอักษรกลาง 9 ตัว อักษรสูง 11 ตัว และอักษรต่ำ 14 ตัว ตามลำดับส่วน
สระจะเริ่มสอนจากสระเสียงยาว 12 เสียง และสระเสียงสั้น 8 เสียง ตามลำดับ จากนั้นจึงเริ่มให้หัด

ออกเสียงของพยัญชนะและสระ โดยสอนตามลำดับจากง่ายไปหายาก ต่อมาจึงเริ่มให้รับรู้รูปวรรณยุกต์และการผันเสียงวรรณยุกต์ ต่อด้วยการอ่านสะกดคำคือ การแยกแยะส่วนประกอบของคำออกมาว่า คำนั้นๆ ประกอบด้วยพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์และตัวสะกด ความสามารถในการอ่านแจกลูกเป็นการแตกแขนงออกไปในการฝึกประสมคำ ให้เกิดความคล่องในการอ่าน ทั้งนี้ มีการเรียบเรียงเนื้อหาจากง่าย คือใช้คำศัพท์ที่ง่าย อ่านและสะกดได้โดยไม่ซับซ้อนไปยังยาก คือใช้คำศัพท์ที่ยาก มีความซับซ้อน มีรูปสระเพิ่มขึ้น แต่มีลักษณะการเขียนคำเว้นวรรคแบบฝรั่ง คือ เขียนเป็นคำๆ แล้วเว้นวรรคแบบภาษาอังกฤษ เป็นการให้เริ่มอ่านโดยยังไม่ต้องสนใจความหมาย คือ อ่านเรียงเป็นคำๆ ไปมีการใช้ภาษาไทยโบราณ ภาษาเก่าแต่มีคุณประโยชน์ เป็นเรื่องราวประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม และคำสอนต่างๆ ทั้งในไทยและต่างประเทศ ซึ่งนอกจากจะเป็นแบบเรียนที่ช่วยในการสอนอ่านแล้วยังเป็นตำราที่มีคุณค่าซึ่งผู้แต่งเป็นชาวต่างประเทศแต่สามารถแต่งตำราภาษาไทยได้ดี สามารถนำมาสอนอ่านภาษาไทยได้ชัดเจน มีเรื่องราวน่าติดตาม แต่งด้วยคติคุณธรรมประจำใจ

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้ศึกษาแบบเรียนมานะ มานี ซึ่งเป็นแบบเรียนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาอีกหนึ่งเล่มที่ช่วยในการสอนอ่าน การใช้ภาษาเข้าใจง่าย เป็นเรื่องราวในชีวิตประจำวัน เนื้อเรื่องมีความต่อเนื่อง น่าสนใจ อ่านสนุก เพลิดเพลิน เป็นแบบเรียนที่แสดงภูมิปัญญาในการสอนอ่านภาษาไทยในระดับเบื้องต้นโดยมีการตีพิมพ์และใช้เป็นแบบเรียนตั้งแต่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 สืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน เป็นผลงานประพันธ์ของนางรัชนี ศรีไพรวรรณ และคณะซึ่งเป็นหนังสือภาษาไทยที่กระทรวงศึกษาธิการ (กรมวิชาการ) กำหนดให้เป็นแบบเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 แต่ปัจจุบันเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ใช้กระบวนการสอนอ่านจากง่ายไปยาก คือ เรียนรู้พยัญชนะ สระ การประสมอักษร การสะกดคำ แจกลูก ผันอักษร ฝึกการอ่าน คำ และข้อความ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนจะช่วยให้ผู้เรียนที่มีปัญหาการอ่านสามารถอ่านออกเขียนได้อย่างเข้าใจและรวดเร็ว

ตาราง 2 วิเคราะห์ขั้นตอนในการสอนการอ่านระดับประถมศึกษา จากแบบเรียนมานะ มานี โดยกรม
วิชาการ (ปรับปรุง 2558)

ขั้นตอนการพัฒนาทักษะ การอ่านของต่างประเทศ	ขั้นตอนการพัฒนาทักษะ การอ่านของไทย	ขั้นตอนที่ใช้สอนการอ่านตามแบบเรียน มานะ มานี โดย กรมวิชาการ (2558)
ขั้นตอนการพัฒนาทักษะการ อ่าน (Michael C. McKenna. 2012, Michael C. McKenna University of Virginia mcm7g@virginia. edu Joseph K. Torgesen. 2013)	ขั้นตอนการพัฒนาทักษะการอ่าน (พิศเรณู รัตนวิจารณ์. 2550 สมพงษ์ ศรีพยาด. 2553,บุญเสริม แก้วพรหม. 2557 อ้างอิงจากสำนัก วิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2558) ประกอบด้วย	ขั้นตอนการสอนอ่านตามแบบเรียนมานะมานี
1. ความสามารถในการรับรู้ และจำคำได้ (Word recognition) ใช้คำได้ ถูกต้อง เหมาะสม รู้จัก เสียง สระ พยัญชนะ ออก เสียงได้ถูกต้อง คำพ้อง เสียง (Sight word) ความ ชัดเจนเกี่ยวกับระบบการ ออกเสียง (Phonological awareness)	1. สอนให้รู้จักพยัญชนะ 2. สอนให้รู้จักสระ 3. สอนให้สะกดคำ แจกลูกคำในแม่ กกา เป็นการแตกแขนงออกไปใน การฝึกประสมคำ ให้เกิดความ คล่องในการอ่าน โดยการแจกลูก คำนั้น จะมี 2 ลักษณะ คือ ส่วน ประสมที่คงที่และส่วนที่แปร เปลี่ยนไป ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ใน การฝึก เช่น ถ้าต้องการฝึกคำที่ ประสมด้วยสระ -า ก็ให้สระ -า เป็น ส่วนคงที่ แล้วให้แปรเปลี่ยนตัว พยัญชนะที่จะมาประสมไปเรื่อยๆ	1. ความสามารถในการรับรู้และจำพยัญชนะ และสระได้นั้นคือ การสอนให้เห็นรูปของ พยัญชนะทั้ง 44 ตัว และรูปสระ (เริ่มจาก สระเสียงยาวก่อนและจึงสอนสระเสียงสั้น) ตามลำดับ 2. ความสามารถในการออกเสียงของ พยัญชนะและสระได้ โดยสอนตามลำดับ จากง่ายไปหายากตามลำดับตามข้อ 1 3. การรับรู้รูปวรรณยุกต์และการฝึกผันเสียง วรรณยุกต์ 4. การฝึกประสมคำ เพื่อให้เกิดความคล่องใน การอ่าน 5. ความสามารถในการอ่านสะกดคำคือ การ แยกแยะส่วนประกอบของคำออกมาว่า คำนั้นๆ ประกอบด้วยพยัญชนะ สระ รรณ ยุกต์ และตัวสะกด อะไรบ้างการสะกดคำ เป็นการสะกดเพื่ออ่านคำ หรือสะกดเพื่อ เขียนคำ
2. การเข้าใจความหมายของ คำ (Language comprehension) สำนวน (Idioms) โครงสร้างทาง ภาษา (Language Structure) และไวยากรณ์	4. สอนให้ผันวรรณยุกต์คำในแม่ ก กา 5. สอนให้อ่านเขียนคำที่มีตัวสะกดตรง ตามมาตรา 6. สอนให้ผันวรรณยุกต์คำที่มีตัวสะกด ตรงตามมาตรา	6. ความสามารถในการอ่านแจกลูกตาม ตารางแนวดิ่งและแนวนอน 7. มีการเรียบเรียงเนื้อหาจากง่าย คือใช้ คำศัพท์ที่ง่าย อ่านและสะกดได้โดยไม่ ซับซ้อนไปยุ่งยาก คือใช้คำศัพท์ที่ยาก มี ความซับซ้อน มีรูปสระเพิ่มขึ้นมา
3. ทักษะ ความคล่องแคล่วใน การอ่านที่ถูกต้อง ฉะฉาน (Strategy for reading) ความสามารถในการจับ	7. สอนให้อ่านเขียนคำที่สะกดไม่ตรง มาตรา 8. สอนให้อ่านเขียนคำควบกล้ำ	8. มีลักษณะการเขียนเป็นเรื่องราวมี ภาพประกอบ ตามบริบทวัฒนธรรม วิถี ชีวิตไทยและมีแบบฝึกในการอ่านตอนท้าย

ตาราง 2 (ต่อ)

ขั้นตอนการพัฒนาทักษะ การอ่านของต่างประเทศ	ขั้นตอนการพัฒนาทักษะ การอ่านของไทย	ขั้นตอนที่ใช้สอนการอ่านตามแบบเรียน มานะ มานี โดย กรมวิชาการ (2558)
ใจความ ทั้งใจความทั่วไป และใจความสำคัญ (General purpose and Special purpose in reading)	9. สอนให้อ่านเขียนคำที่มีอักษรนำ 10. สอนให้อ่านเขียนคำที่มีตัวการันต์ ฤ ฤ ฤ ฤ และคำที่มีลักษณะพิเศษ	ทุกบทสำหรับการอ่านเน้นการอ่านออก เสียงถูกต้องยังมีต้องคำนึงถึงการสอน ความหมายของคำ 9. ใช้ภาษาไทยเป็นปัจจุบัน ภาษาเข้าใจง่าย เป็นเรื่องราวในชีวิตประจำวัน เนื้อเรื่องมี ความต่อเนื่อง น่าสนใจ อ่านสนุก ผลิตเพลิน เป็นแบบเรียนที่แสดงภูมิ ปัญญาในการสอนอ่านภาษาไทยในระดับ เบื้องต้นโดยมีการตีพิมพ์และใช้เป็น แบบเรียนตั้งแต่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 สืบเนื่องมา จนถึงปัจจุบัน เป็นผลงานประพันธ์ของ นางรัชณี ศรีไพรวรรณ และคณะซึ่งเป็น หนังสือภาษาไทยที่กระทรวงศึกษาธิการ (กรมวิชาการ) กำหนดให้เป็นแบบเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 แต่ปัจจุบันเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม ที่ใช้กระบวนการสอนอ่านจากง่ายไปยาก คือ เรียนรู้พยัญชนะ สระ การประสม อักษร การสะกดคำ แจกลูก ผันอักษร ผีก การอ่านคำ และข้อความ ซึ่งการจัดการ เรียนการสอนจะช่วยให้ผู้เรียนที่มีปัญหา การอ่านสามารถอ่านออกเขียนได้อย่าง เข้าใจและรวดเร็ว

จากตารางแสดงการวิเคราะห์ขั้นตอนในการพัฒนาทักษะการอ่านในระดับประถมศึกษาของ
ต่างประเทศ ประเทศไทย และการวิเคราะห์แบบเรียนมานะ มานีพบว่าจะเริ่มสอนเนื้อหาจากง่ายไป
ยากคือ เริ่มจากการให้ผู้เรียนรับรู้และจำพยัญชนะและสระได้ก่อนเป็นเบื้องต้นนั่นคือ การสอนให้เห็น
รูปของพยัญชนะทั้ง 44 ตัวและสระ โดยจะเริ่มสอนจากสระเสียงยาว 12 เสียง และสระเสียงสั้น 8 เสียง

ตามลำดับ การรับรู้รูปวรรณยุกต์และการฝึกผันเสียงวรรณยุกต์ การฝึกประสมคำ เพื่อให้เกิดความคล่องในการอ่าน และความสามารถในการอ่านสะกดคำคือ การแยกแยะส่วนประกอบของคำออกมาว่า คำนั้นๆ ประกอบด้วยพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์และตัวสะกด อะไรบ้างความสามารถในการอ่านแจกลูกตามตารางแนวตั้งและแนวนอน ต่อด้วยการเรียบเรียงเนื้อหาจากง่าย คือใช้คำศัพท์ที่ง่าย อ่านและสะกดได้โดยไม่ซับซ้อนไปยังยาก คือใช้คำศัพท์ที่ยาก มีความซับซ้อน มีรูปสระเพิ่มขึ้นมานอกจากนี้ก็มีลักษณะการเขียนเป็นเรื่องราวมีภาพประกอบ ตามบริบทวัฒนธรรม วิถีชีวิตไทยและมีแบบฝึกในการอ่านตอนท้ายทุกบท สำหรับการอ่านเน้นการอ่านออกเสียงถูกต้องยังมิต้องคำนึงถึงการสอนความหมายของคำ มีการใช้ภาษาเป็นปัจจุบัน อ่านเข้าใจง่าย เป็นเรื่องราวในชีวิตประจำวัน เนื้อเรื่องมีความต่อเนื่อง น่าสนใจ อ่านสนุก เพลิดเพลิน เป็นแบบเรียนที่แสดงภูมิปัญญาในการสอนอ่านภาษาไทยในระดับเบื้องต้นโดยมีการตีพิมพ์และใช้เป็นแบบเรียนตั้งแต่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 มาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2521 สืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน เป็นผลงานประพันธ์ของนางรัชณี ศรีไพรวรรณ และคณะซึ่งเป็นหนังสือภาษาไทยที่กระทรวงศึกษาธิการ (กรมวิชาการ) กำหนดให้เป็นแบบเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 แต่ปัจจุบันเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ใช้กระบวนการสอนอ่านจากง่ายไปยาก คือ เรียนรู้พยัญชนะ สระ การประสมอักษร การสะกดคำ แจกลูก ผันอักษร ฝึกการอ่านคำ และข้อความ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนจะช่วยให้ผู้เรียนที่มีปัญหาการอ่านสามารถอ่านออกเขียนได้อย่างเข้าใจและรวดเร็ว

จากการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์แบบเรียนทั้ง 2 เล่ม คือ แบบเรียนดรุณศึกษาและแบบเรียนมานะ มานี พบว่า แบบเรียนทั้ง 2 เล่มมีจุดร่วมกันดังนี้

1. เริ่มสอนเนื้อหาจากง่ายไปยากคือ เริ่มจากการให้ผู้เรียนรับรู้และจำพยัญชนะและสระได้ก่อนเป็นเบื้องต้นนั่นคือ การสอนให้เห็นรูปของพยัญชนะทั้ง 44 ตัวและสระ โดยจะเริ่มสอนจากสระเสียงยาว 12 เสียง และสระเสียงสั้น 8 เสียงตามลำดับ

2. การรับรู้รูปวรรณยุกต์และการฝึกผันเสียงวรรณยุกต์ การฝึกประสมคำ เพื่อให้เกิดความคล่องในการอ่าน และความสามารถในการอ่านสะกดคำคือ การแยกแยะส่วนประกอบของคำออกมาว่า คำนั้นๆ ประกอบด้วยพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์และตัวสะกด อะไรบ้าง

3. ความสามารถในการอ่านแจกลูก ต่อด้วยการเรียบเรียงเนื้อหาจากง่าย คือใช้คำศัพท์ที่ง่าย อ่านและสะกดได้โดยไม่ซับซ้อนไปยังยาก คือใช้คำศัพท์ที่ยาก มีความซับซ้อน มีรูปสระเพิ่มขึ้นมานอกจากนี้ก็มีลักษณะการเขียนเป็นเรื่องราวมีภาพประกอบ ตามบริบทวัฒนธรรม วิถีชีวิตไทยและมีแบบฝึกในการอ่านตอนท้ายทุกบท สำหรับการอ่านเน้นการอ่านออกเสียงถูกต้องยังมิต้องคำนึงถึงการสอนความหมายของคำ มีการใช้ภาษาเป็นปัจจุบัน อ่านเข้าใจง่าย เป็นเรื่องราวในชีวิตประจำวัน เนื้อเรื่องมีความต่อเนื่อง น่าสนใจ อ่านสนุก เพลิดเพลิน

2. ความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทย

ความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการอ่านของผู้เรียน การที่ผู้สอนจะสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อผู้เรียนนั้น ผู้สอนจะต้องมีองค์ความรู้ที่ถูกต้อง จำเป็นและสามารถนำความรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ ดังนั้น นอกจากผู้สอนจะต้องทำหน้าที่เป็นโค้ชในการกระตุ้นให้ผู้เรียนนำศักยภาพของตนเองออกมาใช้ได้อย่างเต็มที่ เน้นการลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงแล้วยังต้องมีความเข้าใจ เตรียมพร้อมเสมอที่จะปรับเปลี่ยนลีลาการสอนของตนให้สอดคล้องกับลีลาการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้สอนจะต้องมีการพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ในศาสตร์การสอน ซึ่งได้แก่ความรู้ในเนื้อหาวิชาอย่างถูกต้อง แม่นยำนอกจากนี้ หลักในการสอนภาษาซึ่งเป็นวิชาทักษะ จะต้องมีการฝึกปฏิบัติจนเกิดความถูกต้อง คล่องแคล่ว รวมถึงผู้สอนจะต้องคำนึงถึงหลักการด้านความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน ประกอบด้วย การสร้างแรงจูงใจภายใน การจัดการเรียนรู้ที่มีความหมายให้ผู้เรียน สามารถเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้ใหม่เข้ากับโครงสร้างความรู้เดิมของผู้เรียน (พรพิมล ประสงค์พร. 2550)

นอกจากนี้วิธีการสอนอ่านเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่านออกของผู้เรียน ผู้สอนต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการสอนแต่ละวิธีเพื่อเลือกวิธีให้เหมาะสมกับความสามารถ ความสนใจ ความต้องการและทักษะที่จะพัฒนาผู้เรียน โดยต้องเข้าใจวิธีบูรณาการการสอนอ่านเพื่อทำให้การอ่านเกิดความสมบูรณ์โดยการนำวิธีที่ดีมาผสมผสานบูรณาการเข้าด้วยกัน และคำนึงถึงธรรมชาติของผู้เรียนเป็นสำคัญ (จินตนา ไบกาชุย. 2547; วรรณิ โสมประยูร. 2553.)

สำหรับวิธีการสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ จะเป็นวิธีการสอนอ่านที่มีการเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก จากการอ่านที่ไม่ซับซ้อนไปสู่การอ่านที่ซับซ้อนมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการเรียนรู้เป็นไปตามลำดับขั้นตอน การฝึกอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ เป็นแบบฝึกที่สร้างขึ้นสอดคล้องกับธรรมชาติของภาษาไทย เนื่องจากเป็นวิชาทักษะที่ต้องเน้นการฝึกทำซ้ำๆ จนเกิดความชำนาญ ผู้เรียนจะสามารถมีพัฒนาการอ่านที่คงทน ติดตัว สามารถอ่านคำในชีวิตประจำวันได้อย่างหลากหลาย

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำสาระสำคัญจากแนวคิดเกี่ยวกับการสอนอ่านภาษาไทยแบบแจกลูก สะกดคำ โดยครูสามารถสอนอ่านอย่างเป็นลำดับขั้นตอนจากง่ายไปสู่ยาก/ซับซ้อน สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในการอ่านให้กับผู้เรียน ฝึก ย้ำ ซ้ำ ทวน จนอ่านได้ถูกต้อง โดยใช้เทคนิคการสอนแบบแจกลูก สะกดคำ ซึ่งเป็นเสมือนการให้เบ็ดตกปลากับผู้เรียนเพราะทำให้เด็กเกิดมโนทัศน์พื้นฐานในการอ่านออกที่ถูกต้อง คงทน และยั่งยืน ตลอดไปมาสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบของการ

พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครู
ระดับประถมศึกษาตอนต้นดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 3 การสังเคราะห์การนำแนวคิดเกี่ยวกับการสอนอ่านภาษาไทยมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น

สาระสำคัญ	องค์ประกอบของหลักสูตร				
	หลักการ	วัตถุประสงค์	เนื้อหาสาระ	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
แนวคิดการสอนอ่าน ครูต้องสร้างให้เด็กมี ประสบการณ์ดีๆ กับหนังสือ เพื่อเป็นการกระตุ้นหรือสร้าง แรงจูงใจในการพัฒนาทักษะ การอ่าน นอกจากนี้ ควรมี การฝึกปากเปล่า โดยการฝึก อ่านสระ พยัญชนะ สะกดคำ แจกลูก ผันวรรณยุกต์ ซึ่งจะ ช่วยให้เด็กเข้าใจลักษณะคำ ไทย โดยฝึกบ่อยๆ อาจมีการ ฝึกอ่านเป็นกลุ่มย่อย ครูจะ ทำหน้าที่โค้ช/กำกับการสอน ติดตามผลมีการบันทึก พัฒนาการและให้เด็กอ่าน หนังสือกับครูทุกวันตาม ความสามารถของแต่ละคน	ครูสามารถสอนอ่านอย่างเป็น ลำดับขั้นตอนจากง่ายไปสู่ ยาก/ซับซ้อน โดยใช้เทคนิค การสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ เพราะทำให้เด็กเกิด มโนทัศน์พื้นฐานในการอ่าน ออกที่ถูกต้อง คงทน และ ยั่งยืน ตลอดไป	เพื่อเสริมสร้างความสามารถ ในการสอนอ่านให้ครู โดยใช้ เทคนิคการสอนแบบแจกลูก สะกดคำ ซึ่งจะเป็นการสอน อ่านที่ทำให้เด็กอ่านออก อย่างคงทน ยั่งยืน สามารถ อ่านคำที่พบได้ใน ชีวิตประจำวัน มิใช่เพียงแค่ คำที่พบในแบบเรียนหรือ บัญชีคำศัพท์เท่านั้น	1. ความรู้/เทคนิคการ สอนอ่านประเภท ต่างๆ ได้แก่ การ สอนอ่านแบบแจก ลูกสะกดคำการสอน อ่านแบบมุ่ง ประสบการณ์ (อ่าน เป็นคำๆ) 2. ข้อดี / ข้อบกพร่อง/ ขั้นตอนการสอนอ่าน แจกลูก สะกดคำ และการสอนอ่าน แบบมุ่ง ประสบการณ์	1. นำเทคนิคการสอนอ่านแบบ แจกลูก สะกดคำมาใช้ในการ จัดการเรียนรู้แบบเป็นลำดับ ขั้นตอน จากง่ายไปสู่ยาก/ ซับซ้อนเริ่มจากการออกเสียง พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกดสอนอ่านเป็นคำ วลี และประโยค ไปใช้ ตามลำดับ	- สังเกตพฤติกรรมการสอน อ่านของครูโดยตรง ดำเนินการจากง่ายไปสู่ ยาก/ซับซ้อน อย่างเป็น ลำดับขั้นตอน - ในการสังเกตผู้เรียนอย่างไม่ เป็นทางการขณะอ่าน สะกดคำ แจกลูก หรือการ ใช้นิ้วมือเขียนรูปตัวอักษร ของคำที่อ่านในอากาศ ครู ควรบันทึกพฤติกรรมของ ผู้เรียนในแบบสังเกตที่ เตรียมไว้

ตาราง 3 (ต่อ)

สาระสำคัญ	องค์ประกอบของหลักสูตร				
	หลักการ	วัตถุประสงค์	เนื้อหาสาระ	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
			3. การสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในการอ่านให้กับผู้เรียน ตอก ย่ำ ซ้ำ ทวน ผู้เรียนเข้าใจถูกต้องก่อนที่จะไปสอนอ่าน ในขั้นตอนที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น	2. สอนอ่านโดยครูทำหน้าที่เป็นผู้กำกับการสอน (Coaching) และให้เด็กอ่านตาม ทั้งกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย และรายบุคคลโดยใช้บัตรคำ และเปลี่ยนฐานเวียน เริ่มจากอ่านซ้ำๆ ในเบื้องต้นและเร็วขึ้น โดยครูต้องสังเกตการอ่านของเด็ก แก้ไขความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในการอ่านให้ผู้เรียนก่อนที่จะไปสอนในการอ่านที่ซับซ้อนต่อไป	- การทดสอบในระหว่างชั่วโมงสอน ครูอาจสร้างแบบทดสอบ ให้ผู้เรียนเติมสระ พยัญชนะที่ขาดหายไป หรือให้จำแนกคำที่ครูกำหนดในตารางแจกดู
			4. แนวทาง/รูปแบบการใช้กิจกรรม / เกม / เทคนิค เช่น บัตรคำ แบบฝึก ชูดอ่านในการสอนอ่านที่สนุกสนานและสร้างแรงจูงใจในการอ่าน	3. ให้เด็กอ่านซ้ำๆ จนเกิดความคล่องแคล่ว รวมทั้งให้ผลสะท้อนกลับทันที มีการชมเชย ให้กำลังใจอย่างต่อเนื่อง	- การสอบถาม ครูอาจตั้งคำถามให้นักเรียนตอบปากเปล่าเกี่ยวกับตำแหน่งของสระ รูปร่างสระ หรือให้ผู้เรียนเขียนคำใหม่ที่ใช้พยัญชนะ หรือสระ หรือตัวสะกดเหมือนกับคำที่ได้เรียนไปแล้วหรือคำที่ครูกำหนดให้

3. แนวคิดที่เกี่ยวกับการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย

3.1 ความหมายของการวินิจฉัยการอ่าน

การวินิจฉัย (diagnostics) หมายถึง กระบวนการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม เพื่อค้นหาสาเหตุและวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมและปัญหาว่าผู้เรียนได้เรียนรู้ในทัศนใดมาบ้าง มีความเข้าใจที่ถูกต้องหรือไม่ ยังเข้าใจคลาดเคลื่อนในมโนทัศน์ใดบ้าง และเกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเนื่องจากสาเหตุใดเพื่อที่จะหาวิธีการในการแก้ไข ซึ่งจะดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอนและเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ข้อมูลที่ได้จากการวินิจฉัยอาจอยู่ในรูปแบบของแบบสังเกต แฟ้มสะสมผลงาน ตลอดจนแบบในการประเมินตนเองหรือประเมินโดยเพื่อน ซึ่งครูสามารถนำไปใช้ในการวางแผนการสอนในชีวิตประจำวันให้เหมาะกับบริบทของผู้เรียนต่อไป (ราชบัณฑิตยสถาน. 2555, Ontario Policy. 2013, Andre A. Rupp ,Jonathan Templin and Robert A. Henson. 2010, Leanne R. Ketterlin-Geller. 2009; อมรรัตน์ สร้อยสังวาลย์. 2551)

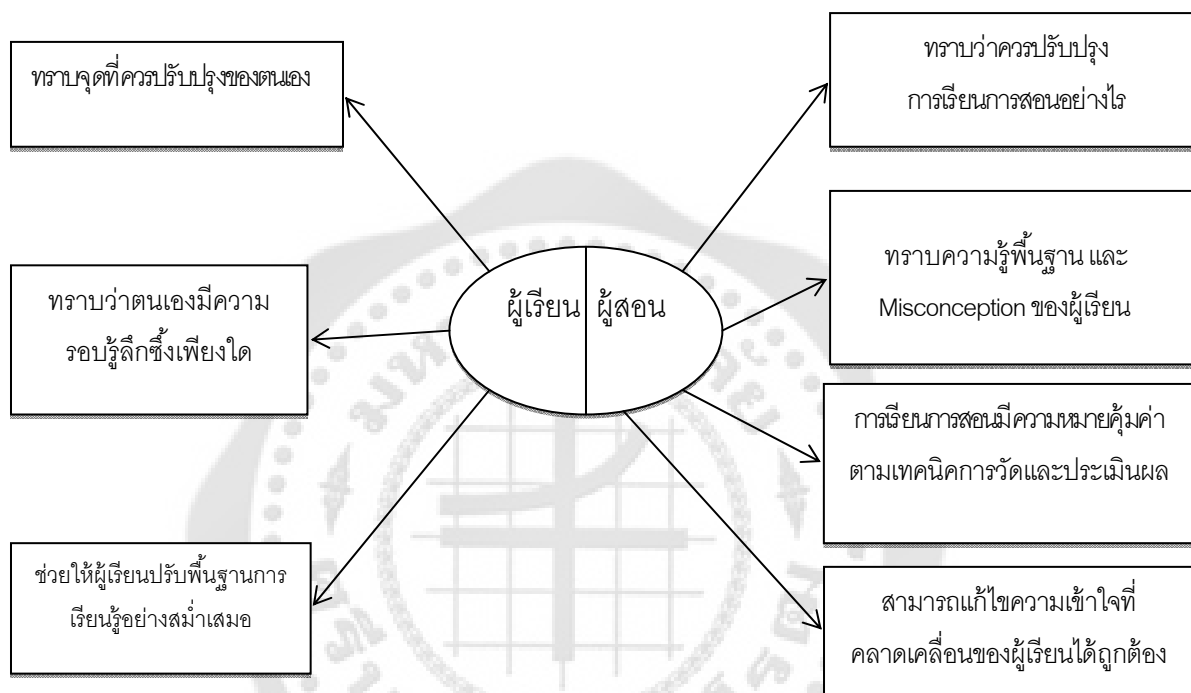
การวินิจฉัยการอ่าน (Reading Diagnostics) หมายถึง กระบวนการรวบรวมข้อมูล ค้นหาวิเคราะห์ ตัดสินสาเหตุที่ทำให้บุคคลอ่านไม่ได้ หรืออ่านได้ไม่ชัดเจน ไม่ถูกต้องเพื่อที่จะหาวิธีการแก้ไข ซึ่งจะดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอนและเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาในระหว่างการจัดกิจกรรมการอ่านโดยผ่านการสร้างและใช้เครื่องมืออย่างเหมาะสม (ราชบัณฑิตยสถาน. (2555) Ontario Policy. 2013; Andre A. Rupp, Jonathan Templin; & Robert A. Henson. 2010; Leanne R. Ketterlin-Geller. 2009)

3.2 จุดมุ่งหมายของการประเมินเพื่อวินิจฉัยการอ่าน

การประเมินเพื่อวินิจฉัยการอ่านมีเป้าหมายหลัก คือ การค้นหาสาเหตุของปัญหาในการเรียนรู้เกี่ยวกับการอ่านที่มีอยู่ของผู้เรียนเพื่อใช้ในการวางแผนแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจนผู้เรียนสามารถอ่านได้ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการประเมินเพื่อวินิจฉัยที่สำนักทดสอบทางการศึกษา (2556) ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินเพื่อวินิจฉัยเป็นการประเมินเพื่อค้นหาข้อบกพร่องในการเรียนรู้สาเหตุของข้อบกพร่องและตรวจสอบความพอเพียงของความรู้ความสามารถที่เป็นพื้นฐานจำเป็นของผู้เรียน ดังนั้นครูผู้สอนควรให้ความสำคัญและความสนใจในการประเมินเพื่อวินิจฉัยผู้เรียนเพื่อที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของผู้เรียนเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน หมั่นทำการติดตามตรวจสอบความรู้ความสามารถของผู้เรียนเมื่อจบเนื้อหาหน่วยย่อย โดยครูผู้สอนต้องทำการประเมินเมื่อจบหน่วยย่อยๆนั้น จะได้ทราบว่าหน่วยใดที่ผู้เรียนไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะสาเหตุใดจะได้ดำเนินการแก้ไขในส่วนที่บกพร่องให้สมบูรณ์โดยอาจใช้การจัดสอนซ่อมเสริมช่วยทำให้ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะเรียนในหน่วยต่อไปได้ดังนั้นหากครูผู้สอนมี

การวินิจฉัยผู้เรียนในเนื้อหาย่อยได้ตั้งแต่ระยะแรกก็จะทำให้แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆของผู้เรียนได้และทำการเสริมสร้างความรู้เพื่อจะเป็นพื้นฐานในการเรียนหน่วยย่อยอื่นๆต่อไปในระดับที่สูงกว่าได้ (Nuhad Y. Dumit . 2012; สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2556)

ดังนั้นการประเมินเพื่อวินิจฉัยการอ่านจึงมีความสำคัญทั้งต่อผู้เรียนและครูผู้สอน โดยสามารถสรุปจุดมุ่งหมายสำคัญของการประเมินเพื่อวินิจฉัยดังแผนภาพ

ภาพประกอบ 2 สรุปจุดมุ่งหมายสำคัญของการประเมินเพื่อวินิจฉัยที่มีต่อผู้เรียนและผู้สอน

ที่มา: สำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ. (2556). *คู่มือการพัฒนาศักยภาพภาพด้านการประเมินเพื่อวินิจฉัยผู้เรียน*.

3.3 เทคนิคการประเมินเพื่อวินิจฉัยการอ่าน

เทคนิคการประเมินเพื่อวินิจฉัยการอ่านแบ่งเป็นการวินิจฉัยอย่างเป็นทางการ (Formal Assessment technique) และการวินิจฉัยอย่างไม่เป็นทางการ (Informal Assessment technique) (Anthony J. Nitko. 2012; สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2556) ดังนี้

เทคนิคการวินิจฉัยอย่างเป็นทางการ เป็นการใช้วิธีในการหาข้อมูลเกี่ยวกับข้อบกพร่องของผู้เรียนด้วยวิธีการที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบระเบียบแบบแผน เทคนิควิธีการที่ใช้ได้แก่ การวินิจฉัยข้อบกพร่องด้วยแบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized Test) การวินิจฉัยข้อบกพร่องด้วยการใช้

แบบทดสอบวัดความพร้อมในการอ่าน (Reading Readiness Test) แบบทดสอบวินิจฉัยการอ่าน (Diagnostic Assessment of Reading: DAR) แบบทดสอบย่อยในโปรแกรมการอ่าน เป็นต้น

เทคนิคการวินิจฉัยแบบไม่เป็นทางการ เป็นเทคนิควิธีการในการหาข้อมูลเกี่ยวกับข้อบกพร่องของผู้เรียนด้วยวิธีการที่ไม่เป็นแบบแผนทำได้ง่าย วิธีการที่ใช้ ได้แก่ การสังเกต (observation) สอบถามความสนใจในการอ่านของผู้เรียนเป็นรายบุคคล (Interest Inventory) แบบประเมินการอ่าน (Checklist) และการตรวจแบบฝึกหัดการตรวจจากชุดแบบฝึกการอ่าน (Reading interviewer) แฟ้มสะสมผลงานด้านการอ่าน (Reading portfolio) การเขียนบันทึก (Anecdotal notes) เป็นต้น ซึ่งการวินิจฉัยข้อบกพร่องด้วยวิธีการสังเกตและสอบถามผู้เรียนเป็นรายบุคคล ครูผู้สอนจะต้องมีทักษะในการสังเกตและการตั้งคำถามเพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่องซึ่งจะได้ผลดีในผู้เรียนกลุ่มเล็กและครูที่มีความใกล้ชิดกับเด็ก ผลการวินิจฉัยโดยวิธีนี้จะตรงกับความเป็นจริงสูงซึ่งการวินิจฉัยจากการตรวจจากชุดแบบฝึกการอ่าน แฟ้มสะสมผลงานด้านการอ่าน การเขียนบันทึก ครูผู้วินิจฉัยจะต้องมีความเชี่ยวชาญในด้านเนื้อหาเป็นอย่างดี

เทคนิคการประเมินเพื่อวินิจฉัยการอ่านของผู้เรียนต้องใช้เทคนิคดำเนินการตามลำดับขั้นขององค์ความรู้ (Cognitive Model) และลำดับขั้นในการพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ (Reading Comprehension Hierarchy of Skills) เนื่องจากกระบวนการอ่านจะเกิดเป็นลำดับขั้นตอน และเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบด้านการจำได้ (Retrieval) การวิเคราะห์ (Analysis) และความเข้าใจ (Comprehension) ดังนั้น การอ่านจึงต้องอาศัยการรับรู้ การจำตัวอักษรและคำ ตลอดจนวิเคราะห์คำได้ เข้าใจความหมายของคำและเข้าใจความคิดได้หากเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านหรือมีภาวะบกพร่องด้านการอ่านแล้วจะประสบปัญหาในการจำคำและวิเคราะห์คำได้ (Word Recognition) ซึ่งการจำคำได้มีความสำคัญในกระบวนการอ่านเป็นอย่างมาก เนื่องจากผู้เรียนที่มีปัญหาทางการอ่านจะขาดความสามารถในการจำและอ่านออกเสียงคำได้อย่างถูกต้อง รวมถึงมีความสามารถในการถอดรหัสคำ (Decoding) ซึ่งความสามารถในการจำคำได้ (Word recognition) เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนที่อ่านคล่องนำมาใช้ทำให้รู้จักคำได้รวดเร็ว ถูกต้องและเป็นไปโดยอัตโนมัติ และความสามารถในการจำแนกประเภทของคำ (Word Identification) เป็นกระบวนการที่ช้ากว่า โดยผู้เรียนที่ไม่เป็นนักอ่านที่คล่องอาจใช้กลยุทธ์ต่างๆ ในการจำแนกประเภทของคำ และอาจใช้ร่วมกับความสามารถในการจำคำ และเมื่อผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่านจนคล่องแล้วก็ไม่จำเป็นต้องใช้ความพยายามในการถอดรหัสเพื่อเข้าใจในเรื่องที่อ่าน แต่ผู้เรียนที่อ่านคล่องจะใช้ความสามารถในการจำคำเกือบตลอดเวลาในการอ่านและจะใช้ความสามารถในการจำแนกประเภทของคำต่อเมื่อพบคำที่ไม่รู้จักเท่านั้น นอกจากนี้ การที่ผู้เรียนขาดทักษะในการคิดก็เป็นสาเหตุที่สำคัญของการมีปัญหาในการอ่าน

เพื่อความเข้าใจ ทำให้ไม่สามารถเข้าใจความหมายของคำ และไม่สามารถอ่านเพื่อความเข้าใจได้อีกด้วย (ชนิดา มิตรานันท์. 2556; Michael C. McKenna. 2012; Joseph K. Torgesen. 2013)

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินเพื่อวินิจฉัยการอ่าน

ในระยะแรกการค้นหาคำความสามารถในการอ่านและพฤติกรรมการอ่านที่ผิดพลาดของผู้เรียนทำได้โดยใช้แบบทดสอบมาตรฐาน แต่ครูในระดับประถมศึกษาที่มีความคิดว่าการใช้แบบทดสอบมาตรฐานไม่สามารถระบุความสามารถในการอ่านได้อย่างแท้จริง จึงมีนักการศึกษาพยายามพัฒนาวิธีการประเมินความสามารถในการอ่านในรูปแบบต่างๆ ขึ้น ในปี ค.ศ. 1993 Clay ได้จัดทำเครื่องมือสำหรับใช้ในการวินิจฉัยพฤติกรรมการอ่านของผู้เรียนขึ้น คือ แบบบันทึกการอ่าน (the running record) ส่วนนักการศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกาก็ได้พัฒนาแบบสำรวจการอ่าน (Information Reading Inventory: IRI) ขึ้น ซึ่งเครื่องมือทั้งสองชนิดนี้เป็นเครื่องมือที่เป็นที่ยอมรับและใช้กันอย่างแพร่หลาย (Paris. 2002) นอกจากนี้เครื่องมือทั้งสองชนิดนี้แล้ว ยังมีแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่านที่สามารถจำแนกพฤติกรรมการอ่านที่ผิดพลาดของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี (กฤติยา วรศรี. 2550)

นักการศึกษาหลายท่านได้นำเสนอลักษณะเครื่องมือประเมินเพื่อวินิจฉัยการอ่านไว้เป็น 3 ประเภทดังนี้

การวินิจฉัยโดยใช้แบบทดสอบ แบบทดสอบวินิจฉัยถูกออกแบบเพื่อค้นหาจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียน สามารถใช้ได้ทั้งรายกลุ่มและรายบุคคล (ชนิดา มิตรานันท์. 2556, ไพโรจน์อมระดับเพชร. 2554, กฤติยา วรศรี. 2550) เช่น แบบทดสอบวินิจฉัยทักษะในการอ่านของสแตนฟอร์ด (The Stanford Diagnostic Reading Test) ใช้ประเมินเป็นรายกลุ่ม ขณะที่ The Woodcock Reading Mastery Test-Revised (Woodcock. 1997; citing Lipson. 1997: 410) เป็นแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่านเป็นรายบุคคล นอกจากนี้ยังมีแบบทดสอบการอ่านออกเสียง (Oral reading test) เช่น Gray Diagnostic Reading Test-3 และแบบทดสอบวินิจฉัยบางฉบับใช้การวัดแบบอิงเกณฑ์ เช่น The BRIGANCE Diagnostic Inventories สำหรับแบบทดสอบวินิจฉัยรายบุคคลที่เป็นมาตรฐานนั้นมีข้อได้เปรียบในการใช้ คือ ทำให้ผู้ดำเนินการทดสอบได้มีโอกาสที่จะสังเกตการอ่านของผู้เรียนได้อย่างใกล้ชิด ตลอดจนแบบทดสอบรายบุคคลยังสามารถวิเคราะห์รายละเอียดของทักษะแต่ละทักษะที่แยกจากกันได้ (Gillet. 2000: 199)

Taylor (2009: 275) กล่าวว่าแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่านใช้เพื่อคัดกรองและคัดแยกเด็กที่มีปัญหาด้านการอ่านเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และกลยุทธ์ในการสอนเพื่อจัดเตรียมเอกสารที่มีความจำเป็นทางการศึกษาและเพื่อกำหนดเป้าหมายของแผนการสอนเฉพาะบุคคลซึ่งผู้ที่ใช้แบบทดสอบวินิจฉัยการอ่านคือ ครูและผู้เชี่ยวชาญด้านการวินิจฉัย

แบบทดสอบวินิจฉัยการอ่านที่เป็นทางการในต่างประเทศ ได้แก่

แบบทดสอบวินิจฉัยทักษะในการอ่านของสแตนฟอร์ด (The Stanford Diagnostic Reading Test) แบบทดสอบวินิจฉัยทักษะในการอ่านของสแตนฟอร์ดมี 2 แบบและ 2 ระดับคือระดับ 1 (เกรด 2.5-4.5) และระดับ 2 (เกรด 4.5-8.5) จัดดำเนินการสอบเป็นกลุ่มในระดับ 1 มีแบบทดสอบทั้ง 7 ฉบับแบ่งเป็นแบบทดสอบที่จำกัดเวลาทำสำหรับในระดับ 2 มีเฉพาะแบบทดสอบที่ไม่จำกัดเวลาในชุดของระดับ 1 ต้องการเวลาในการทดสอบ 2 ชั่วโมง 30 นาทีผู้สร้างแบบทดสอบแนะนำอาจแบ่งสอบเป็น 4 ระยะส่วนในชุดของระดับ 2 ใช้เวลาในการสอบประมาณ 90 นาทีซึ่งอาจแบ่งการสอบออกเป็น 3 ระยะทั้งในระดับ 1 และระดับ 2 จะทดสอบเกี่ยวกับการวัดทักษะด้านความเข้าใจในการอ่านคำศัพท์และการรู้จักคำเฉพาะในระดับ 2 ยังมีการวัดอัตราเร็วในการอ่านด้วยในระดับ 1 มีแบบสอบย่อย 7 ฉบับคือความเข้าใจในการอ่านคำศัพท์การจำแนกการฟังการแบ่งพยางค์เสียงต้นและเสียงท้ายการผสมเสียงให้เป็นคำและการจำแนกเสียงส่วนในระดับ 2 มีแบบทดสอบย่อย 6 ฉบับคือความเข้าใจในการอ่านคำศัพท์การแบ่งพยางค์การจำแนกเสียงการผสมเสียงให้เป็นคำและอัตราเร็วในการอ่านแบบทดสอบทั้ง 2 ฉบับเน้นความเที่ยงตรงตามเนื้อหาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและความเที่ยงตรงเชิงสภาพปัจจุบันกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทดสอบคือนักเรียนจำนวน 15,000 คนความเชื่อมั่นของแบบทดสอบได้ค่าตั้งแต่ 0.72-0.97 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัดค่าตั้งแต่ 1.4-4.6 ค่าเฉลี่ยของสหสัมพันธ์ภายในระหว่างแบบทดสอบด้วยกันมีค่าตั้งแต่ 0.48-0.61 (Mehrens; & Lehmann. 1973: 466-467)

แบบทดสอบวินิจฉัยทักษะในการอ่านของดิวเรล (The Durrell Diagnostic Reading Test) เป็นแบบทดสอบที่สามารถวินิจฉัยทักษะในการอ่านได้อย่างแท้จริงฉบับหนึ่งใช้กับนักเรียนเกรด 2 ตอนปลายหรือที่เริ่มเรียนในเกรด 3 แบบทดสอบนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีทางการอ่านที่ว่าความบกพร่องหรือปัญหาในการอ่านที่สำคัญเกิดขึ้นเกี่ยวกับความบกพร่องในทักษะเกี่ยวกับการรู้จักคำ (Word Recognition) ถ้านักเรียนเกิดความบกพร่องในทักษะด้านนี้จะไม่สามารถพัฒนาความสามารถในระดับที่สูงกว่าคือความเข้าใจในการอ่านที่จำเป็นในด้านอื่นๆโดยแบบทดสอบพื้นฐานที่ใช้วิเคราะห์ทักษะการรู้จักคำหรือทักษะในการอ่านของดิวเรลนั้นแยกทดสอบเป็นทักษะย่อยๆ ดังนี้การจำตัวอักษรเสียงต้นการจำเป็นคำคำประสมพยัญชนะที่ออกเสียงท้ายการผสมคำการสัมผัสคำสระคำพ้องเสียงและการเดาคำแบบทดสอบนี้ทดสอบกับนักเรียนเป็นกลุ่มหรือเป็นรายบุคคลก็ได้มีเวลาสอบ 3 ชั่วโมงค่าสหสัมพันธ์กับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านมีค่าตั้งแต่ 0.77 ถึง 1.92 ในเกรด 4 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบย่อย 11 ฉบับมีค่าตั้งแต่ 0.53-0.83 (Noll. 1965: 432-433)

แบบทดสอบวินิจฉัยทักษะในการอ่านของเกตส์แมคคิลลอป (Gates Mckillop Reading Diagnostic Test) ใช้สำหรับนักเรียนเกรด 2 ถึงเกรด 6 มีแบบทดสอบ 2 รูปแบบดำเนินการสอบเป็นรายบุคคลไม่จำกัดเวลาในการสอบมีจุดมุ่งหมายเพื่อค้นหาจุดบกพร่องในทักษะการอ่านของนักเรียน

ซึ่งประกอบด้วยแบบทดสอบย่อย 8 ฉบับทำการสอบแยกกันในองค์ประกอบย่อยของทักษะการอ่าน เช่นความหมายของคำความหมายของประโยคความเร็วในการอ่านและการสะกดคำเป็นต้นข้อสอบที่ใช้วัดแต่ละองค์ประกอบย่อยจะมีระดับความยากต่างๆกันดังนั้นถ้านักเรียนไม่รู้จักคำแบบทดสอบนี้จะสามารถชี้ได้ว่าเป็นคำในเกรดใดในแบบทดสอบไม่ได้รายงานความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงที่ได้จากการใช้แบบทดสอบในการตีความหมายของคะแนนจากแบบทดสอบย่อยหลายฉบับจะยึดตามระดับการอ่านออกเสียงของนักเรียนอันอาจจะทำให้การตีความหมายผิดถ้าคะแนนการอ่านออกเสียงไม่ถูกต้อง (Mehrens; & Lehman. 1973: 465-466)

แบบทดสอบวินิจัยการอ่านของวูดคอว์ค (The Woodcock Reading Mastery Test - Revised/Normative Updated ประกอบด้วยแบบทดสอบรายบุคคล 6 ชุด และแบบตรวจสอบรายการเสริม 2 ชุดมีแบบทดสอบ 2 รูปแบบ ได้แก่ Form G และ Form H Form G ประกอบด้วยแบบทดสอบ 6 ชุด ได้แก่ การเรียนรู้ด้วยสายตาและการฟัง การจำแนกตัวอักษร การจำแนกคำ การวิเคราะห์คำ การออกเสียงคำและพยางค์ ความเข้าใจความหมายของคำศัพท์ การเข้าใจเนื้อเรื่อง และแบบตรวจสอบรายการเสริม ส่วน Form H ประกอบด้วยแบบทดสอบ 4 ชุด แบบทดสอบวินิจัยของวูดคอว์ค ได้รับความนิยมใช้ในการศึกษาพิเศษ

แบบทดสอบวินิจัยด้านการอ่านอื่นๆ (Other Diagnostic Reading Test) สำหรับแบบทดสอบที่ควรกล่าวถึง ได้แก่ Gray Diagnostic Reading Test -2 เป็นการปรับปรุงต้นฉบับใหม่ Tests of Reading Comprehension-3 ใช้วัดองค์ประกอบที่หลายหลายของการอ่านจับใจความโดยไม่ออกเสียง (อ่านในใจ) Tests of Silent Word Reading Fluency เป็นแบบทดสอบที่จัดองค์ประกอบของการอ่านออกเสียง (oral reading) และ WJ III Diagnostic Reading Battery นำแบบทดสอบย่อย 10 ชุดมาจาก Woodcock-Johnson-III

สรุปได้ว่า แบบทดสอบวินิจัยการอ่านเป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเพื่อคัดแยกเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านและค้นหาจุดบกพร่องในการอ่าน ลักษณะของแบบทดสอบเป็นทั้งแบบรายกลุ่มและรายบุคคล ใช้วินิจัยได้ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงวัยผู้ใหญ่ และแปลความหมายได้ทั้งอิงเกณฑ์และอิงกลุ่มหรือทั้ง 2 อย่าง ซึ่งผลที่ได้จะนำไปใช้ในการวางแผนการสอนเฉพาะบุคคล ส่วนผู้ที่ใช้แบบทดสอบวินิจัยการอ่านได้แก่ ครู และผู้เชี่ยวชาญ

การวินิจัยโดยใช้แบบบันทึกการอ่าน (กฤติยา วรศรี. 2550; Brandy Clarke, CBC. 2012)

การอ่านออกหรือการแปลความ หมายถึง การที่นักเรียนสามารถถอดรหัส

สัญลักษณ์ (ตัวอักษรหรือภาษาเขียน) ออกมาเป็นคำพูด ภาษาพูดได้ เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบกระบวนการนี้ คือ the running record (Clay. 1997; Wiemer; & Cohen. 1997 citing

Reutzel; & Cooter. 2003) วิธีการสามารถทำได้โดยครูฟังนักเรียนอ่านออกเสียง ถ้าคำใดนักเรียนอ่านออกเสียงผิด หรืออ่านออกเสียงเข้าไปหรืออ่านออกเสียงตะกุกตะกัก ให้ครูจดบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนไว้เพื่อที่จะไปจำแนกพฤติกรรมการอ่านที่ผิดพลาดของนักเรียนตามองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการอ่านภายหลัง

การอ่านได้หรือความเข้าใจภาษา หมายถึง ความเข้าใจในสิ่งที่นักเรียนได้อ่าน

วิธีการที่ใช้ในการตรวจสอบกระบวนการนี้คือ retellings (Tompkins. 2001; citing Reutzel; & cooter. 2003) วิธีการวินิจฉัยคือ ครูให้นักเรียนเล่าเรื่องที่นักเรียนได้อ่านให้ครูฟัง โดยจะให้นักเรียนเล่าเรื่องเอง หรือให้ครูถามคำถามรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องก็ได้ ส่วนใหญ่จะให้นักเรียนเล่าเรื่องเองก่อน จากนั้นครูจึงถามคำถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจในรายละเอียดปลีกย่อยของการอ่านอีกครั้งหนึ่ง

การวินิจฉัยโดยใช้แบบสำรวจการอ่าน (Informal Reading Inventory: IRI) (กฤติยา วรศรี . 2550; Brandy Clarke, CBC. 2012) มีใช้มานานแล้ว เท่าที่ค้นพบคือในปี คศ. 1920 -1930 (Beldin. 1970; citing Stieglitz. 1992) อย่างไรก็ตาม IRI ที่รู้จักในปัจจุบันถูกพัฒนาขึ้นในต้นทศวรรษที่ 40 (1940s) โดย Emmett A. Betts ได้นำ IRIs มาใช้ในคลินิกการอ่านที่ Pennsylvania State College ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา IRIs จึงกลายเป็นเครื่องมือที่ใช้ประเมินการอ่านที่เป็นที่นิยมมากที่สุดและจากการศึกษาของ Roger, Merlin, Brittain และ Terrell พบว่า IRI เป็นเครื่องมือที่นำมาใช้ในคลินิกแก้ไขการอ่านในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยมากที่สุด (Roger, Merlin, Brittain; et al. ;1983; citing Stieglitz. 1992) โดยปกติแล้ว IRI จะเป็นแบบสอบรายบุคคลเนื่องจากจะต้องมีความระมัดระวังในการเลือกระดับการอ่านของผู้สอบตั้งแต่ระดับเด็กเล็กก่อนเข้าเรียนไปจนถึงระดับเกรด 8 หรือสูงกว่า แต่ละเรื่องที่ให้ผู้สอบอ่านจะมีชุดคำถามเพื่อทดสอบความเข้าใจ ผู้ดำเนินการสอบจะให้ผู้สอบอ่านออกเสียงเรื่องที่ยากขึ้นเรื่อยๆ ผู้ดำเนินการสอบจะใช้ผลที่ได้จากการอ่านออกเสียงของผู้สอบและความเข้าใจของผู้สอบไปใช้ในการคัดเลือกบทอ่านที่เหมาะสม ผลจากการสอบที่ได้จะใช้ในการวินิจฉัยพฤติกรรมการอ่านของผู้สอบ

นอกจากนี้ ไพรประนอม ประดับเพชร (2554) ยังได้กล่าวถึงการวิเคราะห์ทักษะและความบกพร่องในการอ่านแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. แบบทดสอบพื้นฐานที่ใช้วินิจฉัยทักษะในการรู้จักคำ (Word Recognition) จะแยกวิเคราะห์ได้ดังประเด็นต่อไปนี้ ได้แก่ การจำแนกตัวอักษร (Letter Recognition) เสียงต้น (Beginning Sounds) การจำแนกคำ (Whole Word Recognition) คำประสม (Words With in Words) พยัญชนะที่ออกเสียง (Speech Consonant) เสียงท้าย (Ending Sounds) การผสมคำ (Blending) การสัมผัสคำ (Rhyming) สระ (Vowels) คำพ้อง (Sight Words) และการจำแนกคำ (Discriminate)

2. การจัดกลุ่มทักษะการอ่านซึ่งวัดโดยแบบทดสอบ Skill Monitoring System Reading (ไพโรประนอม ประดับเพชร. 2554) ไว้ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ความหมายของคำในเนื้อเรื่องในกลุ่มนี้ผู้เรียนประสบความสำเร็จยากลำบากในการใช้เงื่อนไขหรือร่องรอยในท้องเรื่องสำหรับค้นหาความหมาย

กลุ่มที่ 2 ความหมายของประโยคในกลุ่มนี้ผู้เรียนประสบความสำเร็จยากลำบากในการใช้เงื่อนไขหรือร่องรอยในท้องเรื่องสำหรับค้นหาความหมายของคำ

กลุ่มที่ 3 มโนภาพของข้อความในกลุ่มนี้ผู้เรียนประสบความสำเร็จยากลำบากในการเข้าใจความหมายที่ถูกต้องตรงของข้อความที่กำหนดให้เช่นการจับหรือบ่งชี้รายละเอียดของข้อความหรือการจับใจความสำคัญของข้อความ

กลุ่มที่ 4 การตีความในกลุ่มนี้ผู้เรียนประสบความสำเร็จยากลำบากที่จะจับใจความสำคัญของเรื่องซึ่งเป็นเลขนัยแฝงอยู่รวมทั้งทักษะต่างที่ซ่อนอยู่ด้วย

กลุ่มที่ 5 การอ่านแบบวิพากษ์วิจารณ์ในกลุ่มนี้ผู้เรียนประสบความสำเร็จยากลำบากในการวิเคราะห์สิ่งที่อ่านว่าได้อ่านอะไรไปเช่นแยกไม่ได้ว่าอะไรเป็นข้อเท็จจริงอะไรเป็นความคิดเห็นและในการรับรู้ความแตกต่างของชนิดของเนื้อหาเข้ามามีความยากลำบากในการรับรู้คุณลักษณะนิสัยและการตีความหมายพฤติกรรมของคุณลักษณะนั้น

3. เกณฑ์การอ่านคล่อง-เขียนคล่องเป็นส่วนหนึ่งของรูปแบบพัฒนาทักษะภาษาไทย โดยใช้ชื่อว่า Stage of Reading Instruction and Proficiency required (สำนักวิชาการและมาตรฐานทางการศึกษา. 2558; อ้างอิงจาก นงเยาว์ แข่งเพ็ญแข. 2558)

ความสามารถในการอ่านหรือที่เรียกกันว่า อ่านคล่อง-เขียนคล่อง เป็นจุดหมายของการสอนภาษาไทยทุกระดับ เนื่องจากเมื่อครูทำการสอนไประยะหนึ่งหรือเมื่อเปิดภาคเรียนใหม่จะต้องตรวจสอบว่าผู้เรียนรายใด จำนวนเท่าใดที่มีความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับขั้นนั้น และมีผู้เรียนรายใด จำนวนเท่าใดที่มีความสามารถในการอ่านต่ำกว่าระดับขั้นที่เรียนอยู่เพื่อที่ครูจะได้ดำเนินการซ่อม/เสริมได้ถูกต้อง มีควรปล่อยไว้จนสายเกินแก้หรือละเลยศักยภาพของผู้เรียน

ก่อนดำเนินการวินิจฉัยความสามารถในการอ่าน ครูควรเข้าใจคำ 2 คำ คือ การอ่านออกเสียง และเครื่องมือวินิจฉัยความสามารถในการอ่าน ดังนั้น การวินิจฉัยความสามารถในการอ่านสำหรับผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาจึงใช้การอ่านออกเสียง (Oral reading)

เครื่องมือในการวินิจฉัยการอ่านจะมี 2 ชนิด คือ

1. แบบทดสอบมาตรฐานเพื่อวัดความสามารถในการอ่านออกเสียงเป็นการจัดทำขึ้นเพื่อการวิจัยเท่านั้น

2. แบบทดสอบการอ่านที่ครูทำขึ้น (Informal or Teacher Made Tests) เป็นแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง ทำได้ 2 รูปแบบ คือ แบบสำรวจการอ่าน (Informal Reading Inventory) และแบบสำรวจข้อผิดพลาดในการอ่าน (Reading Miscue Inventory) ซึ่งสามารถดำเนินการไปพร้อมกันได้วิธีดำเนินการวินิจฉัยความสามารถในการอ่าน

3. ครูควรดำเนินการวินิจฉัยเมื่อสอนการอ่านไปในระยะหนึ่ง

4. ในการวินิจฉัยควรเตรียมเนื้อเรื่องหรือข้อความที่มีความยาวตามเกณฑ์ที่เสนอแนะ เช่น ชั้น ป. 1 จำนวน 40-50 คำ ชั้น ป. 2 จำนวน 60-80 คำ ชั้น ป. 3 จำนวน 80-100 คำ ชั้น ป. 4 จำนวน 120-140 คำ ชั้น ป. 5 จำนวน 160-200 คำ และชั้น ป. 6 จำนวน 200 คำขึ้นไป

5. ถ้าอ่านติด ควรปฏิบัติดังนี้ นักเรียนชั้น ป. 1 ควรให้เวลาสะกดคำหรือพยายามแก้ปัญหาในการอ่านเป็นเวลา 6-7 วินาที ชั้น ป. 2 ควรให้เวลา 4-5 วินาทีจึงบอก และคำที่เด็กอ่านติดถือว่าอ่านไม่ออกหรืออ่านผิดนั่นเอง

6. เตรียมแบบบันทึกคำที่อ่านผิดและพฤติกรรมในการอ่าน ซึ่งครูควรดำเนินการวินิจฉัยการอ่านให้เป็นธรรมชาติที่สุด ได้แก่ การพูดให้กำลังใจ ไม่ควรดูหรือตำหนิ

7. สำหรับนักเรียนชั้น ป. 2-6 ถ้าอ่านไม่คล่องตามเกณฑ์หรือไม่ผ่านให้ครูนำเอกสารชั้นที่ต่ำลงไปอีกชั้นหนึ่งให้อ่าน ถ้าอ่านผ่านก็ถือว่ามีความสามารถในการอ่านเท่ากับชั้นนั้น เช่น นักเรียนชั้น ป. 3 อ่านข้อความที่ครูเตรียมมาให้ไม่ผ่าน ครูต้องนำข้อความที่มีความง่าย-ยากเท่ากับชั้น ป. 2 ให้อ่าน ถ้าไม่ผ่าน ก็ให้นำข้อความเท่ากับชั้น ป. 1 ให้อ่าน ถ้าอ่านได้เท่ากับเกณฑ์ชั้นใดก็บันทึกว่ามีความสามารถในการอ่านเท่ากับชั้นนั้น ฉะนั้นเกณฑ์ในการบันทึกความสามารถในการอ่าน อาจเป็นดังนี้ เช่น

7.1 ผ่านชั้น ป. 4

7.2 ไม่ผ่านชั้น ป. 4 / ผ่านชั้น ป. 3 / คล่องชั้น ป. 2

7.3 ไม่ผ่านชั้น ป. 5 / ผ่านชั้น ป. 4 / คล่องชั้น ป. 3

7.4 ไม่ผ่านชั้น ป. 2 / ผ่านชั้น ป. 1

3.5 มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนของการอ่านภาษาไทย

การอ่านออกเสียง (Oral reading) เป็นทักษะเบื้องต้นของการอ่านเพื่อความเข้าใจได้ดี หากผู้อ่านไม่สามารถอ่านคำได้อย่างถูกต้องจะทำให้เกิดความเข้าใจในบทอ่านคลาดเคลื่อนไปด้วยจึงจำเป็นที่จะต้องเน้นการออกเสียงให้ถูกต้อง ทั้งด้านคำ การแบ่งวรรคตอน และจังหวะในการอ่าน

ปัญหาในการอ่านออกเสียงภาษาไทยที่บกพร่องของผู้เรียนจึงเป็นสิ่งที่ครูไม่ควรมองข้ามและยังต้องรีบแก้ไขข้อบกพร่องนั้นๆ เสีย มิฉะนั้นจะทำให้ผู้เรียนอ่านหนังสือไม่ออก อ่านไม่รู้เรื่อง ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายในการอ่าน และขาดลักษณะนิสัยรักการอ่านในที่สุด

ปัญหาในการอ่านของเด็กไทยที่ปรากฏ (กฤติยา วรศรี. 2550,) ดังนี้

1. อ่านไม่ได้

- 1.1 คำที่ใช้อักษรต่ำ และอักษรสูงที่มีวรรณยุกต์
- 1.2 คำที่ใช้สระประสมเช่น เปลี่ยน เหมือน
- 1.3 คำที่ใช้ตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา เช่น เมฆ พืช

2. อ่านผิดหรือออกเสียงคำไม่ถูกต้อง

- 2.1 อักษรนำ เช่น ขมุขมัว ต้องอ่านว่า ขะ-มุข-ชะ-มัว ไม่ใช่ ขะ-มุ-ชะ-มัว
- 2.2 คำพ้องรูป
- 2.3 เครื่องหมายประกอบคำ
- 2.4 การแยกคำหรือแบ่งวรรคตอน เช่น โฉนด ต้องอ่านว่า ฉะ-โฉนด ไม่ใช่ ฉะ-นด

3. อ่านออกเสียงผิด

- 3.1 อ่านตัวต่อตัว เช่น ภูเขา เป็นภูเขา
- 3.2 ออกเสียง ร เป็น ล เช่น โรงเรียน เป็น โลงเรียน
- 3.3 ออกเสียงคำควบกล้ำผิด เช่น ปรับปรุง เป็น บับปung
- 3.4 อ่านยานคาง
- 3.5 ออกเสียงตามภาษาถิ่น
- 3.6 ใช้น้ำเสียงไม่เหมาะกับภาษาที่อ่าน

3.6 การวิเคราะห์ทักษะและความบกพร่องในการอ่าน (ไพโรประนอม ประดับเพชร.

2554)

จากการวิจัยการอ่านด้วยแบบทดสอบพื้นฐานที่ใช้วินิจฉัยทักษะในการรู้จักคำ (Word Recognition) พบว่าผู้เรียนมีความบกพร่องดังนี้คือการจำแนกตัวอักษร (Letter Recognition) เสียงต้น (Beginning Sounds) การจำแนกคำ (Whole Word Recognition) คำประสม (Words With in Words) พยัญชนะที่ออกเสียง (Speech Consonant) เสียงท้าย (Ending Sounds) การผสมคำ (Blending) การสัมผัสคำ (Rhyming) สระ (Vowels) คำพ้อง (Sight Words) และการจำแนกคำ (Discriminate)

สาเหตุของความบกพร่องในการอ่าน

1. ความบกพร่องเกี่ยวกับนิสัยในการอ่านซึ่งได้แก่อ่านข้ามคำอ่านเพิ่มคำอ่านซ้ำอ่านทีละคำอ่านออกเสียงสระมากไปอ่านไม่เว้นวรรคตอนอ่านขึ้นไปตามคำอ่านกลับคำและออกเสียงผิด
2. ความบกพร่องเกี่ยวกับรูปของคำศัพท์
3. ความบกพร่องในการวิเคราะห์คำซึ่งได้แก่
 - 3.1 วิเคราะห์ตัวอักษรผิด
 - 3.2 วิเคราะห์เนื้อเรื่องที่ให้ผิด
 - 3.3 การวิเคราะห์การสะกดคำโดยอาศัยเสียงเป็นเกณฑ์ซึ่งได้แก่ความบกพร่องที่เสียงต้นการผสมเสียงต้นสระกลางคำเสียงท้ายการผสมเสียงท้ายการแบ่งพยางค์
4. ความบกพร่องเกี่ยวกับความหมายของคำศัพท์ซึ่งได้แก่ความบกพร่องเกี่ยวกับความหมายของคำที่คล่องปากศัพท์ทั่วไปและศัพท์เฉพาะ
5. ความบกพร่องในด้านความเข้าใจในการอ่านซึ่งได้แก่บกพร่องในด้านการเล่าเรื่องที่อ่านการระลึกถึงความจริงการเขียนตามคำบอกการหาแหล่งที่เป็นศูนย์รวมความคิดการแสดงความคิดเห็นการย่อใจความและการสรุปความ
6. ความบกพร่องด้านความเร็วในความเข้าใจในการอ่านซึ่งได้แก่การรับรู้คำซ้ำและการรู้จักคำน้อย

3.7 ประโยชน์ของการวินิจฉัยการอ่าน

การวินิจฉัยการอ่านมีความสำคัญและมีคุณค่าต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก เป็นประโยชน์ต่อครู ผู้เรียนและผู้บริหาร เพราะถือว่าเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญเป็นสื่อที่จะให้ครูผู้สอนเข้าใจและวิเคราะห์ถึงสาเหตุของมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการอ่านของผู้เรียน พร้อมทั้งสามารถปรับปรุง แก้ไข การจัดการเรียนการสอนได้อย่างตรงจุด (Ontario Policy Ministry of Education 2013, indquist. 1956:37, Bloom. 1971:91-101, Kennedy. 1980:23 Gronlund. 1981:322, สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2556) ดังนี้

ประโยชน์สำหรับครู ดังนี้

1. ช่วยในการปรับปรุงการสอนอ่านของครูเพื่อจะได้รู้ว่าครูควรสอนเรื่องอะไร และหัวข้อใดที่ผู้เรียนยังมีข้อบกพร่องอยู่ เพราะเนื้อหาบางเรื่องต้องใช้ความรู้พื้นฐานเก่าหรือประสบการณ์เดิม หากว่าครูยังไม่แก้ไขข้อบกพร่องเก่าๆ จะทำให้การสอนอ่านในระดับที่ซับซ้อนต่อไปไม่ประสบความสำเร็จได้

2. ช่วยให้ครูเตรียมบทเรียนได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน โดยใช้เทคนิคได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียนในเนื้อหาแต่ละตอน เพราะเนื้อหาแต่ละตอนมีความยากไม่เหมือนกัน หากว่าครูได้ทราบว่ามีเนื้อหาตอนใดเป็นปัญหามากต่อผู้เรียน ครูก็ควรจะต้องพุ่งเป้าเป็นพิเศษในเนื้อหาตอนนั้นๆ และหาวิธีสอนที่จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จได้

3. ประหยัดเวลาและแรงงานของครูในการวินิจฉัยทำให้มีเวลาสอนซ่อมเสริมเป็นรายบุคคลมากขึ้น

ประโยชน์สำหรับผู้เรียน ดังนี้

1. ผู้เรียนได้ประเมินตนเองได้ว่าจะยังมีจุดประสงค์ใดที่บกพร่อง สมควรได้รับการแก้ไข ทำให้ผู้เรียนรู้ความสามารถของตนเองซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญของหลักสูตร
2. ตัดสินว่าผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อหาหรือทักษะเรื่องนั้นหรือไม่ ตลอดจนมีความพร้อมที่จะเรียนต่อไปได้หรือไม่
3. แรงจูงใจในการเรียน ให้ผู้เรียนเตรียมพร้อมในการเรียนอยู่เสมอ เพราะถ้าผู้เรียนรู้จุดมุ่งหมาย ประโยชน์ของการอ่านออก ก็จะทำให้เกิดความสนใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น

ประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียนดังนี้

1. สามารถจัดการ สนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้แก่ครูผู้สอนหรือครูที่ปรึกษาได้ตรงประเด็นหรือตรงตามความต้องการ
2. จัดการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของหลักสูตร

3.8 ความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย

ความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยเป็นความสามารถของผู้สอนในการค้นหาสาเหตุของปัญหาเกี่ยวกับการอ่านที่มีอยู่ของผู้เรียนเพื่อใช้ในการวางแผนแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจนผู้เรียนสามารถอ่านได้ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการประเมินเพื่อวินิจฉัยที่สำนักทดสอบทางการศึกษา (2556) ได้กล่าวไว้ว่า “การประเมินเพื่อวินิจฉัยเป็นการประเมินเพื่อค้นหาข้อบกพร่องในการเรียนรู้สาเหตุของข้อบกพร่องและตรวจสอบความพอเพียงของความรู้ความสามารถที่เป็นพื้นฐานจำเป็นของผู้เรียน” ดังนั้นครูผู้สอนควรให้ความสำคัญและความสนใจในการวินิจฉัยการอ่านของผู้เรียนเพื่อที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของผู้เรียนต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน หมั่นทำการติดตามตรวจสอบความรู้ความสามารถของผู้เรียนเมื่อจบเนื้อหาการอ่านในหน่วยย่อย โดยครูผู้สอนต้องทำการประเมินเมื่อจบหน่วยย่อยๆ นั้น จะได้ทราบว่าเรื่องใดที่ผู้เรียนไม่

ประสบผลสำเร็จ หรือมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเพราะสาเหตุใดจะได้ดำเนินการแก้ไขในส่วนที่บกพร่องให้สมบูรณ์โดยอาจใช้การจัดสอนอ่านซ่อมเสริม เพื่อช่วยทำให้ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะเรียนในเรื่อง/หน่วยลำดับต่อไปได้ ดังนั้นหากผู้สอนมีการวินิจฉัยผู้เรียนในตั้งแต่ระยะแรกก็จะทำให้แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆหรือความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนของผู้เรียนได้และทำการเสริมสร้างความรู้เพื่อจะเป็นพื้นฐานในการเรียนหน่วยย่อยอื่นๆต่อไปในระดับที่สูงกว่าได้ (สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2556)

การวินิจฉัยการอ่านของผู้เรียน ผู้สอนต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการสอนอ่านและการจัดกิจกรรมการอ่าน มีการวัดและประเมินผลการวินิจฉัยการอ่านตามสภาพจริงอย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินมาพัฒนาการอ่านของผู้เรียน สำหรับเทคนิควิธีการที่ใช้ได้แก่ การวินิจฉัยข้อบกพร่องด้วยแบบทดสอบมาตรฐาน การวินิจฉัยข้อบกพร่องด้วยการใช้แบบทดสอบวัดความพร้อมในการอ่านแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่าน และแบบทดสอบย่อยในโปรแกรมการอ่าน เป็นต้นนอกจากนี้ ครูสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับข้อบกพร่องของผู้เรียนด้วยวิธีการสังเกต สอบถามความสนใจในการอ่านของผู้เรียนเป็นรายบุคคล แบบประเมินการอ่าน และการตรวจแบบฝึกหัดโดยการตรวจจากชุดแบบฝึกการอ่าน แฟ้มสะสมผลงานด้านการอ่านการเขียนบันทึก เป็นต้น ซึ่งการวินิจฉัยข้อบกพร่องด้วยวิธีการสังเกตและสอบถามผู้เรียนเป็นรายบุคคล ครูผู้สอนจะต้องมีทักษะในการสังเกตและการตั้งคำถามเพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่องซึ่งจะได้ผลดีในผู้เรียนกลุ่มเล็กและครูที่มีความใกล้ชิดกับเด็ก ผลการวินิจฉัยโดยวิธีนี้จะตรงกับความเป็นจริงสูงซึ่งการวินิจฉัยจากการตรวจจากชุดแบบฝึกการอ่าน แฟ้มสะสมผลงานด้านการอ่าน การเขียนบันทึก ครูผู้วินิจฉัยจะต้องมีความเชี่ยวชาญในด้านเนื้อหาเป็นอย่างดี

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำสาระสำคัญจากแนวคิดที่เกี่ยวกับการวินิจฉัยการอ่านซึ่งเป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูล ค้นหา วิเคราะห์ สาเหตุที่ทำให้บุคคลอ่านไม่ได้เพื่อที่จะหาวิธีการแก้ไข ซึ่งจะดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอนและเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาในระหว่างการจัดกิจกรรมการอ่านมาสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 4 การสังเคราะห์การนำแนวคิดการวินิจฉัยการอ่านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่าน
สำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น

สาระสำคัญ	องค์ประกอบของหลักสูตร				
	หลักการ	วัตถุประสงค์	เนื้อหาสาระ	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
การวินิจฉัยการอ่านเป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูล ค้นหา วิเคราะห์ ตัดสินสาเหตุที่ทำให้บุคคลอ่านไม่ได้ หรืออ่านได้ไม่ชัดเจน ไม่ถูกต้อง เพื่อที่จะหาวิธีการแก้ไข ซึ่งจะดำเนินการควบคุมไปกับการจัดการเรียนการสอนและเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาในระหว่างการจัดกิจกรรมการอ่านโดยผ่านการสร้างและใช้เครื่องมืออย่างเหมาะสม	ครูสามารถวินิจฉัยการอ่านผู้เรียนได้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน โดยผ่านเครื่องมือที่มีคุณภาพและเกิดขึ้นควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการสอนอ่าน พร้อมทั้งสะท้อนผลไปยังผู้เรียนทันทีเพื่อปรับปรุงผู้ที่มีความบกพร่องและพัฒนาต่อยอดในการอ่านขั้นสูงของผู้เรียนที่มีความพร้อมต่อไป	1. เพื่อให้ครูสามารถวินิจฉัยการอ่านผู้เรียนได้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน 2. เพื่อให้ครูทราบว่าผู้เรียนมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนในการอ่านอย่างไร 3. เพื่อให้ครูนำผลการวินิจฉัยไปวางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการอ่านในระดับสูง/ซับซ้อนต่อไป	1. ความรู้/เทคนิคการวินิจฉัยการอ่าน 2. ขั้นตอนการวินิจฉัยการอ่าน 3. เครื่องมือที่ใช้วินิจฉัยการอ่าน 4. มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการอ่าน 5. ประโยชน์การวินิจฉัยการอ่าน 6. การนำผลการวินิจฉัยการอ่านไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา	1. นำแนวคิดการวินิจฉัยการอ่านมาใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบเป็นลำดับขั้นตอน จากง่ายไปสู่ยาก/ซับซ้อนและดำเนินการวินิจฉัยควบคู่ไปกับการสอนอ่าน 2. นำเทคนิคการวินิจฉัยการอ่านไปใช้ขณะสอนอ่านออกเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกดสอนอ่านเป็นคำ วลี และประโยค ตามลำดับ 3. วินิจฉัยการสอนอ่านทั้งรายกลุ่มและรายบุคคล	- สังเกตพฤติกรรมการวินิจฉัยการอ่านของครูโดยต้องดำเนินการจากง่ายไปสู่ยาก/ซับซ้อน อย่างเป็นลำดับขั้นตอน โดยใช้เครื่องมือ ได้แก่ - แบบทดสอบวินิจฉัยการอ่าน - แบบคัดกรองการอ่าน - แบบบันทึกการอ่าน - แบบสังเกตการอ่าน

4. ทฤษฎีกระบวนการอ่านและทฤษฎีการสอนอ่าน

จากการศึกษาเอกสารต่างๆ พบว่าทฤษฎีกระบวนการอ่านสามารถนำมาใช้พัฒนาการอ่านของผู้เรียนได้ ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

4.1 ทฤษฎีกระบวนการอ่าน (จริญญา กะหละหมัด. 2549; กฤติยา วรศรี. 2550; ชนิดา มิตรานันท์. 2556)

ทฤษฎีการอ่านรูปแบบล่างขึ้นบน (Bottom-up approach/the part-to-whole Method) เป็นทฤษฎีที่มีรากฐานมาจากนักจิตวิทยากลุ่มพฤติกรรมนิยม เช่น Pavlov, B. F. Skinner โดยมีความเชื่อว่า บุคคลแต่ละคนมีการตอบสนองต่อสิ่งเร้า ทฤษฎีนี้จะสนับสนุนการควบคุมและการเอาใจใส่ต่อกระบวนการอ่านอย่างต่อเนื่อง (Farris, Fuhler; & Walther. 2004)

ในการเรียนการสอนโดยใช้ทฤษฎีนี้ เด็กจะเริ่มต้นการอ่านจากระดับล่างสุดของลำดับทักษะที่สลับซับซ้อน กล่าวคือ จะเริ่มการจดจำลักษณะของตัวอักษรก่อน จากนั้นจึงเรียนรู้ตัวอักษร เรียนรู้เรื่องคำและเรียนรู้เรื่องเสียงตอบโต้ให้ตรงกันกับคำ เด็กจะสร้างทักษะจากทักษะ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เข้าใจเรื่องที่อ่าน ทฤษฎีนี้เชื่อว่าจะทำให้การเรียนรู้ของเด็กง่ายขึ้นเพราะจัดระบบของการอ่านอย่างเป็นขั้นเป็นตอนและให้เรียนรู้ไปทีละขั้น (Carmine, Silbert; & Kameenui. 1990; citing Farris; et al. 2004) ในการอ่านของเด็กจะเริ่มจากหน่วยที่ย่อยที่สุดของคำ จากลักษณะตัวอักษรไปเป็นลักษณะคำและการออกเสียง จากนั้นจึงเรียนรู้การผสมอักษรจากซ้ายไปขวาเพื่อให้ได้คำที่มีความหมายสมบูรณ์ จากคำจะพัฒนาเป็นวลี และประโยคอย่างง่าย รูปแบบนี้จะเป็นกระบวนการเรียนรู้แบบทางเดียว คือ จากข้อความไปยังผู้อ่าน ข้อความที่เลือกใช้จะต้องคัดเลือกโดยควบคุมคำศัพท์ ความเข้าใจของข้อความจะต้องอยู่บนพื้นฐานของความสามารถในการออกเสียงคำของเด็ก (Farris; et al. . 2004)

ทฤษฎีการอ่านรูปแบบบนลงล่าง (top-down approach/the whole to part method) ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญกับการอ่านจากความรู้และประสบการณ์ซึ่งจะเร่งให้เกิดความเข้าใจ ดังที่ Graves กล่าวว่า กระบวนการอ่านจะเริ่มต้นจากระดับสูงที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ความหมายของคำจะอยู่ในใจของผู้อ่านและเชื่อมกับหน่วยย่อยของการอ่าน เช่น คำเพื่อจำกัดขอบเขต กระบวนการนี้จะมีทิศทางเดียว คือ จากผู้อ่านไปสู่ข้อความ ทฤษฎีจิตวิทยาที่อยู่เบื้องหลังทฤษฎีนี้ คือ Gestalt Theory ซึ่งมีความเชื่อว่ามนุษย์จะเกิดการกระตุ้นจากหน่วยใหญ่ที่สุดไปยังหน่วยย่อย เหมือนกับการที่มนุษย์จัดระบบและแปลความหมายจากสิ่งที่ได้เห็นเพราะโดยมากแล้วการรับรู้ครั้งแรกจะมีอิทธิพลต่อความเข้าใจในส่วนย่อยๆ มากที่สุด ดังนั้นรูปแบบของทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญในการเรียนรู้เพื่อจะอ่านมากกว่าการเรียนรู้ที่จะพูด ตัวอย่างของการสอนโดยใช้ทฤษฎีนี้ คือ การให้เด็กท่องอาขยานโดยขึ้นนำ

ความสนใจไปที่คำ โดยเด็กจะอ่านคำคำนั้นได้โดยอัตโนมัติโดยไม่ต้องเข้าใจส่วนประกอบของคำ ทฤษฎีการอ่านแนวปฏิสัมพันธ์ (the interactive approach) นักจิตวิทยาแนวพุทธิพิสัยได้ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการทำงานอันสลับซับซ้อนของสมองเกี่ยวกับกระบวนการอ่าน และคิดว่าวิธีการสอนการอ่านที่ดีที่สุด คือ การผสมผสานทฤษฎีการสอนรูปแบบล่างขึ้นบนและทฤษฎีการอ่านรูปแบบบนลงล่าง เข้าไว้ด้วยกันจึงเกิดทฤษฎีการอ่านแนวปฏิสัมพันธ์ขึ้นสำหรับรูปแบบการอ่านตามทฤษฎีนี้ ผู้อ่านจะเข้าใจความหมายของข้อความโดยการสังเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ แล้วแปลความหมายของสิ่งที่ได้อ่านออกมาอย่างแม่นยำ ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายมีดังนี้

1. ความหมายที่ได้จากประสบการณ์เดิมและความรู้เรื่องการใช้ภาษา
2. ความรู้ด้านสัญลักษณ์ทางภาษา/ความหมายของคำ (Semantics)
3. ความรู้ด้านโครงสร้างประโยคและไวยากรณ์ (Syntax)
4. ความรู้ด้านการออกเสียงของตัวอักษรและลักษณะของคำ

จากทฤษฎีการอ่านทั้ง 3 ทฤษฎีนี้ เราไม่ควรยึดทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งเพื่อใช้เป็นแนวทางในการอ่าน แต่ควรนำปรับใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละบริบทของผู้อ่านและบทอ่าน

4.2 ทฤษฎีการสอนอ่าน

ในการสอนอ่านควรพิจารณาจากปฏิริยาของผู้อ่านเป็นสำคัญ โดยสามารถจำแนกได้ 3 รูปแบบ (กฤติยา วรศรี. 2550; อ้างอิงจาก บันลือ พฤษะวัน. ม.ป.ป.)

ปฏิริยาพื้นผิว เป็นการสอนให้เด็กออกเสียงให้ถูกต้องจากการผสมเสียงพยัญชนะต้นกับเสียงสระ เสียงวรรณยุกต์ หรือที่เรียกว่า การสอนแจกลูกคำ วิธีการนี้ เรียกว่า Synthetic approach ข้อดีของการสอนแบบนี้ คือ เด็กจะสามารถอ่านได้อย่างยั่งยืน คงทน เจอคำใดก็สามารถอ่านได้ อีกทั้งยังสามารถนำไปใช้ประยุกต์กับการฝึกเขียนเบื้องต้น เพราะวิธีอ่านกับวิธีเขียนมีความสัมพันธ์กันมาก ส่วนข้อเสีย คือ จะอ่านได้ช้า และไม่สามารถอ่านเพื่อความเข้าใจได้ดี

ปฏิริยาส่วนลึก เป็นการสอนที่มุ่งเน้นให้เกิดความเข้าใจเป็นหลัก วิธีการสอนจะสอนให้เด็กอ่านเป็นคำ เป็นประโยค (basal reader's approach) จากเรื่องราวสั้นๆ ที่มีภาพประกอบ ฝึกหัดโดยการอ่านซ้ำครั้งละประโยคให้เข้าใจเสียก่อน แล้วจึงฝึกให้อ่านในใจ ข้อดีคือ เด็กจะเกิดความสุขสนทนา และอยากติดตามเรื่องที่อ่าน ส่วนข้อเสีย คือ เด็กอ่านได้แต่อาจเขียนไม่ได้ คำที่ใช้จะต้องเป็นคำที่ผ่านการวิจัยและเป็นคำสามัญพื้นฐาน (basic words and sight words)

ปฏิริยาที่ก่อให้เกิดความลึกซึ้ง เป็นการสอนที่ต่อเนื่องมาจากปฏิริยาส่วนลึก คือ เมื่อเข้าใจเรื่องราวที่อ่านแล้วก็นำมาอภิปราย เปรียบเทียบ วิเคราะห์ และประเมินเรื่องที่อ่าน โดยมีการใช้วิจารณ์ญาณในการใคร่ครวญไตร่ตรองเพื่อที่จะนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้กับชีวิตประจำวัน วิธีการ

สอนคือ การนำคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ผู้เรียนมาสร้างเรื่องราวจากประสบการณ์ของผู้เรียนเพื่อย้ำให้เกิดความเข้าใจ และขยายความรู้ประสบการณ์อื่นๆ ออกไปอีกด้วย

จะเห็นได้ว่า ในการสอนอ่านจะไม่เลือกใช้ทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งและยึดเป็นหลักในการสอนตลอดไป แต่จะเลือกให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้อ่าน เช่น ผู้อ่านที่เริ่มเรียนจะต้องสอนในระดับปฏิบัติการพื้นผิวเพื่อให้สามารถประสมเสียง อ่านคำเป็นคำให้ได้ก่อนแล้วจึงเข้าสู่กระบวนการเข้าใจความหมาย แต่ถ้าเป็นผู้อ่านในระดับมัธยมศึกษาจะต้องสอนในระดับปฏิบัติการที่ก่อให้เกิดความลึกซึ้ง นั่นคือสามารถเปรียบเทียบ วิเคราะห์ ประเมินค่าเรื่องที่อ่านได้แล้วเก็บไว้เป็นประสบการณ์และนำมาใช้ในสถานการณ์ที่เหมาะสม

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำสาระสำคัญจากทฤษฎีกระบวนการอ่านและทฤษฎีการสอนอ่านได้แก่ การสอนอ่านโดยเริ่มต้นการอ่านจากระดับล่างสุดของลำดับทักษะที่สลับซับซ้อน กล่าวคือ จะเริ่มการจดจำลักษณะของตัวอักษรก่อน จากนั้นจึงเรียนรู้ตัวอักษร เรียนรู้เรื่องคำและเรียนรู้เรื่องเสียงตอบโต้ให้ตรงกันกับคำ ทฤษฎีนี้เชื่อว่าจะทำให้การเรียนรู้ของเด็กง่ายขึ้นเพราะจัดระบบของการอ่านอย่างเป็นขั้นตอน จากง่ายไปสู่ยาก/ซับซ้อน และให้เรียนรู้ไปทีละขั้นมาสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 5 การสังเคราะห์การนำทฤษฎีกระบวนการอ่านและทฤษฎีการสอนอ่านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่าน และวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น

สาระสำคัญ	องค์ประกอบของหลักสูตร				
	หลักการ	วัตถุประสงค์	เนื้อหาสาระ	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
1. ทฤษฎีกระบวนการอ่านรูปแบบล่างขึ้นบน (Bottom-up approach/the part-to-whole method) เด็กจะเริ่มต้นการอ่านจากระดับล่างสุดของลำดับทักษะที่สลับซับซ้อน ทฤษฎีนี้เชื่อว่าจะทำให้การเรียนรู้ของเด็กง่ายขึ้นเพราะจัดระบบของการอ่านอย่างเป็นขั้นตอนและให้เรียนรู้ไปที่ละขั้น	ครูสามารถจัดกระบวนการสอนอ่านจากง่ายไปสู่ยาก/ซับซ้อน อย่างเป็นลำดับขั้นตอน โดยให้เด็กสามารถประสมเสียง อ่านคำเป็นคำให้ได้ก่อน แล้วจึงเข้าสู่กระบวนการเข้าใจความหมายโดยกำหนดให้ทำซ้ำๆ เกิดความถูกต้อง คล่องแคล่ว	1. เพื่อให้ครูจัดกระบวนการสอนอ่านจากง่ายไปสู่ยาก/ซับซ้อนตามลำดับ	ผู้วิจัยดำเนินการจัดเรียงเนื้อหาสาระดังนี้ 1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับรูปและเสียงของพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ตัวสะกด การอ่านจากซ้ายไปขวาเป็นคำ วลีและประโยค ตามลำดับ	1. สอนให้รู้จักรูปพยัญชนะและสระ 2. สอนอ่านออกเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกด	- สังเกตพฤติกรรมการอ่านจากง่ายไปสู่ยาก/ซับซ้อนอย่างเป็นลำดับขั้นตอน จาก การอ่านของผู้เรียน

ตาราง 5 (ต่อ)

สาระสำคัญ	องค์ประกอบของหลักสูตร				
	หลักการ	วัตถุประสงค์	เนื้อหาสาระ	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
2. ทฤษฎีการสอนอ่านแบบปฏิกิริยา พื้นผิว เป็นการสอนให้เด็กออก เสียงให้ถูกต้องจากการผสม เสียงพยัญชนะต้นกับเสียงสระ เสียงวรรณยุกต์ หรือที่เรียกว่า การสอนแจกลูกคำ ข้อดีของการ สอนแบบนี้ คือ เด็กจะสามารถ อ่านได้อย่างยั่งยืน คงทน เจอคำ ใดก็สามารถอ่านได้ อีกทั้งยัง สามารถนำไปใช้ประยุกต์กับการ ฝึกเขียนเบื้องต้น เพราะวิธีอ่าน กับวิธีเขียนมีความสัมพันธ์กัน มาก		2. เพื่อให้ครูสอนเด็กออก เสียงให้ถูกต้องจากการ ผสมเสียงพยัญชนะต้น กับเสียงสระ เสียง วรรณยุกต์ หรือที่ เรียกว่า การสอนแจก ลูก สระกดคำ	2. ความรู้ในการสอนให้เด็ก อ่านออกเสียงให้ถูกต้อง จากการผสมเสียง พยัญชนะต้นกับเสียง สระ เสียงวรรณยุกต์ คำ ควบกล้ำ ตัวการันต์ อย่างเป็นลำดับขั้นตอน	3. สอนอ่านด้วย วิธีการแจกลูก สะกดคำ 4. สอนอ่านเป็นคำ วลี และประโยค ตามลำดับ 5. สอนอ่านทั้งราย กลุ่มและ รายบุคคล 6. สอนให้อ่านซ้ำๆ จ เกิดความถูกต้อง คล่องแคล่ว	

5. ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ (Schema Theory)

นักจิตวิทยาพุทธิปัญญาเชื่อว่าบุคคลใช้พื้นความรู้เดิมเพื่อช่วยให้เกิดความสมเหตุสมผลของสารสนเทศใหม่ พื้นความรู้เดิมเป็น “เครือข่ายความรู้ที่เชื่อมต่อกัน” (Rhodes; & Shanklin. 1993: 151; citing Cohen; & pencimer. 2003: 194) พื้นความรู้เดิมช่วยในการจัดความรู้อย่างเป็นระบบ การจดจำ และบูรณาการความรู้ เช่น เราเรียนรู้ เราพัฒนาและขัดเกลาพื้นความรู้เดิมให้ดีขึ้น ผู้อ่านบางคนขาดพื้นความรู้เดิม อาจไม่ใช้ความรู้เดิมหรือไม่สามารถรักษาพื้นความรู้เดิมที่มีไว้ได้ พื้นความรู้เดิมมีความสัมพันธ์กับความรู้หน่วยเสียง (Graph phonics) ความหมายของคำและประโยค (Semantics) ไวยากรณ์ (Syntax) และการปฏิบัติการของแต่ละบุคคล

ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ได้รับความนิยมทางการศึกษา สามารถอธิบายถึงวิธีการจัดระเบียบของความรู้ในสมองของคนเรา รวมถึงวิธีรับเอาความรู้ใหม่เข้าไปรวมกับพื้นความรู้เดิมและวิธีการดัดแปลงปรับปรุงแก้ไขพื้นความรู้เดิมให้เหมาะสม โดยทฤษฎีนี้เสนอความคิดว่าความรู้ที่มีอยู่ในสมองจะถูกจัดระบบเข้าเป็นกลุ่มของโครงสร้างความรู้ที่มีการเชื่อมโยงเข้ากับประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งรอบตัว ซึ่งความเข้าใจในการอ่านที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยความสามารถของผู้อ่านในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่อ่านกับพื้นความรู้เดิม ซึ่งพื้นความรู้เดิมมีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะการฟัง การมองเห็น การพูด การเขียน และการอ่านด้วย ความเข้าใจเพียงแค่ระดับคำ ประโยค หรือเนื้อเรื่องเป็นเพียงความเข้าใจโดยอาศัยความรู้ทางภาษาศาสตร์เท่านั้น แต่การตีความต้องอาศัยการบูรณาการพื้นความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของสิ่งที่อ่าน ซึ่งผู้อ่านจะต้องดึงเอาความรู้ทั้งหมดที่ตนเองสะสมไว้จากการเรียนรู้และประสบการณ์ที่ผ่านมาซึ่งความรู้เหล่านี้อาจแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคลตามทฤษฎีพื้นความรู้เดิมนอกจากนี้พื้นความรู้เดิมยังช่วยในการจัดหมวดหมู่ประสบการณ์ ช่วยพัฒนาประสิทธิภาพการจำและยังเป็นองค์ประกอบสำคัญของความสามารถในการแก้ปัญหาอีกด้วย (Byrne. 2009: 25-28; วรณิโสประยูร. 2553; ถิรวัฒน์ ต้นทนิส. 2550)

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำสาระสำคัญจากทฤษฎีโครงสร้างความรู้ คือ ในการสอนอ่านจะต้องดำเนินการจัดเรียงเนื้อหาสาระโดยจัดลำดับความรู้เดิมและความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่อง มาสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 6 การสังเคราะห์การนำทฤษฎีโครงสร้างความรู้มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่าน
สำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น

สาระสำคัญ	องค์ประกอบของหลักสูตร				
	หลักการ	วัตถุประสงค์	เนื้อหาสาระ	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ (Schema Theory) ช่วยในการจัดความรู้อย่างเป็นระบบ	ครูจัดกระบวนการสอนอ่านโดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างความรู้เดิมของนักเรียนกับความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยเสียงของพยางค์และสัมพันธภาพของคำและประโยค	เพื่อให้ครูจัดกระบวนการสอนอ่านโดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างความรู้เดิมของผู้เรียนกับความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยเสียงของพยางค์และสัมพันธภาพของคำและประโยค	ดำเนินการจัดเรียงเนื้อหาสาระโดยจัดลำดับความรู้เดิมและความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่องกัน	พัฒนาและขัดเกลาพื้นความรู้เดิมของผู้เรียนให้ดีขึ้น ผู้อ่านบางคนขาดพื้นความรู้เดิม อาจไม่ใช้ความรู้เดิมหรือไม่สามารถรักษาพื้นความรู้เดิมที่มีไว้ได้ พื้นความรู้เดิมมีความสัมพันธ์กับความรู้หน่วยเสียง (Graph phonics) ความหมายของคำและประโยค (Semantics) ไวยากรณ์ (Syntax) และการปฏิบัติการของแต่ละบุคคล	- สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้การอ่านจากง่ายไปสู่ยาก/ซับซ้อนอย่างเป็นลำดับขั้นตอน - ให้ผลสะท้อนกลับไปยังผู้เรียนทันทีเพื่อปูพื้นฐานการอ่านที่ถูกต้องไปยังโครงสร้างความรู้เดิมหรือแก้ไขหากผู้เรียนยังมี ความคลาดเคลื่อนก่อนที่ จะไปสู่การเรียนรู้ใหม่ต่อไป

6. ทฤษฎีกลุ่มการรู้คิด (Cognitive Theory)

6.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์

เพียเจต์ (Piaget) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการทางด้านการคิดของเด็กว่ามีขั้นตอนหรือกระบวนการอย่างไร ทฤษฎีของเพียเจต์ตั้งอยู่บนรากฐานของทั้งองค์ประกอบที่เป็นพันธุกรรม และสิ่งแวดล้อม การเรียนรู้ของเด็กเป็นไปตามพัฒนาการทางสติปัญญา ซึ่งจะมีพัฒนาการไปตามวัยต่างๆ เป็นลำดับขั้น พัฒนาการเป็นสิ่งที่เป็นไปตามธรรมชาติ ไม่ควรที่จะเร่งเด็กให้ข้ามจากพัฒนาการจากขั้นหนึ่งไปสู่อีกขั้นหนึ่ง เพราะจะทำให้เกิดผลเสียแก่เด็ก แต่การจัดประสบการณ์ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในช่วงที่เด็กกำลังจะพัฒนาไปสู่ขั้นที่สูงกว่า สามารถช่วยให้เด็กพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม เพียเจต์เน้นความสำคัญของการเข้าใจธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กมากกว่าการกระตุ้นเด็กให้มีพัฒนาการเร็วขึ้นเพียเจต์สรุปว่าพัฒนาการของเด็กสามารถอธิบายได้โดยลำดับระยะพัฒนาทางชีววิทยาที่คงที่ แสดงให้ปรากฏโดยปฏิสัมพันธ์ของเด็กกับสิ่งแวดล้อม

สำหรับในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษากับผู้เรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้น จึงได้ศึกษาทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ในระดับขั้นปฏิบัติการคิดด้านรูปธรรม (Concrete Operation Stage) ซึ่งจะเริ่มจากอายุ 7-11 ปีพัฒนาการทางด้านสติปัญญาและความคิดของเด็กวัยนี้สามารถสร้างกฎเกณฑ์และตั้งเกณฑ์ในการแบ่งสิ่งแวดล้อมออกเป็นหมวดหมู่ได้เด็กวัยนี้สามารถที่จะเข้าใจเหตุผลรู้จักการแก้ปัญหาสิ่งต่างๆที่เป็นรูปธรรมสามารถที่จะเข้าใจความสัมพันธ์ของส่วนย่อยส่วนรวมลักษณะเด่นของเด็กวัยนี้คือความสามารถในการคิดย้อนกลับนอกจากนั้นความสามารถในการจำของเด็กในช่วงนี้มีประสิทธิภาพขึ้นสามารถจัดกลุ่มหรือจัดการได้อย่างสมบูรณ์สามารถสนทนากับบุคคลอื่นและเข้าใจความคิดของผู้อื่นได้ดี

กระบวนการทางสติปัญญา มีลักษณะดังนี้

การซึมซับหรือการดูดซึม (assimilation) เป็นกระบวนการทางสมองในการรับประสบการณ์เรื่องราว และข้อมูลต่างๆ เข้ามาสะสมเก็บไว้เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป

การปรับและจัดระบบ (accommodation) คือ กระบวนการทางสมองในการปรับประสบการณ์เดิมและประสบการณ์ใหม่ให้เข้ากันเป็นระบบหรือเครือข่ายทางปัญญาที่ตนสามารถเข้าใจได้ เกิดเป็นโครงสร้างทางปัญญาใหม่ขึ้น

การเกิดความสมดุล (equilibration) เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นจากขั้นของการปรับ หากการปรับเป็นไปอย่างผสมผสานกลมกลืนก็จะก่อให้เกิดสภาพที่มีความสมดุลขึ้น หากบุคคลไม่สามารถปรับประสบการณ์ใหม่และประสบการณ์เดิมให้เข้ากันได้ ก็จะเกิดภาวะความไม่สมดุลขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญาขึ้นในตัวบุคคล

จากการศึกษาทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการสอนอ่านโดยผู้สอนควรคำนึงถึงพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียนดังต่อไปนี้
นักเรียนที่มีอายุเท่ากันอาจมีขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาที่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงไม่

ควรเปรียบเทียบเด็ก ควรให้เด็กมีอิสระที่จะเรียนรู้และพัฒนาความสามารถของเขาไปตามระดับพัฒนาการของเขา นักเรียนแต่ละคนจะได้รับประสบการณ์ 2 แบบคือ ประสบการณ์ทางกายภาพ (physical experiences) จะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนแต่ละคนได้ปฏิสัมพันธ์กับวัตถุต่างๆ ในสภาพแวดล้อม โดยตรง ประสบการณ์ทางตรรกศาสตร์ (Logical mathematical experiences) จะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนได้พัฒนาโครงสร้างทางสติปัญญาให้ความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรม

หลักสูตรที่สร้างขึ้นบนพื้นฐานทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ ควรมีลักษณะดังต่อไปนี้คือเน้นพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียนโดยต้องเน้นให้ผู้เรียนใช้ศักยภาพของตนเองให้มากที่สุดจัดการเรียนให้ผู้เรียนพบกับความแปลกใหม่ เน้นการเรียนรู้ต้องอาศัยกิจกรรมการค้นพบ เน้นกิจกรรมการสำรวจและการเพิ่มขยายความคิดในระหว่างการเรียนรู้การสอน ใช้กิจกรรมขัดแย้งทางปัญญา (cognitive conflict activities) โดยการรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนนอกเหนือจากความคิดเห็นของตนเอง

การสอนที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียนควรดำเนินการดังต่อไปนี้ถามคำถามมากกว่าการให้คำตอบครูผู้สอนควรจะพูดให้น้อยลง และฟังให้มากขึ้นนอกจากนี้ควรให้เสรีภาพแก่ผู้เรียนที่จะเลือกเรียนกิจกรรมต่างๆ

เมื่อผู้เรียนให้เหตุผลผิด ควรถามคำถามหรือจัดประสบการณ์ให้ใหม่ เพื่อผู้เรียนจะได้แก้ไขข้อผิดพลาดด้วยตนเอง

6.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของบรูเนอร์

บรูเนอร์ (Bruner) เป็นนักจิตวิทยาที่สนใจและศึกษาเรื่องของพัฒนาการทางสติปัญญาเชื่อว่ามนุษย์เลือกที่จะรับรู้สิ่งที่ตนเองสนใจและการเรียนรู้เกิดจากกระบวนการค้นพบด้วยตัวเอง (discovery learning) แนวคิดที่สำคัญๆ ของบรูเนอร์ มีดังนี้ (Bruner. 1963: 1-54)

1. การจัดโครงสร้างของความรู้ให้มีความสัมพันธ์ และสอดคล้องกับพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก มีผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก
2. การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับระดับความพร้อมของผู้เรียน และสอดคล้องกับพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียนจะช่วยให้การเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพ
3. การคิดแบบหยั่งรู้ (intuition) เป็นการคิดหาเหตุผลอย่างอิสระที่สามารถช่วยพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้

4. แรงจูงใจภายในเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้

5. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของมนุษย์แบ่งได้เป็น 3 ขั้นใหญ่ๆ คือ

5.1 ขั้นการเรียนรู้จากการกระทำ (Enactive Stage) คือ ขั้นของการเรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสรับรู้สิ่งต่างๆ การลงมือกระทำช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ดี การเรียนรู้เกิดจากการกระทำ

5.2 ขั้นการเรียนรู้จากความคิด (Iconic Stage) เป็นขั้นที่เด็กสามารถสร้างมโนภาพในใจได้ และสามารถเรียนรู้จากภาพแทนของจริงได้

5.3 ขั้นการเรียนรู้สัญลักษณ์และนามธรรม (Symbolic Stage) เป็นขั้นการเรียนรู้สิ่งที่ซับซ้อนและเป็นนามธรรมได้

6. การเรียนรู้เกิดขึ้นได้จากการที่คนเราสามารถสร้างความคิดรวบยอด หรือสามารถจัดประเภทของสิ่งต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมซึ่งจำเป็นที่เด็กจะต้องมีจิตใจจดจ่ออยู่กับสิ่งที่เรียนหรือกิจกรรมที่ปฏิบัติ (Minds-based learning / Minds on) เป็นการเรียนรู้ที่เน้นมิติทางด้านจิตใจ สมารถกระบวนการคิดและสติปัญญาซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ อย่างฝังลึกโดยมุ่งหวังให้ผู้สอนใช้วิธีการใดๆ ที่ให้ผู้เรียนได้ใช้ศักยภาพของตนเองอย่างเต็มความสามารถผ่านการสร้างแรงบันดาลใจการตั้งคำถามกระตุ้นการคิดการเสริมแรงทางบวกการสร้างแรงจูงใจภายใน (วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล. 2558)

7. การเรียนรู้ที่ได้ผลดีที่สุด คือ การให้ผู้เรียนค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเอง (discovery learning)

จากการศึกษาทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของบรูเนอร์ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการสอนอ่านโดยผู้สอนควรคำนึงถึงพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียนดังต่อไปนี้

1. ในการเรียนการสอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดอย่างอิสระให้มากเพื่อช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน

2. การสร้างแรงจูงใจภายในให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน เป็นสิ่งจำเป็นในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียน

3. การสอนความคิดรวบยอดให้แก่ผู้เรียนเป็นสิ่งจำเป็น

4. การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี

5. การเรียนรู้โดยมีจิตใจจดจ่ออยู่กับสิ่งที่เรียนหรือกิจกรรมที่ปฏิบัติเป็นการเรียนรู้ที่ฝังลึก

6.3 ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของกาเย่

กาเย่ (Gagne') ใช้โมเดลการเรียนรู้สะสมเป็นตัวอธิบายความเจริญทางสติปัญญาและพัฒนาการของความสามารถใหม่ๆ ที่มีผลมาจากการเรียนรู้เด็กพัฒนาเนื่องจากว่าเขาได้เรียนรู้กฎเกณฑ์ที่ซับซ้อนขึ้นเรื่อยๆ พฤติกรรมที่อาศัยกฎที่ซับซ้อนเกิดขึ้นเพราะเด็กได้มีกฎง่ายๆ ที่จำเป็นมาก่อน ในระยะเริ่มแรกเด็กจะได้รับนิสัยง่ายๆ ที่ช่วยทำหน้าที่เป็นจุดเริ่มต้น เพื่อให้ได้มาซึ่งกลไกพื้นฐานและการตอบสนองทางคำพูด ต่อมาก็จะเป็นการจำแนกความคิดรวบยอดเป็นกฎง่ายๆ และในที่สุดก็จะเป็นกฎที่ซับซ้อนการพัฒนาทางสติปัญญา จึงได้แก่การสร้างความสามารถในการเรียนรู้สิ่งที่ซับซ้อนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ระยะหรือขั้นของการพัฒนาการดูเหมือนว่าจะสัมพันธ์กับอายุของเด็ก เนื่องจากการเรียนรู้ต้องใช้เวลา มีข้อจำกัดทางสังคมเป็นตัวกำหนด หรือกฎเกณฑ์เกี่ยวกับอัตราความเร็วในการให้ความรู้และข่าวสารแก่เด็ก สำหรับกาเย่แล้ว ความสามารถในการเรียนรู้จะต้องรอการฝึกฝนที่เหมาะสมกาเย่ได้แบ่งวิธีการที่ประสบการณ์เดิมถ่ายโอนผลของมันไปสู่พฤติกรรมในอนาคตเป็น 2 วิธี

1. การถ่ายโอนในแนวนอน (Concrete Concepts) ได้แก่ ปฏิสัมพันธ์ของเนื้อหาที่เรียนรู้จากสาขาหนึ่งกับวิธีการใหม่ๆ ที่ใช้กับสาระในสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน ยกตัวอย่างเช่น นักปรัชญาที่คุ้นเคยกับการนำไปสู่ความไม่มีเหตุผล (Reduction to Absurdity) ในลักษณะที่เป็นสื่อในการพิสูจน์ข้อความต่างๆ (ว่าไม่ถูกต้อง) สามารถที่จะนำความรู้นี้ไปใช้กับการพิสูจน์ทางคณิตศาสตร์ที่เขาเผชิญได้

2. การถ่ายโอนในแนวตั้ง (Defined Concepts) ได้แก่ การเรียนรู้อย่างมากก่อนที่มีความจำเป็นต่อการเรียนรู้อื่นๆ ในสาขาวิชาเดียวกัน ยกตัวอย่างเช่น การจะเรียนการคูณโดยไม่มีความรู้ในเรื่องการบวกมาก่อนจะยากมาก

จากการศึกษาทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของกาเย่ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการสอนอ่านโดยผู้สอนควรคำนึงถึงพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียนดังต่อไปนี้

1. เด็กๆ จะต้องพัฒนาจากรูปแบบการเรียนรู้สะสมของกาเย่ ความพร้อมในการเรียนของผู้เรียนมิได้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบภายในทางชีววิทยาเท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับการจัดให้งานด้านทักษะมีความเหมาะสม และนิสัยที่จำเป็นสำหรับการเรียนทักษะใหม่ๆ ที่ซับซ้อนมากขึ้นตามที่เรากำลังจะพัฒนา

2. ถ้าเด็กไม่สามารถจะเรียนรู้ทักษะเฉพาะบางอย่าง เช่น การอ่าน ก็จะมีการกำหนดให้ครูตรวจสอบขั้นตอนย้อนหลัง เพื่อหาสิ่งที่จำเป็นต้องเรียนรู้มาก่อนการเรียนรู้สิ่งเหล่านั้นแล้วเริ่มสอนอ่านใหม่

3. ครูมีหน้าที่คอยดูว่าเด็กมีความสามารถทางด้านใดเมื่อไร แล้วเตรียมการให้เด็กได้เรียนรู้และมีประสบการณ์ในเรื่องนั้นๆ เพื่อให้สอดคล้องกับความสามารถของเขาในแต่ละระยะ และนำไปสู่พัฒนาการที่สูงขึ้นในทางการใช้ความคิดและสติปัญญา

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำสาระสำคัญจากทฤษฎีกลุ่มการรู้คิด (Cognitive Theory) ซึ่งได้จากการวิเคราะห์ทฤษฎีทางสติปัญญาของเพียเจต์ ทฤษฎีทางสติปัญญาของบรูเนอร์ และทฤษฎีทางสติปัญญาของกาเย มาสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 7 การสังเคราะห์การนำทฤษฎีกลุ่มการรู้คิด (Cognitive Theory) มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและ
 วินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น

สาระสำคัญ	องค์ประกอบของหลักสูตร				
	หลักการ	วัตถุประสงค์	เนื้อหาสาระ	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
1. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กเป็นไปตามพัฒนาการทางสติปัญญา ซึ่งจะมีพัฒนาการไปตามวัยต่างๆ เป็นลำดับขั้น ไม่ควรที่จะเร่งเด็กให้ข้ามจากพัฒนาการจากขั้นหนึ่งไปสู่อีกขั้นหนึ่ง เพราะจะทำให้เกิดผลเสียแก่เด็ก	ครูจัดการสอนอ่านโดยคำนึงถึงพัฒนาการตามช่วงวัยและกระบวนการทางสติปัญญาของผู้เรียนอย่างเป็นลำดับขั้นตอน ผู้เรียนที่มีอายุเท่ากันอาจมีขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาที่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงไม่ควรเปรียบเทียบเด็กควรให้เด็กมีอิสระ	เพื่อให้ครูกำหนดถึงพัฒนาการตามช่วงวัยของผู้เรียนและเข้าใจในกระบวนการทางสติปัญญาของผู้เรียนเพื่อจัดการสอนอ่านได้ประสิทธิภาพสูงสุด	สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการเรียนรู้ทางสติปัญญาตามช่วงวัยซึ่งประกอบด้วย1) การปรับและจัดระบบ (accommodation) คือกระบวนการทางสมองในการปรับประสบการณ์เดิมและประสบการณ์ใหม่ให้เข้ากัน เกิดเป็นโครงสร้างทางปัญญาใหม่ขึ้น 2) การเกิดความสมดุล (equilibration) หากบุคคลไม่สามารถปรับประสบการณ์ใหม่และประสบการณ์เดิมให้เข้ากันได้ ก็จะเกิดภาวะความไม่สมดุลขึ้น ดังนั้น ครูไม่ควรที่จะเร่งเด็กให้ข้ามจากพัฒนาการจากขั้น	1. การสอนที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียน ควร ถามคำถามมากกว่าการให้คำตอบ ครูผู้สอน ควรจะพูดให้น้อยลง และฟังให้มากขึ้น 2. นำเทคนิคการสอนอ่านแบบแจกลูกสะกดคำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบเป็นลำดับ ขั้นตอน จากง่ายไปสู่ยาก/ซับซ้อนตามลำดับ 3. สอนอ่านโดยครูทำ	สังเกตพฤติกรรมการสอน ครูควรถามคำถามมากกว่าการให้คำตอบ ครูผู้สอน ควรจะพูดให้น้อยลง และฟังให้มากขึ้น ครูสอนอ่านโดยครูทำหน้าที่เป็นผู้กำกับการสอน (Coaching) ทั้งนี้ ครูควรให้เด็กมีอิสระที่จะเรียนรู้และพัฒนาความสามารถไปตามระดับพัฒนาการของแต่ละคน ไม่ควรที่จะเร่งเด็กให้ข้ามจากพัฒนาการจากขั้นหนึ่งไปสู่อีกขั้นหนึ่ง เพราะจะทำให้เกิดผลเสียแก่เด็ก

ตาราง 7 (ต่อ)

สาระสำคัญ	องค์ประกอบของหลักสูตร				
	หลักการ	วัตถุประสงค์	เนื้อหาสาระ	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
	ที่จะเรียนรู้และพัฒนาความสามารถไปตามพัฒนาการของแต่ละคน		หนึ่งไปสู่อีกขั้นหนึ่ง	หน้าที่เป็นผู้กำกับการสอน (Coaching) ครูอ่านเป็นตัวอย่าง และให้เด็กอ่านตาม เริ่มจากอ่านซ้ำๆ ในเบื้องต้นและเร็วขึ้น 4. ให้เด็กอ่านซ้ำๆ จนจำได้และเกิดความคล่องแคล่ว รวมทั้งให้ผลสะท้อนกลับทันที มีการชมเชย ให้กำลังใจ	
2. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของบรูเนอร์ (Bruner) เป็นนักจิตวิทยาที่สนใจและศึกษาเรื่องของการพัฒนาการทางสติปัญญา	ครูจัดหลักสูตรและการสอนอ่านให้เหมาะสมกับระดับความพร้อมของผู้เรียน แล	เพื่อให้ครูจัดการสอนอ่านโดยคำนึงถึง 1. แรงจูงใจภายในเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนประสบ	สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของบรูเนอร์ แบ่งได้เป็น 3 ขั้นคือ 1. ขั้นการเรียนรู้จากการกระทำ (Enactive Stage)	-การสร้างแรงจูงใจภายในให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการจัดประสบการณ์การ	สังเกตพฤติกรรมการสอนของครูที่ต้องสร้างแรงจูงใจภายในให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์และความสำคัญของการอ่านและต้องการที่

ตาราง 7 (ต่อ)

สาระสำคัญ	องค์ประกอบของหลักสูตร				
	หลักการ	วัตถุประสงค์	เนื้อหาสาระ	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
ต่อเนื่องจากเพียเจต์ บรูเนอร์เชื่อว่ามนุษย์เลือก ที่จะรับรู้สิ่งที่ตนเองสนใจ และการเรียนรู้เกิดจาก กระบวนการค้นพบด้วย ตัวเอง (discovery learning)	สอดคล้องกับ พัฒนาการทาง สติปัญญาของ ผู้เรียนจะช่วยให้ การเรียนรู้เกิด ประสิทธิภาพ	ผลสำเร็จในการ เรียนรู้ 2. การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ จากการที่คนเรา สามารถสร้าง ความคิดรวบยอด เป็นสิ่งที่จำเป็น 3. การจัดประสบการณ์ ให้ผู้เรียนได้ค้นพบ การเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถช่วยให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ได้ดี	2. ขั้นการเรียนรู้จากความคิด (Iconic Stage) 3. ขั้นการเรียนรู้สัญลักษณ์และ นามธรรม (Symbolic Stage) ซึ่ง เด็กในระดับประถมศึกษา ตอนต้นอยู่ในขั้นการเรียนรู้ขั้น การกระทำ การใช้ประสาทสัมผัส รับรู้สิ่งต่างๆ การลงมือกระทำ ดังนั้นครูจะต้องให้เด็กฝึกอ่าน โดยสร้างแรงจูงใจภายใน และ สอนให้เด็กเกิดความคิดรวบยอด ในการอ่านโดยให้วิธีการ/เทคนิค ที่ทำให้เด็กสามารถอ่านออก อย่างยั่งยืนได้ฝึก ย้ำ ซ้ำ ทวน	- เรียนรู้แก่ผู้เรียน - การจัดกระบวนการ เรียนรู้ให้เหมาะสมกับ ขั้นพัฒนาการทาง สติปัญญาของผู้เรียน จะช่วยให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ได้ดี - การสอนความคิดรวบ ยอดให้แก่ผู้เรียนเป็น สิ่งจำเป็น - การจัดประสบการณ์ให้ ผู้เรียนได้ค้นพบการ เรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถช่วยให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ได้ดี และคงทน ยั่งยืน	จะอ่านออกโดยผ่านการทำ กิจกรรมฝึกอ่านซ้ำๆ ย้ำ ท ด้วยวิธีการ/หลักการอ่านที่ ถูกต้อง เป็นลำดับขั้นตอน จากง่ายไปสู่ยาก/ซับซ้อน โดยอ่านเป็นตัวอย่างและให้ ผู้เรียนอ่านตามซ้ำๆ จนเกิ ความคล่องแคล่ว และ พยายามให้ผู้เรียนสามารถ ค้นพบการเรียนรู้เกี่ยวกับ การอ่านด้วยตนเองซึ่งจะ เป็นการเรียนรู้ที่คงทน ยั่งยืน ต่อไป

ตาราง 7 (ต่อ)

สาระสำคัญ	องค์ประกอบของหลักสูตร				
	หลักการ	วัตถุประสงค์	เนื้อหาสาระ	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
3. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของกาเย่ (Gagne') ใช้โมเดลการเรียนรู้สะสมเป็นตัวอย่างอธิบายความเจริญทางสติปัญญาและพัฒนาการของความสามารถใหม่ๆ ที่มีผลมาจากการเรียนรู้ เด็กพัฒนาเนื่องจากเขาได้เรียนรู้กฎเกณฑ์ที่ซับซ้อนขึ้นเรื่อยๆ พฤติกรรมที่อาศัยกฎที่ซับซ้อนเกิดขึ้นเพราะเด็กได้มีกฎง่ายๆ ที่จำเป็นมาก่อน	ครูสอนอ่านโดยคำนึงถึงกฎเกณฑ์/รูปแบบการเรียนรู้สะสมจากง่ายไปยากและซับซ้อนตามลำดับขั้นตอน	เพื่อให้ครูทราบลักษณะด้านสติปัญญา ซึ่งประกอบด้วยทักษะย่อย 4 ประการคือ 1) การจำแนกแยกแยะ หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะคุณสมบัติทางกายภาพ 2) การสร้างความคิดรวบยอด หมายถึง ความสามารถในการจัดกลุ่มวัตถุหรือสิ่งต่างๆ โดยระบุคุณสมบัติร่วมกันของวัตถุหรือสิ่งนั้นๆ 3) การสร้างกฎ หมายถึง ความสามารถในการ	สร้างความเข้าใจทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของกาเย่ ซึ่งแบ่งวิธีการที่ประสบการณ์เดิมถ่ายโอนผลของมันไปสู่พฤติกรรมในอนาคตเป็น 2 วิธี 1. การถ่ายโอนในแนวนอน ซึ่งได้แก่ ปฏิสัมพันธ์ของเนื้อหาที่เรียนรู้จากสาขาหนึ่งกับวิธีการใหม่ๆ ที่ใช้กับสาระในสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน 2. การถ่ายโอนในแนวตั้ง ได้แก่ การเรียนรู้อย่างก้าวหน้าก่อนที่มี ความจำเป็นต่อการเรียนรู้อื่นๆ ในสาขาวิชาเดียวกัน ดังนั้นในการสอนอ่าน ครูจะใช้การถ่ายโอนในแนวตั้ง คือต้องสอนอย่างเป็นลำดับขั้นตอนจากง่ายไปสู่ยากให้ผู้เรียนเรียนรู้	ในการสอนอ่าน ครูจะต้องคำนึงถึงพัฒนาของผู้เรียน โดยสอนตามรูปแบบการเรียนรู้สะสม ความพร้อมในการเรียนของผู้เรียนขึ้นอยู่กับการจัดกิจกรรมที่มีความเหมาะสม และนิสัยที่จำเป็นสำหรับการเรียนทักษะใหม่ๆ ที่ซับซ้อนมากขึ้นตามที่เรากำลังจะพัฒนา นอกจากนี้ถ้าเด็กไม่สามารถจะเรียนรู้ทักษะเฉพาะบางอย่าง เช่น การอ่าน ก็จะมีการกำหนดให้ครูตรวจสอบย้อนกลับเพื่อหาสิ่งที่จำเป็นต้องเรียนรู้มาก่อน	- สังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านของครูโดยตรง ดำเนินการจากง่ายไปสู่ยาก/ซับซ้อน อย่างเป็นลำดับขั้นตอน ครูควรใช้สื่อการสอนกิจกรรมการสอนอ่านเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะด้านสติปัญญาจากง่ายไปยากและซับซ้อนตามลำดับ

ตาราง 7 (ต่อ)

สาระสำคัญ	องค์ประกอบของหลักสูตร				
	หลักการ	วัตถุประสงค์	เนื้อหาสาระ	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		นำความคิดรวบยอด ต่างๆ มารวมเป็น กลุ่ม เพื่อให้สามารถ สรุปอ้างอิง	พื้นฐานที่จำเป็นในการอ่านตั้งแต่ การจำแนกแยกแยะพยัญชนะ สระ การสร้างความคิดรวบยอด ระดับรูปธรรม อันนำไปสู่การ	การเรียนรู้สิ่งเหล่านั้นแล้ว เริ่มสอนอ่านใหม่ ครูควร ใช้สื่อการสอนกิจกรรม การสอนอ่านเพื่อให้	
	4) การสร้างกระบวนการ หรือกฎ หมายถึง ความสามารถในการ นำกฎหลายๆ ข้อที่ สัมพันธ์กันมา ประมวลเข้าด้วยกัน ซึ่งนำไปสู่ความ เข้าใจที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น	สร้างกฎในการอ่าน ได้แก่ การ อ่านแจกลูก สะกดคำ เพื่อสรุป อ้างอิงไปยังการอ่านคำที่มีความ ซับซ้อนด้วยความเข้าใจที่ถูกต้อง	สร้างกฎในการอ่าน ได้แก่ การ อ่านแจกลูก สะกดคำ เพื่อสรุป อ้างอิงไปยังการอ่านคำที่มีความ ซับซ้อนด้วยความเข้าใจที่ถูกต้อง	ผู้เรียนได้เกิดทักษะด้าน สติปัญญาเริ่มตั้งแต่การ จำแนกแยกแยะ พยัญชนะ สระ การสร้าง ความคิดรวบยอดระดับ รูปธรรม อันนำไปสู่การ สร้างกฎในการอ่าน ได้แก่ การอ่านแจกลูก สะกดคำ เพื่อสรุปอ้างอิง ไปยังการอ่านคำที่มี ความซับซ้อนต่อไปด้วย ความเข้าใจที่ถูกต้องและ ยั่งยืนต่อไปด้วยตัวเอง	

7. แนวคิดเกี่ยวกับการโค้ชเพื่อการรู้คิด

7.1 ความหมายของการโค้ชเพื่อการรู้คิด

การโค้ชเพื่อการรู้คิดหมายถึง กระบวนการที่เป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้โค้ชกับผู้ได้รับการโค้ช ในทางที่สร้างสรรค์ ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้ผู้ได้รับการโค้ชได้นำศักยภาพของตนเองออกมาใช้ได้อย่างเต็มที่ เน้นการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองเพื่อให้เกิดการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงด้านดีที่เป็นรูปธรรม การโค้ช (coaching) เป็นกลไกเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้ ความสามารถ การคิดขั้นสูง (higher – order thinking) มีวิธีการเรียนรู้ (learning how to learn) การตรวจสอบประเมินตนเอง กำหนดทิศทางการพัฒนาตนเองได้ (Robbins. 1991; Nike Audu; & Geoff Barton. 2015; เฉลิมชัย พันธุ์เลิศ. 2551; วิชัย วงษ์ใหญ่; และมารุต พัฒนาผล. 2557)

การโค้ชเพื่อการรู้คิด มีเป้าหมายหลักเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการคิดของผู้เรียน การใคร่ครวญตรวจสอบตนเองเพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่เป็นการอบรมสั่งสอนโดยตรง แต่เป็นการใช้เทคนิควิธีการต่างๆ เช่น การตั้งคำถาม การให้ข้อมูลย้อนกลับ การให้คำแนะนำ การให้หลักคิด วิธีการคิด วิธีการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดแรงบันดาลใจในการเรียนรู้และนำไปสู่การแสวงหาความรู้ การฝึกฝนทักษะ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม และให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้และผลลัพธ์ของการเรียนรู้

7.2 กลไกของการโค้ช

การโค้ชมีกลไกที่นำไปสู่กระบวนการโค้ชและความสำเร็จของการโค้ช (Nike Audu & Geoff Barton. 2015; เฉลิมชัย พันธุ์เลิศ. 2551; วิชัย วงษ์ใหญ่; และมารุต พัฒนาผล. 2557) ดังนี้

สร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียน (inspiring your learners) ทำให้ผู้เรียนสนใจอยากเรียนรู้ กำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ และการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ด้วยเหตุผลว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีประโยชน์

ให้กำลังใจสนับสนุนผู้เรียน (encouraging your learners) มีความจริงใจในการชมเชยผู้เรียนเมื่อผู้เรียนทำสิ่งต่างๆ ได้สำเร็จ และให้กำลังใจเมื่อประสบกับความล้มเหลวโดยใช้คำถามเพื่อการรู้คิด (Power questions) ในการพัฒนาและปรับปรุง

การเสริมพลังอำนาจ (empowerment) การโค้ชเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้ได้รับการโค้ชได้ค้นพบพลัง หรือวิธีการทำงานของตนเอง เป็นวิธีการที่ทำให้เกิดความยั่งยืนและสามารถพึ่งพาความสามารถของตนเองได้ เป้าหมายปลายทางของการโค้ช คือ การให้ผู้ที่ได้รับการโค้ชสามารถพัฒนาได้ด้วยตนเอง สามารถกำกับตนเอง (self-directed) ได้ในระยะแรกให้ผู้ได้รับการโค้ชยังไม่สามารถทำด้วยตนเองได้เพราะยังขาดเครื่องมือ ขาดวิธีการคิด และกระบวนการทำงาน โค้ชจึงเข้าไป

ช่วยเหลือในระยะแรก จนกระทั่งผู้ได้รับการโค้ชได้พบว่าตนเองสามารถทำได้ด้วยตนเอง เป็นช่วย
ค้นหาพลัง/ศักยภาพที่ซ่อนอยู่ในผู้ได้รับการโค้ชออกมาเพื่อให้ใช้พลัง/ศักยภาพนั้นในการพัฒนาตนเอง
ต่อไปได้อย่างยั่งยืน

แก้ไขปรับปรุงข้อผิดพลาดให้ผู้เรียน (correcting your learners) สามารถเสนอแนะแนว
ทางการแก้ไขปรับปรุงข้อผิดพลาดให้กับผู้เรียนได้ โดยใช้คำถามหรือการให้ผู้เรียนคิดหาแนวทางด้วย
ตนเอง

สร้างความท้าทายให้ผู้เรียน (challenging your learners) เมื่อผู้เรียนเกิดความรู้สึกว่าสิ่ง
ที่จะต้องเรียนรู้เป็นสิ่งที่ท้าทายความรู้ความสามารถจะทำให้เกิดความมุ่งมั่น พยายามในการที่จะ
เรียนรู้ให้สำเร็จ

ภาวะผู้นำทางวิชาการ (academic leadership) มีความรู้ในเนื้อหาสาระที่ตนเองจัดการ
เรียนรู้ และมีความสามารถในการนำความคิดรวบยอดหรือ concept ของความรู้นั้นมาใช้ในการปฏิบัติ
จริง

สุนทรียสนทนา (dialogue) เป็นการสื่อสารกับผู้เรียนด้วยจิตใจที่บริสุทธิ์ ใช้เหตุผลหรือ
ปัญญาในการพูดโดยไม่ใช้อารมณ์หรือความรู้สึก รับฟังผู้เรียนด้วยใจที่เป็นกลางปราศจากอคติ ไม่ด่วน
สรุป สุนทรียสนทนาเป็นปัจจัยของการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง (Transformative learning)

การถอดบทเรียน (lesson learned) เป็นการสังเคราะห์องค์ความรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติจริง
เกี่ยวกับการโค้ช เช่น เทคนิคการตั้งคำถาม วิธีการจูงใจ วิธีการให้ผลย้อนกลับแก่ผู้เรียน เป็นต้น ผล
จากการถอดบทเรียนจะทำให้ผู้โค้ชมีองค์ความรู้ที่มาจากการปฏิบัติ หรือเรียกว่า ปัญญาปฏิบัติ และ
สามารถนำไปเรียนรู้ต่อยอด

ความผูกพันของผู้เรียนกับผู้โค้ช (engagement) การโค้ชเป็นความผูกพันส่วนบุคคล คือ
เป็นสิ่งที่ไม่สามารถออกคำสั่งหรือบังคับให้ปฏิบัติตามได้ ผู้เรียนที่มีความผูกพันกับผู้โค้ช จะรับฟังคำ
โค้ช (คำแนะนำ) และนำไปปฏิบัติด้วยตนเอง

การตั้งคำถามกระตุ้นการคิด (thinking questions) เป็นหัวใจที่สำคัญของการโค้ช เพราะ
การโค้ชที่ดีจะต้องใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง การโค้ชที่ดีเป็น
มากกว่าการให้คำตอบที่ถูกต้อง หากแต่อยู่ที่การตั้งศักยภาพ ของผู้เรียนออกมา แล้วให้เขาพัฒนาด้วย
ตัวของเขาเองเต็มตามศักยภาพ

7.3 การเสริมพลังอำนาจ (Empowerment)

การเสริมพลังอำนาจ (Empowerment) หมายถึงกระบวนการที่เกิดขึ้นจากความสามารถของ
บุคคลที่เรียนรู้จากประสบการณ์แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันการได้รับการส่งเสริมและ

สนับสนุนให้บุคคลมีอำนาจในการตัดสินใจหรืออำนาจที่จะสามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ตลอดจนการสร้างสิ่งใหม่และการกระทำให้บรรลุเป้าหมาย เป็นวิธีการที่จะทำให้แต่ละบุคคลสามารถสร้างพลังให้กับตนเองหรือแรงจูงใจภายในได้ ตลอดจนการเพิ่มความเชื่อมั่นว่าตนเองมีศักยภาพและความสามารถในการกระทำสิ่งต่างๆ และสามารถพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของตนเองในการปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่องและมีเสรีภาพในการคิดและการตัดสินใจและการลงมือปฏิบัติ (มารุต พัฒผล. 2550; เจลิมชัย พันธุ์เลิศ. 2551; ช่อมอารี สุวรรณศรี. 2553; Online; Oxford Advanced Learner's Dictionary. 2005:500)

วิธีการเสริมพลังอำนาจในระดับบุคคล

พลังอำนาจไม่ใช่ความสามารถที่มีมาแต่กำเนิดแต่เป็นความสามารถที่พัฒนาให้เกิดขึ้นได้ในบุคคล กระบวนการที่ทำให้บุคคลพัฒนาพลังอำนาจขึ้นมาได้เรียกว่าการเสริมพลังอำนาจ (Empowerment) ซึ่งหมายถึงการมุ่งพัฒนาให้เกิดศักยภาพหรือความสามารถความมีประสิทธิภาพ ความแกร่งในการทำกิจกรรมหรือในการดำรงชีวิตที่ช่วยให้บุคคลได้พัฒนาขีดความสามารถในการควบคุมปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่องานการทำงานความสำเร็จและความเป็นอยู่ของตนเองเป็นกระบวนการส่งเสริมที่จะก่อให้เกิดความร่วมมือกันความเท่าเทียมกันการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการถ่ายเทอำนาจให้เกิดความเสมอภาคกัน (สุคนธ์ ไขแก้ว. 2545; เจลิมชัย พันธุ์เลิศ. 2551)

ปัจจัยภายในบุคคลได้แก่

ค่านิยม (Values) ค่านิยมส่วนตนเช่นการมีความรักในตนเองนับว่าเป็นปัจจัยภายในบุคคลที่เป็นพื้นฐานของความรับผิดชอบ

ความเชื่อ (Beliefs) ความเชื่อจะเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากในการที่จะช่วยให้บุคคลสามารถจัดการกับปัญหาอุปสรรคและความยากลำบากที่เกิดขึ้นการที่บุคคลมีความเชื่อถือมีการมองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแง่ดีจะเกิดพลังในการที่จะพยายามแสวงหาวิธีการต่างๆ ไปสู่เป้าหมายที่ดีความเชื่ออาจรวมถึงความเชื่อในทางศาสนาหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ด้วย

เป้าหมายในชีวิต (Determination) เกิดจากการที่บุคคลมีพลังความเข้มแข็งและแรงจูงใจที่จะกระทำพฤติกรรมต่างๆ เพื่อไปสู่เป้าหมายโดยจะพยายามทำทุกอย่างเพื่อให้ตนเองได้รับสิ่งที่ดีที่สุด ถึงแม้ว่าจะมีอุปสรรคหรือปัญหาใดๆ ก็ตามซึ่งปัจจัยทั้งที่กล่าวมาทั้งหมดจะส่งผลต่อการเกิดกระบวนการเสริมสร้างพลังของบุคคลทุกขั้นตอน

ประสบการณ์ส่วนบุคคล (Experience) ประสบการณ์ในสถานการณ์ต่างๆ ที่ผ่านมาและประสบการณ์ที่บุคคลได้รับจากการศึกษาจากการอ่านหนังสือตำราวิชาการต่างๆ ซึ่งจะช่วยบุคคลมีแนวทางสำหรับการจัดการควบคุมสถานการณ์นั้นๆ

ปัจจัยระหว่างบุคคลได้แก่การสนับสนุนทางสังคม (Social Support) จากหลายๆแหล่งเช่น จากคู่สมรสสมาชิกในครอบครัวบุคคลสำคัญในชีวิตรวมถึงญาติซึ่งมีส่วนร่วมสนับสนุนให้ความรู้ให้คำแนะนำให้กำลังใจให้การประคับประคองและให้ความมั่นใจแหล่งสนับสนุนต่างๆเหล่านี้เป็นสิ่งที่ช่วยให้บุคคลมีการเสริมสร้างพลังได้ดียิ่งขึ้น

ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเสริมพลังอำนาจ

การสูญเสียหรือการบกพร่องของอำนาจที่ควรจะมีการขาดการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมหรือการตัดสินใจขาดความยืดหยุ่นในการทำงานการมีสัมพันธภาพที่ไม่ดีกับผู้ร่วมงานมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อคนในองค์กรสิ่งเหล่านี้ทำให้พลังอำนาจในการทำงานลดลง

สัมพันธภาพระหว่างเพื่อนร่วมงานต้องเป็นสัมพันธภาพที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความไว้วางใจซึ่งกันและกันต้องสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันไม่มีความลับต่อกันมีการยอมรับซึ่งกันและกันมีการให้คุณค่าและเคารพในสิทธิและความเป็นบุคคลระหว่างกันจึงจะทำให้เกิดความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการเสริมพลังอำนาจ

สิ่งแวดล้อมต้องเป็นบรรยากาศของการช่วยเหลือและปรารถนาดีต่อการเสริมพลังอำนาจจะมีขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้บังคับบัญชามีจุดมุ่งหมายให้ผู้ใต้บังคับบัญชาพัฒนาความสามารถและพัฒนาพลังในตนเอง

บุคคลต้องอาศัยความร่วมมือการมีส่วนร่วมในทุกๆขั้นตอนผู้ร่วมงานจะต้องยอมรับในบทบาทภาระหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะมีขึ้นคือต้องถือเป็นพันธะผูกพัน (Commitment) ที่บุคคลพึงปฏิบัติร่วมกันนอกจากนี้แนวคิดเกี่ยวกับตนเองในด้านบวกทักษะการรับรู้ภาวะสุขภาพที่ดีความสามารถในการปรับตัวความกล้าหาญอดทนอดกลั้นและความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทำให้เกิดการเสริมสร้างพลัง

เวลากระบวนการเสริมสร้างพลังจะต้องอาศัยเวลาค่อนข้างยาวนานเพราะเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นทีละเล็กละน้อยค่อยเป็นค่อยไปอย่างต่อเนื่อง

ปรัชญาและความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจบุคคลที่จะมีการเสริมสร้างพลังได้จะต้องมีความเชื่อในความเท่าเทียมกันของบุคคลต้องมีการปล่อยวางมีความคิดเป็นอิสระยึดถือในระบอบประชาธิปไตยและต้องมีความเชื่อในเรื่องความสามารถและศักยภาพของแต่ละบุคคล

องค์ประกอบการเสริมพลังอำนาจ

การเพิ่มพลังอำนาจเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคลสามารถพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของตนเองในการปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่องโดยการมีเสรีภาพในการคิดการตัดสินใจ

และการลงมือปฏิบัติมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่ (Chamberlin. 1997:43; World Bank. 2002; มารุต พัฒนาผล. 2550)

1. การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและสารสนเทศ
2. ความสามารถหรือเสรีภาพในการเลือก
3. การมีส่วนร่วมในการคิดและตัดสินใจ
4. ความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ร่วมกัน

ขั้นตอนการเสริมพลังอำนาจ

การเสริมพลังอำนาจประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังต่อไปนี้ 1) วิเคราะห์สภาพความเชื่อมั่นในตนเองของบุคลากร 2) กำหนดวิธีการเพิ่มพลังอำนาจให้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคล 3) ดำเนินการเสริมพลังอำนาจให้กับบุคลากรด้วยวิธีการที่เหมาะสมและต่อเนื่อง 4) ประเมินผลพัฒนาการที่เกิดกับบุคลากร (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2548; Kouzes; & Posner. 1987: 252-257; Oxaal; & Barden. 1997:1; citing Williams; et al. 1994; Randolph. 1996: 114; Ivancevich. 1999: 378; Lashley. 2001: 25-27; 117)

ประโยชน์ของการเสริมพลังอำนาจ

การเสริมพลังอำนาจเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งมีประโยชน์หลายประการดังต่อไปนี้ (Lashley. 2001: 22; World Bank. 2002; มารุต พัฒนาผล. 2551)

1. ทำให้บุคลากรมีความสามารถในการปฏิบัติงานสูงขึ้น
2. ทำให้บุคลากรมีทัศนคติที่ดีต่อองค์กร
3. ทำให้บุคลากรสามารถตัดสินใจในการดำเนินการต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม
4. ทำให้บุคลากรมีแรงจูงใจในการทำงานมากยิ่งขึ้น
5. ทำให้บุคลากรสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ความสามารถตลอดจนพรสวรรค์ของตนเองมาใช้ในการทำงาน
6. ช่วยลดความเสี่ยงในความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน
7. ทำให้บุคลากรสามารถเปลี่ยนแปลงการทำงานของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
8. ทำให้บุคลากรสามารถคิดและตัดสินใจได้ด้วยตนเองเพื่อการปฏิบัติงาน
9. ทำให้บุคลากรเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน
10. ทำให้บุคลากรควบคุมการทำงานประจำและงานอื่นๆ ได้ดี
11. ทำให้บุคลากรมีโอกาสพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

7.4 การใช้พลังคำถามเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Power question)

คำถามเป็นตัวกระตุ้น/ชี้แนะให้ผู้เรียนแสดงออกถึงพัฒนาการการเรียนรู้ของตนเองรวมถึงเป็นเครื่องมือวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่จะเป็นประโยชน์มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับรูปแบบของคำถามและเทคนิคการใช้คำถามดังนั้นเทคนิคการใช้พลังคำถามเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนจึงเป็นเรื่องสำคัญยิ่งที่ครูควรเรียนรู้และนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของการใช้พลังคำถามเพื่อพัฒนาผู้เรียน

การใช้พลังคำถามเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญในการได้ซึ่งครูใช้ประเมินความรู้และความเข้าใจที่ผู้เรียนแต่ละคนมีอยู่รวมทั้งเป็นเครื่องสะท้อนให้ครูสามารถช่วยเหลือส่งเสริมความรู้ความเข้าใจให้ผู้เรียนแต่ละคนได้บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ที่ครูกำหนดไว้นั้นคือการใช้คำถามเป็นรูปแบบการปฏิสัมพันธ์โดยทั่วไประหว่างผู้เรียนกับครูซึ่งครูสามารถใช้เพื่อวัดระดับความรู้ความเข้าใจตลอดจนวัดความคิดในระดับสูงของผู้เรียนได้กล่าวได้ว่าครูสามารถใช้พลังคำถามในชั้นเรียนเพื่อปรับปรุงการสอนเพราะการใช้คำถามทำให้ครูได้รับข้อมูลย้อนกลับที่แสดงความรู้และความเข้าใจของผู้เรียนในการเรียนรู้ต่างๆได้ทันที ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาการทักษะการคิดจากระดับต่ำสู่การคิดระดับสูงรวมทั้งส่งเสริมความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเรื่องที่ศึกษา นอกจากนี้ ยังเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของตนเอง รวมทั้งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความกระฉับ สามารถเชื่อมโยงความรู้ความเข้าใจใหม่ที่เกิดขึ้นและพัฒนาการเรียนรู้มากขึ้น (Sobel, Andrew; & Panas, Jerold. 2012; วิชัย วงษ์ใหญ่; และมารุต พัฒนาผล. 2557; โซติมา หนูพริก. 2558)

กลยุทธ์การตั้งคำถามเพื่อพัฒนาผู้เรียน

การใช้พลังคำถาม (Power questions) เป็นกลวิธีสำคัญที่ครูใช้ประเมินความรู้และความเข้าใจที่ผู้เรียนแต่ละคนมีอยู่รวมทั้งเป็นเครื่องสะท้อนให้ครูสามารถช่วยเหลือส่งเสริมความรู้ความเข้าใจให้ผู้เรียนแต่ละคนให้บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ที่ครูกำหนดไว้ (Sobel, Andrew; & Panas, Jerold. 2012; วิชัย วงษ์ใหญ่; และมารุต พัฒนาผล. 2557; โซติมา หนูพริก. 2558) ได้แก่

1. วางแผนการตั้งคำถามล่วงหน้า
2. หลีกเลี่ยงการใช้คำถามที่ชี้นำคำตอบ
3. เว้นระยะเวลาให้ผู้เรียนคิดหาคำตอบ
4. ไม่ย้ำคำถาม
5. ถามด้วยคำถามที่ชัดเจน
6. ถามทีละหนึ่งคำถาม
7. ใช้คำถามที่หลากหลาย

พลังคำถาม 5 ประเภท

พลังคำถามจำแนกออกได้ 5 ประเภท ดังนี้

คำถามกระตุ้นให้มีจุดหมายในการคิด (focus questions) เป็นคำถามที่ใช้ถามเพื่อให้ผู้เรียนกำหนดจุดมุ่งหมายในการคิดอย่างเจาะจง ซึ่งการกำหนดจุดมุ่งหมายในการคิดเป็นสิ่งสำคัญของกระบวนการใช้ความคิด

คำถามกระตุ้นความปรารถนา (passion questions) เป็นคำถามที่ทำให้ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายทางการเรียนรู้ของตนเอง หรือความปรารถนาที่จะเรียนรู้

คำถามที่เสริมพลัง (empowerment questions) เป็นคำถามที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเอง ทั้งด้านการคิด การกระทำ และการตัดสินใจ

คำถามกระตุ้นแรงบันดาลใจ (inspiration questions) เป็นคำถามที่ทำให้ผู้เรียนเกิดแรงบันดาลใจในการคิดและการกระทำสิ่งต่างๆ ให้ประสบผลสำเร็จ โดยมีต้องอาศัยแรงจูงใจจากภายนอก
คำถามเชิงลึก (depth questions) เป็นคำถามที่ทำให้ผู้เรียนใช้ความคิดวิเคราะห์ คิด วิพากษ์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดอย่างเป็นระบบ คิดแก้ปัญหา รวมทั้งการสะท้อนคิด (reflection)

กลยุทธ์การตอบสนองต่อคำตอบของผู้เรียน

ผู้โค้ชตั้งข้อสงสัยเบื้องต้นกับตนเองว่าคำตอบของผู้เรียนเป็นสิ่งที่มีความหมายไม่ว่าจะเป็นคำตอบที่ถูกหรือผิดผู้โค้ชจะให้ความสนใจกับทุกคำตอบไม่ขัดจังหวะการตอบคำถามของผู้เรียนโดยไม่จำเป็นโดยเปิดโอกาสให้ตอบคำถามได้อย่างเต็มที่และถ้าสิ่งที่ผู้เรียนตอบนั้นมีประเด็นที่น่าสนใจผู้โค้ชอาจตั้งคำถามต่อเนื่องไปได้แสดงท่าทางให้ความสนใจกับคำตอบของผู้เรียนไม่ว่าคำตอบนั้นจะถูกต้องหรือไม่ก็ตามการแสดงท่าทางให้ความสนใจดังกล่าวเป็นการให้แรงเสริมกับผู้เรียนให้ตอบคำถามได้มากขึ้น ไม่ด่วนสรุปตัดสินคำตอบของผู้เรียนว่าเป็นคำตอบที่ไม่ถูกต้องหรือเป็นคำตอบที่ไม่เข้าท่าแต่ผู้โค้ชควรให้คำแนะนำหรือแสดงความคิดเห็นของตนเองเพิ่มเติมเพื่อทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจที่ถูกต้อง ถ้าผู้เรียนไม่ตอบคำถามใดๆผู้โค้ชควรตั้งคำถามใหม่ที่ยากกว่าคำถามเดิมและเมื่อผู้เรียนตอบคำถามที่ง่ายขึ้นได้แล้วจึงกลับมาถามคำถามเดิมที่ผู้เรียนไม่ตอบอีกครั้ง

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำสาระสำคัญจากแนวคิดเกี่ยวกับการโค้ชเพื่อการรู้คิด (Cognitive coaching) ซึ่งประกอบด้วยกลไกที่สำคัญได้แก่ เทคนิคการเสริมพลังอำนาจ (Empowerment) และ เทคนิคการใช้พลังคำถาม (Power questions) เพื่อให้ครูทำหน้าที่เป็นโค้ชซึ่งเป็นการกระตุ้นให้ผู้ได้รับการโค้ชหรือผู้เรียนได้นำศักยภาพการอ่านของตนเองออกมาใช้ได้อย่างเต็มที่ เน้นการลงมือปฏิบัติฝึกอ่านด้วยตนเองเพื่อให้เกิดการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงด้านดีที่เป็นรูปธรรม การโค้ช (coaching) เป็นกลไกเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้ ความสามารถ กำหนดทิศ

ทางการพัฒนาตนเองได้มาสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้าง
ความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นดังตาราง
ต่อไปนี้

ตาราง 8 การสังเคราะห์การนำแนวคิดเกี่ยวกับการโค้ชเพื่อการพัฒนาซึ่งประกอบด้วยเทคนิคการเสริมพลังอำนาจและเทคนิคการใช้พลังคำถามมาใช้ในการพัฒนา
หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น

สาระสำคัญ	องค์ประกอบของหลักสูตร				
	หลักการ	วัตถุประสงค์	เนื้อหาสาระ	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
การโค้ชเพื่อการพัฒนาเป็นกลไกเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาผู้เรียน กำหนดทิศทางการพัฒนาตนเองได้ กลไกการโค้ชและแนวคิดที่สำคัญได้แก่	ครูทำหน้าที่เป็นโค้ชในทางที่สร้างสรรค์ ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนนำศักยภาพของตนเองออกมำนำศักยภาพของตนเองออกมาใช้ได้อย่างเต็มที่เน้นการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองเพื่อให้เกิดการเรียนรู้	เพื่อให้ครูทำหน้าที่เป็นโค้ชซึ่งเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนนำศักยภาพของตนเองออกมำนำศักยภาพของตนเองออกมาใช้ได้อย่างเต็มที่เน้นการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองเพื่อให้เกิดการเรียนรู้	สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการโค้ชเพื่อการพัฒนาให้ครูโดยเน้นในเรื่องการตั้งคำถามที่กระตุ้นการคิดและการเสริมพลังซึ่งเทคนิคดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการอ่าน	1. การสอนที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียน ครูควรใช้เทคนิคการตั้งคำถามมากกว่าการให้คำตอบ	สังเกตพฤติกรรมการสอนที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียน ครูควรถามคำถามกระตุ้นการคิดมากกว่าการให้คำตอบ
1. การเสริมพลังอำนาจ (Empowerment) การโค้ชเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้ได้รับการโค้ชได้ค้นพบพลังหรือวิธีการทำงานของตนเอง เป็นวิธีการที่ทำให้เกิดความยั่งยืนและสามารถพึ่งพาความสามารถของตนเองได้	ตนเองเพื่อให้เกิดการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงด้านดีที่เป็นรูปธรรม	เปลี่ยนแปลงด้านดีที่เป็นรูปธรรมการโค้ชเป็นกลไกเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ มีวิธีการเรียนรู้ การตรวจสอบประเมินตนเอง กำหนดทิศทางการพัฒนาตนเองได้	ซึ่งเทคนิคดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการอ่าน	2. นำเทคนิคการสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบเป็นลำดับ ขั้นตอน จากง่ายไปสู่ยาก/ซับซ้อนตามลำดับโดยครูทำหน้าที่เสริมพลังผู้เรียนตลอดเวลา	ครูทำหน้าที่เป็นโค้ชครูอ่านเป็นตัวอย่าง และให้เด็กอ่านตาม เริ่มจากอ่านซ้ำๆ ในเบื้องต้นและเร็วขึ้น หากพบเด็กที่อ่านไม่ได้ก็ต้องให้มาอ่านให้ฟังแบบตัวต่อตัว

ตาราง 8 (ต่อ)

สาระสำคัญ	องค์ประกอบของหลักสูตร				
	หลักการ	วัตถุประสงค์	เนื้อหาสาระ	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
2. การตั้งคำถามกระตุ้นการคิด (Power questions) เป็นหัวใจที่สำคัญของการโค้ช เพราะการโค้ชที่ดีจะต้องใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง การโค้ชที่ดีเป็นมากกว่าการให้คำตอบ ที่ถูกต้อง หากแต่อยู่ที่การตั้งคำถาม ของผู้เรียนออกมา แล้วให้เขาพัฒนาด้วยตัวของเขาเองเต็มตามศักยภาพ โดยผ่านเทคนิคการตั้งคำถาม วิธีการจูงใจ วิธีการให้ผลย้อนกลับแก่ผู้เรียน เป็นต้น	การโค้ชที่ดีจะต้องใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง การโค้ชที่ดีเป็นมากกว่าการให้คำตอบ ที่ถูกต้อง หากแต่อยู่ที่การตั้งคำถาม ของผู้เรียนออกมา แล้วให้เขาพัฒนาด้วยตัวของเขาเองเต็มตาม ศักยภาพ โดยผ่านเทคนิคการตั้งคำถาม วิธีการจูงใจ วิธีการให้ผลย้อนกลับแก่ผู้เรียน เป็นต้น	เพื่อให้ครูทำหน้าที่เป็นโค้ช โดยใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้ได้รับการโค้ชได้นำศักยภาพของตนเอง ออกมาใช้ได้อย่างเต็มที่ เน้นการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองเพื่อให้เกิดการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงด้านดีที่เป็นรูปธรรมการโค้ช (coaching) เป็นกลไกเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้ความสามารถ การคิดขั้น มีวิธีการเรียนรู้ การตรวจสอบประเมินตนเอง กำหนดทิศทางการพัฒนาตนเองได้	ครูใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนมีอิสระที่จะเรียนรู้และพัฒนาความสามารถไปตามระดับพัฒนาการของแต่ละคนไม่ควรที่จะเร่งเด็กให้ข้ามจากพัฒนาการจากขั้นหนึ่งไปสู่อีกขั้นหนึ่ง เพราะจะทำให้เกิดผลเสียแก่เด็ก	3. สอนอ่านโดยครูทำหน้าที่เป็นโค้ช (Coaching) ครูอ่านเป็นตัวอย่าง และให้เด็กอ่านตาม เริ่มจากอ่านช้าๆ ในเบื้องต้น และเร็วขึ้น หากพบเด็กที่อ่านไม่ได้ก็ต้องให้มาอ่านให้ฟังแบบ ตัวต่อตัวคอยตั้งคำถามของผู้เรียน	ทั้งนี้ ครูควรให้เด็กมีอิสระที่จะเรียนรู้และพัฒนาความสามารถไปตามระดับพัฒนาการของแต่ละคนไม่ควรที่จะเร่งเด็กให้ข้ามจากพัฒนาการจากขั้นหนึ่งไปสู่อีกขั้นหนึ่ง เพราะจะทำให้เกิดผลเสียแก่เด็ก รวมทั้งให้ผลสะท้อนกลับทันทีที่มีการชมเชย ให้กำลังใจ อย่างต่อเนื่อง
				4. ให้เด็กอ่านช้าๆ จนจำได้แล้ว เกิดความคล่องแคล่ว รวมทั้งให้ผลสะท้อนกลับทันที มีการชมเชย ให้กำลังใจ อย่างต่อเนื่อง	
				5. ควรสอนและวินิจัยการอ่าน ให้เด็กได้รับประสบการณ์ที่ถูกต้องหรือปรับความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนทันทีที่ก่อนที่จะเด็กจะจดจำและฝึก	

8. แนวคิดทางจิตวิทยาการเรียนรู้กับการอ่านภาษาไทย

การสอนอ่านภาษาไทยให้ประสบความสำเร็จ ครูผู้สอนควรคำนึงถึงแนวคิดทางจิตวิทยาการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการอ่านของผู้เรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้น ได้แก่

8.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

การสอนเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษา ครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะทางภาษา ได้แก่ (วรรณิ์ โสมประยูร. 2553; ละเอียด สดคมขำ. 20 เมษายน 2558: บทสัมภาษณ์; อำภา บุญศิริ. 5 มิถุนายน 2558: บทสัมภาษณ์)

ตัวครู ครูเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดในการช่วยพัฒนาทางภาษาบุคลิกลักษณะและบทบาทของครูจึงมีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะทางภาษาทั้งในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนเป็นอย่างมาก (วรรณิ์ โสมประยูร. 2553) ซึ่งกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้ความรู้ของครู เจตคติของครู บุคลิกและพฤติกรรม รวมทั้งความสามารถในการใช้ภาษาของครูได้ถูกต้องและเหมาะสมจะเป็นต้นแบบที่ดีให้กับผู้เรียน

ผู้เรียน การพัฒนาทักษะทางภาษาของผู้เรียนแต่ละคนย่อมแตกต่างกันไป เพราะขึ้นอยู่กับความแตกต่างระหว่างบุคคลได้แก่ สภาพทางกายภาพของผู้เรียน สถิติปัญญาของผู้เรียน อารมณ์ของผู้เรียน ความสนใจของผู้เรียน ความรู้พื้นฐานของผู้เรียน ภูมิหลังของผู้เรียน จำนวนพี่น้องในครอบครัวของผู้เรียน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2557)

สภาพแวดล้อม สภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะทางภาษา ได้แก่ ภาษาที่ใช้ที่บ้าน ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ฐานะทางสังคมที่แวดล้อมเด็ก ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน และความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับเพื่อนในชั้นเรียนและโรงเรียน (ละเอียด สดคมขำ. 20 เมษายน 2558: บทสัมภาษณ์; อำภา บุญศิริ. 5 มิถุนายน 2558: บทสัมภาษณ์)

8.2 หลักการสอนอ่านกับพื้นฐานของจิตวิทยาการเรียนรู้

นอกจากพัฒนาทักษะทางภาษาของเด็กที่ครูผู้สอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาตอนต้นควรทราบแล้ว ครูจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นฐานของจิตวิทยาที่มีอิทธิพลสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ซึ่งสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียนรวมทั้งกระบวนการและสภาพการเรียนการสอนเพื่อครูจะได้นำปัจจัยเหล่านี้ไปประยุกต์ใช้ในการเตรียมวางแผน และจัดดำเนินการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสมตามความมุ่งหมายของหลักสูตร หลักจิตวิทยาการเรียนรู้ที่ครูสอนภาษาไทยควรทราบและคำนึงถึงมีดังนี้ (วรรณิ์ โสมประยูร. 2553; อ้างอิงจาก กมลรัตน์ หล้าสุขวงศ์. 2548; ศรีเรือน แก้วกังวาน. 2549)

ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual difference) 5 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และอารมณ์ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา และด้านความถนัด

ความพร้อม (Readiness) ความพร้อม หมายถึง สภาพความพร้อมของบุคคลที่จะเรียนรู้ สิ่งหนึ่งสิ่งใดได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ธอร์นไดค์ (Edward L. Thorndike) นักจิตวิทยาการศึกษาได้กล่าวถึงกฎแห่งความพร้อม (Law of readiness) ว่า “การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีที่สุดก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจที่จะเรียนรู้จริงๆ” “ด้วยเหตุนี้ครูจึงควรศึกษาความพร้อมทางภาษาของเด็กโดยการสังเกต สัมภาษณ์หรือทดสอบ เมื่อทราบถึงความพร้อมแล้วก็จะได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อหรืออุปกรณ์และบรรยากาศให้เหมาะสมหรือสอดคล้องกับความพร้อมของเด็ก

ความต้องการ (Need) ความต้องการ หมายถึง สิ่งจำเป็นที่บุคคลจะต้องได้รับเพื่อการดำรงชีวิตที่สมบูรณ์ โดยทั่วไป ความต้องการแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ความต้องการทางร่างกายและความต้องการทางจิตใจ มาสโลว์ (Abraham H. Maslow) ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนถ้าสามารถจัดให้สนองความต้องการของเด็กได้มากเท่าที่ควรก็จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่ดี เพราะเด็กจะศึกษาเล่าเรียนด้วยความสนใจและตั้งใจเป็นอย่างดี นอกจากนี้ ครูต้องใช้การสังเกต การสัมภาษณ์ และการสำรวจและศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการทางภาษาอีกด้วย

กระบวนการเรียนรู้ (Learning process) ครูสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาควรทราบถึงหลักหรือกฎการเรียนรู้ที่สำคัญดังต่อไปนี้

กฎแห่งการฝึก (The Law of exercise) ภาษาไทยเป็นวิชาประเภททักษะ การมีความสามารถใช้ภาษาที่รู้ได้อย่างอัตโนมัติ คล่องแคล่วและชำนาญ ซึ่งตามกฎแห่งการฝึกของธอร์นไดค์ (Thorndike) ได้กล่าวว่า “ถ้าได้มีการฝึกหรือกระทำซ้ำๆ อยู่เสมอ จะทำให้สิ่งเร้าและกาตอบสนองมีความสัมพันธ์กันอย่างมั่นคงขึ้นและการเรียนรู้ก็จะคงอยู่ตลอดไป” อย่างไรก็ดี กฎแห่งการฝึกนี้จะได้ผลดียิ่งขึ้นถ้าครูผู้สอนวิชาประเภททักษะจะได้คำนึงถึง “กฎแห่งการใช้และไม่ใช้” หรือ “กฎแห่งการนำไปใช้” (The law of use and disuse) ควบคู่ไปด้วยกับการฝึกทักษะ เพราะทักษะต่างๆ แม้จะฝึกฝนไว้แล้วเป็นอย่างดี ถ้าหากไม่นำไปใช้บ่อยๆ ก็อาจลืมหรือขาดประสิทธิภาพลงได้ ดังนั้น ครูจึงควรหาโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะทางภาษาอยู่เป็นประจำจนเป็นนิสัย

การเรียนรู้โดยการกระทำ (Learning by doing) ซึ่ง จอห์น ดูว์ (John Dewey) บิดาแห่งการศึกษาแผนใหม่ ได้กล่าวไว้ว่า “คนเราเรียนรู้ได้ด้วยการกระทำและอุปกรณ์การสอนที่มีประสิทธิภาพ” การเรียนรู้ในวิชาภาษาไทยที่เป็นวิชาทักษะ ถ้าครูสามารถเลือกวิธีสอนหรือกิจกรรมโดยเน้นการกระทำหลายๆประเภทและมีอุปกรณ์การสอนครบถ้วน ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้มากกว่าวิธีอื่นๆ

การเรียนรู้โดยมีจุดมุ่งหมาย (Purposeful learning) จุดมุ่งหมายของผู้เรียน คือ สิ่งที่ผู้เรียนต้องการหรือสิ่งที่ผู้เรียนมุ่งหวัง ในการสอนอ่านทุกครั้ง ผู้เรียนได้ทราบว่าตนจะเรียนไปเพื่อประโยชน์อะไรและสามารถจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร ผู้เรียนก็จะสนใจและตั้งใจเรียน ซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่ายและได้ผลดีกาเย่ (Robert M. Gagne) ได้พัฒนา “การสอนโดยจุดประสงค์” (Teaching by objective) ซึ่งเป็นรูปแบบการสอนหนึ่งที่ยึดจุดประสงค์ของบทเรียนเป็นหลักสำคัญให้เป็นตัวกำหนดหรือบ่งชี้ทิศทางของการจัดกระบวนการเรียนการสอนและกิจกรรม

แรงจูงใจ (Motivation) ในการเรียนการสอนครูจึงจำเป็นต้องพยายามสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียนอยู่เสมอเพื่อให้ผู้เรียนสนใจและตั้งใจเรียน โดยเฉพาะแรงจูงใจภายใน (Intrinsic motives)

การเสริมแรง (Reinforcement) การเสริมแรงหรือการเสริมกำลังใจ หมายถึง การทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจหลังจากที่ได้แสดงพฤติกรรมการเรียนรู้เสร็จสิ้นลงเพื่อช่วยให้พฤติกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นอีกและเพิ่มความคงทนถาวร เช่น ชมว่า ดีมาก เก่ง น่าสนใจ การเสริมแรงด้วยท่าทาง เช่น ยิ้ม พยักหน้า ผงกศีรษะ

เจตคติ (Attitude) ความรู้สึกนึกคิดที่อยู่ภายใน เป็นกระบวนการทางด้านจิตใจที่มีผลต่อการตัดสินใจในการที่จะเลือกกระทำหรือไม่เลือกกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เจตคติที่ดีจะเป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างความรู้กับการปฏิบัติเข้าด้วยกัน โดยเจตคติจะช่วยโน้มน้าวจิตใจหรือจูงใจให้ผู้เรียนนำความรู้หรือประสบการณ์ที่ได้รับไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ตามเจตนารมณ์ของบทเรียนและหลักสูตร

8.3 พัฒนาการของผู้เรียนกับการสอนอ่าน

เด็กวัยประถมศึกษาตอนต้นจะมีอายุระหว่าง 6-12 ขวบ หรือ เรียกว่า วัยเด็กตอนกลาง (Middle Childhood) ซึ่งจัดอยู่ในวัยเริ่มเรียน เด็กวัยนี้จะเริ่มออกจากบ้านสู่สังคมภายนอก เริ่มสนใจสิ่งต่างๆ รอบตัวกว้างขวางขึ้น และจะต้องปรับตัวให้เข้ากับสังคมนอกบ้าน (จันทมาศ ชื่นบุญ. 2549; อารี รังสินันท์. 2530; วรณี โสมประยูร. 2553)

พัฒนาการของเด็กวัยเริ่มเรียนตอนต้น (อายุ 6-9 ขวบ)

1. พัฒนาการทางด้านร่างกาย

1.1 เด็กจะเคลื่อนไหวได้อย่างคล่องแคล่วว่องไวและไม่อยู่นิ่ง ถ้าเด็กไม่ได้เคลื่อนไหวจะระบายอารมณ์ด้วยการเตะดินสอ กัดเล็บ ม้วนผมเล่น ครูควรให้เด็กมีการเคลื่อนไหวบ้างในขณะที่เรียน แต่ต้องระวังอุบัติเหตุในขณะที่เล่นด้วย

1.2 เด็กจะเบื่อหน่ายเมื่อทำงานนานๆ และใช้สมองนานๆ ครูควรจัดให้เด็กทำกิจกรรมเบาๆ

1.3 เมื่อเด็กปฏิบัติงานนานๆ มักมีปัญหาในการควบคุมกล้ามเนื้อ ครูจึงไม่ควรให้เด็กฝึกทักษะใดๆ นานเกินไป ควรจัดกิจกรรมที่ใช้ระยะเวลาสั้นๆ

1.4 ความสามารถในการใช้สายตาของเด็กจะสมบูรณ์เมื่ออายุครบ 8 ขวบ ดังนั้นในระยะต้นครูไม่ควรให้เด็กใช้สายตาอ่านหนังสือที่มีขนาดเล็กเกินไป

1.5 เด็กจะเริ่มถนัดมือซ้ายหรือขวา ครูไม่ควรเปลี่ยนเด็กที่ถนัดมือซ้ายให้ใช้มือขวานอกจากจะมีผู้เชี่ยวชาญแนะนำและควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด

2. พัฒนาการทางอารมณ์

2.1 เด็กเริ่มเข้าใจความรู้สึกของคนอื่น แต่มักจะทำร้ายจิตใจของคนอื่นโดยไม่คิดว่าการกระทำของตนร้ายแรงเพียงใด

2.2 ต้องการให้ผู้อื่นพอใจและยอมรับตัวเอง ยอมรับใช้และเอาอกเอาใจครู แต่มักอิจฉาคนอื่นที่ครูให้ความรัก ครูจึงมอบหมายงานให้เด็กรับผิดชอบโดยทั่วถึงทุกคน ไม่ควรให้งานหรือแสดงความรักต่อเด็กคนหนึ่งคนใดโดยเฉพาะ

2.3 รู้จักควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ดีขึ้น เนื่องจากต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน ครูจึงควรส่งเสริมให้เด็กประสบความสำเร็จในกิจกรรมการเรียน ยกย่องชมเชยต่อหน้าเพื่อนเพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจ เกิดความเชื่อมั่น เป็นที่ยอมรับของหมู่คณะ

2.4 มักอ่อนไหวต่อคำติเตียน ครูควรหลีกเลี่ยงบรรยากาศที่ไม่น่าพึงพอใจ

3. พัฒนาการทางสังคม

3.1 เด็กชายและเด็กหญิงจะมีความสนใจในการทำงานและการเล่นที่แตกต่างกัน จนอาจก่อให้เกิดการโต้แย้งกันได้ ครูจึงควรประนีประนอมและดูแลอย่างใกล้ชิด

3.2 เริ่มยอมรับกฎ กติกา และระเบียบต่างๆ เริ่มเข้าใจสิทธิของคนอื่น ยอมรับการอยู่ร่วมกันระหว่างกลุ่ม ครูจึงควรส่งเสริมให้เด็กมีความรับผิดชอบในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

3.3 เริ่มรู้จักเลือกคบเพื่อน ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นกับเพื่อน เพื่อจะได้ฝึกการปรับตัว

3.4 เข้ากับผู้อื่น อาจให้เด็กทำสังคมมิติเพื่อจะได้ทราบว่าความสัมพันธ์ของเด็กแต่ละคนเป็นอย่างไร

3.5 เริ่มทำกิจกรรมเป็นกลุ่มย่อย จึงควรจัดกิจกรรมเป็นกลุ่มเพื่อให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมได้อย่างทั่วถึง

3.6 ชอบไขว่คว้า พุดถึงความเก่งกล้าสามารถของตนซึ่งอาจนำไปสู่ความอิจฉาริษยา

4. พัฒนาการด้านสติปัญญา

4.1 เด็กมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ครูจึงควรสนองความต้องการโดยสร้างแรงจูงใจให้แก่เด็ก

4.2 เด็กมักชอบพูดมากกว่าเรียน บางครั้งจะแย้งกันตอบคำถามจนน่ารำคาญ ครูควรเปิดโอกาสให้เด็กได้พูดและแสดงความคิดอย่างเสรี เพื่อมิให้เด็กเกิดความคับข้องใจแต่ต้องคอยแนะนำและดูแลให้เหมาะสม

4.3 เด็กสามารถสังเกตเห็นอารมณ์หรือความรู้สึกของผู้อื่นได้ แต่ไม่รู้สาเหตุว่าเพราะอะไรจึงเป็นเช่นนั้น

4.4 เด็กเข้าใจคำว่า “ผิดและถูก” ว่ามีความหมายแตกต่างกัน ครูจึงเริ่มสอนจริยธรรม

4.5 เด็กมีพัฒนาการทางทักษะที่เป็นพื้นฐานในการอ่าน เขียน และคิดเลข ครูจึงควรจัดกิจกรรมเหล่านี้ให้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อส่งเสริมทักษะดังกล่าว

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำสาระสำคัญจากแนวคิดทางจิตวิทยาการเรียนรู้กับการอ่าน ซึ่งได้แก่ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน หลักการสอนอ่านกับพื้นฐานของจิตวิทยาการเรียนรู้ และพัฒนาการของผู้เรียนกับการสอนอ่านภาษาไทย โดยในการสอนอ่าน ครูจะต้องคำนึงถึงสาระสำคัญทั้ง 3 ประเด็นดังกล่าว ได้แก่ 1) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน 2) หลักการสอนอ่านกับพื้นฐานของจิตวิทยาการเรียนรู้ และ 3) พัฒนาการของผู้เรียนกับการสอนอ่าน มาสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 9 การสังเคราะห์การนำแนวคิดทางจิตวิทยาการเรียนรู้กับการอ่านภาษาไทยมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่าน และวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น

สาระสำคัญ	องค์ประกอบของหลักสูตร				
	หลักการ	วัตถุประสงค์	เนื้อหาสาระ	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้แก่ ตัวครู (เจตคติ บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ และการสอน) ตัวผู้เรียน (สภาพทางกายภาพ สติปัญญา อารมณ์ ความสนใจ ความรู้พื้นฐาน ภูมิหลัง) และสิ่งแวดล้อม (สถานภาพทางเศรษฐกิจ สภาพสังคมที่แวดล้อม ความสัมพันธ์ระหว่างครูและ ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน)	ครูจัดการสอนอ่านโดยคำนึงถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลส่งผลต่อพัฒนาการในการอ่านของผู้เรียน	เพื่อให้ครูคำนึงถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลส่งผลต่อพัฒนาการในการอ่าน	สร้างความตระหนักให้ครูเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่าน	ให้ความรู้ ความเข้าใจและสร้างความตระหนักให้ครูคำนึงถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่านของผู้เรียน ซึ่งเป็นขั้นตอนแรกก่อนที่จะสอนอ่าน	- สังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านของครูโดยต้องคำนึงถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่าน ได้แก่ ตัวครู ตัวผู้เรียน และสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะ เป็นสิ่งที่ส่งผลต่อการสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพ ประสบความสำเร็จของครู และการอ่านออกของผู้เรียนอย่างยั่งยืนต่อไป
2. หลักการสอนอ่านกับพื้นฐานของจิตวิทยาการเรียนรู้ ในการสอนคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความพร้อม ความต้องการของผู้เรียน กระบวนการเรียนรู้ แรงจูงใจ การเสริมแรง และเจตคติ	ครูต้องคำนึงถึงหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ในการสอนอ่านซึ่งจะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ	เพื่อให้ครูใช้หลักจิตวิทยาการเรียนรู้ในการสอนอ่านซึ่งจะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ	บรรจุหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ในการสอนอ่านให้ครูทราบและคำนึงถึงในการสอนอ่านซึ่งจะทำให้เกิดประสิทธิภาพ	สอดแทรกเกี่ยวกับการใช้หลักจิตวิทยาการเรียนรู้ในการสอนอ่านทุกครั้งแก่ครูในการฝึกอบรม	สังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านของครูที่นำหลักจิตวิทยาการเรียนรู้มาบูรณาการในการสอนอ่านอย่างเป็นประจำ สม่ำเสมอ

ตาราง 9 (ต่อ)

สาระสำคัญ	องค์ประกอบของหลักสูตร				
	หลักการ	วัตถุประสงค์	เนื้อหาสาระ	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
3. พัฒนาการของผู้เรียนกับการสอนอ่าน เด็กวัยเริ่มเรียนตอนต้น (อายุ 6-9 ขวบ) ต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้าน สติปัญญา	ครูจัดการสอนอ่านโดย คำนึงถึงพัฒนาการของ เด็กวัยเริ่มเรียน ทั้งด้าน ร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้าน สติปัญญา	เพื่อให้ครูสอนอ่าน โดยคำนึงถึง พัฒนาการของผู้เรียน ในชั้นประถมศึกษา ตอนต้นซึ่งเป็นเด็กวัย เริ่มเรียน ทั้งด้าน ร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้าน สติปัญญา	สร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับพัฒนาการของ ผู้เรียนในชั้น ประถมศึกษาตอนต้นซึ่ง เป็นเด็กวัยเริ่มเรียนทั้ง ด้านร่างกาย ด้าน อารมณ์ ด้านสังคม และ ด้านสติปัญญา	การจัดกิจกรรมการสอนที่ สอดคล้องการพัฒนาการทั้ง ด้านร่างกาย คือ ต้องให้ ผู้เรียนทำกิจกรรมการฝึกอ่าน โดยใช้ระยะเวลาไม่นาน เกินไป นอกจากนี้ไม่ควรให้ เด็กอ่านหนังสือที่มีขนาดเล็ก เกินไปเพราะความสามารถ ในการใช้สายตาของเด็กจะ สมบูรณ์เมื่ออายุครบ 8 ขวบ หรือการยกย่องชมเชยต่อ หน้าเพื่อนเพื่อให้เกิดความ ภาคภูมิใจ เกิดความเชื่อมั่น	สังเกตพฤติกรรมการสอนอ่าน ของครู โดยครูต้องคำนึงถึง พัฒนาการของผู้เรียน

9. แนวคิดการให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

การให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แก่ผู้เรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญของการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้หรือการประเมินระหว่างเรียนที่มีผลต่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการให้ข้อมูลแก่ผู้เรียนจะมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนซึ่งไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัวแต่ขึ้นอยู่กับบริบทของการจัดการเรียนรู้อการให้ข้อมูลแก่ผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพจะต้องตรงประเด็นอธิบายผลที่เกิดตามจริงและทันเวลาเพื่อนักเรียนจะได้แก้ไขได้ทันที่ที่จะไม่ตัดสินใจถูก-ผิดแต่จะบอกให้นักเรียนเห็นประเด็นตามเกณฑ์แล้วสรุปการปฏิบัติของตนเองว่าเป็นอย่างไรห่างจากเป้าหมายอย่างไรและต้องทำอะไรต่อไปเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการให้ข้อมูลแก่ผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพราะผู้เรียนได้ฝึกฝนการประเมินตนเอง

Susan M. Brookhart. 2008, Nancy Frey; & Douglas Fisher . 2011 ปรับปรุงจาก Hattie; & Timperley. 2007; โชติมา หนูพริก. 2558 ได้เสนอรูปแบบการประเมินระหว่างเรียนที่มีประสิทธิภาพว่าคือการให้ข้อมูลแก่ผู้เรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ มีองค์ประกอบ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การให้ข้อมูลกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ (Feed-up) เป็นการให้ข้อมูลพื้นฐานของการเรียนรู้ได้แก่จุดประสงค์การเรียนรู้วิธีการเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้สื่อการเรียนรู้แหล่งการเรียนรู้ภาระงาน (job and task) ตลอดจนวิธีการวัดและเกณฑ์การประเมินผลที่ผู้สอนต้องแจ้งให้ผู้เรียนทราบก่อนที่จะเริ่มการเรียนการสอนนอกจากนี้ผู้สอนยังต้องสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ที่เน้นแรงจูงใจภายใน (inner motivation) ซึ่งแจ้งให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในสิ่งที่จะเรียนรู้เกิดเป้าหมาย ความพยายามที่จะประสบความสำเร็จ การให้ข้อมูลกระตุ้นการเรียนรู้เป็นสิ่งที่สำคัญมากของกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพราะผู้เรียนได้ทราบข้อมูลที่สำคัญก่อนที่จะเริ่มเรียนอีกทั้งยังมีแรงจูงใจและอยากเรียนรู้

2. การตรวจสอบความเข้าใจเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Checking for understanding) เป็นวิธีในการตรวจสอบความเข้าใจผู้เรียนที่จะต้องกระทำควบคู่ไปในระหว่างการจัดการเรียนรู้ โดยการพูด ตอบคำถาม การนำเสนอ การเขียน ฯลฯ โดยให้ผู้เรียนได้สะท้อนสิ่งที่ต้องการ ได้แก่ การสอน โดยให้ลำดับขั้นตอนแก่ผู้เรียน การตั้งคำถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน การทดสอบโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย การอธิบาย จำแนก แยกแยะ การให้ข้อเปรียบเทียบจุดเหมือน-จุดต่าง การวิเคราะห์ความสำคัญ ความสัมพันธ์ และหลักการ การตั้งสมมุติฐานกับผู้เรียน การนำทฤษฎีสู่การปฏิบัติ การให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น/ตัดสินใจ การใช้เทคนิคการตั้งคำถามให้ผู้เรียนได้สะท้อนคิด การให้ผู้เรียนเล่าทวนซ้ำโดยลำดับความคิดและเหตุการณ์ตามลำดับความสำคัญและถ่ายทอดมาเป็นคำพูด การใช้เทคนิค Think-Pair-Share และการเขียน เป็นต้น

3. การให้ข้อมูลย้อนกลับที่มีคุณค่าและสร้างสรรค์เกี่ยวกับความสำเร็จและความต้องการ (Feedback) เป็นการให้ข้อมูลในระหว่างและภายหลังที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้หรือการทำงานต่างๆเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ของผู้เรียนคุณภาพของผลงานพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนทราบจุดแข็งและจุดที่ต้องปรับปรุงแก้ไขของตนเองการให้ข้อมูลย้อนกลับที่ดีผู้สอนควรใช้การสื่อสารเชิงบวก (positive communication) ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาตนเองมีแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ตัวอย่างคำพูดในการให้ข้อมูลย้อนกลับ

4. การให้ข้อมูลเพื่อการเรียนรู้ต่อยอดและกระตุ้นความก้าวหน้าในการเรียนรู้ (Feed-forward) เป็นการให้ข้อมูลเพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง (self - learning) เพิ่มเติมภายหลังการจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นการชี้แนะแนวทางและวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนรายบุคคลเพิ่มแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ให้กำลังใจผู้เรียนและเสริมพลัง (empower) อย่างต่อเนื่องกระตุ้นให้ผู้เรียนวินิจัยตนเอง ตรวจสอบความรู้และการเรียนรู้ต่อยอด

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำสาระสำคัญจากแนวคิดการให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งได้แก่ การกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการอ่าน (feed-up) การตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนเพื่อพัฒนาการอ่าน (checking for understanding) การให้ข้อมูลย้อนกลับที่มีคุณค่าและสร้างสรรค์ในการอ่าน (feedback) และการให้ข้อมูลเพื่อการเรียนรู้ต่อยอดและกระตุ้นความก้าวหน้าในการอ่าน (feed-forward) มาสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 10 การสังเคราะห์การนำแนวคิดการให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผู้เรียนมาสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถ ในการสอนอ่านและวินิจัย การอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น

สาระสำคัญ	องค์ประกอบของหลักสูตร				
	หลักการ	วัตถุประสงค์	เนื้อหาสาระ	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
แนวคิดการให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผู้เรียน 1. การให้ข้อมูลกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ (feed-up) เป็นการให้ข้อมูลพื้นฐานของการเรียนรู้ ได้แก่ จุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ ตลอดจนวิธีการวัดและเกณฑ์การประเมินผล	ครูให้ข้อมูลกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้เห็นความสำคัญและประโยชน์ในการอ่าน	เพื่อให้ครูให้ข้อมูลและกระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญประโยชน์และสร้างแรงจูงใจในการอ่าน	การให้ข้อมูลกระตุ้นการเรียนรู้เป็นสิ่งที่สำคัญมากของกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพราะผู้เรียนได้ทราบความสำคัญประโยชน์ของการอ่านออกก่อนที่จะเริ่มเรียนอย่างมีแรงจูงใจ	1. ครูต้องกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ โดยเฉพาะแรงจูงใจภายในให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการอ่านออก เกิดเป้าหมาย ความพยายามที่จะประสบความสำเร็จในการอ่าน ทำให้ผู้เรียนทราบความสำคัญของการอ่านออกก่อนที่จะเริ่มสอนอ่าน	- สังเกตพฤติกรรมของครูในการให้ข้อมูลเพื่อกระตุ้น สร้างแรงจูงใจภายในและส่งเสริมการอ่านของผู้เรียน
2. การตรวจสอบความเข้าใจเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Checking for understanding) เป็นวิธีในการตรวจสอบความ	ครูตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านของผู้เรียนระหว่างการสอนอ่านตลอดเวลา	เพื่อให้ครูคอยสังเกตและตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านระหว่างการสอนตลอดเวลา	การตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านเป็นสิ่งสำคัญในการปูพื้นฐานการอ่านที่ถูกต้อง	2. ครูต้องคอยตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านของผู้เรียนตลอดเวลาในระหว่างการสอน	สังเกตพฤติกรรมครูในการสอนอ่าน ครูต้องคอยพูด ตอบคำถามฟังผู้เรียนอย่างตั้งใจ โดยให้ผู้เรียนได้สะท้อน

ตาราง 10 (ต่อ)

องค์ประกอบของหลักสูตร					
สาระสำคัญ	หลักการ	วัตถุประสงค์	เนื้อหาสาระ	การจัด กิจกรรมการ เรียนรู้	การวัดและ ประเมินผล
เข้าใจผู้เรียนที่ จะต้องกระทำควบคู่ ไปกับการจัดการ เรียนรู้ โดยการพูด ตอบคำถาม โดยให้ ผู้เรียนใช้เทคนิคการ อ่านออกเสียงให้ เพื่อนฟัง ครูฟัง เป็นต้น			ตรวจสอบ ความเข้าใจใน การอ่านของ ผู้เรียน ตลอดเวลาใน ระหว่างการ สอนอ่าน	เด็กอ่านให้ฟัง หรือการทำแบบ ฝึกการอ่าน แบบวินิจัยการ อ่าน เพื่อ สามารถ วิเคราะห์จุดเด่น และจุดที่ต้อง ปรับปรุงแก้ไขใน การอ่านของ ผู้เรียนแต่ละคน	สิ่งที่ต้องการ ได้แก่ การสอน โดยให้ลำดับ ขั้นตอนแก่ ผู้เรียน การตั้ง คำถามเพื่อ ตรวจสอบความ เข้าใจของผู้เรียน การทดสอบโดย ให้ผู้เรียนอ่าน ออกเสียง
3. การให้ข้อมูล ย้อนกลับ (Feedback) เป็น การให้ข้อมูลใน ระหว่างและ ภายหลังที่ผู้เรียนได้ ปฏิบัติกิจกรรมการ อ่าน มีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ผู้เรียนทราบ จุดแข็งและจุดที่ต้อง ปรับปรุงแก้ไขของ ตนเอง ผู้สอนควรใช้ การสื่อสารเชิงบวก ที่ทำให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ ปรับปรุง แก้ไขและพัฒนา ตนเอง มีแรง	ครูให้ข้อมูล ย้อนกลับทันที ด้วยการสื่อสาร ทางบวกเพื่อให้ ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ในการ อ่านและมีแรง บันดาลใจใน การอ่านใน ระดับที่ซับซ้อน ต่อไป	เพื่อให้ครู สามารถให้ ข้อมูลย้อนกลับ ทันทีด้วยการ สื่อสารทางบวก เพื่อให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ และมีแรง บันดาลใจใน การอ่านใน ระดับที่ซับซ้อน ต่อไป	การให้ข้อมูลใน ระหว่างและ ภายหลังที่ ผู้เรียนได้ปฏิบัติ กิจกรรมการ อ่านเพื่อให้ ผู้เรียนทราบจุด แข็งและจุดที่ ต้องปรับปรุง แก้ไขของ ตนเอง โดย ผู้สอนควรใช้ การสื่อสารเชิง บวกเพื่อให้ ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ ปรับปรุง แก้ไขและ	3. ครูควรมีการ ให้ข้อมูล ย้อนกลับไปยัง ผู้เรียนทันทีทั้ง ในระหว่างการ สอนอ่านและ ภายหลังที่ ผู้เรียนได้ฝึกอ่าน โดยการสื่อสาร เชิงบวกเพื่อทำ ให้ผู้เรียนเกิด กำลังใจและมี แรงบันดาลใจใน การอ่านขั้นที่ ซับซ้อนต่อไป	สังเกตพฤติกรรม ครูในการให้ ข้อมูลย้อนกลับ ไปยังผู้เรียนใน ระหว่างการสอน อ่าน ซึ่งต้องเป็น การสื่อสารเชิง บวกเพื่อให้ ผู้เรียนมีแรง บันดาลใจในการ อ่านขั้นที่ซับซ้อน ต่อไป

ตาราง 10 (ต่อ)

สาระสำคัญ	องค์ประกอบของหลักสูตร				
	หลักการ	วัตถุประสงค์	เนื้อหาสาระ	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
บันดาลใจในการเรียนรู้			พัฒนาตนเอง มีแรงบันดาลใจในการเรียนรู้		
4. การให้ข้อมูลเพื่อการเรียนรู้ต่อยอดและกระตุ้นความก้าวหน้าในการเรียนรู้ (Feed-forward) เป็นการให้ข้อมูลเพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองเพิ่มเติม	ครูให้ข้อมูลเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองเพิ่มเติม	เพื่อให้ครูชี้แนะวิธีการในการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล	การให้ข้อมูลเพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองเพิ่มเติม	4. ครูมุ่งเน้นการชี้แนะแนวทางและวิธีการอ่านที่เหมาะสมกับผู้เรียนรายบุคคล	สังเกตพฤติกรรมของครูในการโค้ช/กำกับการสอนอ่านผู้เรียนรายบุคคล
ภายหลังการจัดการเรียนการสอน เพิ่มแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ ให้กำลังใจผู้เรียน และเสริมพลังอย่างต่อเนื่อง กระตุ้นให้ผู้เรียนวินิจัยตนเอง ตรวจสอบความรู้และการเรียนรู้ต่อยอด	ภายหลังจากการสอนอ่านในชั้นเรียนโดยมุ่งชี้แนะแนวทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล	รายบุคคลเพิ่มเติม ภายหลังจากการสอนอ่าน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเพิ่มแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ด้วยตนเองต่อไป	จัดการเรียนการสอนอ่าน มุ่งเน้นการชี้แนะแนวทางและวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนรายบุคคล เพิ่มแรงบันดาลใจในการเรียนรู้	รายบุคคล เพิ่มแรงบันดาลใจในการอ่านออก ให้กำลังใจผู้เรียน และเสริมพลังอย่างต่อเนื่อง กระตุ้นให้ผู้เรียนวินิจัยการอ่านของตนเอง ตรวจสอบความรู้และการเรียนรู้ต่อยอดในการอ่านขั้นที่ซับซ้อนต่อไป	สังเกตพฤติกรรมของครูในการสอนอ่านผู้เรียนรายบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำเทคนิคไปใช้ในการฝึกอ่านออกได้อย่างยั่งยืน และคงทนด้วยตนเองในการอ่านขั้นที่ซับซ้อนต่อไป

10. แนวคิดการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง

10.1 แนวคิดการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง

สืบเนื่องจากการที่สังคมในศตวรรษที่ 21 มีความซับซ้อนมากขึ้น เป็นสังคมที่ได้รับผลกระทบมาจากการปฏิรูปเทคโนโลยี ดังนั้นในการจัดการศึกษาต้องพึงระลึกเสมอว่าเราต้องพัฒนาเด็ก พัฒนากำลังคนสำหรับอนาคต ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดทักษะที่จำเป็น โดยเริ่มจากหลักสูตรที่อยู่ในรูปของพหุสาขาวิชาและแนวคิดการประเมินผลการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับการประเมินที่ต่อเนื่องเน้นการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Assessment for Learning) และการประเมินที่เป็นการเรียนรู้ (Assessment as Learning) ไปด้วย เช่น ประเมินเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่น ทำงานเป็นทีม ทำงานที่ซับซ้อน ทั้งนี้ การประเมินจะมีทั้งการประเมินความก้าวหน้าและประเมินสรุปรวม (Assessment of Learning) ซึ่งจะหลอมรวมทุกสิ่งที่ได้มีการประเมินการเรียนรู้เป็นส่วนๆ มาแล้วนั่นเอง และด้วยหลักการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ จะเน้นการประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยใช้การประเมินตนเองเป็นหลักที่สำคัญอันจะเป็นการสร้างคนที่สามารถนำตนเอง (Self-directed learning) ได้ในสังคมอนาคต

10.2 ประเภทของการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง

ปัจจุบันคำที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลที่กล่าวถึงกันมากที่สุดในศตวรรษที่ 21 คือ Assessment for learning (การประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้) Assessment as learning (การประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้) และ Assessment of learning (การประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียนรู้) ซึ่งเป็นแนวคิดในการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ซึ่ง Assessment for learning และ Assessment as learning คือ Formative assessment ส่วน Assessment of learning คือ Summative assessment โดยมีนักวิชาการให้นิยามของคำเหล่านี้ไว้ (สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2556) สรุปได้ดังนี้

10.3 การประเมินขณะเรียนรู้ (Assessment as Learning)

หมายถึง การประเมินขณะเรียนรู้ การประเมินลักษณะนี้มีจุดเน้นคือการให้ผู้เรียนได้ใช้การประเมินตนเองและการประเมินเพื่อนเป็นกระบวนการเรียนรู้ชนิดหนึ่งการประเมินที่เกิดขึ้นเป็นระยะๆ ในระหว่างการทำกิจกรรมการเรียนรู้ผู้เรียนจะได้ประเมินตนเองและแสวงหาแนวทางพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องอีกทั้งยังมีโอกาสประเมินเพื่อนร่วมชั้นเรียนและให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่มีประโยชน์ต่อผู้เรียนหลายประการได้แก่ 1) กระตุ้นคุณลักษณะความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง 2) ได้เรียนรู้วิธีการประเมินตนเองการประเมินเพื่อนการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนรู้ 3) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับการเรียนรู้ของตนเองและ

พยายามตอบคำถามนั้นด้วยตนเอง4) ผู้เรียนได้ใช้ผลการประเมินตนเองทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการในการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้สำหรับตนเอง5) กระตุ้นผู้เรียนให้สะท้อนผลการเรียนรู้ให้กับตนเอง (self - reflection)

สำหรับการประเมินตนเองโดยผู้เรียนนั้นผู้เรียนควรตั้งคำถามตรวจสอบการเรียนรู้ของตนเองดังต่อไปนี้ 1) จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ของเราคืออะไร 2) เราได้ความรู้อะไรบ้างจากการเรียนรู้ในครั้งนี้ 3) มีวิธีการเรียนรู้ในเรื่องนี้อย่างไร 4) มีความเข้าใจสาระสำคัญที่เรียนนี้อย่างไร 5) มีเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ของเราอย่างไรและประสบความสำเร็จตามเกณฑ์นั้นหรือไม่ 6) จะมีวิธีการยกระดับผลการเรียนรู้ของเราในการเรียนครั้งต่อไปอย่างไรซึ่งคำถามทั้ง 6 ประการนี้สามารถปรับใช้กับการประเมินโดยเพื่อนได้ด้วย

การพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการประเมินตนเองและการประเมินเพื่อนขณะเรียนรู้ ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ (learning outcomes) ที่ผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้การให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดจนการตั้งคำถามชี้แนะทางปัญญา (cognitive guided questions) เพื่อให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดต่างๆในการประเมินตนเองและแสวงหาแนวทางการพัฒนาตนเองซึ่งเป็นการส่งเสริมคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิตของผู้เรียนอีกด้วย (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2556)

10.4 การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Assessment for learning)

หมายถึง การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ผู้สอนและผู้เรียนใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการประเมินเป็นข้อมูลย้อนกลับเพื่อการวินิจฉัยปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียนการปรับปรุงวิธีการเรียนรู้หรือวิธีการทำงานของผู้เรียนและพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลที่ควบคุมกำกับและปรับปรุงวิธีการเรียนรู้วางแผนการเรียนในขั้นตอนต่อไปให้บรรลุผลสำเร็จและค้นหาการปรับปรุงวิธีการเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายการเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งผู้สอนทำหน้าที่ให้ข้อมูลที่มีคุณค่าต่อการเรียนรู้แก่ผู้เรียนประกอบด้วยการให้ข้อมูลกระตุ้นการเรียนรู้ (feed - up) การให้ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) และการให้ข้อมูลเพื่อการเรียนรู้ต่อยอด (feed - forward)

10.5 การประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment of learning)

หมายถึง การประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการรวบรวมหลักฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ต่างๆเมื่อสิ้นสุดกระบวนการเรียนรู้เพื่อตัดสินคุณค่าในการบรรลุวัตถุประสงค์หรือผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งแสดงถึงมาตรฐานทางวิชาการในเชิงสมรรถนะและ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์สารสนเทศดังกล่าวนำไปใช้ในการกำหนดระดับคะแนนให้ผู้เรียนรวมทั้งใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน

การประเมินผลการเรียนรู้มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อตัดสินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทหลักในการประเมินโดยการประเมินจะมีลักษณะเป็นการประเมินรวบยอด (Summative assessment) ที่ใช้วัตถุประสงค์หรือผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นมาตรฐานการประเมิน ตลอดจนใช้วิธีการและเครื่องมือประเมินที่มีคุณภาพเชื่อถือได้มีความเป็นทางการมากกว่าการประเมินเพื่อการเรียนรู้ (assessment for learning) และการประเมินขณะเรียนรู้ (assessment as learning) บทบาทของผู้สอนในการประเมินผลการเรียนรู้ประกอบด้วย 1) เป็นพี่เลี้ยงโดยการให้ข้อมูลย้อนกลับเชิงสร้างสรรค์ต่อผู้เรียนเพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ 2) เป็นผู้ชี้แนะโดยการวินิจฉัยจุดบกพร่องในการเรียนรู้ของผู้เรียนและนำมาสู่การดูแลช่วยเหลือให้เกิดการเรียนรู้ 3) บันทึกผลการประเมินที่สะท้อนความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ 4) สื่อสารผลการประเมินไปยังผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเช่นผู้เรียนผู้บริหารผู้ปกครองเป็นต้นและ 5) เป็นผู้จัดการคุณภาพโดยนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนซึ่งผู้สอนควรใช้การประเมินผลการเรียนรู้ควบคู่กับการประเมินเพื่อการเรียนรู้และการประเมินขณะการเรียนรู้เพื่อให้มีผลการประเมินที่หลากหลายสามารถใช้พัฒนาผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่องรวมทั้งใช้สารสนเทศจากการประเมินเป็นแนวทางในการปรับปรุงเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของผู้สอนด้วย (วิชัยวงษ์ใหญ่, 2556)

จากแนวคิดของการประเมินผลการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ข้างต้น ทั้งผู้สอนและผู้เรียนสามารถใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการประเมินเป็นข้อมูลย้อนกลับเพื่อการวินิจฉัยปัญหาการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อการปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนเพื่อใช้ในการวางแผนการเรียนในขั้นตอนต่อไปให้บรรลุผลสำเร็จและค้นหาการปรับปรุงวิธีการเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายคือการอ่านออกอย่างยั่งยืนโดยครูผู้สอน คือ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการประเมินเพื่อค้นหาสาเหตุว่าผู้เรียนมีข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนในเรื่องใด เพื่อที่จะสามารถแก้ไขได้ตรงจุด ซึ่งการที่จะทราบว่าผู้เรียนมีจุดบกพร่องในเรื่องใดนั้น ผู้สอนต้องมีการประเมินเป็นระยะๆ เพราะผลที่ได้จะเป็นข้อมูลที่บ่งบอกถึงสาเหตุและข้อบกพร่องของการเรียนการสอนในแต่ละเนื้อหา ทำให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการสอนเพื่อซ่อมเสริมได้ตรงจุด และเป็นสะพานเชื่อมโยงระหว่างความแตกต่างของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งการประเมินเพื่อวินิจฉัย (Diagnostic assessment) เป็นนวัตกรรมหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำสาระสำคัญจากแนวคิดการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ได้แก่ Assessment for learning (การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้) Assessment as learning (การประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้) และ Assessment of learning (การประเมินผล

เพื่อตัดสินผลการเรียนรู้) มาสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้าง
ความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นดังตาราง
ต่อไปนี้

ตาราง 11 การสังเคราะห์การนำแนวคิดการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงมาเป็นองค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น

สาระสำคัญ	องค์ประกอบของหลักสูตร				
	หลักการ	วัตถุประสงค์	เนื้อหาสาระ	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
1. Assessment as Learning หมายถึง การประเมินขณะเรียนรู้ มีจุดเน้น คือ การให้ผู้เรียนได้ใช้การประเมินตนเองและการประเมินเพื่อนซึ่งเกิดขึ้นเป็นระยะๆ ในระหว่างการทำกิจกรรมการอ่าน	ครูเข้าใจและสามารถนำหลักการประเมินขณะเรียนรู้ไปใช้ในชั้นเรียนโดยให้ผู้เรียนประเมินตนเองและให้เพื่อนประเมินในการทำกิจกรรมการอ่าน	เพื่อให้ครูเข้าใจหลักการประเมินในขณะเรียนรู้ โดยครูให้โอกาสผู้เรียนประเมินการอ่านด้วยตนเอง และให้เพื่อนประเมินโดยมีครูทำหน้าที่เป็นโค้ช หรือผู้ที่กำกับการสอนอย่างใกล้ชิด	เพื่อให้ครูทราบถึงแนวคิดการประเมินขณะเรียนรู้ ซึ่งมีจุดเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้การประเมินตนเองและการประเมินเพื่อนซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ชนิดหนึ่งที่เกิดขึ้นขณะทำกิจกรรมการฝึกอ่านซ้ำๆ	1. ในการสอนอ่าน ผู้เรียนต้องฝึกอ่านซ้ำๆ โดยครูควเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินการอ่านด้วยตนเอง หรือให้เพื่อนประเมินทั้งนี้เพื่อเป็นกระตุ้นการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	- สังเกตพฤติกรรมของครูในการฝึกให้ผู้เรียนประเมินการอ่านด้วยตนเอง และการให้ประเมินโดยเพื่อนอย่างต่อเนื่อง
2. Assessment for learning หมายถึง การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เป็นการขอมูลย้อนกลับเพื่อการวินิจฉัยปัญหาการเรียนรู้และการ	ครูเข้าใจและสามารถใช้หลักการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อันประกอบด้วย การประเมินการอ่านย้อนกลับไปยังผู้เรียนเพื่อวินิจฉัยปัญหา	เพื่อให้ครูเข้าใจหลักการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ซึ่งทั้งผู้สอนและผู้เรียนใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการประเมินการอ่านเป็นข้อมูลย้อนกลับเพื่อการวินิจฉัย	การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้โดยผู้สอนต้องใช้ข้อมูลที่ได้ออกจากการประเมินการอ่านย้อนกลับไปยังผู้เรียนเพื่อวินิจฉัยปัญหาการอ่านและหาวิธีการปรับปรุงการสอน	2. ในการสอนอ่านครูต้องมี การวินิจฉัยปัญหาในการอ่านของผู้เรียนและให้ข้อมูลย้อนกลับในเชิงสร้างสรรค์ไปยังผู้เรียนทันทีเพื่อไปสู่เป้าหมายในการสอนอ่านใน	สังเกตพฤติกรรมของครูในการประเมินเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการอ่านไปยังผู้เรียนในการประเมินการอ่านซึ่งจะนำไปสู่การอ่านออกอย่างยั่งยืนและคงทน

สาระสำคัญ	องค์ประกอบของหลักสูตร				
	หลักการ	วัตถุประสงค์	เนื้อหาสาระ	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
ปรับปรุงวิธีการเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายประกอบด้วยการให้ข้อมูลกระตุ้นการเรียนรู้ (feed - up) การให้ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) และการให้ข้อมูลเพื่อการเรียนรู้ต่อยอด (feed - forward)	การอ่านและหาวิธีการปรับปรุงการสอนอ่านเพื่อไปสู่เป้าหมายอย่างทันที่	ปัญหาการอ่านและการปรับปรุงวิธีการเรียนรู้เพื่อการอ่านออกเพื่อไปสู่เป้าหมายคือการอ่านออกอย่างยั่งยืนและคงทน โดยมีครูทำหน้าที่เป็นโค้ช หรือผู้ที่คอยชี้แนะ/กำกับ การสอนอย่างใกล้ชิด	อ่านเพื่อไปสู่เป้าหมาย การสอนอ่านในระดับที่ซับซ้อนต่อไป นั่นคือ การอ่านออกอย่างยั่งยืนและคงทน โดยมีครูทำหน้าที่เป็นโค้ช หรือผู้ที่คอยชี้แนะ/กำกับ การสอนอย่างใกล้ชิด	ระดับที่ซับซ้อนต่อไป ก่อให้เกิดการอ่านออกอย่างยั่งยืนและคงทนกับผู้เรียน โดยมีครูทำหน้าที่เป็นโค้ช หรือผู้ที่คอยชี้แนะ/กำกับ การสอนอย่างใกล้ชิด	โดยมีครูทำหน้าที่เป็นโค้ช หรือผู้ที่คอยชี้แนะ/กำกับ การสอนอย่างใกล้ชิด
3. Assessment of learning หมายถึง การประเมินผลการเรียนรู้เพื่อตัดสินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทหลักในการประเมิน การประเมินจะมีลักษณะเป็นการประเมินรวบยอดโดยใช้วิธีการและเครื่องมือประเมินที่มีคุณภาพเชื่อถือได้	ครูเข้าใจวิธีการประเมินเพื่อตัดสินการอ่านออกของผู้เรียนซึ่งเป็นการประเมินรวบยอด โดยใช้เครื่องมือประเมินที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวิธีสอน	เพื่อให้ครูสามารถประเมินการอ่านออกของผู้เรียนซึ่งเป็นการประเมินรวบยอด โดยใช้เครื่องมือประเมินที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวิธีสอน ตลอดจนมีคุณภาพเชื่อถือได้	การประเมินผลการเรียนรู้เพื่อตัดสินผลการอ่านของผู้เรียนซึ่งในการสอนอ่านระดับประถมศึกษาตอนต้น ควรประเมินโดยใช้เครื่องมือวัดทักษะมิใช่วัดความรู้	3. ในการประเมินการอ่าน ระดับประถมศึกษาตอนต้น ควรประเมินเพื่อพัฒนาการของการอ่าน แต่หากต้องประเมินเพื่อตัดสินผลการอ่านก็ควรใช้เครื่องมือที่เป็น การประเมินทักษะ มิใช่การประเมินด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์	สำหรับการประเมินเพื่อตัดสินการอ่านของผู้เรียน ในระดับประถมศึกษาตอนต้นควรใช้เครื่องมือให้สอดคล้องกับการสอน นั่นคือ ควรเป็นแบบประเมินทักษะการอ่าน มิใช่การใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

11. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงาน (on the job training curriculum)

11.1 การฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงาน (On the job training)

ความหมายของการฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติ

การฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงาน (On the job training) หมายถึง กระบวนการที่ผู้สอนงานได้ถ่ายทอดความรู้และทักษะการปฏิบัติงานให้กับผู้อื่น การฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงานจะเกิดขึ้นในสถานที่ปฏิบัติงานหรือในหน่วยงานนั้นหรือเกิดขึ้นใกล้เคียงกับสถานที่ปฏิบัติงานมากที่สุด โดยมุ่งเน้นการเรียนรู้และการปฏิบัติในเวลาเดียวกัน เป็นวิธีการเบื้องต้นที่องค์กรนำมาใช้สำหรับพัฒนาสมรรถนะของพนักงานในระดับที่เหมาะสมตามความต้องการ (Jacobs. 2003: 12) เป็นการฝึกงานในหน้าที่ของที่กระทำอยู่ ฝึกงานตรงตามตำแหน่งปัจจุบัน ฝึกงานตามหน้าที่หลักปัจจุบันให้มีความรู้ ความชำนาญมากยิ่งขึ้น เพื่อลดการผิดพลาดให้น้อยลง หรือให้ถูกต้องทั้งหมด เพื่อลดการสูญเสียวัตถุดิบให้น้อยลง หรือประหยัดให้มากขึ้น และเพื่อใช้เวลาปฏิบัติให้น้อยลง แต่ได้ผลงานมากขึ้น ผู้รับการฝึกจึงต้องฝึกในงานที่ตนทำจริง (สายัณห์ พานิช. 2548: 30) การฝึกอบรมประเภทนี้จะกระทำโดยการให้ผู้รับการอบรมลงมือปฏิบัติงานจริงๆ ในสถานที่ทำงานจริง ภายใต้การดูแลเอาใจใส่ของพนักงาน ซึ่งทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง โดยการแสดงวิธีการปฏิบัติงานพร้อมทั้งอธิบายประกอบ จากนั้นจึงให้ผู้รับการอบรมปฏิบัติตามพี่เลี้ยงคอยดูแลให้คำแนะนำและช่วยเหลือหากมีปัญหาเกิดขึ้น (ชูชัย สมितिไกร. 2552: 9; วิชัย ไกลสุวรรณจินดา. 2554: 52)

สรุปว่า การฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงาน หมายถึง กระบวนการที่ผู้สอนงานได้ถ่ายทอดความรู้และทักษะการปฏิบัติงานให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยมุ่งเน้นการเรียนรู้ร่วมกับการปฏิบัติงาน ใช้สถานที่ปฏิบัติงานหรือที่ใกล้เคียงเป็นสถานที่ฝึกอบรม ทำให้ผู้รับการอบรมมีความสามารถในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น

11.2 วิธีการฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงาน

สายัณห์ พานิช (2548: 100-118) ได้จำแนกวิธีการฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงานหรือวิธีสอนในการฝึกงานในหน้าที่ แบ่งออกเป็น 5 วิธี ได้แก่

1. วิธีสอนแบบสาธิต เป็นวิธีที่ครูฝึกจะปฏิบัติงานอย่างเป็นขั้นตอนโดยละเอียดให้ผู้รับการฝึกดู แต่จะไม่เปิดโอกาสให้ผู้รับการฝึกปฏิบัติ อาจจะเนื่องจากความชำนาญของผู้รับการฝึกยังไม่ถึงขั้นลงมือทำได้ เนื่องจากเนื้อหายากและซับซ้อนเกินกว่าระดับของผู้รับการฝึกจะลงมือปฏิบัติได้ และอันตรายที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติผิดพลาดนั้นร้ายแรงมาก ผู้รับการฝึกจะได้ปฏิบัติเมื่อได้ศึกษาผ่านไประยะหนึ่งจนกระทั่งมั่นใจว่ามีความรู้เพียงพอที่จะปฏิบัติได้

2. วิธีสอนแบบปฏิบัติ เป็นวิธีที่ครูฝึกไม่ต้องลงมือปฏิบัติให้ผู้รับการฝึกดู แต่ให้โอกาสผู้รับการฝึกลงมือปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่ครูฝึกกำหนดไว้ให้ทันที เพราะมั่นใจว่าผู้รับการฝึกมีความรู้และประสบการณ์พื้นฐานในเรื่องนั้นค่อนข้างดีแล้ว ครูฝึกจะใช้วิธีสอนแบบนี้ได้ก็ต่อเมื่อเป็นเรื่องที่ไม่ยาก ไม่ซับซ้อนมากนัก แม้เกิดความผิดพลาดก็ไม่เกิดความเสียหายร้ายแรง

3. วิธีสอนแบบสาธิตและปฏิบัติ เป็นวิธีสอนที่ผสมผสานระหว่างแบบสาธิตและแบบปฏิบัติ เนื้อหาที่จะสอนเป็นเนื้อหาที่มีระดับความยากง่ายอยู่ในระดับกลางๆ ผู้รับการฝึกมีความรู้อยู่ในระดับกลางๆ

4. วิธีสอนแบบงานมอบ เป็นวิธีสอนที่เป็นการฝึกปฏิบัติกับงานจริงตามหน้าที่ของผู้รับการฝึก ให้มีความชำนาญมากขึ้น แต่งานนั้นต้องไม่เร่งด่วนมากนัก เหมาะกับการฝึกทั้งงานด้านเทคนิค และงานด้านธุรการทั่วไป

5. วิธีสอนแบบมาตรฐาน การนำผู้รับการฝึกไปงาน ถือว่าเป็นการฝึกขั้นหนึ่งก่อนให้ลงมือปฏิบัติจริง เนื่องจากการฝึกงานมีเวลาจำกัด หากในระยะเวลาที่ไม่มีงานลักษณะที่จะสอนเข้ามาให้ฝึก ครูฝึกสามารถนำไปร่วมฝึกหรือดูงานจากที่อื่นได้ เมื่อมีงานเข้ามาจริงจึงให้ลงมือปฏิบัติ

นอกจากนี้ หัวใจของการพัฒนาหลักสูตรคือห้องเรียน หรือสิ่งที่เกิดขึ้นในปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน ระบบการพัฒนาครูประจำการจึงต้องเน้นที่การพัฒนาในห้องเรียน หรือ แนวคิดการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (school-based development) ซึ่งเป็นแนวคิดในการพัฒนาศักยภาพของครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานแห่งการเรียนรู้และพัฒนาตนเองมากกว่าพัฒนาโดยการส่งไปรับการอบรม (hotel-based teacher development) โดยยึดหลักการว่า ครูต้องเรียนรู้จากชั้นเรียนของตน หรือหลักการว่า โรงเรียนทุกโรงเรียน เป็น "โรงเรียนฝึกหัดครู" ดังตัวอย่างของฟินแลนด์ ระบบการพัฒนาครู ต้องเน้นที่การเรียนรู้ (learning) ของครู ไม่ใช่เน้นที่การอบรม (training) ครู (วิจารณ์ พานิช. 2558)

11.3 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

1. การประเมินความต้องการจำเป็นของการฝึกอบรม (Assessing the Needs for training) หมายถึง การศึกษาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการฝึกอบรม ช่วยทำให้ทราบเป้าหมายของการฝึกอบรม ทำให้ทราบความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนเป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจในขั้นตอนต่อไป (Furjanic; & Trotman. 2000: 7; Dolasinski. 2004: 16; Noe. 2005: 74; Noe. 2010: 103) การประเมินความต้องการจำเป็นของการฝึกอบรมเป็นขั้นตอนแรกของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมซึ่งจำเป็นต้องให้สารสนเทศที่ถูกต้องก่อนที่จะดำเนินการในขั้นตอนต่อไป มีจุดมุ่งหมายเพื่อทราบความต้องการได้รับการพัฒนาของบุคลากรตลอดจนความจำเป็นที่จะต้องจัดการฝึกอบรมให้

เกิดขึ้นในกรณีที่ต้องการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้ทันต่อพัฒนาการองค์ความรู้และวิทยาการใหม่ๆ ในแวดวงวิชาชีพ การประเมินความต้องการจำเป็นมีความเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์องค์การ (organizational analysis) วิเคราะห์บุคคล (person analysis) และการวิเคราะห์ภารกิจ (task analysis) ปัจจุบันการประเมินความต้องการจำเป็นได้มีความก้าวหน้าไปมาก มีรูปแบบการประเมินหลายรูปแบบซึ่งรูปแบบหนึ่งที่มีความสนใจอย่างมาก คือ รูปแบบการประเมินที่เน้นสมรรถนะ (competency model) ที่สามารถนำมาใช้ในการประเมินได้อย่างมั่นใจว่าจะสามารถพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมที่สามารถพัฒนาความรู้ ทักษะ ตลอดจนคุณลักษณะต่างๆ ของบุคลากรได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม การประเมินความต้องการจำเป็นที่มุ่งเน้นที่มุ่งเน้นสมรรถนะ (Competence) หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้บรรลุเป้าหมายสูงสุด สมรรถนะดังกล่าวเป็นได้ทั้งความรู้ ทักษะ เจตคติ การให้คุณค่าต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง รวมทั้งคุณลักษณะต่างๆ ที่สามารถวัดและสังเกตได้อย่างเป็นรูปธรรม (มารุต พัฒนาผล. 2555; อ้างอิงจาก Fletcher. 1997:1-2; Furjanic; & Trotman. 2000: 28; Dolasinski. 2004: 184; Noe. 2010: 127)

2. การออกแบบการฝึกอบรม (Designing Learner-Based Training) หมายถึง การวางแผนการฝึกอบรมอย่างเป็นระบบและมีความยืดหยุ่นเพื่อให้บรรลุความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและความต้องการขององค์กร การออกแบบการฝึกอบรมที่ดีจะช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้ในสิ่งที่ได้รับการฝึกอบรมซึ่งมีปัจจัยสนับสนุน 4 ประการ ได้แก่ 1) จัดให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีโอกาสได้ฝึกปฏิบัติและได้รับการให้ผลย้อนกลับ 2) จัดเนื้อหาสาระของการฝึกอบรมอย่างมีความหมาย 3) ระบุปัจจัยที่จำเป็นต่อการประสบความสำเร็จในการฝึกอบรม 4) ยอมรับการเรียนรู้จากการสังเกตและประสบการณ์

การออกแบบการฝึกอบรมมีขั้นตอนหลัก 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม 2) การจัดทำโครงการฝึกอบรม 3) การกำหนดสิ่งที่มุ่งพัฒนาในการฝึกอบรม 4) การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ 5) การแสวงหาบุคคลสนับสนุนทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการฝึกอบรม 6) การจัดทำเนื้อหาสาระที่จะนำเสนอ รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ตลอดจนกิจกรรมการฝึกอบรม 7) การกำหนดตารางการฝึกอบรมและทรัพยากรอื่นๆ ที่จำเป็น (Furjanic; & Trotman. 2000: 23)

การออกแบบโปรแกรมการฝึกอบรม ประกอบด้วยกิจกรรมหลักดังนี้ (International Training; & Education on HIV. 2012: online)

1. การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning outcomes) จากการฝึกอบรม หมายถึง การระบุสิ่งที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถปฏิบัติสิ่งใดได้ภายหลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรม ซึ่งผลการเรียนรู้ที่ดีควรสะท้อนผลลัพธ์ของการฝึกอบรม สามารถวัดผลได้ สอดคล้องกับภารกิจ มีลักษณะเป็นพฤติกรรมที่

สังเกตได้ มีความเฉพาะเจาะจง และมีความชัดเจน นอกจากนี้ ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกอบรมจำแนกเป็น 3 ประเภทได้แก่

1.1 ผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านการคิด (Cognitive learning outcomes) จุดเน้นที่การมีความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนศักยภาพทางการคิด ที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการพัฒนาจากการฝึกอบรม

1.2 ผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านทักษะ (Skills learning outcomes) มีจุดเน้นที่ความสามารถในการปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานประจำที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการพัฒนาจากการฝึกอบรม

1.3 ผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านเจตคติ (Attitudinal learning outcomes) มีจุดเน้นที่การมีเจตคติที่ดีหรือถูกต้องต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการพัฒนาจากการฝึกอบรม

2. การคัดเลือกประสบการณ์เรียนรู้ (Selecting learning experiences) หมายถึง การกำหนดรูปแบบของกิจกรรม รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือหลายรูปแบบตลอดจนเนื้อหาสาระของการฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพต่อการฝึกอบรม เชื้อต่อการบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ของโปรแกรมการฝึกอบรมสูงสุด รูปแบบกิจกรรมการฝึกอบรมมีหลายลักษณะ เช่น การบรรยายแบบมีส่วนร่วม การอภิปรายกลุ่ม การฝึกปฏิบัติกลุ่มเล็ก การใช้กรณีศึกษา การใช้บทบาทสมมติ การจำลอง การสาธิต การใช้เกมการใช้กิจกรรมการสำรวจ

3. การกำหนดทรัพยากรการฝึกอบรม หมายถึง การกำหนดปัจจัยและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการฝึกอบรมอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น วิทยากร สถานที่ เวลา งบประมาณ สื่อประกอบการฝึกอบรม

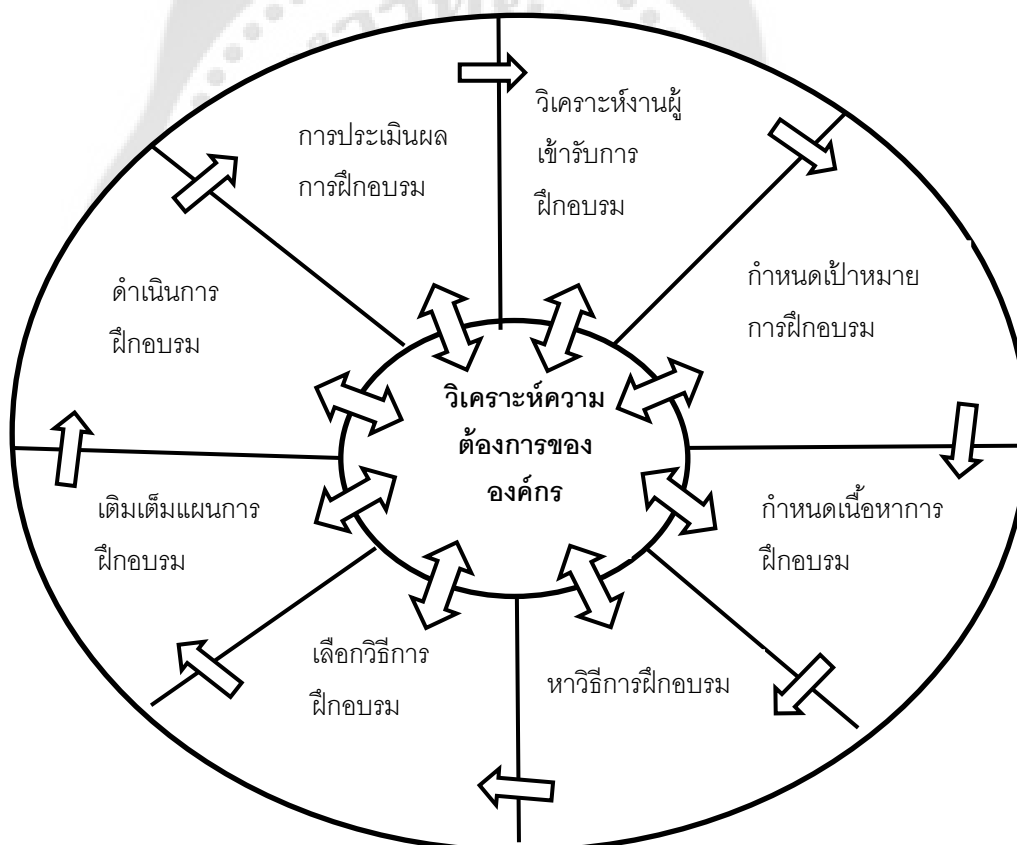
4. การพัฒนาแผนการฝึกอบรม หมายถึง การออกแบบขั้นตอนการฝึกอบรม ประกอบด้วย หัวข้อการฝึกอบรม คำอธิบายภาพรวมของการฝึกอบรม ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกอบรม ช่วงเวลาการฝึกอบรม กลุ่มเป้าหมายของการฝึกอบรม รูปแบบกิจกรรมการฝึกอบรม การประเมินผล การฝึกอบรม

5. การดำเนินการฝึกอบรม (Delivering training that ensures learning) หมายถึง การดำเนินการฝึกอบรมตามขั้นตอนและกิจกรรมที่วางแผนไว้ โดยเน้นเรื่องการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมาย นั่นคือ การมีความรู้ ทักษะความสามารถ ตลอดจนเจตคติ ตามจุดมุ่งหมายของการฝึกอบรม (Furjanic; & Trotman. 2000: 61)

6. การประเมินผลการฝึกอบรม (Evaluating the training process) หมายถึง การตรวจสอบประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการฝึกอบรม โดยมุ่งเน้นผลการเรียนรู้หรือผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมายผู้เข้ารับการฝึกอบรม (Furjanic; & Trotman. 2000)

11.4 รูปแบบการดำเนินการฝึกอบรม

การดำเนินการฝึกอบรมควรใช้ความต้องการของผู้เข้าอบรมเป็นสำคัญตามแนวคิดของ บีบี มอทเทต์และโรช (Beebe, Mottet; & Roach. 2004: 17-19) ประกอบด้วยลำดับขั้นวิเคราะห์งานผู้เข้ารับการอบรม กำหนดเป้าหมายของการฝึกอบรม กำหนดเนื้อหาการฝึกอบรม หาวิธีการฝึกอบรม เลือกวิธีการฝึกอบรม เติมเต็มแผนการฝึกอบรม ดำเนินการฝึกอบรม และการประเมินผลการฝึกอบรมและรู้แบบการฝึกอบรมแบบลำดับขั้น (Sequential- interactive model) หรือ SIM ของมิลานและอัลเลียส (Milano; & Ullius. 2002:3) (Designing Powerful Training) ประกอบด้วยลำดับขั้น กำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์ กำหนดหัวข้อการฝึกอบรม กำหนดกระบวนการที่ใช้ในการฝึกอบรม รวมทั้งรูปแบบการพัฒนาการฝึกอบรมแบบ Critical Event Model ของ Nadler (Nadler, L; & Nadler. 1994: 15) (Designing Training Programs) รายละเอียดดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 3 รูปแบบการดำเนินการฝึกอบรมโดยใช้ความต้องการของผู้เข้าอบรมเป็นสำคัญ

ที่มา: Bee , Steven A; Mottet , Timothy P; & Roach , David K. (2004). *Training and Development: Enhancing Communication and Leadership*. P. 17.

จากการศึกษาแนวคิดในการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงานข้างต้น ผู้วิจัยได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น โดยกำหนดให้มีองค์ประกอบพื้นฐานของหลักสูตร 5 ประการ ได้แก่ หลักการของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตร และการวัดและประเมินผลของหลักสูตร โดยใช้แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงาน (on the Job Training) ในรูปแบบ outreach Program ที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานแห่งการเรียนรู้และการพัฒนา (School-based development) ซึ่งดำเนินการไปพร้อมกับการจัดการเรียนการสอนตามปกติในชั้นเรียน โดยครูมีต้องหยุดสอนเพื่อมารับการอบรม อีกทั้งยังสามารถพัฒนาบุคลากรทั้งครูและนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนำหลักสูตรฝึกอบรมไปสู่โรงเรียนที่มีความสนใจและมีความต้องการในการเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านในระดับประถมศึกษาตอนต้นซึ่งเป็นนวัตกรรมที่สามารถช่วยให้ครูแก้ไขปัญหาการอ่านไม่ออกให้กับนักเรียนได้ในระดับหนึ่ง

หลังจากผู้วิจัยได้สังเคราะห์ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องทั้ง 10 ประเด็นที่กล่าวข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยได้พบคุณลักษณะร่วมที่มีความใกล้เคียงกันหรือทับซ้อนกันของทฤษฎีและแนวคิดดังกล่าว ซึ่งสามารถพิจารณานำมาจัดกลุ่มได้เป็น 4 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ทฤษฎีกลุ่มการรู้คิดและทฤษฎีโครงสร้างความรู้ กลุ่มที่ 2 ทฤษฎีกระบวนการอ่าน ทฤษฎีการสอนอ่าน และแนวคิดเกี่ยวกับการสอนอ่านภาษาไทย กลุ่มที่ 3 แนวคิดทางจิตวิทยาการเรียนรู้กับการอ่านภาษาไทยและแนวคิดเกี่ยวกับการโค้ชเพื่อการรู้คิดและกลุ่มที่ 4 แนวคิดการวินิจฉัยการอ่าน แนวคิดการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงและแนวคิดการให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

จากนั้นจึงนำมาสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบพื้นฐานของหลักสูตร 5 ประการ ซึ่งได้แก่ หลักการของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตร และการวัดและประเมินผลของหลักสูตรตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. หลักการของหลักสูตร ผู้วิจัยสรุปหลักการของหลักสูตรโดยการศึกษา วิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และนำมาสังเคราะห์เป็นหลักการของหลักสูตร ได้ตามตารางต่อไปนี้

ตาราง 12 การสังเคราะห์หลักการของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น

หลักการตามทฤษฎี กลุ่มการรู้คิดและทฤษฎี โครงสร้างความรู้	หลักการตามทฤษฎี กระบวนการอ่านและแนวคิด เกี่ยวกับการสอนอ่านภาษาไทย	หลักการตามแนวคิดทาง จิตวิทยาการเรียนรู้กับการอ่าน ภาษาไทยและแนวคิดเกี่ยวกับ การโค้ชเพื่อการรู้คิด	หลักการตามแนวคิดการวินิจัย การอ่าน การประเมินผลการ เรียนรู้ตามสภาพจริง และการ ให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้	หลักการของหลักสูตรฝึกอบรม เสริมสร้างความสามารถในการสอน อ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครู ระดับประถมศึกษาตอนต้น
ครูจัดการสอนอ่านโดยคำนึงถึง พัฒนาการตามช่วงวัย สร้าง แรงจูงใจภายในให้ผู้เรียนเกิด กระบวนการค้นพบด้วยตัวเองโดย ใช้โมเดลการเรียนรู้สะสมเป็นตัว อธิบายความเจริญทางสติปัญญา และพัฒนาการของความสามารถ ใหม่ๆ พฤติกรรมที่อาศัยกฎที่ ซับซ้อนเกิดขึ้นเพราะเด็กได้มีกฎ ง่ายๆที่จำเป็นมาก่อน ซึ่งต้อง ดำเนินการจัดเรียงเนื้อหาสาระโดย จัดลำดับความรู้เดิมและความรู้ ใหม่ให้ต่อเนื่องกัน	ครูสามารถสอนอ่านอย่างเป็น ลำดับขั้นตอนจากง่ายไปสู่ยาก/ ซับซ้อน โดยใช้เทคนิคการสอนอ่าน แบบแจกลูก สะกดคำ เพราะทำให้ เด็กเกิดมโนทัศน์พื้นฐานในการ อ่านออกที่ถูกต้อง คงทน และยั่งยืน ตลอดไป	ครูทำหน้าที่เป็นโค้ชในทางที่ สร้างสรรค์ พยายามกระตุ้นให้ ผู้เรียนนำศักยภาพของตนเอง ออกมาใช้ได้อย่างเต็มที่ โดยครู ต้องคำนึงถึงสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการ อ่าน ซึ่งได้แก่ ตัวครู ตัวผู้เรียน และ สิ่งแวดล้อม ครูจัดการสอนอ่านโดย คำนึงถึงพัฒนาการของเด็กวัยเริ่ม เรียนทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา	ครูให้ข้อมูลกระตุ้นและสร้าง แรงจูงใจภายในให้ผู้เรียนเห็น ความสำคัญและประโยชน์ในการ อ่าน รวมทั้งสามารถวินิจัยการ อ่านผู้เรียนได้อย่างเป็นลำดับ ขั้นตอน โดยผ่านเครื่องมือที่มี คุณภาพและเกิดขึ้นควบคู่ไปกับการ จัดกิจกรรมการสอนอ่าน พร้อม ทั้งสะท้อนผลไปยังผู้เรียนทันทีด้วย การสื่อสารทางบวกเพื่อให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้และมีแรงบันดาลใจ ในการพัฒนาต่อยอดการอ่านใน ระดับที่ยาก/ซับซ้อนต่อไปโดยให้ ผู้เรียนประเมินตนเอง และให้เพื่อน ประเมิน	1. เป็นหลักสูตรเพื่อเสริมสร้าง ความสามารถในการสอนอ่านอย่างเป็น ลำดับขั้นตอนจากง่ายไปสู่ยาก/ซับซ้อน โดยคำนึงถึงพัฒนาการของสติปัญญา ตามช่วงวัยโดยใช้เทคนิคการสอนอ่าน แบบแจกลูก สะกดคำ 2. เป็นหลักสูตรที่ช่วยให้ครูสามารถ วินิจัยการอ่านได้อย่างเป็นลำดับ ขั้นตอน โดยผ่านเครื่องมือที่มีคุณภาพ และเกิดขึ้นควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรม การสอนอ่านโดยผ่านการใช้เทคนิคการ โค้ชเพื่อการรู้คิด การให้ข้อมูลเพื่อ ส่งเสริมการเรียนรู้ (feed up , checking for understanding, feedback, feed forward)

จากการสังเคราะห์ทฤษฎีกระบวนการอ่านและทฤษฎีการสอนอ่าน ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ ทฤษฎีกลุ่มการรู้คิด แนวคิดเกี่ยวกับการสอนอ่านภาษาไทย แนวคิดทางจิตวิทยาการเรียนรู้กับการอ่านภาษาไทย แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ แนวคิดการประเมินเพื่อวินิจฉัยการอ่าน แนวคิดเกี่ยวกับการโค้ชเพื่อการรู้คิด และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริม/พัฒนาผู้เรียน ผู้วิจัยได้นำมาสรุปเป็นหลักการของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น ดังนี้

- 1) เป็นหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านอย่างเป็นลำดับขั้นตอนจากง่ายไปส่ายาก/ซับซ้อน โดยคำนึงถึงพัฒนาการทางสติปัญญาตามช่วงวัยของผู้เรียนโดยใช้เทคนิคการสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ
- 2) เป็นหลักสูตรที่ช่วยให้ครูสามารถวินิจฉัยการอ่านได้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน โดยผ่านเครื่องมือที่มีคุณภาพและเกิดขึ้นควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการสอนอ่าน โดยผ่านการใช้เทคนิคการโค้ชเพื่อการรู้คิดโดยให้ความสำคัญกับการเสริมพลังอำนาจ การใช้พลังคำถามและการให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

2. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ผู้วิจัยสรุปวัตถุประสงค์ของหลักสูตรโดยการศึกษาวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎี และนำมาสังเคราะห์เป็นวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ได้ตามตารางต่อไปนี้

ตาราง 13 การสังเคราะห์วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น

วัตถุประสงค์ตามทฤษฎี กลุ่มการรู้คิดและทฤษฎีโครงสร้าง ความรู้	วัตถุประสงค์ตามทฤษฎี กระบวนการอ่านและแนวคิด เกี่ยวกับการสอนอ่านภาษาไทย	วัตถุประสงค์ตามแนวคิดทาง จิตวิทยาการเรียนรู้กับการ อ่านภาษาไทยและแนวคิด เกี่ยวกับการโค้ชเพื่อการรู้คิด	วัตถุประสงค์ตามแนวคิด การวินิจัยการอ่าน การ ประเมินผลการเรียนรู้ตาม สภาพจริงและการให้ข้อมูลเพื่อ ส่งเสริมการเรียนรู้	วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม เสริมสร้างความสามารถในการ สอนอ่านและวินิจัยการอ่าน สำหรับครูระดับประถมศึกษา ตอนต้น
เพื่อให้ครูจัดการสอนอ่านโดยคำนึงถึง พัฒนาการตามช่วงวัย สร้างแรงจูงใจ ภายในให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการ ค้นพบด้วยตัวเองโดยใช้โมเดลการ เรียนรู้สะสมเป็นตัวอย่างความเจริญ ทางสติปัญญาและพัฒนาการของ ความสามารถ ที่ซับซ้อนเกิดขึ้นเพราะ ผู้เรียนมีกฎง่าย ๆ ที่จำเป็นมาก่อน โดย จัดลำดับความรู้เดิมและความรู้ใหม่ให้ ต่อเนื่องกัน	เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการ สอนอ่านให้ครูโดยใช้เทคนิคการ สอนแบบแจกลูก สะกดคำ ซึ่งจะ เป็นกระบวนการสอนอ่านจากง่าย ไปสู่ยาก/ซับซ้อนตามลำดับ ทำให้เด็กอ่านออกอย่างคงทน ยั่งยืน สามารถอ่านคำที่พบได้ใน ชีวิตประจำวัน มิใช่เพียงแค่คำที่พบ ในแบบเรียนหรือบัญชีคำศัพท์ เท่านั้น	เพื่อให้ครูทำหน้าที่เป็นโค้ชโดยใช้ คำถามกระตุ้นให้ผู้ได้รับการโค้ช ได้นำศักยภาพของตนเองออกมา ใช้ได้อย่างเต็มที่โดยครูต้อง คำนึงถึงสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการ อ่าน ซึ่งได้แก่ ตัวครู ตัวผู้เรียน และสิ่งแวดล้อม ครูจัดการสอน อ่านโดยคำนึงถึงพัฒนาการของ เด็กวัยเริ่มเรียนทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้าน สติปัญญา	1. เพื่อให้ครูสามารถวินิจัยการ อ่านผู้เรียนได้อย่างเป็นลำดับ ขั้นตอน 2. เพื่อให้ครูทราบว่าผู้เรียนมีความ เข้าใจคลาดเคลื่อนในการอ่าน อย่างไร 3. เพื่อให้ครูนำผลการวินิจัยไป วางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อ พัฒนาการอ่านในระดับสูงต่อไป พร้อมทั้งสะท้อนผลไปยังผู้เรียน ทันทีด้วยการสื่อสารทางบวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมี แรงบันดาลใจในการพัฒนาต่อยอด การอ่านในระดับที่ยาก/ซับซ้อนโดย ให้ผู้เรียนประเมินตนเอง และให้ เพื่อนประเมิน	1. เพื่อให้ครูจัดการสอนอ่านโดย คำนึงถึงพัฒนาการตามช่วงวัย สร้าง แรงจูงใจภายในให้ผู้เรียนเกิด กระบวนการค้นพบด้วยตัวเองโดยใช้ โมเดลการเรียนรู้สะสม 2. เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการ สอนอ่านให้ครูโดยใช้เทคนิคการสอน แบบแจกลูก สะกดคำ ซึ่งจะเป็น กระบวนการสอนอ่านจากง่ายไปสู่ ยาก/ซับซ้อนตามลำดับ 3. เพื่อให้ครูสามารถวินิจัยการอ่านได้ อย่างเป็นลำดับขั้นตอนเพื่อตรวจสอบ และแก้ไขความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน ของผู้เรียนได้ทันทั่วทั้ง โดยผ่านเครื่องมือที่มีมาตรฐาน

ตาราง 13 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ตามทฤษฎี กลุ่มการรู้คิดและทฤษฎีโครงสร้าง ความรู้เดิม	วัตถุประสงค์ตามทฤษฎี กระบวนการอ่านและแนวคิด เกี่ยวกับการสอนอ่านภาษาไทย	วัตถุประสงค์ตามแนวคิดทาง จิตวิทยากับการอ่านและ แนวคิดเกี่ยวกับการโค้ชเพื่อ การรู้คิด	วัตถุประสงค์ตามแนวคิด การวินิจฉัยการอ่าน การ ประเมินผลการเรียนรู้ตาม สภาพจริง และการให้ข้อมูลเพื่อ ส่งเสริมการเรียนรู้	วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม เสริมสร้างความสามารถในการ สอนอ่านและวินิจฉัยการอ่าน สำหรับครูระดับประถมศึกษา ตอนต้น
				4. เพื่อให้ครูนำผลการวินิจฉัยการอ่านไปวางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการอ่านในระดับสูงต่อไปพร้อมทั้งสะท้อนผลไปยังผู้เรียนทันทีด้วยการสื่อสารทางบวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีแรงบันดาลใจในการพัฒนาต่อยอดการอ่านในระดับที่ยาก/ซับซ้อนโดยให้ผู้เรียนประเมินตนเองและให้เพื่อนประเมิน 5. เพื่อให้ครูจัดการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านผู้เรียนโดยผ่านการใช้เทคนิคการโค้ชเพื่อการรู้คิดซึ่งจะเป็นการดึงศักยภาพของผู้เรียนออกมาแล้วให้เขาพัฒนาด้วยตัวของเขาตามศักยภาพ

จากการสังเคราะห์ทฤษฎีกระบวนการอ่านและทฤษฎีการสอนอ่าน ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ ทฤษฎีกลุ่มการรู้คิด แนวคิดเกี่ยวกับการสอนอ่านภาษาไทย แนวคิดทางจิตวิทยาการเรียนรู้กับการอ่านภาษาไทย แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ แนวคิดการประเมินเพื่อวินิจฉัยการอ่าน แนวคิดเกี่ยวกับการโค้ชเพื่อการรู้คิด และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริม/พัฒนาผู้เรียน ผู้วิจัยได้นำมาสรุปเป็นวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น ดังนี้

- 1) เพื่อให้ครูจัดการสอนอ่านโดยคำนึงถึงพัฒนาการตามช่วงวัย สร้างแรงจูงใจภายในให้ผู้เรียนได้เกิดกระบวนการค้นพบด้วยตัวเองโดยใช้โมเดลการเรียนรู้สะสมจากง่ายไปสู่ซับซ้อน
- 2) เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านให้ครูโดยใช้เทคนิคการสอนแบบแจกลูกสะกดคำ มุ่งให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด และอ่านอย่างมีจิตใ้จดจ่อ เกิดความคิดรวบยอด
- 3) เพื่อให้ครูสามารถวินิจฉัยการอ่านได้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน สามารถตรวจสอบและแก้ไขความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนของผู้เรียนได้ทันทั่วที่โดยผ่านเครื่องมือที่มีมาตรฐาน
- 4) เพื่อให้ครูนำผลการวินิจฉัยการอ่านไปวางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการอ่านในระดับสูงต่อไปพร้อมทั้งสะท้อนผลไปยังผู้เรียนทันทีด้วยการสื่อสารทางบวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีแรงบันดาลใจในการพัฒนาต่อยอดการอ่านในระดับที่ยาก/ซับซ้อนโดยให้ผู้เรียนประเมินตนเองและให้เพื่อนประเมิน
- 5) เพื่อให้ครูจัดการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านผู้เรียนโดยผ่านการใช้เทคนิคการโค้ชเพื่อการรู้คิดซึ่งจะเป็นการดึงศักยภาพของผู้เรียนออกมาแล้วให้เขาพัฒนาด้วยตัวของเขาตามศักยภาพ

3. เนื้อหาสาระของหลักสูตร ผู้วิจัยสรุปเนื้อหาสาระของหลักสูตรโดยการศึกษา วิเคราะห์แนวคิดทฤษฎี และนำมาสังเคราะห์เป็นเนื้อหาสาระของหลักสูตร ได้ตามตารางต่อไปนี้

ตาราง 14 สังเคราะห์เนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น

เนื้อหาสาระตามทฤษฎี กลุ่มการรู้คิดและทฤษฎี โครงสร้างความรู้เดิม	เนื้อหาสาระตามทฤษฎี กระบวนการอ่านและแนวคิด เกี่ยวกับการสอนอ่าน ภาษาไทย	เนื้อหาสาระตามแนวคิดทาง จิตวิทยาการเรียนรู้กับการอ่าน ภาษาไทยและแนวคิดเกี่ยวกับ การใช้เพื่อการเรียนรู้	เนื้อหาสาระตามแนวคิดการ วินิจัยการอ่าน การประเมินผล การเรียนรู้ตามสภาพจริง และการ ให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้	เนื้อหาสาระของหลักสูตร ฝึกอบรมเสริมสร้าง ความสามารถในการสอนอ่าน และวินิจัยการอ่านสำหรับครู ระดับประถมศึกษาตอนต้น
1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับรูปและ เสียงของพยัญชนะ สระและ วรรณยุกต์ และการอ่านจากซ้ายไป ขวาเป็นคำ วลีและประโยค ตามลำดับ	1. ความรู้/เทคนิคการสอนอ่าน ประเภทต่างๆ ได้แก่ การสอน อ่านแบบแจกลูกสะกดคำ การสอนอ่านแบบมุ่ง ประสบการณ์ (อ่านเป็นคำๆ)	1. สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับ เทคนิคการใช้เพื่อเรียนรู้ให้กับ ครู โดยเน้นในเรื่องการใช้พลังคำถาม และการเสริมพลังอำนาจ ซึ่ง	1. ความรู้/เทคนิคการวินิจัยการอ่าน 2. ขั้นตอนการวินิจัยการอ่าน การ ตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านเป็น สิ่งที่สำคัญในการปูพื้นฐานการอ่านที่ ถูกต้อง ครูต้องคอยตรวจสอบความ เข้าใจในการอ่านของผู้เรียนตลอดเวลา ในระหว่างการสอนอ่าน	1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับรูปและ เสียงของพยัญชนะ สระและ วรรณยุกต์ และการอ่านจากซ้ายไป ขวาเป็นคำ วลีและประโยค ตามลำดับ
2. ความรู้ในการสอนให้เด็กอ่าน ออกเสียงให้ถูกต้องจากการผสม เสียงพยัญชนะต้นกับเสียงสระ เสียงวรรณยุกต์ คำควบกล้ำ ตั การันต์ อย่างเป็นขั้นตอน	2. ข้อดี / ข้อบกพร่อง/ขั้นตอน การสอนอ่านแจกลูก สะกดคำ และการสอนอ่านแบบมุ่ง ประสบการณ์	เทคนิคดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียน เกิดความมั่นใจในการอ่านและ พัฒนาความสามารถไปตามระดับ พัฒนาการของแต่ละคน ไม่ควรที่ จะเร่งเด็กให้ข้ามจากพัฒนาการ จากขั้นหนึ่งไปสู่ขั้นหนึ่ง เพราะ จะทำให้เกิดผลเสียแก่เด็ก	3. การให้ข้อมูลในระหว่างและ ภายหลังที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการ อ่านเพื่อให้ผู้เรียนทราบจุดแข็งและจุด ที่ต้องปรับปรุง โดยผู้สอนควรใช้การ สื่อสารเชิงบวกเพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาตนเอง มีแรงบันดาลใจในการเรียนรู้	2. ความรู้ในการสอนให้เด็กอ่าน ออกเสียงให้ถูกต้องจากการผสม เสียงพยัญชนะต้นกับเสียงสระ เสียงวรรณยุกต์ คำควบกล้ำ ตั การันต์ อย่างเป็นขั้นตอน
3. ดำเนินการจัดเรียงเนื้อหาสาระ โดยจัดลำดับความรู้เดิมและ ความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่องกัน				3. ความรู้/เทคนิค/ขั้นตอนการ วินิจัยการอ่าน
				4 การตรวจสอบความเข้าใจ/มโน ทัศน์ในการอ่านของผู้เรียนระหว่าง การสอนอ่าน

ตาราง 14 (ต่อ)

เนื้อหาสาระตามทฤษฎี กลุ่มการรู้คิดและทฤษฎี โครงสร้างความรู้เดิม	เนื้อหาสาระตามทฤษฎี กระบวนการอ่านและ แนวคิดการสอนอ่าน ภาษาไทย	เนื้อหาสาระตามแนวคิดทาง จิตวิทยาการเรียนรู้กับการ อ่านภาษาไทยและแนวคิด เกี่ยวกับการโค้ชเพื่อการรู้คิด	เนื้อหาสาระตามแนวคิดการวินิจฉัยการอ่าน การประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง และการให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้	เนื้อหาสาระของหลักสูตร ฝึกอบรมเสริมสร้าง ความสามารถในการสอนอ่าน และวินิจฉัยการอ่านสำหรับครู ระดับประถมศึกษาตอนต้น
3. การสร้างความเข้าใจที่ ถูกต้องในการอ่านให้กับผู้เรียน ตอก ย้ำ ซ้ำ ทวนจนผู้เรียนเข้าใจ ถูกต้องก่อนที่จะไปสอนอ่านใน ขั้นตอนที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น	4. แนวทาง/รูปแบบการใช้ กิจกรรม /เกม /เทคนิค เช่นบัตร คำ แบบฝึก ชูอ่านในการสอน อ่านที่สนุกสนานและสร้าง แรงจูงใจในการอ่าน	2. สร้างความตระหนักให้ครูเกิด ความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อการอ่าน ได้แก่ ตัวครู ตัวผู้เรียน และสิ่งแวดล้อม 3. บรรจุหลักจิตวิทยาในการสอน อ่านเพื่อให้ครูคำนึงถึงปัจจัยที่จะ ทำให้การจัดการสอนอ่านประสบ ผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ 4. สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับ พัฒนาการของผู้เรียนในชั้น ประถมศึกษาตอนต้นทั้งด้าน ร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา โดยออกแบบ การสอน การทำกิจกรรมที่สอดคล้อง กับพัฒนาการของผู้เรียน	4. เครื่องมือที่ใช้วินิจฉัยการอ่าน 5. มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการอ่าน 6. ประโยชน์การวินิจฉัยการอ่าน 7. การนำผลการวินิจฉัยการอ่านไปใช้ในการ ปรับปรุงพัฒนา โดยการให้ข้อมูลเพื่อให้ผู้เรียน เรียนรู้ด้วยตนเองเพิ่มเติมภายหลังการจัดการ เรียนการสอนอ่าน มุ่งเน้นการชี้แนะแนวทางและ วิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนรายบุคคล เพิ่มแรงบันดาลใจในการเรียนรู้	5. การให้ข้อมูลในระหว่างและ ภายหลังที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม การอ่านเพื่อให้ผู้เรียนทราบจุดแข็ง และจุดที่ต้องปรับปรุง 6. เครื่องมือที่ใช้วินิจฉัยการอ่าน 7. การนำผลการวินิจฉัยการอ่านไป ใช้ในการปรับปรุงพัฒนา 8. เทคนิคการโค้ชเพื่อการรู้คิด 9. จิตวิทยาพัฒนาการของผู้เรียน ในชั้นประถมศึกษาตอนต้นกับการ สอนอ่าน 10. สร้างความตระหนักให้ครูเกิด ความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อการอ่าน ได้แก่ ตัวครู ตัว ผู้เรียน และสิ่งแวดล้อม

จากการสังเคราะห์ทฤษฎีกระบวนการอ่านและทฤษฎีการสอนอ่าน ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ ทฤษฎีกลุ่มการรู้คิด แนวคิดเกี่ยวกับการสอนอ่านภาษาไทย แนวคิดทางจิตวิทยาการเรียนรู้กับการอ่านภาษาไทย แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ แนวคิดการประเมินเพื่อวินิจฉัยการอ่าน แนวคิดเกี่ยวกับการโค้ชเพื่อการรู้คิด และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริม/พัฒนาผู้เรียน ผู้วิจัยได้นำมาสรุปเป็นเนื้อหาสาระของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น ดังนี้

- 1) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับรูปและเสียงของพยัญชนะ สระและวรรณยุกต์ และการอ่านจากซ้ายไปขวาเป็นคำ วลีและประโยค ตามลำดับ
- 2) ความรู้ในการสอนให้เด็กอ่านออกเสียงให้ถูกต้องจากการผสมเสียงพยัญชนะต้นกับเสียงสระ เสียงวรรณยุกต์ คำควบกล้ำ ตัวการันต์ อย่างเป็นขั้นตอน
- 3) ความรู้/เทคนิค/ขั้นตอนการวินิจฉัยการอ่าน
- 4) การตรวจสอบความเข้าใจ/มโนทัศน์ในการอ่านของผู้เรียนระหว่างการสอนอ่าน
- 5) การให้ข้อมูลในระหว่างและภายหลังที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการอ่านเพื่อให้ผู้เรียนทราบจุดแข็งและจุดที่ต้องปรับปรุงแก้ไข
- 6) เครื่องมือที่ใช้วินิจฉัยการอ่าน
- 7) การนำผลการวินิจฉัยการอ่านไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา
- 8) เทคนิคการโค้ชเพื่อการรู้คิด
- 9) จิตวิทยาการเรียนรู้กับการสอนอ่านภาษาไทย
- 10) การสร้างความตระหนักให้ครูคำนึงถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่าน ได้แก่ ตัวครู ตัวผู้เรียน และสิ่งแวดล้อม

4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตร ผู้วิจัยสรุปการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตรโดยการศึกษา วิเคราะห์แนวคิดทฤษฎี และนำมาสังเคราะห์เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตร ได้ตามตารางต่อไปนี้

ตาราง 15 สังเคราะห์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษา
ตอนต้น

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามทฤษฎีกลุ่มการรู้คิดและ ทฤษฎีโครงสร้างความรู้เดิม	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามทฤษฎีกระบวนการอ่าน และแนวคิดเกี่ยวกับการสอน อ่านภาษาไทย	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดทางจิตวิทยาการ เรียนรู้กับการอ่านภาษาไทย และแนวคิดเกี่ยวกับการโค้ช เพื่อการรู้คิด	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดการวินิจัยการอ่าน การ ประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพ จริง และการให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริม การเรียนรู้	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของ หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้าง ความสามารถในการสอนอ่านและ วินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับ ประถมศึกษาตอนต้น
1. สอนให้รู้จักรูปพยัญชนะและ สระ	1. นำเทคนิคการสอนอ่านแบบ แจกลูก สะกดคำมาใช้ในการ	1. ให้ความรู้ ความเข้าใจและ สร้างความตระหนักให้ครู	1. ครูต้องกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจ ภายในให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการ	1. นำเทคนิคการสอนอ่านแบบแจกลูก
2. สอนอ่านออกเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกด	จัดการเรียนรู้แบบเป็นลำดับ ขั้นตอน จากง่ายไปสู่ยาก/	คำนึงถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการ อ่านของผู้เรียน ซึ่งเป็นขั้นตอน	อ่านออก เกิดความพยายามที่จะ ประสบความสำเร็จในการอ่าน ก่อนที่	ให้ผู้เรียนมีสติ มีสมาธิ มีจิตใจจดจ่อ
3. สอนอ่านด้วยวิธีการแจกลูก สะกดคำ	ซับซ้อน เริ่มจากการออกเสียง พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และ	แรกก่อนที่จะสอนอ่าน ได้แก่ ตัว ครู ตัวผู้เรียน และสิ่งแวดล้อม	จะเริ่มสอนอ่าน	กับการอ่านเพื่อเกิดการเรียนรู้ที่ฝังลึก
4. สอนอ่านเป็นคำ วลี และ ประโยค ตามลำดับ	ตัวสะกด สอนอ่านเป็นคำ วลี และประโยค ไปใช้ ตามลำดับ	2. ให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้หลัก จิตวิทยาการเรียนรู้กับการสอน	2. นำแนวคิดการวินิจัยการอ่านมา ใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบเป็นลำดับ	(core concept) เป็นความเข้าใจ และ เป็นทักษะที่ติดตัวตลอดไป
5. สอนอ่านทั้งรายกลุ่มและ รายบุคคล	2. ครูต้องสังเกตการอ่านของเด็ก แก้ไขความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน	อ่านทุกครั้งแก่ครู โดยต้อง คำนึงถึงปัจจัยที่จะทำให้การ	ขั้นตอน จากง่ายไปสู่ยาก/ซับซ้อน และดำเนินการวินิจัยควบคู่ไปกับการ	2. ครูต้องสังเกตการอ่านของผู้เรียน แก้ไขความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในการ
6. สอนให้อ่านช้าๆ จนเกิดความ ถูกต้อง คล่องแคล่ว	ในการอ่านให้ผู้เรียนก่อนที่จะไป สอนในการอ่านที่ซับซ้อนต่อไป	จัดการสอนอ่านประสบผลสำเร็จ อย่างมีประสิทธิภาพ	การสอนอ่าน	อ่านให้ผู้เรียนก่อนที่จะไปสอนในการ อ่านที่ซับซ้อนต่อไป
7. สอนโดยจัดเรียงเนื้อหาสาระ โดยจัดลำดับความรู้เดิมและ ความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่องกัน	3. ให้เด็กอ่านช้าๆ จนเกิดความ คล่องแคล่ว รวมทั้งให้ผลสะท้อน กลับทันที มีการชมเชย ให้ กำลังใจ อย่างต่อเนื่อง	3. จัดกิจกรรมการสอนอ่านที่ สอดคล้องการพัฒนาการของผู้เรียน ตามช่วงวัย	3. นำเทคนิคการวินิจัยการอ่านไป ใช้ขณะสอนอ่านออกเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกด สอน อ่านเป็นคำ วลี และประโยค ตามลำดับ	3. ให้อ่านช้าๆ จนเกิดความคล่องแคล่ว รวมทั้งให้ผลสะท้อนกลับทันที มีการ ชมเชย ให้กำลังใจ อย่างต่อเนื่อง

ตาราง 15 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม ทฤษฎีกลุ่มการรู้คิดและทฤษฎี โครงสร้างความรู้เดิม	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม ทฤษฎีกระบวนการอ่านและ แนวคิดเกี่ยวกับการสอนอ่าน ภาษาไทย	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดทางจิตวิทยาการเรียนรู้ กับการอ่านภาษาไทยและ แนวคิดเกี่ยวกับการโค้ชเพื่อการ รู้คิด	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดการวินิจัยการอ่าน การประเมินผลการเรียนรู้ตาม สภาพจริง และการให้ข้อมูล เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของ หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้าง ความสามารถในการสอนอ่าน และวินิจัยการอ่านสำหรับครู ระดับประถมศึกษาตอนต้น
		4. ทำกิจกรรมการฝึกอ่านเป็นกลุ่ม ย่อยเพื่อให้เด็กมีส่วนร่วม 5. ครูจึงควรส่งเสริมเด็กที่ประสบ ความสำเร็จในการอ่าน ยกย่อง ชมเชยต่อหน้าเพื่อนเพื่อให้เกิด ความภาคภูมิใจ เกิดความเชื่อมั่น เป็นที่ยอมรับของหมู่คณะ	4. ครูต้องคอยตรวจสอบความ เข้าใจในการอ่านของผู้เรียน ตลอดเวลาในระหว่างการสอนอ่าน โดยการให้เด็กอ่านให้ฟัง หรือการ ทำแบบฝึกการอ่าน แบบวินิจัย การอ่าน เพื่อสามารถวิเคราะห์ จุดเด่น และจุดบกพร่องในการอ่าน ของผู้เรียนแต่ละคน 5. ครูควรมีการให้ข้อมูลย้อนกลับ ไปยังผู้เรียนทันทีทั้งในระหว่าง การสอนอ่านและภายหลังที่ผู้เรียนได้ ฝึกอ่านโดยการสื่อสารเชิงบวกเพื่อ ทำให้ผู้เรียนเกิดกำลังใจและมีแรง บันดาลใจในการอ่านขั้นที่ซับซ้อน ต่อไป	4. ครูต้องกระตุ้นและสร้าง แรงจูงใจภายในให้ผู้เรียนเห็น คุณค่าของการอ่านออก เกิดความ พยายามที่จะประสบความสำเร็จ ในการอ่าน ก่อนที่จะเริ่มสอนอ่าน 5. นำแนวคิดการวินิจัยการอ่าน มาใช้ในการวินิจัยแบบเป็นลำดับ ขั้นตอน จากง่ายไปสู่ยาก/ซับซ้อน และดำเนินการวินิจัยควบคู่ไปกับการ สอนอ่าน 6. นำเทคนิคการวินิจัยการอ่าน ไปใช้ขณะสอนอ่านออกเสียง พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และ ตัวสะกด สอนอ่านเป็นคำ วลี และ ประโยค ตามลำดับ

ตาราง 15 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม ทฤษฎีกลุ่มการรู้คิดและทฤษฎี โครงสร้างความรู้เดิม	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม ทฤษฎีกระบวนการอ่านและ แนวคิดเกี่ยวกับการสอนอ่าน ภาษาไทย	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดทางจิตวิทยากับการอ่าน ภาษาไทยและแนวคิดเกี่ยวกับการ การใช้เพื่อการรู้คิด	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดการวินิจฉัยการอ่าน การประเมินผลการเรียนรู้ตาม สภาพจริง และการให้ข้อมูล เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของ หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้าง ความสามารถในการสอนอ่าน และวินิจฉัยการอ่านสำหรับครู ระดับประถมศึกษาตอนต้น
				7. ครูต้องคอยตรวจสอบความ เข้าใจในการอ่านของผู้เรียน ตลอดเวลาในระหว่างการสอนอ่าน โดยการให้เด็กอ่านให้ฟัง หรือการ ทำแบบฝึกการอ่าน แบบวินิจฉัย การอ่าน เพื่อสามารถวิเคราะห์ จุดเด่น และจุดบกพร่องในการอ่าน ของผู้เรียนแต่ละคน 8. ครูควรมีการให้ข้อมูลย้อนกลับ ไปยังผู้เรียนทันทีทั้งในระหว่าง การสอนอ่านและภายหลังที่ผู้เรียนได้ ฝึกอ่านโดยการสื่อสารเชิงบวกเพื่อ ทำให้ผู้เรียนเกิดกำลังใจและมีแรง บันดาลใจในการอ่านขั้นที่ซับซ้อน ต่อไป

จากการสังเคราะห์ทฤษฎีกระบวนการอ่านและทฤษฎีการสอนอ่าน ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ ทฤษฎีกลุ่มการรู้คิด แนวคิดเกี่ยวกับการสอนอ่านภาษาไทย แนวคิดทางจิตวิทยาการเรียนรู้กับการอ่านภาษาไทย แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ แนวคิดการประเมินเพื่อวินิจฉัยการอ่าน แนวคิดเกี่ยวกับการโค้ชเพื่อการรู้คิด และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริม/พัฒนาผู้เรียน ผู้วิจัยได้นำมาสรุปเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น ดังนี้

- 1) นำเทคนิคการสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้มาใช้ในการจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนมีสติ มีสมาธิ มีจิตใจจดจ่อกับการอ่านเพื่อเกิดการเรียนรู้สาระสำคัญ (core concept) หรือมโนทัศน์ที่เป็นพื้นฐานที่ถูกต้อง เป็นความเข้าใจและเป็นทักษะที่ติดตัวตลอดไป
- 2) ครูต้องสังเกตการอ่านของเด็ก แกะไขความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในการอ่านให้ผู้เรียนก่อนที่จะไปสอนในการอ่านที่ซับซ้อนต่อไป
- 3) ให้เด็กอ่านซ้ำๆ จนเกิดความคล่องแคล่ว รวมทั้งให้ผลสะท้อนกลับทันที มีการชมเชยให้กำลังใจ อย่างต่อเนื่อง
- 4) ครูต้องกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจภายในให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการอ่านออก เกิดความพยายามที่จะประสบความสำเร็จในการอ่าน ก่อนที่จะเริ่มสอนอ่าน
- 5) นำแนวทางการวินิจฉัยการอ่านมาใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบเป็นลำดับ ขั้นตอน จากง่ายไปสู่ยาก/ซับซ้อน และดำเนินการวินิจฉัยควบคู่ไปกับการสอนอ่าน
- 6) นำเทคนิคการวินิจฉัยการอ่านไปใช้ขณะสอนอ่านออกเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกด สอนอ่านเป็นคำ วลี และประโยค ตามลำดับ
- 7) ครูต้องคอยตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านของผู้เรียนตลอดเวลาในระหว่างการสอนอ่าน โดยการให้เด็กอ่านให้ฟัง หรือการทำแบบฝึกการอ่าน แบบวินิจฉัยการอ่าน เพื่อสามารถวิเคราะห์จุดเด่น และจุดบกพร่องในการอ่านของผู้เรียนแต่ละคน
- 8) ครูควรมีการให้ข้อมูลย้อนกลับไปยังผู้เรียนทันทีทั้งในระหว่างการสอนอ่านและภายหลังที่ผู้เรียนได้ฝึกอ่านโดยการสื่อสารเชิงบวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดกำลังใจและมีแรงบันดาลใจในการอ่านขั้นที่ซับซ้อนต่อไป

5. การวัดและประเมินผลของหลักสูตร ผู้วิจัยสรุปการวัดและประเมินผลของหลักสูตร โดยการศึกษา วิเคราะห์แนวคิดทฤษฎี และนำมาสังเคราะห์เป็นการวัดและประเมินผลของหลักสูตรได้ตามตารางต่อไปนี้

ตาราง 16 สังเคราะห์การวัดและประเมินผลของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น

การวัดและประเมินผลตามทฤษฎีกลุ่มการรู้คิดและทฤษฎีโครงสร้างความรู้เดิม	การวัดและประเมินผลตามทฤษฎีกระบวนการอ่านและแนวคิดเกี่ยวกับการสอนอ่านภาษาไทย	การวัดและประเมินผลตามแนวคิดทางจิตวิทยาการเรียนรู้กับการอ่านภาษาไทยและแนวคิดเกี่ยวกับการโค้ชเพื่อการรู้คิด	การวัดและประเมินผลตามแนวคิดการวินิจฉัยการอ่านการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงและการให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้	การวัดและประเมินผลของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น
1. สังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านจากง่ายไปสู่ยาก/ซับซ้อนอย่างเป็นลำดับขั้นตอน จากการอ่านของผู้เรียน	1. การทดสอบในระหว่างชั่วโมงสอน ครูอาจสร้างแบบทดสอบให้ผู้เรียนเติมสระ พยัญชนะที่ขาดหายไป หรือให้จำแนกคำที่ครูหายไป หรือให้กำหนดในตารางแจกลูก	1. สังเกตพฤติกรรมการสอนที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียน ครูสอนอ่านโดยครูทำหน้าที่เป็นผู้กำกับการสอน (Coaching) ครูอ่านเป็นตัวอย่างและให้เด็กอ่านตาม เริ่มจากอ่านช้าๆ ในเบื้องต้นและเร็วขึ้น หากพบเด็กที่อ่านไม่ได้ก็ต้องให้มาอ่านให้ฟังแบบตัวต่อตัวตามระดับพัฒนาการของแต่ละคน รวมทั้งให้ผลสะท้อนกลับทันที มีการชมเชย ให้กำลังใจอย่างต่อเนื่อง	1. สังเกตพฤติกรรมการวินิจฉัยการอ่านของครูโดยต้องดำเนินการจากง่ายไปสู่ยาก/ซับซ้อน อย่างเป็นลำดับขั้นตอน โดยใช้เครื่องมือได้แก่ -แบบทดสอบวินิจฉัยการอ่าน -แบบคัดกรองการอ่าน -แบบบันทึกการอ่าน -แบบสังเกตการอ่านกับนักเรียน	ครู 1. แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านและการวินิจฉัยการอ่าน 2. แบบประเมินความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทย 3. แบบประเมินความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย
2. สังเกตพฤติกรรมการให้ผลสะท้อนกลับไปยังผู้เรียนทันทีเพื่อปูพื้นฐานการอ่านที่ถูกต้องไปยังโครงสร้างความรู้เดิมหรือแก้ไขหากผู้เรียนยังมีความคลาดเคลื่อน	2. การสอบถาม ครูอาจตั้งคำถามให้นักเรียนตอบปากเปล่าเกี่ยวกับตำแหน่งของสระ รูปร่างสระ หรือให้ผู้เรียนเขียนคำใหม่ที่ใช้พยัญชนะ หรือสระ หรือตัวสะกดเหมือนกับคำที่ได้เรียนไปแล้วหรือคำที่ครูกำหนดให้		2. สังเกตพฤติกรรมของครูในการให้ข้อมูลเพื่อกระตุ้น สร้างแรงจูงใจและส่งเสริมการอ่านของผู้เรียน	

ตาราง 16 (ต่อ)

การวัดและประเมินผลตามทฤษฎีกลุ่มการรู้คิดและทฤษฎีโครงสร้างความรู้เดิม	การวัดและประเมินผลตามทฤษฎีกระบวนการอ่านและแนวคิดที่เกี่ยวกับการสอนอ่านภาษาไทย	การวัดและประเมินผลตามแนวคิดทางจิตวิทยาการเรียนรู้กับการอ่านภาษาไทยและแนวคิดเกี่ยวกับการโค้ชเพื่อการรู้คิด	การวัดและประเมินผลตามแนวคิดการวินิจัยการอ่านการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงและการให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้	การวัดและประเมินผลของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น
		2. สังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านของครูโดยครูต้องคำนึงถึงพัฒนาการของผู้เรียนโดยใช้กิจกรรมประกอบการสอนและฝึกอ่านอย่างสม่ำเสมอซึ่งจะเป็นสิ่งที่ส่งผลให้การสอนอ่านของครูประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ และผู้เรียนก็จะสามารถอ่านออกอย่างยั่งยืนต่อไป 3. สังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านของครูโดยต้องคำนึงถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่าน ได้แก่ ตัวครู ตัวผู้เรียน และสิ่งแวดล้อม	3. สังเกตพฤติกรรมครูในการสอนอ่าน ครูต้องคอยพูด ตอบคำถาม ฟังผู้เรียนอย่างตั้งใจ โดยให้ผู้เรียนได้สะท้อนสิ่งที่ต้องการ ได้แก่ การสอนโดยให้ลำดับขั้นตอนแก่ผู้เรียน การตั้งคำถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน การทดสอบโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย 4. สังเกตพฤติกรรมครูในการให้ข้อมูลย้อนกลับไปยังผู้เรียนในระหว่างการสอนอ่าน ซึ่งต้องเป็น การสื่อสารเชิงบวกเพื่อให้ผู้เรียนมีแรงบันดาลใจในการอ่านขั้นที่ซับซ้อนต่อไป	

ตาราง 16 (ต่อ)

การวัดและประเมินผลตามทฤษฎีกลุ่มการรู้คิดและทฤษฎีโครงสร้างความรู้เดิม	การวัดและประเมินผลตามทฤษฎีกระบวนการอ่านและแนวคิดเกี่ยวกับการสอนอ่านภาษาไทย	การวัดและประเมินผลตามแนวคิดทางจิตวิทยาการเรียนรู้กับการอ่านภาษาไทยและแนวคิดเกี่ยวกับการโค้ชเพื่อการรู้คิด	การวัดและประเมินผลตามแนวคิดการวินิจัยการอ่านการประเมินผลการเรียนรู้ตามและการให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้	การวัดและประเมินผลของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น
			5. สังเกตพฤติกรรมของครูในการโค้ช/กำกับการสอนอ่านผู้เรียนรายบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำเทคนิคไปใช้ในการฝึกอ่านออกได้อย่างยั่งยืนและคงทนด้วยตนเองในการอ่านขั้นที่ซับซ้อนต่อไป	

จากการสังเคราะห์ทฤษฎีกระบวนการอ่านและทฤษฎีการสอนอ่าน ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ ทฤษฎีกลุ่มการรู้คิด เทคนิคการสอนอ่านภาษาไทย แนวคิดทางจิตวิทยาการเรียนรู้กับการอ่าน แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ การประเมินเพื่อวินิจฉัยการอ่าน เทคนิคการโค้ชเพื่อการรู้คิด และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริม/พัฒนาผู้เรียน ผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นการวัดและประเมินผลของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น ดังนี้

1) ประเมินความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทย โดยสร้างแบบประเมินความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทย โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนชนิด Analytic Scoring rubrics แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่าน แบบสัมภาษณ์ผู้สอน แบบสัมภาษณ์ผู้เรียน และการถอดบทเรียน ให้ครอบคลุมตามนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ ซึ่งประกอบด้วย 1) ความสอดคล้องกับระดับความสามารถ ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน 2) การสร้างแรงจูงใจภายใน 3) การสอนอ่านแจกลูก สะกดคำ 4) การเรียงลำดับจากง่ายไปยากหรือการอ่านที่ไม่ซับซ้อนไปสู่การอ่านที่ซับซ้อน 5) การโค้ช 6) การใช้พลังคำถาม 7) การเสริมพลัง 8) การใช้สื่อประกอบการสอนอ่าน 9) การประเมินผลการอ่าน และ 10) การสะท้อนผลการอ่าน

2) ประเมินความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย โดยสร้างแบบประเมินความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนชนิด Analytic Scoring rubrics แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่าน แบบสัมภาษณ์ผู้สอน แบบสัมภาษณ์ผู้เรียน และการถอดบทเรียน ให้ครอบคลุมตามนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ ซึ่งประกอบด้วย 1) พฤติกรรมการรวบรวมข้อมูล ค้นหา วิเคราะห์ สาเหตุที่ผู้เรียนอ่านไม่ออก หรืออ่านไม่ถูกต้องจากการอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ 2) การเรียงลำดับการอ่านจากง่ายไปยากหรือการอ่านที่ไม่ซับซ้อนไปสู่การอ่านที่ซับซ้อน 3) การหาวิธีการแก้ไขของครู โดยหมั่นทำการติดตาม ตรวจสอบความรู้เมื่อจบการสอนอ่านในแต่ละขั้นตอน เพื่อจะได้ทราบว่าเรื่องใดที่ผู้เรียนไม่ประสบผลสำเร็จ หรือมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเพราะสาเหตุใด และ 4) การสะท้อนผลการวินิจฉัยไปสู่การพัฒนาการอ่านของผู้เรียนทันที ด้วยการสื่อสารทางบวก

3) ประเมินพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย ซึ่งวัดจากแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยมีลักษณะเป็นแบบบันทึกและแบบตรวจสอบรายการ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นครั้งนี้เป็นลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed method) ประเภท Exploratory design ใช้แบบแผนการวิจัยแบบสองระยะต่อเนื่อง โดยเริ่มจากการใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและต่อด้วยการใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณอย่างต่อเนื่อง กำหนดวงจรของการวิจัยและพัฒนาเป็นสองวงรอบ โดยนำเทคนิคการวิจัยต่างๆ มาใช้ ได้แก่ การวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสาร (Documentary analysis and documentary synthesis) การศึกษานำร่อง (Pilot study) การประเมินความต้องการ (Need assessment) การสังเกต (Observation) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) โดยแบ่งขั้นตอนการดำเนินการเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง และการทดลองนำร่อง ขั้นตอนที่ 3 การใช้หลักสูตรกับครูที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย และขั้นตอนที่ 4 การประเมินประสิทธิผลและปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร โดยแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Research 1: R1)

การศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นฐานข้อมูลสำหรับการยกวางหลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์

เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเป็นการศึกษาข้อมูลที่สำคัญสำหรับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นโดยการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจากเอกสารและงานวิจัยทั้งในประเทศในช่วงระหว่างปี พ.ศ.2540 จนถึง ปี พ.ศ.2558 และต่างประเทศ ในช่วงระหว่างปี ค.ศ.2000 ถึง ปี ค.ศ. 2015 จากฐานข้อมูล Thailis, Proquest, EBSCO, Google, และวิทยานิพนธ์/ปริญญาโทและปริญญาเอกของมหาวิทยาลัยต่างๆ คำสำคัญในการสืบค้น ได้แก่ การอ่าน, การวินิจฉัยการอ่าน, ความสามารถในการสอนอ่าน, ความสามารถในการวินิจฉัยการอ่าน, ทฤษฎีกระบวนการอ่านและทฤษฎีการสอนอ่าน, ทฤษฎีโครงสร้างความรู้, ทฤษฎีกลุ่มการรู้คิด, การโค้ชเพื่อการรู้คิด, จิตวิทยาการเรียนรู้กับการอ่านภาษาไทย, การให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วย การให้ข้อมูลกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ การตรวจสอบความเข้าใจเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ การให้ข้อมูลย้อนกลับที่มีคุณค่าและสร้างสรรค์ และการให้ข้อมูลเพื่อการเรียนรู้ต่อยอดและกระตุ้นความก้าวหน้าในการเรียนรู้ , การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามสภาพจริง ประกอบด้วย การประเมินขณะเรียนรู้ การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้, การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงานและการใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนา

2. ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการประเมินเพื่อวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยของครูผู้สอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาตอนต้นโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informant) เป็นครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3) ที่มีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ระดับชั้นละ 2 คน รวมจำนวน 6คน เพื่อนำมาวิเคราะห์เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นโดยผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structure interview) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้มีการกำหนดประเด็นขอบเขตในการสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยประเด็นการสัมภาษณ์ประกอบด้วย 3 ประเด็นคือ 1) สภาพปัจจุบันของการวินิจฉัยการอ่าน 2) ปัญหาในการวินิจฉัยการอ่าน/มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนของผู้เรียนและ 3) ความต้องการในการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการวินิจฉัยการอ่าน

3. ศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับวิธีการสอนอ่านภาษาไทยของครูระดับประถมศึกษาตอนต้นด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบเรียนภาษาไทย 2 เล่ม ได้แก่ วรรณศึกษา และมานะ มานี และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informant) เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีบทบาทและมีส่วนเกี่ยวข้องกับการสอนอ่านภาษาไทย ได้แก่ ผู้อำนวยการสถาบันภาษาไทย ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญภาษาไทย และ

ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในด้านการสอนอ่าน 5 ปี ขึ้นไป ซึ่งเป็นครูเชี่ยวชาญและครูต้นแบบของสมาคมภาษาไทยแห่งประเทศไทย รวมจำนวน 5 คน โดยใช้เทคนิคการคัดเลือกแบบก้อนหิมะ (Snow ball) โดยผู้วิจัยกำหนดคุณลักษณะของผู้ที่จะสัมภาษณ์แบบก้อนหิมะ (Snow ball) เพื่อเลือกหน่วยตัวอย่างแรก ได้แก่ ผู้อำนวยการสถาบันภาษาไทย จากนั้นให้หน่วยตัวอย่างนี้แนะนำผู้ที่จะเป็นหน่วยตัวอย่างอื่นๆ ต่อไป จนได้จำนวนตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์มากที่สุดเพื่อนำมาวิเคราะห์เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น ประเด็นการสัมภาษณ์ประกอบด้วย 1) สภาพปัญหาทั่วไปเกี่ยวกับการอ่าน 2) เทคนิคการสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพ 3) ขั้นตอนการสอนอ่านที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่คงทนและยั่งยืน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structure interview) เกี่ยวกับความต้องการพัฒนาทักษะการประเมินเพื่อวินิจัยการอ่าน (สำหรับครูผู้สอน) และ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structure interview) เกี่ยวกับแนวคิดในการสอนอ่านภาษาไทย (สำหรับผู้อำนวยการสถาบันภาษาไทย ศึกษาพิเศษเขตเชี่ยวชาญ ครูเชี่ยวชาญและครูต้นแบบของสมาคมภาษาไทยแห่งประเทศไทย) ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินเพื่อวินิจัย มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดเน้นของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ช่วงชั้นที่ 1 แนวคิดการสอนอ่านภาษาไทยและการวิเคราะห์แบบเรียนภาษาไทย
2. จัดทำข้อสรุปเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมากำหนดเป็นประเด็นคำถามของการสัมภาษณ์

3. นำข้อสรุปจากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) มาสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างในประเด็นที่เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการประเมินเพื่อวินิจัยการอ่านของครูผู้สอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาตอนต้น (สำหรับครูผู้สอน) โดยมีประเด็นคำถามครอบคลุม 3 ประเด็น ได้แก่ 1) สภาพปัจจุบันของการวินิจัยการอ่าน 2) ปัญหาในการวินิจัยการอ่าน/มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนของผู้เรียน และ 3) ความต้องการในการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการวินิจัยการอ่านและแนวคิดในการสอนอ่านภาษาไทย (สำหรับผู้อำนวยการสถาบันภาษาไทย ศึกษาพิเศษเขตเชี่ยวชาญ ครูเชี่ยวชาญและครูต้นแบบของสมาคมภาษาไทยแห่งประเทศไทย) โดยนำข้อสรุปจากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) มาสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างโดยมีประเด็นคำถาม ดังนี้ 1) สภาพปัญหาทั่วไปเกี่ยวกับการอ่าน 2) เทคนิคการสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพ 3) ขั้นตอนการสอนอ่านที่ทำให้

เกิดความคงทนยั่งยืน⁴) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสอนอ่านและการประเมินเพื่อวินิจฉัยการอ่านสำหรับ
ครูระดับประถมศึกษาตอนต้น

4. ตรวจสอบแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structure interview) เรื่อง การพัฒนา
ทักษะการประเมินเพื่อวินิจฉัยการอ่านของครูผู้สอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาตอนต้น (สำหรับ
ครูผู้สอน) และ เรื่อง แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่านภาษาไทย (สำหรับผู้อำนวยการสถาบัน
ภาษาไทย ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญครูเชี่ยวชาญครูต้นแบบภาษาไทย) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน

5. ปรับแก้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structure interview) เรื่อง การพัฒนาทักษะ
การประเมินเพื่อวินิจฉัยการอ่านของครูผู้สอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาตอนต้น (สำหรับครูผู้สอน)
และ เรื่อง แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่าน (สำหรับผู้อำนวยการสถาบันภาษาไทย ศึกษานิเทศก์
เชี่ยวชาญครูเชี่ยวชาญครูต้นแบบภาษาไทย) ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

6. นำแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structure interview) เรื่อง การพัฒนาทักษะการ
ประเมินเพื่อวินิจฉัยการอ่านของครูผู้สอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาตอนต้น (สำหรับครูผู้สอน) และ
เรื่อง แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่านภาษาไทย (สำหรับผู้อำนวยการสถาบันภาษาไทย
ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญครูเชี่ยวชาญครูต้นแบบภาษาไทย) ไปใช้เพื่อหาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนา
หลักสูตรฝึกอบรม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่าน
ภาษาไทยจากครูผู้สอนภาษาไทยและ เรื่อง แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่านภาษาไทย จาก
ผู้อำนวยการสถาบันภาษาไทย ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญครูเชี่ยวชาญ ครูต้นแบบภาษาไทย โดยการ
วิเคราะห์เนื้อหา นำประเด็นที่มีความเห็นสอดคล้องกันมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร
ฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ฉบับร่าง และประเมินความเหมาะสม และความสอดคล้องโดยผู้เชี่ยวชาญ และทดลองนำร่องใช้หลักสูตร

(Development 1: D1)

ภายหลังจากได้ข้อมูลจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ผู้วิจัยได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม
เสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น
(ฉบับร่าง) และประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของหลักสูตร (ฉบับร่าง) โดยผู้เชี่ยวชาญ
และการทดลองนำร่องใช้หลักสูตรมีรายละเอียดดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น ฉบับร่าง
2. เพื่อทดลองนำร่องใช้หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น ฉบับร่างกับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

วิธีดำเนินการ

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นฉบับร่าง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. สังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการสอนอ่านภาษาไทยและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นเพื่อทราบข้อมูลพื้นฐานในการสอนอ่านภาษาไทย และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการประเมินเพื่อวินิจฉัยการอ่าน
2. ทบทวนผลการศึกษาข้อมูลแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่านภาษาไทยให้เกิดประสิทธิผลอย่างยั่งยืนจากศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ ครูเชี่ยวชาญ ครูต้นแบบภาษาไทย ที่จะช่วยส่งเสริมความสามารถในการสอนอ่านและพื้นฐานด้านความต้องการในการพัฒนาทักษะการประเมินเพื่อวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยระดับประถมศึกษาตอนต้น แล้วนำมาวิเคราะห์กำหนดเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินการเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม
3. ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น ฉบับร่างมีองค์ประกอบหลัก คือ หลักการของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตรการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตร และการวัดและประเมินผลของหลักสูตรมีรายละเอียดดังนี้

3.1 การจัดทำรายละเอียดในหลักสูตรแต่ละองค์ประกอบดังนี้

3.1.1 ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร เป็นการสะท้อนให้เห็นสภาพปัญหาและความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น

3.1.2 หลักการของหลักสูตร เป็นหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านอย่างเป็นลำดับขั้นตอนจากง่ายไปสู่ยาก/ซับซ้อน คำนึงถึงพัฒนาการทางสติปัญญาโดยใช้เทคนิคการสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำและช่วยให้ครูสามารถวินิจฉัยการอ่านได้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน โดยผ่าน

เครื่องมือที่มีคุณภาพและเกิดขึ้นควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านโดยผ่านการใช้เทคนิคการโค้ช เพื่อการรู้คิดโดยให้ความสำคัญกับการเสริมพลัง การใช้พลังคำถามและการให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

3.1.3 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เป็นเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดกับครูผู้เข้าฝึกอบรม ได้แก่

- 1) เพื่อให้ครูจัดการสอนอ่านโดยคำนึงถึงพัฒนาการตามช่วงวัยสร้างแรงจูงใจภายในให้ผู้เรียนได้เกิดกระบวนการค้นพบด้วยตัวเองโดยใช้โมเดลการเรียนรู้สะสมจากง่ายไปสู่ซับซ้อน
- 2) เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านให้ครูโดยใช้เทคนิคการสอนแบบแจกลูก สะกดคำ ซึ่งจะเป็นกระบวนการสอนอ่านจากง่ายไปสู่ยาก/ซับซ้อนตามลำดับ
- 3) เพื่อให้ครูสามารถวินิจฉัยการอ่านได้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน สามารถตรวจสอบและแก้ไขความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนของผู้เรียนได้ทันทีที่โดยผ่านเครื่องมือที่มีมาตรฐาน
- 4) เพื่อให้ครูนำผลการวินิจฉัยการอ่านไปวางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการอ่านในระดับสูงต่อไปพร้อมทั้งสะท้อนผลไปยังผู้เรียนทันทีด้วยการสื่อสารทางบวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีแรงบันดาลใจในการพัฒนาต่อยอดการอ่านในระดับที่ยาก/ซับซ้อนโดยให้ผู้เรียนประเมินตนเอง และให้เพื่อนประเมิน
- 5) เพื่อให้ครูจัดการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านผู้เรียนโดยผ่านการใช้เทคนิคการโค้ชเพื่อการรู้คิดซึ่งจะเป็นการดึงศักยภาพของผู้เรียนออกมาแล้วให้เขาพัฒนาด้วยตัวของเขาตามศักยภาพ

เนื้อหาสาระของหลักสูตร แบ่งออกเป็น 5 หน่วยรวมจำนวน 39 ชั่วโมง ได้แก่

หน่วยที่ 1 การอ่านเป็นเส้นทางดำเนินชีวิต

หน่วยที่ 2 จินตนาการ ความรู้ ความคิด จากการอ่าน

หน่วยที่ 3 สอนและวินิจฉัยการอ่านสู่ความยั่งยืน

หน่วยที่ 4 อ่านได้ วินิจฉัยเป็น

หน่วยที่ 5 กระจกสะท้อนการอ่าน

โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาสาระของหลักสูตร กำหนดกระบวนการฝึกอบรมโดยใช้วิธีการฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงาน (On the job training) ในรูปแบบ outreach programe โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนา (School-based development)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตร มีการกำหนดสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมได้แก่

1. นำเทคนิคการสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนมีสติ มีสมาธิ มีจิตใจจดจ่อกับการอ่านเพื่อเกิดการเรียนรู้สาระสำคัญ (core concept) หรือมโนทัศน์ที่เป็นพื้นฐานที่ถูกต้อง เป็นความเข้าใจและเป็นทักษะที่ติดตัวตลอดไป

2. ครูต้องสังเกตการอ่านของเด็ก แก้ไขความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในการอ่านให้ผู้เรียนก่อนที่จะไปสอนในการอ่านที่ซับซ้อนต่อไป

3. ให้เด็กอ่านซ้ำๆ จนเกิดความคล่องแคล่ว รวมทั้งให้ผลสะท้อนกลับทันที มีการชมเชย ให้กำลังใจอย่างต่อเนื่อง

4. ครูต้องกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจภายในให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการอ่านออกเกิดความพยายามที่จะประสบความสำเร็จในการอ่าน ก่อนที่จะเริ่มสอนอ่าน

5. นำแนวทางการวินิจฉัยการอ่านมาใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบเป็นลำดับขั้นตอน จากง่ายไปส่ายาก/ซับซ้อนและดำเนินการวินิจฉัยควบคู่ไปกับการสอนอ่าน

6. นำเทคนิคการวินิจฉัยการอ่านไปใช้ขณะสอนอ่านออกเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกดสอนอ่านเป็นคำ วลี และประโยค ตามลำดับ

7. ครูต้องคอยตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านของผู้เรียนตลอดเวลาในระหว่างการสอนอ่าน โดยการให้เด็กอ่านให้ฟัง หรือการทำแบบฝึกการอ่าน แบบวินิจฉัยการอ่าน เพื่อสามารถวิเคราะห์จุดเด่น และจุดบกพร่องในการอ่านของผู้เรียนแต่ละคน

8. ครูควรมีการให้ข้อมูลย้อนกลับไปยังผู้เรียนทันทีทั้งในระหว่างการสอนอ่านและภายหลังที่ผู้เรียนได้ฝึกอ่านโดยการสื่อสารเชิงบวกเพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดกำลังใจและมีแรงบันดาลใจในการอ่านขั้นที่ซับซ้อนต่อไป

การวัดและประเมินผลหลักสูตร เป็นการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้แก่

1. ประเมินความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยโดยสร้างแบบประเมินความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทย

2. ประเมินความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย โดยสร้างแบบประเมินความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย

3. สังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านภาษาไทยและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย

โดยสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านภาษาไทยและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย

1. สัมภาษณ์ผู้สอนและผู้เรียนโดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

2. การถอดบทเรียนโดยการทบทวนหลังการปฏิบัติ (after action review) สำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรมเมื่อจบกิจกรรมในแต่ละหน่วย

นำหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่างไปตรวจสอบคุณภาพก่อนนำไปศึกษานำร่องโดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านการพัฒนาหลักสูตร 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนอ่านภาษาไทย 2 คน ตรวจสอบคุณภาพด้านความสอดคล้องและความเหมาะสมของหลักสูตร สำหรับเครื่องมือที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพมี จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ 1) แบบประเมินความสอดคล้องของหลักสูตร และ 2) แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมายแต่ละฉบับดังนี้ (มารุต พัฒนาผล. 2555)

เกณฑ์การให้คะแนนความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตร

- ให้ 1 คะแนน เมื่อมีความสอดคล้องกันอยู่ในระดับน้อยที่สุด
- ให้ 2 คะแนน เมื่อมีความสอดคล้องกันอยู่ในระดับน้อย
- ให้ 3 คะแนน เมื่อมีความสอดคล้องกันอยู่ในระดับปานกลาง
- ให้ 4 คะแนน เมื่อมีความสอดคล้องกันอยู่ในระดับมาก
- ให้ 5 คะแนน เมื่อมีความสอดคล้องกันอยู่ในระดับมากที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนความสอดคล้องของหลักสูตร

- ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 แสดงว่ามีความสอดคล้องอยู่ในระดับน้อยที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 แสดงว่ามีความสอดคล้องอยู่ในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 แสดงว่ามีความสอดคล้องอยู่ในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 แสดงว่ามีความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 แสดงว่ามีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนนความเหมาะสมของหลักสูตร

- ให้ 1 คะแนน เมื่อหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด
- ให้ 2 คะแนน เมื่อหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
- ให้ 3 คะแนน เมื่อหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
- ให้ 4 คะแนน เมื่อหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
- ให้ 5 คะแนน เมื่อหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนความเหมาะสมของหลักสูตร

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 แสดงว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 แสดงว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 แสดงว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 แสดงว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 แสดงว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลจากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมพบว่า หลักสูตรฝึกอบรมมีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.20 - 4.80 ส่วนความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.20 – 5.00

หลังจากประเมินคุณภาพของหลักสูตร ฉบับร่าง ในด้านความสอดคล้องและความเหมาะสมของหลักสูตรแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น ฉบับร่าง ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และนำไปทดลองนำร่องหลักสูตรต่อไป

เมื่อผู้วิจัยดำเนินการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น ฉบับร่าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำเครื่องมือวัดสำหรับใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมประกอบด้วย

1. แบบประเมินความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทย โดยมีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนชนิด Analytic scoring rubrics

2. แบบประเมินความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย โดยมีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนชนิด Analytic scoring rubrics

3. แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย มีลักษณะเป็นแบบบันทึกและแบบตรวจสอบรายการ

4. แบบสัมภาษณ์ผู้สอนและผู้เรียน มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

5. แบบบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้โดยการทบทวนหลังการปฏิบัติ (after action review) สำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรมในแต่ละหน่วย

โดยผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนาดังนี้

เครื่องมือประเภทที่ 1 แบบประเมินความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยซึ่งมีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนชนิด Analytic scoring rubrics มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีกลุ่มการรู้คิด ทฤษฎีกระบวนการอ่านและการสอนอ่าน ทฤษฎีโครงสร้างความรู้แนวคิดเกี่ยวกับการสอนอ่านภาษาไทย แนวคิดทางจิตวิทยาการเรียนรู้กับการอ่านภาษาไทยแนวคิดเกี่ยวกับการโค้ชเพื่อการรู้คิดเน้นในเรื่องการใช้พลังคำถามและการเสริมพลังการอ่าน

2. กำหนดกรอบของการวัดและนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการของคำว่า“ความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทย”

3. สร้างแบบประเมินความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทย ให้ครอบคลุมตามนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการซึ่งประกอบด้วย 1) ความสอดคล้องกับระดับความสามารถ ความสนใจและความต้องการของผู้เรียน 2) การสร้างแรงจูงใจภายใน 3) การสอนอ่านแจกลูก สะกดคำ 4) การเรียงลำดับจากง่ายไปยากหรือการอ่านที่ไม่ซับซ้อนไปสู่การอ่านที่ซับซ้อน 5) การโค้ช 6) การใช้พลังคำถาม 7) การเสริมพลัง 8) การใช้สื่อประกอบการสอนอ่าน 9) การประเมินผลการอ่าน และ 10) การสะท้อนผลการอ่านโดยในแต่ละประเด็นมีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนชนิด Analytic scoring rubrics เป็น 3 ระดับและกำหนดผู้ประเมิน (rater) ที่จะตัดสินให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการสอนอ่าน

4. นำแบบประเมินความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทย ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ตลอดจนความครบถ้วนสมบูรณ์และความครอบคลุมของคำถาม โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนอ่านภาษาไทยและครูต้นแบบภาษาไทยที่มีประสบการณ์สอนอ่านไม่น้อยกว่า 5 ปี 2 คนและผู้ที่สำเร็จการศึกษาปริญญาเอกด้านวัดและประเมินผล 3 คนโดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องมีรายละเอียดดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนนคุณภาพด้านความเที่ยงตรงของแบบประเมินความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทย

ให้ 1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่ารายการประเมินมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์

ให้ 0 คะแนน เมื่อไม่แน่ใจว่ารายการประเมินมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์

ให้ -1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่ารายการประเมินไม่มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนคุณภาพด้านความเที่ยงตรงของแบบประเมินความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทย

ค่าเฉลี่ย 0.50-1.00 แสดงว่ารายการประเมินมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์

ค่าเฉลี่ย -1.00-0.49 แสดงว่ารายการประเมินไม่มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 แสดงว่าทุกรายการประเมินมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์

5. ปรับแก้แบบประเมินความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทย ตามข้อเสนอแนะของ
ผู้เชี่ยวชาญ

6. นำแบบประเมินที่ผ่านการตรวจสอบในเบื้องต้นไปทดลองใช้กับครูที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง นำ
ผลจากการทดลองมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมิน จากนั้นหาค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้
ประเมิน (Inter-rater reliability) ของเกณฑ์การประเมินความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทย

7. นำแบบการประเมินความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยไปใช้ในขั้นตอนทดลองนำ
ร่องหลักสูตร โดยมีผู้ประเมินจำนวน 3 คน ได้แก่ ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อนครู และผู้วิจัย

8. ปรับปรุงแก้ไขภาษาและรายการประเมินตามข้อเสนอแนะของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม

9. วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยโดยหา
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product -moment correlation coefficient)
ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82

10. นำแบบประเมินความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยฉบับสมบูรณ์ไปทดลองใช้กับครู
ที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย 6 คน โดยมีผู้ประเมินจำนวน 3 ได้แก่ ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อนครู และผู้วิจัย
โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตาราง 17 เกณฑ์การประเมินความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทย

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ
1. การสอนอ่านภาษาไทยที่ สอดคล้องกับระดับ ความสามารถ ความสนใจ และ ความต้องการของผู้เรียน	ให้ 3 คะแนน เมื่อครูสอนอ่านภาษาไทยสอดคล้องกับระดับ ความสามารถ ความสนใจ และความต้องการ ของผู้เรียน
	ให้ 2 คะแนน เมื่อครูสอนอ่านภาษาไทยสอดคล้องกับระดับ ความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน
	ให้ 1 คะแนน เมื่อครูสอนอ่านภาษาไทยสอดคล้องกับระดับ ความสามารถของผู้เรียน
2. การสอนอ่านภาษาไทยโดยสร้าง แรงจูงใจภายในให้ผู้เรียน ตลอดเวลา	ให้ 3 คะแนน เมื่อครูสร้างแรงจูงใจภายในให้ผู้เรียนสนใจ ตั้งใจอ่านและเกิดความเชื่อมั่นในการอ่าน ตลอดเวลา
	ให้ 2 คะแนน เมื่อครูสร้างแรงจูงใจภายในให้ผู้เรียนสนใจ และตั้งใจอ่านตลอดเวลา

ตาราง 17 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ
	ให้ 1 คะแนน เมื่อครูสร้างแรงจูงใจภายในให้ผู้เรียนสนใจอ่านตลอดเวลา
3. การสอนอ่านภาษาไทยแบบแจกลูก สะกดคำ โดยให้ผู้เรียนมีจิตใจจดจ่ออยู่กับการอ่าน	ให้ 3 คะแนน เมื่อครูสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ ถูกต้องตามหลักการ โดยฝึกให้ผู้เรียนมีจิตใจจดจ่ออยู่กับการอ่าน มีสมาธิ เกิดกระบวนการคิด
	ให้ 2 คะแนน เมื่อครูสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ ถูกต้องตามหลักการ โดยฝึกให้ผู้เรียนมีจิตใจจดจ่ออยู่กับการอ่าน
	ให้ 1 คะแนน เมื่อครูสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ ถูกต้องตามหลักการ
4. การสอนอ่านภาษาไทยแบบแจกลูก สะกดคำโดยให้ผู้เรียนมีจิตใจจดจ่ออยู่กับการอ่าน	ให้ 3 คะแนน เมื่อครูสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำถูกต้องตามหลักการ โดยฝึกให้ผู้เรียนมีจิตใจจดจ่ออยู่กับการอ่าน มีสมาธิเกิดกระบวนการคิด
	ให้ 2 คะแนน เมื่อครูสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำถูกต้องตามหลักการ โดยฝึกให้ผู้เรียนมีจิตใจจดจ่ออยู่กับการอ่าน
	ให้ 1 คะแนน เมื่อครูสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำถูกต้องตามหลักการ
5. การสอนอ่านโดยใช้บทบาทได้ซ	ให้ 3 คะแนน เมื่อครูทำหน้าที่เป็นโค้ชใช้การเสริมพลังให้ผู้เรียนแสดงศักยภาพในการอ่าน โดยอ่านเป็นตัวอย่าง และให้อ่านตาม อีกทั้งใช้คำถามที่กระตุ้นการคิดและรับฟังผู้เรียนให้มากขึ้น รวมทั้งมีการสะท้อนผลกลับทันทีทั้งการชื่นชมและให้ความช่วยเหลือ

ตาราง 17 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ
6. การใช้พลังคำถาม	ให้ 2 คะแนน เมื่อครูทำหน้าที่เป็นโค้ชใช้การเสริมพลังให้ผู้เรียนแสดงศักยภาพในการอ่าน โดยอ่านเป็นตัวอย่าง และให้อ่านตาม รวมทั้งมีการสะท้อนผลกลับทันทีทั้งการชื่นชมและให้ความช่วยเหลือ
	ให้ 1 คะแนน เมื่อครูทำหน้าที่เป็นโค้ช และใช้การเสริมพลังให้ผู้เรียนแสดงศักยภาพในการอ่าน โดยอ่านเป็นตัวอย่าง และให้อ่านตาม
	ให้ 3 คะแนน เมื่อครูใช้เทคนิคการตั้งคำถามที่หลากหลาย และส่งเสริมทักษะการคิด สอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้
7. การเสริมพลัง	ให้ 2 คะแนน เมื่อครูใช้เทคนิคการตั้งคำถามที่อยู่ในระดับความรู้ ความเข้าใจมากกว่าการส่งเสริมทักษะการคิด
	ให้ 1 คะแนน เมื่อครูตั้งคำถามไม่หลากหลายและเป็นคำถามระดับความรู้ ความเข้าใจ ไม่ส่งเสริมทักษะความคิด
	ให้ 3 คะแนน เมื่อครูมีการเสริมพลังในการอ่านให้ผู้เรียนด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างผู้เรียนและทำอย่างต่อเนื่อง
8. การใช้สื่อประกอบการสอนอ่าน	ให้ 2 คะแนน เมื่อครูมีการเสริมพลังในการอ่านให้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างผู้เรียน
	ให้ 1 คะแนน เมื่อครูมีการวิเคราะห์สภาพการอ่านของผู้เรียน
	ให้ 3 คะแนน เมื่อครูมีการใช้สื่อประกอบการสอนอ่านที่น่าสนใจและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
8. การใช้สื่อประกอบการสอนอ่าน	ให้ 2 คะแนน เมื่อครูมีการใช้สื่อประกอบการสอนอ่านที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

ตาราง 17 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ
	ให้ 1 คะแนน เมื่อครูมีการใช้สื่อประกอบการสอนอ่าน
9. การประเมินผลการอ่าน	ให้ 3 คะแนน เมื่อครูประเมินผลการอ่านของผู้เรียนตามสภาพจริงอย่างสม่ำเสมอ
	ให้ 2 คะแนน เมื่อครูประเมินผลการอ่านของผู้เรียนตามสภาพจริง
	ให้ 1 คะแนน เมื่อครูประเมินผลการอ่านของผู้เรียน
10. การสะท้อนผลการอ่าน	ให้ 3 คะแนน เมื่อครูให้ข้อมูลย้อนกลับที่เหมาะสมคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียนและผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
	ให้ 2 คะแนน เมื่อครูให้ข้อมูลย้อนกลับที่เหมาะสมและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียน
	ให้ 1 คะแนน เมื่อครูให้ข้อมูลย้อนกลับที่เหมาะสม

11. นำผลจากการประเมินมาหาค่าเฉลี่ย แล้วเทียบกับเกณฑ์เพื่อแปลความหมายดังนี้
- คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.00 หมายถึง มีความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทย อยู่ในระดับดีมาก
- คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายถึง มีความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทย อยู่ในระดับดี
- คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50 หมายถึง มีความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทย อยู่ในระดับพอใช้

เครื่องมือประเภทที่ 2 แบบประเมินความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย ขั้นตอนการวินิจฉัยการอ่าน การตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านการให้ข้อมูลในระหว่างและภายหลังที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการอ่านเพื่อให้ผู้เรียนทราบจุดแข็งและจุดที่ต้องปรับปรุงตลอดจนการนำผลการวินิจฉัยการอ่านไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน

2. กำหนดกรอบของการวัดและนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการของคำว่า“ความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย”

3. สร้างแบบประเมินความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยให้ครอบคลุมตามนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการซึ่งประกอบด้วย 1) พฤติกรรมการรวบรวมข้อมูล ค้นหา วิเคราะห์ สาเหตุที่ผู้เรียนอ่านไม่ออก หรืออ่านไม่ถูกต้องจากการอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ 2) การเรียงลำดับจากง่ายไปยาก หรือการอ่านที่ไม่ซับซ้อนไปสู่การอ่านที่ซับซ้อน 3) การหาวิธีการแก้ไขโดยของครูโดยหมั่นทำการติดตาม ตรวจสอบความรู้เมื่อจบการสอนอ่านในแต่ละขั้นตอน เพื่อจะได้ทราบว่าเรื่องใดที่ผู้เรียนไม่ประสบผลสำเร็จ หรือมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเพราะสาเหตุใด และ 4) การสะท้อนผลการวินิจฉัยไปสู่การพัฒนาการอ่านของผู้เรียนทันทีด้วยการสื่อสารทางบวกโดยในแต่ละประเด็นมีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนชนิด Analytic scoring rubrics เป็น 3 ระดับ และกำหนดผู้ประเมิน (rater) ที่จะตัดสินให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย

4. นำแบบประเมินความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ตลอดจนความครบถ้วนสมบูรณ์ และความครอบคลุมของคำถาม โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนอ่านภาษาไทยและครูต้นแบบภาษาไทยที่มีประสบการณ์สอนอ่านไม่น้อยกว่า 5 ปี 2 คน และผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกด้านวัดและประเมินผล 3 คนโดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง มีรายละเอียดดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนนคุณภาพด้านความเที่ยงตรงของแบบประเมินความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย

- ให้ 1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่ารายการประเมินมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์
- ให้ 0 คะแนน เมื่อไม่แน่ใจว่ารายการประเมินมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์
- ให้ -1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่ารายการประเมินไม่มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนคุณภาพด้านความเที่ยงตรงของแบบประเมินความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทย

ค่าเฉลี่ย 0.50-1.00 แสดงว่ารายการประเมินมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์

ค่าเฉลี่ย -1.00-0.49 แสดงว่ารายการประเมินไม่มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 แสดงว่าทุกรายการประเมินมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์

5. ปรับแก้แบบประเมินความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

6. ทดลองใช้แบบประเมิน โดยการนำแบบประเมินที่ผ่านการตรวจสอบในเบื้องต้นไปทดลองใช้กับครูที่มีใช้กลุ่มเป้าหมาย นำผลจากการทดลองมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมิน จากนั้นหาค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมิน (Inter-rater reliability) ของเกณฑ์การประเมินความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย

7. นำแบบการประเมินความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย ไปใช้ในขั้นตอนทดลองนำร่องหลักสูตร โดยมีผู้ประเมินจำนวน 3 คน ได้แก่ ครูผู้ได้รับการฝึกอบรม เพื่อนครู และผู้วิจัย

8. ปรับปรุงแก้ไขภาษาและรายการประเมินตามข้อเสนอแนะของครูผู้ได้รับการฝึกอบรม

7. นำแบบการประเมินความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยไปใช้ในขั้นตอนทดลองนำร่องหลักสูตร โดยมีผู้ประเมินจำนวน 3 คน ได้แก่ ครูผู้ได้รับการฝึกอบรม เพื่อนครู และผู้วิจัย

8. ปรับปรุงแก้ไขภาษาและรายการประเมินตามข้อเสนอแนะของครูผู้ได้รับการฝึกอบรม

9. วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92

10. นำแบบประเมินความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 6 คน โดยมีผู้ประเมินจำนวน 3 คน ได้แก่ ครูผู้ได้รับการฝึกอบรม เพื่อนครู และผู้วิจัย โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตาราง 18 เกณฑ์การประเมินความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ
1) การรวบรวมข้อมูล ค้นหา วิเคราะห์ สาเหตุที่ผู้เรียนอ่านไม่ออก หรืออ่านไม่ถูกต้องจากการอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ	ให้ 3 คะแนน เมื่อครูสามารถรวบรวมข้อมูล ค้นหา วิเคราะห์ ตัดสินสาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนอ่านไม่ได้หรืออ่านได้ไม่ถูกต้องจากการอ่านแบบแจกลูก สะกด คำอย่างเป็นลำดับขั้นตอน ควบคู่ไปกับการ สอนอ่านเป็นประจำ สม่ำเสมอ
	ให้ 2 คะแนน เมื่อครูสามารถรวบรวมข้อมูล ค้นหา วิเคราะห์ ตัดสินสาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนอ่านไม่ได้หรืออ่านได้ไม่ถูกต้องจากการอ่านแบบแจกลูก สะกด คำ อย่างเป็นลำดับขั้นตอน

ตาราง 18 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ
	ให้ 1 คะแนน เมื่อครูมีการรวบรวมข้อมูล ค้นหา วิเคราะห์ ตัดสินสาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนอ่านไม่ได้หรืออ่านได้ไม่ถูกต้องจากการอ่านแบบแจกลูก สะกด คำ
2. การวินิจฉัยโดยเรียงลำดับจากง่ายไปยากหรือการอ่านที่ไม่ซับซ้อนไปสู่การอ่านที่ซับซ้อน	ให้ 3 คะแนน เมื่อครูวินิจฉัยการอ่านโดยการเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงความคิดอย่างเป็นลำดับขั้นตอน
	ให้ 2 คะแนน เมื่อครูวินิจฉัยการอ่านโดยการเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก อย่างเป็นลำดับขั้นตอน
	ให้ 1 คะแนน เมื่อครูวินิจฉัยการอ่านโดยการเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก
3). การหาสาเหตุที่ทำให้อ่านไม่ได้หรืออ่านไม่ถูกต้อง และหาวิธีการแก้ไข	ให้ 3 คะแนน เมื่อครูสามารถตรวจสอบโน้ตค้นหรือความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในการอ่านของผู้เรียน พบสาเหตุ และสามารถแก้ไขได้
	ให้ 2 คะแนน เมื่อครูสามารถตรวจสอบโน้ตค้นหรือความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในการอ่านของผู้เรียนและพบสาเหตุ
	ให้ 1 คะแนน เมื่อมีการตรวจสอบโน้ตค้นหรือความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในการอ่านของผู้เรียน
4. การสะท้อนผลการวินิจฉัยไปสู่การพัฒนาการอ่านของผู้เรียนเป็นรายบุคคลทันทีด้วยการสื่อสารทางบวก	ให้ 3 คะแนน เมื่อครูมีการกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจภายในให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการอ่าน โดยตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านของผู้เรียนตลอดเวลา เพื่อสามารถวิเคราะห์จุดเด่น และจุดบกพร่อง รวมทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับไปยังผู้เรียนเป็นรายบุคคลทันทีเพื่อชี้แนะแนวทางและหาวิธีการอ่านที่เหมาะสมเป็นรายบุคคล เพื่อต่อยอดการอ่านที่ซับซ้อนต่อไป

ตาราง 18 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ
	ให้ 2 คะแนน เมื่อครูมีการกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจภายในให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการอ่าน สามารถวิเคราะห์จุดเด่นและจุดบกพร่อง และให้ข้อมูลย้อนกลับไปยังผู้เรียนเป็นรายบุคคลทันที
	ให้ 1 คะแนน เมื่อครูมีการกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจภายในให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการอ่าน และให้ข้อมูลย้อนกลับไปยังผู้เรียนเป็นรายบุคคลทันที

11. นำผลจากการประเมินมาหาค่าเฉลี่ย แล้วเทียบกับเกณฑ์เพื่อแปลความหมายดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.00 หมายถึง มีความสามารถในการวินิจฉัยการอ่าน

ภาษาไทยอยู่ในระดับดีมาก

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายถึง มีความสามารถในการวินิจฉัยการอ่าน

ภาษาไทยอยู่ในระดับดี

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50 หมายถึง มีความสามารถในการวินิจฉัยการอ่าน

ภาษาไทยอยู่ในระดับพอใช้

เครื่องมือประเภทที่ 3 แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย มีลักษณะเป็นแบบบันทึกและแบบตรวจสอบรายการมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีกลุ่มการรู้คิด ทฤษฎีกระบวนการอ่านและการสอนอ่าน ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ แนวคิดเกี่ยวกับการสอนอ่านภาษาไทย แนวคิดทางจิตวิทยาการเรียนรู้กับการอ่านภาษาไทย แนวคิดเกี่ยวกับการโค้ชเพื่อการรู้คิดเน้นในเรื่องการใช้พลังคำถามและการเสริมพลังอำนาจการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย ขั้นตอนการวินิจฉัยการอ่าน การตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านการให้ข้อมูลในระหว่างและภายหลังที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการอ่านเพื่อให้ผู้เรียนทราบจุดแข็งและจุดที่ต้องปรับปรุงตลอดจนการนำผลการวินิจฉัยการอ่านไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน

2. สังเคราะห์พฤติกรรมที่เป็นตัวบ่งชี้ถึงความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย สำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น

3. สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทย โดยให้ครอบคลุมตามพฤติกรรมที่ได้จากการสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ และประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นเตรียมการสอน ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และขั้นสรุป รวมถึงสภาพบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียน บุคลิกภาพ ตลอดจนสื่อ วัสดุอุปกรณ์เป็นต้น โดยมีลักษณะเป็นทั้งแบบบันทึกและแบบตรวจสอบรายการ

4. นำแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ตลอดจนความครบถ้วน สมบูรณ์และความครอบคลุมของคำถาม โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ คือ ครูต้นแบบภาษาไทยที่มีประสบการณ์สอนอ่านไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน และผู้ที่สำเร็จการศึกษาปริญญาเอกด้านวัดและประเมินผล 3 คน โดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง มีรายละเอียดดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนนคุณภาพด้านความเที่ยงตรงของแบบประเมินความสามารถในการวินิจัยการอ่านภาษาไทย

- ให้ 1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่ารายการประเมินมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์
- ให้ 0 คะแนน เมื่อไม่แน่ใจว่ารายการประเมินมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์
- ให้ -1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่ารายการประเมินไม่มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนคุณภาพด้านความเที่ยงตรงของแบบประเมินความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทย

- ค่าเฉลี่ย 0.50-1.00 แสดงว่ารายการประเมินมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์
- ค่าเฉลี่ย -1.00-0.49 แสดงว่ารายการประเมินไม่มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์

ผลจากการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 แสดงว่าทุกรายการประเมินมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์

5. ปรับแก้แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

6. นำแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยไปใช้ในขั้นตอนทดลองนำร่องหลักสูตรโดยมีผู้ประเมินจำนวน 2 คน ได้แก่ เพื่อนครู และผู้วิจัย

7. ปรับปรุงแก้ไขภาษาและรายการพฤติกรรมในแบบสังเกตตามข้อเสนอแนะของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม

9. วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทย โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach - α coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92

10. นำแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับครูที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย 6 คน โดยมีผู้ประเมินจำนวน 2 ได้แก่ เพื่อนครู และผู้วิจัยโดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้ 4 คะแนน เมื่อปฏิบัติตามพฤติกรรมที่ระบุไว้อย่างสม่ำเสมอด้วยตนเอง

ให้ 3 คะแนน เมื่อปฏิบัติตามพฤติกรรมที่ระบุไว้ด้วยตนเอง

ให้ 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติตามพฤติกรรมที่ระบุไว้เมื่อได้รับการกระตุ้น

ให้ 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติตามพฤติกรรมที่ระบุไว้เมื่อได้รับคำแนะนำ

11. นำผลจากการประเมินมาหาค่าเฉลี่ย แล้วเทียบกับเกณฑ์เพื่อแปลความหมายดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.00 หมายถึง มีพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50 หมายถึง มีพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายถึง มีพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50 หมายถึง มีพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เครื่องมือประเภทที่ 4 แบบสัมภาษณ์ผู้สอนและผู้เรียน มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

แบบสัมภาษณ์ผู้สอน

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินเพื่อวินิจฉัย มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด จุดเน้นของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 แนวคิดการสอนอ่านภาษาไทยและการวิเคราะห์แบบเรียนภาษาไทย

2. จัดทำข้อสรุปเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมากำหนดเป็นประเด็นคำถามของการสัมภาษณ์

3. นำข้อสรุปจากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) มาสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างในประเด็นที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านของครูผู้สอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาตอนต้น โดยมีประเด็นคำถามครอบคลุมประเด็นได้แก่

- 1) สภาพปัญหาทั่วไปเกี่ยวกับการอ่าน
- 2) เทคนิคการสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพ
- 3) ขั้นตอนการสอนอ่าน

ที่ทำให้เกิดความคงทนยั่งยืน4) ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับ
ครูระดับประถมศึกษาตอนต้น

4. นำแบบสัมภาษณ์ผู้สอนที่มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างไปให้ผู้เชี่ยวชาญ
จำนวน 5 คนตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ตลอดจนความครบถ้วน
สมบูรณ์และความครอบคลุมของคำถาม โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ คือ ครูต้นแบบภาษาไทย
ที่มีประสบการณ์สอนอ่านไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน และผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกด้านวัดและ
ประเมินผล 3 คนปรับแก้แบบสัมภาษณ์ผู้สอนและผู้เรียนที่มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง
ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

5. นำแบบสัมภาษณ์ผู้สอนที่มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างไปใช้ในขั้นตอน
ทดลองนำร่องหลักสูตร

6. ปรับปรุงแก้ไขภาษาและรายการประเมินตามข้อเสนอแนะของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม

แบบสัมภาษณ์ผู้เรียน

เป็นการสัมภาษณ์ผู้เรียนโดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างในประเด็นคำถามครอบคลุม
ประเด็นได้แก่ 1) สภาพปัญหาทั่วไปเกี่ยวกับการอ่าน2) เทคนิคการสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพ
3) ขั้นตอนการสอนอ่านที่ทำให้เกิดความคงทนยั่งยืน 4) ข้อเสนอแนะอื่นๆ ของผู้เรียนเกี่ยวกับการสอน
อ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นทั้งนี้ ผู้วิจัยจะสัมภาษณ์ผู้เรียนแบบสุ่ม
เป็นรายบุคคลมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินเพื่อวินิจัย มาตรฐานการเรียนรู้
ตัวชี้วัด จุดเน้นของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่1
แนวคิดการสอนอ่านภาษาไทยและการวิเคราะห์แบบเรียนภาษาไทย

2. จัดทำข้อสรุปเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมากำหนดเป็นประเด็นคำถามของ
การสัมภาษณ์

3. นำข้อสรุปจากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) มาสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่ง
โครงสร้างในประเด็นที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่าน
ของครูผู้สอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาตอนต้น โดยมีประเด็นคำถามครอบคลุมประเด็น ได้แก่
1) สภาพปัญหาทั่วไปเกี่ยวกับการอ่าน 2) เทคนิคการสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพ 3) ขั้นตอนการสอน
อ่านที่ทำให้เกิดความคงทนยั่งยืน 4) ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการสอนอ่านและวินิจัยการอ่าน
สำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น

4. นำแบบแบบสัมภาษณ์ผู้เรียนที่มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ตลอดจนความครบถ้วนสมบูรณ์และความครอบคลุมของคำถาม โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ คือ ครูต้นแบบภาษาไทยที่มีประสบการณ์สอนอ่านไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน และผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกด้านวัดและประเมินผล 3 คน ปรับแก้แบบสัมภาษณ์ผู้สอนและผู้เรียนที่มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

5. นำแบบสัมภาษณ์ผู้เรียนที่มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างไปใช้ในขั้นตอนทดลองนำร่องหลักสูตร

6. ปรับปรุงแก้ไขภาษาและรายการประเมินให้เหมาะสมกับผู้เรียน

เครื่องมือประเภทที่ 5 แบบบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้โดยการทบทวนหลังการปฏิบัติ (after action review) สำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม

แบบบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมถอดบทเรียนหลังจากฝึกอบรมจบในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยจะให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเขียนสรุปใน 3 ประเด็นสำคัญ ได้แก่ สิ่งที่ท่านได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรมฝึกอบรมท่านจะนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนได้อย่างไรและท่านพบข้อดีและข้อควรปรับปรุงในการฝึกอบรมครั้งนี้อย่างไรบ้าง ในการนี้ ผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น ฉบับร่าง และเครื่องมือวัดได้แก่ แบบประเมินความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทย แบบประเมินความสามารถในการวินิจัยการอ่านภาษาไทย แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทย แบบสัมภาษณ์ผู้สอนและผู้เรียน และแบบบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้สำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ก่อนนำไปทดลองนำร่องใช้หลักสูตรต่อไป

การทดลองนำร่องใช้หลักสูตรฝึกอบรม (ฉบับร่าง) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

การทดลองนำร่องใช้หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นเป็นการศึกษานำร่องกับครูผู้สอนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) ระดับชั้นละ 1 คน รวมจำนวน 3 คน โดยให้นำหลักสูตรฝึกอบรม และเครื่องมือวัดทุกฉบับไปทดลองใช้กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 1 หน่วยที่โรงเรียนวัดปากบึงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 ระหว่างวันที่ 9-25 พฤศจิกายน 2558 โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของการนำหลักสูตรไปสู่

การปฏิบัติจริงว่าเหมาะสมกับสภาพของการศึกษาที่เป็นอยู่ปัจจุบันและบริบทของสังคมมากน้อยเพียงใด รวมทั้งตรวจสอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ เครื่องมือ การนำกระบวนการฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงานไปใช้ฝึกอบรมตามหลักสูตร ตลอดจนศึกษาปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการนำหลักสูตรไปปฏิบัติ ผลการศึกษานำร่องจะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองภาคสนาม การทดลองนำร่องใช้หลักสูตรฝึกอบรมตามแผนการฝึกอบรม โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ประสานขอความร่วมมือในการทดลองใช้หลักสูตรไปยังสถานศึกษาเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและชี้แจงรายละเอียดของหลักสูตร โดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย
2. ก่อนการฝึกอบรม ผู้วิจัยเข้าไปสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านของครู
3. ดำเนินการทดลองนำร่องใช้หลักสูตรฝึกอบรมตามหลักสูตรกับครูที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ระหว่างวันที่ 9-25 พฤศจิกายน 2558 และในระหว่างฝึกอบรมจะมีการสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านภาษาไทยและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยการประเมินความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยและความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยการสัมภาษณ์ผู้สอนและผู้เรียน ตลอดจนการถอดบทเรียนของครูที่เข้ารับการฝึกอบรมเมื่อจบกิจกรรมการทดลองนำร่องใช้หลักสูตรฝึกอบรม

นอกจากการดำเนินการทดลองนำร่องใช้หลักสูตรดังกล่าว ผู้วิจัยได้ทำ Feedback Workshop (Gullickson , R.; Stufflebeam , D. (2015) กับครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมและผู้เรียนในชั้นเรียนพบว่าหลักสูตรฝึกอบรมมีความเป็นไปได้ในการนำไปสู่การปฏิบัติกับสถานการณ์จริง ไม่มีปัญหาและอุปสรรคใดๆ จากการนำหลักสูตรไปใช้

สำหรับกระบวนการในการทำ Feedback Workshop เป็นการประชุมเพื่อร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้การใช้หลักสูตรฝึกอบรม ฉบับร่าง ระหว่าง ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม ผู้เรียน และผู้วิจัย เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมินและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการใช้หลักสูตร ตลอดจนสร้างความเข้าใจให้ผู้ที่มีส่วนร่วมในการใช้หลักสูตรฝึกอบรมอันนำไปสู่บรรทัดฐานสูงสุด รวมทั้งเพื่อการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติในห้องเรียน โดยผู้วิจัยได้ทำ Feedback workshop ภายหลังจากการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม ฉบับร่าง จำนวน 1 หน่วย พร้อมกับการทดลองใช้เครื่องมือทุกฉบับ ซึ่งผู้วิจัยได้ให้ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้สะท้อนถึงความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม กระบวนการฝึกอบรม ทั้ง 4 ขั้นตอน เนื้อหาสาระ โครงสร้างหลักสูตร กิจกรรม สื่อ ระยะเวลา และการวัดและประเมินผล ตลอดจนเครื่องมือวัดทุกประเภท ได้แก่แบบประเมินความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยแบบประเมินความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย

แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยแบบสัมภาษณ์ผู้สอนและผู้เรียนการถอดบทเรียนโดยการทบทวนหลังการปฏิบัติใช้กระบวนการ AAR (after action review) อีก

ทำให้ผู้เรียนได้ร่วมสะท้อนถึงการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านของครูที่ได้รับการฝึกอบรม เพื่อเป็นการนำผลที่ได้จากการสะท้อนกลับไปใช้ในการยืนยันความเหมาะสมและสอดคล้องของหลักสูตร นำไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติจริงในห้องเรียนและเป็นการทดลองนำนวัตกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านไปสู่การแก้ไขปัญหาการอ่านให้กับผู้เรียนได้อย่างยั่งยืนในระดับหนึ่งต่อไป โดยเชิญครูทั้ง 3 ท่านและสุ่มผู้เรียนในห้องที่ครูเข้ารับการฝึกอบรมมาร่วมกันแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบกัลยาณมิตร

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ จากนั้นนำผลการวิเคราะห์มาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร แผนการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมเอกสารประกอบการฝึกอบรม และเครื่องมือวัดและประเมินผลให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น พร้อมสำหรับนำไปใช้ในขั้นตอนการทดลองใช้หลักสูตรกับครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นกับครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (Research 2: R2)

ภายหลังจากมีการปรับปรุงหลักสูตรแล้ว ได้นำหลักสูตรไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างโดยมีรายละเอียดการดำเนินการดังนี้

1. วัตถุประสงค์การทดลองใช้หลักสูตร ประกอบด้วย

1.1 เพื่อศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น

1.2 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการนำหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นไปใช้

2. วิธีดำเนินการ

การเตรียมการทดลองใช้หลักสูตร เพื่อให้การดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพได้เตรียมความพร้อมหลายด้าน ได้แก่ คู่มือหลักสูตรสำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม แผนการฝึกอบรม เอกสารความรู้ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และแบบประเมินต่างๆ การดำเนินการทดลองใช้หลักสูตร มีรายละเอียดการดำเนินการดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3) ระดับชั้นละ 1 คน จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 ที่ได้รับการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม ได้จำนวน 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดศรีวารีน้อย และโรงเรียนวัดหัวคู้

ได้จำนวนครูทั้งสิ้น 6 คน ซึ่งเป็นครูสอนภาษาไทยที่มีความต้องการพัฒนาการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านของผู้เรียนผู้อำนวยความสะดวกให้การสนับสนุนการดำเนินการหลักสูตรฝึกอบรมการเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น และครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นที่เห็นความสำคัญและต้องการเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่าน และสมัครใจเข้ารับการฝึกอบรม

2.2 ดำเนินการฝึกอบรมตามแผนการฝึกอบรม โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.2.1 ประสานขอความร่วมมือในการทดลองใช้หลักสูตรไปยังสถานศึกษาเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและชี้แจงรายละเอียดของหลักสูตร โดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย

2.2.2 ก่อนการฝึกอบรม ผู้วิจัยเข้าไปสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านของครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2.2.3 ดำเนินการจัดอบรมตามหลักสูตรกับกลุ่มตัวอย่างในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 และในระหว่างฝึกอบรมแต่ละหน่วยจะมีการสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านภาษาไทยและวินิจัยการอ่านภาษาไทยการประเมินความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยและความสามารถในการวินิจัยการอ่านภาษาไทยการสัมภาษณ์ผู้สอนและการสัมภาษณ์ผู้เรียน ตลอดจนการถอดบทเรียนของครูที่เข้ารับการฝึกอบรมเมื่อจบกิจกรรมในแต่ละหน่วย

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบแผนการทดลองใช้หลักสูตรฯ ครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นกลุ่มที่สนใจและมุ่งศึกษาความก้าวหน้าของผู้เข้ารับการอบรม ผู้วิจัยใช้แบบแผนการวิจัยการทดลองแบบอนุกรมเวลา (One group time series design) ดังนี้ (องอาจ นัยพัฒน์, 2554)

O pre X1 O1 X2 O2 X3 O3 X4 O4 X5 O post

เมื่อ O pre แทน การประเมินความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านก่อนใช้หลักสูตร

X1 แทน การทดลองใช้หลักสูตรหน่วยที่ 1

O1 แทน การประเมินความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านหลังใช้หลักสูตรหน่วยที่ 1

X2 แทน การทดลองใช้หลักสูตรหน่วยที่ 2

O2 แทน การประเมินความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านหลังใช้หลักสูตรหน่วยที่ 2

- X3 แทน การทดลองใช้หลักสูตรหน่วยที่ 3
- O3 แทน การประเมินความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านหลังใช้หลักสูตรหน่วยที่ 3
- X4 แทน การทดลองใช้หลักสูตรหน่วยที่ 4
- O4 แทน การประเมินความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านหลังใช้หลักสูตรหน่วยที่ 4
- X5 แทน การทดลองใช้หลักสูตรหน่วยที่ 5
- O post แทน การประเมินความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านหลังใช้หลักสูตรหน่วยที่ 5

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์พัฒนาการส่วนบุคคลของครูผู้สอนและการเปรียบเทียบความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยและความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยก่อนใช้หลักสูตรฝึกอบรมระหว่างการใช้หลักสูตรฝึกอบรม หน่วยที่ 1 ถึงหน่วยที่ 4 และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมหน่วยที่ 5 เป็นรายบุคคลโดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาประสิทธิผลของหลักสูตร

ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นของการกำหนดเกณฑ์ประสิทธิผลของหลักสูตร ดังนี้

1. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยของครูก่อนและหลังการฝึกอบรม
2. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยของครูก่อนและหลังการฝึกอบรม
3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยของครูก่อนและหลังการฝึกอบรม
4. ศึกษาพัฒนาการด้านความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทย ก่อน ระหว่างและหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรม
5. ศึกษาพัฒนาการด้านความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย ก่อน ระหว่างและหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรม
6. ศึกษาพัฒนาการพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย ก่อนระหว่างและหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรม

ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จากการถอดบทเรียนโดยการทบทวนหลังการปฏิบัติ (after action review) ของครู และการสัมภาษณ์ผู้สอนและผู้เรียนที่สะท้อนความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยและความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย และนำเสนอในรูปแบบเรียงประกอบการอธิบายเสริมข้อมูลเชิงปริมาณในแต่ละช่วงเวลา เริ่มตั้งแต่ก่อนการใช้หลักสูตรฝึกอบรม เมื่อจบกิจกรรมการฝึกอบรมในแต่ละหน่วย และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรและปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร (Development 2: D2)

1. วัตถุประสงค์ ประกอบด้วย

1.1 เพื่อตรวจสอบประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น

1.2 เพื่อปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นไปใช้

2. วิธีดำเนินการ

2.1 กำหนดเกณฑ์ประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น

2.2 นำผลการวิเคราะห์มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมเป็นการตรวจสอบประสิทธิผลของหลักสูตร แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้หลักสูตรฝึกอบรมที่สมบูรณ์ดำเนินการโดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลก่อน ระหว่าง และหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมกับกลุ่มตัวอย่างมาตรวจสอบกับเกณฑ์ประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ประสิทธิผลของหลักสูตรดังนี้

2.2.1 ครูที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรมีความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม

2.2.2 ครูที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรมีความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม

2.2.3 ครูที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรมีพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม

2.2.4 ครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการด้านความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้น

2.2.5 ครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการด้านความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้น

2.2.6 ครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้น

2.3 การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร เป็นการนำข้อเสนอแนะต่างๆหลังการทดลองใช้หลักสูตรมาปรับปรุงแก้ไขให้ได้หลักสูตรที่สมบูรณ์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและ
วินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นในครั้งนี้เป็นลักษณะของการวิจัยและพัฒนา
(Research & Development) แบบผสมผสานวิธี (Mixed method) ประเภท Exploratory design ใช้
แบบแผนการวิจัยแบบสองระยะต่อเนื่อง โดยเริ่มจากการใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและต่อด้วยการใช้
วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

- ตอนที่ 1 ผลการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม
- ตอนที่ 2 ผลการศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรม
- ตอนที่ 3 หลักสูตรฝึกอบรมฉบับสมบูรณ์

ตอนที่ 1 ผลการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วย

- 1. ผลการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
- 2. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ฉบับร่าง และประเมินความเหมาะสมและความ
สอดคล้องโดยผู้เชี่ยวชาญ และทดลองนำร่องใช้หลักสูตร
- 3. ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัย
การอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นกับครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

1. ผลการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในขั้นตอนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่สำคัญ
และจำเป็นสำหรับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัย
การอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นฐานข้อมูลสำหรับการพัฒนา
หลักสูตร ฉบับร่าง จากการศึกษาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ได้ผลดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสอนอ่าน และวินิจัยการอ่านและการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ได้ผลดังนี้

จากการศึกษางานวิจัยพบว่าวิธีการสอนอ่านในระดับประถมศึกษาตอนต้นที่ใช้
การสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ เป็นการเรียงเนื้อหาจากง่ายไปยาก ทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการ
การเรียนรู้เป็นไปตามลำดับขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของกาเย่ (Gagne') ที่กล่าวว่า การเรียน
การสอนจะเริ่มจากทักษะที่ง่ายไปสู่ทักษะที่ซับซ้อนโดยทักษะที่สูงกว่าจะต้องอาศัยองค์ประกอบ

ที่ผู้เรียนมีอยู่เป็นพื้นฐานจึงจะช่วยให้ผู้เรียนมีผลการเรียนดีขึ้น การฝึกอ่านแจกลูกมีลักษณะการฝึกที่หลากหลาย เช่น การฝึกอ่านโดยหาคำใหม่และการฝึกอ่านคำใหม่ การประสมคำและอ่านภาพแทนตัวอักษรทำให้เด็กสนุก ไม่เบื่อหน่าย ทำให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการอ่านและพัฒนาความสามารถในการอ่านได้ และการฝึกอ่านแบบแจกลูก มีลักษณะเนื้อหาแบ่งเป็นตอนๆ มีแบบฝึกย่อยๆ ให้ผู้เรียนได้ฝึกอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้ฝึกฝนบ่อยและต่อเนื่อง ซึ่งเป็นไปตามกฎการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ (Thorndike) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้เกิดได้ดีก็ต่อเมื่อมีการฝึกฝน ทำซ้ำๆ และต่อเนื่องกันไป สถานการณ์ที่ช่วยให้ผู้เรียนตอบสนอง และยิ่งไปกว่านั้น การฝึกอ่านแบบแจกลูก สะกิดความเป็นแบบฝึกที่สร้างขึ้นสอดคล้องกับธรรมชาติของภาษาไทย เนื่องจากเป็นวิชาทักษะที่ต้องเน้นการฝึกทำซ้ำๆ จนเกิดความชำนาญเช่นเดียวกับการฝึกอ่านแจกลูก ซึ่งต้องทำบ่อยๆ โดยฝึกจากตัวอย่าง

สำหรับการวินิจฉัยการอ่านเป็นนวัตกรรมหนึ่งที่จะช่วยในการแก้ไขปัญหาการอ่านไม่ออกหรือการอ่านไม่ถูกต้อง เพราะเป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูล ค้นหา วิเคราะห์ ตัดสินสาเหตุที่ทำให้เด็กอ่านไม่ออกหรืออ่านไม่ถูกต้อง โดยครูจะต้องพัฒนานวัตกรรมที่ถูกต้องให้กับผู้เรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้นซึ่งเป็นการวางรากฐานที่สำคัญ โดยสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านของผู้เรียนไปในคราวเดียวกัน ซึ่งนอกจากครูต้องเข้าใจทักษะกระบวนการพัฒนาความสามารถในการอ่านของผู้เรียนและสอนอ่านตามลำดับขั้นตอนแล้ว ยังต้องวินิจฉัยการอ่านของผู้เรียนตลอดเวลาและต่อเนื่องควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อเป็นการตรวจสอบความรู้พื้นฐานและความเข้าใจของผู้เรียน ค้นหาสาเหตุว่าผู้เรียนมีจุดอ่อนในการอ่านเรื่องใด อย่างไร การวินิจฉัยการอ่านเป็นเทคนิคที่สามารถนำมาใช้ในการตรวจสอบมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน (Misconception) ค้นหาข้อบกพร่องในการอ่าน สาเหตุของข้อบกพร่องและตรวจสอบความพอเพียงของความรู้ความสามารถที่เป็นพื้นฐานจำเป็นในการอ่านของผู้เรียน ดังนั้นครูผู้สอนควรให้ความสำคัญและความสนใจในการวินิจฉัยการอ่านของผู้เรียนเพื่อที่จะจัดกิจกรรมการสอนอ่านได้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของผู้เรียนเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน หมั่นทำการติดตามตรวจสอบความรู้ความสามารถของผู้เรียน โดยครูผู้สอนต้องทำการประเมินเพื่อจะได้ทราบว่าผู้เรียนไม่ประสบผลสำเร็จในการอ่านเพราะสาเหตุใดจะได้ดำเนินการแก้ไขในส่วนที่บกพร่องให้สมบูรณ์ การวินิจฉัยการอ่านมีเป้าหมายหลัก คือ ค้นหาสาเหตุของปัญหาในการเรียนรู้เกี่ยวกับการอ่านของผู้เรียน เพื่อใช้ในการวางแผนแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น การประเมินเพื่อวินิจฉัยเป็นการประเมินเพื่อค้นหาข้อบกพร่องในการเรียนรู้สาเหตุของข้อบกพร่องและตรวจสอบความเพียงพอของความรู้ความสามารถที่เป็นพื้นฐานจำเป็นของผู้เรียน ดังนั้นครูผู้สอนควรให้ความสำคัญและความสนใจในการประเมินเพื่อวินิจฉัยผู้เรียนเพื่อที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของผู้เรียนเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน

ดังนั้น ความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านของครูจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดต่อการอ่านออก อ่านได้ของผู้เรียน ซึ่งการพัฒนาครูให้มีความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสามารถดำเนินการผ่านการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพโดยเน้นที่การลงมือปฏิบัติจริงมากกว่าการฟังบรรยายและสามารถทำไปพร้อมกับการจัดการเรียนการสอนปกติที่โรงเรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ยิ่งถ้าการฝึกอบรมสามารถเชื่อมโยงกับการปฏิบัติงานตามปกติก็จะทำให้เอื้อต่อการประสบความสำเร็จ และมีงานวิจัยหลายเรื่องที่ยืนยันและสนับสนุนว่าการฝึกอบรมเป็นการพัฒนาที่เป็นระบบมากที่สุดมีความสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของครูไม่ว่าจะเป็นด้านการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลแบบบูรณาการ หรือทักษะทางวิชาชีพ การบูรณาการจริยธรรมในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยผ่านการพัฒนาจากหลักสูตรฝึกอบรมที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน)

1.2 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการประเมินเพื่อวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยของครูผู้สอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาตอนต้น

โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3) ที่มีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ระดับชั้นละ 2 คน รวมจำนวน 6 คนโดยมีประเด็นครอบคลุมดังนี้ 1) สภาพปัจจุบันของการวินิจฉัยการอ่าน 2) ปัญหาในการวินิจฉัยการอ่าน/มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนของผู้เรียน และ 3) ความต้องการในการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการวินิจฉัยการอ่านได้ผล ดังนี้

1.2.1 สภาพปัจจุบันของการวินิจฉัยการอ่านความสามารถในการวินิจฉัยการอ่าน

เป็นความสามารถของผู้สอนในการค้นหาสาเหตุของปัญหาเกี่ยวกับการอ่านที่มีอยู่ของผู้เรียนเพื่อใช้ในการวางแผนแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจนผู้เรียนสามารถอ่านได้จากการสัมภาษณ์พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และการนำเทคนิคการวินิจฉัยการอ่านไปใช้กับผู้เรียน ดังสะท้อนได้จากข้อมูลการสัมภาษณ์ดังนี้

“การสอนให้ผู้เรียนอ่านออก อ่านได้ อย่างถูกต้อง คล่องแคล่วเป็นบทบาทสำคัญของครูอยู่แล้ว แต่การวินิจฉัยการอ่านที่จะต้องดำเนินการควบคู่กันนั้น ครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องว่า การวินิจฉัยมีขั้นตอน วิธีการ และดำเนินการอย่างไร หากครูได้เรียนรู้ ทราบเทคนิค วิธีการ และได้ฝึกปฏิบัติ ก็มองว่า จะเป็นประโยชน์ทั้งกับครูและผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง”

(ครูคนที่ 1.22 เมษายน 2558: สัมภาษณ์)

“การวินิจฉัยการอ่านยังเป็นเรื่องใหม่ มองว่าครูส่วนใหญ่ยังไม่เห็นภาพ ไม่รู้จักเทคนิค และยังขาดการนำไปใช้ควบคู่กับการสอนอ่านแน่นอน”

(ครูคนที่ 2. 25 เมษายน 2558: สัมภาษณ์)

1.2.2 ปัญหาในการวินิจฉัยการอ่าน/มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนของผู้เรียน พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจเทคนิคในการวินิจฉัยการอ่าน การสร้างเครื่องมือวินิจฉัยการอ่านที่ถูกต้องตามหลักวิชา ยังไม่สามารถหามโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการอ่านเพื่อแก้ไข ปรับปรุงได้ ดังสะท้อนได้จากข้อมูลการสัมภาษณ์ดังนี้

“การสอนอ่านภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น สิ่งที่สำคัญคือตัวครูผู้สอน นอกจากครูจะต้องมีความแม่นยำในเนื้อหา ขั้นตอนการสอนอ่านที่ถูกต้องตามหลักภาษาไทยแล้ว การวิเคราะห์ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนของผู้เรียนเป็นสิ่งจำเป็นไม่แพ้กัน และจะต้องทำควบคู่ไปกับการสอนอ่าน แต่ขณะนี้ครูส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจ เทคนิค และเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์และตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านของผู้เรียน”

(ครูคนที่ 3.26 เมษายน 2558: สัมภาษณ์)

“การสอนอ่านภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นถือเป็นการวางพื้นฐานที่สำคัญ ดังนั้น ครูจะต้องสอนให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดที่ถูกต้องในการอ่าน สอนแบบเป็นลำดับขั้นตอน จากง่ายไปยาก ซึ่งมองว่า การวินิจฉัยการอ่านก็ต้องดำเนินการไปอย่างเป็นลำดับขั้นตอนเช่นกัน โดยต้องผ่านการใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพ ซึ่งครูจะต้องศึกษาและเรียนรู้เพิ่มเติม”

(ครูคนที่ 4. 26 เมษายน 2558: สัมภาษณ์)

1.2.3 ความต้องการในการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการวินิจฉัยการอ่านพบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความต้องการพัฒนาตนเองเพื่อวินิจฉัยการอ่านให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องการเครื่องมือที่จะสามารถวินิจฉัยการอ่านผู้เรียนในชั้นเรียนได้แบบรายบุคคล รวมทั้งยังอยากทราบวิธีการ/เทคนิคในการสร้างเครื่องมือวินิจฉัยการอ่านอย่างง่ายด้วยตนเองดังสะท้อนได้จากข้อมูลการสัมภาษณ์ดังนี้

“สิ่งสำคัญที่จะทำให้ครูผู้สอนได้สอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านควบคู่กันไปได้ ก่อนอื่นครูจะต้องทราบเทคนิคการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านที่ถูกต้อง สำหรับการสอนอ่านนั้น ครูส่วนใหญ่ที่สอนอ่านจะเป็นครูประจำชั้น ซึ่งจะรู้จักผู้เรียนในห้องเรียนเป็นรายบุคคล ดังนั้น หากครูได้พัฒนาตนเองในเรื่องการวินิจฉัยการอ่าน และการสร้างเครื่องมือวินิจฉัยอย่างง่าย ๆ ควบคู่กันไป ก็จะสามารถวินิจฉัยการอ่านผู้เรียนได้เป็นรายบุคคลซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมาก”

(ครูคนที่ 5. 26 เมษายน 2558: สัมภาษณ์)

“การวินิจฉัยการอ่านเป็นการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องในการอ่านของผู้เรียนและนำมาปรับปรุงพัฒนา โดยเฉพาะหากวินิจฉัยได้เป็นรายบุคคลจะเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง”

(ครูคนที่ 6.26 เมษายน 2558: สัมภาษณ์)

1.3 ผลการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับวิธีการสอนอ่านภาษาไทยของครูระดับประถมศึกษาตอนต้น

ด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบเรียนภาษาไทย 2 เล่ม ได้แก่ ดรุณศึกษา และมานะ มานี และสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ผู้เชี่ยวชาญที่มีบทบาทและมีส่วนเกี่ยวข้องกับการสอนอ่านภาษาไทย ได้แก่ ผู้อำนวยการสถาบันภาษาไทย ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญภาษาไทย และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในด้านการสอนอ่าน 5 ปี ขึ้นไป ซึ่งเป็นครูเชี่ยวชาญและครูต้นแบบของสมาคมภาษาไทยแห่งประเทศไทย รวมจำนวน 5 คน ครอบคลุมประเด็นดังนี้ 1) สภาพปัญหาทั่วไปเกี่ยวกับการอ่าน 2) เทคนิคการสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพ 3) ขั้นตอนการสอนอ่านที่ทำให้เกิดความคงทนยั่งยืน 4) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสอนอ่านและการประเมินเพื่อวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นได้ผลดังนี้

1.3.1 ผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์แบบเรียนภาษาไทย 2 เล่ม ได้แก่ ดรุณศึกษา และมานะ มานี พบว่าแบบเรียนทั้ง 2 เล่มมีจุดร่วมกันดังนี้

1) เริ่มสอนเนื้อหาจากง่ายไปยากคือ เริ่มจากการให้ผู้เรียนรับรู้และจำพยัญชนะและสระได้ก่อนเป็นเบื้องต้นนั่นคือ การสอนให้เห็นรูปของพยัญชนะทั้ง 44 ตัวและสระ โดยจะเริ่มสอนจากสระเสียงยาว 12 เสียง และสระเสียงสั้น 8 เสียงตามลำดับ

2) การรับรู้รูปวรรณยุกต์และการฝึกผันเสียงวรรณยุกต์ การฝึกประสมคำ เพื่อให้เกิดความคล่องในการอ่าน และความสามารถในการอ่านสะกดคำคือ การแยกแยะส่วนประกอบของคำออกมาว่า คำนั้นๆ ประกอบด้วยพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์และตัวสะกด อะไรบ้าง

3) ความสามารถในการอ่านแจกลูกสะกดคำต่อด้วยการเรียบเรียงเนื้อหาจากง่าย คือใช้คำศัพท์ที่ง่าย อ่านและสะกดได้โดยไม่ซับซ้อนไปยังยาก คือใช้คำศัพท์ที่ยาก มีความซับซ้อน มีรูปสระเพิ่มขึ้นมา

นอกจากนี้ลักษณะการเขียนเป็นเรื่องราวจะใช้ภาพประกอบมีแบบฝึกในการอ่านตอนท้ายทุกบท สำหรับการอ่านเน้นการอ่านออกเสียงถูกต้องยังมีต้องคำนึงถึงการสอนความหมายของคำ มีการใช้ภาษาเป็นปัจจุบัน อ่านเข้าใจง่าย เป็นเรื่องราวในชีวิตประจำวัน เนื้อเรื่องมีความต่อเนื่อง น่าสนใจ อ่านสนุกเพลิดเพลิน

1.3.2 ผลการสังเคราะห์การสัมภาษณ์เชิงลึกซึ่งครอบคลุมประเด็นดังนี้

1) สภาพปัญหาทั่วไปเกี่ยวกับการอ่านพบว่ามีความหลากหลายของภาษาที่ใช้ในประเทศไทย เช่น ภาษาไทยถิ่นภาคต่างๆ ภาษาท้องถิ่นของชาติพันธุ์ เช่น ภาษามลายู ภาษามอญ ภาษาชนเผ่า ภาษาพม่า และภาษาเขมร ไม่น้อยกว่า 70 ภาษา ส่งผลต่อการเรียนการสอนภาษาไทยนอกจากนี้ จากกระแสความเจริญของโลกเทคโนโลยีการสื่อสาร ผู้เรียนให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ทักษะด้านอื่นๆ ได้แก่ การดู การฟัง เป็นส่วนใหญ่ ทำให้ละเลยทักษะการอ่าน การเขียน ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ในกลุ่มสาระอื่นๆ ก็ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร และสาเหตุสำคัญและส่งผลต่อผู้เรียนโดยตรงคือ ครูผู้สอนภาษาไทยบางส่วน ขาดองค์ความรู้ภาษาไทยและวิธีการสอนอ่านภาษาไทย มีความเข้าใจคลาดเคลื่อนในการสอน ขาดการใช้สื่อสอนอ่านซึ่งมีความสำคัญและส่งผลต่อการอ่านของผู้เรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้นดังสะท้อนได้จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถาบันภาษาไทยและอาจารย์ละเอียด สดคมขำ: สมาคมครูภาษาไทยแห่งประเทศไทย ดังนี้

“ครูทุกคนต้องจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนอ่านออกเขียนได้และสื่อสารได้ตามที่หลักสูตรกำหนด ภาษาไทยเห็นภาษาที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ การสอนด้วยวิธีที่ถูกต้องจะช่วยลดปัญหานักเรียนอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ให้ลดน้อยลง ดังนั้น สถานศึกษาจึงควรทบทวนวิธีสอนภาษาไทยและจัดกิจกรรมส่งเสริมเพื่อแก้ปัญหานักเรียนอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ด้วยวิธีการที่เหมาะสมและถูกหลักภาษาไทย”

(นิจุสุตา อภินันท์ทากรณ์. 22 เมษายน 2558: สัมภาษณ์)

“ไม่เพียงแต่ปัจจัยแวดล้อม เพราะปัญหาที่สำคัญที่สุดและควรตั้งคำถามคือ ครูมีวิธีการจัดการเรียนการสอนการอ่านที่ถูกต้องตามหลักภาษาไทยหรือไม่ เพราะปัญหาที่พบในปัจจุบันคือ ครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่มิได้ศึกษามาทางด้านภาษาไทยโดยตรง แต่เมื่อต้องมารับผิดชอบสอนภาษาไทยจึงทำให้มีการสอนตามประสบการณ์ ครูอาจยังจัดลำดับ หรือวางระบบการสอนได้ไม่ชัดเจน ครูส่วนหนึ่งอาจยังไม่เข้าใจระบบและโครงสร้างของคำในภาษาไทย จึงจัดการเรียนการสอนพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์อย่างไม่เป็นระบบ ไม่เป็นขั้นเป็นตอน ไม่เรียงลำดับความยากง่าย”

(ละเอียด สดคมขำ. 20 เมษายน 2558: สัมภาษณ์)

2) เทคนิคการสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพ พบว่ารูปแบบการสอนของครูต้องน่าสนใจ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากที่สุด สื่อที่ใช้ต้องใกล้ตัวผู้เรียน จับต้องได้ มีสีสันสวยงาม ชวนจับต้อง โดยเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้สื่อทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม อาจใช้กิจกรรม และรูปแบบเกมที่สัมพันธ์กับการพัฒนาสมองในแต่ละช่วงวัย จะทำให้เด็กสนุกและเกิดการเรียนรู้การอ่านได้ไวสำหรับหนังสือหรือแบบเรียนที่ใช้สอนอ่าน ควรเลือกแบบเรียนที่มีเรื่องราวใกล้ตัวผู้เรียน มีการเรียงลำดับการสอนอ่าน

อย่างเป็นลำดับขั้นตอน สามารถสอนอ่านจากง่ายไปยาก นอกจากนี้ การแข่งขัน จะทำให้เด็ก สนุกสนานและอยากได้รับชัยชนะ การชมเชย จะทำให้ผู้เรียนภูมิใจจนเกิดกำลังใจในการอ่าน การ เสริมแรงโดยการให้รางวัล จะทำให้ผู้เรียนมีจุดหมายและเกิดกำลังใจในการอ่าน พยายามจนบรรลุ จุดหมายและการตั้งกฎเกณฑ์ จะทำให้ผู้เรียนฝึกอ่านอย่างสม่ำเสมอจนเกิดนิสัยรักการอ่าน ดังสะท้อน ได้จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญภาษาไทย และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ ในด้านการสอนอ่าน 5 ปี ขึ้นไป ซึ่งเป็นครูเชี่ยวชาญและครูต้นแบบของสมาคมภาษาไทยแห่งประเทศไทย แห่งประเทศไทย ดังนี้

“เทคนิคการสอนที่ใช้และปัจจัยที่ครูต้องคำนึงในการสอนอ่านประกอบด้วยตัวผู้เรียนต้องมีความ พร้อมในการออกเสียงครูต้องพร้อมทั้งความรู้และวิธีการสอนสื่อที่ใช้ในการสอนต้องเหมาะสมและตรงกับ เนื้อหานอกจากนี้ เทคนิคที่ครูใช้สอนให้ผู้เรียนอ่านออกได้แก่ การแข่งขัน จะทำให้เกิดความสนุกสนาน และอยากได้รับชัยชนะ การชมเชยจะทำให้ผู้เรียนภูมิใจจนเกิดกำลังใจในการอ่านการตั้งรางวัลจะทำให้ ผู้เรียนมีจุดหมายและเกิดกำลังใจทำจนบรรลุจุดหมายและการตั้งกฎเกณฑ์ จะทำให้ผู้เรียนฝึกอ่านอย่าง สม่ำเสมอจนเกิดนิสัยรักการอ่าน”

(ศึกษานิเทศก์คนที่ 1. 25 เมษายน 2558: สัมภาษณ์)

“การสอนอ่านเป็นทักษะที่ต้องฝึกบ่อยๆ จึงจะอ่านได้คล่องและควรจัดกิจกรรมหลายอย่างเพื่อให้ ผู้เรียนสนุกสนาน ไม่เบื่อหน่าย จดจำง่าย นอกจากนี้ การสอนอ่านจะต้องใช้เวลาว่างนอกเหนือจากเวลา เรียนจึงควรให้อ่านเป็นการบ้านทุกวันเพื่อสร้างนิสัยรักการอ่าน”

(ศึกษานิเทศก์คนที่ 2. 25 เมษายน 2558: สัมภาษณ์)

“การสอนอ่านจะประสบความสำเร็จถ้าครูรู้ทฤษฎีทางสมอง และสอนแบบเป็นลำดับขั้นตอน จาก ง่ายไปยาก นอกจากนี้ ยังใช้เทคนิคการโค้ชโดยใช้คำถามกระตุ้นการคิดให้ครูสะท้อนจุดอ่อน จุดแข็ง ตนเอง อีกทั้งนำคำถามกระตุ้นการคิดไปใช้กับผู้เรียนอีกด้วย”

(ศึกษานิเทศก์คนที่ 3. 30 เมษายน 2558: สัมภาษณ์)

“การสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ มีผลดีต่อผู้เรียนอย่างยั่งยืน คงทน เมื่อเจอคำใหม่ๆ ตาม สถานที่ทั่วไป ก็อ่านได้หมด การสะกดคำ เป็นการแยกตัวพยัญชนะ สระ ตัวสะกด วรรณยุกต์ เช่น หาก ผู้เรียนอ่านคำว่า บ้าน ได้ ก็สามารถอ่านคำว่า ด้าน ได้ และยังเอื้อประโยชน์ไปยังการเขียนอีกด้วย ส่วน การอ่านแจกลูก จะเป็นการเพิ่มทักษะทางสมอง ถ้าพยัญชนะเปลี่ยน ความหมายก็จะเปลี่ยน ซึ่งแบบฝึก อ่านเร็ว 1-2-3 จะช่วยในการฝึกอ่านแจกลูก สะกดคำได้ดี นอกจากนี้ จะต้องอาศัยการตอก ย้ำ ซ้ำ ทวนอยู่ เป็นประจำ”

(อัมภา บุญศิริ. 30 เมษายน 2558: สัมภาษณ์)

3) ขั้นตอนการสอนอ่านที่ทำให้เกิดความคงทนยั่งยืนพบว่า “การแจกลูกสะกดคำ” เป็นการสอนอ่านที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถอ่านได้อย่างคงทนและยั่งยืน ครูต้องใช้เวลาในการฝึก ย้ำ ซ้ำ ทวน เป็นไปอย่างมีลำดับขั้นตอน ผู้เรียนจะสามารถมีพัฒนาการอ่านที่คงทน ติดตัว สามารถอ่านคำในชีวิตประจำวันได้อย่างหลากหลาย มิใช่อ่านได้อยู่แต่ในเฉพาะคำศัพท์ที่ปรากฏในบัญชีคำที่กำหนดเท่านั้น การสอนสะกดคำแจกลูกเป็นเสมือนให้เครื่องมือตกลาแก่ผู้เรียนเพื่อนำไปใช้หาปลา รับประทานเองตามแนวปฏิรูปการศึกษาที่สนอง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งมุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยกระบวนการต่างๆ เพื่อการเรียนรู้ในทุกโอกาสและสามารถจัดการแก้ไขปัญหาเพื่อให้งานลุล่วงที่เปรียบเทียบกับเช่นนี้เพราะผู้เรียนที่แจกลูกสะกดคำได้จะสามารถใช้การแจกลูกสะกดคำแก้ปัญหาคำอ่านไม่ได้ให้อ่านได้ด้วยตนเองดังนั้น ครูที่เป็นทั้งผู้กำกับผู้ให้คำปรึกษาแนะนำให้การเรียนรู้ของผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์จึงควรให้ความสำคัญในการกำหนดขั้นตอนการฝึกแจกลูกสะกดคำเป็นพิเศษเพื่อให้ผู้เรียนได้เครื่องมือไปจัดการกับปลาที่เขาอยากได้ (คำที่อ่านยาก) การสะกดคำ เป็นการแยกตัวพยัญชนะ สระ ตัวสะกด วรรณยุกต์ เช่น เด็กอ่านคำว่า บ้าน ได้ ก็สามารถอ่านคำว่า ด้าน ได้ และยังเอื้อประโยชน์ไปยังการเขียนอีกด้วย ส่วนการอ่านแจกลูก จะเป็นการเพิ่มทักษะทางสมอง ถ้าพยัญชนะเปลี่ยน ความหมายก็จะเปลี่ยน ซึ่งแบบฝึกอ่านเร็ว 1-2-3 จะช่วยในการฝึกอ่านแจกลูก สะกดคำได้ดี นอกจากนี้ จะต้องอาศัยการฝึก ย้ำ ซ้ำ ทวนอย่างเป็นประจำ การสอนอ่านจะประสบความสำเร็จถ้าครูรู้ทฤษฎีทางสมอง และสอนแบบเป็นลำดับขั้นตอน จากง่ายไปยาก นอกจากนี้ ยังใช้เทคนิคการโค้ชโดยใช้คำถามกระตุ้นการคิด (Power Questions) ให้ครูสะท้อนจุดอ่อน จุดแข็งตนเอง อีกทั้งนำคำถามกระตุ้นการคิด (Power Questions) ไปใช้กับผู้เรียนอีกด้วย ดังสะท้อนได้จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญภาษาไทย และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในด้านการสอนอ่าน 5 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นครูเชี่ยวชาญและครูต้นแบบของสมาคมภาษาไทยแห่งประเทศไทย ดังนี้

“วิธีการจัดการเรียนการสอนอ่าน ควรสอนอย่างเป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ให้ผู้เรียนได้ฝึกหัดความชำนาญในการเรียนรู้การอ่านโดยใช้ หู ตา ปาก และมือ ให้สัมพันธ์กัน ครูควรให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการสังเกตด้วยตนเอง และอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจก่อนแล้วอ่านออกเสียงจัดเช่นเป็นตัวอย่าง โดยให้ผู้เรียนตั้งใจฟังและใช้ตาสังเกตรูปคำ แล้วฝึกให้อ่านออกเสียงตามอย่างชัดเจน ถ้าผู้เรียนอ่านไม่ชัดเจนครูจะทำปากให้ดู 2) เมื่อผู้เรียนเรียนรู้พยัญชนะตัวหนึ่งแล้วก็จะเรียนรู้สระควบคู่กันไป แล้วผสมพยัญชนะกับสระอ่านออกเสียงเป็นคำ จากนั้นให้เรียนรู้สระอื่นๆ ต่อไปทีละสระ
2. ครูต้องชี้รูปพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกด ให้ผู้เรียนสังเกตเป็นส่วนๆ โดยผู้เรียนจะรู้ว่าเมื่อประสมแล้วจะเป็นรูปคำอย่างไร การสอนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนจำพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด รวมถึงเข้าใจหลักวิธีการประสมคำ คือ การประสมพยัญชนะกับสระ วิธีผัน วิธีสะกด ซึ่งเมื่อมีการเปลี่ยนรูปพยัญชนะ สระ ตัวสะกด หรือวรรณยุกต์ เด็กก็จะสามารถใช้หลักการประสมคำมาเทียบเคียงและอ่านได้

3. ผู้เรียนแต่ละคนมีพื้นฐานความรู้ที่แตกต่างกัน ครูควรแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่ม สอนทีละกลุ่ม หรือใช้วิธีการที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่มจึงช่วยให้การเรียนรู้การสอนประสบผลสำเร็จ”

“การสอนอ่านจะประสบความสำเร็จถ้าครูทราบทฤษฎีทางสมอง และสอนแบบเป็นลำดับขั้นตอน จากง่ายไปยาก นอกจากนี้ ยังใช้เทคนิคการโค้ชโดยใช้คำถามกระตุ้นการคิดให้ครูสะท้อนจุดอ่อน จุดแข็ง ตนเอง อีกทั้งนำคำถามกระตุ้นการคิดไปใช้กับผู้เรียนอีกด้วย”

(มุกดา วิชา. 25 พฤษภาคม 2558: สัมภาษณ์)

“การสอนให้ผู้เรียนอ่านออกต้องคำนึงถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่านออกของผู้เรียน ได้แก่

1. รูปแบบการสอนของครู ต้องน่าสนใจ ต้องทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากที่สุด
2. สื่อที่ใช้ต้องใกล้ตัวผู้เรียน จำต้องได้ การใช้ visual อาจไม่เหมาะในการสอนอ่านสำหรับผู้เรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ควรใช้สื่อที่จับต้องได้ ครูควรทำสื่อการสอนอ่านเองโดยใช้อุปกรณ์เหลือใช้ มีสีสันสวยงาม ชวนจับต้อง โดยเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้สื่อทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม เป็นในรูปแบบเกม ที่ต้องสัมพันธ์กับการพัฒนาสมองในแต่ละช่วงวัย จะทำให้เด็กสนุกและเกิดการเรียนรู้การอ่านได้ไว

3. สำหรับหนังสือที่ใช้สอนอ่าน อาจารย์อภิญญา ได้กล่าวว่า จากประสบการณ์สอน หนังสือสอนอ่านตามหลักสูตร 21 คือ มานะ มานี เป็นแบบเรียนที่ได้ผลมากที่สุด เพราะเป็นเนื้อเรื่องที่ใกล้ตัวผู้เรียน การดำเนินเรื่องเกี่ยวกับการสอนอ่านอย่างเป็นลำดับขั้นตอน สามารถสอนอ่านจากง่ายไปยาก มีการส่งเรื่องจากประถมศึกษาปีที่ 1 ไป 2 และไป 3 ส่วนหนังสือแบบเรียนตามหลักสูตร 33 เรื่อง รถไฟ เป็นเรื่องใกล้ตัวผู้เรียน เนื้อเรื่องค่อนข้างยาก การดำเนินเรื่องเกี่ยวกับการสอนอ่านไม่เป็นลำดับขั้นตอน เริ่มจากสระลดรูป ซึ่งเด็กยังมิได้เรียน จึงค่อนข้างยากเกินไปในการสอนอ่านในระดับเริ่มต้น

4. ครูผู้สอนจบไม่ตรงเอก มีความคลาดเคลื่อนในการสอนอ่าน เพราะครูเข้าใจผิดจึงสอนแบบผิดๆ ตามที่ตนเข้าใจ ส่งผลเป็นดินพอกหางหมู นอกจากนี้ ครูผู้สอนการอ่านเด็กในระดับประถมศึกษาตอนต้น ชั้น ป.1 ป.2 และ ป. 3 ต้องใช้กระบวนการสอนรูปแบบเดียวกันมีความต่อเนื่องกัน ช่วยเหลือกันทำและผลิตสื่อการสอนอ่าน มีการทำงานเป็นทีม อาจใช้หลักการสอน BBL มาช่วยเสริมในการสอนอ่านก็จะทำให้ผู้เรียนสนุกและอยากอ่านออกมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ “ครูต้องไม่ทิ้งการสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ และผันอักษร เพราะจะเป็นสิ่งที่ติดตัวผู้เรียนไปตลอด เจอคำยากก็อ่านได้ ตลอดจนการสอนแบบทวน ซ้ำ ย้ำ เตือน สอนจนเด็กอ่านออก อ่านไต่ ออก ก็ต้องซ้ำซ้ำ ไม่ปล่อยขึ้นไปเป็นภาระกับครูในชั้นสูงต่อไป เพราะจะเป็นปัญหาในการเรียนวิชาอื่นๆ ก็เด็กด้วย”

(อภิญญา กลินดี. 24 พฤษภาคม 2558: สัมภาษณ์)

4) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสอนอ่านและการวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นการสอนอ่านเป็นทักษะที่ต้องฝึก ย้ำ ซ้ำ ทวน บ่อยๆ ผู้เรียนจึงจะอ่านได้คล่องและควรจัดกิจกรรมหลายอย่างเพื่อให้ผู้เรียนสนุกสนาน ไม่เบื่อหน่าย จดจำง่าย นอกจากนี้ ควรให้ผู้เรียน

มาอ่านโดยใช้เวลาวางนอนนอกเหนือจากเวลาเรียน และอ่านเป็นการบ้านทุกวันเพื่อสร้างนิสัยรักการอ่าน ส่วนการวินิจฉัยการอ่านเป็นเรื่องค่อนข้างใหม่และน่าสนใจสำหรับผู้สอน ครูเห็นว่าเป็นประโยชน์ทั้งกับตัวผู้เรียนและผู้สอนอีกทั้งยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนในกลุ่มสาระอื่นๆ ได้นอกจากนี้ ครูยังเสนอแนะให้มีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่าน โดยใช้รูปแบบการฝึกอบรมที่มีความยืดหยุ่น สามารถนำไปใช้กับบริบทในห้องเรียนได้ดังสะท้อนจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญภาษาไทย และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในด้านการสอนอ่าน 5 ปี ขึ้นไป ซึ่งเป็นครูเชี่ยวชาญและครูต้นแบบของสมาคมภาษาไทยแห่งประเทศไทย ดังนี้

“การสอนอ่านเป็นทักษะที่ต้องฝึกบ่อยๆ จึงจะอ่านได้คล่องและควรจัดกิจกรรมหลายอย่างเพื่อให้ผู้เรียนสนุกสนาน ไม่เบื่อหน่าย จดจำง่าย นอกจากนี้ การสอนอ่านจะต้องใช้เวลาว่างนอกเหนือจากเวลาเรียนจึงควรให้อ่านเป็นการบ้านทุกวันเพื่อสร้างนิสัยรักการอ่าน”

(ศึกษานิเทศก์คนที่ 4. 28 พฤษภาคม 2558: สัมภาษณ์)

“ครูมีความรู้ความเข้าใจในหลักการประเมินเพื่อวินิจฉัยการอ่านของผู้เรียน อยู่ในระดับน้อย ซึ่งหากครูสามารถสร้างเครื่องมือวินิจฉัยการอ่านและใช้การประเมินอย่างหลากหลายวิธีในการอ่านแต่ละครั้ง เช่น การสังเกต ชักถาม ตรวจผลงาน (ชิ้นงาน ใบงาน การบ้าน) การทดสอบและการประเมินโครงการจะช่วยลดปัญหาการอ่านไม่ออกได้อย่างแน่นอน”

(ศึกษานิเทศก์คนที่ 5. 28 พฤษภาคม 2558: สัมภาษณ์)

“ครูเคยได้รับการฝึกอบรมแต่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย เพราะการอบรมที่เกี่ยวกับการประเมินยึดหลักวิชาการมากเกินไป รู้สึกยาก ไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติ มีรูปแบบที่ตายตัวไม่สามารถยืดหยุ่นได้ มีข้อจำกัดมากเกินไป ใช้ภาษาทางวิชาการเหมือนการเรียนในระดับปริญญาโท นอกจากนี้ ยังให้ระยะเวลาในการฝึกอบรมนานเป็นสัปดาห์ทำให้ต้องทิ้งห้องเรียนต้องเดินทางไปอบรมที่สำนักงานเขตพื้นที่ หรือ ศูนย์เครือข่าย หรือ ตามโรงแรมในเมือง มีวิธีการยุ่งยากซับซ้อน ทำให้ครูกลับไปใช้ประเมินผู้เรียนได้ยาก จึงอยากให้ปรับรูปแบบการฝึกอบรมเพื่อสนองต่อความต้องการของครูในสภาพจริงและลดปัญหาการทิ้งห้องเรียนและผู้เรียน”

(ศึกษานิเทศก์คนที่ 6. 28 พฤษภาคม 2558: สัมภาษณ์)

“สภาพโรงเรียน ครูผู้สอนและผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสมีข้อจำกัดมาก ครูไม่ตรงวุฒิ ครูต้องสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ความคิดรวบยอดในการสอนอาจมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน ไม่แม่นยำ เพราะไม่ได้จบตรงเอก แต่ด้วยสภาพที่จำเป็น ครูต้องศึกษาและเสริมสร้างความรู้ให้กับตนเอง หากได้รับการพัฒนาจะยินดีเข้าร่วม”

(ครูคนที่ 7. 28 พฤษภาคม 2558: สัมภาษณ์)

“ผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสจะมีความสามารถในระดับปานกลางถึงอ่อน เด็กที่เก่งระดับหัวกะทินิยมเข้าไปเรียนในเมือง ในฐานะครูโรงเรียนขยายโอกาสต้องออกแรงเพิ่มเป็นสองหรือสามเท่าในการสอน เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุตามนโยบาย สพฐ. อ่านออก เขียนได้ ตั้งแต่ ป. 1 ด้วยดิฉัน มีใช้จบเอก ภาษาไทย แต่ต้องสอน ก็ต้องการเสริมสร้างความรู้ในการสอนภาษาไทย และอยากได้เทคนิคใหม่ๆ ค่ะ”

(ครูคนที่ 8. 28 พฤษภาคม 2558: สัมภาษณ์)

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านให้กับครูเพื่อนำไปใช้ในห้องเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นโดยพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นผ่านการใช้เทคนิคการฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงาน (on the job training) ในรูปแบบ outreach program หรือ โปรแกรมขยายเขตบริการ เป็นการจัดการศึกษาตามหลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานไม่ต่างจากหลักสูตรที่จัดโดยทั่วไป เพียงแต่ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรไปสู่โรงเรียนโดยตรง ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำไปสู่โรงเรียนจำนวนสองโรงเรียนซึ่งเป็นบริบทโรงเรียนขยายโอกาสอยู่ในชุมชนที่ห่างไกลจากชุมชนเมือง ใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนา (School-based development) เพราะหัวใจของการพัฒนาหลักสูตรคือห้องเรียน และสิ่งที่เกิดขึ้นในปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน ซึ่งระบบการพัฒนาครูประจำการจะต้องเน้นที่การพัฒนาในห้องเรียนหรือแนวคิดการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานแห่งการเรียนรู้และพัฒนาตนเองมากกว่าพัฒนาโดยการส่งไปรับการอบรม

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ฉบับร่าง และประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องโดยผู้เชี่ยวชาญ และทดลองนำร่องใช้หลักสูตร

ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

2.1 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่าง

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานโดยการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการประเมินเพื่อวินิจัยการอ่านภาษาไทยของครูผู้สอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาตอนต้น โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ครูผู้สอนภาษาไทย และการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับวิธีการสอนอ่านภาษาไทยของครูระดับประถมศึกษาตอนต้นด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบเรียนภาษาไทย 2 เล่ม ได้แก่ ดรุณศึกษา และมานะ มานี และสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ผู้เชี่ยวชาญที่มีบทบาทและมีส่วนเกี่ยวข้อง

การสอนอ่านภาษาไทย ผู้วิจัยได้นำมาพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่าง มีองค์ประกอบของหลักสูตรดังนี้

2.1.1 หลักการของหลักสูตร

หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น มีหลักการดังนี้

- 1) เป็นหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านอย่างเป็นลำดับขั้นตอนจากง่ายไปสู่ยาก จากสิ่งที่ไม่ซับซ้อนไปสู่ซับซ้อน โดยคำนึงถึงพัฒนาการทางสติปัญญาตามช่วงวัยของผู้เรียนโดยใช้เทคนิคการสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ
- 2) เป็นหลักสูตรที่มุ่งให้ครูสามารถวินิจฉัยการอ่านได้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน โดยใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพและเกิดขึ้นควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการสอนอ่าน การใช้เทคนิคการโค้ชเพื่อการรู้คิดโดยให้ความสำคัญกับการเสริมพลัง การใช้พลังคำถามและการให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้
- 3) เป็นหลักสูตรที่เน้นการประเมินตามสภาพจริง และการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เกิดกับตัวผู้สอนและผู้เรียน
- 4) เป็นหลักสูตรสำเร็จรูปที่มุ่งเน้นการเรียนรู้และการฝึกปฏิบัติในเวลาเดียวกัน โดยครูได้รับความรู้ และเกิดการเรียนรู้โดยการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านในห้องเรียนของตน ใช้โรงเรียนเป็นฐานในการเรียนรู้และพัฒนา

2.1.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

- 1) เพื่อให้ครูตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของการอ่านและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการอ่าน
- 2) เพื่อให้ครูเข้าใจและใช้เทคนิคการสร้างแรงจูงใจในการอ่านโดยผ่านเทคนิคการโค้ชเพื่อการรู้คิด
- 3) เพื่อให้ครูเข้าใจและใช้เทคนิคการสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำโดยใช้สื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านและการวินิจฉัยการอ่าน
- 4) เพื่อให้ครูวินิจฉัยการอ่านผู้เรียนได้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน โดยผ่านเครื่องมือที่มีคุณภาพและนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน
- 5) เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถใช้เทคนิคการประเมินการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการอ่านของผู้เรียน

2.1.3 เนื้อหาสาระประจำหน่วย

เนื้อหาในหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและ
วินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย 5 หน่วย รวมจำนวน 39 ชั่วโมง
ได้แก่

หน่วยที่ 1 การอ่านเป็นเส้นทางดำเนินชีวิต

หน่วยที่ 2 จินตนาการ ความรู้ ความคิด จากการอ่าน

หน่วยที่ 3 สอนและวินิจฉัยการอ่านสู่ความยั่งยืน

หน่วยที่ 4 อ่านได้ วินิจฉัยเป็น

หน่วยที่ 5 กระจกสะท้อนการอ่าน

โครงสร้างหลักสูตร

ตาราง 19 โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม

หน่วย ที่	จุดประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อ	ระยะเวลา	การวัดและ ประเมินผล
1	เพื่อให้ครู ตระหนักถึง คุณค่าและ ความสำคัญ ของการอ่าน และการจัด กิจกรรมการ เรียนรู้เพื่อให้ ผู้เรียน ประสบ ความสำเร็จ ในการอ่าน	1. พัฒนาการทาง สติปัญญากับการ อ่าน 2. การจัดกิจกรรมการ เรียนรู้แบบ Hands on และ Minds on 3. การจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ ค้นพบการเรียนรู้ ด้วยตนเอง (Discovery learning) 4. โมเดลการเรียนรู้แบบ สะสม	1. ให้ความรู้ และ แลกเปลี่ยน เรียนรู้ 2. วิเคราะห์ และทำ ความเข้าใจ ร่วมกัน 3. ออกแบบ กิจกรรม การสอน ของ ตนเอง 4. นำกิจกรรม ไปปฏิบัติ จริงใน ห้องเรียน	ใบความรู้/ บท ปฏิบัติการ	5 ชั่วโมง	-ประเมิน -สังเกต -สัมภาษณ์ -ถอดบทเรียน (assessment for/as learning)

ตาราง 19 (ต่อ)

หน่วย ที่	จุดประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อ	ระยะเวลา	การวัดและ ประเมินผล
2	เพื่อให้ครู เข้าใจและใช้ เทคนิคการ สร้างแรงจูงใจ ในการอ่านโดย ผ่านเทคนิค การโค้ชเพื่อ การ รู้คิด	1. เทคนิคการ Feed-up 2. การใช้พลังคำถาม สร้างแรงจูงใจใน การอ่าน 3. การเสริมพลังการ อ่าน 4. การวิเคราะห์ ผู้เรียนสู่การสร้าง แรงจูงใจในการ อ่าน	1. ให้ความรู้ และ แลกเปลี่ยน เรียนรู้ 2. ออกแบบการ สอนใน ห้องเรียนของ ตน 3 นำแผนการ สอนไปใช้ใน ห้องเรียน 4. ศึกษา ตัวอย่างจาก วิดิทัศน์	ใบความรู้/ วิดิทัศน์/ บท ปฏิบัติการ	5 ชั่วโมง	-ประเมิน -สังเกต -สัมภาษณ์ -ถอดบทเรียน (assessment for/as learning)
3	เพื่อให้ครู เข้าใจและใช้ เทคนิคการ สอนอ่านแบบ แจกลูก สะกดคำ คำโดยใช้สื่อ เสริมสร้าง ทักษะการอ่าน และการ วินิจฉัยการ อ่าน	1. วิธีการสอนอ่าน แจกลูก สะกดคำ 2. กิจกรรม 9 ขั้นตอน สอนให้อ่านออก 3. การตรวจสอบ ความเข้าใจที่ ถูกต้องในการอ่าน (Checking for understanding) 4. การวินิจฉัย การอ่าน 5. การนำผลไปใช้ใน การปรับปรุง พัฒนาผู้เรียน	1. ให้ความรู้ และ แลกเปลี่ยน เรียนรู้ 2. ร่วมกัน วิเคราะห์ สาเหตุการ อ่านไม่ออก 3. ทบทวนวิธีการ สอนและ วินิจฉัยใน ห้องเรียนของ ตน	ใบความรู้/ บท ปฏิบัติการ	12 ชั่วโมง	-ประเมิน -สังเกต -สัมภาษณ์ -ถอดบทเรียน (assessment for/as learning)

ตาราง 19 (ต่อ)

หน่วย ที่	จุดประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อ	ระยะเวลา	การวัดและ ประเมินผล
			4. ออกแบบ การสอนอ่าน และวินิจฉัยเพื่อ ไปใช้ใน ห้องเรียน 5. นำแผนการ สอนอ่าน และวินิจฉัย การอ่านไป ใช้ใน ห้องเรียน			
4	เพื่อให้ครู วินิจฉัยการ อ่านผู้เรียนได้ อย่างเป็น ลำดับขั้นตอน โดยผ่าน เครื่องมือที่มี คุณภาพและ นำผลไปใช้ในการ ปรับปรุง พัฒนาผู้เรียน	1. การประเมินเพื่อ พัฒนาการเรียนรู้ผู้ เรียน การวินิจฉัย 2. การวินิจฉัยการ อ่าน ขั้นสูง 3. การสร้างเครื่องมือ วินิจฉัยการอ่าน 4. ตัวอย่างเครื่องมือ วินิจฉัยการอ่าน	1. ให้ความรู้ และ แลกเปลี่ยน เรียนรู้ 2. ร่วมกัน วิเคราะห์ ความเข้าใจ ที่ คลาดเคลื่อน ในการอ่าน ของผู้เรียน 3. สร้าง เครื่องมือ วินิจฉัยการ อ่าน	ใบความรู้/ บท ปฏิบัติการ	12 ชั่วโมง	-ประเมิน -สังเกต -สัมภาษณ์ -ทดสอบเรียน (assessment for/as learning

ตาราง 19 (ต่อ)

หน่วย ที่	จุดประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อ	ระยะเวลา	การวัดและ ประเมินผล
			4. สืบหาปัญหา การอ่านและ สร้าง เครื่องมือ วินิจฉัยการ อ่านเพื่อไป ใช้ใน ห้องเรียน			
5	เพื่อให้ครูมี ความรู้ ความ เข้าใจและ สามารถใช้ เทคนิค การประเมิน การเรียนรู้เพื่อ เสริมสร้าง ศักยภาพ การอ่านของ ผู้เรียน	1.แนวคิดหลักการ ประเมินการอ่าน 2.วิธีการและ เครื่องมือประเมิน การอ่าน 3.การสะท้อนผลการ ประเมินการอ่าน 4.การให้ข้อมูลเพื่อ ส่งเสริมและ พัฒนาการอ่าน	1.ให้ความรู้ และ แลกเปลี่ยน เรียนรู้ 2.ทบทวนวิธีการ สะท้อน ผลการอ่านใน ห้องเรียน 3.ทบทวนวิธีการ ให้ข้อมูลเพื่อ ส่งเสริมการ เรียนรู้เพื่อ พัฒนาการอ่าน 4. นำเทคนิคไป ใช้ในห้องเรียน	ใบความรู้/ บท ปฏิบัติการ	5 ชั่วโมง	-ประเมิน -สังเกต -สัมภาษณ์ -ทดสอบเขียน (assessment for/as learning
รวม					39 ชั่วโมง	

กระบวนการฝึกอบรม

ใช้กระบวนการฝึกอบรม 4 ขั้นตอน ในทุกหน่วยการเรียนรู้ได้แก่

ขั้นที่ 1 การตรวจสอบความรู้เดิม (Review) มีจุดประสงค์เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอบรมเพื่อสร้างความตระหนักให้ครูเห็นความสำคัญของการสอนอ่านและวินิจัยการอ่าน ตรวจสอบทบทวนวิธีการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านเพื่อศึกษาความรู้พื้นฐานในผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งจะเป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งเพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถวิเคราะห์หลักการและแนวคิดพื้นฐานในการประเมินเพื่อการเรียนรู้ได้ โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิเคราะห์ประสบการณ์ การระดมพลังสมอง

ขั้นที่ 2 การเสริมสร้างความรู้ใหม่ (Enrich) มีจุดประสงค์เพื่อเสริมสร้างความรู้ที่เกี่ยวกับการสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ และ การวินิจัยการอ่านซึ่งเป็นนวัตกรรมหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหาการอ่านไม่ออก โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการเรียนรู้และพัฒนา พร้อมทำบทปฏิบัติการเพื่อให้เกิดทักษะ สามารถนำไปสู่การปฏิบัติจริงในห้องเรียน โดยเน้นเนื้อหาสาระที่เป็นบทเรียนสำเร็จรูปตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติจริงในห้องเรียน (Act) มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำแนวคิด และหลักการเกี่ยวกับการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านไปสู่การปฏิบัติจริง ตามสภาพจริงในห้องเรียน โดยผ่านเทคนิคการโค้ช การใช้พลังคำถาม การให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนาการเรียนรู้มีการเรียนรู้ด้วยตนเอง และทำกิจกรรม รวมทั้งมีการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ขั้นที่ 4 การสะท้อนผล (Reflect) มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสะท้อนผลการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านร่วมกัน โดยผลที่ได้จะนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาผู้สอนและผู้เรียนอย่างยั่งยืน เป็นกระบวนการฝึกอบรมในรูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการถอดบทเรียนโดยการทบทวนหลังการปฏิบัติ (AAR: after action review) และนำไปพัฒนาคุณภาพการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านอย่างต่อเนื่อง

กิจกรรมการฝึกอบรม

1. บรรยายและอภิปราย
2. ปฏิบัติจริงในห้องเรียน
3. การโค้ช
4. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยการนำเสนอผลงานและให้ข้อมูลสะท้อนกลับ
5. ถอดบทเรียนโดยการทบทวนหลังการปฏิบัติ (after action review)

สื่อ/แหล่งเรียนรู้ในการอบรม

1. หลักสูตรฝึกอบรม
2. ใบความรู้ประกอบการฝึกอบรม
3. วีดิทัศน์
4. บทปฏิบัติการ

การวัดและการประเมินผลหลักสูตร (วิธีการ เครื่องมือ เกณฑ์ประเมิน)

ตาราง 20 การวัดและประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรม

วัตถุประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
1. เพื่อให้ครูตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของการอ่านและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการอ่าน	การสังเกต การประเมิน การสัมภาษณ์ การถอดบทเรียนโดยการทบทวนหลังการปฏิบัติ (after action review)	1. แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย 2. แบบประเมินความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทย 3. แบบสัมภาษณ์ผู้สอนและผู้เรียนเกี่ยวกับการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่าน 4. การถอดบทเรียนใช้กระบวนการ AAR (after action review)	ร้อยละ 70 Assessment of learning
2. เพื่อให้ครูเข้าใจและใช้เทคนิคการสร้างแรงจูงใจในการอ่านโดยผ่านเทคนิคการโค้ชเพื่อการรู้คิด	การสังเกต การประเมิน การสัมภาษณ์ การถอดบทเรียนโดยการทบทวนหลังการปฏิบัติ (after action review)	1. แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย 2. แบบประเมินความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทย 3. แบบสัมภาษณ์ผู้สอนและผู้เรียนเกี่ยวกับการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่าน 4. การถอดบทเรียนใช้กระบวนการ AAR (after action review)	ร้อยละ 70 Assessment of learning

ตาราง 20 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
3. เพื่อให้ครูเข้าใจและใช้เทคนิคการสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ โดยใช้สื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านและการวินิจฉัยการอ่าน	การสังเกต การประเมิน การสัมภาษณ์ การถอดบทเรียนโดยการทบทวนหลังการปฏิบัติ (after action review)	1. แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย 2. แบบประเมินความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย 3. แบบสัมภาษณ์ผู้สอนและผู้เรียนเกี่ยวกับการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่าน 4. การถอดบทเรียนโดยใช้กระบวนการ AAR (after action review)	ร้อยละ 70 Assessment of learning
4. เพื่อให้ครูวินิจฉัยการอ่านผู้เรียนได้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน โดยผ่านเครื่องมือที่มีคุณภาพ และนำผลไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนาผู้เรียน	การสังเกต การประเมิน การสัมภาษณ์ การถอดบทเรียนโดยการทบทวนหลังการปฏิบัติ (after action review)	1. แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย 2. แบบประเมินความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย 3. แบบสัมภาษณ์ผู้สอนและผู้เรียนเกี่ยวกับการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่าน 4. การถอดบทเรียนโดยใช้กระบวนการ AAR (after action review)	ร้อยละ 70 Assessment of learning
5. เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจและสามารถใช้เทคนิคการประเมินการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างศักยภาพ การอ่านของผู้เรียน	การสังเกต การประเมิน การสัมภาษณ์ การถอดบทเรียนโดยการทบทวนหลังการปฏิบัติ (after action review)	1. แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย 2. แบบประเมินความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย 3. แบบสัมภาษณ์ผู้สอนและผู้เรียนเกี่ยวกับการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่าน 4. การถอดบทเรียนโดยใช้กระบวนการ AAR (after action review)	ร้อยละ 70 Assessment of learning

2.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม

ผลการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรจากการผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านการพัฒนาหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลและผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนอ่านภาษาไทยตรวจสอบคุณภาพด้านความสอดคล้องและความเหมาะสมของหลักสูตร พบว่าหลักสูตรมีความสอดคล้องในแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตรอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.20 - 4.80 และหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.20 – 5.00 ปรากฏดังตาราง 21 และตาราง 22 ตามลำดับ

ตาราง 21 ผลการประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตร (คะแนนเต็ม 5)

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความสอดคล้อง
1. ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรกับหลักการของหลักสูตร	4.40	1.09	มาก
2. ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.40	1.23	มาก
3. ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร	4.60	1.09	มากที่สุด
4. ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรกับโครงสร้างของหลักสูตร	4.60	0.98	มากที่สุด
5. หลักการของหลักสูตรกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.40	0.62	มาก
6. หลักการของหลักสูตรกับโครงสร้างของหลักสูตร	4.20	0.89	มาก
7. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับโครงสร้างของหลักสูตร	4.60	1.23	มากที่สุด
8. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตร	4.60	0.98	มากที่สุด
9. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับการวัดและประเมินผลของหลักสูตร	4.20	0.62	มาก

ตาราง 21 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความสอดคล้อง
10. โครงสร้างของหลักสูตรกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ของหลักสูตร	4.40	0.96	มาก
11. โครงสร้างของหลักสูตรกับการวัดและประเมินผล ของหลักสูตร	4.20	1.23	มาก
12. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตรกับการวัดและประเมินผลของหลักสูตร	4.00	0.65	มาก
13. เนื้อหาสาระของหลักสูตรกับกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตร	4.20	0.95	มาก
14. เนื้อหาสาระของหลักสูตรกับการวัดและประเมินผล ของหลักสูตร	4.40	1.23	มาก
15. วัดดูประสงค์ของหลักสูตรกับวัดดูประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้ในหน่วยที่ 1	4.40	0.98	มาก
16. วัดดูประสงค์ของหลักสูตรกับวัดดูประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้ในหน่วยที่ 2	4.40	0.67	มาก
17. วัดดูประสงค์ของหลักสูตรกับวัดดูประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้ในหน่วยที่ 3	4.80	1.09	มากที่สุด
18. วัดดูประสงค์ของหลักสูตรกับวัดดูประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้ในหน่วยที่ 4	4.80	0.98	มากที่สุด
19. วัดดูประสงค์ของหลักสูตรกับวัดดูประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้ในหน่วยที่ 5	4.80	1.23	มากที่สุด

จากตาราง 21 พบว่าหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัย การอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น มีความสอดคล้องในองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตรใน ภาพรวมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.20 ถึง 4.80 โดยผู้เชี่ยวชาญประเมิน ความสอดคล้องของทุกองค์ประกอบของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด 4 รายการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.20-4.80 ได้แก่ องค์ประกอบความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร

องค์ประกอบความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรกับโครงสร้างของหลักสูตร องค์ประกอบ
วัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับโครงสร้างของหลักสูตร และองค์ประกอบวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับ
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตรนอกนั้นทุกรายการมีความสอดคล้องขององค์ประกอบของ
หลักสูตรอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.20 ถึง 4.40 นั้นแสดงว่าทุกองค์ประกอบของหลักสูตรมี
ความสอดคล้องกัน

ตาราง 22 ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร (คะแนนเต็ม 5)

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ความ เหมาะสม	ประเด็นปรับปรุง
1. ที่มาของการพัฒนาหลักสูตร				
1.1 มีความจำเป็นที่ต้องพัฒนา หลักสูตร	4.80	0.96	มากที่สุด	เพิ่มเติมปรัชญา การศึกษาที่นำมาใช้ใน
1.2 มีความสมเหตุสมผล	4.80	1.09	มากที่สุด	การพัฒนาหลักสูตร
1.3 ตรงกับสภาพความต้องการ และความจำเป็น	5.00	1.00	มากที่สุด	
1.4 แนวทางในการแก้ปัญหา เหมาะสม	4.60	1.00	มากที่สุด	
2. หลักการของหลักสูตร				
2.1 ความเป็นไปได้และ สมเหตุสมผล	4.80	0.86	มากที่สุด	
2.2 สามารถนำไปใช้ได้จริง	4.60	0.98	มากที่สุด	
2.3 มีแนวคิดทฤษฎีรองรับ	4.80	0.76	มากที่สุด	
3. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร				
3.1 มีความชัดเจน	4.60	0.97	มากที่สุด	เพิ่มเติมวัตถุประสงค์ของ หลักสูตรให้ครอบคลุม
3.2 ความเป็นไปได้	4.60	1.00	มากที่สุด	และสอดคล้องกับ
3.3 ความเหมาะสมกับผู้เข้ารับการ ฝึกอบรม	4.80	0.96	มากที่สุด	วัตถุประสงค์ตามแผนการ จัดการเรียนรู้แต่ละหน่วย

ตาราง 22 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ความ เหมาะสม	ประเด็นปรับปรุง
3.4 ครอบคลุมเป้าหมายของ หลักสูตร	4.60	0.76	มากที่สุด	
4. เนื้อหาสาระของหลักสูตร				
4.1 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ หลักสูตร	5.00	1.23	มากที่สุด	
4.2 ตอบสนองวัตถุประสงค์ของ หลักสูตร	5.00	0.98	มากที่สุด	
4.3 การเรียงลำดับเนื้อหาสาระ สอดคล้องกับเป้าหมายของ หลักสูตร	5.00	1.00	มากที่สุด	
4.4 เนื้อหาสาระสอดคล้องกับ ความรู้ความสามารถที่ ต้องการพัฒนา	5.00	1.23	มากที่สุด	
5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของ หลักสูตร				
5.1 มีความเป็นไปได้ที่จะทำ บรรลุวัตถุประสงค์	5.00	1.00	มากที่สุด	
5.2 ความเหมาะสมของ กระบวนการฝึกอบรม ระหว่างปฏิบัติงาน	4.60	1.23	มากที่สุด	
5.3 ความเหมาะสมของกิจกรรม การฝึกอบรมกับผู้เข้ารับการ ฝึกอบรมและระยะเวลา	4.20	0.98	มาก	
5.4 มีความน่าสนใจ	4.60	0.86	มากที่สุด	

ตาราง 22 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ความ เหมาะสม	ประเด็นปรับปรุง
6. สื่อ อุปกรณ์การฝึกอบรม				ใช้สื่อและอุปกรณ์การ
6.1 มีความเหมาะสมกับกิจกรรม	4.20	0.98	มาก	ฝึกอบรมให้ทันสมัย
6.2 ส่งเสริมให้กิจกรรมบรรลุ วัตถุประสงค์	4.20	1.00	มาก	และเหมาะสมกับ พัฒนาการของผู้เรียน
7. การวัดและประเมินผล				
7.1 ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการวัด และประเมิน	4.20	1.23	มาก	ทบทวนการวัดและ ประเมินผลให้
7.2 มีความสอดคล้องกับความรู้ ความสามารถที่ต้องการ พัฒนา	4.60	0.79	มากที่สุด	สอดคล้องและ ครอบคลุมกับ วัตถุประสงค์ของ
7.3 ตรวจสอบการบรรลุ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.40	1.24	มาก	หลักสูตร
8. การประเมินแผนการจัดกิจกรรม การฝึกอบรม				
8.1 วัตถุประสงค์มีความชัดเจน	4.80	0.95	มากที่สุด	1. ตรวจสอบผังมโน ทัศน์ในแผนการจัด
8.2 วัตถุประสงค์มีความ สอดคล้องกับเป้าหมาย ของหลักสูตร	4.80	0.86	มากที่สุด	กิจกรรมการฝึกอบรม และเพิ่มตัวอย่างของ เครื่องมือวินิจฉัยการ
8.3 เนื้อหาสาระช่วยให้บรรลุ วัตถุประสงค์ของ หลักสูตร	4.80	0.93	มากที่สุด	อ่าน หรือ แบบฝึก วินิจฉัยการอ่านในใบ ความรู้ เพื่อให้ครู
8.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มี ความเหมาะสม	4.40	1.23	มาก	สามารถนำไปปฏิบัติ จริงในห้องเรียนได้

ตาราง 22 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ความ เหมาะสม	ประเด็นปรับปรุง
8.5 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถนำไปสู่การพัฒนา ความสามารถตามเป้าหมาย ของหลักสูตร	4.60	1.00	มากที่สุด	2.ให้คำแนะนำกับครู ให้ใช้วิธีการประเมิน การอ่านผ่านการสอบ ปฏิบัติมากกว่าการ ประเมินโดยผ่านการ ใช้แบบทดสอบปรนัย
8.6 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์	4.80	0.87	มากที่สุด	
8.7 สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ เหมาะสม	4.40	0.95	มาก	
8.8 การวัดและประเมินผลมี ความสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.40	1.23	มาก	
8.9 การวัดและประเมินผล สามารถตรวจสอบ ผลการเรียนรู้ได้	4.00	0.89	มาก	

จากตาราง 22 พบว่าหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัย
การอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากถึง
มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.20-5.00 โดยผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรอยู่ใน
ระดับมากที่สุด 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.60 -5.00 ได้แก่ ที่มาของการพัฒนาหลักสูตร หลักการ
ของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของ
หลักสูตร นอกนั้นรายการทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.20 –4.40
และผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยให้ปรับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรให้ครอบคลุมและ
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ตามแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละหน่วยรวมทั้งแนะนำให้ใช้สื่อและอุปกรณ์
การฝึกอบรมที่ทันสมัยและเหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียน

ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขรายละเอียดของหลักสูตรฝึกอบรมให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นดังต่อไปนี้

1. เพิ่มวัตถุประสงค์ของหลักสูตรให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ตามแผนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละหน่วย
2. ใช้สื่อและอุปกรณ์การฝึกอบรมให้ทันสมัยและเหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียน
3. เพิ่มตัวอย่างของเครื่องมือวินิจฉัยการอ่าน หรือ แบบฝึกวินิจัยการอ่านในใบความรู้และบทปฏิบัติการ เพื่อให้ครูสามารถนำไปปฏิบัติจริงในห้องเรียนได้
4. ทบทวนการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องและครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2.3 ผลการทดลองนำร่องใช้หลักสูตรฝึกอบรม

การทดลองนำร่องใช้หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษา นำร่องกับครูผู้สอนภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น (ประถมศึกษาปีที่ 1-ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3) ระดับชั้นละ 1 คน รวมจำนวน 3 คน โดยการนำหลักสูตรฝึกอบรมไปทดลองใช้กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 1 หน่วย ที่โรงเรียนวัดปากบึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 ระหว่างวันที่ 9-25 พฤศจิกายน 2558 โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของการนำหลักสูตรไปปฏิบัติจริงว่าเหมาะสมกับสภาพของการศึกษาที่เป็นอยู่ปัจจุบันและบริบทของสังคมมากน้อยเพียงใด รวมทั้งตรวจสอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ เครื่องมือ การนำกระบวนการฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงานไปใช้ฝึกอบรมตามหลักสูตร ตลอดจนศึกษาปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการนำหลักสูตรไปปฏิบัติ ผลการศึกษานำร่องจะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองภาคสนามจริง โดยผู้วิจัยใช้กระบวนการฝึกอบรม 4 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 การตรวจสอบความรู้เดิม มีจุดประสงค์เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอบรมเพื่อสร้างความตระหนักให้ครูเห็นความสำคัญของการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านตรวจสอบทบทวนวิธีการสอนอ่านและวินิจัยการอ่าน

ขั้นที่ 2 การเสริมสร้างความรู้ใหม่ เพื่อเสริมสร้างความรู้ที่เกี่ยวกับการสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ และ การวินิจัยการอ่านซึ่งเป็นนวัตกรรมหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหการอ่านไม่ออก พร้อมทำบทปฏิบัติการเพื่อให้เกิดทักษะ สามารถนำไปสู่การปฏิบัติจริงในห้องเรียน โดยเน้นเนื้อหาสาระที่เป็นบทเรียนสำเร็จรูป ตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติจริงในห้องเรียน มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำแนวคิด และหลักการเกี่ยวกับการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านไปสู่การปฏิบัติจริง ตามสภาพจริงในห้องเรียน

ขั้นที่ 4 การสะท้อนผล เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสะท้อนผลการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านร่วมกัน โดยผลที่ได้จะนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาผู้สอนและผู้เรียนอย่างยั่งยืน เป็นกระบวนการฝึกอบรมในรูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการถอดบทเรียนหลังการฝึกปฏิบัติ (AAR: after action review) และนำไปพัฒนาคุณภาพการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านอย่างต่อเนื่อง

ภายหลังจากการทดลองนำร่องหลักสูตรฝึกอบรม ผู้วิจัยได้ทำ Feedback Workshop เพื่อเป็นการตรวจสอบยืนยันความเหมาะสมและสอดคล้องในการใช้หลักสูตรฝึกอบรมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งได้แก่ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมและผู้เรียนในชั้นเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองนำร่องที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง โดยผ่านการสะท้อนผลร่วมกับผู้วิจัย พบว่าหลักสูตรฝึกอบรมมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้กับสถานการณ์จริง ไม่มีปัญหาและอุปสรรคใดๆ ซึ่งจากการทำ Feedback Workshop เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2558 ได้รับข้อเสนอแนะสรุปได้ดังนี้

ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม

1. ครูพอใจกับการฝึกอบรม เห็นว่าเป็นประโยชน์ มีความทันสมัย ตามนโยบายรัฐบาล นอกจากนี้ ครูให้ความสำคัญและสนใจเทคนิค/วิธีการวินิจฉัยการอ่านของผู้เรียนเป็นอย่างมาก เพราะการวินิจฉัยการอ่านจะเป็นประโยชน์ทั้งกับผู้เรียนและผู้สอน หากครูใช้วิธีวินิจฉัยการอ่านของผู้เรียนควบคู่กับการสอนอ่านเป็นรายบุคคล จะสามารถแก้ไขปัญหาการอ่านไม่ออกให้ผู้เรียนได้อย่างแน่นอน
2. ครูเสนอแนะให้มีการเพิ่มตัวอย่างเครื่องมือวินิจฉัยการอ่านผู้เรียนเพื่อที่จะนำไปใช้ในห้องเรียนได้ทันทั่วถึง
3. ครูสนใจและมีความต้องการสื่อใหม่ๆ ที่ทันสมัยสำหรับการสอนอ่านภาษาไทย
4. ครูเข้าใจและพอใจกับเครื่องมือที่ใช้ประเมินทุกฉบับ โดยเฉพาะ ที่มีการประเมินตนเอง และการถอดบทเรียนหลังการฝึกปฏิบัติ (AAR: after action review) เมื่อจบการฝึกอบรมในแต่ละหน่วยซึ่งครูไม่ค่อยคุ้นเคย แต่ค่อนข้างพอใจและสนใจกับการประเมินที่เป็นการเสริมพลัง

ผู้เรียน

1. สนุกและพอใจกับการสอนอ่านของครู ครูให้ความสนใจและให้กำลังใจในการอ่านเป็นรายบุคคล

2. ชอบเทคนิคที่ครูให้เพื่อนที่อ่านเก่งมาอ่านคู่ไปกับผู้เรียนที่ยังอ่านไม่คล่อง แบบแม่ไก่ลูกไก่ ทำให้ผู้เรียนที่ยังอ่านไม่คล่อง มีความกล้าที่จะอ่านไปกับเพื่อนที่เป็นแม่ไก่ ซึ่งมีรูปแบบการอ่านหลายลักษณะ เช่น อ่านไปพร้อมๆ กันทั้งห้อง อ่านเป็นกลุ่มย่อย และอ่านรายบุคคล

3. ชอบวิธีการที่ครูผู้สอนจะให้เวลาช่วงเช้า และพักกลางวัน กับผู้เรียน โดยให้มาอ่านเป็นรายบุคคล และจะแนะนำว่าอ่านออกเสียงผิดหรือไม่ อย่างไร และครูจะแก้ไขให้ผู้เรียนอ่านให้ถูกต้อง โดยครูจะอ่านให้ฟัง และผู้เรียนอ่านตาม ทำให้มีความกล้าที่จะอ่านมากขึ้น ไม่อาย ไม่เกร็ง

จากการดำเนินการทดลองนำร่องใช้หลักสูตรฝึกอบรมดังกล่าว ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ จากนั้นนำผลการวิเคราะห์มาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรฝึกอบรม แผนการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมเอกสารประกอบการฝึกอบรม และเครื่องมือวัดและประเมินผลให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น พร้อมสำหรับนำไปใช้ในขั้นตอนการทดลองใช้หลักสูตรกับครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างดังประเด็นต่อไปนี้

1. เพิ่มตัวอย่างเครื่องมือวินิจฉัยการอ่านผู้เรียนเพื่อที่จะนำไปใช้ในห้องเรียนได้ทันทั่วทั้ง
2. หาเทคนิค/วิธีผลิตสื่อการสอนอ่านใหม่ๆ ที่เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียน
3. ปรับแผนการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมโดยนำกระบวนการฝึกอบรม REAR ไปใช้ในทุกหน่วยการเรียนรู้
4. ปรับภาษาที่ใช้ในเอกสารประกอบการฝึกอบรม ใ้ความรู้ บทปฏิบัติการ ใ้ง่ายต่อการทำความเข้าใจของครูผู้สอน
5. เพิ่มจำนวนชั่วโมงของหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 และ 4 ซึ่งเกี่ยวข้องกับวิธีการวินิจฉัยการอ่านและการสร้างเครื่องมือวินิจฉัยการอ่าน เนื่องจากเป็นเรื่องใหม่และต้องใช้เวลาค่อนข้างมากในการวินิจฉัยการอ่านของผู้เรียนโดยผ่านกระบวนการโค้ชเป็นรายบุคคล

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นกับครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ภายหลังจากมีการปรับปรุงหลักสูตรแล้ว ได้นำหลักสูตรไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้การดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพได้เตรียมความพร้อมหลายด้าน ได้แก่ คู่มือหลักสูตรสำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม แผนการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม เอกสารความรู้ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และแบบประเมินต่างๆ

การดำเนินการทดลองใช้หลักสูตร มีรายละเอียดการดำเนินการดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง เป็นครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3) ระดับชั้นละ 1 คน จากโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย และ

โรงเรียนวัดหัวคู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 รวมจำนวน 6 คน

2. ดำเนินการฝึกอบรมตามแผนการฝึกอบรม โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 ประสานขอความร่วมมือในการทดลองใช้หลักสูตร ไปยังสถานศึกษาเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและชี้แจงรายละเอียดของหลักสูตร โดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย

2.2 ก่อนการฝึกอบรม ผู้วิจัยเข้าไปสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านของครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจากทั้งสองโรงเรียนในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2558

3. ดำเนินการจัดอบรมตามหลักสูตรกับกลุ่มตัวอย่างในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 (เดือนธันวาคม 2558 ถึง เดือนมีนาคม 2559) และในระหว่างฝึกอบรมแต่ละหน่วยจะมีการสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านภาษาไทยและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย การประเมินความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยและความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยการสัมภาษณ์ผู้สอนและผู้เรียน ตลอดจนการถอดบทเรียนโดยการทบทวนหลังการปฏิบัติ (after action review) ของครูที่เข้ารับการฝึกอบรมเมื่อจบกิจกรรมในแต่ละหน่วย

ผลการเรียนรู้ของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอนำเสนอสภาพทั่วไปของโรงเรียนและครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากทั้ง 2 โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนวัดศรีวารีน้อยและโรงเรียนวัดหัวคู้ ซึ่งเป็นโรงเรียนขยายโอกาสขนาดเล็ก เปิดสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 2 โรงเรียนตั้งอยู่ห่างจากชุมชนเมือง ครูจบไม่ตรงวุฒิ นอกจากนี้ พบว่าครูในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นทุกคนต้องทำหน้าที่ครูประจำชั้น และสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูที่เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนมีประสบการณ์สอนภาษาไทยไม่ต่ำกว่า 10 ปี และมีครูที่สำเร็จการศึกษาบตรงคุณวุฒิ คือ เอกภาษาไทยเพียงคนเดียว

ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการเรียนรู้ของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยเริ่มจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ และผลการติดตามการใช้หลักสูตรไปยังผู้เรียนตามลำดับดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

จากการสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม 6 คน จาก 2 โรงเรียนได้แก่ โรงเรียนวัดศรีวารีน้อย และโรงเรียนวัดหัวคู้โดยผู้วิจัยเริ่มสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมก่อนการฝึกอบรมเพื่อเป็น

ข้อมูลพื้นฐานระหว่างวันที่ 17-18 พฤศจิกายน 2558 พฤติกรรมในระหว่างการฝึกอบรมเพื่อสังเกตการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมในแต่ละหน่วย ได้แก่ หน่วยที่ 1 ระหว่างวันที่ 7-8 ธันวาคม 2558 และระหว่างวันที่ 9 และ 11 ธันวาคม 2558 หน่วยที่ 2 ระหว่างวันที่ 21-22 ธันวาคม 2558 และระหว่างวันที่ 24-25 ธันวาคม 2558 หน่วยที่ 3 ระหว่างวันที่ 25-26 มกราคม 2559 และระหว่างวันที่ 28-29 มกราคม 2559 หน่วยที่ 4 ระหว่างวันที่ 23-24 กุมภาพันธ์ 2559 และระหว่างวันที่ 1-2 มีนาคม 2559 และพฤติกรรมหลังการฝึกอบรม ระหว่างวันที่ 14-15 มีนาคม 2559 และระหว่างวันที่ 17-18 มีนาคม 2559 รวมทั้งสิ้น 6 ครั้ง พบว่าครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีพัฒนาการด้านต่างๆ ในภาพรวม สามารถสรุปผลได้ดังแสดงในตาราง 23 และตาราง 24

ตาราง 23 ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย

ประเด็นการสังเกต	คำพูดและพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม					
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6
1.พฤติกรรม การสอนอ่าน	ครูสอนอ่านตามหนังสือเรียน ให้อ่านออกเสียงพร้อมกันทั้งห้องเรียน และกลุ่มย่อย	ครูเริ่มจัดกิจกรรมการสอนอ่านผ่านสื่อที่น่าสนใจให้ผู้เรียนมีจิตใจจดจ่อกับการอ่าน ใช้บัตรคำ บัตรภาพ ให้อ่านเป็นรายบุคคล รายกลุ่มย่อย และพร้อมกันทั้งห้อง	ครูเริ่มใช้เทคนิคการโค้ช Feed-up และใช้พลังคำถามในการกระตุ้นความคิดและเสริมพลังการอ่านตลอดเวลา เช่น “...เก่งมากค่ะ” “ไหนพวกเราลองบอกครูถึงลักษณะของคำควบกล้ำสิคะ”	ครูทบทวนและออกแบบกิจกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านควบคู่กันไปอย่างเป็นลำดับขั้นตอน ครูสังเกตพฤติกรรมการอ่านของผู้เรียน ตรวจสอบความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน โดยผ่านการสังเกต การสอบถาม เป็นต้น	ครูนำเสนอคิดการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการสอนอ่านเช่น “ไหนลองอ่านคำนี้ให้เพื่อนฟังสิคะคนเก่ง” “ใครอ่านได้ถูกต้องครูจะให้ดาวเด็กดีนะค่ะ”	ครูสะท้อนผลการประเมินการอ่านผ่านการสื่อสารทางบวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดแรงบันดาลใจในการอ่านที่ซับซ้อนต่อไป รวมทั้งชี้แนะแนวทางในการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล

ประเด็นการสังเกต	คำพูดและพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านของครูผู้ได้รับการฝึกอบรม					
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6
2. พฤติกรรม การวินิจัยการอ่าน	ครูเริ่มมีการวินิจัย ผู้เรียนเป็นรายกลุ่ม ย่อย แต่ยังมีได้แก้ไข ข้อผิดพลาดในการ อ่าน	ครูเริ่มแก้ไขการอ่าน ให้ผู้เรียนที่อ่านผิด หรืออ่านไม่ชัดเจน เป็นรายบุคคลทันที แล้วให้อ่านซ้ำ ทว จนคล่องและถูกต้อง เช่น “ไหนคะ ลูกลองอ่าน คำนี้ให้ครูฟังชัดๆ อีก ครั้ง ไม่ต้องรีบร้อน” “คำนี้ หนูยังอ่านไม่ ถูกต้อง ต้องออก เสียงคำควบกล้ำ ร ล และ ว ให้ชัดเจน ลองทำปาก และ อ่านตามครูสิลูก”	ครูพยายามใช้การ เสริมพลังการอ่าน โดยใช้กิจกรรมแม่ ไก่- ลูกไก่ และ ปรับแก้ความเข้าใจ ในการอ่านที่ไม่ ถูกต้องทันทีไม่ปล่อย ให้อ่านจนจบ เช่น “ทุกคนลองอ่านตาม ครูนะคะ ดูปาก และ อ่านให้ถูกต้อง ออก เสียงดังๆ” “คำนี้ หนูยังอ่านไม่ชัด หยุดก่อนลูก แล้วฟัง นะคะ ครูจะอ่านออก เสียงให้ฟังอีกครั้ง	ครูสังเกตพฤติกรรม การอ่านของผู้เรียน ตรวจสอบความ เข้าใจที่คลาดเคลื่อน โดยผ่านการสังเกต การสอบถาม เป็นต้น	ครูสามารถวินิจัย การอ่านของผู้เรียน เป็นรายบุคคลอย่าง เป็นขั้นตอนและ สามารถสร้าง เครื่องมือวินิจัยได้	ครูสามารถวิเคราะห์ ผลการวินิจัยเป็น รายคนเพื่อแก้ไขและ พัฒนาผู้เรียนได้ตรง ประเด็นต่อไป

ตาราง 24 ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากโรงเรียนวัดหัวคู้

ประเด็นการสังเกต	คำพูดและพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม					
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6
1.พฤติกรรม การสอนอ่าน	ครูสอนอ่านโดยยึด แบบฝึกในหนังสือ เรียน และบัญชีคำ มี การสอนอ่านแบบ กลุ่มใหญ่ และกลุ่ม ย่อย	ครูเริ่มจัดกิจกรรม การสอนอ่านผ่าน เกม ใช้สื่อที่ผลิตเอง ในห้อง มีสีสัน น่าสนใจ ใช้เพลง ประกอบการ เคลื่อนไหว มีการ อ่านรายบุคคล ราย กลุ่มย่อย และกลุ่ม ใหญ่	ครูใช้เทคนิคการโค้ช Feed-up และใช้ พลังคำถามในการ กระตุ้นความคิด เช่น “คนเก่ง บอกครูสิคะ ว่า คำนี้อ่านโดยใช้ วรรณยุกต์ใดคะ” และเสริมพลังการ อ่านตลอดเวลา เช่น “เก่งมากลูก สูดยอด เลย”นอกจากนี้ จะมี การแบ่งกลุ่มผู้เรียน ออกเป็นกลุ่มย่อยตาม ระดับความสามารถ ในการอ่าน มีกิจกรรม “เพื่อนช่วยเพื่อน”	ครูมีการทบทวนการ อ่านก่อนที่จะสอน อ่านในบทต่อไปโดย ผ่านการโค้ช อ่านให้ ฟังและให้ผู้เรียนอ่าน ตามทั้งกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย และ รายบุคคล เช่น “ลูกคนไหนเก่ง อยากอ่านให้ครูและ เพื่อนฟังบ้างคะ” “ลองอ่านคำนี้ให้ฟัง อีกครั้งสิคะ เก่งมาก มีใครอยากอ่านอีก บ้าง”	ครูสามารถสร้าง เครื่องมือวินิจัยการ อ่านโดยผ่านการ วิเคราะห์ความเข้าใจ ที่คลาดเคลื่อนของ ผู้เรียนอย่างเป็น ลำดับขั้นตอน และ นำมาทดลองใช้กับ ผู้เรียนได้	ครูสะท้อนผลการ ประเมินการอ่านผ่าน การสื่อสารทางบวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดแรง บันดาลใจในการ อ่านที่ซับซ้อนต่อไป ซึ่งนอกจากจะใช้ใน การวางแผนพัฒนา คุณภาพการอ่าน แล้ว ยังสามารถ นำมาทบทวนวิธีการ สอนของครูได้อีก ด้วย

ตาราง 24 (ต่อ)

ประเด็นการสังเกต	คำพูดและพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านของผู้เข้ารับการศึกษา					
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6
2. พฤติกรรม การวินิจัยการอ่าน	ครูไม่ได้ใช้การ วินิจัยการอ่าน ผู้เรียน	ครูเริ่มแก้ไขการอ่าน ให้ผู้เรียนที่อ่านผิด หรืออ่านไม่ชัดเจน เป็นรายบุคคลทันที แล้วให้อ่านซ้ำ ย้ ทวนจนถูกต้อง คล่องแคล่ว	ครูพยายามใช้การ เสริมพลังการอ่าน โดยใช้กิจกรรมที่ หลากหลาย ไม่น่า เบื่อ และปรับแก้ ความเข้าใจในการ อ่านที่ไม่ถูกต้องให้ ผู้เรียนในทันที	ครูสังเกตพฤติกรรม การอ่านของผู้เรียน ตรวจสอบความ เข้าใจที่คลาดเคลื่อน และแก้ไขให้ถูกต้อง ก่อนที่จะสอนอ่านใน ลำดับที่ยากและ ซับซ้อนต่อไปโดย ผ่านการสังเกต การ สอบถาม การตรวจ แบบฝึกหัด แฟ้ม สะสมผลงานการ อ่าน เป็นต้น	ครูสามารถวินิจัย การอ่านของผู้เรียน เป็นรายบุคคลอย่าง เป็นขั้นตอน รวมทั้ง แก้ไขความเข้าใจที่ คลาดเคลื่อน และ สามารถสร้าง เครื่องมือวินิจัยได้	ครูสามารถวิเคราะห์ ผลการวินิจัยเป็น รายคนเพื่อแก้ไขและ พัฒนาผู้เรียนได้ตรง ประเด็นต่อไป ทำให้ ผู้เรียนเกิดความ ภาคภูมิใจที่อ่านได้ ถูกต้อง และอยาก อ่านหนังสือบ่อยขึ้น

จากตาราง 23 และตาราง 24 ผลการสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยในภาพรวมของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม เรียงลำดับก่อน ระหว่าง และหลังการฝึกอบรมแต่ละหน่วย รวม 6 ครั้งของทั้งสองโรงเรียน ผู้วิจัยพบว่าครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนมีพัฒนาการทางด้านพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านดีขึ้นตามลำดับ พฤติกรรมที่แสดงออกดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าครูมีความตั้งใจและพยายามพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสุข สนุกสนาน มีความรู้สึกด้านบวก มีจิตใจจดจ่อกับการอ่าน มุ่งมั่นในการอ่านและเกิดความมั่นใจว่าอ่านได้ถูกต้อง ผู้เรียนเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น รู้สึกเพลิดเพลินในการทำกิจกรรมการอ่านร่วมกับเพื่อนจนเพลิน เวลาผ่านไปเร็วมาก ตลอดจนกล้าที่จะยกมือซักถามครูว่าตนเองอ่านถูกต้องหรือไม่ อย่างไร ซึ่งครูก็จะใช้เทคนิคการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน สะท้อนผลการอ่าน ตลอดจนส่งเสริมและตักเตือนในการอ่านให้ผู้เรียนอยู่ตลอดเวลา แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมของครูส่งผลและส่งเสริมพัฒนาการไปยังผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการอ่าน มีความพยายามและรู้สึกมีความสุข พอใจในบรรยากาศของการเรียนรู้อย่างยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยได้สรุปผลการสังเกตพฤติกรรมของครูผู้เข้ารับการอบรมจากทั้งสองโรงเรียน ดังต่อไปนี้

ครั้งที่ 1 ก่อนการฝึกอบรม

กรณีโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย

จากการสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยของครูทั้ง 3 คนก่อนเข้ารับการฝึกอบรมพบว่าครูจะสอนอ่านและวินิจัยการอ่านโดยอาศัยประสบการณ์ส่วนตัวที่ครูแต่ละคนมีความถนัด และจะสอนอ่านโดยยึดแบบฝึกที่ปรากฏในหนังสือเรียน จัดกิจกรรมการสอนอ่านให้กับผู้เรียนในรูปแบบเดียวกัน สอนอ่านพร้อมกันเป็นกลุ่มใหญ่ ให้อ่านออกเสียงพร้อมกันทั้งห้อง ครูเริ่มมีการวินิจัยการอ่านเป็นรายกลุ่มย่อย และรายบุคคลบ้าง แต่ขาดความรู้ในการวินิจัยแบบรายบุคคล และการนำผลการวินิจัยไปปรับปรุงพัฒนาการอ่านให้กับผู้เรียน

กรณีโรงเรียนวัดหัวคู้

จากการสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยของครูทั้ง 3 คน ก่อนเข้ารับการฝึกอบรมพบว่าครูสอนอ่านโดยยึดแบบฝึกในหนังสือเรียนและบัญชีคำ มีการอ่านแบบกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ทั้งห้องสลับกันไป ครูใช้วิธีการสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ กับการสอนอ่านแบบมุ่งประสบการณ์ผสมผสานกันไป ครูยังขาดความเข้าใจในการวินิจัยการอ่านและต้องการทราบเทคนิคการวินิจัยการอ่านพร้อมเครื่องมือวินิจัยการอ่าน

ครั้งที่ 2 การฝึกอบรมหน่วยที่ 1 การอ่านเป็นเส้นทางดำเนินชีวิต

กรณีโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย

ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ ทฤษฎีกลุ่มการเรียนรู้และออกแบบการสอนอ่านโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและระดับสติปัญญาของผู้เรียนในห้องเรียนของแต่ละคน โดยมีการจัดกิจกรรมการสอนอ่านผ่านสื่อที่น่าสนใจ ใช้บัตรคำ และมีการเน้นย้ำการสอนอ่านโดยครูอ่านให้ฟังเป็นตัวอย่างและให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงตามจนถูกต้อง คล่องแคล่ว มีทั้งการให้อ่านเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่พร้อมกัน นอกจากนี้ ครูจะแก้ไขการอ่านให้ผู้เรียนที่อ่านผิด ไม่ชัดเจน ทันท่วงที และให้ผู้เรียนอ่านซ้ำ ซ้ำ ทวน

ภาพประกอบ 4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วยที่ 1 การอ่านเป็นเส้นทางดำเนินชีวิต โรงเรียนวัดศรีวารีน้อย

กรณีโรงเรียนวัดหัวคู้

ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ ทำความเข้าใจทฤษฎีกลุ่มการเรียนรู้ตลอดจนร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยนำบริบทผู้เรียนในห้องเรียนของแต่ละคนมาร่วมกันออกแบบการจัดกิจกรรมการสอนอ่าน มีการใช้เกม สื่อที่มีสีสันน่าสนใจดึงดูดผู้เรียน ใช้เพลงให้มีการเคลื่อนไหว ผู้เรียนสนุกและมีความกระตือรือร้นในการอ่านมากขึ้น มีทั้งการให้อ่านเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่พร้อมกัน

ภาพประกอบ 5 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วยที่ 1 การอ่านเป็นเส้นทางดำเนินชีวิต โรงเรียนวัดหัวคู้

สรุปภาพรวม

ผู้วิจัยใช้กระบวนการ 4 ขั้นตอนในการฝึกอบรม ตั้งแต่ **ขั้นการตรวจสอบความรู้เดิม** มีจุดประสงค์เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอบรมสร้างความตระหนักให้ครูเห็นความสำคัญของการสอนอ่านและวินิจัยการอ่าน ตรวจสอบทบทวนวิธีการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านเพื่อศึกษาความรู้พื้นฐานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม **ขั้นเสริมสร้างความรู้ใหม่** โดยให้ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้ง 6 คน จาก 2 โรงเรียน ต่างร่วมกันศึกษาวิเคราะห์ทฤษฎีกลุ่มการรู้คิดซึ่งประกอบด้วย ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของบรูเนอร์ และทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของกาเย และร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตลอดจนวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้เรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้น แล้วจึงออกแบบการสอนอ่านโดยยึดทฤษฎีข้างต้น และ **ขั้นปฏิบัติจริงในห้องเรียน** ใช้บริบทของผู้เรียนในห้องเรียนเพื่อนำไปจัดกิจกรรมการสอนอ่านในห้องเรียนของตนต่อไป ซึ่งครูผู้สอนจะออกแบบกิจกรรมโดยใช้สื่อที่ใกล้ตัวผู้เรียน จับต้องได้ ส่วนใหญ่จะทำสื่อการสอนอ่านเองจากอุปกรณ์เหลือใช้ มีสีสันสวยงาม ชวนจับต้อง โดยเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้สื่อทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม เป็นในรูปแบบเกม ที่ต้องสัมพันธ์กับการพัฒนาสมองในแต่ละช่วงวัย จะทำให้ผู้เรียนสนุกและเกิดการเรียนรู้การอ่านได้ไว นอกจากนี้ ครูผู้สอนยังใช้การสร้างแรงจูงใจภายในและสอนให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดในการอ่านโดยใช้การสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ อย่างเป็นลำดับขั้นตอนจากง่ายไปส่ายาก พยายามให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีจิตใจจดจ่อกับการอ่าน และครูผู้สอนจะต้องฝึก ย้ำ ซ้ำ ทวน ขั้นตอนย้อนหลัง เป็นการทบทวนเพื่อให้สิ่งที่จำเป็นต้องเรียนรู้และเป็นพื้นฐานสำคัญในการอ่านแก่ผู้เรียนก่อนที่จะผ่านไปสอนในขั้นตอนการอ่านที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นการเรียนรู้ที่ฝังลึก คงทน และยั่งยืนสุดท้ายคือ **ขั้นสะท้อนผล** เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสะท้อนผลการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านร่วมกัน โดยผลที่ได้จะนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาผู้สอนและผู้เรียนอย่างยั่งยืน เป็นกระบวนการฝึกอบรมในรูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีการถอดบทเรียนโดยการทบทวน

หลังการปฏิบัติ (AAR: after action review) และนำไปพัฒนาคุณภาพการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านอย่างต่อเนื่อง

ครั้งที่ 3 การฝึกอบรมหน่วยที่ 2 จินตนาการ ความรู้ ความคิด จากการอ่าน กรณีโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย

ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ ทำความเข้าใจเทคนิคการ Feed-up การได้ใช้การใช้พลังคำถามและการเสริมพลังการอ่าน ตลอดจนร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และออกแบบการจัดกิจกรรมการสอนอ่านที่สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียนโดยคำนึงถึงจิตวิทยาการเรียนรู้ เช่น การสอนอ่านคำควบกล้ำโดยใช้เพลงประกอบแล้วให้ผู้เรียนช่วยกันระบุลักษณะของคำควบกล้ำ โดยครูพยายามใช้คำถามกระตุ้นให้แต่ละคนช่วยกันเสนอความคิดในเบื้องต้นก่อน แล้วจึงสรุปลักษณะของคำควบกล้ำในตอนท้ายบทเรียน หรือการสอนอ่านผันวรรณยุกต์โดยครูจะใช้สื่อมือพิเศษ ซึ่งจัดทำเป็นสื่อรูปมือและนิ้วหัวแม่มือแทนเสียงวรรณยุกต์ 5 เสียง นิ้วโป้งแทนเสียงสามัญ นิ้วชี้แทนเสียงเอก นิ้วกลางแทนเสียงโท นิ้วนางแทนเสียงตรี และนิ้วก้อยแทนเสียงจัตวา ซึ่งเป็นเทคนิคพื้นฐานให้ผู้เรียนสามารถฝึกผันวรรณยุกต์โดยใช้นิ้วมือช่วยในระยะเริ่มต้นจนเกิดความถูกต้องและคล่องแคล่วขึ้น

ภาพประกอบ 6 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วยที่ 2 จินตนาการ ความรู้ ความคิด จากการอ่าน
โรงเรียนวัดศรีวารีน้อย

กรณีโรงเรียนวัดหัวคู้

ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมกันศึกษา วิเคราะห์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และทำความเข้าใจเทคนิคการ Feed-up การได้ใช้เพื่อการรู้คิดโดยให้ความสำคัญกับการใช้พลังคำถาม (Power questions) สร้างแรงจูงใจในการอ่านและการเสริมพลังการอ่าน (Empowerment) ยังร่วมกันวิเคราะห์จิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้เรียนในชั้นประถมศึกษาตอนต้นทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาเพื่อให้สามารถวิเคราะห์การอ่านของผู้เรียน ออกแบบการสอนอ่านภาษาไทยและทำ

กิจกรรมที่สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียนเช่นการสอนอ่านประสมคำโดยใช้สื่อวงล้อประสมคำซึ่งเป็นสื่อที่ตนเอง โดยใช้วงล้อจักรยานเก่า 1 ล้อ ทำแผ่นสังกะสีติดเป็นวงกลม ตีดวงล้อเป็นระยะ แล้วติดตัวพยัญชนะที่ใช้บ่อยๆ ประมาณ 13 ตัว ใช้ถาดเจาะรูให้พยัญชนะเฝื่อนหน้าถาดติดสระ แล้วนำถาดมาติดไว้หน้าวงล้อ นักเรียนจะหมุนวงล้อก็จะปรากฏเป็นคำ ผสมสระให้ฝึกอ่านหน้าถาดจะเปลี่ยนสระได้ตามต้องการ

ภาพประกอบ 7 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วยที่ 2 จินตนาการ ความรู้ ความคิด จากการอ่าน
โรงเรียนวัดหัวคู้

สรุปภาพรวม

ผู้วิจัยใช้กระบวนการฝึกอบรม 4 ขั้นตอน โดยเริ่มจากการตรวจสอบความรู้เดิมเพื่อศึกษาความรู้พื้นฐานในผู้เข้ารับการฝึกอบรมซึ่งจะเป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพ โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิเคราะห์ประสบการณ์ การระดมพลังสมอง **เสริมสร้างความรู้ใหม่** พบว่าครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้ง 6 คน จาก 2 โรงเรียน ต่างร่วมกันศึกษาวิเคราะห์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และทำความเข้าใจเทคนิคการ Feed-up การโค้ชเพื่อการรู้คิดโดยให้ความสำคัญกับการใช้พลังคำถาม (Power questions) โดยครูจะใช้พลังคำถามเพื่อเสริมสร้างการกำหนดเป้าหมายของผู้เรียน เช่น

“วันนี้พวกเราอยากอ่านหนังสือเล่มไหน” “ลูกๆ อยากเรียนรู้การออกเสียงคำควบกล้ำที่ถูกต้องไหมคะ”

หรือ ใช้พลังคำถามเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้เรียน เช่น

“นักเรียนคิดว่าตนเองมีความเก่งในเรื่องใดบ้างคะ” “ครูเชื่อว่าพวกเราทุกคนสามารถอ่านได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่วแน่นอน” “ไม่มีอะไรยากเกินความพยายามนะลูก”

สร้างแรงจูงใจในการอ่านและการเสริมพลังการอ่าน (Empowerment) เช่น การเสริมพลังโดยให้ผู้เรียนช่วยกันสรุปความรู้ด้วยตนเอง เช่น

“นักเรียนลองช่วยกันบอกคุณครูสิคะ ว่าได้ความรู้อะไรจากการทำกิจกรรมเมื่อพิเศษบ้าง” “ครูมั่นใจค่ะว่า ไม่ยากเกินไป และทุกคนสามารถอ่านได้” “เชื่อหรือไม่คะ ว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้อ่านเก่งได้เหมือนเพื่อนที่เป็นแม่ไก่”

ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการอ่านและพัฒนาความสามารถตามระดับพัฒนาการของตนจากขั้นหนึ่งไปสู่อีกขั้นหนึ่ง **การปฏิบัติจริงในห้องเรียน** โดยครูพยายามดึงศักยภาพของผู้เรียนโดยแบ่งผู้เรียนตามความสามารถในการอ่าน เป็นกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อนมีการให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา เสนอแนะวิธีในการอ่านโดยใช้ภาษาในการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังร่วมกันวิเคราะห์จิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้เรียนในชั้นประถมศึกษาตอนต้นทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาเพื่อให้สามารถวิเคราะห์การอ่านของผู้เรียน ออกแบบการสอนอ่านภาษาไทยและทำกิจกรรมที่สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียนครูใช้พลังคำถามทันทีในการจัดการเรียนรู้ของตนเอง **การสะท้อนผล** โดยในขณะที่สอนอ่านครูจะตั้งคำถามกระตุ้นการคิด เช่น นักเรียนคิดอะไร นักเรียนจะวางแผนการทำงานอย่างไร นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ สิ่งนี้นักเรียนรู้สึกภูมิใจในการอ่านหนังสือได้ถูกต้อง คล่องแคล่วคืออะไร เพราะเหตุใด นอกจากนี้ การตอบสนองต่อคำถามของผู้เรียนก็เป็นสิ่งที่ครูให้ความสำคัญ หากผู้เรียนไม่ตอบคำถามทันทีครูควรรอคอยคำตอบก่อนที่จะรีบเฉลยคำตอบ และไม่ตำหนิคำตอบของผู้เรียนเพราะจะทำให้ผู้เรียนไม่กล้าตอบคำถาม ซึ่งการตั้งคำถามจะเป็นการพัฒนาความคิดของผู้เรียนไปตามความซับซ้อนของการคิดอย่างเป็นลำดับขั้นตอน

จากการชมเชยที่ดีทัศนตัวอย่างการจัดกิจกรรมการสอนอ่าน ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมกันวิเคราะห์พฤติกรรมที่ตั้งคำถาม การให้ข้อมูลย้อนกลับ และนำไปออกแบบกิจกรรมการสอนอ่านในห้องเรียนของตนโดยปรับใช้ในการจัดกิจกรรมการสอนอ่านโดยเริ่มจากการ Feed-up ที่แจ้งให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการอ่าน แจ้งจุดประสงค์ในการทำกิจกรรมการอ่าน และเป้าหมายเมื่อทำกิจกรรมการอ่านสำเร็จ เช่น

“วันนี้ เราจะมาช่วยกันทำกิจกรรมวงล้อมหัตถ์จรรยา เพื่อเรียนรู้เรื่องการอ่านคำที่ประสมด้วยสระและวรรณยุกต์นะคะ” การใช้พลังคำถามเพื่อทบทวนบทเรียนในการอ่าน เช่น “ไหน ใครจะช่วยสรุปหลักในการอ่านคำคล้องจองที่เราเรียนและฝึกอ่านในวันนี้ให้เพื่อนๆ ฟังสิคะ”

การเสริมพลังการอ่านเพื่อสร้างความมั่นใจในการอ่านให้กับผู้เรียน การใช้คำถามเพื่อขยายคำตอบให้ชัดเจน ตลอดจนการใช้คำถามเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจและมั่นใจในการอ่านของตนเอง โดยครูพยายามใช้พลังคำถาม (Power Questions) ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดและสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง เกิดการเรียนรู้สาระสำคัญ (Core Concept) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความจำและเข้าใจที่คงทนฝังลึกใน Sub Conscious / Mind Concept และเป็นความคิดรวบยอด (Deep Knowledge) ของตนเองได้ในที่สุดโดยผ่านสื่อที่น่าสนใจ เช่น การสอนอ่านคำควบกล้ำโดยใช้เพลงประกอบ การสอนผันเสียงวรรณยุกต์โดยใช้ถุงมือ และการสอนประสมคำโดยใช้วงล้ออัจฉริยะ เป็นต้น

ครั้งที่ 4 การฝึกอบรมหน่วยที่ 3 สอนและวินิจฉัยการอ่านสู่ความยั่งยืน กรณีโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย

ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ ทำความเข้าใจและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถึงสาเหตุของการอ่านไม่ออก ซึ่งมีสาเหตุมาจากตัวผู้เรียน ผู้ปกครอง สภาพครอบครัวและฐานะทางเศรษฐกิจสำหรับการแก้ปัญหาที่ตัวผู้เรียน ครูทบทวนและออกแบบกิจกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านโดยนำเทคนิคการสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำมาใช้ ประกอบกับครูต้องสังเกตการอ่านของผู้เรียน ตรวจสอบความเข้าใจในการอ่าน แก้ไขความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนให้ผู้เรียนโดยผ่านการสังเกต การสอบถาม การตรวจแบบฝึกหัด

ภาพประกอบ 8 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วยที่ 3 สอนและวินิจฉัยการอ่านสู่ความยั่งยืน โรงเรียนวัดศรีวารีน้อย

กรณีโรงเรียนวัดหัวคู้

ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ ทำความเข้าใจและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถึงสาเหตุของการอ่านไม่ออกและนำเทคนิคการสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำมาใช้ในการทำกิจกรรมการอ่านแบบเป็นลำดับขั้นตอน จากง่ายไปสู่ยาก/ซับซ้อน เริ่มจากการออกเสียงพยัญชนะ สระ

วรรณยุกต์ และตัวสะกดสอนอ่านเป็นคำ วลี และประโยค ตามลำดับโดยครูทำหน้าที่เป็นโค้ช (Coaching) อ่านให้ฟังและให้ผู้เรียนอ่านตาม ทั้งกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อยและรายบุคคล นอกจากนี้ครูต้องสังเกตการอ่านของผู้เรียนตรวจสอบความเข้าใจในการอ่าน แก้ไขความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนก่อนที่จะสอนในขั้นตอนที่ซับซ้อนต่อไปรวมทั้งให้ผลสะท้อนกลับทันที มีการชมเชย ให้กำลังใจ อย่างต่อเนื่อง

ภาพประกอบ 9 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วยที่ 3 สอนและวินิจฉัยการอ่านสู่ความยั่งยืน โรงเรียนวัดหัวคู้

สรุปภาพรวม

ผู้วิจัยใช้กระบวนการฝึกอบรม 4 ขั้นตอน โดยเริ่มจากขั้นการตรวจสอบความรู้เดิม เพื่อตรวจสอบทบทวนวิธีการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านเพื่อศึกษาความรู้พื้นฐานในผู้เข้ารับการฝึกอบรมซึ่งจะเป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพขั้นสร้างเสริมความรู้ใหม่เพื่อเสริมสร้างความรู้ที่เกี่ยวกับการสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ และการวินิจฉัยการอ่านซึ่งเป็นนวัตกรรมหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหการอ่านไม่ออกพบว่าครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้ง 6 คน จาก 2 โรงเรียน ต่างร่วมกันศึกษาวิเคราะห์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้สาเหตุของการอ่านไม่ออกและได้ทบทวนวิธีการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านที่ใช้ในห้องเรียนเป็นประจำขั้นการปฏิบัติจริงในห้องเรียนโดยครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้นำเทคนิคการสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำมาใช้ในการทำกิจกรรมการอ่านแบบเป็นลำดับขั้นตอน จากง่ายไปสู่ยาก/ซับซ้อน เริ่มจากการออกเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกดสอนอ่านเป็นคำ วลี และประโยคตามลำดับในการสอนอ่านครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำหน้าที่เป็นโค้ช (Coaching) อ่านให้ฟังและให้ผู้เรียนอ่านตาม ทั้งกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อยและรายบุคคลโดยใช้บัตรคำและเปลี่ยนฐานเวียน เริ่มจากอ่านช้าๆ ในเบื้องต้นและเร็วขึ้น โดยครูต้องสังเกตการอ่านของเด็กตรวจสอบความเข้าใจในการอ่าน แก้ไขความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนให้ผู้เรียนก่อนที่จะสอนในขั้นตอนที่ซับซ้อนต่อไปซึ่งเป็นการนำเทคนิคการวินิจฉัยการอ่านอย่างไม่เป็นทางการ เช่น การสังเกต การสอบถาม การตรวจแบบฝึกหัด แฟ้มสะสมผลงาน มาใช้ประกอบการพิจารณา โดยจะให้ผู้เรียนอ่านช้าๆ

จนเกิดความคล่องแคล่วรวมทั้ง**ชั้นการสะท้อนผล**เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสะท้อนผลการสอนอ่าน และวินิจัยการอ่านร่วมกัน โดยผลที่ได้จะนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาผู้สอนและผู้เรียนอย่างยั่งยืน เป็นการให้ผลสะท้อนกลับทันที มีการชมเชย ให้กำลังใจ อย่างต่อเนื่อง

ครั้งที่ 5 การฝึกอบรมหน่วยที่ 4 อ่านได้ วินิจัยเป็น

กรณีโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย

ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ ทำความเข้าใจและแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวคิด การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ การประเมินเพื่อวินิจัยการอ่าน และสร้างเครื่องมือวินิจัยการอ่าน โดยการสำรวจปัญหาการอ่านในห้องเรียนของตนเอง จากนั้นร่วมกันวิเคราะห์ความเข้าใจที่ถูกต้องและความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในการอ่านของผู้เรียน ซึ่งพบว่าครูให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับการ วินิจัยการอ่านเนื่องจากเป็นเรื่องที่ค่อนข้างใหม่และน่าสนใจอีกทั้งเป็นประโยชน์ทั้งกับตัวครู ตัว ผู้เรียนโดยเฉพาะการนำแนวคิดที่เกี่ยวกับการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และการประเมินเพื่อ วินิจัยไปประยุกต์ใช้กับการจัดกิจกรรมการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ

ภาพประกอบ 10 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วยที่ 4 สอนได้ วินิจัยเป็น โรงเรียนวัดศรีวารีน้อย

กรณีโรงเรียนวัดหัวคู้

ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ ทำความเข้าใจและแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวคิด การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ การประเมินเพื่อวินิจัยการอ่าน และสร้างเครื่องมือวินิจัยการอ่าน โดยครูจะร่วมกันวิเคราะห์ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในการอ่านของผู้เรียน และหาสาเหตุ วิธีการแก้ไข โดยผ่านการใช้แนวคิดการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Assessment for/as learning)

ภาพประกอบ 11 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วยที่ 4 สอนได้ วินิจัยเป็น โรงเรียนวัดหัวคู้

สรุปภาพรวม

ผู้วิจัยใช้กระบวนการฝึกอบรม 4 ขั้นตอน โดยเริ่มจาก **ขั้นการตรวจสอบความรู้เดิม** โดยผ่านการใช้แนวคิดการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Assessment for/as learning) **ขั้นการเสริมสร้างความรู้ใหม่** มีจุดประสงค์เพื่อเสริมสร้างความรู้ที่เกี่ยวกับการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ พบว่าครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้ง 6 คน จาก 2 โรงเรียน ต่างร่วมกันศึกษาวิเคราะห์ ทำความเข้าใจและแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวคิดการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ การประเมินเพื่อวินิจัยการอ่าน และสามารถสร้างเครื่องมือวินิจัยการอ่านได้โดยผ่านการวิเคราะห์ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในการอ่านของผู้เรียน สามารถวินิจัยการอ่านของผู้เรียนได้อย่างเป็นขั้นตอน สร้างเครื่องมือวินิจัยที่มีคุณภาพ และเกิดขึ้นควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการสอนอ่าน ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาการอ่านได้เป็นอย่างดี โดยครูให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับการสร้างเครื่องมือวินิจัยการอ่านเนื่องจากเป็นเรื่องที่ค่อนข้างใหม่และน่าสนใจอีกทั้งเป็นประโยชน์ทั้งกับตัวครู ตัวผู้เรียน **ขั้นการปฏิบัติจริงในห้องเรียน** มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำแนวคิด และหลักการที่เกี่ยวข้องข้างต้นไปสู่การปฏิบัติจริงตามสภาพจริงในห้องเรียนโดยเฉพาะการนำแนวคิดที่เกี่ยวกับการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และการประเมินเพื่อวินิจัยไปประยุกต์ใช้กับการจัดกิจกรรมการสอนอ่าน ตลอดจนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ได้อีกด้วยและ **ขั้นสะท้อนผล** มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสะท้อนผลร่วมกัน โดยผลที่ได้จะนำไปสู่การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ไปปรับปรุงพัฒนาผู้สอนและผู้เรียนอย่างยั่งยืนและต่อเนื่อง

ครั้งที่ 6 การฝึกอบรมหน่วยที่ 5 กระจุกสะท้อนการอ่าน

กรณีโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย

ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ ทำความเข้าใจและแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำหลักการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ไปใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาการอ่านการสะท้อนผลการ

ประเมินการอ่านด้วยการสื่อสารทางบวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีแรงบันดาลใจในการอ่านระดับที่ซับซ้อนต่อไป รวมทั้งการให้ข้อมูลเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองเพิ่มเติมภายหลังจากการอ่านในชั้นเรียนโดยมุ่งชี้แนะแนวทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคลโดยคำนึงถึงการนำไปปฏิบัติกับผู้เรียนของตนเอง

ภาพประกอบ 12 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วยที่ 5 กระจุกสะท้อนการอ่าน โรงเรียนวัดศรีวารีน้อย

กรณีโรงเรียนวัดหัวคู้

ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ ทำความเข้าใจและแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำหลักการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ไปใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาการอ่าน การสะท้อนผลการประเมินการอ่านด้วยการสื่อสารทางบวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีแรงบันดาลใจในการอ่านระดับที่ซับซ้อนต่อไป นอกจากนี้ยังสามารถนำหลักการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ไปใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาการอ่าน การสะท้อนผลการประเมินการอ่านด้วยการสื่อสารทางบวก นอกจากจะนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการอ่านแล้วโรงเรียนยังสามารถใช้ผลการประเมินในการวินิจฉัยข้อบกพร่องของผู้เรียนได้ทันทีและสามารถทบทวนวิธีการสอนของผู้สอนได้อีกทางหนึ่ง

ภาพประกอบ 13 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วยที่ 5 กระจุกสะท้อนการอ่าน โรงเรียนวัดหัวคู้

สรุปภาพรวม

ผู้วิจัยใช้กระบวนการฝึกอบรม 4 ขั้นตอน โดยเริ่มจาก **ขั้นการตรวจสอบความรู้เดิม** พบว่า ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้ง 6 คน จาก 2 โรงเรียน ต่างร่วมกันศึกษาวิเคราะห์ ทำความเข้าใจและแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำหลักการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ไปใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาการอ่าน **ขั้นเสริมสร้างความรู้ใหม่** เป็นการให้ความรู้ที่เกี่ยวกับการสะท้อนผลการประเมินการอ่านด้วยการสื่อสารทางบวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีแรงบันดาลใจในการอ่านระดับที่ซับซ้อนต่อไป **ขั้นการปฏิบัติจริงในห้องเรียน** โดยให้ครูร่วมกันพิจารณาผลการประเมินของผู้เรียนในภาพรวมและวิเคราะห์เป็นรายคนซึ่งจะทำให้ทราบว่าผู้เรียนมีจุดอ่อนที่ต้องเร่งแก้ไขในเรื่องใดครูจะได้ปรับวิธีการสอนใหม่ให้เหมาะกับกลุ่มผู้เรียนกลุ่มที่มีปัญหานั้นๆ ทั้งรายกลุ่มและรายคนส่วนการวิเคราะห์ผลการประเมินเป็นรายคนจะทำให้ครูทราบว่าผู้เรียนคนนั้นไม่เข้าใจเรื่องใดก็จะสามารถแก้ไขความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในการอ่านและพัฒนาได้ตรงประเด็นต่อไป **ขั้นสะท้อนผล** เป็นกระบวนการฝึกอบรมในรูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยให้ครูถอดบทเรียนโดยการทบทวนหลังการปฏิบัติ (AAR: after action review) และนำไปพัฒนาคุณภาพการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านอย่างต่อเนื่อง

2. ผลการสัมภาษณ์ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมและผู้เรียน

ผลการสัมภาษณ์ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม

จากการสัมภาษณ์ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 6 คน จาก 2 โรงเรียน ผู้วิจัยนำผลการสัมภาษณ์มาสังเคราะห์ได้ข้อสรุปตามหน่วยการเรียนรู้ทั้ง 5 หน่วย ดังต่อไปนี้

หน่วยที่ 1 การอ่านเป็นเส้นทางดำเนินชีวิต

ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้นำทฤษฎีกลุ่มการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วยทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของบรูเนอร์ และทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของกาเย่ ไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการสอนอ่านพบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่มีความกระตือรือร้น รู้สึกสนุกในการทำกิจกรรมซึ่งส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมในการอ่านมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการทำกิจกรรมที่ใช้สื่อผู้เรียนจะให้ความร่วมมือ มีปฏิสัมพันธ์กับครูและเพื่อนในห้องเรียน สิ่งที่ผู้เรียนชอบและให้ความสนใจมากเวลาสอนอ่านคือการใช้เกมและมีการเคลื่อนไหว มีชิ้นงานอ่านอยู่กับที่ นอกจากนี้ การทำกิจกรรมการอ่านโดยผ่านใบงาน ใช้สื่อที่น่าสนใจมีสีสันก็มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนสนใจอ่านมากยิ่งขึ้น สำหรับในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้เรียนจะสนใจเมื่อให้อ่านคำที่ยากและให้อธิบายความหมายคำนั้นๆ ประกอบ ซึ่งครูจะเฉลยต่อเมื่อรอเวลาสักระยะจนแน่ใจว่าไม่มีผู้เรียนตอบได้ โดยครูจะอธิบายความหมายพร้อมยกสถานการณ์ที่สื่อความหมายของคำนั้นๆ ประกอบดังสะท้อนได้จากผลการสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“เด็กจะชอบเวลาทำกิจกรรม จะให้ความร่วมมือ แยกกันอ่าน”

(ครูคนที่ 1.20 ธันวาคม2558: สัมภาษณ์)

“ทุกคนเรียนด้วยความสนุกสนาน ชอบเวลาทำใบงานการอ่าน ชอบระบายสี”

(ครูคนที่ 2.20 ธันวาคม2558: สัมภาษณ์)

“ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม”

(ครูคนที่ 3.20 ธันวาคม2558: สัมภาษณ์)

“ผู้เรียนจะชอบยกมือ ชักถาม เมื่ออ่านพบคำยาก และจะให้ครูอธิบายความหมายของคำที่อ่านว่ามี ความหมายว่าอย่างไร และยกตัวอย่างประกอบเพื่อสื่อความหมายของคำนั้น”

(ครูคนที่ 1. 25 ธันวาคม 2558: สัมภาษณ์)

ภาพประกอบ 14 บรรยากาศในห้องเรียนระหว่างการทำกิจกรรมการเรียนรู้

หน่วยที่ 2 จินตนาการ ความรู้ ความคิด จากการอ่าน

ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ใช้เพลงประกอบ และนำจังหวะเข้ามาช่วยในการสอนอ่าน พบว่า ผู้เรียนสนุกและรักการอ่านมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเปิดเวทีให้ผู้เรียน อาสาสมัครมาอ่านนำเพื่อนๆ ไม่มีการบังคับ ทั้งนี้ ครูเริ่มใช้บทบาทโค้ชในการดึงศักยภาพในการอ่าน ของผู้เรียนมาพัฒนาต่อยอด ใช้การเสริมพลังการอ่าน เสริมแรง ให้กำลังใจ โดยใช้ทั้งเทคนิค Peer coaching หรือ เพื่อนช่วยเพื่อน ซึ่งครูใช้กิจกรรม แม่ไก่-ลูกไก่ โดยให้ผู้เรียนที่อ่านถูกต้อง คล่องแคล่ว มาช่วยสอนอ่านและพาเพื่อนอ่าน มีทั้งแบบจับคู่ และแบบกลุ่มย่อย ซึ่งพบว่ากิจกรรมดังกล่าวประสบ ผลสำเร็จ นั่นคือ ผู้เรียนที่เป็นแม่ไก่อีกู้รู้สึกภาคภูมิใจที่ได้ช่วยเพื่อน ผู้เรียนที่เป็นลูกไก่อีกมีความกล้าที่ อ่านมากยิ่งขึ้นจนเห็นพัฒนาการในการอ่านได้อย่างชัดเจนดังสะท้อนได้จากผลการสัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

“ได้ใช้สื่อในห้องเรียนในการพัฒนาทักษะการอ่านจัดมุมรักการอ่าน มีหนังสือนิทานใหม่ให้ผู้เรียน
เลือกอ่านตามความสนใจ”

(ครูคนที่ 2.25 ธันวาคม2558: สัมภาษณ์)

“ผู้เรียนมีความมั่นใจ สนุก และภูมิใจที่ได้เพื่อนเป็นแม่ไก่ สอนอ่าน เป็นการใช้กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน”

(ครูคนที่ 3.25 ธันวาคม2558: สัมภาษณ์)

“การใช้เทคนิค Peer coaching ได้ผลดีเกินคาด ผู้เรียนชอบและรักการอ่านมากขึ้นค่ะ”

(ครูคนที่ 1.25 ธันวาคม2558: สัมภาษณ์)

ภาพประกอบ 15 บรรยายภาพการใช้กิจกรรมแม่ไก่ ลูกไก่ (Peer Coaching) ในการสอนอ่าน

หน่วยที่ 3 สอนและวินิจฉัยการอ่านสู่ความยั่งยืน

ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเข้าใจเทคนิคและวิธีในการสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำที่ถูกต้องและสามารถนำไปใช้ในห้องเรียนควบคู่ไปกับการวินิจฉัยการอ่านซึ่งเป็นการตรวจสอบความเข้าใจในการอ่าน และแก้ไขความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในการอ่านโดยสามารถใช้ได้ทั้งกับผู้เรียนเป็นรายกลุ่ม และรายบุคคล พบว่าผลจากการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านไปในคราวเดียวกันทำให้สามารถแบ่งผู้เรียนออกได้เป็น 3 กลุ่มตามระดับความสามารถในการอ่าน ได้แก่ กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน อีกทั้งยังทราบถึงความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในการอ่านของผู้เรียนซึ่งครูผู้สอนสามารถแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาต่อยอดได้อย่างถูกต้องและตรงกับปัญหาของผู้เรียนได้มากยิ่งขึ้น โดยส่วนใหญ่ครูจะใช้เวลาช่วงเช้าก่อนทำกิจกรรมหน้าเสาธง และช่วงกลางวันหลังรับประทานอาหารกับผู้เรียนที่เป็นกลุ่มอ่อนโดยให้มาอ่านเป็นรายบุคคลดังสะท้อนได้จากผลการสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“การสอนอ่านและวินิจัยการอ่านไปพร้อมๆ กันเป็นวิธีการที่ช่วยทั้งครูและผู้เรียน ผู้เรียนก็จะได้ทราบว่าตนเองบกพร่องในเรื่องใดต้องแก้ไขการอ่านอย่างไร ตัวครูก็จะได้อาวิธีการที่จะแก้ไขได้ถูกต้อง ชอบและเป็นประโยชน์มากค่ะ”

(ครูคนที่ 1. 25 มกราคม 2559: สัมภาษณ์)

“การแบ่งระดับความสามารถในการอ่านของผู้เรียนเป็นกลุ่ม ทำให้ครูทราบว่าส่งเสริม ปรับปรุง พัฒนา และต่อยอดในการอ่านของผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง ตรงกับสภาพจริง และเกิดประโยชน์สูงสุด”

(ครูคนที่ 2. 26 มกราคม 2559: สัมภาษณ์)

“ผู้เรียนกับครูมีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น เรียนสนุก ไม่เครียด”

(ครูคนที่ 3. 28 มกราคม 2559: สัมภาษณ์)

ภาพประกอบ 16 บรรยากาศการจัดกิจกรรมการสอนอ่านโดยแบ่งผู้เรียนตามระดับความสามารถเป็นกลุ่มเก่ง ปานกลาง อ่อน

หน่วยที่ 4 อ่านได้ วินิจัยเป็น

ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมเข้าใจและสามารถนำแนวคิดการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ การประเมินเพื่อวินิจัยการอ่าน ไปใช้ในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่าน ตลอดจนสามารถสร้างเครื่องมือวินิจัยการอ่านได้โดยผ่านการวิเคราะห์ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในการอ่านของผู้เรียน สามารถวินิจัยการอ่านของผู้เรียนได้อย่างเป็นขั้นตอน สร้างเครื่องมือวินิจัยที่มีคุณภาพเพื่อนำผลมาปรับปรุงพัฒนาต่อยอดการอ่านให้กับผู้เรียนต่อไป ดังสะท้อนได้จากผลการสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“การที่เป็นครูประจำชั้นและสอนภาษาไทยก็มีผลดีเพราะรู้จักผู้เรียนทุกคน ทำให้การวินิจฉัยการอ่านเป็นรายบุคคลได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น”

(ครูคนที่ 1. 24 กุมภาพันธ์ 2559: สัมภาษณ์)

“ภาคภูมิใจ ที่สามารถวินิจฉัยการอ่านของผู้เรียนได้โดยใช้เครื่องมือที่ได้สร้างขึ้นเอง จากนั้นนำผลการวินิจฉัยมาแบ่งกลุ่มผู้เรียนตามระดับความสามารถ เป็น กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน เพื่อจะได้แก้ไขความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนได้ตรงจุดต่อไป”

(ครูคนที่ 2. 24 กุมภาพันธ์ 2559: สัมภาษณ์)

“การสร้างเครื่องมือวินิจฉัยไม่ยากอย่างที่คิด ทำได้แล้วค่ะ”

(ครูคนที่ 3.1 มีนาคม 2559: สัมภาษณ์)

ภาพประกอบ 17 บรรยาการการวินิจฉัยการอ่านผู้เรียนเป็นรายบุคคล

หน่วยที่ 5 กระบวนการอ่าน

ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมเข้าใจและสามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาการอ่าน มีการสะท้อนผลการอ่านด้วยการสื่อสารทางบวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีแรงบันดาลใจในการอ่านระดับที่ซับซ้อนต่อไป รวมทั้งการให้ข้อมูลเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองเพิ่มเติมภายหลังจากการสอนอ่านในชั้นเรียนโดยมุ่งชี้แนะแนวทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล ดังสะท้อนได้จากผลการสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“ได้พูดให้กำลังใจ เสริมแรง และชมเชย พร้อมกับให้ดาวการอ่าน และให้รางวัลเล็กๆ น้อยๆ เช่น ขนม ดินสอ ยางลบ”

(ครูคนที่ 1. 14 มีนาคม 2559: สัมภาษณ์)

“ให้ความสำคัญและให้กำลังใจกับผู้เรียนทุกกลุ่ม กลุ่มเก่ง จะให้ใบงานต่อยอดการอ่านในระดับที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน จะมีใบงาน บทอ่านในระดับที่ง่าย และให้ผู้ปกครองเช่น วิทยากร ร่วมมือกับขอความร่วมมือผู้ปกครองช่วยอีกทาง”

(ครูคนที่ 2. 15 มีนาคม 2559: สัมภาษณ์)

“ได้สะท้อนผลการอ่านให้ผู้เรียนทันทีทุกครั้ง พุดให้กำลังใจในรายที่ยังอ่านไม่ถูกต้อง เสริมแรง และส่งเสริมต่อยอดคนที่อ่านได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว”

(ครูคนที่ 3. 18 มีนาคม 2559: สัมภาษณ์)

ผลการสัมภาษณ์ผู้เรียน

หน่วยที่ 1 การอ่านเป็นเส้นทางดำเนินชีวิต

ผู้เรียนสนุกและพอใจกับการสอนอ่านของครู โดยเฉพาะการทำกิจกรรมการอ่านและการเล่นเกมกับเพื่อนในห้องเรียน ทำให้ได้เคลื่อนไหวไม่รู้สึกเบื่อและไม่ง่วงนอน ครูจะให้ความสนใจกับผู้เรียนทุกคนอย่างทั่วถึง รู้สึกมีกำลังใจและเกิดความพยายามที่จะอ่านให้ถูกต้อง คล่องแคล่ว ฝึกอ่านเวลาที่อยู่บ้าน เพราะครูจะให้กำลังใจ ชมเชย และเสริมแรงผู้ที่อ่านได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว และให้กำลังใจผู้ที่ยังต้องปรับปรุงพัฒนาในการอ่าน ทำให้ชอบอ่านหนังสือมากขึ้นและดีใจที่อ่านได้ถูกต้องดังสะท้อนได้จากผลการสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“มีความสุขและสนุก ได้จับคู่อ่านกับเพื่อน”

(ผู้เรียนคนที่ 1. 8 ธันวาคม 2558: สัมภาษณ์)

“หนูชอบมากตอนที่ครูให้ทำกิจกรรมเวลาอ่านและได้เคลื่อนไหว ไม่เบื่อเลย”

(ผู้เรียนคนที่ 2. 8 ธันวาคม 2558: สัมภาษณ์)

“ผมดีใจที่อ่านหนังสือออก เวลานั่งรถจะชอบอ่านป้ายข้างทาง รู้ว่าถึงไหนแล้ว”

(ผู้เรียนคนที่ 3. 8 ธันวาคม 2558: สัมภาษณ์)

“ครูจะชมเชย และให้ดาวการอ่านเวลาเอาหนังสือไปอ่านที่บ้าน”

(ผู้เรียนคนที่ 4. 11 ธันวาคม 2558: สัมภาษณ์)

“หนูดีใจที่อ่านได้ถูกต้อง ชัดเจน ทำได้แล้ว ชอบมาก”

(ผู้เรียนคนที่ 5. 11 ธันวาคม 2558: สัมภาษณ์)

“ภูมิใจค่ะ ที่อ่านหนังสือคล่อง”

(ผู้เรียนคนที่ 6. 11 ธันวาคม 2558: สัมภาษณ์)

หน่วยที่ 2 จินตนาการ ความรู้ ความคิดจากการอ่าน

ผู้เรียนพอใจที่ครูให้กำลังใจในการอ่านเป็นรายบุคคลอย่างทั่วถึง ชอบกิจกรรมแม่ไก่-ลูกไก่ (Peer coaching) เป็นการให้เพื่อนที่อ่านถูกต้อง คล่องแคล่ว มาสอนผู้ที่ยังอ่านไม่คล่อง โดยจับเป็นกลุ่มย่อยๆ โดยครูจะไม่บังคับ แต่จะให้อาสาสมัครมาอ่านนำเพื่อนๆ ในห้องผ่านการใช้เพลง การเคาะจังหวะประกอบทำให้ทุกคนกล้าที่จะอ่าน ไม่กลัวที่จะอ่านผิด และครูจะคอยช่วยเหลือ ให้กำลังใจคนที่อ่านไม่ถูกต้องอยู่ตลอดเวลา มีการใช้บัตรคำใหม่ๆ ทำให้ต้องสนใจและเอาใจใส่คำที่ครูจะให้อ่าน เพราะบางครั้งก็ไม่มีในหนังสือเรียน นอกจากนี้ ยังมีการใช้ภาพและเพลงประกอบการสอนอ่านทำให้ผู้เรียนสนุก อยากอ่านหนังสือได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว ชัดเจนและไม่รู้สึกเบื่อเวลาเรียนภาษาไทยดังสะท้อนได้จากผลการสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“แต่ก่อนอ่านไม่ได้จะอาย และไม่กล้าอ่าน ตอนนี้อ่านได้มากขึ้น เพราะครูให้กำลังใจและครูให้อ่านทีละคน”

(ผู้เรียนคนที่ 1. 22 ธันวาคม 2558: สัมภาษณ์)

“ชอบเป็นแม่ไก่ รู้สึกภูมิใจ ได้ช่วยเพื่อนๆ ค่ะ”

(ผู้เรียนคนที่ 2. 24 ธันวาคม 2558: สัมภาษณ์)

“ชอบที่ครูไม่บังคับให้อ่าน ครูจะให้เล่นเกมบัตรคำ ส่งเวียนไปจนทั่วห้อง พบเพลงจบบัตรคำอยู่ที่ใคร คนนั้นก็ต้องอ่านออกเสียงดังๆ สนุกและตื่นเต้น ลุ้นดี”

(ผู้เรียนคนที่ 3. 24 ธันวาคม 2558: สัมภาษณ์)

“รู้สึกสนุกมากในชั่วโมงภาษาไทย ได้เล่นเกม มีกิจกรรมทำ ได้อ่านกับเพื่อนที่เป็นแม่ไก่ ไม่อาย มีเพื่อนช่วย”

(ผู้เรียนคนที่ 4. 25 ธันวาคม 2558: สัมภาษณ์)

“ชอบอ่านมากขึ้น เพราะอ่านออกแล้วมีความสุข”

(ผู้เรียนคนที่ 5. 25 ธันวาคม 2558: สัมภาษณ์)

หน่วยที่ 3 สอนและวินิจฉัยการอ่านสู่ความยั่งยืน

ผู้เรียนขอการสอนอ่านของครู ครูจะสอนให้นั่งตัวตรง ใช้มือชี้ตามตัวหนังสือที่อ่าน มีสมาธิ ไม่วอกแวก มีจิตใจจดจ่อกับการอ่าน โดยครูจะแบ่งให้อ่านเป็นกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย และรายบุคคล ครูจะย้าให้อ่านออกเสียงดัง ชัดเจน และในบางครั้งครูก็จะอ่านไปพร้อมๆ กับผู้เรียน โดยอ่านซ้ำสองรอบ ทั้งอ่านแบบเป็นคำ และอ่านแบบสะกดคำ ตาต้องดู มือต้องชี้ และปากต้องออกเสียงให้ชัดเจน อ่านแบบแจกลูก สะกดคำ หากอ่านผิดครูจะแก้ไขทันทีโดยการอ่านให้ฟังเป็นตัวอย่างและให้อ่านซ้ำตามอีกครั้ง นอกจากนี้ ในรายที่อ่านไม่ถูกต้อง ครูจะเรียกให้ไปอ่านเป็นรายบุคคลในช่วงเข้าก่อนกิจกรรมหน้าเสาธง หรือ หลังรับประทานอาหารเที่ยงเป็นประจำจนอ่านได้ถูกต้อง คล่องแคล่วในระดับที่น่าพอใจดังสะท้อนได้จากผลการสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“ผมชอบมากเวลาที่ครูให้อ่านออกเสียง จะอ่านเสียงดัง ทุกครั้งครับ”

(ผู้เรียนคนที่ 1. 25 มกราคม 2559: สัมภาษณ์)

“เวลาอ่านจะมั่นใจ และอ่านเต็มเสียง ไม่ต้องกลัวผิด เพราะคุณครูจะคอยช่วยเหลือแก้ไขให้ทันที”

(ผู้เรียนคนที่ 2. 26 มกราคม 2559: สัมภาษณ์)

“ชอบ จะไปโรงเรียนแต่เช้าเพื่อไปอ่านให้ครูฟังก่อนเข้าแถว ครูจะให้กำลังใจและมีรางวัลให้”

(ผู้เรียนคนที่ 3. 28 มกราคม 2559: สัมภาษณ์)

“อ่านได้เร็วขึ้น ถูกต้องมากขึ้น คล่องขึ้น”

(ผู้เรียนคนที่ 4. 29 มกราคม 2559: สัมภาษณ์)

“รู้สึกสนุก ว่าจริงและมีความสุขกับการเรียนภาษาไทย”

(ผู้เรียนคนที่ 5. 29 มกราคม 2559: สัมภาษณ์)

“ตอนกลางวันจะรีบทานข้าว แล้วไปอ่านหนังสือให้ครูฟัง 1 หน้า ครูจะมีขนมให้ด้วย”

(ผู้เรียนคนที่ 6. 29 มกราคม 2559: สัมภาษณ์)

หน่วยที่ 4 อ่านได้ วิจัยเป็น

ผู้เรียนมีความสุขกับการอ่านหนังสือ ถ้าทีจะอ่านหนังสือให้ครูฟังมากขึ้น เนื่องจากครูจะให้
อ่านโดยจับคู่กับเพื่อน และฝึกอ่านกับเพื่อนที่อ่านคล่อง เป็นแม่ไก่ มีทั้งทำร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย และ
เป็นคู่ จากนั้นจึงมาอ่านให้ครูฟังเป็นรายบุคคล หากอ่านไม่ถูกต้องครูจะช่วยแนะนำและบอก
ข้อผิดพลาด ตลอดจนแก้ไขให้ทันทีโดยครูจะคอยให้กำลังใจ และให้เวลาฝึกฝนแล้วกลับมาอ่านให้ครู
ฟังอีกครั้งในคราวต่อไป

“ผมภูมิใจมากที่ได้ช่วยเพื่อนให้อ่านได้เก่งขึ้น และกล้าอ่าน ผมเป็นแม่ไก่ครับ”

(ผู้เรียนคนที่ 1. 23 กุมภาพันธ์ 2559: สัมภาษณ์)

“หนูช่วยสอนเพื่อนให้อ่านออกค่ะ ดีใจมากค่ะ”

(ผู้เรียนคนที่ 2. 24 กุมภาพันธ์ 2559: สัมภาษณ์)

“ดีใจที่อ่านผิด ครูก็ไม่ว่าและให้กำลังใจตลอด”

(ผู้เรียนคนที่ 3. 24 กุมภาพันธ์ 2559: สัมภาษณ์)

“เรียนเพลิน เวลาหมดเร็ว”

(ผู้เรียนคนที่ 4. 1 มีนาคม 2559: สัมภาษณ์)

“ชอบอ่านจับคู่กับเพื่อน”

(ผู้เรียนคนที่ 5. 2 มีนาคม 2559: สัมภาษณ์)

“ครูจะคอยแก้ไขคำที่อ่านผิด ไม่ดุ ค่อยๆ สอน ให้อ่านช้าๆ จนจำได้และอ่านได้ถูกต้อง”

(ผู้เรียนคนที่ 6. 2 มีนาคม 2559: สัมภาษณ์)

หน่วยที่ 5 กระจุกสะท้อนการอ่าน

ผู้เรียนมีความมั่นใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น มีความกล้าเพราะครูจะใช้วิธีการพาอ่าน ฝึกอ่านไปพร้อมๆ กันในเบื้องต้น ก่อนที่จะมีการอ่านเป็นกลุ่มย่อย และรายบุคคล มีการเสริมแรง ให้รางวัลทำให้ทุกคนตั้งใจ กระตือรือร้นในการอ่านในบางครั้ง ครูจะเริ่มถามคำถามจากเรื่องที่อ่าน เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เพื่อเป็นการกระตุ้นการคิดและฝึกให้เริ่มจับใจความง่ายๆ มีการชมเชยหากอ่านได้ถูกต้อง คล่องแคล่วด้วยคำพูดที่ทำให้รู้สึกภูมิใจ และพูดให้กำลังใจหากอ่านยังไม่ถูกต้อง โดยไม่ทำให้รู้สึกอายและไม่กล้าอ่าน

“หนูมั่นใจ และกล้า ไม่กลัวอ่านผิด ไม่อายค่ะ”

(ผู้เรียนคนที่ 1. 14 มีนาคม 2559: สัมภาษณ์)

“มีครูและเพื่อนเป็นกำลังใจในการอ่านครับ”

(ผู้เรียนคนที่ 2. 15 มีนาคม 2559: สัมภาษณ์)

“ชอบที่ครูใช้คำถามในเรื่องที่อ่าน เวลาตอบได้ภูมิใจค่ะ”

(ผู้เรียนคนที่ 3. 17 มีนาคม 2559: สัมภาษณ์)

“สนุกมาก อ่านหนังสือได้คล่องขึ้น”

(ผู้เรียนคนที่ 4. 17 มีนาคม 2559: สัมภาษณ์)

“รู้สึกอยากเรียนภาษาไทยทุกวัน ชอบที่อ่านได้ และได้เล่นเกม สนุกดี”

(ผู้เรียนคนที่ 5. 18 มีนาคม 2559: สัมภาษณ์)

“ครูจะแนะนำให้หนังสือไปอ่านที่บ้าน และนำมาอ่านให้ฟังในวันต่อไป พร้อมจะต้องตอบคำถามซึ่งจะมีรางวัลเป็นดินสอ”

(ผู้เรียนคนที่ 6 18 มีนาคม 2559: สัมภาษณ์)

ภาพประกอบ 18 บรรยากาศการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมกับการทำกิจกรรมการอ่านอย่างมีความสุข

3. ผลการบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้ของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม

จากการทำกิจกรรม AAR (after action review) ซึ่งเป็นการทำกิจกรรมหลังการฝึกปฏิบัติ และศึกษาผลการบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้ของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 6 คน พบว่าครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านทั้ง 5 หน่วยการเรียนรู้ โดยให้ครูร่วมกันสะท้อนสิ่งที่ทำ ผลที่เกิดขึ้น และบทเรียนที่ได้ แล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครู ภายหลังการฝึกอบรมซึ่งทำให้ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เรียนรู้ประสบการณ์ของเพื่อนครูด้วยกันเพิ่มเติม

จากผลการบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้ของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม พบว่าครูที่เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน ผู้วิจัยนำเสนอผลการสังเคราะห์บันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้ที่ 1-5 ดังนี้

หน่วยที่ 1 การอ่านเป็นเส้นทางดำเนินชีวิต

พบว่าครูที่เข้ารับการฝึกอบรมมีความเข้าใจทฤษฎีกลุ่มการรู้คิดซึ่งประกอบด้วย ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของบรูเนอร์ และทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของกาเยโดยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการสอนอ่านให้กับผู้เรียน นั่นคือครูจะใช้เทคนิคการสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ และผนวกความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางสมอง ซึ่งจะเอื้อให้การสอนอ่านได้ผลดี นอกจากนี้ ยังสามารถใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียนอาศัยการฝึก ย้ำ ซ้ำ ทวนเป็นประจำและสอนแบบเป็นลำดับขั้นตอนจากง่ายไปยาก นอกจากนี้ ยังใช้เทคนิคการโค้ชโดยผ่านการใช้คำถามกระตุ้นการคิดให้ครูสะท้อนจุดแข็งที่สามารถส่งเสริมต่อยอดและจุดอ่อนที่ต้องปรับปรุงพัฒนาของผู้เรียนทันที

วิธีการจัดการเรียนการสอน

1. ให้ผู้เรียนได้ฝึกความชำนาญในการเรียนรู้การอ่านโดยใช้ หู ตา ปาก และมือ ให้สัมพันธ์กัน ครูควรให้เรียนรู้จากการสังเกตด้วยตนเอง และอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจก่อนแล้วอ่านออกเสียงชัดเจนเป็นตัวอย่าง โดยให้ผู้เรียนตั้งใจฟังและใช้ตาสังเกตรูปคำ แล้วฝึกให้อ่านออกเสียงตามอย่างชัดเจน ถ้าผู้เรียนอ่านไม่ชัดเจนครูจะทำปากให้ดู
2. เมื่อผู้เรียนเรียนรู้พยัญชนะตัวหนึ่งแล้วก็จะเรียนรู้สระควบคู่กันไป แล้วผสมพยัญชนะกับสระอ่านออกเสียงเป็นคำ จากนั้นให้เรียนรู้สระอื่นๆ ต่อไปทีละสระโดยเริ่มจากสระเดี่ยว สระประสมตามลำดับ
3. ครูต้องชี้รูปพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกด ให้ผู้เรียนสังเกตเป็นส่วนๆ โดยผู้เรียนจะรู้ว่าเมื่อประสมแล้วจะเป็นรูปคำอย่างไร การสอนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนจำพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด รวมถึงเข้าใจหลักวิธีการประสมคำ คือ การประสมพยัญชนะกับสระ วิธีผัน วิธีสะกด ซึ่งเมื่อมีการเปลี่ยนรูปพยัญชนะ สระ ตัวสะกด หรือวรรณยุกต์ เด็กก็จะสามารถใช้หลักการประสมคำมาเทียบเคียงและอ่านได้
4. ผู้เรียนแต่ละคนมีพื้นฐานความรู้ที่แตกต่างกัน ครูควรแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่ม สอนทีละกลุ่มหรือใช้วิธีการที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่มจึงช่วยให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จในการอบรมหน่วยที่ 1 การอ่านเป็นเส้นทางดำเนินชีวิตครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมสะท้อนถึงข้อดีคือครูผู้สอนได้แนวทางในการสอนอ่านที่ถูกต้อง เหมาะสมกับผู้เรียน โดยคำนึงถึงทฤษฎีกลุ่มการรู้คิดตลอดจนเทคนิควิธีการนำทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ ประยุกต์ใช้กับสื่อ การจัดการสอนอ่าน และการจัดกิจกรรมการสอนอ่านในห้องเรียนได้หลากหลายมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีจิตใจจดจ่อ เกิดการอ่านออกอย่างคงทนและยั่งยืน

หน่วยที่ 2 จินตนาการ ความรู้ ความคิด จากการอ่าน

พบว่าครูที่เข้ารับการฝึกอบรมมีความเข้าใจและสามารถออกแบบการสอนอ่านโดยนำเทคนิคการโค้ช การใช้พลังคำถามและการเสริมพลังการอ่านไปใช้กับผู้เรียนในห้องเรียน โดยครูจะแจ้งให้ผู้เรียนทราบถึงประโยชน์ของการอ่านหนังสือออก ให้กำลังใจโดยการเสริมแรงผู้เรียนตลอดเวลา มีการใช้เทคนิค Peer coaching โดยให้เพื่อนที่อ่านคล่องและถูกต้องสอนเพื่อนที่ยังมีปัญหาในการอ่านเป็นแม่ไก่ ในการอ่าน ทำให้ผู้เรียนมีความมุ่งมั่น มั่นใจในการอ่านและมีพัฒนาการอย่างชัดเจน

นอกจากนี้ในการสอนอ่าน ครูจะเริ่มใช้เทคนิคการโค้ชอย่างแท้จริง มีการให้คำแนะนำให้คำปรึกษา เสนอแนะวิธีในการอ่านโดยใช้ภาษาในการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ครูพยายามดึงศักยภาพของผู้เรียนโดยแบ่งผู้เรียนตามความสามารถในการอ่าน เป็นกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน

มีการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้เรียนในลักษณะการเสริมพลัง (Empowerment) การอ่านเพื่อให้ผู้เรียนเชื่อมั่นในความสามารถในการอ่านของตนเองอย่างต่อเนื่องเกิดแรงบันดาลใจในการอ่านคำ ข้อความ ประโยคที่มีความยากและซับซ้อนต่อไป โดยครูใช้เทคนิคการสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพโดยใช้เทคนิคการสอนอ่านแจกลูก สะกดคำ และผนวกความรู้เกี่ยวกับสมอง ซึ่งจะเอื้อให้การสอนอ่านได้ผลดี นอกจากนี้ การใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง Brain-based learning ร่วมกับเทคนิคการโค้ชแบบสะท้อนคิด โดยมีขั้นตอนการสอนอ่านที่สอดคล้องกับกระบวนการทำงานของสมอง ดังนี้

1. ขั้นอุ่นเครื่อง (Warm-up stage) บริหารสมอง ยืดเส้นยืดสาย ทำกิจกรรมเคลื่อนไหว ใช้เพลง เกมอ่านคำคล้องจอง
2. ขั้นเชื่อมโยงความรู้เดิม (Connect stage) เชื่อมโยงจากความรู้เดิม จากประสบการณ์เดิม จากทักษะเดิม
3. ขั้นเรียนรู้ (Learning stage) กระตุ้นความสนใจด้วยสื่อที่แปลกใหม่ ทำท่ายืนที่สอนต้องมีความหมายใกล้ตัว เชื่อมโยงกับบริบทชีวิตจริง จัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย มีบรรยากาศตื่นเต้น หรือสนุกเพลิดเพลิน
4. ขั้นฝึก (Practice stage) ทำการฝึกซ้ำๆ จนเกิดความเข้าใจและชำนาญ ปรับปรุงพัฒนาให้เกิดความก้าวหน้า
5. ขั้นสรุป (Conclusion stage) สรุปความคิดรวบยอดของบทเรียน ซ้ำอีกครั้ง ประเมินผลการเรียนรู้ตามตัวชี้วัด
6. ขั้นนำไปใช้ (Apply stage) ประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์ใหม่ๆ สร้างสรรค์ชิ้นงาน ผลงานครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมสะท้อนถึงข้อดี คือ ครูผู้สอนสามารถเปลี่ยนบทบาทเป็นโค้ช เพื่อทำการชี้แนะ ดึงศักยภาพและส่งเสริมต่อยอดผู้เรียนในการพัฒนาทักษะการอ่านของแต่ละบุคคลอย่างต่อเนื่องตามระดับพัฒนาการในการอ่าน นอกจากนี้ ได้เห็นรูปแบบและสามารถนำเทคนิคการตั้งคำถามที่เป็นการเสริมพลังในการอ่านให้กับผู้เรียนซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้รับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และในชีวิตประจำวัน นำไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครู

หน่วยที่ 3 สอนและวินิจฉัยการอ่านสู่ความยั่งยืน

พบว่าครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถวิเคราะห์หาสาเหตุของการอ่านไม่ออกหรืออ่านได้ไม่ถูกต้อง และสอนอ่านอย่างเป็นลำดับขั้นตอนจากง่ายไปสู่ยาก/ซับซ้อน โดยใช้เทคนิคการสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ ให้ผู้เรียนมีจิตใจจดจ่ออยู่กับการอ่าน เกิดกระบวนการคิด ตลอดจนมีการวินิจฉัยการอ่านเพื่อตรวจสอบมโนทัศน์พื้นฐานในการอ่านที่ถูกต้องของผู้เรียนไปในคราวเดียวกัน

จากการทำแบบฝึกปฏิบัติพบว่า สาเหตุของการอ่านไม่ออกหรืออ่านได้ไม่ถูกต้องมีหลายปัจจัย ได้แก่

1. ตัวผู้เรียน ได้แก่ ปัญหาครอบครัวแตกแยกไม่อบอุ่น จะทำให้ซึมและเหม่อลอย ก้าวร้าว มีปัญหาด้านสติปัญญา ด้านสุขภาพ
2. ครู ได้แก่ วิธีการสอนของครูคือ ครูใช้วิธีสอนอ่านหนังสือแล้วให้ผู้เรียนอ่านตามจึงเกิดความเบื่อหน่าย ไม่มีการใช้สื่อที่น่าสนใจ
3. ผู้ปกครองมีฐานะยากจน ไม่มีเวลาดูแลวดขันการอ่านให้กับผู้เรียน คิดว่าการเรียนเป็นหน้าที่ของครูและไม่เห็นความสำคัญของการเรียนจึงไม่ได้ให้ความสนใจ
4. สื่อ เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด และมีผลต่อการอ่านของผู้เรียน ถ้าครูมีสื่อที่ดีจะทำให้ผู้เรียนสนใจ กระตือรือร้น สนุกสนาน จดจำได้ง่าย เช่น การใช้บัตรคำให้เล่นเกมส่งบัตรคำ ถ้าได้ยืมสัญญาณให้หยุดส่งบัตรคำ ถ้าอยู่กับใคร ผู้เรียนจะต้องถือบัตรคำและอ่านคำนั้น ถ้าอ่านไม่ได้ก็ให้คัดคำนั้นลงสมุด หรือฝึกการแข่งขันจับคู่คำที่มีสระเหมือนกัน
5. ความเข้าใจคลาดเคลื่อนในการอ่านออกเสียงไม่ถูกต้อง เช่น วิตถาร มักอ่านว่า วิด-ตะ-ถาน อุณภูมิ มักอ่านว่า อุณ-นะ-หะ-พุม

นอกจากนี้ ครูได้นำเทคนิคการสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ ที่ถูกต้องไปใช้ในการสอนอ่าน จากง่ายไปยากอย่างเป็นลำดับขั้นตอน ผ่านการฝึก ย้ำ ซ้ำ ทวน เป็นประจำ มีการอ่านออกเสียงที่ถูกตายเป็นตัวอย่างให้ผู้เรียนอ่านตาม ตลอดจนตรวจสอบความเข้าใจหรือมโนทัศน์พื้นฐานในการอ่านของผู้เรียนเป็นรายบุคคล แกะไขความเข้าใจที่บกพร่องของผู้เรียนทันทีด้วยวิธีการที่สร้างสรรค์ ไม่เร่งรัด รีบร้อน เป็นลำดับขั้นตอน ครูทำการวินิจฉัยการอ่านไปพร้อมกับการสอนอ่าน

ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมสะท้อนถึงข้อดี คือ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยผ่านการใช้เทคนิคการโค้ช และสามารถนำเทคนิคการสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน จากง่ายไปสู่ยาก/ซับซ้อนเริ่มจากการออกเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกดสอนอ่านเป็นคำ วลี และประโยค ตามลำดับและให้ผู้เรียนอ่านตาม ทั้งกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อยและรายบุคคลโดยใช้บัตรคำและเปลี่ยนฐานเวียน เริ่มจากอ่านช้าๆ ในเบื้องต้นและเร็วขึ้น โดยครูต้องสังเกตการอ่านของผู้เรียน ตรวจสอบความเข้าใจในการอ่าน แกะไขความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนให้ผู้เรียนก่อนที่จะสอนในขั้นตอนที่ซับซ้อนต่อไปนอกจากนี้ ยังให้ผู้เรียนอ่านช้าๆ จนเกิดความคล่องแคล่วรวมทั้งให้ผลสะท้อนกลับทันที มีการชมเชย ให้กำลังใจอย่างต่อเนื่อง ซึ่งนั่นคือการใช้เทคนิคการวินิจฉัยการอ่านอย่างไม่เป็นทางการ ได้แก่ การสังเกต การสอบถาม การตรวจแบบฝึกหัด แฟ้มสะสมผลงาน ร่วมกับการสอนอ่านไปพร้อมๆ กัน

หน่วยที่ 4 อ่านได้ วินิจฉัยเป็น

พบว่าครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถตรวจสอบความเข้าใจในการอ่าน แก้ไขความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนให้ผู้เรียน และสร้างเครื่องมือวินิจฉัยการอ่านที่มีคุณภาพโดยผ่านขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ความรู้และทักษะที่ต้องการทดสอบการอ่านของผู้เรียน
2. ระบุความรู้และทักษะที่ต้องการสร้างเครื่องมือวินิจฉัย
3. จัดทำตารางวิเคราะห์ความเข้าใจที่ถูกต้อง และความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนของผู้เรียน
4. เขียนข้อสอบที่สอดคล้องกับตารางวิเคราะห์

ตัวอย่างข้อสอบวินิจัยการอ่านที่ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมสร้าง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ตัวชี้วัดที่ ท 1.1 ป. 1/1 อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจองและข้อความสั้นๆ

1. ข้อใดอ่านออกเสียงได้ถูกต้อง (ท1.1 ป1/1)

- 1) พักข้าว อ่านว่า ผัก-ข้าว
- 2) ถั่วคั่ว อ่านว่า ถั่ว-คั่ว
- 3) ทองม้วน อ่านว่า ทอง-ม้วน

เฉลยข้อ 2) เนื่องจากเป็นการอ่านออกเสียงคำที่ประสมด้วยอักษรสูงและอักษรต่ำ มีรูปวรรณยุกต์

ถ เป็นอักษรสูง ประสมเสียง อัว และวรรณยุกต์ เอก ออกเสียง เอก

ค เป็นอักษรต่ำ ประสมสระ อัว และวรรณยุกต์ เอก ออกเสียง โท

ถ้าในกรณี เลือก 1) หรือ 3) แสดงว่าผู้เรียนมีความสับสนการอ่านพยัญชนะที่เป็นอักษรสูง และคำที่มีวรรณยุกต์ และสับสนเรื่องการออกเสียงพยัญชนะที่เป็นอักษรคู่

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ตัวชี้วัดที่ ท 1.1 ป. 2/1 อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความและบทร้อยกรองต่างๆ ได้ถูกต้อง

1. ข้อใดอ่านออกเสียงอักษรนำได้ถูกต้อง (ท 1.1 ป. 2/1)

- 1) สบาย อ่านว่า สะ-บาย
- 2) สนาม อ่านว่า สะ-หนาม
- 3) สกุล อ่านว่า สะ-กุล

เฉลยข้อ 2) เพราะออกเสียง 2 พยางค์ พยางค์หน้าออกเสียง อะ พยางค์หลังออกเสียงสูง

เหมือนมี ห น้า และ ส เป็นอักษรสูง น้า น ซึ่งเป็นอักษรต่ำ

ส่วนข้อ 1) และ 3) ไม่ถูกต้อง เพราะเป็นคำที่มีอักษรสูงนำอักษรกลาง พยางค์แรกออกเสียงเหมือนกัน แต่พยางค์หลังมีได้ออกเสียงสูงเหมือนมี ห น้า

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ตัวชี้วัดที่ ท 1.1 ป. 3/1 อ่านออกเสียงคำ ข้อความ เรื่องสั้นๆ และบทร้อยกรองต่างๆ ได้ถูกต้องคล่องแคล่ว

1. ข้อใดไม่ใช่การอ่านอักษรนำ

- 1) ฉลอง อ่านว่า ฉะ-หลง
- 2) ตลาด อ่านว่า ตะ-หลาด
- 3) สบาย อ่านว่า สะ-บาย
- 4) แกลง อ่านว่า ถะ-เหลง

เฉลย 3) เพราะ สบาย มี ส เป็นอักษรสูงนำ บ ซึ่งเป็นอักษรกลางไม่ใช่อักษรนำ อ่านออกเสียง อะ พยางค์หน้า แต่พยางค์หลังไม่ได้อ่านแบบ ห น้า

ส่วนข้อ 1) ข้อ 2) และ ข้อ 4) เป็นการอ่านอักษรนำเพราะ ฉ อักษรสูงนำ ล อักษรต่ำเดี่ยว ต อักษรนำ ล อักษรต่ำเดี่ยว ถ อักษรสูงนำ ล อักษรต่ำเดี่ยว อ่านออกเสียง 2 พยางค์ พยางค์หน้าออกเสียง อ พยางค์หลังอ่านแบบมี ห น้า

หน่วยที่ 5 กระบวนการสอนการอ่าน

พบว่าครูผู้ได้รับการฝึกอบรมเข้าใจแนวคิดและหลักการประเมินการอ่านตลอดจนนำวิธีการประเมินการอ่านไปใช้กับผู้เรียน รวมทั้งสะท้อนผลการประเมินการอ่านเพื่อส่งเสริมและพัฒนากการอ่านอย่างยั่งยืนให้กับผู้เรียน เป็นการสร้างกำลังใจ เสริมแรง ในการอ่านระดับสูง มุ่งชี้แนะแนวทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคลต่อไป

นอกจากนี้ครูผู้ได้รับการฝึกอบรมได้ทบทวนวิธีการ รูปแบบ และอธิบายถึงวิธีการปฏิบัติที่ทำเป็นประจำเกี่ยวกับการสอนอ่าน ดังนี้

1. การกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการอ่าน (Feed-up) ได้แก่ การชมเชยด้วยคำพูด การให้รางวัล การแสดงสีหน้า ท่าทาง แวดตาชื่นชม การเชิญชวนให้เพื่อนในห้องเรียนปรบมือ เป็นต้น

2. การตรวจสอบความเข้าใจในการอ่าน (Checking for Understanding) ได้แก่ การให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงเป็นรายบุคคล การตอบคำถาม หรือการให้สรุปแผนภาพโครงเรื่องเป็นต้น

3. การให้ข้อมูลสะท้อนผลการอ่าน (Feedback) ได้แก่ การเขียนข้อความชมเชยการพูด แนะนำด้วยการเสริมแรง ให้กำลังใจ ซึ่งจะทำเป็นประจำ ทุกครั้งที่มีการมอบหมายงาน เป็นต้น

4. การให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริมการอ่าน (Feed-Forward) การหาหนังสือเพิ่มเติมที่เหมาะสมกับวัยมาให้อ่านในมุมรักการอ่าน การให้แข่งขันกันอ่านทุกครั้งก่อนจะมีกิจกรรมการสอนอ่านในบทเรียนที่ยากต่อไป การมอบหมายให้เป็นผู้นำการอ่าน โดยการจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน หรือ กิจกรรมแม่ไก่-ลูกไก่ ในลักษณะ Peer coaching เป็นต้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน
2. ผลการวิเคราะห์โดยตรวจสอบกับเกณฑ์ประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรม
3. ผลการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

1. ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน

1.1 ความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทย

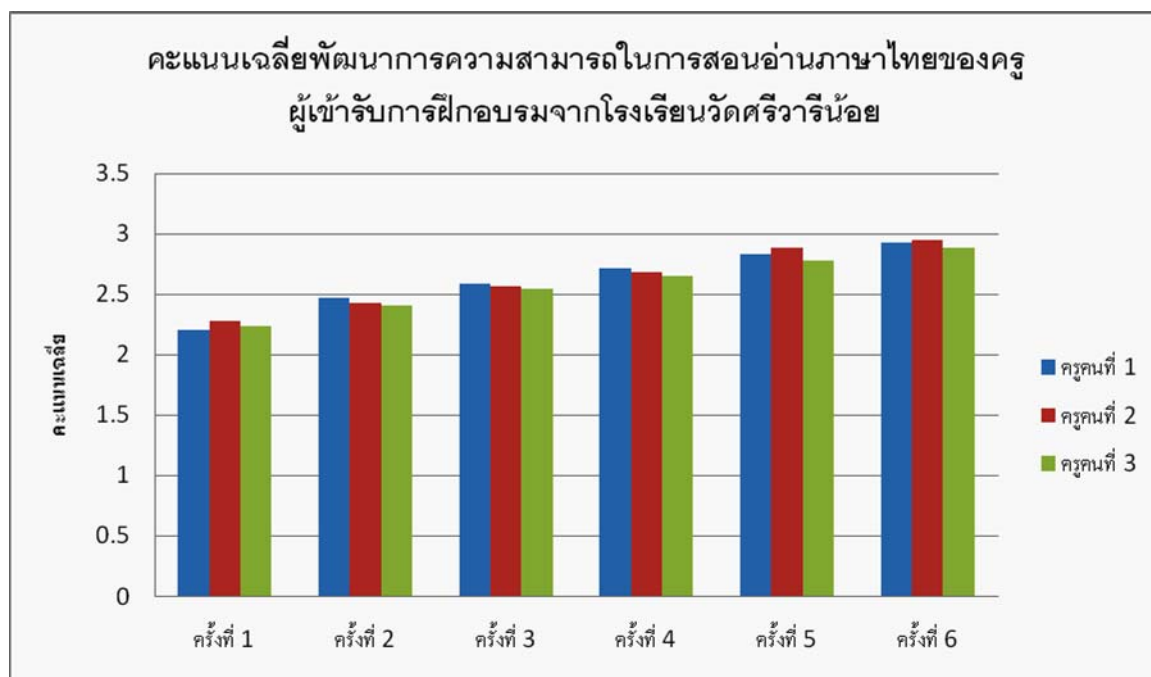
ผลการประเมินความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม จาก 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดศรีวารีน้อยและโรงเรียนวัดหัวคู้ โรงเรียนละ 3 คน จำนวน 6 ครั้ง จากผู้ประเมิน 3 ฝ่าย (ตนเอง เพื่อนครู และผู้วิจัย) ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงดังตาราง 25

กรณีโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย

ตาราง 25 แสดงผลการประเมินความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม 3 คน จากโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย จำนวน 6 ครั้ง จากผู้ประเมิน 3 ฝ่าย ได้แก่ ตนเอง เพื่อนครู และ ผู้วิจัย

ครู คนที่	ผลการประเมิน	ครั้งที่ประเมิน (คะแนนเต็ม 3 คะแนน)					
		1	2	3	4	5	6
1	คะแนนเฉลี่ย	2.20	2.47	2.59	2.71	2.83	2.93
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.51	0.54	0.45	0.59	0.51	0.512
	ระดับคุณภาพ	ดี	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก
2	คะแนนเฉลี่ย	2.28	2.28	2.56	2.68	2.88	2.95
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.46	0.62	0.52	0.57	0.60	0.48
	ระดับคุณภาพ	ดี	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก
3	คะแนนเฉลี่ย	2.23	2.40	2.54	2.65	2.78	2.88
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.52	0.50	0.49	0.50	0.52	0.55
	ระดับคุณภาพ	ดี	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก

จากตาราง 25 พบว่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากโรงเรียนวัดศรีวารีน้อยทั้ง 3 คนอยู่ในระดับดีและดีมากตามลำดับโดยครูคนที่ 1 มีความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยก่อนฝึกอบรมเท่ากับ 2.20 จากนั้นพบว่ามีความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยเพิ่มขึ้นตามลำดับและหลังการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.93 ครูคนที่ 2 มีความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยก่อนฝึกอบรมเท่ากับ 2.28 จากนั้นพบว่ามีความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยเพิ่มขึ้นตามลำดับและหลังการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.95 ส่วนครูคนที่ 3 มีความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยก่อนฝึกอบรมเท่ากับ 2.23 จากนั้นพบว่ามีความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยเพิ่มขึ้นตามลำดับและหลังการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.88 โดยสามารถเขียนกราฟแสดงพัฒนาการความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยส่วนบุคคลของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 3 คน ได้ดังภาพประกอบ 19

ภาพประกอบ 19 คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยส่วนบุคคลของครู
ผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 3 คน จากโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย

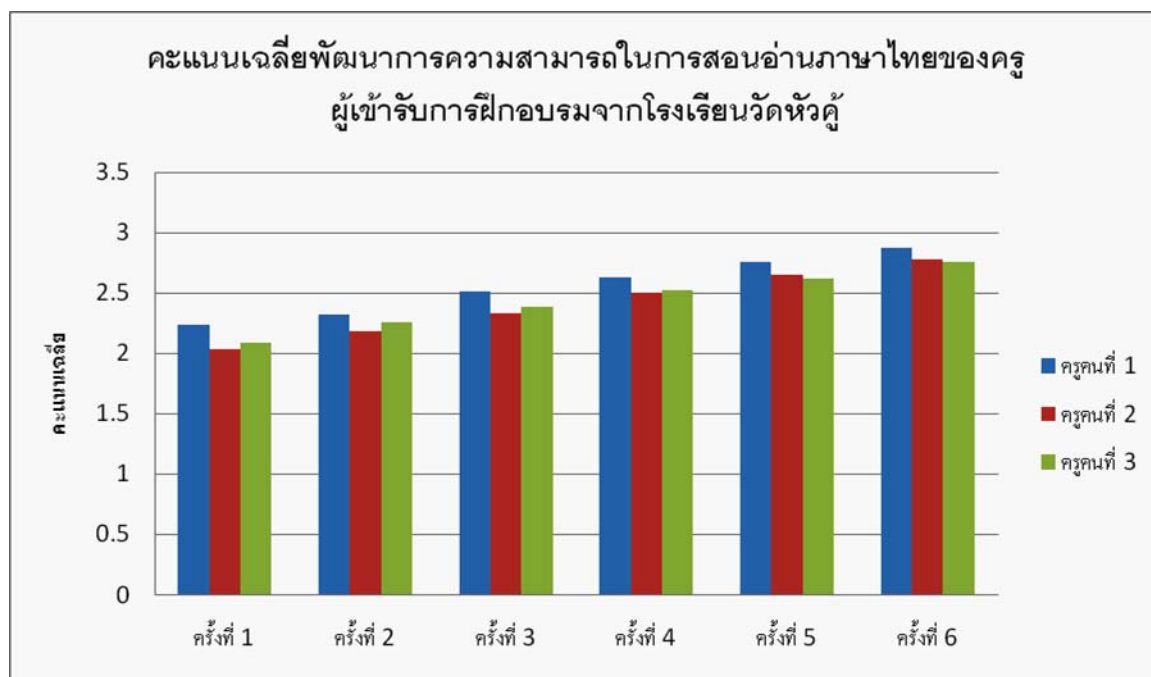
จากภาพประกอบ 19 พบว่าคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทย
ส่วนบุคคลของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 3 คน จากโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย ครั้งที่ 1-6 มี
พัฒนาการสูงขึ้นตามลำดับ

กรณีโรงเรียนวัดหัวคู้

ตาราง 26 แสดงผลการประเมินความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม
จำนวน 3 คน จากโรงเรียนวัดหัวคู้ จำนวน 6 ครั้ง

ครู คนที่	ผลการประเมิน	ครั้งที่ประเมิน (คะแนนเต็ม 3 คะแนน)					
		1	2	3	4	5	6
1	คะแนนเฉลี่ย	2.23	2.32	2.51	2.63	2.75	2.87
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.50	0.48	0.70	0.74	0.48	0.52
	ระดับคุณภาพ	ดี	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก
2	คะแนนเฉลี่ย	2.23	2.18	2.33	2.50	2.65	2.78
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.46	0.49	0.53	0.72	0.49	0.56
	ระดับคุณภาพ	ดี	ดี	ดี	ดี	ดีมาก	ดีมาก
3	คะแนนเฉลี่ย	2.08	2.25	2.38	2.52	2.62	2.75
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.51	0.52	0.50	0.50	0.58	0.54
	ระดับคุณภาพ	ดี	ดี	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก

จากตาราง 26 พบว่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากโรงเรียนวัดหัวคู้ทั้ง 3 คนอยู่ในระดับดีและดีมากตามลำดับ โดยครูคนที่ 1 มีความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยก่อนฝึกอบรมเท่ากับ 2.23 จากนั้นพบว่ามีความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยเพิ่มขึ้นตามลำดับและหลังการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.87 ครูคนที่ 2 มีความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยก่อนฝึกอบรมเท่ากับ 2.23 จากนั้นพบว่ามีความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยเพิ่มขึ้นตามลำดับและหลังการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.78 ส่วนครูคนที่ 3 มีความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยก่อนฝึกอบรมเท่ากับ 2.08 จากนั้นพบว่ามีความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยเพิ่มขึ้นตามลำดับและหลังการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.75 โดยสามารถเขียนกราฟแสดงพัฒนาการความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยส่วนบุคคลของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 3 คน ได้ ดังภาพประกอบ 20

ภาพประกอบ 20 คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยส่วนบุคคลของครู
ผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 3 คน จากโรงเรียนวัดหัวคู้

จากภาพประกอบ 20 พบว่าคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทย
ส่วนบุคคลของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 3 คน จากโรงเรียนวัดหัวคู้ ครั้งที่ 1-6 มีพัฒนาการสูงขึ้น
ตามลำดับ

1.2 ความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย

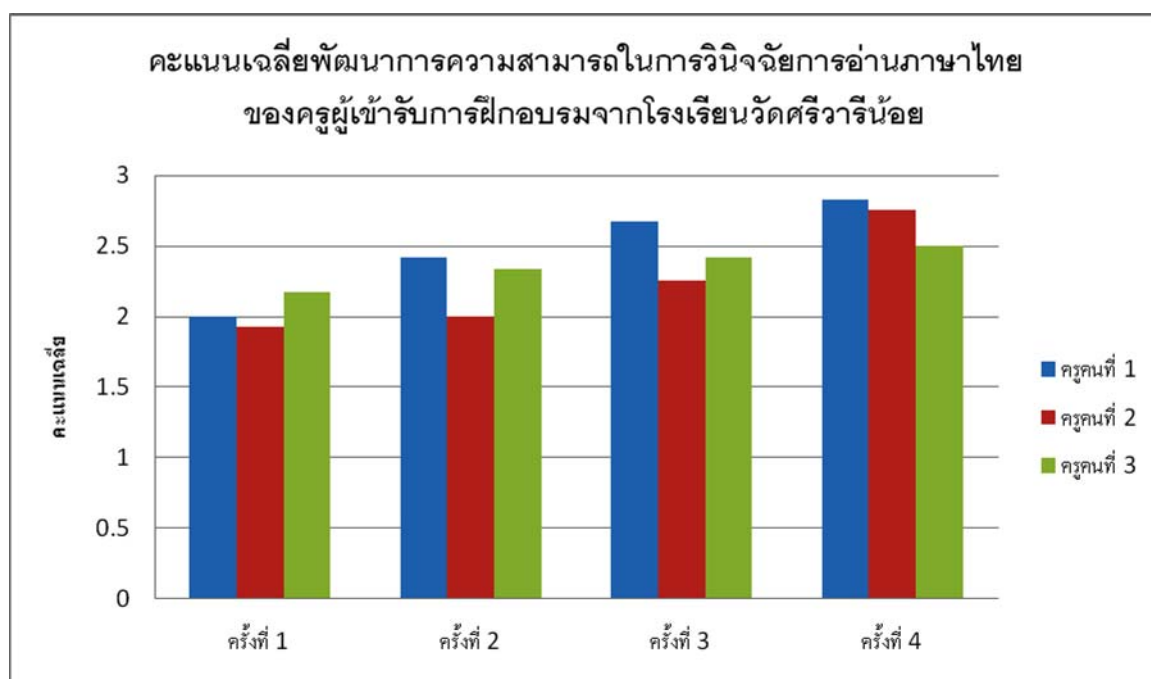
ผลการประเมินความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการ
ฝึกอบรมจาก 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดศรีวารีน้อยและโรงเรียนวัดหัวคู้ โรงเรียนละ 3 คน จำนวน 4
ครั้งจากผู้ประเมิน 3 ฝ่าย (ตนเอง เพื่อนครู และผู้วิจัย) ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงดังตาราง 27

กรณีโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย

ตาราง 27 แสดงผลการประเมินความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 3 คน จากโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย จำนวน 4 ครั้ง

ครู คนที่	ผลการประเมิน	ครั้งที่ประเมิน (คะแนนเต็ม 3 คะแนน)			
		1	2	3	4
1	คะแนนเฉลี่ย	2.00	2.42	2.67	2.83
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.76	0.66	0.52	0.33
	ระดับคุณภาพ	ดี	ดี	ดีมาก	ดีมาก
2	คะแนนเฉลี่ย	1.92	2.00	2.25	2.75
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.71	0.27	0.50	0.36
	ระดับคุณภาพ	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
3	คะแนนเฉลี่ย	2.17	2.33	2.42	2.50
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.53	0.33	0.50	0.53
	ระดับคุณภาพ	ดี	ดี	ดี	ดีมาก

จากตาราง 27 พบว่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากโรงเรียนวัดศรีวารีน้อยทั้ง 3 คนอยู่ในระดับดีและดีมากตามลำดับ โดยครูคนที่ 1 มีความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยก่อนฝึกอบรมเท่ากับ 2.00 จากนั้นพบว่ามีความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยเพิ่มขึ้นตามลำดับและหลังการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.83 ครูคนที่ 2 มีความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยก่อนฝึกอบรมเท่ากับ 1.92 จากนั้นพบว่ามีความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยเพิ่มขึ้นตามลำดับและหลังการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.75 ส่วนครูคนที่ 3 มีความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยก่อนฝึกอบรมเท่ากับ 2.17 จากนั้นพบว่ามีความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยเพิ่มขึ้นตามลำดับและหลังการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50 โดยสามารถเขียนกราฟแสดงพัฒนาการความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยส่วนบุคคลของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 3 คน ได้ดังภาพประกอบ 21

ภาพประกอบ 21 คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยส่วนบุคคล
ของครูผู้ได้รับการฝึกอบรม จำนวน 3 คน จากโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย

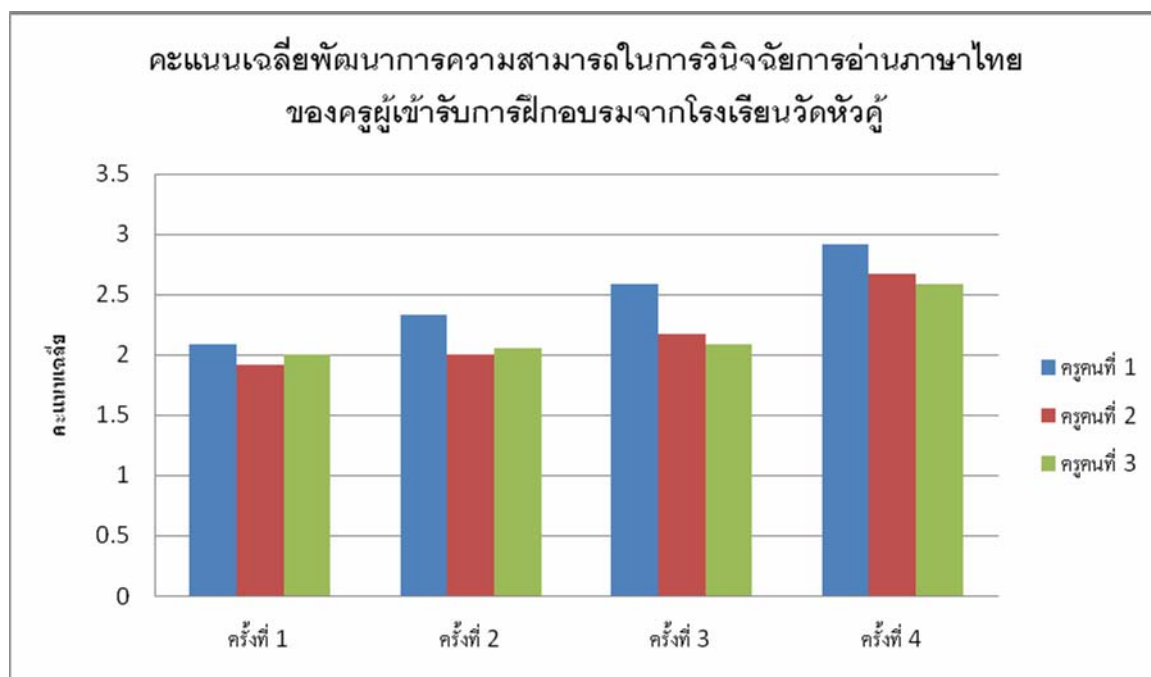
จากภาพประกอบ 21 พบว่าคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการความสามารถในการวินิจฉัยการอ่าน
ภาษาไทยส่วนบุคคลของครูผู้ได้รับการฝึกอบรมจำนวน 3 คน จากโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย ครั้งที่ 1-4
มีพัฒนาการสูงขึ้นตามลำดับ

กรณีโรงเรียนวัดหัวคู้

ตาราง 28 แสดงผลการประเมินความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 3 คน จากโรงเรียนวัดหัวคู้ จำนวน 4 ครั้ง

ครู คนที่	ผลการประเมิน	ครั้งที่ประเมิน (คะแนนเต็ม 3 คะแนน)			
		1	2	3	4
1	คะแนนเฉลี่ย	2.08	2.33	2.58	0.17
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.65	0.66	0.55	
	ระดับคุณภาพ	ดี	ดี	ดีมาก	ดีมาก
2	คะแนนเฉลี่ย	1.92	2.00	2.17	2.67
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.55	0.65	0.61	0.53
	ระดับคุณภาพ	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
3	คะแนนเฉลี่ย	2.00	2.05	2.08	2.59
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.55	0.59	0.71	0.50
	ระดับคุณภาพ	ดี	ดี	ดี	ดีมาก

จากตาราง 28 พบว่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากโรงเรียนวัดหัวคู้ทั้ง 3 คนอยู่ในระดับดีและดีมากตามลำดับ โดยครูคนที่ 1 มีความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยก่อนฝึกอบรมเท่ากับ 2.08 จากนั้นพบว่ามีความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยเพิ่มขึ้นตามลำดับและหลังการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.92 ครูคนที่ 2 มีความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยก่อนฝึกอบรมเท่ากับ 1.92 จากนั้นพบว่ามีความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยเพิ่มขึ้นตามลำดับและหลังการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.67 ส่วนครูคนที่ 3 มีความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยก่อนฝึกอบรมเท่ากับ 2.00 จากนั้นพบว่ามีความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยเพิ่มขึ้นตามลำดับและหลังการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.95 โดยสามารถเขียนกราฟแสดงพัฒนาการความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยส่วนบุคคลของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 3 คน ได้ดังภาพประกอบ 22

ภาพประกอบ 22 คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยส่วนบุคคล
ของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 3 คน จากโรงเรียนวัดหัวคู้

จากภาพประกอบ 22 พบว่าคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการความสามารถในการวินิจฉัยการอ่าน
ภาษาไทยส่วนบุคคลของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 3 คน จากโรงเรียนวัดหัวคู้ ครั้งที่ 1-4
มีพัฒนาการสูงขึ้นตามลำดับ

1.3 พฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย

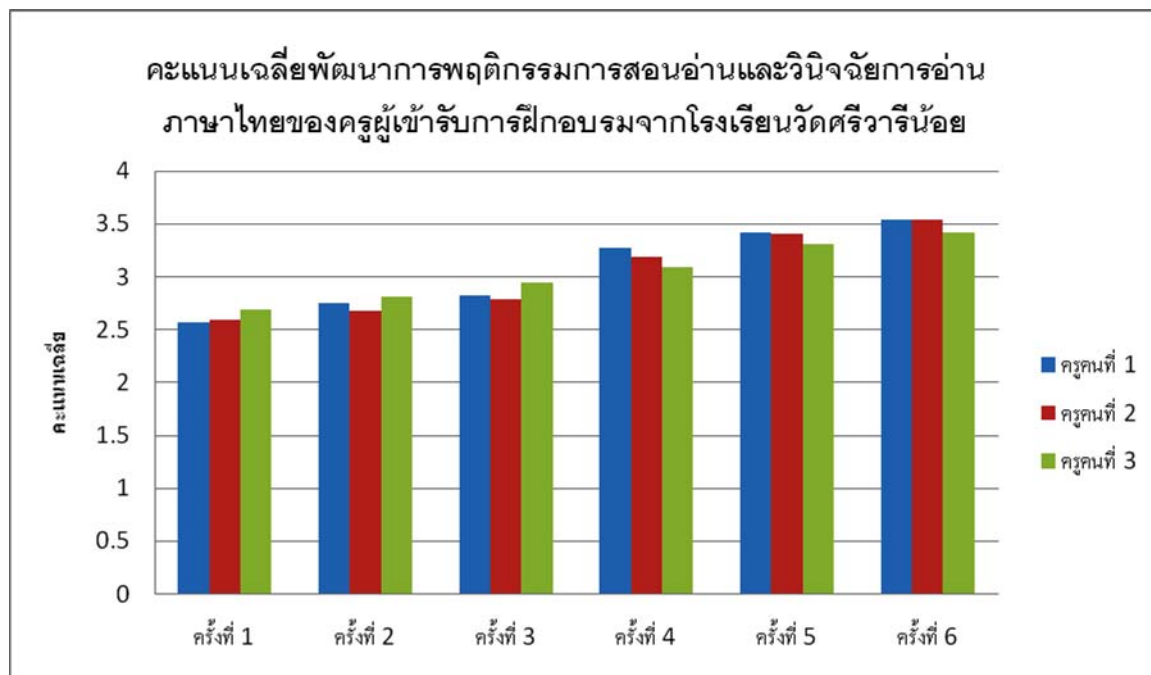
ผลการประเมินพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับ
การฝึกอบรมจาก 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดศรีวารีน้อยและโรงเรียนวัดหัวคู้ โรงเรียนละ 3 คน
จำนวน 6 ครั้ง จากผู้ประเมิน ได้แก่ เพื่อนครู และผู้วิจัยได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงดังตาราง 29

กรณีโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย

ตาราง 29 แสดงผลการประเมินพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 3 คน จากโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย จำนวน 6 ครั้ง

ครู คนที่	ผลการประเมิน	ครั้งที่ประเมิน (คะแนนเต็ม 4 คะแนน)					
		1	2	3	4	5	6
1	คะแนนเฉลี่ย	2.56	2.75	2.82	3.27	3.42	3.54
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.76	0.61	0.63	0.65	0.61	0.58
	ระดับคุณภาพ	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก	มากที่สุด
2	คะแนนเฉลี่ย	2.59	2.67	2.79	3.19	3.40	3.51
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.60	0.50	0.53	0.26	0.50	0.52
	ระดับคุณภาพ	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก	มากที่สุด
3	คะแนนเฉลี่ย	2.69	2.81	2.94	3.09	3.31	3.42
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.53	0.52	0.50	0.50	0.68	0.68
	ระดับคุณภาพ	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก

จากตาราง 29 พบว่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากโรงเรียนวัดศรีวารีน้อยทั้ง 3 คนอยู่ในระดับมากและมากที่สุดตามลำดับ โดยครูคนที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยก่อนฝึกอบรมเท่ากับ 2.56 จากนั้นพบว่ามีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยเพิ่มขึ้นตามลำดับและหลังการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 ครูคนที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยก่อนฝึกอบรมเท่ากับ 2.59 จากนั้นพบว่ามีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยเพิ่มขึ้นตามลำดับและหลังการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 ส่วนครูคนที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยก่อนฝึกอบรมเท่ากับ 2.69 จากนั้นพบว่ามีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยเพิ่มขึ้นตามลำดับและหลังการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 โดยสามารถเขียนกราฟแสดงพัฒนาการความสามารถในการวินิจัยการอ่านภาษาไทยส่วนบุคคลของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 3 คน ได้ดังภาพประกอบ 23

ภาพประกอบ 23 คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยส่วนบุคคลของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากโรงเรียนวัดศรีวารีน้อยจำนวน 3 คน

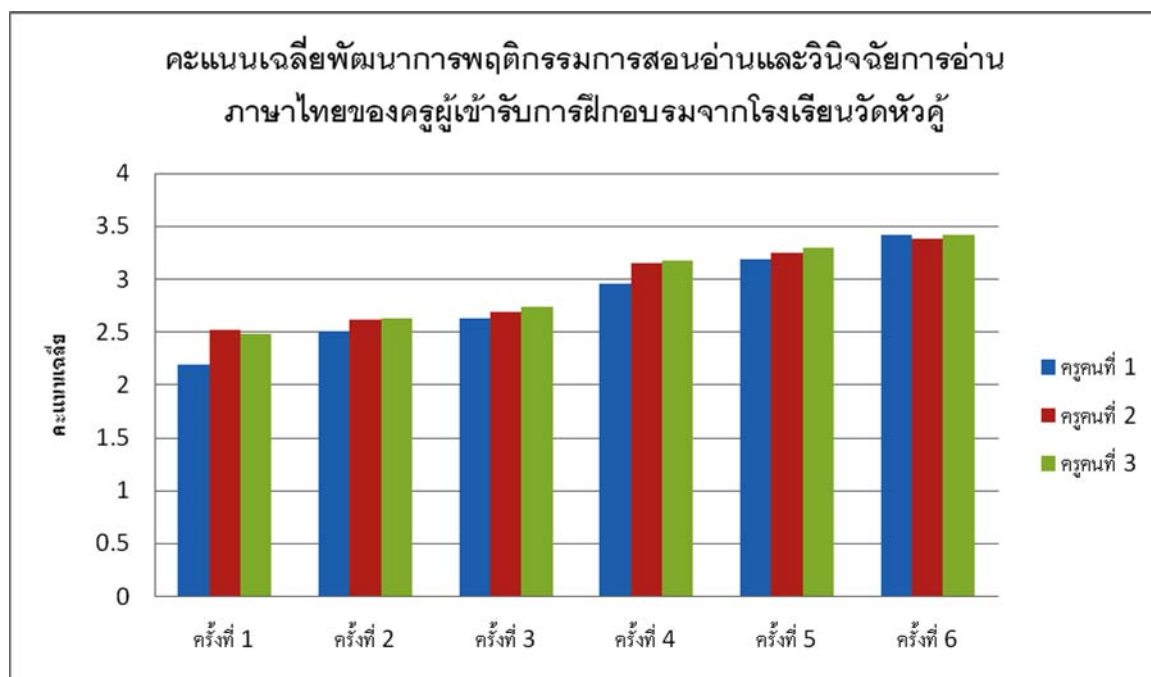
จากภาพประกอบ 23 พบว่าคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยส่วนบุคคลของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 3 คน จากโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย ครั้งที่ 1-6 มีพัฒนาการสูงขึ้นตามลำดับ

กรณีโรงเรียนวัดหัวคู้

ตาราง 30 แสดงผลการประเมินพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 3 คน จากโรงเรียนวัดหัวคู้ จำนวน 6 ครั้ง

ครู คนที่	ผลการประเมิน	ครั้งที่ประเมิน (คะแนนเต็ม 4 คะแนน)					
		1	2	3	4	5	6
1	คะแนนเฉลี่ย	2.19	2.50	2.63	2.96	3.19	3.42
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.60	0.44	0.53	0.47	0.35	0.45
	ระดับคุณภาพ	น้อย	น้อย	มาก	มาก	มาก	มาก
2	คะแนนเฉลี่ย	2.52	2.61	2.69	3.15	3.25	3.38
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.50	0.40	0.25	0.25	0.48	0.51
	ระดับคุณภาพ	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก
3	คะแนนเฉลี่ย	2.48	2.63	2.73	3.17	3.29	3.42
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.66	0.37	0.50	0.56	0.47	0.45
	ระดับคุณภาพ	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก

จากตาราง 30 พบว่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากโรงเรียนวัดหัวคู้ทั้ง 3 คนอยู่ในระดับน้อยและมากตามลำดับ โดยครูคนที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยก่อนฝึกอบรมเท่ากับ 2.19 จากนั้นพบว่า มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยเพิ่มขึ้นตามลำดับและหลังการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 ครูคนที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยก่อนฝึกอบรมเท่ากับ 2.52 จากนั้นพบว่า มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยเพิ่มขึ้นตามลำดับและหลังการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 ส่วนครูคนที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยก่อนฝึกอบรมเท่ากับ 2.48 จากนั้นพบว่า มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยเพิ่มขึ้นตามลำดับและหลังการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 โดยสามารถเขียนกราฟแสดงพัฒนาการความสามารถในการวินิจัยการอ่านภาษาไทยส่วนบุคคลของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 3 คน ได้ดังภาพประกอบ 24

ภาพประกอบ 24 คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยส่วนบุคคลของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากโรงเรียนวัดหัวคู้ จำนวน 3 คน

จากภาพประกอบ 24 พบว่าคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยส่วนบุคคลของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 3 คน จากโรงเรียนวัดหัวคู้ ครั้งที่ 1-6 มีพัฒนาการสูงขึ้นตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ตรวจสอบกับเกณฑ์ประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทย ความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย และพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการอบรมโดยใช้สถิตินอนพารามิเตอร์ (Non parameter) ใช้การทดสอบเครื่องหมาย (Sign test) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์โดยตรวจสอบกับเกณฑ์ประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรม
ครูที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรมีความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม และครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการด้านความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้น

ตาราง 31 ผลการทดสอบความแตกต่างของความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยก่อนฝึกอบรม ระหว่างฝึกอบรม และหลังฝึกอบรม โดยใช้การทดสอบเครื่องหมาย (Sign test)

ความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทย				
ค่าเฉลี่ย	ประเด็นการวิเคราะห์	จำนวนเครื่องหมาย		sig
		ความแตกต่าง		
		ทางบวก	ทางลบ	
ก่อนฝึกอบรม 2.208	หลังฝึกอบรม-ก่อนฝึกอบรม	6	0	.031*
ระหว่างฝึกอบรม 2.615	ระหว่างฝึกอบรม-ก่อนฝึกอบรม	6	0	.031*
หลังฝึกอบรม 2.860	หลังฝึกอบรม-ระหว่างฝึกอบรม	6	0	.031*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 31 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำแนกเป็น ก่อนฝึกอบรม ระหว่างฝึกอบรม และหลังฝึกอบรม สามารถนำเสนอผลเป็นรายคู่ได้ดังนี้ 1) ก่อนฝึกอบรมครูมีความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยต่างจากหลังฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูมีค่าเฉลี่ยความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยเพิ่มขึ้น

จาก 2.208 เป็น 2.860 2) ก่อนฝึกอบบรมมีความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยต่างจากระหว่างฝึกอบบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครุมีค่าเฉลี่ยความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยเพิ่มขึ้นจาก 2.208 เป็น 2.615 และ 3) ระหว่างฝึกอบบรมมีความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยต่างจากหลังฝึกอบบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครุมีค่าเฉลี่ยความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยเพิ่มขึ้นจาก 2.615 เป็น 2.860

2.2 ผลการวิเคราะห์โดยตรวจสอบกับเกณฑ์ประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบบรมครูที่ได้รับการฝึกอบบรมตามหลักสูตรมีความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยหลังการฝึกอบบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบบรม และครูที่ได้รับการฝึกอบบรมมีพัฒนาการด้านความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบบรมสูงขึ้น

ตาราง 32 ผลการทดสอบความแตกต่างของความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยก่อนฝึกอบบรมระหว่างฝึกอบบรม และหลังฝึกอบบรม โดยใช้การทดสอบเครื่องหมาย (Sign test)

ความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย				
ค่าเฉลี่ย	ประเด็นการวิเคราะห์	จำนวนเครื่องหมาย		sig
		ความแตกต่าง		
		ทางบวก	ทางลบ	
ก่อนฝึกอบรม 2.015	หลังฝึกอบรม-ก่อนฝึกอบรม	6	0	.031*
ระหว่างฝึกอบรม 2.361	ระหว่างฝึกอบรม-ก่อนฝึกอบรม	6	0	.031*
หลังฝึกอบรม 2.710	หลังฝึกอบรม-ระหว่างฝึกอบรม	6	0	.031*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 32 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบบรมจำแนกเป็น ก่อนฝึกอบบรม ระหว่างฝึกอบบรม และหลังฝึกอบบรม สามารถนำเสนอผลเป็นรายคู่ได้ดังนี้ 1) ก่อนฝึกอบบรมมีความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยต่างจากหลัง

ฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูมีค่าเฉลี่ยความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยเพิ่มขึ้นจาก 2.015 เป็น 2.710 2) ก่อนฝึกอบรมครูมีความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยต่างจากระหว่างฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูมีค่าเฉลี่ยความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยเพิ่มขึ้นจาก 2.015 เป็น 2.361 และ 3) ระหว่างฝึกอบรมครูมีความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยต่างจากหลังฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูมีค่าเฉลี่ยความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยเพิ่มขึ้นจาก 2.361 เป็น 2.710

2.3. ผลการวิเคราะห์โดยตรวจสอบกับเกณฑ์ประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมครูที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรมีพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม และครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้น

ตาราง 33 ผลการทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย ก่อนฝึกอบรม ระหว่างฝึกอบรม และหลังฝึกอบรม โดยใช้การทดสอบเครื่องหมาย (Sign test)

พฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย				
ค่าเฉลี่ย	ประเด็นการวิเคราะห์	จำนวนเครื่องหมาย		sig
		ความแตกต่าง		
		ทางบวก	ทางลบ	
ก่อนฝึกอบรม 2.505	หลังฝึกอบรม-ก่อนฝึกอบรม	6	0	.031*
ระหว่างฝึกอบรม 3.138	ระหว่างฝึกอบรม-ก่อนฝึกอบรม	6	0	.031*
หลังฝึกอบรม 3.448	หลังฝึกอบรม-ระหว่างฝึกอบรม	6	0	.031*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 33 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำแนกเป็น ก่อนฝึกอบรม ระหว่างฝึกอบรม และหลังฝึกอบรม สามารถนำเสนอผลเป็นรายคู่ได้ดังนี้ 1) ก่อนฝึกอบรมครูมีพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยต่างจากหลังฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยเพิ่มขึ้นจาก 2.505 เป็น 3.448 2) ก่อนฝึกอบรมครูมีพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยต่างจากระหว่างฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยเพิ่มขึ้นจาก 2.015 เป็น 3.138 และ 3) ระหว่างฝึกอบรมครูมีพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยต่างจากหลังฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยเพิ่มขึ้นจาก 3.138 เป็น 3.448

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ติดตามและพบว่าครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้ง 2 โรงเรียนได้นำเทคนิควิธีการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านไปใช้กับนักเรียนเพื่อพัฒนาการอ่านในระดับประถมศึกษาตอนต้น ทั้งนี้ ปรากฏผลการพัฒนาไปยังผู้เรียนดังต่อไปนี้

ตาราง 34 ผลการติดตามผู้เรียนจากโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย

ครูคนที่	ผู้เรียน คนที่	ปัญหาการอ่าน	วิธีแก้ไขหมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน/ การช่วยเหลือ	ผลที่เกิดกับผู้เรียน
1	1	ความสับสนในการอ่านพยัญชนะที่มีลักษณะ ใกล้เคียงกัน เช่น ก ฎ ถ ค ด ต	ฝึกให้ผู้เรียนสังเกตรูปร่าง ลักษณะ และจำแนก พยัญชนะที่มีความคล้ายคลึงให้ถูกต้อง โดยใช้สื่อ บัตรภาพ บัตรคำ พาเล่นเกม จับคู่รูปภาพ โดยครู สาธิตการเล่นให้ดูก่อน คือ ครูนำบัตรภาพและบัตร คำพยัญชนะติดเรียงบนกระดานโดยติดสลับกัน จากนั้นครูอธิบายให้จับคู่ และสาธิตให้ดูก่อน โดย นำบัตรภาพรูปไก่ แล้วเลือกบัตรคำที่มีพยัญชนะ ก ติดเรียงบนกระดานแล้วให้ผู้เรียนออกเสียงอ่านให้ ถูกต้อง ชัดเจน จากนั้นให้ผู้เรียนออกมาจับคู่ แล้ว จึงทดสอบให้อ่านพยัญชนะโดยไม่มีบัตรภาพโดยให้ อ่านเป็นกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย และเป็นรายบุคคล ตามลำดับ ซึ่งต้องให้อ่านซ้ำๆ เพื่อเป็นการย้ำ ทว ให้กับผู้เรียน	ผู้เรียนสามารถจำแนก แยกแยะ พยัญชนะที่มีลักษณะคล้ายคลึง กันและอ่านออกเสียงได้ถูกต้อง ชัดเจน

ตาราง 34 (ต่อ)

ครูคนที่	ผู้เรียน คนที่	ปัญหาการอ่าน	วิธีแก้ไขนวัตกรรมที่คลาดเคลื่อน/ การช่วยเหลือ	ผลที่เกิดกับผู้เรียน
1	2	การอ่านคำที่ประสมด้วยพยัญชนะ สระประสม และวรรณยุกต์	ใช้สื่อ มือวิเศษ โดยใช้นิ้วมือทั้ง 5 นิ้วแทนการผัน เสียงวรรณยุกต์ เริ่มจากครูทบทวนการผัน วรรณยุกต์ว่ามี 4 รูป และ 5 เสียง โดยให้ไล่เสียง ตามนิ้วดังนี้ นิ้วหัวแม่มือแทนเสียงสามัญ นิ้วชี้ แทน เสียงเอก นิ้วกลางแทนเสียงโท นิ้วนางแทนเสียงตรี และนิ้วก้อยแทนเสียงจัตวา จากนั้น ครูให้ผู้เรียนฝึก ผันอักษรกลางกับสระต่างๆ จนคล่องจากนั้นจึงเริ่ม ให้ผันอักษรสูงกับวรรณยุกต์ และจึงให้ผันอักษรต่ำ กับวรรณยุกต์ตามลำดับ	ผู้เรียนสามารถแยกแยะรูปและ เสียงวรรณยุกต์ รวมทั้งการอ่าน ออกเสียงผันวรรณยุกต์ได้ถูกต้อง มากยิ่งขึ้น โดยในบางคำ ระยะแรก ผู้เรียนอาจใช้นิ้วมือ กำกับเวลาอ่านออกเสียง แต่ ต่อไปก็จะมีพัฒนาการและไม่ต้อง ใช้นิ้วมืออีกต่อไป
	3	การอ่านประโยคข้ามคำ ลดคำ ชักคำ	ใช้สื่อประเภทบัตรคำ การ์ด ที่มีรูปประโยคจากง่าย ไม่ซับซ้อนและค่อยเพิ่มระดับความยากของคำ โดย ฝึกให้ผู้เรียนมีจิตใจจดจ่อกับการอ่าน มีสติกำกับ ตลอดเวลา ไม่ต้องรีบร้อน หรือเร่งรัดผู้เรียน โดยใช้ เวลาในช่วงเข้าก่อนกิจกรรมหน้าเสาธง และเวลา ช่วงเที่ยงหลังรับประทานอาหารกลางวัน เป็น รายบุคคล	ผู้เรียนอ่านประโยคได้ถูกต้อง ปัญหาการอ่านข้ามคำ ลดคำ หมดไป ส่วนปัญหาการอ่านชักคำ จะมีปรากฏเฉพาะคำยาก เช่น ว่ายวน ขนมอบ

ตาราง 34 (ต่อ)

ครูคนที่	ผู้เรียน คนที่	ปัญหาการอ่าน	วิธีแก้ไขโมทัศน์ที่คลาดเคลื่อน/ การช่วยเหลือ	ผลที่เกิดกับผู้เรียน
2	1	การอ่านคำที่ประสมด้วยพยัญชนะต้น และสระ ลดรูป เช่น นม รด ธง	ครูใช้บัตรคำ บัตรภาพ จำแนกเสียงสระ รูปสระ เสียงพยัญชนะ รูปพยัญชนะ ทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นกลุ่ม และรายบุคคล โดยผ่านสื่อที่หลากหลาย จากนั้นครูใช้เกม เพลง สระล่องหน หรือ สระ แปลงร่าง หรือ จิกซอว์ประสมคำ โดยให้ผู้เรียน ทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม และร่วมกันสรุป ดังนี้ 1. ครูติดบัตรภาพประกอบคำ โดยใช้กระดาษปิด คำได้ภาพไว้ก่อน 2. ให้ผู้เรียนบอกชื่อภาพเหล่านั้น พร้อมนำกระดาษ ที่ปิดคำได้ภาพออก 3. ครูอ่านคำได้ภาพให้ฟัง 1 รอบ จากนั้นให้ผู้เรียน อ่านออกเสียงพร้อมกัน และให้ฝึกอ่านเป็น รายบุคคล โดยสังเกตการอ่านคำของผู้เรียน 4. สรุปการอ่านคำที่ประสมด้วยพยัญชนะต้นและ สระลดรูปโดยใช้เพลงประกอบ	ผู้เรียนมีความเข้าใจการอ่านออก เสียงคำที่ประสมด้วยสระลดรูป โดยสามารถจำแนกได้ว่าคำ ดังกล่าวมาจากสระประเภทใด และยังเชื่อมโยงไปยังการเขียนได้ อีกด้วย

ตาราง 34 (ต่อ)

ครูคนที่	ผู้เรียน คนที่	ปัญหาการอ่าน	วิธีแก้ไขนวัตกรรมที่คลาดเคลื่อน/ การช่วยเหลือ	ผลที่เกิดกับผู้เรียน
2	2	การอ่านออกเสียงคำที่เป็นอักษรนำ เช่น สมาส ถนอม สนาม สลวย แกลง ตลาด ไม่ถูกต้อง	ครูใช้เพลง เกม และจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนสลับ สับเปลี่ยน หมุนเวียนกันออกเสียงคำที่เป็นอักษรนำ ทบทวน โดยอ่านให้ฟังและให้อ่านซ้ำ จนเกิดความ เข้าใจที่ถูกต้อง ดังนี้ 1. ครูให้ผู้เรียนเล่นเกมจับกลุ่มอักษรนำโดยครูแจก บัตรคำให้ผู้เรียนคนละ 1 บัตรคำ แล้วจับกลุ่ม อักษรนำตามพยัญชนะที่นำ เช่น ให้ผู้ที่ได้ ข ก็มา จับกลุ่มรวมกับ ข 2. ให้ผู้เรียนอ่านบัตรคำที่ได้รับเป็นรายบุคคล แล้ว ตรวจสอบว่าผู้เรียนเข้ากลุ่มและอ่านถูกต้อง หรือไม่ 3. ครูรวบรวมบัตรคำที่ใช้เล่นเกมทุกคำ และนำมา อ่านให้ผู้เรียนฟังคำละ 2 ครั้ง โดยให้ผู้เรียน สังเกตความแตกต่างของแต่ละคำและให้ฝึกอ่าน คำที่มีอักษรนำ สังเกตความถูกต้องในการออก เสียง	ผู้เรียนสามารถอ่านออกเสียงคำที่ เป็นอักษรนำได้ถูกต้อง ชัดเจน และมีความมั่นใจในการอ่าน ตลอดจนเข้าใจหลักการและ วิธีการอ่านอย่างฝังลึกตลอดไป เพราะได้ผ่านการฝึก และสรุป หลักการอ่านคำที่เป็นอักษรนำ ด้วยตนเอง

ตาราง 34 (ต่อ)

ครูคนที่	ผู้เรียน คนที่	ปัญหาการอ่าน	วิธีแก้ไขนวัตกรรมที่คลาดเคลื่อน/ การช่วยเหลือ	ผลที่เกิดกับผู้เรียน
			4. ครูและผู้เรียนร่วมกันสรุปลักษณะของอักษรนำ จากบัตรคำ ว่ามีวิธีอ่าน 2 พยางค์ โดยพยางค์ แรกอ่านออกเสียง อะ กิ่งเสียง พยางค์หลังออก เสียงตามพยัญชนะที่นำ โดยครูให้ผู้เรียนอ่าน เทียบเสียงและสังเกตอีกครั้ง เช่น ขม-ขนม ฉาด- ฉลาด สาม-สนาม ตก-ตลก และให้ผู้เรียนสรุป อีกครั้งเพื่อความแม่นยำ ผู้เรียนฝึกอ่านอักษรนำ เป็นรายบุคคล ครูสังเกตความถูกต้องในการอ่าน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการซ่อมเสริมแก้ไขปัญหาให้ ตรงกับสภาพการอ่านของผู้เรียนต่อไป	
3	1	การอ่านคำที่มีตัวการันต์	ครูใช้นิทาน เกม เพลง ดังนี้ 1. ครูเล่านิทานเรื่อง เจ้าทนต์หมาด ซึ่ง เปรียบเสมือนเพชรฆาตมีหน้าที่ฆ่าพยัญชนะ ไม่ให้ออกเสียง อาศัยอยู่บนพยัญชนะ ซึ่งมีทั้ง พยัญชนะตัวเดียว พยัญชนะสองตัว หรือ พยัญชนะที่มีสระอยู่บนหรือล่าง	ผู้เรียนเข้าใจหลักการและวิธีการ อ่านคำที่มีตัวการันต์ ตลอดจน สามารถอ่านได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว

ตาราง 34 (ต่อ)

ครูคนที่	ผู้เรียน คนที่	ปัญหาการอ่าน	วิธีแก้ไขโมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน/ การช่วยเหลือ	ผลที่เกิดกับผู้เรียน
			2. ครูอธิบายเพิ่มเติมว่า พยัญชนะที่มีเครื่องหมาย ทศนิยมเรียกว่า ตัวการันต์ ซึ่งมีทั้งตัวการันต์ 1 ตัว เช่น แพทย์ จันท์ มีตัวการันต์ 2 ตัว เช่น จันทร์ และตัวการันต์ที่มีสระ เช่น พันธุ์ 3. ให้ผู้เรียนอ่านคำที่มีตัวการันต์เป็นรายบุคคล 4. ครูและผู้เรียนร่วมกันร้องเพลงตัวการันต์ ซึ่งมี เนื้อหาสรุปถึงลักษณะและวิธีการอ่านคำที่มีตัว การันต์ที่ถูกต้อง	

ตาราง 35 ผลการติดตามผู้เรียนโรงเรียนวัดหัวคู้

ครูคนที่	ผู้เรียนคนที่	ปัญหาการอ่าน	วิธีแก้ไขในทัศนที่คลาดเคลื่อน/ การช่วยเหลือ	ผลที่เกิดกับผู้เรียน
1	1	ผู้เรียนจำรูปและการออกเสียงพยัญชนะและสระโดยเฉพาะสระประสมยังไม่แม่นยำ	- ครูให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงพยัญชนะ โดยเริ่มจากให้รู้จักอักษรสามหมู่ ได้แก่ อักษรกลาง อักษรสูงและอักษรต่ำ ตามลำดับ โดยผ่านสื่อแว่นวิเศษ - ครูฝึกการอ่านสระโดยเริ่มที่สระเดี่ยว และสระประสม ตามลำดับ โดยผ่านสื่อพัดสระ ดอกไม้สระ - ครูฝึกให้ประสมคำและสร้างคำ 1 พยางค์ โดยเริ่มจากสระเสียงยาว ต่อด้วยสระเสียงสั้น และสระประสม โดยผ่านการใช้สื่อแถบเลื่อนประสมคำ ปฏิทินซ่อนคำ	ผู้เรียนสามารถจำแนก แยกแยะ พยัญชนะที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันและอ่านออกเสียงได้ถูกต้อง ชัดเจนมากยิ่งขึ้น
2	1	ผู้เรียนอ่านออกเสียงคำควบไม่แท้ไม่ถูกต้อง เช่น จริง อินทรี สร้อย ทรัพย์ ทราบ	- ครูอธิบายถึงอักษรควบไม่แท้ คือ อักษรที่เกิดจากพยัญชนะ 2 ตัวควบหรือกล้ำอยู่ในสระเดียวกัน ออกเสียง - ครูแจกบัตรคำและให้ผู้เรียนแข่งขันกันหาคำควบไม่แท้โดยให้มาติดบนกระดานคำและอ่านออกเสียงให้เพื่อนฟัง	ผู้เรียนสามารถแยกแยะลักษณะของคำควบแท้ และควบไม่แท้ รวมทั้งการอ่านออกเสียงได้ถูกต้อง ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ตาราง 35 (ต่อ)

ครูคนที่	ผู้เรียนคนที่	ปัญหาการอ่าน	วิธีแก้ไขโมทัศน์ที่คลาดเคลื่อน/ การช่วยเหลือ	ผลที่เกิดกับผู้เรียน
			3. ครูและผู้เรียนร่วมกันสรุปลักษณะของคำควบไม่แท้และวิธีการอ่านออกเสียงที่ถูกต้องเพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจที่ถูกต้องและแม่นยำ	
3	1	การอ่านคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา	1. ครูพูดคุยกับผู้เรียนเรื่องพยัญชนะไทยทั้ง 44 ตัว มีหน้าที่หลายอย่าง เช่น อยู่หน้าคำเพื่อทำหน้าที่เป็นพยัญชนะต้น หรืออยู่ท้ายคำเพื่อทำหน้าที่เป็นตัวสะกด 2. ครูทบทวน ซักถามเรื่องตัวสะกด 8 มาตรา ได้แก่ กบ กด กก กง กม กน เกย เกอว 3. ครูทบทวนมี 4 มาตราที่พยัญชนะตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา ได้แก่ แม่กน แม่กก แม่กด และแม่กบ 4. ครูให้แบบฝึกในการอ่านคำที่มีตัวสะกดมาตราแม่กบ ไม่ตรงตามมาตรา	ผู้เรียนสามารถอ่านคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตราได้ถูกต้องคล่องแคล่ว และมีความมั่นใจในการออกเสียงอย่างชัดเจน
	2	ผู้เรียนอ่านคำอักษรต่ำที่มีรูปวรรณยุกต์ไม่ได้	1. ครูทบทวนเรื่องอักษร 3 หมู่ หรือไตรยางศ์ ได้แก่ อักษรกลาง 9 ตัว อักษรสูง 11 ตัว และอักษรต่ำ 24 ตัว จากนั้นให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงอักษรต่ำจลล่ง	ผู้เรียนสามารถอ่านคำอักษรต่ำที่มีรูปวรรณยุกต์ได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว และมีความเข้าใจในการอ่านที่ถูกต้อง ผังลึก

ครูคนที่	ผู้เรียน คนที่	ปัญหาการอ่าน	วิธีแก้ไขโมทัศน์ที่คลาดเคลื่อน/ การช่วยเหลือ	ผลที่เกิดกับผู้เรียน
			2. ให้ผู้เรียนเปรียบเทียบรูปและเสียงคำที่เป็นอักษรกลางและอักษรต่ำ และฝึกผันอักษรกลางเทียบกับอักษรต่ำ จากนั้นให้นำอักษรต่ำมาประสมสระอา อู และผันวรรณยุกต์ โดยให้ผู้เรียนสังเกตและถามให้ผู้เรียนบอกให้ได้ว่า คำที่ใช้อักษรต่ำที่มวรรณยุกต์โทกำกับมีเสียง 3. วรรณยุกต์เท่ากับอักษรกลางที่มีรูปวรรณยุกต์อะไร (ถ้าผู้เรียนสรุปไม่ได้หรือสรุปไม่ถูกต้อง ครูจะยกตัวอย่างคำให้มากขึ้นพร้อมทั้งให้ผู้เรียนออกเสียงคำเปรียบเทียบกับกัน จนสามารถสรุปได้เป็นคำตอบที่ถูกต้อง 4. ผู้เรียนเปรียบเทียบรูปกับเสียงวรรณยุกต์คำที่เป็นอักษรกลางและอักษรต่ำ แล้วให้เลือกอักษรต่ำประสมกับสระอา อี อู และสระแอ จากนั้นจึงเริ่มเติมตัวสะกด และสระประสม	คงทน เพราะผู้เรียนสรุปหลักการในการอ่านได้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นโค้ช

สรุปผลการติดตามหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรม

หลังจากเสร็จสิ้นการฝึกอบรม ผู้วิจัยได้ติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมพบว่าครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้ง 6 คนได้นำเทคนิควิธีการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านไปใช้ในการจัดกิจกรรมการสอนอ่านกับนักเรียนโดยครูจะทำหน้าที่ได้ช้สอนอ่านและวินิจัยการอ่านไปในคราวเดียวกัน โดยจะสำรวจปัญหาในการอ่านของนักเรียน เช่น ในกรณีที่พบว่านักเรียนมีปัญหาในการอ่านคำประสม ครูจะให้การช่วยเหลือโดยใช้วิธีแก้ไขโมทัศน์ที่คลาดเคลื่อนของนักเรียนเป็นรายบุคคล ผ่านการใช้สื่อที่มีความหลากหลาย ดึงดูดความสนใจผู้เรียน เช่น ใช้บัตรคำ บัตรภาพ เพื่อจำแนกเสียงสระ รูปสระ เสียงพยัญชนะ รูปพยัญชนะ ทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย และรายบุคคล จากนั้นครูใช้เกม เพลง ให้ผู้เรียนทำกิจกรรมตลอดเวลา และร่วมกันสรุปความคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ (Concept) ของการอ่านคำประสม ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจการอ่านออกเสียงคำที่ประสมด้วยสระลดรูปโดยสามารถจำแนกได้ว่าคำดังกล่าวมาจากสระประเภทใด และยังเชื่อมโยงไปยังการเขียนได้อีกด้วยสำหรับกรณีที่พบว่านักเรียนมีปัญหาในการอ่านออกเสียงคำที่เป็นอักษรนำ เช่น คำว่า “สมาส ถนอม สนาม สลวย แถง ตลาด” ไม่ถูกต้อง ครูใช้เพลง เกม และจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนสลับสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันออกเสียงคำที่เป็นอักษรนำ ทบทวน โดยอ่านให้ฟังและให้อ่านซ้ำ จนเกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง และท้ายที่สุดครูและผู้เรียนร่วมกันสรุปลักษณะของอักษรนำจากบัตรคำ ว่ามีวิธีอ่าน 2 พยางค์ โดยพยางค์แรกอ่านออกเสียง อะ กิ่งเสียง พยางค์หลังออกเสียงตามพยัญชนะที่นำ โดยครูให้ผู้เรียนอ่านเทียบเสียงและสังเกตอีกครั้ง เช่น ขม-ขนม ฉาด-ฉลาด สาม-สนาม ตก-ตลก และให้ผู้เรียนสรุปอีกครั้งเพื่อความแม่นยำนอกจากนี้ ผู้เรียนจะต้องฝึกอ่านอักษรนำเป็นรายบุคคล ครูสังเกตความถูกต้องในการอ่านเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการซ่อมเสริมแก้ไขปัญหาให้ตรงกับสภาพการอ่านของผู้เรียนต่อไปซึ่งการทำกิจกรรมดังกล่าวทำให้ผู้เรียนสามารถอ่านออกเสียงคำที่เป็นอักษรนำได้ถูกต้อง ชัดเจน และมีความมั่นใจในการอ่าน ตลอดจนเข้าใจหลักการและวิธีการอ่านอย่างฝังลึกตลอดไปเพราะได้ผ่านการฝึก และสรุปหลักการอ่านคำที่เป็นอักษรนำด้วยตนเองเป็นต้น ซึ่งเป็นการเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและเป็นการนำนวัตกรรมการวินิจัยการอ่านมาใช้ควบคู่เพื่อให้ครูมีความชำนาญในวิชาชีพ ลดความผิดพลาดให้น้อยลงอันนำไปสู่การยกระดับวิชาชีพครูให้มีความเป็นมืออาชีพต่อไป

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรม

ประกอบด้วย ผลการประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมและการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

ผลการประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรม

หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดดังนี้

1. ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มสูงขึ้นกว่าก่อนฝึกอบรม คือ จาก คะแนนเฉลี่ย 2.208 เป็น 2.860 (คะแนนเต็ม 3 คะแนน) เป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิผลที่กำหนดว่า ครูที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรมีความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม

2. ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม เพิ่มสูงขึ้นกว่าก่อนฝึกอบรม คือ จากคะแนนเฉลี่ย 2.015 เป็น 2.710 (คะแนนเต็ม 3 คะแนน) เป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิผลที่กำหนดว่าครูที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรมีความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม

3. ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีพัฒนาการพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยส่วนบุคคลหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยเพิ่มสูงขึ้นกว่าก่อนฝึกอบรม คือ จากคะแนนเฉลี่ย 2.505 เป็น 3.448 (คะแนนเต็ม 4 คะแนน) เป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิผลที่กำหนดว่า ครูที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรมีพัฒนาการพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม

4. ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีพัฒนาการด้านความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มสูงขึ้นตามลำดับ คือ จากคะแนนเฉลี่ย 2.208 เป็น 2.615 และ 2.860 (คะแนนเต็ม 3 คะแนน) เป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิผลที่กำหนดว่า ครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการด้านความสามารถในการสอนอ่าน ก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้น

5. ครูผู้ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการด้านความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย ก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยของครูผู้ได้รับการฝึกอบรมเพิ่มสูงขึ้นตามลำดับ คือ จากคะแนนเฉลี่ย 2.015 เป็น 2.361 และ 2.710 (คะแนนเต็ม 3 คะแนน) เป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิผลที่กำหนดว่า ครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการด้านความสามารถในการวินิจฉัยการอ่าน ก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้น

6. ครูผู้ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยของครูผู้ได้รับการฝึกอบรมเพิ่มสูงขึ้นตามลำดับ คือ จากคะแนนเฉลี่ย 2.505 เป็น 3.138 และ 3.448 (คะแนนเต็ม 4 คะแนน) เป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิผลที่กำหนดว่า ครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้นดังสรุปได้ตามตาราง 36

ตาราง 36 แสดงเกณฑ์ประสิทธิผลของหลักสูตร ผลการวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการประเมิน

เกณฑ์ประสิทธิผล	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	สรุปผลการประเมิน
1. ครูที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรมี ความสามารถในการสอนอ่าน ภาษาไทยหลังการฝึกอบรมสูงกว่า ก่อนฝึกอบรม	ครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีความสามารถในการ สอนอ่านภาษาไทยหลังการฝึกอบรมสูงกว่า ก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยความสามารถใน การสอนอ่านภาษาไทยของครูผู้ได้รับการ ฝึกอบรมเพิ่มสูงขึ้นกว่าก่อนฝึกอบรม คือ จาก คะแนนเฉลี่ย 2.208 เป็น 2.860	เป็นไปตามเกณฑ์
2. ครูที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรมี ความสามารถในการวินิจฉัยการอ่าน ภาษาไทยหลังการฝึกอบรมสูงกว่า ก่อนฝึกอบรม	ครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีความสามารถในการ วินิจฉัยการอ่านภาษาไทยหลังการฝึกอบรมสูง กว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยความสามารถใน การวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยของครูผู้ได้รับ การฝึกอบรม เพิ่มขึ้นกว่าก่อนฝึกอบรม คือ จากคะแนนเฉลี่ย 2.015 เป็น 2.710	เป็นไปตามเกณฑ์

ตาราง 36 (ต่อ)

เกณฑ์ประสิทธิผล	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	สรุปผลการประเมิน
3. ครูที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรมีพัฒนาการพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยส่วนบุคคล หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยเพิ่มสูงขึ้นกว่าก่อนฝึกอบรม คือ จากคะแนนเฉลี่ย 2.505 เป็น 3.448	ครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยส่วนบุคคล หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยเพิ่มสูงขึ้นกว่าก่อนฝึกอบรม คือ จากคะแนนเฉลี่ย 2.505 เป็น 3.448	เป็นไปตามเกณฑ์
4. ครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการด้านความสามารถในการสอนอ่าน ก่อน ระหว่าง และ หลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้น	ครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการด้านความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มสูงขึ้นตามลำดับ คือ จากคะแนนเฉลี่ย 2.208 เป็น 2.615 และ 2.860	เป็นไปตามเกณฑ์
5. ครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการด้านความสามารถในการวินิจัยการอ่าน ก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้น	ครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการด้านความสามารถในการวินิจัยการอ่านภาษาไทยก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการวินิจัยการอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มสูงขึ้นตามลำดับ คือ จากคะแนนเฉลี่ย 2.015 เป็น 2.361 และ 2.710	เป็นไปตามเกณฑ์
6. ครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทย ก่อน ระหว่าง และ หลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้น	ครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มสูงขึ้นตามลำดับ คือ จากคะแนนเฉลี่ย 2.505 เป็น 3.138 และ 3.448	เป็นไปตามเกณฑ์

ผลการปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรม

ภายหลังการฝึกอบรม ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้สะท้อนความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมว่าเป็นประโยชน์ มีความทันสมัย เหมาะสมสำหรับครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาตอนต้นในบริบทของโรงเรียนขยายโอกาส เนื่องจากครูผู้สอนส่วนใหญ่จบไม่ตรงวุฒิ ดังนั้น การเสริมสร้างการอ่านและวินิจัยการอ่านให้กับครูจึงเป็นหลักสูตรที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจให้กับครูได้เป็นอย่างดี ยิ่งไปกว่านั้น หลักสูตรฝึกอบรมดังกล่าวมีกระบวนการฝึกอบรม 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การตรวจสอบความรู้เดิม (Review) ขั้นตอนที่ 2 การสร้างเสริมความรู้ใหม่ (Enrich) ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติจริงในห้องเรียน (Act) และขั้นตอนที่ 4 การสะท้อนผล (Reflect) เน้นให้ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ร่วมกับแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเพื่อนครูและผู้วิจัย จากนั้นจึงออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนในห้องเรียนของตนเอง แล้วนำไปปฏิบัติจริงกับผู้เรียนในห้องเรียนทันที ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ มีเนื้อหาที่น่าสนใจ ทันสมัย และมีความยืดหยุ่นนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและผู้เรียนตามสภาพจริงได้ เน้นการลงมือปฏิบัติและได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้วิจัยและเพื่อนครูตลอดเวลา นอกจากนี้ยังได้สะท้อนผลการเรียนรู้และการปฏิบัติจริงทำให้ได้ผ่านกระบวนการแก้ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติจากการทำงานจริง การจัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนจริง สามารถนำผลจากบทปฏิบัติการไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนโดยผ่านกระบวนการได้ร่วมกับผู้วิจัย นอกจากนี้ พบว่าครูให้ความสำคัญและสนใจเทคนิค/วิธีการวินิจัยการอ่านผู้เรียนเป็นอย่างมาก ในการฝึกอบรมครั้งนี้ ครูสามารถใช้วิธีวินิจัยการอ่านของผู้เรียนควบคู่กับการสอนอ่านเป็นรายบุคคล ซึ่งจะสามารถช่วยแก้ไขปัญหาการอ่านไม่ออกให้ผู้เรียนได้อย่างตรงจุดในระดับหนึ่ง

เนื่องจากการวินิจัยการอ่านเป็นทักษะที่ค่อนข้างยากและครูผู้สอนต้องมีความรู้ในเนื้อหาวิชาแม่นยำเป็นอย่างดี จึงจะสามารถวิเคราะห์ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในการอ่านของผู้เรียนได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชา เพื่อที่จะแก้ไขความคลาดเคลื่อนดังกล่าวให้กับผู้เรียนได้อย่างตรงจุดต่อไป จากการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาตอนต้น จำนวน 6 คน ผู้วิจัยได้เพิ่มบทปฏิบัติการเพื่อฝึกทักษะในการวินิจัยการอ่านให้ครูมากยิ่งขึ้น ยิ่งไปกว่านั้นจะเพิ่มตัวอย่างเครื่องมือวินิจัยการอ่านผู้เรียนเพื่อที่ครูจะสามารถนำไปใช้ได้ทันทั่วถึง และเห็นควรเพิ่มระยะเวลาในการฝึกอบรมให้มากขึ้นเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อครูผู้สอนและส่งผลไปยังผู้เรียนต่อไปซึ่งผลจากการปรับปรุงจะทำให้ได้หลักสูตรฝึกอบรมที่มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นและเหมาะสมสำหรับใช้ในการพัฒนาครูผู้สอนและผู้เรียนต่อไป

ตอนที่ 3 หลักสูตรฝึกอบรมฉบับสมบูรณ์

จากการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาตอนต้น จำนวน 6 คน ผู้วิจัยได้เพิ่มบทปฏิบัติการเพื่อฝึกทักษะในการวินิจฉัยการอ่านมากยิ่งขึ้น ยิ่งไปกว่านั้นได้เพิ่มตัวอย่างเครื่องมือวินิจฉัยการอ่านผู้เรียนเพื่อที่ครูจะสามารถนำไปใช้ได้ทันที และหากหน่วยงานใดจะนำหลักสูตรฝึกอบรมได้ใช้ ผู้วิจัยเห็นควรเพิ่มระยะเวลาในการลงฝึกปฏิบัติในห้องเรียนสำหรับหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 และ 4 เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อครูผู้สอนและส่งผลไปยังผู้เรียนต่อไป

หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น

หลักการของหลักสูตร

หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นมีหลักการดังนี้

1. เป็นหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านอย่างเป็นลำดับขั้นตอนจากง่ายไปสู่ยาก จากสิ่งที่ไม่ซับซ้อนไปสู่ซับซ้อน โดยคำนึงถึงพัฒนาการทางสติปัญญาตามช่วงวัยของผู้เรียน โดยใช้เทคนิคการสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ
2. เป็นหลักสูตรที่มุ่งให้ครูสามารถวินิจฉัยการอ่านได้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน โดยใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพและเกิดขึ้นควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านการใช้เทคนิคการโค้ชเพื่อการรู้คิดโดยให้ความสำคัญกับการเสริมพลังการอ่าน การใช้พลังคำถามและการให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้
3. เป็นหลักสูตรที่เน้นการประเมินตามสภาพจริง และการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เกิดกับตัวผู้สอนและผู้เรียน
4. เป็นหลักสูตรสำเร็จรูปที่มุ่งเน้นการเรียนรู้และการฝึกปฏิบัติในเวลาเดียวกัน โดยครูได้รับความรู้ และเกิดการเรียนรู้โดยการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านในห้องเรียนของตน ใช้โรงเรียนเป็นฐานในการเรียนรู้และพัฒนา

เป้าหมายของหลักสูตร

ครูผู้สอนมีความสามารถในการสอนอ่านอย่างเป็นลำดับขั้นตอนสอดคล้องกับพัฒนาการทางสติปัญญาตามช่วงวัยของผู้เรียนและสามารถวินิจฉัยการอ่านโดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่มีคุณภาพควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการสอนอ่าน ผ่านเทคนิคการโค้ชเพื่อการรู้คิดและการให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1. เพื่อให้ครูตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของการอ่านและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการอ่าน
2. เพื่อให้ครูเข้าใจและใช้เทคนิคการสร้างแรงจูงใจในการอ่านโดยผ่านเทคนิคการโค้ชเพื่อการรู้คิด
3. เพื่อให้ครูเข้าใจและใช้เทคนิคการสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำโดยใช้สื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านและการวินิจฉัยการอ่าน
4. เพื่อให้ครูวินิจฉัยการอ่านผู้เรียนได้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน โดยผ่านเครื่องมือที่มีคุณภาพ และนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน
5. เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถใช้เทคนิคการประเมินการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการอ่านของผู้เรียน

เนื้อหาสาระประจำหน่วย

หน่วยที่ 1 การอ่านเป็นเส้นทางดำเนินชีวิต ประกอบด้วยสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. พัฒนาการทางสติปัญญากับการอ่าน
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Hands on และ Minds on
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Discovery learning)
4. โมเดลการเรียนรู้แบบสะสม

หน่วยที่ 2 จินตนาการ ความรู้ ความคิด จากการอ่านประกอบด้วยสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. การให้ข้อมูลเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ (Feed-up)
2. การใช้พลังคำถามสร้างแรงจูงใจในการอ่าน
3. การเสริมพลังการอ่าน
4. การวิเคราะห์ผู้เรียนสู่การสร้างแรงจูงใจในการอ่าน

หน่วยที่ 3 สอนและวินิจฉัยการอ่านสู่ความยั่งยืน ประกอบด้วยสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. วิธีการสอนอ่านแจกลูก สะกดคำ
2. กิจกรรม 9 ขั้นตอน สอนให้อ่านออก
3. การตรวจสอบความเข้าใจที่ถูกต้องในการอ่าน (Checking for understanding)
4. การวินิจฉัยการอ่าน
5. การนำผลการวินิจฉัยการอ่านไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน

หน่วยที่ 4 อ่านได้ วิจัยเป็นประกอบด้วยสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ผู้การวิจัย
2. การวิจัยการอ่านขั้นสูง
3. การสร้างเครื่องมือวิจัยการอ่าน
4. ตัวอย่างเครื่องมือวิจัยการอ่าน

หน่วยที่ 5 กระบวนการอ่านประกอบด้วยสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. แนวคิดหลักการประเมินการอ่าน
2. วิธีการประเมินการอ่าน
3. การสะท้อนผลการประเมินการอ่าน
4. การให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริมและพัฒนการอ่าน

โครงสร้างหลักสูตร

เนื้อหาในหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวิจัยการอ่าน

สำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นประกอบด้วย 5 หน่วย รวมจำนวน 39 ชั่วโมง ได้แก่

- หน่วยที่ 1 การอ่านเป็นเส้นทางดำเนินชีวิต
- หน่วยที่ 2 จินตนาการ ความรู้ ความคิด จากการอ่าน
- หน่วยที่ 3 สอนและวิจัยการอ่านสู่ความยั่งยืน
- หน่วยที่ 4 อ่านได้ วิจัยเป็น
- หน่วยที่ 5 กระบวนการอ่าน

ตาราง 37 โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม

หน่วย ที่	จุดประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อ	ระยะ เวลา	การวัดและ ประเมินผล
1	เพื่อให้ครู ตระหนักถึง คุณค่าและ ความสำคัญ ของการอ่าน และการจัด กิจกรรมการ เรียนรู้เพื่อให้ ผู้เรียนประสบ ความสำเร็จ ในการอ่าน	1. พัฒนาการทาง สติปัญญากับการอ่าน 2. การจัดกิจกรรมการ เรียนรู้แบบ Hands on และ Minds on 3. การจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ ค้นพบการเรียนรู้ด้วย ตนเอง (Discovery learning) 4. โมเดลการเรียนรู้แบบ สะสม	1.ให้ความรู้ และ แลกเปลี่ยน เรียนรู้ 2.วิเคราะห์ และทำความเข้าใจ ร่วมกัน 3.ออกแบบ กิจกรรมการ สอนของ ตนเอง 4 นำกิจกรรมไป ปฏิบัติจริงใน ห้องเรียน	ใบความรู้/ บท ปฏิบัติการ	5 ชั่วโมง	-ประเมิน -สังเกต -สัมภาษณ์ -ถอดบทเรียน (assessment for/as learning)
2	เพื่อให้ครู เข้าใจและใช้ เทคนิคการ สร้างแรงจูงใจ ในการอ่าน โดยผ่าน เทคนิคการ โค้ชเพื่อการ รู้คิด	1. เทคนิคการ Feed-up 2. การใช้พลังคำถาม สร้างแรงจูงใจใน การอ่าน 3. การเสริมพลังการอ่าน 4. การวิเคราะห์ผู้เรียนสู่ การสร้างแรงจูงใจ ในการอ่าน	1.ให้ความรู้ และ แลกเปลี่ยน เรียนรู้ 2.ออกแบบ การสอนใน ห้องเรียน ของตน 3 นำแผนการ สอนไปใช้ใน ห้องเรียน 4.ศึกษา ตัวอย่างจาก วิดีโอ	ใบความรู้/ วิดีโอ/ บท ปฏิบัติการ	5 ชั่วโมง	-ประเมิน -สังเกต -สัมภาษณ์ -ถอดบทเรียน (assessment for/as learning)

ตาราง 37 (ต่อ)

หน่วย ที่	จุดประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อ	ระยะ เวลา	การวัดและ ประเมินผล
3	เพื่อให้ครู เข้าใจและใช้ เทคนิคการ สอนอ่านแบบ แจกลูก สะกด คำโดยใช้สื่อ เสริมสร้าง ทักษะการ อ่านและการ วินิจฉัยการ อ่าน	1. วิธีการสอนอ่านแจกลูก สะกดคำ 2. กิจกรรม 9 ขั้นตอนสอนให้อ่านออก 3. การตรวจสอบความเข้าใจที่ถูกต้องในการอ่าน (Checking for understanding) 4. การวินิจฉัยการอ่าน 5. การนำผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน	1. ให้ความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 2. ร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุการอ่านไม่ออก 3. ทบทวนวิธีการสอนและวินิจฉัยในห้องเรียนของตน 4. ออกแบบการสอนอ่านและวินิจฉัยเพื่อไปใช้ในในห้องเรียน 5. นำแผนการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านไปใช้ในในห้องเรียน	ใบความรู้/บทปฏิบัติการ	12 ชั่วโมง	-ประเมิน -สังเกต -สัมภาษณ์ -ถอดบทเรียน (assessment for/as learning)

ตาราง 37 (ต่อ)

หน่วย ที่	จุดประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อ	ระยะเวลา	การวัดและ ประเมินผล
4	เพื่อให้ครู วินิจฉัยการ อ่านผู้เรียนได้ อย่างเป็น ลำดับขั้นตอน โดยผ่าน เครื่องมือที่มี คุณภาพและ นำไปใช้ในการ การปรับปรุง พัฒนาผู้เรียน	1. การประเมินเพื่อ พัฒนาการเรียนรู้สู่การ วินิจฉัย 2. การวินิจฉัยการอ่าน ขั้นสูง 3. การสร้างเครื่องมือ วินิจฉัยการอ่าน ตัวอย่างเครื่องมือ วินิจฉัยการอ่าน	1. ให้ความรู้ และ แลกเปลี่ยน เรียนรู้ 2. ร่วมกัน วิเคราะห์ ความเข้าใจ ที่ คลาดเคลื่อน ในการอ่าน ของผู้เรียน 3. สร้าง เครื่องมือ วินิจฉัย การอ่าน 4. สสำรวจ ปัญหาการ อ่านและ สร้าง เครื่องมือ วินิจฉัย การอ่าน เพื่อไปใช้ใน ห้องเรียน	ใบความรู้/ บท ปฏิบัติการ	12 ชั่วโมง	-ประเมิน -สังเกต -สัมภาษณ์ -ถอดบทเรียน (assessment for/as learning

ตาราง 37 (ต่อ)

หน่วย ที่	จุดประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อ	ระยะ เวลา	การวัดและ ประเมินผล
5	เพื่อให้ครุมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถใช้เทคนิคการประเมิน การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างศักยภาพ การอ่านของผู้เรียน	1. แนวคิดหลักการ ประเมินการอ่าน 2. วิธีการประเมิน การอ่าน 3. การสะท้อนผลการ ประเมินการอ่าน 4. การให้ข้อมูลเพื่อ ส่งเสริมและ พัฒนาการอ่าน	1. ให้ความรู้ และ แลกเปลี่ยน เรียนรู้ 2. ทบทวนวิธีการ สะท้อนผลการ อ่านในห้องเรียน 3. ทบทวนวิธีการ ให้ข้อมูลเพื่อ ส่งเสริมการ เรียนรู้เพื่อ พัฒนาการอ่าน 4. นำเทคนิคไป ใช้ในห้องเรียน	ใบความรู้/ บท ปฏิบัติการ	5 ชั่วโมง	-ประเมิน -สังเกต -สัมภาษณ์ -ถอดบทเรียน (assessment for/as learning
รวม					39 ชั่วโมง	

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตร

กระบวนการฝึกอบรม

ใช้กระบวนการฝึกอบรม 4 ขั้นตอน ในทุกหน่วยการเรียนรู้ได้แก่

ขั้นที่ 1 การตรวจสอบความรู้เดิม (Review) มีจุดประสงค์เพื่อเตรียมความพร้อมก่อน การฝึกอบรมเพื่อสร้างความตระหนักให้ครูเห็นความสำคัญของการสอนอ่านและวินิจัยการอ่าน ตรวจสอบทบทวนวิธีการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านเพื่อศึกษาความรู้พื้นฐานในผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งจะเป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งเพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถ วิเคราะห์หลักการและแนวคิดพื้นฐานในการประเมินเพื่อการเรียนรู้ได้ โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การ วิเคราะห์ประสบการณ์ การระดมพลังสมอง

ขั้นที่ 2 การเสริมสร้างความรู้ใหม่ (Enrich) มีจุดประสงค์เพื่อเสริมสร้างความรู้ที่เกี่ยวกับการ สอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ และ การวินิจัยการอ่านซึ่งเป็นนวัตกรรมหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหา การอ่านไม่ออก โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการเรียนรู้และพัฒนา พร้อมทำบทปฏิบัติการเพื่อให้เกิด

ทักษะ สามารถนำไปสู่การปฏิบัติจริงในห้องเรียน โดยเน้นเนื้อหาสาระที่เป็นบทเรียนสำเร็จรูป ตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติจริงในห้องเรียน (Act) มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำ แนวคิด และหลักการเกี่ยวกับการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านไปสู่การปฏิบัติจริง ตามสภาพจริงใน ห้องเรียน โดยผ่านเทคนิคการโค้ช การใช้พลังคำถาม การให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนาการเรียนรู้มีการ เรียนรู้ด้วยตนเอง และทำกิจกรรม รวมทั้งมีการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ขั้นที่ 4 การสะท้อนผล (Reflect) มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสะท้อนผลการ สอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านร่วมกัน โดยผลที่ได้จะนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาผู้สอนและผู้เรียนอย่าง ยั่งยืน เป็นกระบวนการฝึกอบรมในรูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการถอดบทเรียน (AAR: After action review) และนำไปพัฒนาคุณภาพการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านอย่างต่อเนื่อง

กิจกรรมการฝึกอบรม

1. บรรยายและอภิปราย
2. ปฏิบัติจริงในห้องเรียน
3. การโค้ช
4. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยการนำเสนอผลงานและให้ข้อมูลสะท้อนกลับ
5. ถอดบทเรียนโดยการทบทวนหลังการปฏิบัติ (after action review)

สื่อ/แหล่งเรียนรู้ในการอบรม

1. หลักสูตรฝึกอบรม
2. ใบความรู้ประกอบการฝึกอบรม
3. วีดิทัศน์
4. บทปฏิบัติการ

สถานที่ฝึกอบรม

ใช้โรงเรียนเป็นสถานที่ฝึกอบรม

ตาราง 38 การวัดและการประเมินผลหลักสูตร (วิธีการ เครื่องมือ เกณฑ์ประเมิน)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
1. เพื่อให้ครูตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของการอ่านและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการอ่าน	การสังเกต การประเมิน การสัมภาษณ์ การถอดบทเรียน โดยการทบทวน หลังการปฏิบัติ (after action review)	1. แบบสังเกตพฤติกรรมการสอน อ่านและวินิจฉัยการอ่าน ภาษาไทย 2. แบบประเมินความสามารถใน การสอนอ่านภาษาไทย 3. แบบสัมภาษณ์ผู้สอนและผู้เรียนเกี่ยวกับการสอนอ่าน และวินิจฉัยการอ่าน 4. การถอดบทเรียนใช้ กระบวนการ AAR (after action review)	ร้อยละ 70 Assessment of learning
2. เพื่อให้ครูเข้าใจและใช้เทคนิคการสร้างแรงจูงใจในการอ่าน โดยผ่านเทคนิคการโค้ชเพื่อการรู้คิด	การสังเกต การประเมิน การสัมภาษณ์ การถอดบทเรียน โดยการทบทวน หลังการปฏิบัติ (after action review)	1. แบบสังเกตพฤติกรรมการสอน อ่านและวินิจฉัยการอ่าน ภาษาไทย 2. แบบประเมินความสามารถใน การสอนอ่านภาษาไทย 3. แบบสัมภาษณ์ผู้สอนและผู้เรียนเกี่ยวกับการสอนอ่าน และวินิจฉัยการอ่าน 4. การถอดบทเรียนใช้ กระบวนการ AAR (after action review)	ร้อยละ 70 Assessment of learning

ตาราง 38 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
3. เพื่อให้ครูเข้าใจและใช้เทคนิคการสอนอ่านแบบแจกลูกสะกดคำโดยใช้สื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านและการวินิจฉัยการอ่าน	การสังเกต การประเมิน การสัมภาษณ์ การถอดบทเรียน โดยการทบทวน หลังการปฏิบัติ (after action review)	1. แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่าน และวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย 2. แบบประเมินความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย 3. แบบสัมภาษณ์ผู้สอนและผู้เรียนเกี่ยวกับการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่าน 4. การถอดบทเรียนโดยใช้กระบวนการ AAR (after action review)	ร้อยละ 70 Assessment of learning
4. เพื่อให้ครูวินิจฉัยการอ่านผู้เรียนได้อย่างเป็นลำดับขั้นตอนโดยผ่านเครื่องมือที่มีคุณภาพและนำผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน	การสังเกต การประเมิน การสัมภาษณ์ การถอดบทเรียน โดยการทบทวน หลังการปฏิบัติ (after action review)	1. แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย 2. แบบประเมินความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย 3. แบบสัมภาษณ์ผู้สอนและผู้เรียนเกี่ยวกับการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่าน 4. การถอดบทเรียนโดยใช้กระบวนการ AAR (after action review)	ร้อยละ 70 Assessment of learning

ตาราง 38 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
5.เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจและสามารถใช้เทคนิคการประเมินการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างศักยภาพ การอ่านของผู้เรียน	การสังเกต การประเมิน การสัมภาษณ์ การถอดบทเรียน โดยการทบทวน หลังการปฏิบัติ (after action review)	1. แบบสังเกตพฤติกรรมการสอน อ่านและวินิจฉัยการอ่าน ภาษาไทย 2. แบบประเมินความสามารถ ในการสอนอ่านและวินิจฉัย การอ่านภาษาไทย 3. แบบสัมภาษณ์ผู้สอนและ ผู้เรียนเกี่ยวกับการสอนอ่าน และวินิจฉัยการอ่าน 4. การถอดบทเรียนโดยใช้ กระบวนการ AAR (after action review)	ร้อยละ 70 Assessment of learning

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและ
วินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นครั้งนี้เป็นลักษณะของการวิจัยและพัฒนา
(Research & Development) เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed method) ประเภท Exploratory
design ใช้แบบแผนการวิจัยแบบสองระยะต่อเนื่อง โดยเริ่มจากการใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและต่อ
ด้วยการใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณอย่างต่อเนื่อง กำหนดวงจรของการวิจัยและพัฒนาเป็นสองวงรอบได้
ดำเนินการวิจัยและพัฒนาโดยสรุปผลการวิจัยดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายและวิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและ
วินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นมีความมุ่งหมายของการวิจัยดังนี้ 1) เพื่อพัฒนา
หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับ
ประถมศึกษาตอนต้นและ 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถใน
การสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 (R1) การศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอน
ที่ 2 (D1) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ฉบับร่าง และประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องโดย
ผู้เชี่ยวชาญ และทดลองนำร่องใช้หลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 (R2) การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้าง
ความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นกับครูที่เป็น
กลุ่มตัวอย่าง และขั้นตอนที่ 4 (D2) การประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรและปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้สรุปผลได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการ
อ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นพบว่า มีองค์ประกอบหลัก 5 องค์ประกอบ คือ 1) **หลักการ
ของหลักสูตร** 2) **วัตถุประสงค์ของหลักสูตร** 3) **เนื้อหาสาระของหลักสูตร**ซึ่งประกอบด้วย 5
หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 39 ชั่วโมง ได้แก่ หน่วยที่ 1 การอ่านเป็นเส้นทางดำเนินชีวิตหน่วยที่ 2
จินตนาการ ความรู้ ความคิด จากการอ่านหน่วยที่ 3 สอนและวินิจัยการอ่านสู่ความยั่งยืนหน่วยที่ 4

อ่านได้ วินิจฉัยเป็นและ หน่วยที่ 5 กระจุกสะท้อนการอ่าน 4) **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตร** และ 5) **การวัดและประเมินผลของหลักสูตร**

2. ผลการศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วย 1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร และ 2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรพบว่า หลักสูตรฝึกอบรมมีประสิทธิผลตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

2.1.1 ครูที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรมีความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1.2 ครูที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรมีความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1.3 ครูที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรมีพัฒนาการพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1.4 ครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการด้านความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1.5 ครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการด้านความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย ก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1.6 ครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย ก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านโดยเพื่อนครูและผู้วิจัย

จากการที่ผู้วิจัยใช้กระบวนการฝึกอบรม 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการตรวจสอบความรู้เดิม ขั้นเสริมสร้างความรู้ใหม่ ขั้นปฏิบัติจริงในห้องเรียน และขั้นสะท้อนผลในทุกหน่วยการเรียนรู้ทำให้ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีพัฒนาการพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านเพิ่มขึ้นตามลำดับ โดยผู้วิจัยพบว่า **ก่อนฝึกอบรม** ครูผู้สอนบางท่านยังมีขาดการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน สอนอ่านโดยยึดตามแบบเรียน ใช้บทอ่านเฉพาะที่ปรากฏในหนังสือเรียน มิได้ใช้สื่อที่น่าสนใจ และสอนอ่านพร้อมกันทั้งห้อง ไม่ใช้เทคนิคการวินิจฉัยผู้เรียนเป็นรายบุคคล **หลังจากฝึกอบรมหน่วยที่ 1** ครูเริ่มปรับพฤติกรรมการสอนอ่าน มีการใช้สื่อ บัตรภาพ บัตรคำ เกม เพลง เริ่มสอนอ่านทั้งแบบรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ มีการฝึก ย้ำ ซ้ำ ทวน พื้นฐานในการอ่านออกเสียงก่อนที่จะสอนอ่านในขั้นตอนที่ซับซ้อนต่อไป **หลังฝึกอบรมหน่วยที่ 2** ครูเริ่มมีการใช้หลังคำถามเพื่อสร้างแรงจูงใจในการอ่าน

รวมทั้งมีการเสริมพลังการอ่านให้ผู้เรียนตลอดเวลา มีการใช้เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer coaching) และใช้เทคนิคกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดต่อยอดเพื่อที่จะสามารถสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยผ่านสื่อที่น่าสนใจ เช่น การสอนอ่านคำควบกล้ำโดยใช้เพลงปลูกผัก การสอนผันวรรณยุกต์โดยใช้ถ้อยมือพิเศษ และการสอนประสมคำโดยใช้วงล้ออัจฉริยะ **หลังฝึกอบรมหน่วยที่ 3** ครูทำหน้าที่เป็นโค้ช การอ่าน และวินิจฉัยการอ่านผู้เรียนแบบไม่เป็นทางการ เช่น การสังเกต การสอบถาม การตรวจแบบฝึกหัด การตรวจแฟ้มสะสมผลงาน ครูเริ่มใช้กระบวนการอย่างเป็นระบบในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่าน เริ่มจากการวิเคราะห์สาเหตุของการอ่านไม่ออก สอนอ่านโดยใช้เทคนิคแจกลูก สะกดคำ จัดกิจกรรมการอ่านอย่างเป็นลำดับขั้นตอน สอนอ่านทั้งแบบรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ โดยครูจะสังเกตการอ่าน ตรวจสอบความเข้าใจในการอ่าน และแก้ไขความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในการอ่านให้กับผู้เรียนทันที ตลอดจนสะท้อนกลับโดยการชมเชยให้กำลังใจอย่างต่อเนื่อง **หลังฝึกอบรมหน่วยที่ 4** ครูสามารถสร้างเครื่องมือวินิจฉัยการอ่านสำหรับใช้ในห้องเรียนได้โดยการสร้างเครื่องมือจะผ่านการวิเคราะห์ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในการอ่านของผู้เรียนในห้องเรียนจึงสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาการอ่านได้ถูกต้อง ตรงประเด็น และประสบผลสำเร็จ อีกทั้งครูยังสามารถนำแนวความคิดการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Assessment for/as learning) ไปใช้ในห้องเรียนได้อีกด้วย **หลังฝึกอบรมหน่วยที่ 5** ครูผู้ได้รับการฝึกอบรมสามารถสะท้อนผลการประเมินการอ่านด้วยการสื่อสารทางบวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีแรงบันดาลใจในการอ่านที่ซับซ้อนต่อไป สามารถวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อทราบจุดอ่อนในการอ่านที่ต้องเร่งแก้ไขเพื่อปรับวิธีสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีปัญหาและมีพัฒนา ส่งเสริม ต่อยอดการอ่านในประเด็นที่ซับซ้อนให้กับผู้เรียนในลำดับต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยใน 2 ประเด็น ดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นมีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ได้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากในการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามกระบวนการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่างตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรโดยผ่านการประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ และทดลองนำร่องใช้หลักสูตร 3) การศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตร 4) การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของทาบ

(วิชัย วงษ์ใหญ่.2554: 50 อ้างถึง Taba.1962อ้างถึงใน จำรัส อินทลาภาพร.2558 : 223) ที่ระบุว่าในการพัฒนาหลักสูตรควรเริ่มตั้งแต่ 1) วิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนและสังคม 2) กำหนดจุดมุ่งหมาย 3) เลือกเนื้อหาสาระ 4) จัดและรวบรวมเนื้อหาสาระ 5) เลือกประสบการณ์การเรียนรู้ 6) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ 7) ประเมินผล นอกจากนี้ในการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมครูผู้วิจัยใช้เทคนิคการฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงาน (on the job training) ในรูปแบบ outreach programe หรือโปรแกรมขยายเขตบริการ เป็นการจัดการศึกษาตามหลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานไม่ต่างจากหลักสูตรที่จัดอยู่ในสถานศึกษาโดยทั่วไป เพียงแต่ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรไปสู่โรงเรียนทั้งสองโรงเรียนซึ่งเป็นบริบทโรงเรียนขยายโอกาสอยู่ในชุมชนที่ห่างไกลจากชุมชนเมือง โดยผนวกแนวความคิดการใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนา (School-based development) ทำให้ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เรียนรู้ไปพร้อมกับการทำงาน เป็นบริบทที่มีความเหมาะสมกับสภาพการจัดการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมอย่างแท้จริง ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมเห็นประโยชน์ของการเรียนรู้เทคนิควิธีการใหม่ๆ ที่ส่งผลดีต่อการจัดกิจกรรมการสอนอ่าน นอกจากนี้ ยังได้มีส่วนร่วมในทุกกระบวนการฝึกอบรม 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การตรวจสอบความรู้เดิม (Review) ขั้นตอนที่ 2 การสร้างเสริมความรู้ใหม่ (Enrich) ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติจริงในห้องเรียน (Act) และขั้นตอนที่ 4 การสะท้อนผล (Reflect) โดยเน้นให้ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเพื่อนครูและผู้วิจัย จากนั้นจึงออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนในห้องเรียนของตนเอง แล้วนำไปปฏิบัติจริงกับผู้เรียนในห้องเรียนทันที ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ มีเนื้อหาที่น่าสนใจ ทันสมัย และมีความยืดหยุ่นนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและผู้เรียนตามสภาพจริงได้ เน้นการลงมือปฏิบัติและได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้วิจัยและเพื่อนครูตลอดเวลา นอกจากนี้ ยังได้สะท้อนผลการเรียนรู้และการปฏิบัติจริงทำให้ได้ผ่านกระบวนการแก้ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติจากการทำงานจริง การจัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนจริง สามารถนำผลจากบทปฏิบัติการไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนโดยผ่านกระบวนการได้ร่วมกับผู้วิจัย ในการฝึกอบรมพบว่าครูให้ความสำคัญและสนใจเทคนิค/วิธีการวินิจัยการอ่านผู้เรียนเป็นอย่างมากและครูสามารถใช้วิธีวินิจัยการอ่านของผู้เรียนควบคู่กับการสอนอ่านเป็นรายบุคคล ซึ่งจะสามารถช่วยแก้ไขปัญหาการอ่านไม่ออกให้ผู้เรียนได้อย่างตรงจุดในระดับหนึ่ง ยิ่งไปกว่านั้น หลักสูตรฝึกอบรมมีจุดเด่น คือ ในระหว่างการฝึกอบรม ผู้วิจัยมิได้มุ่งเน้นให้ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมทราบเพียงหลักการ แนวคิด และทฤษฎีเท่านั้น แต่ให้ความสำคัญกับการประยุกต์และนำความรู้ไปใช้ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของตนเองกับเพื่อนครูและผู้วิจัยทั้งด้านความรู้และประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน การระดมสมอง การอภิปราย การสะท้อนความคิดจากการปฏิบัติ ทำให้ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ทบทวนและศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติมจากการ

ปฏิบัติการสอนโดยผู้วิจัยใช้เทคนิคการโค้ชซึ่งทำให้ครูได้เห็นแนวทางและเกิดการเรียนรู้และสามารถนำเทคนิคการโค้ชไปใช้กับผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการสอนอ่านได้มากยิ่งขึ้น

สำหรับเนื้อหาสาระในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นประกอบด้วย 5 หน่วย รวมจำนวน 39 ชั่วโมงได้แก่ **หน่วยที่ 1 การอ่านเป็นเส้นทางดำเนินชีวิต** ประกอบด้วยสาระสำคัญเกี่ยวกับ พัฒนาการทางสติปัญญากับการอ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Hands on และ Minds on การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Discovery learning) โมเดลการเรียนรู้แบบสะสมซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์มาจากทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ บรูเนอร์ และกาเย่ และนำมาบูรณาการในหลักสูตรโดยให้ครูจัดการเรียนรู้ในการสอนอ่านโดยคำนึงถึงพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียนเป็นรายบุคคล **หน่วยที่ 2 จินตนาการ ความรู้ ความคิด จากการอ่าน** ประกอบด้วยสาระสำคัญได้แก่การให้ข้อมูลเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ (Feed-up) การใช้พลังคำถาม (Power Questions) สร้างแรงจูงใจในการอ่าน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้การเสริมพลัง (Empowerment) ในการอ่านและการวิเคราะห์ให้ผู้เรียนสร้างแรงจูงใจในการอ่านซึ่งถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญของการโค้ชเพื่อการรู้คิด เพราะเป็นวิธีการที่ใช้กระตุ้นและพัฒนากระบวนการคิดขั้นสูงของผู้เรียนโดยสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ **หน่วยที่ 3 สอนและวินิจัยการอ่านสู่ความยั่งยืน** ประกอบด้วยสาระสำคัญได้แก่ วิธีการสอนอ่าน แจกถูก สะกดคำ กิจกรรม 9 ขั้นตอน สอนให้อ่านออก

การตรวจสอบความเข้าใจที่ถูกต้องในการอ่าน (Checking for understanding) การวินิจัยการอ่าน และการนำผลการวินิจัยการอ่านไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน **หน่วยที่ 4 อ่านได้ วินิจัยเป็น** ประกอบด้วยสาระสำคัญ ได้แก่ การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้สู่การวินิจัยการวินิจัยการอ่านขั้นสูง

การสร้างเครื่องมือวินิจัยการอ่านและตัวอย่างเครื่องมือวินิจัยการอ่าน **หน่วยที่ 5 กระบวนการสอนการอ่าน** ประกอบด้วยสาระสำคัญดังต่อไปนี้ แนวคิดหลักการประเมินการอ่าน วิธีการประเมินการอ่านการสะท้อนผลการประเมินการอ่านการให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการอ่าน

2. ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม

หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น มีประสิทธิผลตามเกณฑ์ที่กำหนดดังนี้

2.1 ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มสูงขึ้นกว่าก่อนฝึกอบรมคือ จาก คะแนนเฉลี่ย 2.208

เป็น 2.860 (คะแนนเต็ม 3 คะแนน) เป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิผลที่กำหนดว่า ครูที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรมีความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการในการฝึกอบรมเน้นให้ครูได้ฝึกปฏิบัติจริง ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้วยกัน ครูกับผู้เรียน และครูกับผู้วิจัย เกิดการเรียนรู้จากกลุ่ม มีการอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันตลอดเวลา ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของสลาวิน (Slavin. 1991) ที่กล่าวว่า การปฏิบัติกิจกรรมระหว่างสมาชิกในกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกัน จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้และช่วยพัฒนาผลการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดีพบว่าครูสามารถใช้เทคนิคการสอนอ่านภาษาไทยได้สอดคล้องกับระดับความสามารถ ความสนใจและความต้องการของผู้เรียนโดยการสร้างแรงจูงใจภายในให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ตั้งใจอ่านและเกิดความเชื่อมั่นในการอ่าน ใช้เทคนิคการสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำที่ถูกต้องตามหลักการ ฝึกให้ผู้เรียนมีจิตใจจดจ่ออยู่กับการอ่านเพื่อเกิดการเรียนรู้สาระสำคัญ (core concepts) หรือมโนทัศน์ที่เป็นพื้นฐานที่ถูกต้อง มีสมาธิเกิดกระบวนการคิดและเกิดความเข้าใจเป็นทักษะที่ติดตัวตลอดไป โดยมีครูคอยเป็นโค้ชและให้การเสริมพลังให้ผู้เรียนแสดงศักยภาพในการอ่าน โดยอ่านเป็นตัวอย่าง และให้อ่านตาม อีกทั้งใช้คำถามที่กระตุ้นการคิดและรับฟังผู้เรียนมากขึ้น รวมทั้งมีการสะท้อนผลกลับทันทีทั้งการชื่นชมและให้ความช่วยเหลือประเมินผลการอ่านของผู้เรียนตามสภาพจริงอย่างสม่ำเสมอ

2.2 ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม เพิ่มสูงขึ้นสูงกว่าก่อนฝึกอบรม คือ จากคะแนนเฉลี่ย 2.015 เป็น 2.710 (คะแนนเต็ม 3 คะแนน) เป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิผลที่กำหนดว่าครูที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรมีความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม ทั้งนี้เนื่องจากครูสามารถรวบรวมข้อมูล ค้นหาวิเคราะห์ ตัดสินสาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนอ่านไม่ได้หรืออ่านได้ไม่ถูกต้อง โดยครูจะวินิจฉัยการอ่านควบคู่ไปกับการสอนอ่านและเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยากโดยคำนึงถึงความสอดคล้องและเชื่อมโยงความคิดของผู้เรียนอย่างเป็นลำดับขั้นตอน ซึ่งเมื่อครูสามารถตรวจสอบมโนทัศน์หรือความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในการอ่านของผู้เรียน พบสาเหตุย่อมสามารถแก้ไขได้สามารถวิเคราะห์จุดเด่น และจุดบกพร่องในการอ่าน รวมทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับไปยังผู้เรียนเป็นรายบุคคลทันทีเพื่อชี้แนะแนวทางและหาวิธีการอ่านที่เหมาะสมเพื่อต่อยอดการอ่านที่ซับซ้อนต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนิดา มิตรานันท์. (2556); Michael C. McKenna. (2012); Joseph K. Torgesen. (2013) ที่กล่าวว่าเทคนิคการประเมินเพื่อวินิจฉัยการอ่านของผู้เรียนต้องใช้เทคนิคดำเนินการตามลำดับขั้นขององค์ความรู้ (Cognitive Model) และลำดับขั้นในการพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ (Reading Comprehension Hierarchy of Skills) เนื่องจากกระบวนการอ่าน

จะเกิดเป็นลำดับขั้นตอน เพื่อค้นหาจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียน สามารถใช้ได้ทั้งรายกลุ่มและรายบุคคล

2.3. ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยส่วนบุคคลหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยเพิ่มสูงขึ้นกว่าก่อนฝึกอบรม คือ จากคะแนนเฉลี่ย 2.505 เป็น 3.448 (คะแนนเต็ม 4 คะแนน) เป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิผลที่กำหนดว่า ครูที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรมีพัฒนาการพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมทั้งนี้เนื่องจาก ครูผู้สอนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการปรับพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทยซึ่งเป็นประโยชน์ทั้งกับการพัฒนาตนเองและพัฒนาผู้เรียนมีการกระตุ้นหรือรื้อฟื้นศึกษาทำความเข้าใจทฤษฎีเพื่อนำไปปรับพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านในห้องเรียน โดยเริ่มจากการ Feed-up ซึ่งครูจะทบทวนสาระสำคัญ (core concepts) ที่เป็นพื้นฐานในการอ่าน กระตุ้นแรงจูงใจภายใน (inner motivation) ให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการอ่าน สร้างความเชื่อมั่นและภาคภูมิใจในตนเองให้กับผู้เรียนถ้าสามารถอ่านออกได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว การ Checking for understanding โดยครูจะสังเกตพฤติกรรมอ่านของผู้เรียน ระหว่างการปฏิบัติกิจกรรมการอ่าน ให้ความช่วยเหลือผู้เรียนที่ตามบทเรียนไม่ทัน มีการอธิบาย สอดแทรกระหว่างการปฏิบัติกิจกรรม ครูใช้ Power questions คอยตั้งคำถามกระตุ้นการคิด ชื่นชมทุกคำตอบของผู้เรียนให้กำลังใจผู้เรียนที่ตอบคำถาม การ Feedback มีการสรุปสาระสำคัญของการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน สะท้อนจุดดีและจุดที่ต้องพัฒนาในการอ่านให้กับผู้เรียน การ Feed-forward ให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันเพื่อเพิ่มความเข้าใจ ตลอดจนชี้แนะประเด็นที่ผู้เรียนควรศึกษาค้นคว้าหรือฝึกหัดอ่านเพิ่มเติมซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมารุต พัฒนาผล (2558) ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการโค้ชสำหรับผู้สอนโรงเรียนปลายทางที่เสริมสร้างการเรียนรู้ทางไกลผ่านดาวเทียมในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่าการโค้ชเพื่อกระตุ้นการรู้คิดที่ประกอบด้วยการ Feed-up, Checking for understanding, Feedback และ Feed-forward เป็นกระบวนการพัฒนาผู้เรียนที่มีความเป็นระบบ ไม่เน้นการถ่ายทอดความรู้แต่เน้นการกระตุ้นการเรียนรู้ และการให้ข้อมูลเพื่อการเรียนรู้ต่อยอดนับเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งในการโค้ชที่ผู้เรียนจะไปเรียนรู้ต่อยอดได้ด้วยตนเองต่อไป

2.4 ครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการด้านความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มสูงขึ้นตามลำดับ คือ จากคะแนนเฉลี่ย 2.208 เป็น 2.615 และ 2.860 (คะแนนเต็ม 3 คะแนน) เป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิผล

ที่กำหนดว่า ครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการด้านความสามารถในการสอนอ่าน ก่อน ระหว่าง และ หลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้นทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการในการฝึกอบรมจะเน้นให้ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีการตรวจสอบความรู้ของตนเอง เปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนครูที่เข้ารับการฝึกอบรม ตลอดจนให้องค์ความรู้ใหม่ๆ ผ่านเอกสารใบความรู้และบทปฏิบัติการ และให้นำสู่การฝึกปฏิบัติจริงในห้องเรียน ตลอดจนมีการสะท้อนผลด้วยการประเมินที่เสริมพลังด้วยวิธีการที่หลากหลาย ทั้งการประเมินตนเอง การประเมินจากเพื่อนครู และการประเมินจากผู้วิจัย ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการฝึกอบรม 4 ขั้นตอนในทุกหน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ ขั้นที่ 1 การตรวจสอบความรู้เดิม (Review) ขั้นที่ 2 การเสริมสร้างความรู้ใหม่ (Enrich) ขั้นที่ 3 การปฏิบัติจริงในห้องเรียน (Act) และ ขั้นที่ 4 การสะท้อนผล (Reflect) โดยผ่านเทคนิคการโค้ชเพื่อการรู้คิดที่เน้นการเสริมพลังการอ่าน และการใช้พลังคำถามกับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเสริมพลัง (Empowerment) ที่เป็นการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถ สนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าของตนเอง ส่งผลให้บรรลุเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีกิจกรรมการถอดบทเรียนหลังการฝึกปฏิบัติ (AAR: after action review) ของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมในทุกหน่วยการเรียนรู้ โดยให้ครูร่วมกันสะท้อนสิ่งที่ทำ ผลที่เกิดขึ้น และบทเรียนที่ได้ แล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครูภายหลังการฝึกอบรมซึ่งทำให้ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เรียนรู้ประสบการณ์ของเพื่อนครูด้วยกันเพิ่มเติม เป็นการกระตุ้นให้เกิดความตื่นตัว และมีความรู้สึกร่วมกันอยู่กับการงาน วิเคราะห์ให้เห็นจุดที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพมากขึ้นดังผลการวิจัยของ Msila (2013) ที่ทำการวิจัยพบว่า การที่ครูได้ถอดบทเรียนการจัดการเรียนรู้ของตนเองนั้นทำให้ครูเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น (สิริพันธ์ สุวรรณมรรคา. 2558: 37; อรพรรณ ลีอนุญวัชชัย. 2541: 17; อติพร ทองหล่อ. 2546: 20; Clutterbuck; & Kernagham. 1994: 31; Kinlaw. 1995 : 11; Stewart. 1994: 23; Tebbit. 1993: 18; Yukl; & Lepsinger. 2004: 19-21; ราชบัณฑิตยสถาน. 2555: 195; วิชัย วงษ์ใหญ่; และมารุต พัฒนาผล. 2557: 84)

2.5 ครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการด้านความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มสูงขึ้นตามลำดับ คือ จากคะแนนเฉลี่ย 2.015 เป็น 2.361 และ 2.710 (คะแนนเต็ม 3 คะแนน) เป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิผลที่กำหนดว่า ครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการด้านความสามารถในการวินิจฉัยการอ่าน ก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้นทั้งนี้สืบเนื่องจากในการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน ผู้วิจัยได้ขอให้ครูผู้สอนให้ความสำคัญกับการวินิจฉัยมโนทัศน์พื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการอ่านแล้วจึงดำเนินการเติมเต็มในมโนทัศน์ที่ผู้เรียนบกพร่องก่อนเรียนรู้มโนทัศน์ใหม่ (ปพนวจน์

ลภัสภิญโญโชค. 2558; ชมพูนุช วณสันเทียะ. 2552 : 18; Russell.1965: 69 ; De Cecco.1968: 397-400; Ausubel. 1968; Snyder.1968: 8; สันติ อิทธิพลนาวากุล. 2550: 21; บุญนุช กุลเพชร. 2552:15; อ้างอิงจาก Desses. 1958) เนื่องด้วยหากผู้เรียนมีมโนทัศน์ที่ถูกต้องย่อมเป็นปัจจัยสนับสนุนให้ประสบผลสำเร็จในการอ่านที่มีความยากหรือซับซ้อนต่อไป เพราะมโนทัศน์เป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้และเนื่องจากการวินิจฉัยการอ่านเป็นทักษะที่ค่อนข้างยากซึ่งครูผู้สอนจะต้องมีความรู้และแม่นยำในมโนทัศน์พื้นฐานของการอ่านที่ต้องตามหลักภาษาไทยเป็นอย่างดี จึงจะสามารถวิเคราะห์ทำความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในการอ่านของผู้เรียนได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชา เพื่อที่จะแก้ไขความคลาดเคลื่อนดังกล่าวให้กับผู้เรียนได้อย่างตรงประเด็นต่อไป ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้เพิ่มบทปฏิบัติการเพื่อฝึกทักษะในการวินิจฉัยการอ่านให้ครูผู้สอนมากยิ่งขึ้น ยิ่งไปกว่านั้นยังได้เพิ่มตัวอย่างเครื่องมือวินิจฉัยการอ่านผู้เรียนเพื่อให้ครูสามารถนำไปใช้ในห้องเรียนได้ทันทีรวมทั้งเพิ่มระยะเวลาในการฝึกอบรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 และ 4 ซึ่งเกี่ยวข้องกับการวินิจฉัยการอ่านโดยเน้นการฝึกทักษะในการวินิจฉัยเพิ่มขึ้นเพื่อเป็นการพัฒนาทักษะดังกล่าวให้กับครูผู้สอนอันจะยังประโยชน์และส่งผลในการพัฒนาการอ่านไปยังผู้เรียนต่อไป

2.6 ครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มสูงขึ้นตามลำดับ คือ จากคะแนนเฉลี่ย 2.505 เป็น 3.138 และ 3.448 (คะแนนเต็ม 4 คะแนน) เป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิผลที่กำหนดว่า ครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้นทั้งนี้สืบเนื่องจาก 1) ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับการโค้ชจากผู้วิจัย และเพื่อนครูที่เข้ารับการฝึกอบรม ตลอดจนได้ทำงานร่วมกันเป็นทีมทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ทั้งในการศึกษาเอกสารใบความรู้ ทำบทปฏิบัติการและการลงฝึกภาคปฏิบัติในห้องเรียน เกิดความมั่นใจ เต็มใจ และกระตือรือร้นในการปฏิบัติ โดยมีเป้าหมายในการวินิจฉัยการอ่านของผู้เรียนที่ยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเพื่อปรับปรุงแก้ไข และพร้อมที่จะเรียนรู้เทคนิค วิธีการ ตลอดจนการสร้างเครื่องมือวินิจฉัยผู้เรียนสำหรับใช้ในห้องเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Aileen Kennedy. 2005: 235-250) ที่กล่าวว่าการโค้ชโดยเพื่อนครูส่งเสริมให้เกิดพัฒนาการในการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ช่วยให้เกิดความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ได้ดีขึ้นและเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนต่อไป 2) เมื่อครูเปลี่ยนบทบาทจากการสอนมาเป็นโค้ช จึงมีเวลามากพอที่จะเปิดพื้นที่ให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดและกระบวนการเรียนรู้ของตนเองมากขึ้น โดยในระหว่างการโค้ชครูได้ดำเนินการให้ข้อมูลเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ การตรวจสอบความเข้าใจ การใช้พลังคำถาม การเสริมพลังการอ่าน การให้ข้อมูลย้อนกลับไปยังผู้เรียนทันทีทั้งใน

ระหว่างการสอนอ่าน และภายหลังที่ผู้เรียนได้ฝึกอ่านโดยการสื่อสารทางบวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดกำลังใจ และมีแรงบันดาลใจในการอ่านที่มีลำดับขั้นตอนที่ซับซ้อนต่อไป ซึ่งเป็นการให้ข้อมูลเพื่อการเรียนรู้ต่อยอดแก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างต่อเนื่อง ดังที่ Hord (1997); Protheroe (2008); Fegger; & Arruda. (2008); Reichstetter (2006); DuFour, Eaker; & Many (2006); Stool, Bolam, McMahon, Thomas, Wallace, Greenwood; et al. (2005) ได้ระบุไว้ว่าการที่ผู้สอนมีความรู้และความสามารถในการจัดการเรียนการสอนสูงขึ้น ส่งผลทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทั้งด้านความรู้และทักษะต่างๆ นอกจากนี้ สิริพันธ์ สุวรรณมรรคา (2558) ได้กล่าวว่า การเป็นโค้ชที่ดี ต้องไม่สั่ง ไม่สอน และไม่บอกคำตอบ แต่ต้องให้กำลังใจ มีการใช้สุนทรียสนทนาและการฟังอย่างลึกซึ้ง (deep listening) ชวนคิด และอดทนรอคำตอบ

จากผลการศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่าน และวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นพบว่า เป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนด ทุกข้อเนื่องจากหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นอาศัยกระบวนการฝึกอบรมในระหว่างปฏิบัติงาน ทำให้ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เรียนรู้พร้อมกับการทำงานซึ่งเป็นการเรียนรู้อย่างมีเป้าหมาย นอกจากนั้น ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมยังได้มีส่วนร่วมในกระบวนการฝึกอบรมเพราะเน้นการลงมือปฏิบัติ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้สะท้อนผลการเรียนรู้และปฏิบัติจริงทำให้ได้ผ่านกระบวนการแก้ปัญหาที่เกิดจากการฝึกปฏิบัติจากการทำงานจริง ได้นำผลงานที่เกิดจากการฝึกอบรมไปปฏิบัติจริงในห้องเรียน (มนตรี วงษ์สะพาน. 2554; อ้างอิงจาก สายัณห์ พานิช. 2548) ยิ่งไปกว่านั้น หลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น สอดคล้องกับความต้องการของครูผู้สอนที่ต้องการเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านให้กับผู้เรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้น มีความทันสมัยและเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล โดยผู้วิจัยได้พัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านผ่านการใช้พลังคำถามและการเสริมพลังการอ่าน ใช้เทคนิคการโค้ชเพื่อการรู้คิดกับครูและผู้เรียน ตลอดจนเข้าไปร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และลงปฏิบัติร่วมกับครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยตลอด มีการนำนวัตกรรมการวินิจฉัยการอ่าน มาใช้ควบคู่กับการสอนอ่าน สะท้อนผลการอ่านไปยังผู้เรียนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาตามแนวคิดการประเมินในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นการเสริมสร้างหน้าที่หลักปัจจุบันของครูผู้สอนให้มีความรู้ ความชำนาญในวิชาชีพมากยิ่งขึ้น ลดความผิดพลาดให้น้อยลงหรือให้ถูกต้องทั้งหมดซึ่งเป็นการนำไปสู่การยกระดับวิชาชีพครูให้มีความเป็นมืออาชีพต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบของการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. เพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดในการนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ในสถานศึกษา ครูผู้สอนควรปฏิบัติดังนี้

1.1 ศึกษาและนำเทคนิคการสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบเป็นลำดับ ขั้นตอน จากง่ายไปสู่ยาก/ซับซ้อนโดยผ่านการใช้เทคนิคการโค้ชเพื่อการรู้คิด ใช้การเสริมพลังการอ่านและใช้พลังคำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดเวลาอย่างต่อเนื่อง

1.2 ศึกษาและนำเทคนิคการวินิจฉัยการอ่านอย่างไม่เป็นทางการ เช่น การสังเกต การสอบถาม การตรวจแบบฝึกหัด แฟ้มสะสมผลงาน ไปใช้ควบคู่กับการสอนอ่านโดยครูต้องสังเกตการอ่านของผู้เรียนตรวจสอบความเข้าใจในการอ่าน แก้ไขความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนให้ผู้เรียนก่อนที่จะสอนอ่านในขั้นตอนที่ยากหรือซับซ้อนต่อไปตลอดจนสร้างเครื่องมือวินิจฉัยการอ่านสำหรับผู้เรียนภายใต้บริบทที่เหมาะสมกับการวินิจฉัยผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างถูกต้องตามหลักการ

1.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมควรมีความยืดหยุ่นตามความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาในแต่ละแห่ง รวมทั้งครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรมีเวลาในการเข้ารับการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง

2. ในการจัดการเรียนรู้และการแก้ไขปัญหาการอ่านให้ผู้เรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้นซึ่งเป็นการปูพื้นฐานที่สำคัญจะต้องมีการทำงานร่วมกันของบุคลากรในสถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงพัฒนา ตั้งแต่ในระดับผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้เรียน

3. มีการพัฒนาสื่อการเรียนรู้การสอนอ่านภาษาไทยทั้งหนังสือเรียน หนังสืออ่านเพิ่มเติม และจัดหาบทอ่านเสริมในแต่ละช่วงของเวลาเรียนซึ่งเกิดจากการนำแบบฝึกอ่านแจกลูก สะกดคำไปแต่งเป็นกลุ่มคำ ประโยค หรือเรื่องราวง่ายๆ ในชีวิตประจำวัน โดยต้องจัดวางและสร้างเรื่องราวอย่างเป็นระบบ เป็นขั้นตอน จากโครงสร้างพื้นฐานของคำที่ไม่ซับซ้อนไปสู่คำที่มีโครงสร้างซับซ้อน ถูกต้องตามหลักการสอนอ่านภาษาไทยผ่านการใช้สื่อที่มีสีสันน่าสนใจส่งเสริมตามแนวทางพัฒนาการทางสมอง

4. มีการส่งเสริมและสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจใฝ่เรียนรู้ มีจิตใจจดจ่อกับการอ่าน โดยผ่านการเสริมพลังที่หลากหลายกล่าวชมเชย ชื่นชมหรือให้

กำลังใจผู้เรียนเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่าสามารถเรียนรู้ได้ สามารถอ่านได้ และมีการต่อยอดการอ่านที่ซับซ้อนในระดับสูงต่อไปอย่างต่อเนื่อง

5. ปัจจัยสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการอ่าน คือ ให้ผู้เรียนทุกคนได้ลงมืออ่านให้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการอ่านให้ผู้เรียนที่เก่งกว่าช่วยเหลือผู้เรียนที่อ่อนกว่า แบบกิจกรรม แม่ไก่ ลูกไก่ ซึ่งครูจะทำหน้าที่ได้ชมอบหมายภารกิจให้ผู้เรียนถึงประเด็นที่ต้องการให้ช่วยเหลือกัน ซึ่งวิธีดังกล่าวนอกจากจะทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาคุณลักษณะด้านจิตอาสา เมตตา กรุณา และยังพบว่าผู้เรียนต่างมีความสุขและสนุกกับการอ่าน ซึ่งเป็นการใช้เทคนิค Peer coaching ที่ได้ผลกับผู้เรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้น นอกจากนี้ การแนะนำให้ผู้เรียนไปเรียนรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง (Self-learning) เช่น การมอบหมายหนังสือให้อ่านเพิ่มเติม การฝึกทักษะการอ่านด้วยตนเอง และให้ผู้เรียนกลับมารายงานการเรียนรู้ของตนกับโค้ชอีกครั้งเพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่กำหนดอย่างแท้จริง

6. ส่งเสริมให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านให้กับครูผู้สอนโดยนำหลักสูตรฝึกอบรมลงสู่สถานศึกษาที่มีความพร้อมและต้องการพัฒนาทักษะการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูอย่างเป็นรูปธรรม โดยเริ่มจากสถานศึกษาที่มีความประสงค์ให้ครูผู้สอนเข้ารับการฝึกอบรมหรือสถานศึกษาที่เป็นศูนย์เครือข่ายและขยายผลไปสถานศึกษาที่อยู่ในเครือข่ายใกล้เคียงต่อไป ทั้งนี้ หากครูสอนอ่านและวินิจัยการอ่านอย่างเป็นลำดับขั้นตอนไปในคราวเดียวกัน ย่อมจะสามารถช่วยแก้ไขปัญหาการอ่านไม่ออกได้ในระดับหนึ่งอย่างแน่นอน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทย

1. ครูผู้สอนควรมีมีโนทัศน์ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการสอนอ่านภาษาไทยและนำทักษะในการวินิจัยการอ่านภาษาไทยไปใช้ควบคู่กับการสอนอ่าน โดยพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล
2. ผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ โดยมีนโยบายส่งเสริมให้นำไปใช้ในการสอนอ่านตั้งแต่ระดับประถมศึกษาตอนต้น
3. ครูผู้สอนควรใช้เทคนิคการโค้ชเพื่อกำกับการสอนอ่าน ใช้เทคนิคการประเมินตามสภาพจริงเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการอ่านโดยตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านของผู้เรียนตลอดเวลา ให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการอ่านที่มีคุณค่าและสร้างสรรค์ให้แก่ผู้เรียน ตลอดจนมีการกระตุ้นและต่อยอดความก้าวหน้าในการอ่านอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษา วิจัยและพัฒนา รูปแบบการฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นอย่างต่อเนื่องในระยะยาวและเก็บข้อมูลแบบอนุกรมเวลา เพื่อทราบถึงพัฒนาการของความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านของครูผู้สอนและผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนในระยะต่อไป
2. ควรมีการนำรูปแบบการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมครู โดยใช้เทคนิคการฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงาน ในรูปแบบ outreach program ใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาเพื่อให้ความเหมาะสมกับสภาพการจัดการเรียนรู้ บริบทของสถานศึกษา และเกิดประสิทธิผลสูงสุด
3. ควรมีการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น โดยนำแนวทางการวินิจัยผู้เรียนไปบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ
4. ควรมีการนำหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นไปใช้ในโรงเรียนปกติเพื่อศึกษาความเหมาะสม และข้อจำกัดต่างๆ ของหลักสูตรเปรียบเทียบการใช้ในโรงเรียนขยายโอกาสต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2539). แนวทางการสร้างแบบสอบบินิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- . (2546). การรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน. สรุปรายงานและเอกสารทางวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ตุลาคม – ธันวาคม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. .
- . (ม.ป.ป.). คู่มือการสร้างแบบวัดวินิจฉัยข้อบกพร่องทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- . (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กำชัย ทองหล่อ. (2540). หลักภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น (1977).
- กาญจนา เชื้อมศรีจันทร์. (2554). วิธีสร้างนิสัยรักการอ่าน. สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2558, จาก <http://www.thaigoodview.com/library/teachershow/utaradit/kanjana-c/thailand01/sec02p06.html>
- กาญจนา นาคสกุล. (2549). ระบบเสียงภาษาไทย. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงาน วิชาการคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กฤติยา วรศรี. (2550). การพัฒนาแบบสอบบินิจัยการอ่านออกเสียงภาษาไทย สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในจังหวัดที่พูดภาษาถิ่นล้านนา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- กฤษณา กิตติเสรีบุตร. (2553). การพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้หนังสือส่งเสริมทักษะการอ่านออกเสียง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ไกรสร ชาญหวด. (2553). การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.

- จันทมาศ ชื่นบุญ. (2549). *การพัฒนาทางด้านภาษาของเด็ก*. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จันทิมา ญาติบำรุง. (2551). *การสร้างแบบทดสอบวินิจัยในการเรียนคณิตศาสตร์ สาระที่ 1 จำนวนและการดำเนินการ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวิจัยและประเมินผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- จารุติ ฝิโลประการ. (2538). *การใช้ภาษาไทยในสื่อสารมวลชน ปัญหาและแนวทางแก้ไข*. ม.ป.ท.
- จินตนา ใบกาชุย. (2547). *การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- จริญญา กะหละหมัด. (2549). *การพัฒนาแบบทดสอบวินิจัยทักษะการอ่านภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนเอกชนสอนอิสลามจังหวัดสตูล*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ. ถ่ายเอกสาร.
- โชติ เพชรชื่น. (2554). *แบบทดสอบวินิจัย*. กรุงเทพฯ: สารานุกรมศึกษาศาสตร์.
- ชนิตา มิตรานันท์. (2556). *การพัฒนาแบบทดสอบวินิจัยการอ่านสำหรับเด็กที่มีปัญหาการเรียนรู้ด้านการอ่านชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ ป.ด. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์. (ม.ป.ป.). *จิตวิทยาการอ่าน*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- เฉลิมชัย พันธุ์เลิศ. (2549). *การพัฒนากระบวนการเสริมสร้างสมรรถภาพการชี้แนะของนักวิชาการพี่เลี้ยงโดยใช้การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ในการอบรมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (หลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล. (2546). *กระบวนการอ่านในกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน*. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- ธนากร ทองประยูร. (2551). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องการสอนแบบบูรณาการทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร*. ปริญญาโท ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษ ในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- นภาภรณ์ ทาโยธี. (2554). การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำพื้นฐานโดยใช้แบบฝึกทักษะด้วยการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- นิตยา พลดงนอก. (2540). การพัฒนาแบบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- นิจสุตา อภินันทภรณ์. (2558, 22 เมษายน). สัมภาษณ์โดย มธุรส ประภาจันทร์ ที่สถาบันภาษาไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- บังอร ทองพูนศักดิ์. (2552). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างวิธีสะกดแบบแจกลูกกับวิธีสะกดตามตัวอักษร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ประเทิน มหาจันทร์. (2547). การสอนอ่านเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- . (2552). หลักการสอนภาษาไทยในชั้นประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- พิศเรณู รัตนวิจารณ์. (2550). การพัฒนาความสามารถในการอ่านแจกลูกตามมาตราตัวสะกดไทยของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษาพิเศษ). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- ไพพรรณ อินทนิล. (2546). การส่งเสริมการอ่าน. ชลบุรี: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพโรประนอม ประดับเพชร. (2554). การสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยและประเมินผลการศึกษา). ชัยภูมิ: มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ. ถ่ายเอกสาร.
- บันลือ พฤกษ์วัน. (2543). แนวพัฒนาการอ่านเร็ว คิดเป็น. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- . (2545). มิติใหม่ในการสอนอ่าน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ภราดา ฟ. ฮีแลร์. (2558). *ดรณศึกษา ปฐมวัย*. พิมพ์ครั้งที่ 62. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- . (2558). *ดรณศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1*. พิมพ์ครั้งที่ 62. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- . (2558). *ดรณศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*. พิมพ์ครั้งที่ 62. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

- ภราดา ฟ. ฮีแลร์. (2558). *ครูนักศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. พิมพ์ครั้งที่ 62. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- มนตรี วงษ์สะพาน. (2554). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูในการสร้างนวัตกรรมบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มารุต พัฒนาผล. (2555). *รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มณีรัตน์ สุกโชติรัตน์. (2548). *อ่านเป็น เรียนก่อน สอนเก่ง*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- แม่นมาศ ขวลิต. (2544). *แนวทางการส่งเสริมการอ่าน (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)*. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- มุกดา วิชา. (2558, 25 พฤษภาคม). สัมภาษณ์โดย มธุรส ประภาจันทร์ ที่โรงเรียนบ้านปางงั่ว สพป.พะเยา 2.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2555). *พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- ละเอียด สดคมขำ. (2558, 20 เมษายน). สัมภาษณ์โดย มธุรส ประภาจันทร์ ที่ โรงเรียนสุพรรณภูมิ.สพป. สุพรรณบุรี 1.
- ละมุล จันท์แป้น; และคณะ. (2555, มกราคม-เมษายน). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนแจกลูกสะกดคำกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึกทักษะ*.วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม; ว.มร. 6: 1.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). *การพัฒนาครูเพื่อสร้างเด็กในศตวรรษที่ 21*. บรรยายในการประชุมสัมมนาเพื่อเตรียมพัฒนาครูระหว่าง สพฐ. กับสถาบันอุดมศึกษา.
- วิชัย วงษ์ใหญ่; และ มารุต พัฒนาผล. (2557). *การโค้ชเพื่อการรู้คิด*. กรุงเทพฯ: จริยสุนิทวงศ์การพิมพ์.
- . (2558). *กระบวนการโค้ชเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้แบบ Hands-on และ Minds-on*. กรุงเทพฯ: จริยสุนิทวงศ์การพิมพ์.
- วิทยา ช่อนคำ. (2551). *การสร้างแบบทดสอบวินิจัยจุดบกพร่องในการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง จำนวนและการดำเนินการ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- วิวัฒน์ ชัดติยะมาน. (2550). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูประจำการ “ครูอาชีพ”. สงขลา มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- วิดา ช่อน้ำ. (2551). การสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยจุดบกพร่องในการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง จำนวนและการดำเนินการ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วรรณ โสมประยูร. (2544). การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ศิริเดช สุชีวะ. (2538). การพัฒนาวิธีวินิจฉัยสำหรับตรวจสอบโน้ตที่คลาดเคลื่อนทาง คณิตศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริเดช สุชีวะ. (2550). การวิเคราะห์จุดอ่อนและจุดแข็งของผู้เรียน. ในหนังสือชุดปฏิรูปการศึกษา “การประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่” บรรณาธิการโดย สุวิมล ว่องวานิช. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิวกันท์ ปทุมสูติ. (2548). เด็กอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้แก้ได้ง่ายนิดเดียว. กรุงเทพฯ: นวสาส์นการพิมพ์.
- ศรีเรือน แก้วกังวาน. (2549). จิตวิทยาฝ่ายภาษา. กรุงเทพฯ: แพรวพิทยา.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2537). หลักและวิธีการสอนอ่านภาษาไทย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- (2544). การประเมินผลภาษาไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุทธิ สุวรรณपाल. (2552). เอกสารนิเทศการอ่านการเขียนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. ถ่ายเอกสาร.
- สมสิริ รววรรณ, ม.ล. (2539). ปัญหาการอ่านออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนระดับ 1 และ 2 โครงการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยแก่เด็กไทยในสหรัฐอเมริกา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). แบบคัดกรองเด็กอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2558, จาก <http://210.1.20.11/doc/web-doc/index.php>

- สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). *นิยามความสามารถของผู้เรียน ด้านภาษา ด้านคำนวณ และด้านเหตุผล*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรประเทศไทย.
- (2539). *แนวทางการสร้างแบบสอบวินิจฉัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- (2556). *คู่มือการพัฒนาศักยภาพด้านการประเมินเพื่อวินิจฉัยผู้เรียน สำหรับครูและศึกษานิเทศก์*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรประเทศไทย.
- (2556). *แนวคิดและแนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านการประเมินเพื่อวินิจฉัยผู้เรียน สำหรับครูและศึกษานิเทศก์*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรประเทศไทย.
- สถาบันภาษาไทย สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2558). *คู่มือการดำเนินงานอ่านออกเขียนได้ อ่านคล่อง เขียนคล่อง และสื่อสารได้*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรประเทศไทย.
- (2558). *แนวปฏิบัติในการยกระดับคุณภาพนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรประเทศไทย.
- (2557). *เอกสารประกอบการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพครูและศึกษานิเทศก์ ด้านเทคนิคการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). *หนังสืออ่านเพิ่มเติมมานะ มานี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1*. กรุงเทพฯ: องค์การคำของ สกสค.
- (2558). *หนังสืออ่านเพิ่มเติมมานะ มานี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*. กรุงเทพฯ: องค์การคำของ สกสค.
- (2558). *หนังสืออ่านเพิ่มเติมมานะ มานี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. กรุงเทพฯ: องค์การคำของ สกสค.
- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). *แบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม 1 ตอนต้น*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- (2553). *แบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม 2 ตอนกลาง*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- (2553). *แบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม 3 ตอนปลาย*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- สำลี รักสุทธี. (2553). *สอนอย่างไรให้เด็กอ่านออกอ่านได้ อ่านคล่องอ่านเป็น*. กรุงเทพฯ: พ.ศ. พัฒนาศึกษา.

- ลำลี รักสุทธิ. (2552). หนังสืออ่านเสริมทักษะชุด อ่านคล่อง อ่านเร็ว ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- . (2552). หนังสืออ่านเสริมทักษะชุด อ่านคล่อง อ่านเร็ว ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- . (2552). หนังสืออ่านเสริมทักษะชุด อ่านคล่อง อ่านเร็ว ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- สมชาย บุญศิริภัสส์. (2545). การศึกษาการเสริมสร้างพลังอำนาจการทำงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตการศึกษา 5. ปรินญานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุพจน์ อิงอาจ, ภูษิต บุญทองเถิง; และนุชนาฏ ชันโมลี. (2553). การพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียง คำควบกล้ำโดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบภาพสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. งานวิจัยนักวิชาการ ครุศาสตร์ (สาขาเทคโนโลยีการศึกษา). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2545). หลักวิธีสอนอ่านภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สนิท สัตยภาส. (2538). การสอนภาษาไทยแก่เด็กประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- . (2545). การพัฒนากระบวนการสอน “สร้างอนาคตร่วมกัน” สอนภาษาไทยโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: ธารอักษร.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2543, พฤษภาคม– สิงหาคม). การวิจัยเชิงปฏิบัติการ: แนวคิดและวิธีการ. วารสารวัดผลการศึกษา. 22(64): 23 – 40.
- . (2544, พฤษภาคม - สิงหาคม). ตัวบ่งชี้เกณฑ์และมาตรฐานในการประเมิน. วารสารวัดผลการศึกษา. 22(67): 43.
- อมรรัตน์ สร้อยสังวาลย์. (2551). การพัฒนาวิธีการประเมินเชิงวินิจัยโดยการประยุกต์ใช้โมเดลลำดับขั้นของคุณลักษณะและการทดสอบแบบปรับเหมาะโดยใช้คอมพิวเตอร์. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (การวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อำภา บุญศิริ. (2558, 5 มิถุนายน). สัมภาษณ์โดย มธุรส ประจักษ์นทร์ ที่โรงเรียนบ้านบึงตะโกน (ธนาคารกรุงเทพ) สปป. พิจิตร.
- อภิญา กลิ่นดี. (2558, 24 พฤษภาคม). สัมภาษณ์โดย มธุรส ประจักษ์นทร์ ที่โรงเรียนบ้านหนองหงส์ สปป. เพชรบุรี เขต 2.

- Alice E. Asim. (2013). *A diagnostic study of pre-service teachers 'competency in Multiple-choice item*. Available from Pro Quest Dissertation & Theses database.
- Anderson, Lorin. W.; & Krathwohi, David. R (eds.) (2001). *A Taxonomy for Learning, Teaching And Assessing: A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives*. Abridge Edition, New York: Longman.
- Andre A. Rupp; & others. (2010). *Diagnostic Measurement (Theory, Method and Applications*. The Guilford Press; New York: London.
- Anastasi, Anne. (1968). *Psychological Testing*. 3rd ed. London: Macmillan.
- Bloom, Benjamin S.; & others. (1971). *Handbook on Formative and Summative Evaluation of Student Learning*. New York: McGraw-Hill.
- Beebe, Steven A.; Mottet, Timothy P.; & Roach, K. David. (2004). *Training and Development: Enhancing Communication and Leadership Skills*. New York: Pearson and AB.
- Bandura, Albert. (1986). *Social Foundations of Thought and Action: A Social Cognitive Theory*. Englewood Cliffs. New Jersey: Prentice-Hall.
- Bruner, J.S. (1969). *The process of education*. New York: Harvard University Press. Burry-Stock.
- Butler, D.; & M, Clay. (1983). *Reading Begins at Home*. New Hamshire: Heinemann Educational Books.
- Bloom, B.S. (1971). *Handbook on Formative and Summative Evaluation of Student Learning*. New York: McGraw – Hill Book co.
- Brookhart, S.M. (2008). *How to give effective feedback to your students*. Alexandria, VA: ASCD.
- Carol, Lynch-Brown; & Carl M. Tomlinson. (1993). *Essentials of Children's Literature*. Boston: Simon & Sehuster.
- Chris Linsell; & Morgan Anakin. (2012). *Diagnostic Assessment of Pre-service teacher Mathematical Content Knowledge*. Available from Pro Quest Dissertation & Theses database.
- C.L. Robinson; & A.C. Croft. (2003). *Engineering Students-diagnostic testing and follow up*. Available from ProQuest Dissertation & Theses database.

- Costa, Arthur L.; & Garmston, Robert J. (2002). *Cognitive Coaching A Foundation for Renaissance Schools*. 2nd ed.
- David F. Treagust. (2008). *Diagnostic Assessment in Science as a means to Improving Teaching Learning and retention*. Available from ProQuest Dissertation & Theses database.
- Dorothy Spiller. (2012). *Assessment Matters: Self Assessment& Peer Assessment. Teaching Development Unit*. New Zealand: The University of Waikato.
- Douglas Fisher; & Nancy Frey. (2010). *Guided Instruction: How To Develop Confident And Successful Learners*. Association for supervision and curriculum development.Alexandria (ISBN: 9781416610687)
- Ebel, Robert L. (1991). *Measuring Educational Achievement*. New Jersey: Prentice Hall, Engle Wood Cliff.
- Fisher, D.; & Frey, N. (2007). *Checking for understanding: Formative assessment Techniques for your classroom*. Alexandria, VA: ASCD.
- Fisher, D., Grant, M., Frey, N.; & Johnson, C. (2007). Taking formative assessments schoolwide. *Educational Leadership*. 65(4): 64–68.
- Fisher, D.; & Frey, N. (2011). *The formative assessment action plan*. Alexandria, VA: ASCD.
- Gronlund, N.E. (1990). *Measurement and Evaluation in Teaching*. 6th ed. New York: Macmillan Publishing.
- Hattie, J.; &Timperley, H. (2007). The power of feedback. *Review of Educational Research*. 77: 81–112.
- Harvey, S.; & others. (2009). *Diagnosing the problem: Using a tool to identify pre – registration nursing students' mathematical ability*. Nurse Education in Practice.
- Jacqueline Kareem; & Brupha Ravirut. (2012). *English Grammar Diagnostic Test: An Experimental Study*. Available from ProQuest Dissertation & Theses database.
- Joe Stevens. (2009). *Washington State Diagnostic Assessment Guide University of Oregon Under Office of The Superintendent of Public Instruction*.
- Judy M. Parr. (2010). *A Dual purpose data base for research and Diagnostic Assessment of Student's Writing*. Available from Pro Quest Dissertation & Theses database.

- Jun-Ming, Huan-Yu, Shian-Shtong Tseng; & Chia-Jung Lu. (2011). *OPASS: An online Portfolio Assessment and Diagnostic Scheme to Support Web-Based Scientific Inquiry Experiments*. Available from ProQuest Dissertation & Theses database.
- John Hattie. (2003). *Unlocking Formative Assessment*. Hodder-Moa, Auckland.
- John Lord; & Peggy. (1993). *The Process of Empowerment: Implications for Theory and Practice*.
- Jan Chappuis. (2012). *How am I doing?.Education Leadership*. SeptemberVolume70 Number 1Dorothy Spiller.2012.Assessment Matters: Self Assessment& Peer Assessment Teaching Development Unit. The University of Waikato, New Zealand.
- Karmel, Louis J. (1966). *Measurement and Evaluation in the School*. London: Collier-Macmillan Limited.
- Kouider Mokhtari, Dale S. Niederhauser, Elizabeth A. Beschorner; & Patricia A. Edwards (2011). *FAD: Filtering Analyzing and Diagnosing Reading Difficulties*. Available from Pro Quest Dissertation & Theses database.
- Kluger, A.N.; & DeNisi, A. (1996). The effects of feedback interventions on performance: A historical review, a meta-analysis, and a preliminary feedback intervention theory. *Psychological Bulletin*. 119(2): 254–284.
- Knight, Jim. (2009). *Coaching Approaches & Perspectives*. California: Corwin Press.
- Learner R. Ketterlin-Geller (2009). *Diagnostic Assessment in Mathematic to support Instructional Decision Making*. Available from ProQuest Dissertation & Theses database.
- Lee, S.; & Robinson, C.L. (2005). *Diagnostic testing in mathematic: paired questions*. Teaching Mathematics and Its Applications.
- Lindquist, E.F. (1966). *Education Measurement*. Washington D. C.: American Council on Education.
- Lorrie A. Shepard. (2000). The Role of Assessment in a Learning Culture. *Educational Researcher*. 29(7): 4-14.
- Marzano, Robert J.; & Simms, Julia. (2012). *Coaching classroom Instruction: The Classroom strategies series*. Bloomington: Marzano Research Laboratory.

- Margaret Forster. (2009). *Literacy and Numeracy Diagnostic Tools and Evaluation*. Australian Council for Educational Research (ACER) August.
- Mehrens, W.A.; & Lehmann, I.J. (1975). *Measurement and Evaluation in Education and Psychology*. New York: Holt Rinehart and Winston.
- Milano, Michael.; & Ullius, Diane. (2002). *Designing Powerful Training. An Designing Powerful Training*. An Francisco: Jossey-Pfeiffer.
- Moss, Pamela A.; & others. (2008). *Assessment, Equity, and Opportunity to Learn*. New York: Cambridge University Press.
- Offices of curriculum, Instruction and Assessment. (2005, September). Guidelines for Using Ohio's. *Diagnostic Assessments*. 1: 1.
- Policy Memorandum No.155. (2013). Ontario Canada. *Diagnostic Assessment in Support of Student Learning*. Available from Pro Quest Dissertation & Theses database.
- Paul Black. (2004). *Working Inside the Black Box: Assessment for Learning in the Classroom*.
- Rolheiser, C.; & Ross, J.A. (2000). *Student Self-Evaluation- What do we know? Orbit*. 30(4): 33-36.
- Rita Berry. (2008). *Assessment for Learning*. Hong Kong University. Hong Kong, China: Lammar Printing.
- R. Bishop; M. Berryman, T. Glynn; & C. Richardson. (2013). *Diagnostic Assessment Tools in Maori Medium Education: A Stocktake and Preliminary Evaluation Report to the Ministry of Education*.
- Shauna B. Wilson; & Christopher J. Lonigan. (2009). An Evaluation of two emergent literacy screening tools for pre-school children. *Available from ProQuest Dissertation & Theses database*.
- Stichter, J.P., Stormont, M.; & Lewis, T.J. (2009). Instructional practices and behavior during reading: A descriptive summary and comparison of practices in Title 1 and non-title elementary schools. *Psychology in the Schools*. 46(2): 172–183.
- Smith, Richard J.; & Johnson, Date. (1976). *Teaching Children to Read*. New York: Addison – Wesley Publishing.

- Sobel, Andrew; & Panas, Jerold. (2012). *Power questions: build relationships, win New business, and influence others*. New York: John Wiley & Sons, Incorporated.
- Sprenger, Marille. (2008). *Differentiation Through Learning Styles and Memory*. 2 ed. California: Corwin Press.
- State of Victoria. (2010). *Coaching teachers in effective instruction*. Victoria: State of Victoria Department of Education and Early Childhood Development.
- Sweeney, Diane. (2011). *Student-centered Coaching: A Guide for K-8 Coaches and Principles*. California: Corwin Press.
- Tatsuoka, K.K. Corter, J.E.; & Tatsuoka, C. (2004). *Patterns of diagnosed. Mathematical Content and Process Skills in TIMSS – Racross a Sample of 20 Countries*. American Education Measurement.
- Thorndike, R.L.; & E.P. Hagen. (1969). *Measurement and Evaluation in Psychology and Education*. New York: John Wiley and Sons.
- Tsai-Wei Huang; & Pei-Chen Wu. (2012). *Classroom-based Cognitive Diagnostic Model for A Teacher-Made Fraction-Decimal Test*. Available from Pro Quest Dissertation & Theses database.
- Tussatrin Kruatong. (2011). *Development and Validation of a Diagnostic Instrument of Evaluate Secondary School Students' Conceptions and Problem Solving in Mechanics*. Available from Pro Quest Dissertation & Theses database.
- The National Society for Education in Art and Design. (2009). *Effective questioning*. The United Kingdom.
- The Northern Ireland. (2009). *Assessment for Learning: A Practical Guide*. Council for the Curriculum Examinations & Assessment. United of Kingdom
- Walsh, J.A.; & Sattes, B.D. (2005). *Quality questioning: Research-based practices to engage every learner*. Thousand Oaks, CA: Corwin.
- Welsh Assembly Government. (2010). *How to Develop Thinking and Assessment for Learning in the classroom*. United of Kingdom (ISBN:3780750458610) Available from: www.wales.gov.uk2educationandskill)
- Whitehurst, Grover J.; & others. (1994). *A Picture Book Reading Intervention*. in Day Care and Home for Children from Low – income

Zhonghao Zhao. (2013). *An Overview of Models of Speaking Performance and its Implications for Procedural Framework for Diagnostic Speaking Tests*. Available from Pro Quest Dissertation & Theses database.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น ฉบับร่าง

1. ดร. ไพรวลัย พิทักษ์สาธิตข้าราชการบำนาญ ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จบการศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมีประสบการณ์ทำงานด้านพัฒนาหลักสูตร
2. อาจารย์ละอียด สดคมขำ ข้าราชการบำนาญตำแหน่งครูเชี่ยวชาญ และเป็นครูต้นแบบภาษาไทยของสมาคมครูภาษาไทยแห่งประเทศไทยด้านการสอนอ่าน
3. ผศ.ดร.มีชัย เอี่ยมจินดา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จบการศึกษาระดับปริญญาเอก ; Ph.D. Education , University of Tasmania, Australia
4. ผศ.ดร.สมพงษ์ ปั่นหุ่่น สาขาวิชาสถิติ วิจัย วัดและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จบการศึกษาระดับปริญญาเอก คณะครุศาสตร์ การวัดและประเมินผลการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. อาจารย์ ดร. พรพิมล ประสงค์พร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จบการศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาหลักสูตรและการสอน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมีประสบการณ์การทำงานด้านหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

**ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้าง
ความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น
ฉบับร่าง**

1. ดร.ไพรวลัย พิทักษ์สาธิตข้าราชการบำนาญผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจบการศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมีประสบการณ์ทำงานด้านพัฒนาหลักสูตร

2. ดร.บุญชู ชลัษเฐียร ข้าราชการบำนาญ ที่ปรึกษาด้านการวัดและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจบการศึกษาระดับปริญญาเอก สาขา การวัดผลและวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีประสบการณ์ที่ปรึกษาด้านการวัดและประเมินผล การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. ผศ.ดร. สมพงษ์ บัณฑิต สาขาวิชาสถิติ วิจัย วัดและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จบการศึกษาระดับปริญญาเอก การวัดและประเมินผลการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. ดร.ชนาธิป พุ่มแป่ ผู้อำนวยการกลุ่มประเมินคุณภาพการศึกษา สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจบการศึกษาระดับปริญญาเอก การวัดและประเมินผลการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. ดร.ชวลิต โพธิ์นคร ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาเครื่องมือวัดผล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จบการศึกษาระดับปริญญาเอก สาขา การวัดผลและวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ครูผู้เข้าร่วมวิจัย

โรงเรียนวัดศรีวารีน้อย

1. นางสาวแพน มิ่งขวัญ	ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
2. นางปัทมา สิงห์วงศ์	ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
3. นางสาวกรกมล บำรุงวัด	ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

โรงเรียนวัดหัวคู้

1. นางเพชรรัตน์ เดชฟอง	ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
2. นางสาวเนียง คงเมือง	ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
3. นางจิตาภา ออมสิน	ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

1. อาจารย์อำภา บุญศิริ	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านบึงตะโกน (ธนาคารกรุงเทพฯ) สปป. พิจิตร
2. อาจารย์มุกดา วิชา	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านปางด้า สปป. พะเยา 2
3. อาจารย์อภิญา กลินดี	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองหงส์ สปป. เพชรบุรี เขต 2
4. อาจารย์นิจุตา อภินันทาภรณ์	ผู้อำนวยการสถาบันภาษาไทย สพฐ.
5. อาจารย์ละเอียด สดคมขำ	ครูเชี่ยวชาญ ครูต้นแบบการสอนอ่านภาษาไทย สมาคมครูภาษาไทยแห่งประเทศไทย
6. อาจารย์สุวันณา ทัดเทียม	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ภาษาไทย สปป. อ่างทอง
7. อาจารย์พัชรี ยันตรีสิงห์	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญภาษาไทย สปป. นครปฐม เขต 1

ภาคผนวก ข

แบบประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่าน
สำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น ฉบับร่าง

แบบประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่าน และวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น ฉบับร่าง

คำชี้แจง

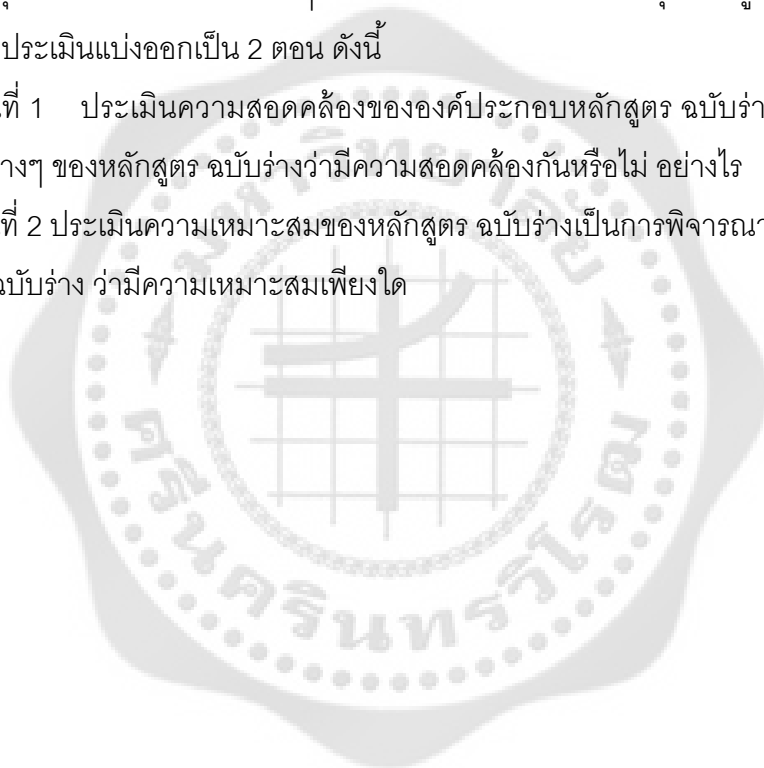
แบบประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น ฉบับร่างนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตรและความเหมาะสมของหลักสูตร

การประเมินหลักสูตร โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน และขอความกรุณาเขียนข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

แบบประเมินแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตร ฉบับร่าง เป็นการพิจารณาองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตร ฉบับร่างว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ อย่างไร

ตอนที่ 2 ประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร ฉบับร่างเป็นการพิจารณาองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตร ฉบับร่าง ว่ามีความเหมาะสมเพียงใด

ตอนที่ 1

ประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตร ฉบับร่าง

รายการประเมิน	ระดับความสอดคล้อง				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรกับหลักการของหลักสูตร					
2. ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
3. ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร					
4. ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรกับโครงสร้างของหลักสูตร					
5. หลักการของหลักสูตรกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
6. หลักการของหลักสูตรกับโครงสร้างของหลักสูตร					
7. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับโครงสร้างของหลักสูตร					
8. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตร					
9. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับการวัดและประเมินผลของหลักสูตร					
10. โครงร่างของหลักสูตรกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตร					
11. โครงร่างของหลักสูตรกับการวัดและประเมินผลของหลักสูตร					
12. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตรกับการวัดและประเมินผลของหลักสูตร					
13. เนื้อหาสาระของหลักสูตรกับกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตร					

รายการประเมิน	ระดับความสอดคล้อง				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
14. เนื้อหาสาระของหลักสูตรกับการวัดและประเมินผลของหลักสูตร					
15. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับวัตถุประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้ในหน่วยที่ 1					
16. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับวัตถุประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้ในหน่วยที่ 2					
17. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับวัตถุประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้ในหน่วยที่ 3					
18. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับวัตถุประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้ในหน่วยที่ 4					
19. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับวัตถุประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้ในหน่วยที่ 5					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตอนที่ 2

ประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร ฉบับร่าง

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร					
1.1 มีความจำเป็นที่ต้องพัฒนาหลักสูตร					
1.2 มีความสมเหตุสมผล					
1.3 ตรงกับสภาพความต้องการและความจำเป็น					
1.4 แนวทางในการแก้ปัญหาเหมาะสม					
2. หลักการของหลักสูตร					
2.1 มีความเป็นไปได้และสมเหตุสมผล					
2.2 สามารถนำไปใช้ได้จริง					
2.3 มีความคิดทฤษฎีพื้นฐานรองรับ					
3. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
3.1 มีความชัดเจน					
3.2 มีความเป็นไปได้					
3.3 ความเหมาะสมกับผู้เข้ารับการศึกษา					
3.4 ครอบคลุมเป้าหมายของหลักสูตร					
4. เนื้อหาสาระของหลักสูตร					
4.1 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
4.2 ตอบสนองวัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
4.3 การเรียงลำดับเนื้อหาสาระสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร					
4.4 เนื้อหาสาระสอดคล้องกับความรู้ความสามารถที่ต้องการพัฒนา					

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตร					
5.1 ความเป็นไปได้ที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์					
5.2 ความเหมาะสมของกระบวนการฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงาน					
5.3 เหมาะสมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมและระยะเวลา					
5.4 มีความน่าสนใจ					
6. สื่อ อุปกรณ์การฝึกอบรม					
6.1 มีความเหมาะสมกับกิจกรรม					
6.2 ส่งเสริมให้กิจกรรมบรรลุวัตถุประสงค์					
7. การวัดและประเมินผล					
7.1 ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการวัดและประเมิน					
7.2 มีความสอดคล้องกับความรู้ความสามารถที่ต้องการพัฒนา					
7.3 ตรวจสอบการบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ภาคผนวก ค

เครื่องมือวัดและประเมินประสิทธิผลหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถ
ในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น
ฉบับร่าง

แบบประเมินความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทย สำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น (ฉบับร่าง)

คำชี้แจง แบบประเมินความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้ท่านประเมินว่า
ครูมีความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยอยู่ในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
☐ ที่ตรงกับความเป็นจริง

ชื่อครูผู้สอน..... โรงเรียน..... ชั้น.....
ณ วันที่..... หน่วยที่.....

รายการ	เกณฑ์การประเมิน/ผลการประเมิน		
	3	2	1
1. การสอนอ่านภาษาไทยที่สอดคล้องกับระดับความสามารถ ความสนใจและความต้องการของผู้เรียน	เมื่อครูสอนอ่านภาษาไทยสอดคล้องกับระดับความสามารถ ความสนใจและความต้องการของผู้เรียน	เมื่อครูสอนอ่านภาษาไทยสอดคล้องกับระดับความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน	เมื่อครูสอนอ่านภาษาไทยสอดคล้องกับระดับความสามารถของผู้เรียน
	☐	☐	☐
2. การสอนอ่านภาษาไทยโดยสร้างแรงจูงใจภายในให้ผู้เรียนตลอดเวลา	เมื่อครูสร้างแรงจูงใจภายในให้ผู้เรียนสนใจ ตั้งใจอ่านและเกิดความเชื่อมั่นในการอ่านตลอดเวลา	เมื่อครูสร้างแรงจูงใจภายในให้ผู้เรียนสนใจ และตั้งใจอ่านตลอดเวลา	เมื่อครูสร้างแรงจูงใจภายในให้ผู้เรียนสนใจอ่านตลอดเวลา
	☐	☐	☐
3. การสอนอ่านภาษาไทยแบบแจกลูก สะกดคำโดยให้ผู้เรียนมีจิตใจจดจ่ออยู่กับการอ่าน	เมื่อครูสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำถูกต้องตามหลักการ โดยฝึกให้ผู้เรียนมีจิตใจจดจ่ออยู่กับการอ่าน มีสมาธิเกิดกระบวนการคิด	เมื่อครูสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำถูกต้องตามหลักการ โดยฝึกให้ผู้เรียนมีจิตใจจดจ่ออยู่กับการอ่าน	เมื่อครูสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำถูกต้องตามหลักการ
	☐	☐	☐

รายการ	เกณฑ์การประเมิน/ผลการประเมิน		
	3	2	1
4. การสอนอ่านภาษาไทย โดยการเรียงลำดับจาก ง่ายไปยากหรือการอ่านที่ ไม่ซับซ้อนไปสู่การอ่านที่ ซับซ้อน	เมื่อครูสอนอ่านโดย การเรียงลำดับเนื้อหา จากง่ายไปยากอย่างเป็น ลำดับ ขั้นตอน มีความ สอดคล้องและ เชื่อมโยงความคิด	เมื่อครูสอนอ่านโดย การเรียงลำดับเนื้อหา จากง่ายไปยาก อย่างเป็น ลำดับขั้นตอน	เมื่อครูสอนอ่านโดย การเรียงลำดับง่ายไป ยาก
5. การสอนอ่านภาษาไทย โดย ใช้บทบาทโค้ช	เมื่อครูทำหน้าที่เป็น โค้ชใช้การเสริมพลัง ให้ผู้เรียนแสดง ศักยภาพในการ อ่าน โดยอ่านเป็น ตัวอย่าง และให้อ่าน ตาม อีกทั้งใช้คำถาม ที่กระตุ้นการคิด และรับฟังผู้เรียนให้ มากขึ้น รวมทั้งมีการ สะท้อนผลกลับทันที ทั้งการชื่นชม และให้ความ ช่วยเหลือ	เมื่อครูทำหน้าที่เป็น โค้ชใช้การเสริมพลัง ให้ผู้เรียนแสดง ศักยภาพในการ อ่าน โดยอ่านเป็น ตัวอย่าง และให้อ่าน ตาม รวมทั้งมีการ สะท้อนผลกลับทันที ทั้งการชื่นชมและให้ ความช่วยเหลือ	เมื่อครูทำหน้าที่เป็น โค้ช และใช้การเสริม พลังให้ผู้เรียนแสดง ศักยภาพใน การอ่าน โดยอ่านเป็น ตัวอย่าง และให้อ่าน ตาม
6. การใช้พลังคำถาม	เมื่อครูใช้เทคนิคการตั้ง คำถามที่หลากหลาย และส่งเสริมทักษะการ คิดสอดคล้องกับ เป้าหมายการเรียนรู้	เมื่อครูใช้เทคนิคการตั้ง คำถามที่อยู่ในระดับ ความรู้ ความเข้าใจ มากกว่าการ ส่งเสริม ทักษะการคิด	เมื่อครูตั้งคำถามไม่ หลากหลายและเป็น คำถามระดับความรู้ ความเข้าใจไม่ส่งเสริม ทักษะความคิด

รายการ	เกณฑ์การประเมิน/ผลการประเมิน		
	3	2	1
7. การเสริมพลัง	เมื่อครูมีการเสริมพลังในการอ่านให้ผู้เรียนด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างผู้เรียนและทำอย่างต่อเนื่อง	เมื่อครูมีการเสริมพลังในการอ่านให้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างผู้เรียน	เมื่อครูมีการวิเคราะห์สภาพการอ่านของผู้เรียน
8. การใช้สื่อประกอบการสอนอ่านภาษาไทย	เมื่อครูมีการใช้สื่อประกอบการสอนอ่านที่น่าสนใจและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	เมื่อครูมีการใช้สื่อประกอบการสอนอ่านที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	เมื่อครูมีการใช้สื่อประกอบการสอนอ่าน
9. การประเมินผลการอ่านภาษาไทย	เมื่อครูประเมินผลการอ่านของผู้เรียนตามสภาพจริงอย่างสม่ำเสมอ	เมื่อครูประเมินผลการอ่านของผู้เรียนตามสภาพจริง	เมื่อครูประเมินผลการอ่านของผู้เรียน
10. การสะท้อนผลการอ่านภาษาไทย	เมื่อครูให้ข้อมูลย้อนกลับที่เหมาะสมคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียนและผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	เมื่อครูให้ข้อมูลย้อนกลับที่เหมาะสมและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียน	เมื่อครูให้ข้อมูลย้อนกลับที่เหมาะสมและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียน

บันทึกเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ

ผู้ประเมิน

()

☐

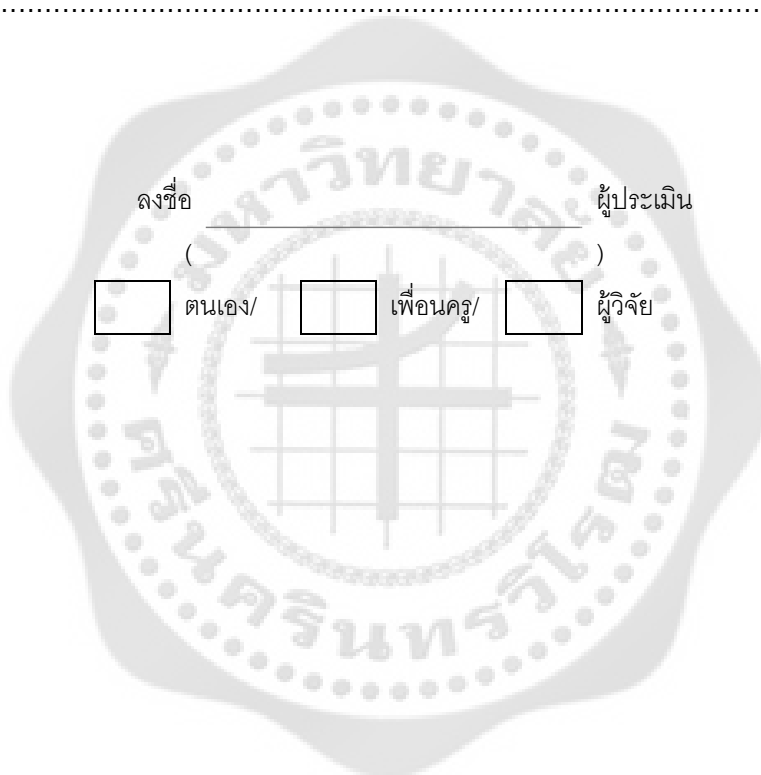
ตนเอง/

☐

เพื่อนครู/

☐

ผู้วิจัย

**แบบประเมินความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย
สำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น
(ฉบับร่าง)**

คำชี้แจง แบบประเมินความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้ท่าน
ประเมินว่าครูมีความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยอยู่ในระดับใด
โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริง

ชื่อครูผู้สอน..... โรงเรียน..... ชั้น.....
ณ วันที่..... หน่วยที่.....

รายการ	เกณฑ์การประเมิน/ผลการประเมิน		
	3	2	1
1. การรวบรวมข้อมูล ค้นหาวิเคราะห์ผลที่ ผู้เรียนอ่านไม่ออก หรืออ่านไม่ถูกต้อง จากการอ่านแบบ แจกลูก สะกดคำ	เมื่อครูสามารถรวบรวม ข้อมูลค้นหาวิเคราะห์ ตัดสินสาเหตุที่ทำให้ผู้เรียน อ่านไม่ได้หรืออ่านได้ไม่ ถูกต้องจากการอ่านแบบ แจกลูก สะกดคำอย่างเป็น ลำดับขั้นตอน ควบคู่ไปกับ การสอนอ่านเป็นประจำ สม่ำเสมอ	เมื่อครูสามารถ รวบรวมข้อมูล ค้นหาวิเคราะห์ ตัดสินสาเหตุที่ทำให้ ผู้เรียนอ่านไม่ได้หรือ อ่านได้ไม่ถูกต้อง จากการอ่านแบบ แจกลูก สะกดคำ อย่างเป็นลำดับ ขั้นตอน	เมื่อครูมีการรวบรวม ข้อมูล ค้นหา วิเคราะห์ ตัดสิน สาเหตุที่ทำให้ผู้เรียน อ่านไม่ได้หรืออ่าน ได้ไม่ถูกต้องจาก การอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ
2. การวินิจฉัยโดย เรียงลำดับจากง่ายไป ยากหรือการอ่านที่ ไม่ซับซ้อนไปสู่ การอ่านที่ซับซ้อน	เมื่อครูวินิจฉัยการอ่านโดย การเรียงลำดับเนื้อหาจาก ง่ายไปยาก มีความ สอดคล้องและเชื่อมโยง ความคิดอย่างเป็นลำดับ ขั้นตอน	เมื่อครูวินิจฉัยการ อ่านโดยการ เรียงลำดับเนื้อหา จากง่ายไปยาก อย่างเป็นลำดับ ขั้นตอน	เมื่อครูวินิจฉัยการ อ่านโดยการ เรียงลำดับเนื้อหา จากง่ายไปยาก

รายการ	เกณฑ์การประเมิน/ผลการประเมิน		
	3	2	1
3. การหาสาเหตุที่ทำให้ อ่านไม่ได้ หรืออ่านไม่ ถูกต้อง และหาวิธีการ แก้ไข	เมื่อครูสามารถตรวจสอบ มโนทัศน์หรือความเข้าใจที่ คลาดเคลื่อนในการอ่าน ของผู้เรียน พบสาเหตุ และ สามารถแก้ไขได้	เมื่อครูสามารถ ตรวจสอบมโนทัศน์ หรือความเข้าใจที่ คลาดเคลื่อนในการ อ่านของผู้เรียนและ พบสาเหตุ	เมื่อมีการตรวจสอบ มโนทัศน์หรือความ เข้าใจที่คลาดเคลื่อน ในการอ่านของ ผู้เรียน
4. การสะท้อนผลการ วินิจฉัยไปสู่การ พัฒนาการอ่านของ ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ทันทีด้วยการสื่อสาร ทางบวก	เมื่อครูมีการกระตุ้นและ สร้างแรงจูงใจภายในให้ ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการ อ่าน โดยตรวจสอบความ เข้าใจในการอ่านของ ผู้เรียนตลอดเวลา เพื่อ สามารถวิเคราะห์จุดเด่น และจุดบกพร่อง รวมทั้งให้ ข้อมูลย้อนกลับไปยัง ผู้เรียนเป็นรายบุคคลทันที เพื่อชี้แนะแนวทางและหา วิธีการอ่านที่เหมาะสมเป็น รายบุคคลเพื่อต่อยอดการ อ่านที่ซับซ้อนต่อไป	เมื่อครูมีการกระตุ้น และสร้างแรงจูงใจ ภายในให้ผู้เรียนเห็น คุณค่าของการอ่าน สามารถวิเคราะห์ จุดเด่นและ จุดบกพร่อง และให้ ข้อมูลย้อนกลับไป ยังผู้เรียนเป็น รายบุคคลทันที	เมื่อครูมีการกระตุ้น และสร้างแรงจูงใจ ภายในให้ผู้เรียนเห็น คุณค่าของการอ่าน และให้ข้อมูล ย้อนกลับไปยัง ผู้เรียนเป็น รายบุคคลทันที

บันทึกเพิ่มเติม

.....

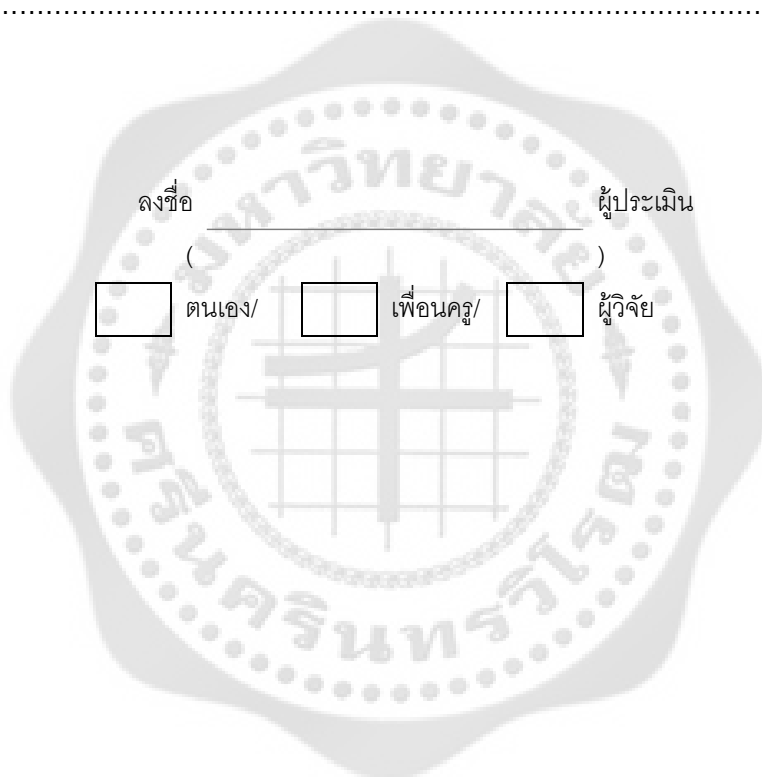
.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ

ผู้ประเมิน

()

☐

ตนเอง/

☐

เพื่อนครู/

☐

ผู้วิจัย

แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย

ชื่อผู้สอน..... โรงเรียน.....ชั้น.....

ณ วันที่..... เดือน.....พ.ศ. หน่วยที่.....

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อมูลเชิงประจักษ์ และทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมการสอนอ่านภาษาไทยของคุณ

เกณฑ์การให้คะแนน ให้ 4 คะแนน เมื่อปฏิบัติตามพฤติกรรมที่ระบุไว้อย่างสม่ำเสมอด้วยตนเอง
 ให้ 3 คะแนน เมื่อปฏิบัติตามพฤติกรรมที่ระบุไว้ด้วยตนเอง
 ให้ 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติตามพฤติกรรมที่ระบุไว้เมื่อได้รับการกระตุ้น
 ให้ 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติตามพฤติกรรมที่ระบุไว้เมื่อได้รับคำแนะนำ

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				บันทึกเพิ่มเติม
	4	3	2	1	
1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน					
1) กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน					
2) ใช้เวลาสอนเหมาะสมและตรงประเด็นกับบทเรียน					
3) บอกผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จุดประสงค์การเรียนรู้และแนวทางการเรียน					
2. ขั้นตอนการสอน					
1) สอนเนื้อหาที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
2) อธิบายตามขั้นตอนทำให้เข้าใจง่าย และใช้ภาษาถูกต้อง					
3) ยกตัวอย่างประกอบเรื่องที่สอน เหมาะกับเนื้อหาและเป็นเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน					

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				บันทึกเพิ่มเติม
	4	3	2	1	
4) ตั้งคำถามหลากหลาย และส่งเสริมทักษะการคิด					
5) ให้ความสนใจผู้เรียนอย่างทั่วถึง					
6) ตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน ระหว่างการสอนรวมทั้งเปิดโอกาสให้ซักถาม					
7) ใช้เทคนิคการโค้ช					
8) มีการเสริมแรงแก่ผู้เรียนอย่างเหมาะสม					
9) เลือกใช้สื่อการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง และคุ้มค่า					
0) สอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำโดยให้ผู้เรียนมีใจจดจ่อกับการอ่าน					
1) วิเคราะห์ แก้ไข วินิจฉัยการอ่าน ควบคู่กับการสอนอ่าน					
2) มอบหมายงานหรือแบบฝึกหัดอย่างเหมาะสมกับความสามารถของกลุ่มผู้เรียนหรือรายบุคคล					
3) ช่วยเหลือเด็กเรียนช้าและส่งเสริมเด็กเรียนเก่ง					
3. ขั้นสรุป					
1) สรุปบทเรียนได้กะทัดรัดช่วยให้ผู้เรียนเกิดแนวคิดตรงจุดประสงค์การเรียนรู้					
2) ส่งงานหรือให้ผู้เรียนเตรียมตัวล่วงหน้า สำหรับการเรียนครั้งต่อไป					

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				บันทึกเพิ่มเติม
	4	3	2	1	
4. การวัดและประเมินผล					
1) วัดและประเมินตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้					
2) วัดและประเมินได้ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด					
3) มีการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ในการสอนแต่ละครั้ง					
5. บรรยากาศและสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
6. การบริหารจัดการชั้นเรียน					
7. ประสิทธิภาพของการใช้เวลาในการสอน					

บันทึกเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมิน

(_____)

☐ เพื่อนครู/ ☐ ผู้วิจัย

แบบสัมภาษณ์ผู้เรียน

ชื่อ สกุล ผู้เรียน ที่สัมภาษณ์.....ชั้น.....โรงเรียน.....

ชื่อผู้สัมภาษณ์.....วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....เวลา.....

ประเด็นที่สัมภาษณ์	บันทึกคำตอบนักเรียน
1. นักเรียนสนุกกับการสอนอ่านหนังสือของครูหรือไม่เพราะเหตุใด	
2. สิ่ง que นักเรียนมีความสุขมากที่สุดเวลาครูสอนอ่านหนังสือคืออะไรเพราะเหตุใด	
3. นักเรียนชอบอ่านหนังสือหรือไม่เพราะเหตุใด	
4. หนังสือที่นักเรียนชอบมากที่สุด คือประเภทใด	
5. นักเรียนรู้สึกอย่างไรเมื่ออ่านหนังสือได้ด้วยตัวเอง	

แบบสัมภาษณ์ผู้สอน

ชื่อ สกุล ผู้สอนที่สัมภาษณ์.....ชั้น.....โรงเรียน.....

ชื่อผู้สัมภาษณ์.....วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....เวลา.....

ประเด็นที่สัมภาษณ์	บันทึกคำตอบผู้สอน
1. ผู้เรียนชอบการสอนอ่านหนังสือของท่านหรือไม่ อย่างไร สังเกตจากพฤติกรรมอะไร	
2. สิ่งที่คุณเรียนชอบมากที่สุดเวลาท่านสอนอ่านคือ อะไรเพราะเหตุใด	
3. ท่านสามารถวินิจฉัยการอ่านของผู้เรียนเป็น รายบุคคลได้หรือไม่ เพราะเหตุใด	
4. ท่านสามารถให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อแก้ปัญหา การอ่าน และต่อยอดการอ่านในระดับที่ซับซ้อน ไปยังผู้เรียนได้หรือไม่ อย่างไร	
5. ท่านมีวิธีการอย่างไรในการแก้ไขพฤติกรรม การอ่านของผู้เรียนที่มีปัญหาหรือไม่สนใจการอ่าน	

แบบบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้สำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรมหน่วยที่

คำชี้แจง แบบบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมถอดบทเรียนหลังจากฝึกอบรมตามประเด็นดังนี้

1. สิ่งที่ท่านได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรมฝึกอบรม

.....

.....

.....

.....

2. ท่านจะนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านพบข้อดีและข้อควรปรับปรุงในการฝึกอบรมครั้งนี้อย่างไร อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(.....)

ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ตัวอย่าง
แผนการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม

หน่วยที่ 2 จินตนาการ ความรู้ ความคิด จากการอ่าน

ประกอบหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและ
วินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น

โครงสร้างแผนการจัดกิจกรรมฝึกอบรม
หน่วยที่ 2: จินตนาการ ความรู้ ความคิด จากการอ่าน(5 ชั่วโมง)

ครั้งที่	เนื้อหาสาระ	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	บทบาท โค้ช	บทบาท ผู้รับการ โค้ช	สื่อประกอบ	การวัดและ ประเมินผล
1	สร้างความเข้าใจ เทคนิคการ Feed- up การใช้พลัง คำถามสร้าง แรงจูงใจในการ อ่านและการเสริม พลังการอ่าน	3 ชั่วโมง	เพื่อให้มีความรู้ และสามารถใช้ เทคนิคการ Feed-up การใช้ พลังคำถาม สร้างแรงจูงใจ ในการอ่านและ การเสริมพลัง การอ่าน	แลกเปลี่ยน เรียนรู้/สาธิต	โต้ตอบ ซักถาม/ ปฏิบัติใน ห้องเรียน/ สะท้อนคิด	ใบความรู้/ บทปฏิบัติการ/ ชมวิดีโอ/	-ประเมิน -สังเกต -สัมภาษณ์- -ถอดบทเรียน
2	สร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับการ วิเคราะห์ผู้เรียน และการออกแบบ การสอนอ่านหรือ การทำกิจกรรมที่ สอดคล้องกับ พัฒนาการของ ผู้เรียน	2 ชั่วโมง	เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ พัฒนาการของ ผู้เรียนกับการ อ่าน และ ออกแบบ กิจกรรมการ สอนอ่านได้สอดคล้อง กับผู้เรียน	แลกเปลี่ยน เรียนรู้/สาธิต	โต้ตอบ ซักถาม/ ปฏิบัติใน ห้องเรียน/ สะท้อนคิด	ใบความรู้/ บทปฏิบัติการ/ ชมวิดีโอ/	-ประเมิน -สังเกต -สัมภาษณ์- -ถอดบทเรียน
รวม		5 ชั่วโมง					

แผนการจัดกิจกรรมฝึกอบรม

หน่วยที่ 2: จินตนาการ ความรู้ ความคิด จากการอ่าน(5 ชั่วโมง)

1. ผลการเรียนรู้

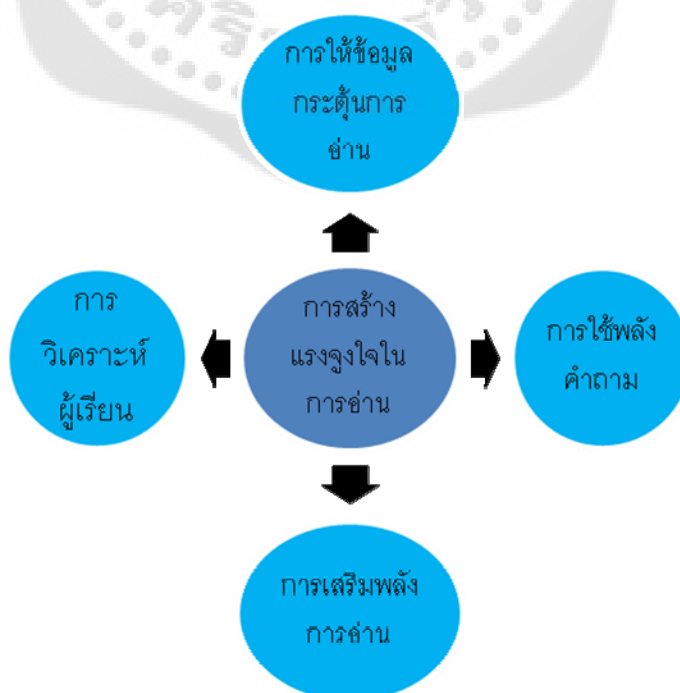
ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเข้าใจและสามารถนำเทคนิคการโค้ชเพื่อการเรียนรู้ซึ่งได้แก่ เทคนิคการใช้พลังคำถามและการเสริมพลังการอ่านมาใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการอ่านและพัฒนาความสามารถไปตามระดับพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการโค้ชเพื่อการเรียนรู้ให้กับครูโดยเน้นในเรื่องการใช้พลังคำถามสร้างแรงจูงใจในการอ่านและการเสริมพลังการอ่าน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการอ่านและพัฒนาความสามารถไปตามระดับพัฒนาการของตนจากขั้นหนึ่งไปสู่อีกขั้นหนึ่ง

2. เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้เรียนในชั้นประถมศึกษาตอนต้นทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญากับการอ่านภาษาไทยและสามารถวิเคราะห์การอ่านของผู้เรียน ออกแบบการสอน และทำกิจกรรมที่สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน

3.เนื้อหาสาระ

4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ภาคทฤษฎี 2 ชั่วโมง ให้ความรู้/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็น ดังนี้

1. สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการ Feed-up การโค้ชเพื่อกระตุ้นให้ผู้เข้ารับการอบรมโดยเน้นในเรื่องการใช้พลังคำถาม (Power questions) สร้างแรงจูงใจในการอ่านและการเสริมพลังการอ่าน(Empowerment) ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการอ่านและพัฒนาความสามารถตามระดับพัฒนาการของตนจากขั้นหนึ่งไปสู่อีกขั้นหนึ่ง

2. สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้เรียนในชั้นประถมศึกษาตอนต้นทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาเพื่อให้สามารถวิเคราะห์การอ่านของผู้เรียน ออกแบบการสอนอ่านภาษาไทยและทำกิจกรรมที่สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน

ภาคปฏิบัติ 3 ชั่วโมงให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำบทบาทสมมติการนำไปใช้ในห้องเรียนได้แก่

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมกันวิเคราะห์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคนิคในการสร้างแรงจูงใจในการสอนอ่าน

2. ออกแบบการสร้างแรงจูงใจในการสอนอ่าน

3. นำแผนการสอนอ่านไปใช้ในการสร้างแรงจูงใจในห้องเรียน

4. ศึกษาวิธีทัศน์ตัวอย่างการจัดกิจกรรมการสอนอ่าน และวิเคราะห์/สะท้อนคิดพฤติกรรม การตั้งคำถามของผู้สอน

5. การวัดและประเมินผล

1. การสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจัยการอ่านภาษาไทย

2. การประเมินความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทย

3. การสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมและผู้เรียน

4. การถอดบทเรียนของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ใบความรู้ที่ 1

การใช้พลังคำถามสร้างแรงจูงใจในการอ่านและการเสริมพลังการอ่าน

พลังคำถาม สร้างแรงจูงใจในการอ่าน

ทำไมต้องถาม?

ความสำเร็จในการใช้คำถาม เพื่อพัฒนาผู้เรียน

- ปรับปรุงการสอบ
- ส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาทักษะการคิด
- ส่งเสริมให้นักเรียนได้ตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของตนเอง

คำถามจำแนกตามขั้นการคิด

1. ความรู้/ความจำ
2. ความเข้าใจ
3. การนำไปใช้
4. วิเคราะห์
5. ประเมินค่า
6. สร้างสรรค์

การใช้พลังคำถาม เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

- ตรวจสอบผลการเรียนรู้
- อธิบายขยายรายละเอียด
- ตรวจสอบทัศนคติของผู้เรียน
- ผู้เรียนมีมุมมองที่หลากหลาย
- สรุปแนวคิดหรือความรู้
- สนับสนุนความคิดเห็นของตนเอง
- แสดงความคิดเห็น
- ให้เหตุผล
- แสวงหาวิธีการแก้ปัญหา
- ศึกษาเกินกว่าเพิ่มเติม
- ทำนายปรากฏการณ์
- ทบทวนผลการเรียนรู้
- กำหนดเป้าหมายของตนเอง
- วางแผนพัฒนาตนเอง
- เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง

เทคนิคการตั้งคำถาม

เทคนิคที่ครูสามารถนำไปใช้ในช่วงการถาม-ตอบคำถามในชั้นเรียน

- ▶ การตั้งคำถามแบบสืบสวน/สอบสวน
- ▶ การตอบเพิ่มเติม
- ▶ การตอบบนกระดานไวท์-บอร์ด
- ▶ การตั้งคำถามโดยใช้หรือไม่ใช้เครื่องหมาย
- ▶ การใช้คำถามแบบเจาะลึกความเข้าใจ
- ▶ รอเวลา
- ▶ ไม่มีการยกมือ
- ▶ การตั้งคำถามต่อยอด
- ▶ บัตรคำ
- ▶ การสืบถามแบบไต่ตรวน

การนำเทคนิคการใช้คำถาม มาใช้ในชั่วโมงเวลาการถาม-ตอบในชั้นเรียน

- ▶ การใช้คำถาม-คำตอบเพื่อทบทวนบทเรียน
 - กระดานแผ่น
 - ยึดคำถาม / อะไรคือคำถาม
 - บัตรคำสำคัญ
- ▶ การใช้คำถามเพื่อสร้างความมั่นใจ
 - ให้เวลา
 - หากช่วย
 - การให้คำถาม การถามสะท้อน หรือการถามซ้ำ
- ▶ การใช้คำถามเพื่อขยายคำตอบของนักเรียน
- ▶ การใช้คำถามเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจกระบวนการการทบทวนของตนเอง

อ้างอิงจาก เอกสารประกอบการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพครูและศึกษานิเทศก์ ด้านเทคนิคการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ สพฐ.

การใช้พลังคำถามสร้างแรงจูงใจในการอ่านและการเสริมพลังการอ่านโดยครูเปลี่ยนบทบาทเป็นโค้ชซึ่งเป็นบทบาทของผู้สอนในโลกแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ ที่พัฒนามาจากบทบาทการสอน (teaching) และเป็นมากกว่าเป็นผู้เอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (facilitator) การโค้ชเพื่อการรู้คิด (Cognitive coaching) มุ่งให้ผู้โค้ชใช้วิธีการฝึกสอนที่หลากหลายตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาดำเนินตามศักยภาพซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 ที่ระบุว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

ความหมายของการโค้ชเพื่อการรู้คิด

หลักการโค้ชเพื่อการรู้คิด

หลักการโค้ช (coaching) กระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนที่ได้รับการโค้ช ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ได้บรรลุเป้าหมาย อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความผูกพันอยู่กับการเรียนรู้สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิด และหาคำตอบที่ถูกต้อง เพื่อพัฒนาศักยภาพ ไม่ใช้การตอบคำถามให้กับผู้เรียน การโค้ชเพื่อการรู้คิด มีลักษณะดังต่อไปนี้

1. กระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความต้องการ แรงจูงใจ ความปรารถนา ทักษะ และกระบวนการคิดที่จะนำไปสู่การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น (Transformative learning)
2. ตั้งคำถามผู้เรียนด้วยเทคนิคต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างกระบวนการคิด ที่นำไปสู่การวางแผน การแก้ปัญหา และการสร้างสรรค์
3. สนับสนุนผู้เรียนให้มีการกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาตนเอง รวมทั้งการวางแผน และการประเมินผลสำเร็จ
4. สังเกตและประเมินการพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนที่เป็นจุดเน้นของการโค้ชในแต่ละครั้ง
5. ประยุกต์เทคนิคการสอนต่าง ๆ มาใช้ในการโค้ชผู้เรียน ให้เหมาะสมกับธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียนแต่ละคนในลักษณะการสร้างเครื่องมือช่วยเหลือผู้เรียน (scaffolding) ที่แนะและช่วยเหลืออย่างเหมาะสม
6. ส่งเสริมผู้เรียนให้มีความเชื่อมั่น ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติที่นำไปสู่การพัฒนาที่ดีขึ้น
7. ดำรงรักษาสีสิ่งที่ดี ๆ ของผู้เรียน และให้การสนับสนุนและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยไม่ตัดสิน วิพากษ์วิจารณ์ จับผิด
8. ประเมินผลการโค้ช ด้วยวิธีการที่หลากหลายตามสภาพจริง และนำเสนอสรุบทบทวนมาพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
9. การดำเนินการโค้ชบนพื้นฐานของการเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความแตกต่างทางวัฒนธรรม ความเชื่อของการรับโค้ช

กลไกของการโค้ช

การโค้ชมีกลไกที่นำไปสู่กระบวนการโค้ชและความสำเร็จของการโค้ช(Nike Audu& Geoff Barton. 2015; เฉลิ้มชัย พันธุ์เลิศ. 2551; วิชัย วงษ์ใหญ่; และมารุต พัฒนาผล. 2557) ดังนี้

1. **สร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียน (inspiring your learners)** ทำให้ผู้เรียนสนใจอยากเรียนรู้ กำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ และการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ด้วยเหตุผลว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีประโยชน์

2. **ให้กำลังใจสนับสนุนผู้เรียน (encouraging your learners)** มีความจริงใจในการชมเชยผู้เรียนเมื่อผู้เรียนทำสิ่งต่างๆ ได้สำเร็จ และให้กำลังใจเมื่อประสบกับความล้มเหลวโดยใช้คำถามเพื่อการรู้คิด (Power questions) ในการพัฒนาและปรับปรุง

3. **การเสริมพลังอำนาจ (empowerment)** การโค้ชเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้ได้รับการโค้ชได้ค้นพบพลัง หรือวิธีการทำงานของตนเอง เป็นวิธีการที่ทำให้เกิดความยั่งยืนและสามารถพึ่งพาความสามารถของตนเองได้ เป้าหมายปลายทางของการโค้ช คือ การให้ผู้ที่ได้รับการโค้ชสามารถพัฒนาได้ด้วยตนเอง สามารถกำกับตนเอง (self-directed) ได้ในระยะแรกที่ได้รับโค้ชยังไม่สามารถทำด้วยตนเองได้เพราะยังขาดเครื่องมือ ขาดวิธีการคิด และกระบวนการทำงาน โค้ชจึงเข้าไปช่วยเหลือในระยะแรก จนกระทั่งผู้ได้รับการโค้ชได้พบว่าตนเองสามารถทำได้ด้วยตนเอง เป็นการช่วยค้นหาล้าง/ศักยภาพที่ซ่อนอยู่ในผู้ได้รับการโค้ชออกมาเพื่อให้ใช้พลัง/ศักยภาพนั้นในการพัฒนาตนเองต่อไปได้อย่างยั่งยืน

4. **แก้ไขปรับปรุงข้อผิดพลาดให้ผู้เรียน (correcting your learners)** สามารถเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปรับปรุงข้อผิดพลาดให้กับผู้เรียนได้ โดยใช้คำถามหรือการให้ผู้เรียนคิดหาแนวทางด้วยตนเอง

5. **สร้างความท้าทายให้ผู้เรียน (challenging your learners)** เมื่อผู้เรียนเกิดความรู้สึกว่าสิ่งที่ต้องเรียนรู้เป็นสิ่งที่ท้าทายความรู้ความสามารถจะทำให้เกิดความมุ่งมั่น พยายามในการที่จะเรียนรู้ให้สำเร็จ

6. **ภาวะผู้นำทางวิชาการ (academic leadership)** มีความรู้ในเนื้อหาสาระที่ตนเองจัดการเรียนรู้ และมีความสามารถในการนำความคิดรวบยอดหรือ concept ของความรู้นั้นมาใช้ในการปฏิบัติจริง

7. **สุนทรียสนทนา (dialogue)** เป็นการสื่อสารกับผู้เรียนด้วยจิตใจที่บริสุทธิ์ ใช้เหตุผลหรือปัญญาในการพูดโดยไม่ใช้อารมณ์หรือความรู้สึก รับฟังผู้เรียนด้วยใจที่เป็นกลางปราศจากอคติ ไม่ด่วนสรุป สุนทรียสนทนาเป็นปัจจัยของการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง (Transformative learning)

8. **การถอดบทเรียน (lesson learned)** เป็นการสังเคราะห์องค์ความรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติจริง เกี่ยวกับการโค้ช เช่น เทคนิคการตั้งคำถาม วิธีการจูงใจ วิธีการให้ผลย้อนกลับแก่ผู้เรียน เป็นต้น ผลจากการถอดบทเรียนจะทำให้ผู้โค้ชมีองค์ความรู้ที่มาจากการปฏิบัติ หรือเรียกว่า ปัญญาปฏิบัติ และสามารถนำไปเรียนรู้ต่อยอด

9. **ความผูกพันของผู้เรียนกับผู้ไ้ช้ (engagement)** การไ้ช้เป็นความผูกพันส่วนบุคคล คือ เป็นสิ่งที่ไม่สามารถออกคำสั่งหรือบังคับให้ปฏิบัติตามได้ ผู้เรียนที่มีความผูกพันกับผู้ไ้ช้ จะรับฟังคำไ้ช้และนำไปปฏิบัติด้วยตนเอง

10. **การตั้งคำถามกระตุ้นการคิด (thinking questions)** เป็นหัวใจที่สำคัญของการไ้ช้ เพราะการไ้ช้ที่ดีจะต้องใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง การไ้ช้ที่ดีเป็นมากกว่าการให้คำตอบที่ถูกต้อง หากแต่อยู่ที่การดึงศักยภาพ ของผู้เรียนออกมา แล้วให้เขาพัฒนาด้วยตัวของเขาเองเต็มตามศักยภาพ

การเสริมพลังอำนาจ (Empowerment)

การเสริมพลังอำนาจ (empowerment) เป็นกลไกหนึ่งในการไ้ช้เป็นกระบวนการที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคลได้ค้นพบพลังหรือวิธีการทำงานของตนเอง เป็นวิธีการที่ทำให้เกิดความยั่งยืน และสามารถพึ่งพาความสามารถของตนเองได้ เป้าหมายปลายทางคือการให้บุคคลสามารถพัฒนาการเรียนการสอนได้ด้วยตนเอง สามารถกำกับตนเอง(self-directed) ได้ เป็นวิธีช่วยค้นหาพลังที่ซ่อนอยู่ในตัวบุคคลออกมา เป็นวิธีการที่จะทำให้แต่ละบุคคลสามารถสร้างพลังให้กับตนเองตลอดจนเพิ่มความเชื่อมั่นว่าตนเองมีศักยภาพและความสามารถในการกระทำสิ่งต่างๆ และสามารถพัฒนา ศักยภาพและขีดความสามารถของตนเองในการปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่องและมีเสรีภาพในการคิด และการตัดสินใจและการลงมือปฏิบัติ (เฉลิมชัย พันธุ์เลิศ. 2551; มารุต พัฒนาผล. 2550)

การเสริมพลังอำนาจ (Empowerment) หมายถึงกระบวนการที่เกิดขึ้นจากความสามารถของบุคคลที่เรียนรู้จากประสบการณ์แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันการได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคลมีอำนาจในการตัดสินใจหรืออำนาจที่จะสามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นตลอดจนการสร้างสิ่งใหม่และการกระทำให้บรรลุเป้าหมาย เป็นวิธีการที่จะทำให้แต่ละบุคคลสามารถสร้างพลังให้กับตนเองหรือแรงจูงใจภายในได้ตลอดจนการเพิ่มความเชื่อมั่นว่าตนเองมีศักยภาพและความสามารถในการกระทำสิ่งต่างๆ และสามารถพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของตนเองในการปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่องและมีเสรีภาพในการคิดและการตัดสินใจและการลงมือปฏิบัติ (มารุต พัฒนาผล. 2550; เฉลิมชัย พันธุ์เลิศ. 2551; อ้อมอารี สุวรรณศรี. 2553: Online; Oxford Advanced Learner's Dictionary. 2005: 500)

การใช้พลังคำถาม (Power Question)

ความสำคัญของการใช้คำถามเพื่อพัฒนาผู้เรียน

การใช้คำถามเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญในการโค้ชที่ครูใช้ประเมินความรู้และความเข้าใจที่ผู้เรียนแต่ละคนมีอยู่รวมทั้งเป็นเครื่องสะท้อนให้ครูสามารถช่วยเหลือส่งเสริมความรู้ความเข้าใจให้ผู้เรียนแต่ละคนให้บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ที่ครูกำหนดไว้นั้นคือการใช้คำถามเป็นรูปแบบการปฏิสัมพันธ์โดยทั่วไประหว่างผู้เรียนกับครูซึ่งครูสามารถใช้เพื่อวัดระดับความรู้ความเข้าใจตลอดจนวัดความคิดในระดับสูงของผู้เรียนได้กล่าวได้ว่าครูสามารถใช้คำถามในชั้นเรียนเพื่อ

1. ปรับปรุงการสอนเพราะการใช้คำถามทำให้ครูได้รับข้อมูลย้อนกลับที่แสดงความรู้และความเข้าใจของผู้เรียนในการเรียนรู้ที่ได้ทันที
2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาการทักษะการคิดจากระดับต่ำสู่การคิดระดับสูงรวมทั้งส่งเสริมความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเรื่องที่ศึกษา
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของตนเองรวมทั้งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความกระจำสามารถเชื่อมโยงความรู้ความเข้าใจใหม่ที่เกิดขึ้นและพัฒนาการเรียนรู้มากขึ้น

กลยุทธ์การตั้งคำถามที่ทรงพลัง

การใช้พลังคำถาม (Power questions) เป็นกลวิธีสำคัญที่ครูใช้ประเมินความรู้และความเข้าใจที่ผู้เรียนแต่ละคนมีอยู่รวมทั้งเป็นเครื่องสะท้อนให้ครูสามารถช่วยเหลือส่งเสริมความรู้ความเข้าใจให้ผู้เรียนแต่ละคนให้บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ที่ครูกำหนดไว้ (โชติมา หนูพริก. 2558) ได้แก่

ปรับปรุงจาก เอกสารประกอบการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพครูและศึกษานิเทศก์ ด้านเทคนิคการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ สพฐ.

การตั้งคำถามที่ทรงพลังจำแนกออกได้ 5 ประเภท ดังนี้

1. คำถามกระตุ้นให้มีจุดมุ่งหมายในการคิด (focus questions) เป็นคำถามที่ใช้ถามเพื่อให้ผู้เรียนกำหนดจุดมุ่งหมายในการคิดอย่างเจาะจง ซึ่งการกำหนดจุดมุ่งหมายในการคิดเป็นสิ่งสำคัญของกระบวนการใช้ความคิด

ตัวอย่างคำถาม

- สิ่งที่นักเรียนต้องการทำให้สำเร็จคืออะไร
- จุดมุ่งหมายของนักเรียนคืออะไร
- นักเรียนกำลังจะตัดสินใจในเรื่องอะไร
- ผลลัพธ์ที่ต้องการคืออะไร
- ต้องมีปัจจัยอะไรบ้างจึงจะประสบความสำเร็จ

2. คำถามกระตุ้นความปรารถนา (passion questions) เป็นคำถามที่ทำให้ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายทางการเรียนรู้ของตนเอง หรือความปรารถนาที่จะเรียนรู้

ตัวอย่างคำถาม

- สิ่งที่นักเรียนอยากรู้คืออะไร
- นักเรียนอยากประสบความสำเร็จในการเรียนอย่างไร
- นักเรียนคาดหวังว่าอนาคตของนักเรียนจะเป็นอย่างไร
- นักเรียนประสงค์จะทำกิจกรรมการเรียนรู้อะไร
- จุดมุ่งหมายในชีวิตของนักเรียนคืออะไร

3. คำถามที่เสริมพลัง (empowerment questions) เป็นคำถามที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเอง ทั้งด้านการคิด การกระทำ และการตัดสินใจ

ตัวอย่างคำถาม

- นักเรียนคิดว่าจะตัดสินใจในเรื่องนี้อย่างไร
- นักเรียนมีความคิดเห็นในเรื่องนี้เป็นอย่างไร
- นักเรียนคิดว่าสิ่งที่นักเรียนทำได้ดีคืออะไร
- สิ่งที่นักเรียนภาคภูมิใจคืออะไร
- สิ่งที่นักเรียนจะปรับปรุงและพัฒนาต่อไปคืออะไร

4. คำถามกระตุ้นแรงบันดาลใจ (inspiration questions) เป็นคำถามที่ทำให้ผู้เรียนเกิดแรงบันดาลใจในการคิดและการกระทำสิ่งต่างๆ ให้ประสบผลสำเร็จ โดยมีต้องอาศัยแรงจูงใจจากภายนอก

ตัวอย่างคำถาม

- นักเรียนคิดว่าทำงานชิ้นนี้ดีที่สุดแล้วหรือยัง
- สิ่งนี้นักเรียนคิดว่าจะต้องทำให้ดีที่สุดในชีวิตคืออะไร
- นักเรียนคิดว่าการกำลังทำในสิ่งที่ควรทำหรือไม่
- นักเรียนคิดว่าตนเองเป็นคนเก่งแล้วหรือยัง
- ทำอย่างไรให้สิ่งที่นักเรียนคาดหวังนั้นเป็นจริง

5. คำถามเชิงลึก (depth questions) เป็นคำถามที่ทำให้ผู้เรียนใช้ความคิดวิเคราะห์ คิด วิพากษ์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดอย่างเป็นระบบ คิดแก้ปัญหา รวมทั้งการสะท้อนคิด (reflection)

ตัวอย่างคำถาม

- นักเรียนคิดว่าสาเหตุของปัญหานี้คืออะไร
- นักเรียนคิดว่าจะแก้ปัญหานี้ได้อย่างไร
- นักเรียนคิดว่าเรื่องนี้เป็นความจริงหรือไม่เพราะอะไร
- นักเรียนคิดว่าเรื่องนี้น่าเชื่อถือได้หรือไม่เพราะอะไร
- นักเรียนคิดว่าเรื่องนี้มีข้อดีข้อเสียอย่างไร

อ้างอิงจาก เอกสารประกอบการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาบุคลากรครูและศึกษานิเทศก์ด้าน เทคนิคการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ สพฐ.

ความสำคัญในการใช้คำถามเพื่อพัฒนาผู้เรียน

การใช้คำถามเป็นกลวิธีสำคัญที่ครูใช้ประเมินความรู้และความเข้าใจที่ผู้เรียนแต่ละคนมีอยู่ รวมทั้งเป็นเครื่องสะท้อนให้ครูสามารถช่วยเหลือส่งเสริมความรู้ความเข้าใจให้นักเรียนแต่ละคนให้ บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ที่ครูกำหนดไว้ กล่าวได้ว่าการใช้คำถามเป็นรูปแบบการปฏิสัมพันธ์โดยทั่วไป ระหว่างผู้เรียนกับครู ซึ่งครูสามารถใช้เพื่อวัดระดับความรู้ความเข้าใจตลอดจนวัดความคิดในระดับสูง ของนักเรียนได้ กล่าวได้ว่าครูสามารถใช้คำถามในชั้นเรียนเพื่อ

1. ปรับปรุงการสอนเพราะการใช้คำถามทำให้ครูได้รับข้อมูลย้อนกลับที่แสดงความรู้และความเข้าใจของนักเรียนในการเรียนรู้ได้ทันที
2. ส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาการทักษะการคิดจากระดับต่ำสู่การคิดระดับสูง รวมทั้งส่งเสริมความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเรื่องที่ศึกษา
3. ส่งเสริมให้นักเรียนได้ตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของตนเองรวมทั้งช่วยให้นักเรียนเกิดความกระจำ สามารถเชื่อมโยงความรู้ ความเข้าใจใหม่ที่เกิดขึ้นและพัฒนการเรียนรู้มากขึ้น

ใบความรู้ที่ 2

การวิเคราะห์ผู้เรียนกับการอ่าน

พัฒนาการและพฤติกรรมทั่วไปของเด็กวัยประถมศึกษาตอนต้น

ครูภาษาไทยควรจะได้ทราบและเข้าใจถึงพัฒนาการทางด้านอื่น ๆ ของผู้เรียน พร้อมทั้งข้อควรปฏิบัติของครูเกี่ยวกับพฤติกรรมต่างๆ ที่เด็กแสดงออกเพื่อจะช่วยให้เข้าใจผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมพิเศษได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียน

เด็กวัยประถมศึกษาจะมีอายุระหว่าง 6-12 ขวบ หรือ เรียกว่า วัยเด็กตอนกลาง (Middle Childhood) ซึ่งจัดอยู่ในวัยเริ่มเรียน เด็กวัยนี้จะเริ่มออกจากบ้านสู่สังคมภายนอก เริ่มสนใจสิ่งต่างๆ รอบตัวกว้างขวางขึ้น และจะต้องปรับตัวให้เข้ากับสังคมนอกบ้าน การเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กวัยนี้จะมีผลต่ออารมณ์และความรู้สึกของเด็กซึ่งส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการเรียนของเด็กและพฤติกรรมการสอนของครู ดังนั้นจึงจำเป็นสำหรับครูที่จะต้องศึกษา และทำความเข้าใจเด็กในแต่ละด้าน เพื่อที่จะได้จัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับความู้และความสามารถของเด็ก ลักษณะพัฒนาการของเด็กวัยประถมศึกษาแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ พัฒนาการทางร่างกาย พัฒนาการทางอารมณ์ พัฒนาการทางสังคม และพัฒนาการทางสติปัญญา

พัฒนาการของเด็กวัยเริ่มเรียนตอนต้น (อายุ 6-9 ขวบ)

1. พัฒนาการทางด้านร่างกาย

1.1 เด็กจะเคลื่อนไหวได้อย่างคล่องแคล่วว่องไวและไม่อยู่นิ่ง ถ้าเด็กไม่ได้เคลื่อนไหวจะระบายอารมณ์ด้วยการเตะดินสอ กัดเล็บ ม้วนผมเล่น ครูควรให้เด็กมีการเคลื่อนไหวบ้างในขณะที่เรียน แต่ต้องระวังอุบัติเหตุในขณะที่เล่นด้วย

1.2 เด็กจะเบื่อหน่ายเมื่อทำงานนานๆ และใช้สมองนานๆ ครูควรจัดให้เด็กทำกิจกรรมเบาๆ

1.3 เมื่อเด็กปฏิบัติงานนานๆ มักมีปัญหาในการควบคุมกล้ามเนื้อ ครูจึงไม่ควรให้เด็กฝึกทักษะใดๆ นานเกินไป ควรจัดกิจกรรมที่ใช้ระยะเวลาสั้นๆ

1.4 ความสามารถในการใช้สายตาของเด็กจะสมบูรณ์เมื่ออายุครบ 8 ขวบ ดังนั้นในระยะต้น ครูไม่ควรให้เด็กใช้สายตาอ่านหนังสือที่มีขนาดเล็กเกินไป

1.5 เด็กจะเริ่มถนัดมือซ้ายหรือขวา ครูไม่ควรเปลี่ยนเด็กที่ถนัดมือซ้ายให้ใช้มือขวา นอกจากจะมีผู้เชี่ยวชาญแนะนำและควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด

2. พัฒนาการทางอารมณ์

2.1 เด็กเริ่มเข้าใจความรู้สึกของคนอื่น แต่มักจะทำร้ายจิตใจของคนอื่นโดยไม่คิดว่าการกระทำของตนร้ายแรงเพียงใด

2.2 ต้องการให้ผู้อื่นพอใจและยอมรับตัวเอง อยากรับใช้และเอาอกเอาใจครู แต่มักอิจฉาคนอื่นที่ครูให้ความรัก ครูจึงมอบหมายงานให้เด็กรับผิดชอบโดยทั่วถึงทุกคน ไม่ควรให้งานหรือแสดงความรักต่อเด็กคนหนึ่งคนใดโดยเฉพาะ

2.3 รู้จักควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ดีขึ้น เนื่องจากต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน ครูจึงควรส่งเสริมให้เด็กประสบความสำเร็จในกิจกรรมการเรียนรู้ ยกย่องชมเชยต่อหน้าเพื่อนเพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจ เกิดความเชื่อมั่น เป็นที่ยอมรับของหมู่คณะ

2.4 มักอ่อนไหวต่อคำติเตียน ครูควรหลีกเลี่ยงบรรยากาศที่ไม่น่าพึงพอใจ

3. พัฒนาการทางสังคม

3.1 เด็กชายและเด็กหญิงจะมีความสนใจในการทำงานและการเล่นที่แตกต่างกัน จนอาจก่อให้เกิดการโต้แย้งกันได้ ครูจึงควรประนีประนอมและดูแลอย่างใกล้ชิด

3.2 เริ่มยอมรับกฎ กติกา และระเบียบต่างๆ เริ่มเข้าใจสิทธิของคนอื่น ยอมรับการอยู่ร่วมกันระหว่างกลุ่ม ครูจึงควรส่งเสริมให้เด็กมีความรับผิดชอบในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

3.3 เริ่มรู้จักเลือกคบเพื่อน ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นกับเพื่อน เพื่อจะได้ฝึกการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น อาจให้เด็กทำสังคมมิติเพื่อจะได้ทราบว่าความสัมพันธ์ของเด็กแต่ละคนเป็นอย่างไร

3.4 เริ่มทำกิจกรรมเป็นกลุ่มย่อย จึงควรจัดกิจกรรมเป็นกลุ่มเพื่อให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมได้อย่างทั่วถึง

3.5 ชอบไขว่คว้า พยายามถึงความเก่งกล้าสามารถของตนซึ่งอาจนำไปสู่ความอิจฉา ริษยา

4. พัฒนาการด้านสติปัญญา

4.1 เด็กมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ครูจึงควรสนองความต้องการโดยสร้างแรงจูงใจให้แก่เด็ก

4.2 เด็กมักชอบพูดมากกว่าเรียน บางครั้งจะแย้งกันตอบคำถามจนน่ารำคาญ ครูควรเปิดโอกาสให้เด็กได้พูดและแสดงความคิดอย่างเสรี เพื่อมิให้เด็กเกิดความคับข้องใจแต่ต้องคอยแนะนำและดูแลให้เหมาะสม

4.3 เด็กสามารถสังเกตเห็นอารมณ์หรือความรู้สึกของผู้อื่นได้ แต่ไม่รู้สาเหตุว่าเพราะอะไรจึงเป็นเช่นนั้น

4.4 เด็กเข้าใจคำว่า “ผิดและถูก” ว่ามีความหมายแตกต่างกัน ครูจึงเริ่มสอนจริยธรรมให้เด็กด้วย

4.5 เด็กมีพัฒนาการทางทักษะที่เป็นพื้นฐานในการอ่าน เขียน และคิดเลข ครูจึงควรจัดกิจกรรมเหล่านี้ให้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อส่งเสริมทักษะดังกล่าว

พัฒนาการกับการสอนอ่าน

การอ่านเป็นกระบวนการทางสมองที่แปลสัญลักษณ์ต่างๆ ที่สามารถมองเห็นให้เกิดความรู้ความเข้าใจชัดเจนตรงตามที่คุณเขียนต้องการและสนองความต้องการของผู้อ่านด้วย ดังนั้น การอ่านที่จะทำให้เกิดความคิดและนำไปใช้กับผู้อ่านได้ดี ทำให้การอ่านมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลจะต้องมีหลักที่สำคัญในการสอนอ่าน ดังนี้

1. ความพร้อมของเด็กในการสอนครูจะต้องตรวจและสร้างความพร้อมทางร่างกายเกี่ยวกับสายตา เช่น การกวาดสายตาจากซ้ายไปขวา ความพร้อมเกี่ยวกับการสังเกต เปรียบเทียบ จำแนก แยกแยะ การรู้จักสิ่งของทั้งของจริงและภาพ การออกชื่อเรียกสิ่งของต่าง ๆ รวมทั้งครูจะต้องทำให้การอ่านง่ายและสนุกด้วย

2. ความต้องการของผู้เรียน ครูควรทราบความต้องการในการอ่านของผู้เรียนเป็นรายบุคคล จะต้องรู้และเข้าใจธรรมชาติของเด็ก ว่าเด็กทุกคนอยากรู้ อยากเติบโต อยากแสดงออก อยากช่วยเหลือ ครูจะต้องรู้จักกระตุ้นความต้องการของเด็กให้มาสัมพันธ์กับการอ่าน โดยชักนำให้อ่านมากๆ จะได้ความรู้มาก เพื่อจะได้นำไปพูดไปแสดงได้ หรือช่วยให้ผู้ใหญ่หาความรู้จากหนังสือได้ เป็นการช่วยพัฒนาทักษะการอ่านของเด็กให้ดีขึ้น

3. ประสบการณ์ของเด็ก เด็กมีฐานะทางบ้าน ทางสังคมและเศรษฐกิจดีจะทำให้เด็กมีประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมาก ตรงกันข้ามกับเด็กที่ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมไม่ดีจะขาดประสบการณ์ในการอ่าน ดังนั้นครูจะต้องสร้างประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมต่างๆ เช่น นำภาพสถานที่ ภาพพืช ภาพสัตว์ ภาพสิ่งของ มาให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ซึ่งจะช่วยให้เด็กอ่านอย่างเข้าใจ และมีความหมายสำหรับเด็กมากยิ่งขึ้น

4. ความสามารถในการรับรู้ของเด็ก เด็กมีความสามารถในการรับรู้แตกต่างกันตามสติปัญญา ประสบการณ์ และการเรียนรู้บางคนรับรู้ได้เร็ว จำได้ดี ทำให้มีประสบการณ์มาก ดังนั้นครูจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน จึงจะสามารถแก้ไข ปรับปรุง และส่งเสริมให้เด็กสร้างวิธีการรับรู้ได้ดีขึ้น

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่าน

1. ตัวเด็ก

1.1 ด้านร่างกาย ได้แก่ ตา ปาก ลิ้น โดยสุขภาพของเด็กแตกต่างกัน เช่น สายตาสั้น สายตาวาว สายตาเอียง ตาบอดสี ลิ้นไก่สั้น ริมฝีปากแห้ง เพดานโหว่เจ็บไข้บ่อย แพ้อากาศ สิ่งเหล่านี้จะทำให้ทักษะการอ่านของเด็กแตกต่างกัน ครูควรเข้าใจและหาทางแก้ไข

1.2 ด้านสติปัญญา เด็กมองเห็นภาพ ความสัมพันธ์ของภาพและตัวอักษร การตีความ แปลความและขยายความได้แตกต่างกัน ครูจะต้องใช้กิจกรรมที่แตกต่างกันเพื่อช่วยพัฒนาทักษะการอ่านให้เหมาะสมกับเด็ก

1.3 ด้านสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมทั้งที่บ้าน ที่โรงเรียน และในชุมชนของแต่ละคนแตกต่างกัน ครูจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ เพื่อจะหาวิธีการจัดประสบการณ์ส่วนที่ขาดให้กับเด็กบางกลุ่ม และหากิจกรรมที่จะช่วยเด็กที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี ให้สามารถพัฒนาทักษะการอ่านได้สูงขึ้น

2. ตัวครู

2.1 บุคลิกภาพของครู ครูผู้สอนอ่านจะต้องมีบุคลิกภาพในการพูดภาษาไทยถูกต้อง ชัดเจน อ่านถูกต้องตามอักขรวิธี รวมทั้งควรแต่งกายให้ประณีตและสวยงาม

2.2 ความรู้ของครู ครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของภาษาไทยให้ถูกต้อง รู้หลักสูตรรู้จุดมุ่งหมายของการอ่าน มีความรู้ในกลวิธีการสอน มีความเข้าใจความหมายของการอ่าน รู้ความต้องการและความสนใจของเด็ก มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการในการอ่าน ภาษาของเด็กและสภาพแวดล้อมของเด็กด้วย จะช่วยทำให้การสอนอ่านประสบความสำเร็จ

2.2 ความสามารถของครู ครูจะต้องมีความสามารถในการอ่าน การร้อง การเล่น การคิดอย่างสร้างสรรค์ มีลักษณะเป็นผู้นำที่จะช่วยให้เด็กรักศรัทธาและเรียนรู้ได้ดี

2.3 ภาษาสำเนียงและการพูดของครู ครูจะต้องพูดให้สุภาพ อ่อนโยน และรู้จักใช้จิตวิทยาในการพูด

2.4 ความศรัทธาในการสอนและความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของครู หน้าที่และความรับผิดชอบเป็นสิ่งสำคัญสำหรับความเป็นครู หากครูมีสิ่งเหล่านี้จะเกิดผลดีต่อการสอนอ่านไปด้วย

2.5 การปกครองของครู ครูจะต้องให้ความยุติธรรม ใช้วิธีการแบบประชาธิปไตยมาปกครองเด็กและมีความเป็นกันเองกับเด็ก

2.6 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ครูควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วม มีการเสริมแรง มีบรรยากาศสนุกสนานและเป็นธรรมชาติ รู้จักสร้างอารมณ์เป็นสุข มีความคิดสร้างสรรค์ โดยการใช้กิจกรรมที่เหมาะสมกับระดับวุฒิภาวะของผู้เรียน

ตัวอย่าง แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การอ่านออกเสียงคำควบแท้

จุดประสงค์การเรียนรู้ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำควบแท้ได้ถูกต้อง

กิจกรรมการเรียนรู้

๑ นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การอ่านคำในภาษาไทย	
ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน	
สื่อการเรียนรู้ : เกม ขานไข – ไขคำ – เขียนความ 1. ครูเลือกนักเรียนที่สมัครใจ 3 คน ออกมาเป็นตัวแทนในการเล่นเกม ขานไข – ไขคำ – เขียนความหมายของคำที่ใช้ในเกม จำนวน 3 คำ คือ กอง กรอง กลอง ครูอธิบายกติกาในการเล่น เพื่อให้ นักเรียน เข้าใจ และปฏิบัติได้อย่างถูกต้องหรือให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการสอน 2. นักเรียนร่วมกันเล่นเกมตามกติกา จากนั้นร่วมกันอภิปรายประโยชน์ที่ได้รับจากการเล่นเกม 3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด	คำถามกระตุ้นความคิด - นักเรียนคิดว่า การอ่านออกเสียงคำ.บัตรคำ มีผลต่อการไขคำหรือไม่อย่างไร (มีผลต่อการไขคำ เพราะหากออกเสียงผิดจะทำให้ความหมายของคำเปลี่ยนและจะต้อง ไขคำตามคำที่ได้ยิน) - นักเรียนคิดว่า การเล่นเกมนี้มีประโยชน์หรือไม่อย่างไร (มีผลทำให้เกิดความสนุกสนานและได้ความรู้ทักษะการสื่อสาร ฯ ต้องออกเสียงควบกล้ำให้ชัดเจนจึงจะสื่อสารได้ถูกต้อง)

ขั้นสอน	
สื่อการเรียนรู้ : 1. หนังสือเรียน หลักภาษาฯ ป.3 2. ใบงานที่ 1.1 1. นักเรียนจับคู่กับเพื่อน แล้วช่วยกันคิดและรวบรวมคำที่มีลักษณะคล้ายกับคำที่ปรากฏในการเล่นให้ได้มากที่สุด ในเวลา 10 นาที 2. นักเรียนแต่ละคู่ตรวจสอบความถูกต้องของคำที่รวบรวมไว้ 3. ครูให้นักเรียนสังเกตคำที่ครูยกตัวอย่างจากการสุ่มผลงานนักเรียน แล้วให้อ่านออกเสียงและบอกความหมายของคำ เช่น คู – ครู ตา – ตรา พาย – พราย – พลาย 4. ครูให้นักเรียนศึกษาความรู้เรื่อง การอ่านออกเสียงคำที่มีพยัญชนะต้น 2 ตัวออกเสียงควบกล้ำจากใบความรู้	ตัวอย่างคำถามกระตุ้นความคิด - คำที่มีลักษณะคล้ายกับคำในเกมที่เล่นมีอีกไหมอะไรบ้างคะ (มีคะ เช่น พริก พลิก ...) - คำที่ยกตัวอย่างมา มีความหมายเหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร (ต่างกันคะ เช่น พริก เป็นชื่อพืชชนิดหนึ่ง ส่วน พลิก เป็นอาการขยับสิ่งของ ...) - นักเรียนคิดว่า การอ่านออกเสียงคำควบกล้ำให้ชัดเจนช่วยในการสื่อสารได้อย่างไร (ช่วยให้สื่อสารได้ตรงวัตถุประสงค์ และมีประสิทธิภาพในการสื่อสาร) - นักเรียนช่วยกันตรวจงานของเพื่อนว่าถูกต้องหรือไม่ อย่างไร

5. นักเรียนแต่ละคู่มืออ่านออกเสียงคำที่มีพยัญชนะควบกับ ร ล ว 6. ครูสังเกตการอ่านออกเสียง เพื่อให้สามารถแก้ไขข้อบกพร่องในการอ่านออกเสียงของนักเรียนให้ถูกต้อง 7. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด 8. ครูให้นักเรียนทำ ใบงานที่ 1.1 เรื่อง อ่านออกเสียงอย่างไรให้ถูกต้อง จากนั้นแลกเปลี่ยนคำตอบกับคู่ของตนเอง หากคำตอบและการอ่านออกเสียงคำไม่ตรงกัน ให้ร่วมกันอภิปรายคำตอบจนได้ข้อสรุปที่ถูกต้อง แล้วแก้ไขใบงานให้ถูกต้อง และอ่านออกเสียงอย่างชัดเจนร่วมกันจนมั่นใจก่อนนำเสนอ ครูตรวจ 9. ครูสุ่มนักเรียนที่ละคนออกมานำเสนอคำตอบในใบงานที่ 1.1 หน้าชั้นเรียน ครูตรวจสอบความถูกต้องและกล่าวชมเชยนักเรียนที่ทำได้ถูกต้อง	(ถูกต้องค่ะ ไม่ถูกต้องค่ะ เช่น คำว่า ปลา-ร้า ต้องอ่านว่า ปลา-ร้า ไม่ใช่ ปลา –ร้า และ คำว่า ขรุ-ระ ต้องอ่านว่า ขรุ-ระ ไม่ใช่อ่านว่า ขุ-ระ ...)

ขั้นสรุป	
สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : — 1. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด 2. ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำจากนี้ร่วมกันสรุปความสำคัญและประโยชน์ของการออกเสียงคำควบกล้ำที่ชัดเจนในการสื่อสาร 3. ครูเสนอแนะให้นักเรียนอ่านหนังสือเกี่ยวกับการออกเสียงคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำเพื่อฝึกอ่านออกเสียงให้ถูกต้อง ชัดเจนและคล่องแคล่ว แล้วจดบันทึกความรู้ลงในแบบบันทึกการอ่าน	ตัวอย่างคำถามกระตุ้นความคิด • วัยรุ่นในปัจจุบันนิยมออกเสียงคำไม่ชัดเจนถูกต้อง และคิดว่าเท่าและทันสมัยนักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไร (การออกเสียงไม่ถูกต้องอาจทำให้การสื่อความหมายผิดไป ไม่ควรสร้างนิสัยที่ก่อเกิดค่านิยมที่ผิด เพราะภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ เราคนไทยต้องอนุรักษ์และใช้ให้ถูกต้อง) • การพูดคุยนทนาในชีวิตประจำวันจำเป็นที่จะต้องออกเสียงคำควบกล้ำให้ชัดเจนหรือไม่ เพราะเหตุใด (จำเป็น เพราะคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ หากไม่ออกเสียงควบกล้ำจะทำให้ความหมายเปลี่ยนไป เช่น ปลา – ปา กลาย – กาย)

	• นักเรียนคิดว่า การอ่านออกเสียงคำให้ถูกต้องชัดเจนมีความสำคัญ หรือไม่ อย่างไร (มีผลต่อการสื่อสาร สื่อความหมาย เพราะหากออกเสียงผิดจะทำให้ความหมายของคำเปลี่ยนไป) • ทำอย่างไรจึงจะให้นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำ ให้ถูกต้องชัดเจน (ต้องฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้มีนิสัยรักการอ่านฝึกอ่านออกเสียงคำบ่อยๆ สม่ำเสมอ)

บทปฏิบัติการที่ 1

คำชี้แจง

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมกันวิเคราะห์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคนิคในการสร้างแรงจูงใจในการสอนอ่าน
2. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมออกแบบการสร้างแรงจูงใจในการสอนอ่านและนำไปใช้ในห้องเรียน

บทปฏิบัติการที่ 2

เทคนิคการใช้พลังคำถามเพื่อสร้างแรงจูงใจในการอ่าน

คำชี้แจง ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมศึกษาวิธีปฏิบัติตัวอย่างการจัดกิจกรรมการอ่าน แล้ววิเคราะห์พฤติกรรมการตั้งคำถามและการให้ข้อมูลย้อนกลับตามประเด็นที่กำหนด

1.การใช้คำถามเพื่อทบทวนบทเรียน	2. การใช้คำถามเพื่อสร้างความมั่นใจ
3. การใช้คำถามเพื่อขยายคำตอบของผู้เรียน	4. การใช้คำถามเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจกระบวนการทำงานของตนเอง

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวมธุรส ประภาจันทร์
วันเดือนปีเกิด	10 ตุลาคม 2515
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	166 ซอยลาดกระบัง 52 แยก 8 ถนนอ่อนนุช-ลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่งปัจจุบัน	นักวิชาการศึกษาคำนาฏการพิเศษ ผู้อำนวยการกลุ่มทะเบียนและสารสนเทศทางการศึกษา
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2533	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จาก โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ
พ.ศ. 2537	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาอังกฤษ) จาก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
พ.ศ. 2444	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การวัดและประเมินผลทางการศึกษา) จาก คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2559	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร) จาก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ